T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

YAHYÂZÂDE ÂSAF DİVANÇESİ'NİN BAĞLAMLI DİZİNİ VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Şimal TAŞDEMİR

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Hasan KAPLAN

Hatay-2024

T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

YAHYÂZÂDE ÂSAF DİVANÇESİ'NİN BAĞLAMLI DİZİNİ VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Şimal TAŞDEMİR

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Hasan KAPLAN

Hatay-2024

ONAY

ŞİMAL TAŞDEMİR tarafından hazırlanan ***"YAHYÂZÂDE ÂSAF DİVANÇESİ'NİN BAĞLAMLI DİZİNİ VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ"*** adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği/oyçokluğu ile ***TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ*** olarak kabul edilmiştir.

Jüri üyeleri	**İmza**
Doç. Dr. Hasan KAPLAN (Tez Danışmanı- Başkan)	
Dr. Öğr. Üyesi Necmiye ÖZBEK ARSLAN	
Dr. Öğr. Üyesi Fazile EREN KAYA	

Şimal Taşdemir tarafından hazırlanan ***Yahyâzâde Âsaf Divançesi'nin Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlüğü*** adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarım.**

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Sinan ERDOĞAN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezde yer alan bilgilerin tamamının akademik kurallara ve etik ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Söz konusu kural ve ilkelerin gereği olarak tezde yararlandığım eserlerin tamamına uygun bir şekilde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (26/07/2024)

İmzası
ŞİMAL TAŞDEMİR

ÖN SÖZ

Dil; insanlar arasında anlaşmayı sağlayan uzlaşmaya dayalı oluşturulmuş sesli veya görsel işaretler sistemidir. Canlı bir malzeme olan dil; doğar, büyür, gelişir ve ölür. Dil, aynı zamanda edebiyat sanatının da ana malzemesidir. Günlük dilin yalınlığına ve doğrudan anlatımına karşı edebî dilde söz sanatları, imgeler ve üslup farklılıkları vardır.

Klasik Türk edebiyatı şairleri dili ince bir şekilde işlemiştir. Dönemin sosyal ve siyasal yapısı gereği Arap ve Fars dillerinden etkilenmiş olsa da şairler dili kendi dil-kültür zenginliği içinde yoğurmuş; ortaya özgün bir eser çıkarmayı başarabilmiştir. Bu özgünlüğü yakalayamayan kişiler de tarihin tozlu raflarında yerini almıştır. Şairler geleneğin belirlediği kurallar dâhilinde ortak muhtevaya rağmen yeni şeyler söylemeye çalışmıştır. Bu yeniliği sağlayan unsurların başında şairlerin dili kullanımı ve anlatımı gelmektedir.

Günümüzde insanlar her şeye en pratik ve hızlı yoldan ulaşmak istemektedir. Bu hız, bilim ve eğitimin her kademesinde teknolojiyi kullanma mecburiyeti getirmiştir. TEBDİZ (Türk Edebiyatı Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü) gelişen teknolojinin edebiyata olan yansımasıdır. Bu proje 2015 yılında Gazi Üniversitesinin katkılarıyla organize edilmiş; proje ile 16. yüzyıldan itibaren Klasik Türk edebiyatı ürünlerindeki sözcüklerin metin bağlamında değerlendirilip bir bağlamsal sözlük hazırlanması hedeflenmiştir. Araştırmacı klasik metotlarla uzun uğraşlar sonucu ulaşabileceği verilere, bu proje ile kısa sürede ulaşabilmekte çevrim içi olarak yüzlerce sonucu mukayese edip değerlendirebilmektedir. Araştırmacı için kolaylık sağlayan bu proje ilgili okur için de kolaylık sağlamaktadır. Her an elimizin altında olan laptop, bilgisayar, telefon gibi internet sağlayıcılar ile çevrim içi olarak sisteme girilebilmektedir. Kelimenin direkt sözlük anlamı değil metin içinde kazandığı bağlama bakılarak anlam verilmesi de ilgili okuyucunun metni doğru anlaması bakımından önemlidir.

TEBDİZ çalışmalarına katkı sunmak amacıyla 19-20. yüzyıl şairlerinden Âsaf'ın Divançesi hazırlanmıştır. Bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde şair Yahyazâde Âsaf'ın hayatı ve edebî kişiliği hakkında bilgiler verilmiştir. Bu bölümde Âsaf'ın; ailesinden, ailesinin şairliği üzerindeki etkilerinden, yetiştirildiği ortamdan, edebî kişiliğinden, döneminin edebiyat anlayışından bahsedilmiştir. İkinci bölümde eserin muhtevası alt başlıklar halinde incelenmiştir. Başlıklar belirlenirken şairin eserinde yoğun olarak işlediği konular olmasına özen gösterilmiştir. İkinci

bölümdeki başlıklarda bahsedilen her konu için şiirlerden konuyla ilgisi olan örnekler seçilmiş olup konu somutlaştırılarak işlenmiştir. Çalışmanın esas konusunu oluşturan kısım ise "Ekler" başlığı altında verilmiştir. Sözlük bölümünde kelimenin bağlamına göre aldığı anlam tanımlanmış ve o kelimenin geçtiği beyit ile beraber bir işlevsel sözlük oluşturulmuştur. Tablolar bölümünde çalışma sonucu elde edilen kalıp ifadeler, deyimler, dua ifadeleri vs. gibi gruplandırmalar ve vezinler tablosu verilmiştir.

Bu tezi yazarken desteğini benden esirgemeyen değerli eşim Recep TAŞDEMİR'e, her aşamada yanımda hissettiğim arkadaşım Tuğçe SERTTAŞ'a, bu günlere gelmemi sağlayan sevgili annem, babam Cihan ve Nurettin DAĞ'a, Dr. Enes İLHAN'a ve en önemlisi ufkumu genişleten, bu yolda gerek akademik gerek psikolojik desteğini esirgemeyen kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Hasan KAPLAN'a sonsuz sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Şimal TAŞDEMİR

YAHYAZÂDE ÂSAF DİVANÇESİNİN BAĞLAMLI DİZİNİ VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

Tez Yazarı, Şimal TAŞDEMİR
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2024
Danışman: Doç. Dr. Hasan KAPLAN

ÖZET

TEBDİZ (Türk Edebiyatı Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlük) çağımızın gelişen teknolojisine uygun bir proje olarak Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak (Proje Yürütücüsü) tarafından geliştirilmiştir. Bu sayede okuyucu/ araştırmacı sözlük çalışması ile ilgili verilere daha kolay ve pratik bir şekilde erişebilmektedir. Bu proje ile kelimelerin, tamlamaların ve kalıp ifadelerin metin içerisinde kazandığı anlam sözlüklerdeki anlamlar da dikkate alınarak belirlenmektedir. Antakyalı Şair Yahyazâde Âsaf Divançesi de TEBDİZ projesi doğrultusunda incelenmiştir. Kelimelere bağlamlarına göre kazandıkları anlamlar verilmiş; deyimler, kalıp ifadeler, atasözleri, dua ifadeleri vs. gibi gruplandırmalar yapılmıştır.

Çalışmada Dr. Hüseyin Güfta'nın *Antakyalı Şair Yahyazâde Âsaf Hayatı, Edebi Kişiliği ve Şiirleri* eserinden yararlanılmıştır. Âsaf'ı bilim dünyasına kazandıran Güfta'nın kitabı dört bölümden oluşmaktadır. Bu kitapta Âsaf'ın; hayatına, ailesine, yakın arkadaşlarına dair bilgilere ulaşılmaktadır. Aynı zamanda Âsaf'ın çeviri yazılı şiirlerine ve düz yazılarına da yer verilmiştir. Kitabın sonunda şairin kendi el yazısından birkaç şiir örneği de bulunmaktadır. Tarih düşürme sanatında usta olan Âsaf'ın ebced hesabıyla yazdığı şiirlerinin çözümlemesini de kitabının *Ebced* ve *Tarihler* kısmında incelemiştir. Çalışmanın asıl amacına yönelik olan *Metin* kısmındaki şiirler titizlikle okunmuş olup kelimenin hangi bağlamda kullanıldığı araştırılmıştır. Bu araştırma için basılı ve çevrim içi sözlükler taranarak en doğru anlam verilmeye çalışılmıştır.

Çalışma ile okuyucuya/araştırmacıya metni anlamada kolaylık sağlamak, şairin dil ve üslup özelliğini, anlam dünyasını, dünya görüşünü en doğru şekilde yansıtmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yahyazâde Âsaf, Bağlamsal Dizin, İşlevsel Sözlük, TEBDİZ.

CONTEXTUAL INDEX AND FUNCTIONAL DICTIONARY OF YAHYAZÂDE ÂSAF DIVANÇE

Master's Thesis, Şimal TAŞDEMİR

Department of Turkish Language and Literature, Master's Thesis, 2024

Supervisor: Assoc. Dr. Hasan KAPLAN

ABSTRACT

TEBDİZ (Turkish Literature Contextual Index and Functional Dictionary) was developed by Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak (Project Coordinator) as a project in accordance with the developing technology of our age. In this way, the reader / researcher can access the data related to the dictionary work more easily and practically. With this project, the meaning of words, phrases and phrasal expressions in the text is determined by taking into account the meanings in dictionaries. Antakya Poet Yahyazâde Âsaf Divançe was also analysed in line with the TEBDİZ project. The meanings of the words according to their contexts are given; groupings such as idioms, phrases, proverbs, prayer expressions, etc. are made.

In the study, Dr Hüseyin Güfta's *Antakya Poet Yahyazâde Âsaf Life, Literary Personality and Poems* was used. Güfta's book, which brought Âsaf to the world of science, consists of four chapters. In this book, information about Âsaf's life, family and close friends can be found. At the same time, Âsaf's translated poems and prose writings are also included. At the end of the book, there are a few examples of poems in the poet's own handwriting. The analysis of the poems written by Âsaf, who was a master in the art of date-dropping, in the *Ebced* and *Dates* section of the book is also analysed in the Ebced and Dates section of the book. The poems in the *text* section, which is aimed at the main purpose of the study, have been meticulously read and the context in which the word is used has been investigated. For this research, printed and online dictionaries were scanned and the most accurate meaning was tried to be given.

The aim of this study is to facilitate the reader/researcher in understanding the text and to reflect the poet's language and style, world of meaning and world view in the most accurate way.

Key Words: Yahyazâde Âsaf, Contextual Index, Functional Dictionary, TEBDIZ.

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**
ABSTRACT ..... **ii**
KISALTMALAR ..... **iv**
GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
YAHYAZÂDE ÂSAF HAYATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1. Yahyazâde Âsaf'ın Hayatı **3**
1.2. Yahyazâde Âsaf'ın Edebî Kişiliği **3**

İKİNCİ BÖLÜM
MUHTEVA İNCELEMESİ

2. Antakyalı Şairin Şiirinde Antakya. **9**
2.1. Şahsi Mesele Hatay'ın Kurtuluşu 9
2.2. Atatürk ve Silah Arkadaşlarına Övgü 10
2.3. Hatay'ın Mekanları ve Yiyecekleri 12
3. Sevgiliye Asrî Bakış **14**
3.1. Klasik Edebiyata Göre Sevgili 14
3.2. Peçelerin/ Örtülerin Açılması 18
3.3. Asrî Hanımlar Övgüsü/ Yergisi 20
4. Toplumsal Konular **22**
4.1. Toplumu Etkileyen Olaylar 22
4.2. Dinî Tiplerin Eleştirisi 23
4.3. Yöneticilerin Eleştirisi 25

SONUÇ **27**
KAYNAKÇA **28**
EKLER **30**

KISALTMALAR

G.	**:**	Gazel
K.	**:**	Kaside
Ko.	**:**	Koşma
Kt	**:**	Kıta
Mf.	**:**	Müfred
Ms	**:**	Mesnevi
Muh	**:**	Muhammes
Mur	**:**	Murabba
Mü	**:**	Müstezad
T.	**:**	Tarih
Terkb	**:**	Terkib-i Bend
Th	**:**	Tahmis
V	**:**	Vezn-i Āher

GİRİŞ

Türk edebiyatının en uzun safhalarından birini oluşturan Klasik Türk edebiyatı 13. yüzyıldan 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar etkisini sürdürmüş bir edebî dönemi kapsamaktadır. Âsaf, bu geleneğin 19-20. yüzyıl temsilcilerindendir. Klasik Türk edebiyatı'nın bu dönemki diğer önemli şairlerinden bazıları: Enderunlu Vasıf, Keçeci-zâde İzzet Molla, Leylâ Hanım, Leskofçalı Galib, Yenişehirli Avnî'dir. Bu yüzyıl, Osmanlı Devleti'nin dağılmaya başlayıp Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu; yedi yüz yıllık divan geleneği ile birlikte yeni edebî akımların ortaya çıkmaya başladığı bir devirdir. Eski ile yeninin hem siyasi alanda hem edebiyat alanında bir arada bulunduğu görülmektedir. Bu durum şairlerin şiirlerinde de kendini göstermiştir. Hem şekil hem muhtevada bu ikili durumu görmek mümkündür. Gazel, kaside gibi klasik nazım şekilleriyle; vatan, toplum, ekonomi gibi konularda söylenmiş şiirlere rastlanmaktadır. Âsaf, şiirlerinde eski tarza bağlı kalarak şiirler yazdığını söylemiştir. Ancak şairin, klasik edebiyatının klişe mazmun ve teşbihlerini kullansa da zamanla yeni şeyler söylemeye çalıştığı; şiirinde muhtevayı değiştirdiği görülmektedir. Şair, aruz ölçüsü ile beraber hece ölçüsüne de yer vermiştir. Bu Âsaf'ın yaşadığı dönemin edebî anlayışından etkilendiğini göstermektedir.

Antakya'nın yetiştirdiği önemli şairlerden biri olan Yahyazâde Âsaf ve şiirleri bu tezin konusunu oluşturmaktadır. Dr. Hüseyin Güfta'nın bilim dünyasına kazandırdığı "Antakyalı Şair Yahyazâde Âsaf Hayatı, Edebi Kişiliği ve Şiirleri" eseri esas alınarak, şairin şiirleri TEBDİZ bağlamında incelenmiştir. İlk olarak divançedeki şiirlere transkripsiyon yöntemi uygulanmış font TEBDİZ projesinin kullandığı "geintum plus" fontuna dönüştürülmüştür. Daha sonra eserin künyesi oluşturulup "145 kaside, 243 gazel, 5 müstezat, 102 mesnevi, 123 musammat (10 murabba, 12 muhammes, 69 tahmis, 25 müseddes, 7 tesdis) 114 tarih, 3 vezn-i ahar, 27 kıt'a, 27 müfret ve hece ile yazılmış koşma başlığı altında değerlendirilen 71 şiir sisteme sırasıyla yüklenmiştir. Sisteme bir eseri yükleyebilmek üyelik gerektirmektedir. Sonrasında "metinler" sekmesinden incelenen nazmın; türünü, veznini, başlığını, sırasını belirterek sisteme yükleme işi tamamlanmaktadır. Yüklenen nazım türü "incele" butonu ile aktif edilip kelimelere tek tek anlam verme işlemi başlatılmaktadır. Bir kelime seçildiğinde daha önce sisteme yüklenen anlamlar listelenmekte uygun anlam bulunması dahilinde eşleştirme yapılabilmektedir. Eğer uygun bir tanım yoksa veya daha önce kelime ile ilgili hiçbir veri girilmemişse "anlam gir" butonundan kelimenin bağlama uygun tanımı sistem verisine yüklenebilmektedir. Kelime grupları

için ise daha farklı bir yol izlenmektedir. Bunlar için "çoklu seçim butonu" aktif edilerek istenilen kelimeler seçilmektedir. Burada önemli olan bu kelime grubunun kalıp ifade, deyim, atasözü, ayet, argo ifade vs. gibi hangi gruba dâhil olduğunu belirleyip sisteme doğru veriyi girebilmektir. Tüm verileri girdikten sonra oluşturulacak istatistik için bu bilgilerin hatasız girilmesi son derece önemlidir. Anlamlandırma safhası tamamlandıktan sonra "dizin işlemleri" kısmından "worde aktar" butonu aktifleştirilerek "kelimeleri diz" seçeneği ile eser üzerindeki tüm çalışmaların raporu çıkarılmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde Yahyazâde Âsaf'ın hayatından ve edebî kişiliğinden bahsedilmiştir. Hüseyin Güfta'nın *Antakyalı Şair Yahyâzâde Âsaf Hayatı, Edebi Kişiliği ve Şiirleri* adlı eserine başvurulmuştur. İkinci bölümdeki başlıkları beyitlerle örneklendirerek eseri okuyucuya daha somut bir şekilde aktarmak hedeflenmiştir. Bağlamsal dizin ve işlevsel sözlük kısmı ile çalışma sonucunda ulaşılan veriler tablo şeklinde "Ekler" kısmında verilmiştir.

Yapılan çalışmanın amacı Âsaf'ın şiir dilinde yer verdiği kelimeleri sözlük anlamı ile sınırlandırmayıp bağlamından hareketle kazandığı anlamları tespit etmek, TEBDİZ projesine yeni bir sözlük çalışması sunarak Türkçenin tarihî sözlüğüne küçük de olsa bir katkı vermektir.

BİRİNCİ BÖLÜM
YAHYAZÂDE ÂSAF HAYATI VE EDEBî KİŞİLİĞİ

1.1. Yahyazâde Âsaf'ın Hayatı

Yahyazâde Âsaf, 1880 yılında Antakya'da dünyaya gelmiştir. Annesi Fatma Hanım, babası kendisi gibi divan şiiri geleneğinde yetişen Yahya Efendi'dir. Babası Yahya Efendi'nin aynı zamanda Antakya eski müftülerinden olduğu da bilinmektedir. Âsaf, eğitim hayatına Antakya Mekteb-i Rüşdiyesi'nde başlamıştır. Burada eğitimini tamamladıktan sonra medreselere devam etmiştir. Babası Yahya Efendi'den sarf ve nahiv okumuştur (Güfta, 1999: 15). Ayrıca dönemin önde gelen ilim adamlarından da eğitim almıştır. Âsaf, iyi derecede Arapça ve Farsça bilmektedir. O, medrese eğitiminin yanı sıra kendi kendini yetiştirmeyi başarmıştır. Musikiye ilgi duymuş çeşitli enstrümanlar çalmıştır. Çiftçilik ile uğraşan Âsaf, ilim ve edebiyat dünyasından da uzak kalmamıştır. Antakya'da yayımlanan çeşitli gazetelerde şiirler ve yazılar yazmıştır.

23 Temmuz 1939'da oy birliği ile Hatay Türkiye'ye katıldıktan sonra Âsaf ve ailesi "Adalı" soyadını kullanmaya başlamıştır. "Adalı" ailenin halk arasındaki lakabıdır. Âsaf, ilk evliliğini Hayriye Hanım ile yapmıştır. Eşinin vefatından sonra ikinci evliliğini Sabiha Hanım ile yapmıştır. Yahyazâde Âsaf, 18 Ağustos 1971'de hayatının büyük bir kısmını geçirdiği Antakya'da vefat etmiştir. Antakya Şehir Mezarlığı'nda olan kabrinin üzerinde aşağıdaki kıta yazmaktadır.[1]

Beni zikr eyleyin hayr ile nâmım yâda geldikçe
O dem bir Fâtihayla rûhumu şâd eyleyin yârân
İlâhî seyyiâtim setr edip rûz-ı kıyâmette
Bu abd-i âcizin Âsaf kulun kıl mazhar-ı gufrân

1.2. Yahyazâde Âsaf'ın Edebî Kişiliği

Yahyazâde Âsaf'ın edebiyata ilgi duymasında babası Yahya Efendi'nin etkisi vardır. Yahya Efendi, döneminin divan şairleri ile aynı mecliste bulunmuş; edebî sohbetler gerçekleştirmiştir. Âsaf, böyle bir ortamda dünyaya gelmiş ve başta babası olmak üzere bu edip ve şairlerden etkilenmiştir. Divan şiiri geleneğinin hâkim olduğu bir ortamda beslenmek onun şiirlerine de yansımıştır.

[1] Yahyazâde Âsaf'ın hayatı üzerine Hüseyin GÜFTA'nın detaylı bir çalışması vardır. Bu kısım onun "Antakyalı Şair Yahyazâde Âsaf Hayatı, Edebi Kişiliği ve Şiirleri" kitabından özetlenerek oluşturulmuştur.

Tanzimat edebiyatı ile beraber yenileşmenin getirdiği şartlara karşı Âsaf, eski üslupla şiirler yazmaya devam etmiş ve bu üsluptan vazgeçemediğini belirtmiştir.

Yine bir nev-gazel nazm eyledin tarz-ı kadîm üzre
Nihâyet vermedin gitti ey Âsaf eski üslûba (G. 37/5)

Henüz olgunlaşmamış kişi ve kişiliklere aldırmadan, onların söylediklerini önemsemeden eski üslup ile şiirlerini yazmıştır. Edebiyatın yüzünü Batı'ya döndüğü bir çağda Âsaf, Doğu geleneğinden yüzünü çevirmemiştir. Bu husus gazel, kaside, müstezat gibi eski biçimlerde yazdığı şiirlerinden ve klasikleşmiş mazmunları konu edinmesinden anlaşılmaktadır.

Nâ-puhte nihâdân ko ne derlerse desinler
Üslûb-ı kadim tarz-ı kühenden geçemezsin (G. 17/8)

Aruzu, kafiyeyi ve söz sanatlarını büyük bir ustalıkla kullanan Âsaf, mütevazı karakterini şiirinde göstermekten çekinmemiştir. Eserini sunarken noksanlarının olabileceğini kabullenmiş; okuyucusundan bu kusurlarını affetmesini ve örtmesini dilemiştir.

Gerçi pek çok ise de noksânı
Perde-i afv ile setr et anı (Ms. 1/29)

O, alçakgönüllü tavırlarının yanı sıra şiirinin iltifata değer olduğunun da farkında olan bir şairdir. Şiir sevenlerin/okurların şiirine gerekli kıymeti vermesi hâlinde kıyamete kadar varlığının süreceğini, edebiyat camiasında bâkî kalacağını söylemektedir.

Olur bu nazmımın elbette kadri bâlâ-ter
Lutuf görüp de olursa teveccühe mazhar
Her ehl-i dil ona ettikçe atf-ı hüsn-i nazar
Bulur bu âlem-i irfânda kıymet-i dîger
Yaşar kıyâmete dek i'tibâr hâlinde (Muh. 1/6)

Çalışmanın başında değinildiği üzere Âsaf, babasının da divan şiiri geleneğinden şiirler söyleyen bir şair olması sebebiyle bu geleneğin içine doğmuş bir şairdir. Daha sonra kendi çabalarıyla medreselerde okuması, çalışması, dünyayı gezmesi, musiki bilgisi, âlimlerden dersler almasıyla edebî ve ilmî birikimini artırmıştır. Ancak belki de çoğu şairin yaşadığı tedirginliği yaşamış ve bütün emeklerinin değer görmemesi korkusuyla yüzleşmiştir. Marifet iltifata tabidir. Şair de iltifatı okuyucusundan beklemektedir.

Sa'yimle ilm ü irfân pek çok kazandım ammâ
Hayfâ ki hâsılâtı bir âferîne gitti (Mf. 6)

Âsaf, söz sanatlarını da ustalıkla şiirlerinde kullanmıştır.[2] İlk mısrada bulunma hal eki almış *ben* zamiri ile ikinci mısradaki "kul, köle" anlamına gelen *bende* kelimesi cinaslı şekilde kullanılmıştır.

Hüsn etti zuhur sende gözüm aşk ise bende
Şâh etti seni mülket-i hüsne beni bende (G. 35/1)

Aşağıdaki beyitte "kazan" kelimesi cinaslı biçimde kullanılmıştır. İlk mısradaki *kazan* "içinde çok miktarda yemek pişirilen veya bir şey kaynatılan büyük ve derin kap" anlamı taşımaktadır. İkinci mısradaki *kazan* sözcüğü ise emir eki alarak kullanılmış; "elde etmek" anlamına gelen bir fiildir. Bu beyitte bir isim ve fiilden oluşturulmuş cinas örneği görülmektedir.

Kara yüzlü kapaklı iki kazan
Derdi hâl ile haydi para kazan (Ms. 5/19)

İlk mısrada yönelme hal eki almış *dest* kelimesi ile ikinci mısradaki *deste* kelimesi arasında cinas yapılmıştır. Dest, "el" anlamına gelmektedir. Deste ise "demet, tutam" anlamı taşımaktadır.

Aldım bu hevesle hâme deste
Ettim nice saçma deste deste (Ms. 2/8)

Vezn-i aher sanatının özelliği olan bu dörlük dizeleri yukarıdan aşağıya doğru okunduğunda da yine aynı cümle sıralamasını vermektedir. Kalıpları ile beraber anlamı da aynı şekilde kendini korumaktadır.

Âdem oldur cümle halka her zamânda dâd eder
Cümle halka cân ü dilden rahm edip imdâd eder
Her zamânda rahm edip bî-kesleri dilşâd eder
Dâd eder imdâd eder dilşâd eder irşâd eder (V. 14)

Aşağıdaki tahmis örneğinde "Leylâ, şîrîn, sahrâ" kelimeleri ile telmih sanatı kullanılmıştır. Halk hikayelerinin tanınmış kahramanlarına ve olaylarına gönderme yaparak şiirin anlamı güçlendirilmek istenmiştir.

Dilde vardı bir aceb füshat-serâ-yı câ-yı aşk
Hâtıra almaz düşünmezdim nedir ferdâ-yı aşk
Nerde kaldı nerde ol şîrîn-dehen Leylâ-yı aşk
Böyle bî-hâlet değildi gördüğüm sahrâ-yı aşk
Onda mecnûn bîdler dîvâne cûlar var idi (Th. 7/2)

[2] Konu ile ilgili örnekler "Sevgiliye Asrî Bakış" bölümünde daha detaylı işleneceğinden burada sadece birkaç örnekle yetinilmiştir.

Divan şiiri geleneğinde kullanılan kaynaklardan biri de peygamberlerin hayatı ve mucizeleridir. Hz. Mûsâ klasik edebiyatta; Allah ile konuşması, asasının yılan olması, Yed-i Beyzâ'sı ve Firavun'u suda boğması gibi mucizeleri ile ele alınmaktadır (Pala, 2013: 335). Bu beyitte Tur-ı Sinâ mucizesine telmih yapılmıştır. Allah, bir ağacın tepesinde ateş suretiyle Hz. Musa ile konuşmuş ve Musa peygamber Allah'ı görmek istediğinde yine bu dağda, dağa tecelli etmiş ve dağ parçalanmıştır.[3]

Tecellîgâh-ı nûr-ı iltifâtın olmadı Âsaf
Onu mahrûki-i rü'yette ben Mûsâya benzettim (G. 23/5)

Söylemek istediklerini az ve öz bir şekilde okuyucuya aktarmak isteyen şair, şiirlerinde deyim ve atasözlerine de sıklıkla yer vermiştir. 15. yüzyılda geleneğin başarılı şairlerinden Necâtî Bey ile başladığı bilinen bu eğilim Âsaf'ta da izlerini göstermiştir. Zülfü yâra değmek (Th. 6/4), mercimeği fırına vermek (K. 9/5), deveye hendek atlatmak (K. 9/6), lafla pilav yenir mi (Ko. 7/2) şairin kullandığı bazı deyimlerdendir. "Lafla pilav yenir mi" ifadesinin "Lafla peynir gemisi yürümez." şeklinde varlığını devam ettirdiği düşünülmektedir.

Bu âlemde ne zülfü yâra değdim hâtır incittim
Ne de bir kimseden bir kimseye şekvâ için gittim
O şâhın devr-i cevrinde yine son hâlete yettim
Diger sultânımız yoktur nihâyet böyle fikr ettim
Ki şekvâ eyleyim ol şâh-ı hüsn ü âna destinden (Th. 6/4)

Fırına verdik o germ-ülfet ile mercimeği
Kapak attırmada şimdi dumanı tencereye (K. 9/5)

Deveye hendeği atlatmada mâhirmiş eşek
Güneşi gösterecekmiş bakınız şeb-pereye (K. 9/6)

Eski sözdür lafla pilav yenir mi
Sözle olan şeye oldu denir mi
Fahr etmeye hakkı olabilir mi
Milleti düşünen erkân öğünsün (Ko. 7/2)

Âsaf'ın şiirlerinde nüktedan bir üslup görmek de mümkündür. Okur, âşığın sevgiliden kıskandığı rakibe olan kıskançlığını okurken birden maskara olan ite yani

[3] HARMAN, Ö. F., Mûsâ, TDV, https://islamansiklopedisi.org.tr/musa--peygamber, 2020.

rakibe sevgili ile beraber gülmekten çatlayacak duruma gelebilir. Ay gibi güneş gibi gül gibi olan sevgili müfret bir beyitte şairin eşekler gibi çifte atma kız dediği bir sevgiliye dönüşebilir. Sevgilinin nazını, sitemini, cevrini lütuf olarak değil de kurnazlık olarak, şeytanın aklına gelmeyecek iş olarak görebilir. Eski pabuçları artık beğenmeyen yeni moda anlayışı olan kundurayı giymek isteyen kişiye kerata diyerek hitap edebilir.

Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
İt rakîbi alarak yâr ile biz masharaya (K. 9/7)

Gûsfend-âsâ mülâyim-meşreb ol bezme gelip
Çiftekarlık eyleme kız sen de esterler gibi (Mf. 10)

Seni kurnaz seni şeytan yazamaz
Nedir ettiğin bu istiğna bu naz
Şu hâlini tadil et n'olur biraz
Bu hâl güzellerde âdettir dedi (Ko. 6/9)

Kondura kondura giymeli kundurayı
Pabucu versen ayağına kundura ister kerata (Mf. 18)

Âsaf hem aruz vezni ile hem de hece vezni ile şiirler yazmıştır. Hece ile yazdığı şiirlerinde aruzla yazdıklarına göre daha sade ve anlaşılır bir dil kullanmıştır.

İçim özler durur tatlı bakışı
Hergiz yumulmasın aman gözlerin
Sanki o bakışlar bir can akışı
Cana can veriyor yaman gözlerin
Durmasın süzülsün heman gözlerin (Terkb. 1/1)

Ebced hesabı ile tarih düşürme konusunda da hünerini şiirlerinde göstermiştir. Ebced, Arap alfabesindeki her harfin sırasıyla bir sayı değerine eşleştirildiği sistemdir. Bu sistem ile şairler doğum, ölüm, düğün, sünnet vs. gibi önemli konularda şiirlerine tarih düşürmüştür. Asaf'ın bu sanat ile yazdığı 30 şiiri mevcuttur. Aşağıda verilen iki örnek Hüseyin Güfta'dan alınmıştır.

Hâtıra geldi bu târîh çekerken hasret
Hocazâde Ali Beg gitti cihândan vey vâh (T. 7/2)

١٣٤٨ خوجه زاده علی بك كیتدی جهاندن وی واه

631+110+22+444+113+16+12= 1348

H.1348 / M.1929-30

Ne güzel doğduğunun târîhi

Mehd-i dünyâda sa‘îd ola Celâl (T. 30/5)

٣٧٣ مهد دنیاده سعید اوله جلا

64+42+144+74+49=373

H.1373 / M.1954

Gelişen teknoloji de Âsaf'ın şiirlerinde yer edinmiştir. 1895 yılında icat edilen[4] radyonun hayranlık uyandırması ve çalışmasındaki bilinmezliğin insanoğlunu düşürdüğü hayret işlenmiştir.

Ne kuvvettir bilinmez anlaşılmaz bu ne hikmettir

Eder mi radyo hâlâ âdemi hayrân ne âlemde (K. 7/13)

Kendisi gibi Antakyalı olan Hocazâde Ali Bey'in ölüm haberini telefondan aldığı aşağıdaki tarih beyitinden anlaşılmaktadır. Telefonun icadı 1876 yılında olmuştur.[5]

Verdiler bir telefon ile bu târîhi haber

Hocazâde Ali Beg eyledi ukbâya sefer (T. 6/2)

[4] https://www.bilgiustam.com/radyonun-icadi-guglielmo-marconi/, (t.y.)
[5] https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/konular/telefon, 2021.

İKİNCİ BÖLÜM
MUHTEVA İNCELEMESİ

2. Antakyalı Şairin Şiirinde Antakya

2.1. Şahsi Mesele Hatay'ın Kurtuluşu

Coğrafi konumu, tarihi, limanı, ticari ve sosyo-kültürel yapısı ile Hatay jeopolitik konumu açısından büyük önem arz etmektedir. Osmanlı Devleti'nin dağılma döneminde toprakları sömürgeci devletlerinin elinde pazarlık konusu olan Hatay, gizli antlaşmalarda İngiltere ve Fransa arasında pazarlık konusu olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşı sonrası Hatay konusuna özel ilgi göstermiş; Hatay'ın ana vatana katılması hususunda mücadele etmiştir. Hatay sorunu hem Türk-Fransız ilişkileri hem Atatürk dönemi dış politikası ile ilgili olayların en önemli konularından birini teşkil etmiştir (Atabey, 2015: 202). Fransız büyükelçisine "Hatay benim şahsi meselemdir." diyerek bu davaya verdiği önemi tüm dünyaya duyurmuştur. Hatay sorunu, 1936 yılında Fransa'nın Suriye'ye bağımsızlık vermesi ile başlamış olup 1939 yılında Atatürk'ün ve Türk diplomasisinin başarısı sayesinde Türkiye'ye katılması ile sonuçlanmıştır. Böylece Atatürk tarafından "Hatay" adı verilen bölge, önce bağımsızlığına kavuşmuş bir yıl süren bağımsızlıktan sonra Hatay Millet Meclisi'nin oy birliğiyle verdiği kararla Türkiye'ye katılmıştır (Tüzün, 1989: 148).

Antakyalı şair Âsaf; savaşlarla, mücadelelerle, gizli ve açık antlaşmalarla geçen bu sancılı döneme şiirlerinde yer vermiştir. Kendisi de bu topraklarda yetişen şair, hem halkın çektiği zorlukları hem de Atatürk ve silah arkadaşlarına duyduğu minneti işlemiştir. Aşağıdaki beyitte şair bir zamanlar Hatay'ın bağımsızlıktan ayrı olduğunu ancak bugün cilveli bir eda ile ufukta bağımsızlık ışığının yükseldiğini söyler.

Hatay olmuştu hayfâ bir zamân mehcûr-ı istiklâl
Bugün ufkunda lâkin cilve-gerdir nûr-ı istiklâl (Güfta, 1999: 142)

Baskı ve zulüm döneminin karanlığından, yalnızlığından halkı kurtaran bağımsızlığın ışığıdır.

Bize zulmet-serâ-yı zulm u istibdâd idi vahdet
Gönülden gözden aldı ol zalâmı nûr-ı istiklâl (Güfta, 1999:143)

Beyitte "vahdet" sözcüğü ile hem yalnızlık hem de Osmanlı Devleti'nin son padişahı VI. Mehmed Vahdettin kastedilmiştir. Padişah VI. Mehmet döneminde Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanmış ve Osmanlı toprakları düşman işgaline açık hâle gelmiştir.[6] Bu zulüm dolu karanlık dönemin başlangıcı Atatürk'ün başlattığı bağımsızlık ateşi ile aydınlanmış ve son bulmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk'ün ömrü, şahsi meselesi olarak gördüğü ve düşman eline bırakmadığı Hatay'ın Türkiye topraklarına katıldığını görmeye vefa etmemiştir. Ancak kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî ay yıldızlı al bayrağı Hatay kızlarının elinde salınarak dolaşmıştır. Bu bayrak, Hatay'ın düşman esaretinden kurtulduğunun ve bağımsızlığına kavuştuğunun göstergesidir.

Bir bayrak yaptılar rengi kırmızı
Nakş ettiler beyaz ayla yıldızı
Alıp onu ele bir Hatay kızı
Gaziden bize bu armağan dedi (Güfta, 1999:163)

2.2. Atatürk ve Silah Arkadaşlarına Övgü

Âsaf'ın şiirlerinde Atatürk'e olan hayranlığı ve sevgisi açıkça görülmektedir. Atatürk'ün sömürgeci devletlere karşı olan mücadelesini tüm Hatay halkı gibi Âsaf da minnet ile karşılamıştır. Antlaşmalarda geçen ismi ile Sancak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün muharebelerdeki ve meclisteki başarıları sayesinde bağımsız olmuştur. Bu bağımsızlık Hatay'a Gazi'nin hediyesidir. Baskılardan, zulümlerden kurtaran bu bağımsızlık fermanı ile halka ebedî hayat bahşetmiştir.

Bize Sancak berât-ı ayş-ı dest-âvîz-i Gâzîdir
Hayât-ı câvidânî bahş eder menşûr-ı istiklâl (Güfta, 1999: 143)

Âsaf, Atatürk'ü büyük kurtarıcı olarak görür. 27 Ocak 1937'de Milletler Meclisi Konseyi'nin İskenderun Sancağı'na bağımsızlık vermesi üzerine Gazi Mustafa Kemal'i öven şiirler yazar.

O müncî-i muazzam ya'ni Gâzî-i mufahham kim
Hatayı etti dest-i kudreti mağrûr-ı istiklâl (Güfta, 1999:143)

Hatay, Milli Mücadele döneminin olumsuz koşulları yüzünden bir süre Fransa'ya bırakılmıştır (Atabey, 2015: 198). Ancak Atatürk, bu zorunlu şartlarda yapılan antlaşmada dahi Hatay halkının menfaatlerini ve benliklerini koruyacak

[6] YAVUZ AKENGİN A., TOKUR H., "Mondros Mütârekesi'nin 100. Yılı I. Dünya Savaşı'nın Sonu Mütârekesiler ve Barış Antlaşmaları Uluslararası Sempozyumu Bildiriler Kitabı Cilt I", **Atatürk Araştırma Merkezi**, atam.gov.tr, 2019.

maddeler eklemeyi ihmal etmemiştir. 1923'te Adana'da kendisini karşılayan Hataylılara "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalamaz. Günü gelecek siz de kurtulacaksınız." diyerek bu davaya karşı olan tutumunu net bir şekilde göstermiştir. Âsaf şiirinde Atatürk'ün bu sözüne telmihte bulunmuştur.

Atatürk denilen o büyük Gazi
Esir yaşar mı hiç Türk olan dedi
Haykırdı yettiği kadar avazı
Kahr altına girmez her insan dedi (Güfta, 1999:162)

Milli Mücadele döneminde ülkeyi dört bir yandan kuşatan sömürgeci devletlere karşı direniş başlamıştı. Mustafa Kemal Atatürk, cephedeki başarılarının yanı sıra uluslararası siyasette de üstün başarı ve çaba göstermiştir. I. Dünya Savaşı'nın ardından 1920'de İsviçre'de kurulan Cemiyet-i Akvam'da Atatürk'ün barışçıl politikaları güç ve saygınlığı cemiyet üzerinde olumlu etkiler yapmıştır. Cemiyet'in genel sekreteri, Atatürk'ün vefatından sonra "barışın dahi yapıcısı" sözleriyle başsağlığı dilemiştir (Haytoğlu, 2020: 6).

Doğu cihetinden yükselen bu ses
Garb ufkunda durdu aldı bir nefes
Akvâm Meclisinde işiten herkes
El-aman bu sesten el-aman dedi (Güfta, 1999: 163)

İsmet İnönü, Atatürk'ün silah arkadaşı ve Türkiye Cumhuriyetinin 2. Cumhurbaşkanıdır. Milli Mücadele döneminde birçok cephede savaşmış, Mondros Mütarekesinde görev almıştır. Atatürk'ün vefatından sonra Cumhurbaşkanlığı görevini yürüten İnönü, Hatay'ın anavatana katılması için çalışmalara büyük bir hızla devam etmiştir. Savaş döneminde cephelerdeki başarısıyla kazandığı ününü Hatay sorununa yaklaşımı ile de devam ettirmiştir.

Kahraman Başvekil İsmet İnönü
Hatay işinde de kazandı ünü
İstiklal denilen kurtuluş günü
Hatay Türklerine büyük şan dedi (Güfta, 1999: 163)

Tevfik Rüştü Aras, Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanlığı görevinde bulunmuştur. Milli Mücadele döneminde çeşitli ülkeler ile görüşmeler yapmıştır. Atatürk'ün liderliğinde Hatay sorunu için Fransa ile görüşülmüş, antlaşmalar imzalanmıştır (Atabey, 2015: 198). Türkiye dış politikasında Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesi ile hareket edilmiştir. Âsaf, şiirinde Aras'ın ülkeler ile temasına ve siyasi başarısına değinmiştir.

Siyaset yiğidi o Rüştü Aras
Her devletle edip ayrıca temas
Hatay istiklalin tutup da esas
Atatürkten çıkan bir ferman dedi (Güfta, 1999: 163)

2.3. Hatay'ın Mekanları ve Yiyecekleri

Coğrafi konumu, siyasi ve kültürel tarihi, ticari ilişkileri itibariyle önem arz eden Hatay, Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. Burada farklı din ve inançlardan insanlar bir arada yaşamaktadır. Doğal güzellikleri arasında Harbiye Şelalesi, Amanos Dağları, Asi Nehri ve yaylaları; tarihi güzellikleri arasında ise Eski Antakya Taş Evleri, Bakras Kalesi, Titus Tüneli, Habib-i Neccar Cami, Saint Pierre Kilisesi, St. Simon Manastırı, tarihi çarşıları ve müzeleri yer almaktadır. Antakya'da bulunan Kurtuluş Caddesi, Dünya'nın gece aydınlatması yapılan ilk caddesidir. Hatay, doğal ve tarihi güzelliklerinin yanı sıra yiyecekleri ile de ön plana çıkmıştır. 2017 yılında UNESCO tarafından *Yaratıcı Şehirler Ağı* listesine *"Gastronomi Kenti"* olarak dahil olmuştur. Medeniyetler şehri Hatay; kömbesi, kebabı, biberli ekmeği, mezeleri, nar ekşisi ve tezlere dahi konu olan künefesi ile zengin bir mutfak kültürüne sahiptir.

Şairlerin yetiştiği çevreden soyutlanamayacağını Âsaf'ın şiirlerinde net olarak görmekteyiz. *Beytülmâ Şelalesi*, bugün Harbiye Şelalesi olarak bilinen şelalenin eski ismidir.

Bilmem Sultan Cemin piyalesinden
Bilmem Beytülmânın Şelalesinden
Mahabbet bağının her jalesinden
Yüzlerinde vardır ter taneleri (Güfta, 1999: 154)

Selkıye Kastalı, Hatay'ın Altınözü ilçesinde bulunan Dokuzdal Köyü'nün eski ismidir.

Eskisinden daha ma'mûr dilârâ oldu
Selkıye Kastalını etti ehâlî tecdîd (Güfta, 1999: 132)

Hatay, çarşılarıyla da ünlü bir şehirdir. Şiirde geçen *Sûk-ı Meydân*, Antakya ilçesinde bulunan Meydan Çarşısı'dır.

Sürmelerle simsiyâh etmiş o mestâne gözü
Pudralarla kaplayıp da süt beyâz etmiş yüzü
O kızılcık leblere bir kimsenin yoktur sözü
Sûk-ı Meydânı temâşâ etmiş o asrî kızı
Kudretullah halka rengâreng boya göstermeye (Güfta, 1999: 107)

Hatay denilince akla ilk gelen künefedir. Künefe, Antakya Ticaret ve Sanayi Odası'nın Avrupa Birliği nezdinde yaptığı başvuru sonucu coğrafi işaret (mahreç işareti) alarak 2008 yılında tescillenmiştir.[7] Hatay künefesi aynı zamanda dört yüksek lisans[8] tezine de konu olmuştur. Âsaf'ın Hatay ile özdeşleşmiş olan bu tatlı ile ilgili bir şiiri vardır. Künefe redifli şiiri 19 beyitten oluşmaktadır. Sevgiliye özgü olan güzellikte çiçeklere örnek olma, çimenlikte gezintiye çıkma gibi özellikleri künefe ile kişiselleştirilerek verir.

Enmûzec-i hüsn olmaya ezhâra künîfe

Çıktı yine seyrâna çemenzâra künîfe (Güfta, 1999: 135)

Sevgilinin servi boyunu, nazlı yürüyüşünü de künefe ile kişiselleştirerek verir.

Bir kimse nazar eyleyemez kâmet-i serve

Bin nâz ile başlar ise reftâra künîfe (Güfta, 1999: 135)

Bu beyitte ise künefeyi ah edip yalvarma yönüyle âşığa benzetir.

Yağmâ edilip yerlere serilmemek üzre

Ne vakte kadar âh ede yalvara künîfe (Güfta, 1999: 135)

Künefe o kadar sevilen bir tatlıdır ki şair bu tatlının ağyara nasip olmaması için Allah'a dua eder.

Âlâma tahammül edemez cism-i latîfi

Yâ Rabb nasîb olmasın ağyâra künîfe (Güfta, 1999: 136)

Çiköfte de yine Hatay'ın meşhur yiyeceklerinden biridir. Şair dostlarının ne alemde olduğunu sorarken onlara çiğköfte künefe yiyen dostlar olarak hitap etmiştir.

Görüp efrâdını bir bir selâm et meclis-i hâsın

O çiköfte künîfe-hâr olan yârân ne âlemde (Güfta, 1999: 139)

Şair, bu beyitinde sevgilinin yüzünü çeşitli tatlılara benzetmiş; bu benzetmeleri kullanırken de şekil olarak andırmasına dikkat etmiştir. Gözlerin çekikliği yapı olarak bademe benzediği için badem şekeri tabirini kullanmıştır. Murabba, kökeni Osmanlı mutfağına dayanan koyu kıvamlı bir marmelat çeşididir.[9] Bu geleneksel tatlı servis edilirken verilen yuvarlak şeklinden dolayı buruna benzetilmiştir. Kakülheva

[7] https://ci.turkpatent.gov.tr/cografi-isaretler/detay/37968, (t.y.)

[8] Ahmet Refik Çay, *Hatay Künefe Peynirinde Farklı Üretim Metotlarının Kalite Parametreleri Üzerindeki Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, 2022.
Melisa Gültekin, *Hatay Künefe Peynirinde Aflatoksin M1 Düzeyinin LC-MS/MS Yöntemiyle Belirlenmesi ve Listeria Monocytogenes Varlığının Araştırılması,* Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, 2022.
Baran Bozkurt, Farklı Tuzlama Tekniklerinin Künefe Peynirinin Yapısı ve Kalitesi Üzerine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, 2019.
Sema Aslan Günay, *Hatay İlinde Farklı Yöntemlerle Üretilen Künefe Peynirlerinin Kalite Özellikleri,* Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, 2019.

[9] https://www.yemekyolculugu.info/2016/10/pratik-murabba-meyve-sekerlemesi.html, 2016.

Antakya'nın meşhur tatlılarından biridir. Günümüzde "kahke" olarak isimlendirilen bu tatlı şekil olarak kulağı anımsattığı için kullanılmıştır. Âsaf, şiirlerinde doğup büyüdüğü Hatay'a özgü özelliklere yer vermiş böylelikle hem şehrini tanıtmış hem de memleketine karşı olan sevgisini ifade etmiştir (Güfta, 1999: 37). Sevgilinin yüzünde bulunan çiller de görüntü bakımından irmik helvası tatlısına benzetilmiştir.

Gözler badem şekeri burun muz murabbası
Kulaklar kakülheva yüzler irmik helvası (Güfta, 1999: 164)

3. Sevgiliye Asrî Bakış

3.1.Klasik Edebiyata Göre Sevgili

Klasik edebiyatta gerek ilâhî gerekse beşerî sevgili her zaman başroldedir. Geçişli bir özelliğe sahip olan sevgili formatı her ortama uyum sağlayabilecek bir şekilde tasvir edilmiştir. Aynı şiir hem padişaha hem arkadaşa hem de kadına hitap edilecek bir şekilde okunabilmektedir (Gönel, 2010: 213). Klasik edebiyat bir kurallar bütünüdür. Şair, şiirini oluştururken geleneğin sunduğu bu prensiplere uymak durumundadır. O daireye giren şair, aşkını ifade edecekse bunu asıl hayatındaki gibi ve sevgilisinin asıl kimliğiyle yapmamalıdır. Duygularını divan şiiri geleneğindeki aşk modeline uydurarak, oradaki sevgili tipiyle ifade etmelidir (Akün, 1994, 414). Şair, her zaman âşıktır ve sevgiliye kavuşma arzusundadır. Âşığın bir de rakibi vardır. Sevgili, bazen âşığa bazen rakibe yüz verip ikisini de kûyunda süründürmektedir. Rakipleri yüzünden sevgilinin gözünde itibarını tamamen kaybetmek, onu büsbütün yitirmek âşığın en büyük korkularındandır. Âşığın sevgiliye duyduğu kıskançlık da diğer haller gibi tek taraflıdır (Akün, 1994: 415).

Âşıklık bu edebiyata mensup olan şairlerin takındıkları birinci roldür. Mutlak güzelliğe yeniden kavuşmayı isteyen insan bu kavuşma haline ancak aşk ile erişebilir (Şentürk, 2006: 350). Yahyazâde Âsaf'ın şiirlerinde de divan edebiyatındaki klasik sevgili kalıplarını görmekteyiz. Sevgili çok güzeldir öyle ki güzelliği ay ve güneş ile kıyaslanamamaktadır. Hatta bu güzelliği tasavvur edebilecek bir düşünce ve hayal dünyası yoktur. Onun güzelliği kelimelerle anlatılabilecek bir güzellik değildir. Şairlerin sevgiliye dair ifadelerinin mecazla süslü olması yani anlamın örtülü olması gibi sevgili de âdeta bir perde arkasından görünmektedir. Bu görünüş şairin ihtiyaç duyduğu tabloyu çizmesine olanak vermektedir (Gönel, 2010: 213).

Teşbîh edemem hüsnünüzü şems ü hilâle

Sığmaz ki güzellikleriniz fikr ü hayâle (Güfta, 1999: 91)

Âşık, sevgiliyi etkilemek için onu hep en güzel varlıklarla karşılaştırmıştır. Ancak o, evrendeki tüm varlıklardan daha güzeldir. Sevgili her şeyin "en"idir; en güzel, en alımlı, en cilveli, en bakımlı, en parlak, en zalim, en cefakâr vs. Âşık, sevgilinin ilgisini çekmek için ona güzel sözleri bir bir inci gibi dizmektedir. Burada şair klasik edebiyatın kalıplarından faydalanarak onun aydan, güneşten daha güzel olduğunu, gökyüzünün onun ışığı karşısında sönük kaldığını söyler. Aşkının verdiği güç ve cesaretle sevgilinin, Allah'ın yarattığı âlemlerden bile daha güzel olduğunu belirtmekten sakınmaz. Şair ne söylerse söylesin yine de sevgilinin güzelliğini anlatamaz. Çünkü sevgili tarif olunamayacak kadar güzeldir.

Güzelsin mihr ü mâhından semânın
Güzelsin pertevinden âsumânın
Güzelsin âleminden hâkdânın
Senin ta'rîf olunmaz hüsn ü ânın
Güzelsin dilrübâsın bî-bedelsin
Güzelsin hâsılı pek çok güzelsin (Güfta, 1999: 112)

Sevgili için iltifatlar eden âşığın ondan gördüğü tek şey eziyet ve sitemdir. Âşığına karşı eziyet, cefa, naz, ilgisizlik ve vefasızlık göstermek divan şiirindeki sevgili tipinin özelliklerindendir (Akün, 1994: 415). Bu aslında sevgilinin âşığı muhatap alma şeklidir, sevgiliden âşığa olan ihsan budur. Bu aşk kurgusunda âşık, kavuşmaktan ziyade çektiği acı ile olgunlaşmaktadır. O, çektiği bu acı ve eziyetlerle kemale ermek durumundadır. Âşıktaki duygu tam bir sadakat ve teslimiyet duygusudur (Gönel, 2010: 210).

Eyledin bir iltifâta karşı bin cevr ü sitem
Böyle mi ey fitne-cû uşşâka ihsânın senin (Güfta, 1999: 71)

Cefa gösteren sevgili karşısında iradesi elinden alınmış âşık tam anlamıyla sevgilinin mahkumu ve mecburudur (Akün, 1994: 415). Çaresiz âşık çektiği sıkıntıların yanında bir de sevdiği kişi tarafından azarlanmaktadır. Sevgiliden merhamet bekleyen âşık bu azarların sonlanmasını dilemektedir ancak sevgilide merhamet yoktur.

Terahhum eylemezsin sevdiğim uşşâk-ı nâ-çâra
Hemân âzâr edersin yok mudur pâyân âzâra (Güfta, 1999: 81)

Âşık, sevgiliye karşı çaresiz kalmıştır. Sevgili uğruna döktüğü gözyaşları artık kanlı akmaktadır. Âşık o kadar ağlamıştır ki kanlı gözyaşları sevgilinin ayaklarına

saçılmaktadır. Burada sevgilinin ayaklarına kapanan bir âşığı da düşünebiliriz. Ancak sevgili yine de merhamet göstermez.

Âşık-ı bî-çâreye sen hîç rahm etmez misin

Dâimâ hûn-ı sirişki pâyına efşân eder (Güfta, 1999: 68)

Âşık, sevgilinin cevrinden de cefasından da mihnetinden de derdinden de şikayetçi değildir. Çünkü bütün bunlar sevgilinin kendine has sıfatları olup o bu konuda ayıplanmaz. Gerçek âşığından bu durumlardan şikâyet etmemesi gerekir. O, derdin, belanın, cevr ü cefanın yegâne temsilcisidir (Pala, 2013: 402). Bunlar âşığa hoş gelir çünkü o, huzuru sevgilinin verdiği dertte bulmaktadır. Âşık, ondan gelen her şeyi yaralı kalbinde memnuniyetle karşılamaktadır. Çünkü aşk neden/niçin sorusunun sorulamadığı, sorulsa da cevabının verilemediği bir maceradır.

Derdinde de safâ bulurum kalb-i zârda

Ammâ nedir bilinmiyor âh mâcerâ-yı aşk (Güfta, 1999: 71)

Sevgili, âşığın mahallesinden uzaklaşmasını pek istemez. Az da olsa ona lütuf gösterip onu mutlu eder. Ancak kısa süren bu sevinç yerini tekrar gözyaşlarına bırakır. Sevgilinin gamzeleri yani bakışları aşığın canına yeniden kasteder.

Beni geh lutf ile dilşâd gehî zâr eyler

Şimdi kasd etmededir gamzeleri câna yine (Güfta, 1999: 81)

Sevgili bazen keskin bakışlarıyla bazen hançere benzeyen kaşlarıyla bazen de ok gibi kirpikleriyle sevgilinin canına kasteder. Her daim içinde kavuşma ümidi taşıyan âşık ise bu uğurda canını feda etmeye razıdır. Sevgilinin cellat rolünü üstlenen gamzeleri âşığa hiçbir korku vermez.

Visâlinçün fedâ-yı câna her dem hâzırım ey yâr

Bana zannetme havf-ı gamze-i cellâd mâni‘dir (Güfta, 1999: 69)

Güzellerin şahı olan sevgili cilvelidir. O, hep daha fazlasını ister. Âşığın elinde ise tek bir silahı vardır o da “âh”ıdır. Âşığın âhı yani bedduası göklere kadar yükselir. Sevgilinin korktuğu tek şey âşığın âhıdır. Âşık çaresizdir, mazlumdur. “Mazlumun bedduasını almaktan kork çünkü onun bedduası ile Allah arasında bir perde yoktur.” hadis-i şerifi de konuya ışık olması bakımından önemlidir.[10]

Ey şeh-i hûbân ne sende nâz u istiğnâ biter

Ey meh-i tâbân ne bende âh u vâveylâ biter (Güfta, 1999: 67)

Klasik edebiyat şairleri, şiirlerinde destan kahramanlarına yer vererek anlatımlarını güçlendirmiştir. Âsaf’ın da bu doğrultuda beyitleri vardır. Aşk çölü uçsuz

[10] https://www.diyanet.gov.tr/tr-TR/Content/PrintDetail/35885, 2023.

bucaksızdır. Bu çölde sevgiliye kavuşmayı bekleyen ya da kavuşma ümidini kesen nice divaneler dolaşmaktadır. Bunlar halk edebiyatında Mecnûn, Kerem, Vâmık gibi farklı isimler alsa da amaçları hep sevgiliye kavuşmaktır. Şair "leyl" ve "mecnûn" kelimelerini de tevriyeli kullanarak hem destan kahramanlarına telmih yapmış hem de kelimelerin ikinci anlamlarını (gece, deli) kastetmiştir.

Deşt-i aşkın var nice Vâmıkları şeydâları
Leyli-i hüsne hemân Mecnûn olan bir ben miyim (Güfta, 1999: 77)

Âsaf, hem nüktedan kişiliğiyle hem de Antakyalı bir şair olmasının etkisiyle şiirinde künefeye âşığa özgü bir karakter vermiştir. Sevgiliye kavuşma uğruna âşıkların çektikleri yine telmih sanatı ile anlatılmıştır. Künefe hayalin Kays'ına uyup Şirin'in yanağının arzusu/ışığıyla yahut tatlı yanağının arzusuyla yeniden sahralara ve dağa düşmüştür. Beyitte Şirin ile "Ferhat u Şirin" hikâyesinin kadın kahramanına göndermede bulunan şair; kuhsâr ile akla Ferhat'ı getirmiştir. Kays, "Leyla ile Mecnun" hikâyesindeki efsanevi âşığın gerçek adıdır. Şair, ismen zikrettiği Kays'ı sahralara düşme bağlamında Mecnun'a döndürerek telmihte bulunmuştur.

Şevk-ı ruh-ı Şîrînle uyup Kays-ı hayâle
Düştü yine sahrâlara kuhsâra künîfe (Güfta, 1999: 135)

Klasik edebiyatta aşk sadece âşık ile sevgili arasında kalmaz. Sevgiliden hoşlanan başka kişiler de vardır. Klasik şiirde rakîb/ağyar olarak bahsedilen bu kişiler âşığın baş düşmanıdır.[11] Sevgili ile rakip biraz yaklaşsa âşığın ciğeri parelenir. Ağyar, sevgili ile âşığın arasını bozmak için elinden geleni yapmaktadır. Âşığın sevgiliden ricası ağyarın dedikodularına inanmamasıdır. Dünya var olduğu müddetçe düşmanların dedikodularının da var olacağı belirtilmektedir.

Gel inanma sevdiğim ağyâr eyler güft ü gû
Sanma bu âlemde bir dem fitne-i a'dâ biter (Güfta, 1999: 68)

Âşık, ağyarı ne kendi etrafında ne de sevgilinin etrafında görmek istemektedir. Sevgili ise bazen diğer âşığına yani ağyara yüz vermektedir. Rakibi ile sevdiği kişinin beraber geldiğini gören âşık, sevgilisini bir an olsun görebilmek için düşmanına bile katlanır. Burada "gül" sevgili ile "hâr" ağyar ile eşleştirilir. "Gülü seven dikenine katlanır" atasözünü çağrıştıracak bir anlam verilir.

Rakib dildâr ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Riâyet eylemek lâzım değil mi gül için hâra (Güfta, 1999: 82)

[11] Bu konuda bk. Abdullah Aydın, Divan Şiirinde Rakip Portresi; Atilla Şentürk, Klasik Osmanlı Edebiyatı Tiplerinden Rakibe Dair.

Sevgilinin ağyara lütuf göstermesi de eziyet çektirmesi de âşık tarafından kıskanılır. Çünkü âşık cevr ü cefayı da zevk ü sefayı da yalnız kendisi için istemektedir.

Ağyâra düşen cevr ü cefâ yâra düşer mi

Hâtır-şiken olmak hele dildâra düşer mi (Güfta, 1999: 86)

Âsaf'ın bazı şiirlerinde az da olsa âşığın muradına erdiği görülür. Âşık, sevgili için sarfettiği güzel sözlerin, kapısında döktüğü gözyaşlarının, çektiği eziyetlerin, ağyara katlanmasının karşılığını almaktadır. Şair, âşık anlatıcının dilinden sevgilinin dudaklarından bir öpücük almak için çok uğraştığını, ona yalvardığını ve sonunda sevgilinin ona kıyamayıp bir öpücük verdiğini anlatır.

O şûha çok çalıştım vasl için benden dirîg etti

Nihâyet leblerin bûs eyledim yalvara yalvara (Güfta, 1999: 81)

Nakd; akçe, para olarak bulunan servet, dinar demektir. Divan şiirinde sevgilinin aşkı, cevri, vuslatı ile âşığın canı nakd olarak düşünülmüştür (Pala, 2013: 348). Âşığın tek sermayesi canıdır. Şairler, biraz da okuyucuda çarpıcı bir etki bırakmak için aşkı neredeyse ayrı bir din gibi sunmuştur. Sevgili bu dinin tanrısı, kıblesi sevgilinin "kûy"u, namazı oraya edilen secde, tespihi sevgilinin zikredilip anılması, kurbanı o uğurda verilen candır (Şentürk, 2006: 359). O, can nakdini aşk pazarında harcamış öyle ki artık sevgili uğruna verebileceği tek dirhemi/ canı kalmamıştır.

Aşk bâzârında nakd-i cân ü dil sarf eyledim

Öyle bir hâletde kim destimde dirhem kalmadı (Güfta, 1999: 85)

3.2. Peçelerin/ Örtülerin Açılması

Türk tarihine genel olarak bakıldığında her dönemde kadının toplumdaki rolünün değiştiği görülmektedir. Bu değişimi tetikleyen unsurlar siyasal, dinsel ve kültürel olabilmektedir. İslamiyetten önceki göçebe Türk toplumlarında kadına değer verilmiş ve belki de ilk defa kadına değer veren bir topluluk olarak tarihe geçmişlerdir. Zaman içerisinde yerleşik hayatla beraber gelen medeniyet ve kültür değişiminin etkisiyle geniş bir alana yayılan Türklerin aile, toplum ve devlet anlayışıyla birlikte bazı değer yargıları da değişim göstermiştir. Bu durum erkek egemenliğinde gelişmekte olan klasik Türk edebiyatına yansımıştır (Kazan, 2001:192). Kadın açısından en köklü değişim İslamiyetin kabulüyle olmuştur. Bu değişim ve dönüşümler edebiyata da yansımıştır. Türk toplumunun geçirdiği kültür ve medeniyet değişimi üç dönem çerçevesinde incelenmektedir. İslamiyet'ten önce/ göçebelik devrinde kadın, döneminin erkek tipine yaklaşmaktadır. Dede Korkut hikâyelerinde de

görüleceği üzere kadın; ata biner, ok atar, kılıç kullanır, düşmanla savaşır. İslamiyet'in kabulü/ yerleşik hayata geçiş ile birlikte kadın erkekten daha pasif bir konuma gelmiştir. Kadın artık bir kahraman değil aşk ve haz objesi olmuştur. Batı uygarlığının etkisiyle birlikte kadının hakları savunulmaya başlanmıştır. Erkek ile eşit duruma gelmesi sağlanmıştır (Çetinkaya, 2008: 280).

1839 Tanzimat Fermanı ile Batılılaşmanın ilk somut adımları atılmıştır. Sosyal ve siyasal hayattaki bu değişim ile beraber edebiyatta da birkaç şairin öncülüğünde Tanzimat Edebiyatı dönemi başlamıştır. Âsaf, bu geçiş döneminde yaşayan bir şairdir. Bu geçişin bir örneği olarak şiirlerinde hem aruza hem heceye yer vermesi gösterilebilir. Bir başka örnek kılık kıyafette yaşanan çağdaşlaşmanın yansıması olarak örtünen kadına "açıl" redifli şiiri yazmasıdır. Sevgili, zorunlu haller dışında evden dışarı çıkmaz; çıktığı zaman da örtünerek çıkmaktadır. Bu durum âşığın hoşuna gitmez çünkü o, sevgilinin gül cemalini görmek istemektedir. Bu yüzden sevgilinin nazlı nazlı peçesini açıp bir kenara atmasını arzulamaktadır. Âşık, sevgilinin parlak yüzünü göstermesini beklemektedir. Böylece aya artık ihtiyaç kalmayacaktır; çünkü sevgilinin yüzü aydan daha parlaktır.

Şöyle bir nâz ile at bürkaı bir yana açıl
Muntazırdır dil ü cân rû-yı dirahşâna açıl
Hiç mahal kalmasın artık meh-i tâbâna açıl
Nâil olmaksa meram şöhret ile şâna açıl
Seyre gel sen de şu nüzhetgehe hûbâna açıl
Açıl ammâ güzelim âleme merdâne açıl (Güfta, 1999: 114)

Klasik edebiyatta sevgili daima güzeldir, alımlıdır. Ancak burada peçelerin çıkarılması isteğinin bir nedeni de güzeli çirkini birbirinden ayırmaktır. Peçeli olan bir kadında bu ayrım yapılamayacağından şiddetli bir arzu ile bu peçelerin kaldırılması dilenmektedir. Âşık bunu diler ama bu durumdan memnun olmayan kesimlerin olduğu da görülmektedir.

Kaldırılsın dilerim şevk ile yüzden peçeler
Birbirinden güzeli çirkini âlem seçeler
Müslümanzâdeler âh etmeli hem muğbeçeler
İsterim subha kadar zevk ile geçsin geceler
Her vakitte derim ol gonca-i handâna açıl
Açıl ey gonca fakat âleme merdâne açıl (Güfta, 1999: 115)

Âşık artık usanmış, sevgiliye şikayetler etmektedir. Çünkü o; sevgilinin güzelliğini, yüzünün süsü olan benini görmek, al yanaklarına dokunmak istemektedir.

Görmediği bir kadının hayalini kurmaktan vazgeçmiştir. Şaire göre kadının açılması Kur'an'ın hükümlerine aykırı olsa da sevgiliden açılmasını istemektedir.

Perde altında olan hüsn ü cemâli n'idelim
El yetip göz göremezse ruh-ı alı n'idelim
Yüzünün zîneti olmuşsa da hâlî n'idelim
Rü'yet el vermez ise sâde hayâli n'idelim
Ne kadar olsa muhâlif yine Kur'âna açıl
Açıl ey nazlı güzel âleme merdâne açıl (Güfta, 1999: 115)

Âsaf aşağıdaki bentte Keriman Halis'i zikreder. Şairin telmihte bulunduğu Keriman Halis, 1932 yılında Dünya Güzellik Kraliçesi olarak seçilmiştir. O, Türkiye'nin seçilen ilk dünya güzelidir.[12] Eğer kadınlar da dünya güzeli olma hevesi taşıyorsa yüzdeki peçelerini çıkarmaları konusunda uyarıda bulunmaktadır. Kadınların böyle bir arzusu var ise eğer vücutlarını sergilemeleri gerekmektedir.

Olmak istersen eger dehrde dünyâ güzeli
Âlem ara dolaşıp gezme sakın ha peçeli
Göz önünde duruyor baksana işte modeli
Etmeden arz-ı vücûd olmadı hâsıl emeli
Şeh-i hûbân dedi mi kimse Kerîmâna açıl
Açıl ey nûr-ı basar âleme merdâne açıl (Güfta, 1999: 116)

3.3. Asrî Hanımlar Övgüsü/ Yergisi

Asrî; zamanın yeniliklerine, düşünce yapısına, zevkine uygun, çağdaş, modern anlamına gelmektedir[13]. Yüzünü batıya dönen çağdaş kadınlar Âsaf'ın şiirlerinde bazen övgü ile bazen de yergi ile bahsedilmiştir. Klasik şiirin mazmunlarını kullanarak kadını cennet kuşu ya da huriye benzeten şair, Çin işi porselenler için kullanılan kase-i fağfur ile kadın vücudu ve vazo arasında bir çağrışım kurar. Modern hanımların bir ışık olduğu ve gönüllerin bu ışık etrafında pervane gibi döndüğü anlatılır.

Cennet kuşu yâ hûrdur
Yâ kâse-i fağfûrdur
Asrî hanımlar nûrdur
Diller ise pervânesi (Güfta, 1999: 95)

[12] CANDEĞER, Ü., Türkiye ve Dünya Güzeli, 1932, **Atatürk Ansiklopedisi**, https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/keriman-halis-ece-1913-2012/, **(t.y.)**
[13] https://lugatim.com/s/

Klasik şiirin güzelliği, cilveyi ön plana çıkardığı bir yerde Âsaf, kadının aklına, zekâsına, ahlak anlayışına vurgu yapmaktadır. Bu minvalde bir kadın ile evlenilmesi gerektiğini belirtir.

Ben bildiğim tezevvüce lâyık olan kadın
Aklı zekâsı iffeti lâzımdır evvelâ (Güfta, 1999: 145)

Akıllı, zeki, ahlaklı kadın evlendiği kişinin değerini bilip onu yüceltmektedir.

Akl-ı selim zekâ-yı fehim iffet-i mukîm
Ashâbının ki kadri eder arşa i'tilâ (Güfta, 1999: 145)

Âsaf'ın kadınları eleştirdiği nokta modernlik ile özentilik arasındaki ince çizgiyi koruyamamalarıdır. Bu durum günümüzde dahi kişileri gülünç duruma düşürebilmektedir.

Bir yanda duryor yoyosu
Bir yanda reng reng mantosu
Gûyâ revâyih deposu
Asrî hanımlar hânesi (Güfta, 1999: 96)

Yoyo, antik dönemlerden kaldığı düşünülen Türkiye'ye geldiği andan itibaren de çocuk-genç-yaşlı herkesin elinde bulunan bir oyuncaktır. Ülkemizde o dönemin gazetelerine çıkacak kadar popüler olmuştur. Yusuf Ziya Ortaç'ın, Peyami Safa'nın vs. yoyo ile ilgili yazıları vardır.[14] Âsaf da döneminde bu kadar popüler olan bu oyuncağa şiirinde yer vermiştir. Popüler kültür özentisi olan kadın; elinde yoyosu, rengarenk mantosu ve üstüne boca ettiği parfümü ile tasvir edilmiştir.

Modayı istediği her şeyi rastgele satın almak sanan modern kadın, medenileşmeyi yanlış anlamıştır. Modanın ne demek olduğunu bilmeden, anlamadan sadece ismini duyarak hareket etmiştir.

Moda bilmezdi nedi yalnız işitmişti adın
Eyledi gûyâ temeddün fehm edip işi kadın
Sen yetiştir parayı bes o alır her şey satın
Anladı zevk u safâsın modanın tattı tadın
Başladı asrî hanımlar i'tinâ göstermeye (Güfta, 1999: 106)

Her şeyde aşırıya kaçmaya meyilli bu yoz modernlik hâli makyajda da kendini göstermektedir. Sürmeyi, pudrayı, ruju fazla sürüp rengârenk bir yüzle çarşıyı dolaşmaya çıkmaktadır. O mestane gözlerin, parlak tenin, kızılcık dudakların bunlara

[14] AKÇURA, G., "Bir Garip Moda Oyuncak: Yo-yo", **Manifol.press**, https://manifold.press/bir-garip-moda-oyuncak-yo-yo, 2018.

ihtiyacı yoktur. Bunlar yanlış modernleşme ve bilinçsiz taklidin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Sürmelerle simsiyâh etmiş o mestâne gözü
Pudralarla kaplayıp da süt beyâz etmiş yüzü
O kızılcık leblere bir kimsenin yoktur sözü
Sûk-ı Meydânı temâşâ etmiş o asrî kızı
Kudretullah halka rengâreng boya göstermeye (Güfta, 1999: 107)

4. Toplumsal Konular

4.1. Toplumu Etkileyen Olaylar

Divan edebiyatının; hayattan kopuk, toplumsal meselelerle ilgilenmeyen, kendi içine kapalı, hayalperest bir şiir olduğu yönünde kanılar vardır.[15] Bu yüzden "Saray Edebiyatı, Skolastik Edebiyat, Havas Edebiyatı" gibi çeşitli isimler verilmiştir. Ancak araştırmacılar tarafından yapılan tahlil ve şerh çalışmaları bu şiirin halktan kopuk olmadığını ortaya koymuştur. Şairler sosyal, siyasal, dinsel, kültürel konulara şiirlerinde yer vermiştir. Bir sanat eseri ne kadar hayal ürünü olursa olsun temelinde sanatkârın doğal ve sosyal çevresinden edindiği izlenimler vardır. Sanatkâr bu izlenimlerinden aldığı ilhamla yeteneğini birleştirir ve onu hayal gücü potasında eritip mensup olduğu sanat akımının anlayışına uygun bir şekilde eserine yansıtır (Sefercioğlu, 2002: 1). Âsaf da dönemindeki toplumsal meselelere duyarsız kalmamıştır. Şair, doğup büyüdüğü Antakya'da 1911 yılında yaşanan şiddetli soğuklara ve her tarafın karla kaplanıp yolların kapanmasına sebebiyet veren doğa olayına *"Târîh-i Berf ü Yah"* şiirinde tarih düşmüştür (Güfta, 1999: 37). Antakya halkını büyük ölçüde etkileyen bu doğa olayına karşı Âsaf, Allah'tan güzel sabırlar diler. O dönem yolların kapandığını, gidiş gelişlerin ve seferlerin durduğunu bu şiiri sayesinde öğrenmekteyiz.

Yâ Rabb ver sabr-ı cemîl maktû'dur yer yer memer
Âmed şüd oldu müstahîl mümkin değil seyr ü sefer (Güfta, 1999: 119)

Antakya, Akdeniz ikliminin etkisinde olup kışları ılık ve yağışlı geçmektedir. Ancak Âsaf, o dönemde kış mevsiminin şiddetini birden gösterdiğini ve erkek aslanın bile dayanamayacağı bir soğuğun hâkim olduğunu şiirinde anlatmaktadır. Bu sayede insanları ve doğayı etkilemiş olan bir afetten haberdar olmaktayız.

[15] Bu konuda bk. Mehmet Kahraman, Divan Edebiyatı Üzerine Tartışmalar.

Birden hücûm etti şitâ göstermesin Hak bir daha

Öyle soğuk oldu havâ tâb-âver olmaz şîr-i ner (Güfta, 1999: 119)

Öğretmen bir toplumun yapı taşıdır. Atatürk'ün 25.08.1924 Muallimler Birliği Kongresi'nde "Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır!"[16] sözü de öğretmenin toplumdaki değerini ve önemini ortaya koymaktadır. Âsaf da şiirinde toplumun değerli bir ögesi olan öğretmenden bahsetmiştir. Öğretmenin gözlerine dikkatlice bakmalarını ve onun sayesinde erdemli biri olunabileceğini söylemiştir.

Dîde-i hâceye nasb-ı nazar-ı dikkat edin

Ki odur bâis-i feyz-i fuzalâ-yı mekteb (Güfta, 1999: 137)

4.2. Dinî Tiplerin Eleştirisi

Klasik Türk edebiyatında tipler, şairler tarafından yıllarca işlenip belli kalıp özellikleri kazanarak mazmunlaşmıştır. Bu tipler ekseriyetle rint-zahit karşılaştırması yapılarak verilmiştir. Rint tipi; dürüst, Allah'a aşk ile yaklaşan, çıkarcı ve iki yüzlü olmayan bir gönül ehlidir. Bu tip genellikle şairin kendisidir. Klasik şiir geleneğinde gerçek hayatta sultan, sadrazam, asker, ilim adamı, okuma yazma bilmeyen bir esnaf gibi kimliklerle yaşayan şair; şiir yazmak için eline kalemi aldığı andan itibaren âşıktır. Âşık olduğu için kendisini gece gündüz meyhanelerde içen, Mecnun gibi çöllerde gezen, kim ne der endişesi taşımayan rint olarak gösterir (Şentürk, 2006, 370). Zahit ise, ibadetlerini çıkar için yapan, riyakâr, iki yüzlü ve cahil bir medrese ehlidir. Zahit tipi ile sufi, hace, vaiz, şeyh, hatib, molla, imam gibi diğer dinî tipler beraber verilmektedir. Bunların isimleri farklılaşsa da kastedilen hep aynı insan tipi olmuştur. Klasik şiirde işlenen dinî tipler şekilcilikleri yönüyle eleştirilmiştir. Onlar çevresindeki insanları etkilemek için dış görünüşlerine ve kıyafetlerine önem verirler. Âsaf, sufi tipinin şekilciliğine gönderme yaparak riyakârlıklarını eleştirmiştir. Sufi elindeki asası, tesbihi, seccadesi ile kendisini dini bütün biri gibi göstermeye çalışmaktadır. Ancak onun amelleri ile niyeti farklıdır. Rint/şair ise bunlar yerine şarabı, testiyi, kadehi, içki sunan sevgiliyi tercih etmektedir. Çünkü onlar gösterişten uzak durmaktadır. Rint batın ehlidir ve amelini marifete göre yapmaktadır. Onun mekânı meyhanedir (Kaplan, 2023: 357).

Bize meyler sebûlar câmlar sâkî-i dilcûlar

Asâlar sübhalar seccâdeler sûfî-i meczûba (Güfta, 1999: 83)

[16] AKYÜZ, Y., "Atatürk Öğretmenlere Dedi Ki", **DergiPark**, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/803319, 2019.

Klasik şiirde başlangıçta dünyaya rağbet etmeme, mala önem vermeme, kanaati ve ahireti tercih etme gibi olumlu özellikleriyle anılan zahit zaman içinde olumsuz özellikleri ile anılan tipler olmuştur (Kaplan, 2023: 355). Zahitlerin en çok eleştirildikleri nokta onların iki yüzlü ve riyakâr olmasıdır. Âşığın gözünde zahit; nezaket, incelik nedir bilmeyen ahmak, cahil, kaba ve yobaz bir tiptir. Âsaf, şiirinde dalkavukluğun zahide has bir karakter olduğunu söylemektedir. O, iki yüzlü biri olduğundan içki içenlerin karakterine sahip olamamaktadır. Onun korkusu günah işlemek değil günahlarının duyulmasıdır.

Zühhâd-ı tebasbus-menişe hâstır ancak
Hiç hâl-i riyâ meşreb-i mey-hâra düşer mi (Güfta, 1999: 86)

Vaiz dinî öğütlerde bulunan kişidir. O, dinin dış kabuğunda oyalanmaktadır (Pala, 2013: 470). Divan şairleri hangi konuda olursa olsun yanlış gördükleri hususları eleştirmiştir. Peygamber vazifesi olarak kabul edilen ve suistimale açık olan vaizlik de tarihin her döneminde bu işle uğraşan kişilerin bir kısmı tarafından şahsi menfaatleri için kullanılmıştır. Bu yüzden klasik Türk şiirinde sufi, hace, zahitle beraber olumsuz tipler arasında anılmıştır (Duru, 2016: 197). Vaiz'in görevlerinden biri de kürsüye çıkıp fetva vermesidir. Ancak âşık onun kürsüde anlattığı efsaneleri dinlemek istemez. Çünkü o da tıpkı zahit gibi iki yüzlü ve yalancıdır. Âşık, vaizin çıkarları uğruna anlattıklarını dinlemek istememektedir. Sakinin mey ve badeden bahsini vaizin efsanelerine yeğlemektedir. Saki burada rint tipi ile eşleştirilmiştir. O, gösterişten uzak, gönül ehli, çıkarcı ve iki yüzlü olmayan, Allah'a aşk ile yaklaşan kişidir.

Sâkî bahs et bize meyden badeden
Neyin varsa getir mey-i sadeden
Vaiz vazgeç hâl-i fevka'l-âdeden
Dinlemeyiz senden efsaneleri (Güfta, 1999: 154)

Cahil insanlar toplumu geriye götürmektedir. Cehaletin verdiği cesaretle bilgisizliklerine rağmen öğrenmeyi kabul etmemektedir. Âsaf, bu kesimi şiirlerinde eleştirmektedir. Zamane evlatlarının lamı cimi/doğruyu yanlışı ayıramadığını belirtmektedir. Onlara ilmi ve ahlakı öğretebilmek çok zordur. Cahil kesim, bu ilimler onlara hazır bir tepside sunulsa dahi inat edip kabul etmemektedirler.

Aceb fark etmiyor ebnâ-yı devrân lâmdan cîmi
Ne müşkil ilm ahlâkın cihânda halka tefhîmi
Kabûl etmez inâd eyler yine cühhâli ta'lîmi
Müdevver tepsi üzre hendese fenn ile taksîmi
Bunun îcâd u ihdâsında büyük bir kiyâset var (Güfta, 1999: 101)

Cumhuriyet'in kuruluşu ile birlikte Atatürk'ün öncülüğünde eğitim/ öğretim alanında ciddi çalışmalar yapılmıştır. Âsaf da cahillik hastalığının ilacı olarak okulları göstermektedir. Bu hastalığa karşı şifa bulmak isteyen kişinin okula gitmesi gerektiğini söylemektedir.

Olacak varsa eger kim maraz-ı cehle ilâc
Bu şifâhâne-i hikmette devâ-yı mekteb (Güfta, 1999:138)

4.3. Yöneticilerin Eleştirisi

Âsaf, toplum meselelerine yer verdiği şiirlerinde devlet büyüklerinin halka nasıl davranması gerektiğini anlatmaktadır. Özellikle hece ölçüsü ile yazdığı "Kimler Öğünsün" şiiri bu yönde bir eleştiri niteliğindedir. Âsaf'a göre üst mevkilere gelmiş biri mutluluğu koltuğunda/mevkisinde değil halkıyla hemdert olmakta bulmalıdır.

Mesut olmak yalnız saadet midir
Halkla mesut olan insan öğünsün
Buzlu şerbet içmek maharet midir
Millet ateşiyle yanan öğünsün (Güfta, 1999: 159)

Osmanlı Devleti'nin son dönemindeki siyasi çalkantılar özellikle halk tabanında büyük sıkıntılara neden olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nın olduğu yıllara denk gelen bu dönem sosyal ve ekonomik sorunların yanında halkın güvenliğini de tehlikeye sokmuştur. Ülkenin dört bir yandan işgal altında olduğu, vatan evlatlarının derde düşüp kimsesiz kaldığını söyleyen Âsaf, buna çare olacak kişinin övünmesi gerektiğini söylemektedir.

Her taraftan halkı zaruret almış
Vatan yavruların derdlere salmış
Bî-çâre ehali kimsesiz kalmış
Bu derdlere derman bulan öğünsün (Güfta, 1999: 159)

Âsaf, devlet büyüğünün halkın aynası gibi olmasını istemektedir. Halkı açken tok, fakirken zengin, dardayken rahatta olması övünülecek bir davranış değildir. Her koşulda halkının yanında olan kişi övgü ve iltifata layıktır.

Maşraba dururken içmez bardakta
Halkı düşünür de yatmaz yatakta
Bazen hasir bazen kara toprakta
Milletle beraber yatan öğünsün (Güfta, 1999: 160)

Âsaf, o dönemde yaşayan halkın ekonomik sıkıntılarına da şiirlerinde yer vermiştir. Savaşın ve siyasi çalkantıların etkisiyle halk iyice fakirleşmiş, karınlarını

doyurmak bile mesele haline gelmiştir. Dükkân sahipleri hiçbir kazanç elde edemez olmuştur.

Ayak üzre duran o sâhibinin
Eli oynar içinde boş cebinin (Güfta, 1999: 92)

Mi'de doldurmak orda bak nice
Âdeme en büyük bir işkence (Güfta, 1999: 94)
Ehali soyuldu soğana döndü
Bir koca milletin ocağı söndü
Bize bu ellerden sefer göründü
Halka yapılmadık zarar kalmadı (Güfta, 1999: 161)

Ne kulakta küpe ne başta başlık
Kalmadı satıldı hep oldu harçlık
Şimdi yoktur evde burgul bir aşlık
Çanak çömlek sahan fener kalmadı (Güfta, 1999: 161)

Âsaf, bu kötü yönetime dikkat çekmek için şiirinde Haccâc'a telmih yapmıştır. Emevi komutanlarından biri olan Haccâc, edebiyatta "zalim" lakabıyla yer almıştır. Rivayete göre 120.000 kişiyi öldürtmüş, kendisi öldüğünde ise hapishanelerde 50.000 tutsak bulunmuştur (Pala, 2013:180). Dönemin yöneticileri Haccâc'a bile rahmet okutmuş, zalimden daha zalim çıkmıştır. Ekonomik olarak sıkıntıda olan halkın yoksulluğunu göz ardı etmiş, vergilerle daha da fakirleştirmiştir.

Giren çıkan şeyden hep alırlar baç
Düşünmezler millet kalırsa da aç
Rahmet sana rahmet ey adil Haccâc
Viran edilmedik bir yer kalmadı (Güfta, 1999: 161)

SONUÇ

Bu çalışmada Yahyâzâde Âsaf'ın Divançesi'nin bağlamlı dizin ve işlevsel sözlüğü hazırlanmıştır. İlk bölümde hayatı, edebî şahsiyeti, üslubu, anlam dünyası ortaya konulmuştur. İkinci bölümde ise TEBDİZ sistemi aracılığıyla eserin söz varlığı incelenmiş olup kelime ve kelime gruplarına bağlamlarına göre anlam verilmiştir.

19-20. yüzyıl şiir geleneğinin temsilcilerinden Yahyâzâde Âsaf, yaşadığı dönemdeki yeni söyleyiş ve akımlara rağmen şiirlerinde eski tarzdan vazgeçmemiş, divan edebiyatına bağlı kalarak şiirlerini yazmıştır. Ancak şairin hece ile yazdığı şiirleri de mevcuttur. O, şiirlerinde hemen her tür ve vezini kullanmıştır. Sade ve anlaşılır bir dil ile yazdığı şiirlerinin yanı sıra Arapça/Farsça tamlamaları yoğun olarak kullandığı şiirleri de vardır. Âsaf, divan edebiyatı ile halk edebiyatı arasında bir köprü olmuştur. Klasik Türk Edebiyatı'nın âşık/sevgili/ağyar üçgeninde geçen mazmunlaşmış konularına da dinî/toplumsal konulara da yer vermiştir. Doğru bulmadığı olaylara/kişilere karşı eleştirel bir üslup kullanmaktan sakınmamıştır. Bir devlet büyüğünün halkına nasıl davranması gerektiğini, görevlerini anlatmıştır. Âsaf, tarih düşürmede ve ebced hesabı ile esami düzenlemede de kalemi güçlü bir şairdir.

Antakyalı bir şair olan Âsaf'ın, Hatay sorununu şahsi meselesi olarak gören Mustafa Kemal Atatürk'e olan sevgisi ve hayranlığı şiirlerinde görülmektedir. Hatay, Atatürk ve silah arkadaşlarının muharebe ve dış politikadaki başarıları sayesinde bağımsızlığına kavuşmuştur. Bu minnettarlığını şiirlerinde onlardan övgü ile bahsederek göstermiştir. Şair şiirlerinde doğup büyüdüğü bu çevrenin kültüründen, şairlerinden, yiyeceklerinden, semtlerinden de bahsetmiştir.

Doğu kültürünün hakim olduğu ülke, Tanzimat ile beraber yüzünü Batıya çevirmiştir. Burada yeni bir kültür ile tanışan toplum, medeniyeti/modernliği kendi kültürü ile kaynaştırmaya çalışmıştır. Âsaf, küçüklüğünden beri hem babasından hem ilim adamlarından eğitim almış, medreselerde okumuş, kendisini geliştirmiş biri olarak farklı kültürlere açık bir insan olmuştur. Ancak Âsaf'ın eleştirdiği nokta modernlik ile özentilik arasındaki çizginin korunmamasıdır. Şair kadınların peçelerini çıkarmasını istese de özentilik uğruna aşırı makyaj ve gereksiz harcamalar yapmasını istememektedir.

Bu çalışmada Hüseyin Güfta'nın hazırladığı Âsaf Divançesi TEBDİZ sistemi aracılığıyla bilgisayar tabanlı hâle getirilip kelime varlığı incelenmiştir. Bu sistem üzerinden yapılacak bundan sonraki bağlamsal dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları için de kaynak olması başlıca amaçlardandır.

KAYNAKÇA

Akçura, G. (2018). Bir Garip Moda Oyuncak: Yo-yo. *Manifol.press*, https://manifold.press/bir-garip-moda-oyuncak-yo-yo, (Erişim Tarihi: 15.04.2024).

Akün, Ö. F. (1994). Divan Edebiyatı Maddesi. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 9, 389-427.

Akyüz, Y. (2019). Atatürk Öğretmenlere Dedi Ki.. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 14/1, 9-15, https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000740, (Erişim tarihi: 10.02.2024).

Aslan Günay, S. (2019). *Hatay İlinde Farklı Yöntemlerle Üretilen Künefe Peynirlerinin Kalite Özellikleri*, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Hatay.

Atabey, F. (2015). Hatay'ın Anavatana Katılma Süreci. *AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 4/7, 192-203.

Aydın, A. (2019). *Divan Şiirinde Rakip Portresi.* İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Bozkurt, B. (2019). *Farklı Tuzlama Tekniklerinin Künefe Peynirinin Yapısı ve Kalitesi Üzerine Etkileri*, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Hatay.

Candeğer, Ü. (t.y.). Türkiye ve Dünya Güzeli. 1932, *Atatürk Ansiklopedisi,* 1-4.

Çay, A. R. (2022). *Hatay Künefe Peynirinde Farklı Üretim Metotlarının Kalite Parametreleri Üzerindeki Etkisi*. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Adana.

Çetinkaya, Ü. (2008). Divan Edebiyatında Kadına Genel Bakış. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* 3/4, 279-334.

Devellioğlu, F. (2000). *Osmanlıca Türkçe Lugat*, Ankara: Aydın Kitabevi.

Duru, N. F. (2016). Klasik Türk Şiirinin Dejenere Tiplerinden Vaiz. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 35, 197-234.

Gönel, H. (2010). Divan Şiirinde Sevgiliye Dair. *International Periodical For the Languages. Literature and History of Turkish or Turkic,* 5/3, 208-220.

Güfta, H. (1999). *Antakyalı Şair Yahyazâde Âsaf Hayatı, Edebi Kişiliği ve Şiirleri*. Antakya: Zirem Basımevi.

Gültekin, M. (2022*). Hatay Künefe Peynirinde Aflatoksin M1 Düzeyinin LC-MS/MS Yöntemiyle Belirlenmesi ve Listeria Monocytogenes Varlığının Araştırılması*. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Hatay.

Harman, Ö. F. (2020). Mûsâ Maddesi. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 31, 207-213.

Haytoğlu, E. (2020). Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti ve Türkiye). *Atatürk Ansiklopedisi*, 1-17.

Kahraman, M. (1996). *Divan Edebiyatı Üzerine Tartışmalar.* İstanbul: Beyan Yayınları.

Kaplan, H. (2023). *Erbâb-ı 'Aşk Ceng İder Eshâb-I Zühd İle: Bâkî Divanı'nda Edebî Tiplere Dair. VII. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildirileri*, 350-373.

Kazan, Ş. (2021). Dede Korkut'tan Klasik Türk Edebiyatına Kadın. *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 3/1, 34-58.

Pala, İ. (2013). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.

Sefercioğlu, N. (2002). Dîvan Şiirinin Gerçek Hayatla Bağlantısı. *Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi*, 11, 664-681.

Şentürk, A. (1995). *Klasik Osmanlı Edebiyatı Tiplerinden Rakib'e Dair.* İstanbul: Enderun Kitabevi.

Şentürk, A. A. (2006). Klasik Şiir Estetiği, *Türk Edebiyatı Tarihi*, 1, 349-390.

Tüzün, S. (1989). *İki Büyük Savaş Arası Dönemde Hatay Tarihi*. Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

Yavuz Akengin A., Tokur H. (2019). *Mondros Mütârekesi'nin 100. Yılı I. Dünya Savaşı'nın Sonu Mütârekesiler ve Barış Antlaşmaları Uluslararası Sempozyumu Bildiriler Kitabı.* Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.

İNTERNET KAYNAKLARI

https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/

https://ci.turkpatent.gov.tr/

https://islamansiklopedisi.org.tr/

https://lugat.osmanlica.online/

https://lugatim.com/

https://sozluk.gov.tr/

https://teis.yesevi.edu.tr/

https://www.bilgiustam.com/

https://www.diyanet.gov.tr/

https://www.luggat.com/

https://www.osmanlicasozlukler.com/

https://www.tebdiz.com/

https://www.yemekyolculugu.info/

EKLER

SÖZLÜK

a: Ey.

1. Sirişk-i dīdeler ebr-i bahār ḥālinde
   A nūr-ı māh-ı maḥabbet a mihr-i maşrıḳ-ı nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 16). [a,]
2. Sirişk-i dīdeler ebr-i bahār ḥālinde
   A nūr-ı māh-ı maḥabbet **a** mihr-i maşrıḳ-ı nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 16). [a,]
3. Ṣabr et a gönül miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
   Bir gün olur elbette gelir şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 7). [a,]
4. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen **a** dilber
   Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 3). [a,]

abā: 1. Yünden yapılmış kaba kumaş. 2. Bu kumaştan yapılmış bol, geniş giyecek.

1. Ṭatmaz oldu millet pekmezi balı
   Şalvar dilim dilim **abā** yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 50). [abā,]

ābād: Bakımlı, bayındır.

1. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
   Her ṭaraf **ābād** ‘ālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [ābād,]

‘abeş: Boş, anlamsız, saçma.

1. Ümmīd-i vefā’ devr-i felekten ne **‘abeştir**
   Fi‘l-i zurafā günbed-i devvāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 9). [‘abeştir, -tir]

aç: Yemek yemesi gereken, tok karşıtı.

1. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi **aç** ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [aç,]

aç-: Açmak, çiçeklenmek, filiz vermek.

1. Kimin gülzār-ı ümmīdinde **açmış** ġonca-i terdir
   Kimiñle ol gül-i ra‘nā ‘aceb ṣoḥbettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 3). [açmış,-mış]
2. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy **açmada** gül-ġoncalar
   Batmamış bir kimseye bir ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 5). [açmada, -ma, -da]
3. Gülsitān-ı ṭab‘ına hīç ermemiş bād-ı ḫazān
   Yaz ḳış her dem **açar** ezhārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 8). [açar, -ar]
4. Baġ bahçeler olmuş feyże müstaġraḳ
   Ṭop ṭop **açmış** nergis ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 10). [açmış, -mış]

aç-: Açmak, göstermek.

1. **Aç** güzel göğsünü baḳayım oña
   Sevgi duygusunu veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 7). [aç,]
2. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni

Enseden tā çoraba **aç** hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [aç,]

3. Yüzüñü **aç** görelim biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 25). [aç,]

4. Riyāż-ı cennete revzenler **açsın** Ḥaḳ mezārından
Şemīm-i ‘Adni ḥissetsin gelen bū-yı türābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 1). [açsın,-sın]

acaba: Merak, şüphe ve tereddüt bildiren soru zarfı.

1. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat **acabā**
Her gören mihr veyā māh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 1). [acabā,]
2. Ḫastalıḳtan iki üç gün oluyor mużṭaribim
Hele şāyān-ı ḳabul mü **acabā** ma‘ẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 4). [acabā,]
3. Ne sebep oldu sükūna āyā
İşlerin keşreti midir **acabā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 20). [acabā,]

‘aceb: Merak, kararsızlık veya kuşku anlatan bir söz; acep.

1. Verecek ḳaldı mı millette **‘aceb**
Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 13). [‘aceb,]
2. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini ister isem **‘aceb** baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [‘aceb,]
3. Ġam-ı eyyām-ı firḳat başta püskül mü belā’ oldu
‘Aceb rūz-ı viṣāli leyle-i hicrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 4). [‘aceb,]
4. **‘Aceb** olmaz eger cevr-i felekten iştikā’ etsem
Vücūda geldiğim günden beri derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 3). [‘aceb,]
5. Kimin gülzār-ı ümmīdinde açmış ġonca-i terdir
Kimiñle ol gül-i ra‘nā **‘aceb** ṣoḥbettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 4). [‘aceb,]
6. Kimiñle ol perī-peyker **‘aceb** ülfettedir şimdi
Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 1). [‘aceb,]
7. **‘Aceb** bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 13). [‘aceb,]
8. Dilim ḥasret-keş-i ṣoḥbet gözüm müştāḳ-ı dīdārī
‘Aceb kān-ı faẓīlet müfti-i devrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 4). [‘aceb,]
9. Cemāl-i bā-kemāl-i ispire müştāḳdır gönlüm
‘Aceb ol seyyid-i şebbān-ı ḫub-rūyān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 10). [‘aceb,]
10. Beni ser-defter-i ‘uşşāḳa yazmıştı işitmiştim
‘Aceb o şāh-eşer ol kātib-i dīvān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 32). [‘aceb,]
11. Bir şi‘r-i beliġ ki miṣli mefḳūd
Tanẓīrine kim **‘aceb** özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 2). [‘aceb,]
12. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā’ildir
‘Aceb bilmez bu bī-çāre o süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [‘aceb,]
13. **‘Aceb** taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 9). [‘aceb,]

14. Yoḳsa ṣahbā'-yı sükūttan mı **‘aceb** mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 23). [‘aceb,]
15. ʿĀrż-ı ḥāle ol şeh-i ḫūbāna bā-resm-i edeb
Rūyimāl-ı āsitān-ı luṭfu olsam mı **‘aceb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 22). [‘aceb,]
16. Şüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem **‘aceb** īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [‘aceb,]
17. **‘Aceb** kim zār u giryān olmamış incinmemiş kimdir
Ḥayāt-ı derd elem-encāmdan bu dehr-i pür-ġamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 1). [‘aceb,]
18. Bütün aḥvāl-i dehri ḥāşılı ḥayret-fezā buldum
‘Acebdir cümle ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 4). [‘acebdir,-dir]

‘aceb: Tuhaf, şaşırtan, hayrette bırakan.

1. Geldim geleli bu ḫarabābāda
Ne ḥikmettir **‘aceb** virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 12). [‘aceb,]
2. Cihān ḫalḳında ey dil bir **‘aceb** ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā'il reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [‘aceb,]
3. Lebde ser-keş āḫlar āteşli hūlar var idi
Dilde vardı bir **‘aceb** füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 6). [‘aceb,]
4. **‘Aceb** taḥassür-i cānān mıdır sebep Āṣaf
Niçin müdām oluyor eşk-bār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 11). [‘aceb,]
5. Buyursun imtiḥāna bunda erbāb-ı ṭabīat var
Bu fi‘l-i ḥikmet-āmīzi **‘aceb** taḥḳīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 66). [‘aceb,]
6. ‘Aceb farḳ etmiyorlar ba‘zı nādān beyż u sevdā'yı
Bir elmas-pāre ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 61). [‘aceb,]
7. **‘Aceb** farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
Ne müşkil ‘ilm aḫlāḳın cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 11). [‘aceb,]
8. Varıp rūz-ı ḥesāba maḥżar-ı Allāhu Ekberde
‘Aceb mi eşk-rīz-i ḥasret olsam rūz-ı maḥşerde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 14). [‘aceb,]

acı: Başkasının durumuna üzülmek.

1. Bir gün olur baña **acır** mı bilmem
Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [acır, -r]

açık: Örtülü, kapalı olmayan, açılmış.

1. **Açıḳ** ḫān-ı civān-merdīmiz el-ḥaḳ mülk-i vüs‘atte
Biz ol cūd u kerem-mu‘tādız iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 73). [açıḳ,]

açıl: Açık hale gelmek.

1. Hiç maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna **açıl**
Nā'il olmaḳsa meram şöhret ile şāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 3). [açıl,]
2. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 23). [açıl,]
3. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse Kerīmāna **açıl**

Açıl ey nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 42). [açıl,]

4. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse Kerīmāna açıl
Açıl ey nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 42). [açıl,]

5. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse Kerīmāna **açıl**
Açıl ey nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 41). [açıl,]

6. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
Açıl ey nazlı güzel ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [açıl,]

7. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna **açıl**
Açıl ey nazlı güzel ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [açıl,]

8. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
Açıl ey nazlı güzel ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 35). [açıl,]

9. Olalım şu‘le-i ruḫsārına pervāne **açıl**
Açıl ey nūr-ı ṣafā’ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 30). [açıl,]

10. Olalım şu‘le-i ruḫsārına pervāne açıl
Açıl ey nūr-ı ṣafā’ ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 30). [açıl,]

11. Olalım şu‘le-i ruḫsārına pervāne **açıl**
Açıl ey nūr-ı ṣafā’ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 29). [açıl,]

12. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [açıl,]

13. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna **açıl**
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [açıl,]

14. Şöyle bir nāz ile at bürḳa‘ı bir yaña açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [açıl,]

15. Hele bir kerre ḫırām ile gülistāna **açıl**
Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 18). [açıl,]

16. Hele bir kerre ḫırām ile gülistāna açıl
Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 18). [açıl,]

17. Hele bir kerre ḫırām ile gülistāna **açıl**
Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [açıl,]

18. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [açıl,]

19. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne **açıl**
Açıl ey zülfü siyeh ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [açıl,]

20. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 11). [açıl,]

21. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna **açıl**
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 6). [açıl,]

22. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 6). [açıl,]

23. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna **açıl**
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [açıl,]

24. Hiç maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna açıl
Nā’il olmaḳsa meram şöhret ile şāna **açıl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 4). [açıl,]

25. Şöyle bir nāz ile at bürḳa‘ı bir yaña **açıl**
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 2). [açıl,]

açıl-: Belirmek, peyda olmak.

1. Envār-ı melāḥat ruḫ-ı tābendelerinde
   Ezhār-ı maḥabbet **açılır** ḫandelerinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 18). [açılır, -ır]
2. Bahar geldi yine **açıldı** yer yer
   Leṭafet baġınıñ ġonca gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 1). [açıldı, -dı]
3. Tefāḫür etse çoḳ mu ḫalḳa ḥüsn-i bī-miṯāliyle
   Açıldı bir gül-i raʻnāya döndü laʻl-i alıyla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 14). [açıldı, -dı]
4. **Açıldı** dīde-i şeb-ḫuftem ol ḫurşīd-ruḫsāra
   O baḫt-ı ḫufteden maḫfīce taḥṣīl-i merām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 9). [açıldı, -dı]

ʻācizāne: Bir kimsenin kendisinden bahsederken kullandığı tevâzu ve nezâket sözü.

1. Ḫuṭūr eyledi fikre berāy-ı ṣıdḳ u vefā'
   Bu naẓmı eyleyeyim **ʻācizāne** ben ihdā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 34). [ʻācizāne,]

ād: Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam.

1. Moda bilmezdi nedi yalñız işitmişti **adın**
   Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 31). [adın, -ın]

ʻaddet: Saymak, kabul etmek.

1. Naṣıl tezyīf etmek ister onlar fiʻl-i raʻnāyı
   Mizāca nā-muvāfıḳ **ʻaddeden** taḳsīm-i ġarrāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 64). [ʻaddeden,-en]

adem: Yokluk, hiçlik.

1. **Ademden** ẓāhir olmuş ḳudretiyle ʻālem-i hestī
   Şu ḫāk-i pākden olmuş yine nevʻ-i beşer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 7). [ademden, -den]

ādem: İnsan, beşer.

1. **Ādemi** emn ü selāmet ile eyler īṣāl
   Menzil-i mesʻadete rāh-ı hüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 49). [ādemi, -i]
2. Ne ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
   Eder mi radyo ḥālā **ādemi** ḫayrān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 26). [ādem, -i]
3. Miʻde doldurmaḳ orda baḳ nice
   Ādeme en büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 72). [ādeme, -e]
4. Bu taḳsīm-i dilārā pür-fevā'id pür-feżā'ildir
   Bunu idrāk eden **ādemde** elbette dirāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 90). [ādemde, -de]
5. **Ādeme** lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
   Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 23). [ādeme,-e]
6. **Ādem** oldur cümle ḫalḳa her zamānda dād eder
   Cümle ḫalḳa cān ü dilden raḥm edip imdād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 1). [ādem,]
7. Dil-i dīvāneden geçmez mi **ādem** bezm-i vuṣlatta
   Görüp zencīr-i zülfün ḫalḳa ḫalḳa ṭarf-ı dūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 7). [ādem,]

8. Cām-ı Cem esrārına vāḳıf bir **ādem** ḳalmadı
Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 1). [ādem,]

9. Ḥikmet-i Ḥaḳtır cihāna ‘Adnden **ādem** salış
Merd-i meydān-ı ḥaḳīḳatle et ünsiyyet alış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 21). [ādem,]

‘ādet: Alışkanlık haline getirilen davranış.

1. Şu ḥālini ta‘dil et n'olur biraz
Bu ḥāl güzellerde **‘ādettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 36). [‘ādettir, -tir]
2. **‘Ādeti** böyledir sefil cihānın
‘Āḳillere üsttür dīvāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 3). [‘ādeti, -i]

ādil: Adalet edici, adaletli.

1. Raḥmet saña raḥmet ey **adil** Ḥaccāc
Virān edilmedik bir yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 39). [adil,]

‘adn: Cennet.

1. Ḥikmet-i Ḥaḳtır cihāna **‘Adnden** ādem salış
Merd-i meydān-ı ḥaḳīḳatle et ünsiyyet alış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 21). [‘adnden, -den]
2. Ne ḥasretlerle yazdın fevtiniñ tārīḫini Āṣaf
Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip ‘Adne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 4). [‘adne, -e]

āfāḳ: Ufuklar, her yer, etraf, bütün çevre.

1. Ḳamer o menba‘-ı envar ṭulū‘ edip her şeb
Ġarīḳ-ı nūr eder **āfāḳı** şekl-i dīgerle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 10). [āfāḳı, -ı]
2. Ḫaṭay **āfāḳını** necm ü hilal fevvāre ġarḳ etti
Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu şeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 15). [āfāḳını, -ı, -n, -ı]

āferīn: Takdir ve övgü sözü.

1. Aldın felekten âḫir-i kâr intiḳâmımı
Ey âḫ-ı sîne-dûz-ı felek **âferîn** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 10). [âferîn,]
2. Sa‘yimle ‘ılm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
Ḫayfā ki ḥāṣılātı bir **āferīne** gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 2). [āferīne, -e]

āfet: İnsanı belâ-yı aşka düşürecek dilber, maşuka.

1. Her nigāhında baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle ey **āfet** neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 10). [āfet,]
2. **Āfetlere** taḳsīm olıcak cevr ü vefā’lar
‘Uşşāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 7). [āfetlere, -ler, -e]
3. Her gün bir **āfetle** çürüdü özüm
Bir sa‘ādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 1). [āfetle, -le]

āfet: Bela, musibet, felaket.

1. Ne dānā ehl-i diller çarḫ elinden ḳalbi ḫūn olmuş
   Ne ser-keş cāhilān vardır her **āfetten** maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 2). [āfetten, -ten]
2. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
   Ṣaḳlasın her türlü **āfetten** onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 18). [āfetten,-ten]

afv: Af, suçunu bağışlama, bağışlamak.

1. **Afve** şu ḳuṣūrumuz sezādır
   Afvüñ dilime feraḥ-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 31). [afve, -e]
2. **Afve** şu ḳuṣūrumuz sezādır
   Afvüñ dilime feraḥ-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 32). [afvüñ, -uñ]

aġa: Efendi, bey.

1. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
   Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg her **aġa** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 28). [aġa,]

aġaç: Gövdesi kuvvetli, büyük, dalları sert fidan.

1. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār olsun
   Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [aġaçlar, -lar]

aġız: İnsan ve hayvanlarda yemeye, seslenmeye mahsus uzuv.

1. Dudaḳ vişne şurubu **aġız** bülbül yuvası
   Çeñesi şeker börek ḳollar ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 5). [aġız,]
2. Yanıḳtır el **aġız** dil mi‘desinde bir kesāfet var
   O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [aġız,]

aġız: Dudak.

1. Luṭf et ey bād-ı ṣabā bir kerre **aġzın** ara var
   Eşk-i ḫūn-ālūdı icrā eyledikçe dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 25). [aġzın, -ın]
2. **Aġzın** aramağa döndüm dolandım
   Vuṣlat sözü bir ḫoş ṣoḥbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 27). [aġzın, -ın]

aġla-: Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Böyle bir ṣāḥib-kemāli çarḫ żāyi‘ eyledi
   Aġlasın tā ḥaşre dek yād ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 18). [aġlasın, -sın]
2. **Aġlarım** ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz dīdeden
   Vāḳıf olsan sen de **aġlarsın** belā’lı göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 4). [aġlarsın, -r, -sın]
3. Ḥazin ḥazin öter şevḳından **aġlar**
   Bahar ‘āleminiñ şen bülbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 7). [aġlar, -r]
4. Ālām ḳıldı feth-i bāb diller bütün pür-iktirāb
   Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb **aġlarsa** çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 14). [aġlarsa, -r, -sa]
5. Kûyuñda sevdiğim gezer âḫ eyler **aġlarım**

Ümmîd-i luṭf-ı âṭıfetinle ġarîb ġarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 7). [aġlarım, -r, -ım]

6. **Aġlarım** ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz dīdeden
   Vāḳıf olsan sen de **aġlarsın** belā'lı gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 3). [aġlarım, -r, -ım]
7. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler **aġlarım**
   Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 3). [aġlarım, -r, -ım]

āġūş: Kucak.

1. Ne ḫoştur bī-tekellüf fırşat el verse 'ale'l-'āde
   Alıp **āġūşa** ol sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 24). [āġūşa, -a]
2. Aldım onu **āġūşa** sevip ḳoḳladım öptüm
   Dün rastlayıp ol ġonca gülü şaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 3). [āġūşa, -a]

aġyār: Rakip, el gün (sevgilinin dost edindiği kimseler).

1. Çīn-i ebrūlarla eylerse ġazūbāne nigāh
   Dehşetinden māt olur **aġyārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 16). [aġyārı, -ı]
2. Ālāma taḥammül edemez cism-i laṭīfi
   Yā Rabb naṣīb olmasın **aġyāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 38). [aġyāra, -a]
3. **Aġyāra** düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
   Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 1). [aġyāra, -a]

aġrı: Vücudun herhangi bir yerinde derinden ve yaygın bir şekilde hissedilen sürekli acı ve ıztırap, sızı.

1. Başımı **aġrıya** şalan gözlerin
   Sevgi yollarında ḳavuşmaḳ saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 15). [aġrıya, -ya]

āh: Hüzün, sürur, yas, ümit gibi derunî ahvale delâlet eder bir edat.

1. Ne siḥr ettin de aldattın beni sen verdiğin va'de
   Dil-i āsūde-ḥāli **āh** ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 4). [āh,]
2. Cāndan gelen bir **āh** bu tārīḫi söyledi
   Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [āh,]
3. Derdinde de ṣafā' bulurum ḳalb-i zārda
   Ammā nedir bilinmiyor **āh** mācerā-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 4). [āh,]
4. Lebde ser-keş **āḫlar** āteşli hūlar var idi
   Dilde vardı bir 'aceb füsḥat-serā-yı cā-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [āḫlar, -lar]

aḥbāb: Dostlar, bildik, tanıdık, sevilen kimseler.

1. Vaṭandan yārdan **aḥbābdan** mehcūr u bī-kestir
   Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 5). [aḥbābdan, -dan]
2. Buña dāḫil olan **aḥbāb** beyninde uḫuvvet var
   Olur cem'iyyet-i 'adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [aḥbāb,]

3. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb **aḥbābı** hep
Ülfetinden Āṣafā memnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 11). [aḥbābı, -ı]

āhir: Sonunda, nihayet.

1. Ki ḥāl-i meslek-i rindānı **āḫir** pek fenā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 25). [āḫir,]
2. Ḳaçırdı ṣabr u ārāmı gönülden 'aşḳ-ı āteş-zen
Yanıp ḳavruldum **āḫir** sūziş-i miḥnetle her dem ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 22). [āḫir,]
3. Ḫāk-i siyāhda teni **āḫir** mekān ṭutup
Rūḥ-ı revānı eyledi lāhūta i'tilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 5). [āḫir,]
4. Erişti devr-i rıḥlet bu faẓīlet-mende de **āḫir**
Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa gitti dār-ı ḥüzn ü mātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 7). [āḫir,]

āhir-kār: İşin sonunda, neticede.

1. Onuñ da 'ömrü ḥayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O da oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 1). [āḫir-kār,]

ahlāk: Bir kimsenin niteliklerini veya kişiliğini ifade eden tutum ve davranışlar bütünü, mizaç, tabiat.

1. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẕāfet var
Temeddün resmine **aḫlāḳa** hem ḥüsn-i ri'āyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 2). [aḫlāḳa, -a]
2. 'Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
Ne müşkil 'ilm **aḫlāḳın** cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [aḫlāḳın, -ı, -n]

aḥmak: Budala, akılsız.

1. Naṣıl bir kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol **aḥmaḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 92). [aḥmaḳ,]

aḥsen: Daha, en, pek güzel.

1. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān **aḥsen** ḫaṣā'ildir
'Aceb bilmez bu bī-çāre o süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 87). [aḥsen,]

ahter: Yıldız, kevkeb.

1. Neyyir-i a'ẓam mısın Āṣaf semā'-yı 'aşḳta
Kim güzeller dönyor eṭrāfında **aḫterler** gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 10). [aḫterler, -ler]

aḥvāl: Haller, durumlar.

1. Bu **aḥvāli** taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḫayrāndır
Hücūm-ı serdi-i dey buz gibi döndürdü efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 11). [aḥvāli, -i]
2. Ḫāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya

Yeltenen Sūriyye **aḥvālin** fenā' göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 30). [aḥvālin, -in]

3. Bir şey gelmez elden el-ḥükmü lillāh
   Bu **aḥvāli** gören naẕar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 60). [aḥvāli, -i]

ak-: Akmak, dökülmek.

1. Onuñ fevvāre-i 'irfānının vaṣfında bir ḳaṭre
   Yenābī'-i ma'ānī **aḳsa** da mī'zāb-ı ḫāmemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 16). [aḳsa, -sa]
2. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
   Dil degil sīnemde bir ḫūnīn **aḳar** fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [aḳar, -ar]
3. Añılsın ḫayr ile ḥürmetle nāmı yāda geldikçe
   Aḳıtsın eşk-i ḥasret-dīde bā-resm-i vefākārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 4). [aḳıtsın, -ıt, -sın]

'ākil: Akıllı kimse.

1. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda **'āḳil** olmaz pāyimāl
   Fikr-i ṣā'ib vermez elbette bu ḥāle iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 13). ['āḳil,]
2. 'Ādeti böyledir sefil cihānın
   'Āḳillere üsttür dīvāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 4). ['āḳillere, -ler, -e]
3. Olmadan ḳalbe şü'ūnāt-i cihān miḥnet-figen
   'Āḳile bulmaḳ gerek dār u diyār-ı mü'temen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 10). ['āḳile,-e]

akış: Akma işi.

1. Ṣanki o baḳışlar bir cān **akışı**
   Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 3). [akışı, -ı]

'aḳl: Akıl.

1. Ben bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
   'Aḳlı ẕekā'sı 'iffeti lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 2). ['aḳlı, -ı]

aksak: Topal, akıversek.

1. Sekiz on eski üskü iskemle
   İki **aḳsaḳ** masa merāsimle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 22). [aḳsaḳ,]

akşam: Güneşin batma zamanı, günün sonu.

1. Birlikte bu **aḳşam** yine mey nūş edelim gel
   Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 1). [aḳşam,]
2. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım efendim
   Birlikte bu **aḳşam** yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 12). [aḳşam,]

al: Kırmızı.

1. Çekildi himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta **al** sancaḳ
   Ne mutlu ḫalḳına şimdi vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 11). [al,]
2. Alıp **al** sancağı nāz u edālarla ḫırām etti

Ḫaṭay gülşen-serā-yı cennetinde ḥūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 17). [al,]

3. Biñ mihr-i münir biñ meh-i tābāna bedelsin
   Yıldızların **al** şu'lelerinden de güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 6). [al,]
4. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey lebleri bal yüzleri **al** ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [al,]

al-: Almak, elde etmek.

1. Baḳtım uyumuştu bizim küçücük
   Ilıḳ dudaġından **aldım** öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 38). [aldım, -dı, -m]
2. **Alıp** onu ele bir Ḫaṭay ḳızı
   Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 23). [alıp, -ıp]
3. Giren çıḳan şeyden hep **alırlar** baç
   Düşüñmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 37). [alırlar, -ır, -lar]
4. **Alıp** al sancağı nāz u edālarla ḫırām etti
   Ḫaṭay gülşen-serā-yı cennetinde ḥūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 17). [alıp, -ıp]
5. Gelen miḥnet-serā-yı dehre hep bir ḥıṣṣa **almıştır**
   Bize ālām u ġam mevrūṣdur tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 3). [almıştır, -mış, -tır]
6. Doġu cihetinden yükselen bu ses
   Ġarb ufḳunda durdu **aldı** bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 10). [aldı, -dı]
7. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi vaḥdet
   Göñülden gözden **aldı** ol ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 8). [aldı, -dı]
8. **Alır** mı ḫāṭıra bir kerre olsun 'āṣıḳ-ı zārın
   Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 29). [alır, -ır]
9. Kim olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
   Bir başḳa uṣūl **almadı** efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 18). [almadı, -ma, -dı]
10. Mā'ilim bir gül-i ra'nāya ki öpmek dilesem
    Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [almadan, -madan]
11. **Aldın** felekten âḫir-i kâr intiḳâmımı
    Ey âḫ-ı sîne-dûz-ı felek âferîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 9). [aldın, -dın]
12. Oturanlar **alırdı** rāḥatını
    Unuturdu umūrı miḥnetini (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 5). [alırdı, -ır, -dı]
13. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
    Verir biñ neş'e **alsañ** bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [alsañ, -sa, -ñ]
14. Varıp sāḳī-i bezm-i vaṣla pek çoḳ iḥtirām ettim
    Ayaġın öptüm **aldım** dāmenin işrāb-ı cām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 4). [aldım, -dı, -m]
15. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
    İt raḳībi **alarak** yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [alarak, -arak]

al-: Sarmak.

1. **Aldım** onu āġūşa sevip ḳoḳladım öptüm

Dün rastlayıp ol ġonca gülü şaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 3). [aldım, -dı, -m]

2. Ne ḫoştur bī-tekellüf fırşat el verse ‘ale’l-‘āde
Alıp āġūşa ol sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 24). [alıp,] -ıp]

al-: Eline almak.

1. Ol vaḳit **aldım** ele bir ḫāme
İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 37). [aldım, -dı, -m]
2. **Aldım** bu hevesle ḫāme deste
Ettim nice ṣaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 15). [aldım, -dı, -m]

al-: Satın almak, temin etmek.

1. Sen yetiştir parayı bes o **alır** her şey ṣatın
Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [alır, -ır]
2. **Aldığı** cümle sebz-i miḥnettir
Ṣattığı ṭu‘me-i küdūrettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 53). [aldığı, -dık, -ı]
3. Reng için kan verirdi göñlünden
Tuz yerine **alırdı** zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 68). [alırdı, -ır, -dı]

al-: Kaplamak, sarmak, tutmak.

1. Her ṭaraftan ḫalḳı żaruret **almış**
Vaṭan yavruların derdlere ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 9). [almış, -mış]

al-: Bir şeyi veya kimseyi bulunduğu yerden ayırmak.

1. **Al** yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 7). [al,]

al-: Ölüm yoluyle bu dünyâdan ayırmak.

1. Para almaz cān **alır** cān alıcı nevresteler
Tār-ı zülfüñ her yerinde nice ‘uşşāḳ besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 19). [alır, -ır]
2. Para **almaz** cān alır cān alıcı nevresteler
Tār-ı zülfüñ her yerinde nice ‘uşşāḳ besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 19). [almaz, -maz]
3. Yoḳsa cānı mı da **alır** mı bilmem
Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [alır, -ır]

ālām: Elemler, acılar, üzüntüler.

1. **Ālām** ḳıldı feṯḥ-i bāb diller bütün pür-iktirāb
Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 13). [ālām,]
2. **Ālāma** taḥammül edemez cism-i laṭīfi
Yā Rabb naṣīb olmasın aġyāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 37). [ālāma, -a]

‘alāmet: Bir şeyin bilinmesine vasıta olan şey, nişan.

1. Ṭūbā mıdır nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin

Bāriz birer **‘alāmeti** gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 2). [‘alāmeti, -i]

aldat-: Kandırmak, yoldan çıkarmak, kendine bağlamak.

1. Söylemez bilirim yalan gözlerin
   Beni **aldatmıyor** inan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 20). [aldatmıyor, -mı, -yor]
2. Ne siḥr ettin de **aldattın** beni sen verdiğin va‘de
   Dil-i āsūde-ḥāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [aldattın, -dı, -n]

aldır-: Satın aldırtmak, almak.

1. Uṣūlī işleri tā ortadan **aldırmalar** yoḳtur
   Mürā‘āt-i edeb var bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 37). [aldırmalar, -ma, -lar]

‘ālem: Evren, kainat, dünya.

1. Güzelsin **‘āleminden** ḥāḳdānın
   Seniñ ta‘rīf olunmaz ḥüsn ü ānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 9). [‘āleminden, -in, -den]
2. Şem‘a yaḳtım ṣūret-i ‘ibret-nümā göstermeye
   Baḳ ki Ḫallāḳ-ı cihān **‘ālemler** ābād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 6). [‘ālemler, -ler]
3. Görmedim **‘ālemde** geçen ḫoş demi
   Nedir ṣanki Beytü'l-Aḥzāndır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 15). [‘ālemde, -de]
4. Gel inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
   Ṣanma bu **‘âlemde** bir dem fitne-i a‘dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 6). [‘âlemde, -de]
5. Āzāde-i cefā mı olur mübtelā-yı ‘aşḳ
   Bir başḳa **‘ālem** olsa gerektir ṣafā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 2). [‘ālem,]
6. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
   Gönlüme el vermedik **‘ālemde** bir ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [‘ālemde, -de]
7. Hīçtir indinde ser-tā-pā ṣü’ūnāt-i cihān
   Böyledir **‘ālemde** hep iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 28). [‘ālemde, -de]
8. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā **‘ālem** bahār olsun
   Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 1). [‘ālem,]
9. Bütün çektiklerim renc ü ez̲ā cānāne destinden
   Bu **‘ālemde** ne zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 16). [‘ālemde, -de]
10. Öyle bir **‘ālem** idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
    Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 1). [‘ālem,]
11. Her baḳışta dīdeme bir başḳa **‘ālem** gösterir
    Luṭf-ı Ḫaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [‘ālem,]
12. Öyle müste̲snādır ol kim bende-i fermānıdır

‘Ālemin her yerde her ḫünkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 30). [‘ālemin, -in]

13. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
‘Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [‘ālem,]

14. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile yüzden peçeler
Birbirinden güzeli çirkini **‘ālem** seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 20). [‘ālem,]

15. Eyle çār-iḳlīmini bu **‘ālemin** geşt ü güẕār
Cā-yı ‘izzet bul vaṭan ḳaydıyla olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 19). [‘ālemin, -in]

16. Ḫazin ḫazin öter şevḳından aġlar
Bahar **‘āleminiñ** şen bülbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 8). [‘āleminiñ, -i, -n, -iñ]

17. **‘Āleme** gelmek için bu mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḫüsn-i ṭabīat sevḳı ile iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 11). [‘āleme, -e]

18. Bir yeñi cādde bir yeñi çarşı
Ḫoş degil miydi **‘āleme** ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 2). [‘āleme, -e]

19. Hele bir kerre ḫırām ile gülistāna açıl
Açıl ey ġonca-i ter **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 18). [‘āleme,-e]

20. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 6). [‘āleme,-e]

21. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [‘āleme, -e]

22. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [‘āleme, -e]

23. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse Kerīmāna açıl
Açıl ey nūr-ı baṣar **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 42). [‘āleme,-e]

24. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
Açıl ey nazlı güzel **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [‘āleme,-e]

25. Olalım şu‘le-i ruḫsārına pervāne açıl
Açıl ey nūr-ı ṣafā’ **‘āleme** merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 30). [‘āleme, -e]

26. Bunuñ neşrinde şimdi **‘āleme** bir ḫüsn-i niyyet var
Durup cem‘iyyet-i şi‘r ü edebde i‘tināālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 95). [‘āleme,-e]

27. Niyyet ettim **‘āleme** ḫüsn-i liḳā göstermeye
Şīve-i ‘ālem-şümūli cā-be-cā göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 1). [‘āleme, -e]

28. Özü maḥbūb ḫāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
Ḫuzūrı meclis-ārā **‘āleme** uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 8). [‘āleme, -e]

29. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā’ ol ‘işret ol ḫālet o **‘ālem** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [‘ālem,]

30. Şîve-i ışdârına dildâdedir **‘âlem** faḳaṭ
Cümle-i ‘uṣṣâḳtan Âṣaf sezâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 9). [‘âlem,]

31. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
Her ṭaraf ābād **‘ālem** şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [‘ālem,]

32. Bülbül-i ṭab‘ın eger gûyân olursa Âṣafâ
Gülşen-i naẓm-ı belîğin **‘âlemi** ḫayrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 10). [‘âlemi, -i]

33. Arż-ı ruḫsâr ile **‘âlem** âşinâ olsun saña

Her gören dîdâr-ı şâfın mübtelâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 1). [‘âlem,]

‘alem: Sancak.

1. ʿ**Alem** dikmiş elem kuhisarına
   Hiç ḥad yoḳtur cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 25). [ʿalem,]

‘ale’l-‘āde: Olağan, sıradan.

1. Ne ḫoştur bī-tekellüf fırşat el verse **‘ale’l-‘āde**
   Alıp āġūşa ol sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 23). [‘ale’l -‘āde,]

‘ālī: Yüce, ulu.

1. O **‘ālī** himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā
   Gönül ister o da gönlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 19). [‘ālī,]

‘alī: Hz. Ali.

1. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf ü **‘Alī** gördük
   Ve lākin her ‘Alī kerrār her seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 7). [‘alī,]

alış-: Beraberce yapmak, paylaşmak.

1. Ḥikmet-i Ḥaḳtır cihāna ‘Adnden ādem salış
   Merd-i meydān-ı ḥaḳīḳatle et ünsiyyet **alış** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 22). [alış,]

‘ālī-şān: Şanı yüce, şerefli.

1. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa
   O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 16). [‘ālī -şān,]

alḳış: Hayır duası yapmak, övmek.

1. **Alḳışlar** içinde ola taḳdīre sezā-vār
   ‘Ulviyyet-i a‘mālini ibrāz eden ebkār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 3). [alkışlar, -lar]

allāh: Yüce yaratıcı, Tanrı.

1. Şerrinden emīn olmaḳ için yaġma-gerānın
   Allāha sıġınmıştır o bī-çāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 36). [allāha, -a]
2. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
   Kim görürse seni **Allāh** demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [allāh,]
3. Öyle bir arż-ı cemāl eyle ki ey reşk-i melek
   Ruḥ-ı tābānını seyr eyleyen **Allāh** desin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 2). [allāh,]
4. Cümle ḫādim ü müdāvimlerine
   Olsun **Allah** iki dünyāda mu‘īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 2). [allah,]
5. Duryor üstünde şöyle tezgāhın
   Ni‘am-i luṭf u cūdu **Allāhın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 32). [allāhın, -ın]
6. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu kārım evvel ü āḫir

Sezā-yı şān-ı vaḥdet bir ‘amel yoḳ bende **Allah** bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 24). [allah,]

alt: Alt, aşağı.

1. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
   Yoḳ olsa bir binānıñ **altı** elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [altı, -ı]

alt: Maruz bulunma, etkisinde olma.

1. Hayḳırdı yettiği ḳadar āvāzı
   Ḳahr **altına** girmez her insān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 4). [altına, -ı, -n, -a]
2. Bütün eşyā’sını o dükkānın
   Ḳahrı **altında** ṣanki ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 42). [altında,]

alt: Örtücü, kaplayıcı nitelikteki şeylerle kullanıldığı zaman iç, iç taraf.

1. Perde **altında** olan ḥüsn ü cemāli n'idelim
   El yetip göz göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 31). [altında, -ı, -n, -da]

altı: Sayı, altı.

1. Bir terāzū beş **altı** ṭaş dirhem
   Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 47). [altı,]

altın: Altın, değerli bir maden.

1. N'oldu o sa‘ādet n'oldu o ṣervet
   Degil **altın** meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 8). [altın,]

altun: Altın.

1. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
   Ceybden **altunlar** ṣaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 28). [altunlar, -lar]

âmâl: Emeller, istekler, ümitler.

1. Her demde nā’il-i kerem-i Kirdigār olun
   Āmāle nā’iliyyet ile pür-mesār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 4). [āmāle, -e]

amān: Yardım istenildiğini anlatan söz, imdat.

1. Dūr eyleme ḫāṭırdan **amān** şāhım efendim
   Birlikte bu akşam yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 11). [amān,]

amān: Dikkat çekme, tembih, uyarı.

1. Vaḳit geçirmeden **amān** ey sāḳī
   Söyle getirsinler saḫterden raḳı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 29). [amān,]
2. İçim özler durur ṭatlı bakışı
   Hergiz yumulmasın **amān** gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 2). [amān,]

amān: Korku, endişe, kaygı.

1. Dedim derdin neyse ver baña ḫaber
Derdim **amān** bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 24). [amān,]

‘amel: Amel, iş, kar.

1. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu kārım evvel ü āḫir
Sezā-yı şān-ı vaḥdet bir **‘amel** yoḳ bende Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 24). [‘amel,]

ammā: Ancak, ama.

1. Derdinde de ṣafā’ bulurum ḳalb-i zārda
Ammā nedir bilinmiyor āh mācerā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 4). [ammā,]
2. Verince iġbirār-ı ḫāṭır oldum pāyimāl **ammā**
Esīr-i dām-ı zülfün eyledin ḳadrim bülend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 7). [ammā,]
3. Etti baña bir ġazel hediyye
Ammā ne hediyye-i behiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 4). [ammā,]
4. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım **ammā**
Ḥayfā ki ḫāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 1). [ammā,]
5. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl **ammā** güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 6). [ammā,]
6. Neler söyler neler yek-dīgere **ammā** uzun ḳıṣṣa
Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā‘āt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [ammā,]
7. Bir nigehle gerçi eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i la‘linde **ammā** cān bağışlar çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 10). [ammā,]

ān: Güzellik.

1. Mihre pertev-pāş olur ruḫsār-ı tābānın seniñ
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta‘rīftir **ānıñ** seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 2). [ānıñ, -ıñ]
2. Bu ‘işve bu edā bu tenāsüb bu **ān** ile
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [ān,]
3. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
Baḳ **ānına** beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [ānına, -ı,-n, -a]

ān: Zaman, dem.

1. Her **ānına** biñ cihān verirdim
İrcā‘ına ‘ömrüñ olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 1). [ānına, -ı, -na]
2. Bu ne ḥāl ki bir **ān** gülmedi yüzüm
Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [ān,]

aña: Ona.

1. Diler peymâne-i muḥriḳle herkes neşvedâr olmaḳ
Aña yetsin ḫumâr-ı ḳıllet-i îrâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 6). [aña,]

anbār: Eşya, erzak vb. koymaya ve saklamaya yarayan özel yapı, depo.

1. Ṭab‘ını ẕevḳ u şeṭāretten tehī ẓann etme gör
Teble māl-ā-māldır **anbārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 18). [anbārı,-ı]

‘anbersitān: Güzel koku alan.

1. Vālih oldum perçemin **‘anbersitānında** görüp
Ḥālini ṣandım miyān-ı ebruvānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 13). [‘anbersitānında, -ın, -da]

ancaḳ: Sadece, yalnızca.

1. Zühhād-ı tebaṣbuṣ-menişe ḫāṣtır **ancaḳ**
Hiç ḥāl-i riyā’ meşreb-i mey-ḫāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 5). [ancaḳ,]
2. Dillerde ālām u ġumūm hep etti bir yerden hücūm
Ancaḳ bu çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 24). [ancaḳ,]

‘āndelib: Bülbül II âşık.

1. Vaṣf-ı rūḥunda şevḳ ile söyler neşîdeler
Vaḳt-i seherde ṣâḥ-ı gül-i terde **‘andelîb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 4). [‘andelîb,]

anı: Onu.

1. Gerçi pek çoḳ ise de noḳsānı
Perde-i afv ile setr et **anı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 58). [anı,]

añıl-: Anılmak, zikredilmek, anımsanmak.

1. **Añılsın** ḫayr ile ḥürmetle nāmı yāda geldikçe
Aḳıtsın eşk-i ḥasret-dīde bā-resm-i vefākārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 3). [añılsın,-sın]

an-karîb: Yakında, çok geçmeden, bir an evvel.

1. Râm etti gönlümü yine bir şûḫ-ı dilfirîb
Ẓanneylerim girer yed-i teshîre **an-ḳarîb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 2). [an-ḳarîb,]

añla: Sezip kavramak, akıl erdirmek, hissetmek, tahkik etmek, bilmek.

1. **Añlar** niḳāṭ-i şi‘rimi her nüktedān olan
Fehminde Āṣafā onu hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 15). [añlar, -r]
2. Şu birḳaç beyt ile ṣor **añla** ḥāl-i fikr-i dildārı
Ṣorar mı ‘āşıḳ-ı şūrīdesin el-ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 27). [añla,]
3. Sen yetiştir parayı bes o alır her şey ṣatın
Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 34). [añladı, -dı]
4. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem maḫzūn bir bī-çāreyim
Çeşm-i nem-nākimden **añlarsın** ne baḫtı ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 2). [añlarsın, -r,-sın]
5. Başladı ‘aṣrī ḫanımlar i‘tinā göstermeye
Añladık evvelbahārı yazı hem güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 36). [añladık, -dıḳ]
6. Sāġar-ı ‘ilm ü kemālāti bıraḳmaz elden
Añlayanlar ne imiş ẕevḳ u ṣafā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 30). [añlayanlar, -(y)an, -lar]

7. Bir böylesi şi‘r ile edebden
Ḥaḳḳı der isem ne **añlarım** ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 18). [anlarım, -r, -ım]

añlaşıl-: Anlaşılmak, takdir olunmak.

1. Ne ḳuvvettir bilinmez **añlaşılmaz** bu ne ḥikmettir
Eder mi radyo ḥālā ādemi ḫayrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [añlaşılmaz, -maz]
2. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi‘rinde Nābī **añlaşılmaz** başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [anlaşılmaz, -maz]

anlat-: Bilgi vermek.

1. Cihānıñ ḥālini mürşidim bana
Anlattığı zamān miḥnettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 2). [anlattığı, -tık, -ı]

anteb: Türkiye'nin bir kenti, Gaziantep.

1. Var bende **Antebin** fıstıḳ merāḳı
Bursanın da gelsin kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 31). [antebin, -in]

apış-: Aciz kalmak, şaşırmak.

1. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
Kiminiñ girmemiştir destine bir şey **apışmıştır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 52). [apışmıştır, -mış, -tır]

ārā: Süslemek.

1. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
‘Ālem **ārā** dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [ara,]

ara-: Bulmaya çalışmak.

1. Aġzın **aramağa** döndüm dolandım
Vuṣlat sözü bir ḫoş ṣoḥbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 27). [aramağa, -mak, -a]
2. **Arar** geh ġamze-i ġammāz gāhī ḫāl-i ‘anber-sā
Geçip de Āṣafā ruḫsār-ı alından dil-i şeydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 27). [arar, -r]

ara: Ara, orta, iç, arasına.

1. Göñüller bende-i ġamdan perīşān idi ḥasretle
Ḳudūmı bā‘iṯ-i şevḳ u meserret oldu **araya** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 2). [araya, -ya]

arada: İki şeyin arası.

1. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz mi var **arada** külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 10). [arada,]

‘ārif: Bilge kişi.

1. Her şeyin **‘ārifi** olan dedeye
Ṣordum ġurbet vaṭan ne demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 5). [‘ārifi, -i]

armağan: Hediye.

1. Alıp onu ele bir Ḫaṭay ḳızı
Ġāziden bize bu **armaġan** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 24). [armaġan,]

‘arş: Gökyüzü.

1. Akl-ı selim ẕekā’-yı fehim ‘iffet-i muḳīm
Aṣḥābınıñ ki ḳadri eder **‘arşa** i‘tilā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 6). [‘arşa, -a]

art-: Fazlalaşmak, çoğalmak.

1. Ḫāṭıra geldi o ṣoḥbetleriniz
Arttı gönlümde maḥabbetleriniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 26). [arttı, -tı]
2. Gülmedim ben bir gün dār-ı dünyāda
Derdim **artmaḳta** gün günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 10). [artmaḳta, -ta]

artık: Fazla. Gayrı, bundan böyle. Nihayet.

1. Cem‘iyyet-i ‘uṣṣāḳa ḫırām et yeter **artıḳ**
Gel gel dem-i hicrānı ferāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 5). [artıḳ,]
2. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra be **artıḳ** yeter ettiñ
Cevrin ile billāh ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 3). [artıḳ,]
3. Ben ettim işte viṣāle liyāḳatım ibrāz
Revā mı eylemek **artıḳ** zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 18). [artıḳ,]
4. Hiç maḥal ḳalmasın **artıḳ** meh-i tābāna açıl
Nā’il olmaḳsa meram şöhret ile şāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 3). [artıḳ,]
5. Rehā-yāb olmaya el vermez **artıḳ** derd süvār-efgen
Ne āteş düştü bilseñ ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 23). [artıḳ,]
6. Telḫ-kām etti bizi ‘aṣrīliğin ḫām mişmişi
Ḳalmadı **artıḳ** cesāret iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 40). [artıḳ,]
7. Bir zamân zehr-âb-ı hicrân ile dil-ḫaste idin
Şimdi bûs-i la‘l-i yâr **artıḳ** devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 8). [artıḳ,]

ārzū: İstek, gönül meyli.

1. Fedâ’ etmek dilerdim Âṣafâ ben cânı cânâna
Faḳaṭ bu **ârzûya** ṭâli‘-i bî-dâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 12). [ârzûya, -ya]
2. Der-i iḥsānınıza bir mektūb
Yazmaḳ **arzūsuna** oldu maġlūb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 36). [arzūsuna, -su, -na]
3. Görüldü ḥamdülillah bu uṣūl şāyān-ı ta‘ẓīme
Uyandı her ṭaraftan **ārzūlar** genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 84). [ārzūlar, -lar]
4. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var idi
Sīnede evvel ne muḥriḳ **ārzūlar** var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [ārzūlar, -lar]
5. Yoḳtur buña gerçi iḳtidārım
Arzūma faḳaṭ zebūn u zārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 14). [arzūma, -ma]

‘aṣā: Uzun sopa, değnek; Hz. Mûsâ'nın mûcizelerini gösterirken kullandığı sopaya telmih.

1. Bize meyler sebūlar cāmlar sāḳī-i dilcūlar
‘Aṣālar sübḥalar seccādeler ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 6). [‘aṣālar,-lar]

āṣaf: Şair, Yahyazâde Âsaf.

1. İki ḳaşın iki bayram hilali
Āṣaf o hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 24). [āṣaf,]
2. Uyanıp da beni öyle görücük
Bu yaptığın **Āṣaf** sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 40). [āṣaf,]
3. **Âṣaf** ṭabîatin yine bir dest-ḫûşidir
Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 11). [âṣaf,]
4. Âġûş-ı vaṣla bir gün olur cān atar gelir
Âṣaf belâ'-yı hecri ile olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 12). [âṣaf,]
5. Toḫm-ı mażmûnun müberrâ ġıll ü ġıştan **Âṣafâ**
Bu zemîn-i füsḥat-ı ṭab'ında çoḳ ma'nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 9). [âṣafâ, -â]
6. Bülbül-i ṭab'ın eger gûyân olursa **Âṣafâ**
Gülşen-i naẓm-ı belîğin 'âlemi ḥayrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 9). [âṣafâ, -â]
7. Nedir **Āṣaf** nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [āṣaf,]
8. Fedâ' etmek dilerdim **Âṣafâ** ben cânı cânâna
Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli'-i bî-dâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 11). [âṣafâ, -â]
9. Pīşvā-yı ins ü cān olsak sezādır **Āṣafā**
Mescid-i Aḳṣā-yı vaḥdette emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 9). [āṣafā, -ā]
10. Añlar niḳāṭ-i şi'rimi her nüktedān olan
Fehminde **Āṣafā** onu hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 16). [āṣafā, -ā]
11. Dirīġā gelmişiz bir demde **Āṣaf** meclis-i dehre
Şarāb-ı nāblar rīzān ḫumlar ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 9). [āṣaf,]
12. Ma'dūm olur bu gördüğün ekvān gün olur
Bāḳī ḳalır mı hīç **Aṣaf** māsivā-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 10). [aṣaf,]
13. 'Aceb taḥassür-i cānān mıdır sebep **Āṣaf**
Niçin müdām oluyor eşk-bār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 11). [āṣaf,]
14. Cünūn-ı 'aşḳa dā'ir sözlerin hīç etmedi te'sīr
Dil-i sevdā'-pereste gerçi **Āṣaf** ḫayli pend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 12). [āṣaf,]
15. Geçsen daḫi **Āṣaf** ne ḳadar semt-i sükūta
Bir dem yine pür-nükte süḫandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 17). [āṣaf,]
16. Āvārelikleriñ saña yetmez mi **Āṣafā**
Deşt-i cünūnadır yolu 'aşḳ u maḥabbetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 13). [āṣafā, -ā]
17. O rütbe **Āṣafā** pīrāmeni a'lādan a'lādır
Maḳām-ı rif'atin ser-efser-i şāhān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 13). [āṣafā, -ā]
18. Yine **Āṣaf** gibi sevdā'-yı zülf-i yārdan geçmem
Eger dest-i ḳażāda çāk çāk olsa girībānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 13). [āṣaf,]
19. Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın olmadı **Āṣaf**
Onu maḥrūḳi-i rü'yette ben Mūsāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 9). [āṣaf,]
20. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb aḥbābı hep
Ülfetinden **Āṣafā** memnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 12). [āṣafā, -ā]
21. **Āṣaf** ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ ben de tükendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 9). [āṣaf,]

22. Cūşiş-i deryā-yı ālāmımdan ey **Āṣaf** ṣaḳın

Menba‘-ı ‘aşḳ u hevādan cūş eden fevvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 9). [āṣaf,]

23. Hem leṭāfet hem de ma‘nādan müberrā sözlerin
Ben de **Āṣaf** naẓmını şīrīn-edā şanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [āṣaf,]

24. Bir gün seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
Sen ölmeyeceksin gibi **Āṣaf** ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 8). [āṣaf,]

25. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
Revāc eyyāmı geldi **Āṣafā** sa‘y ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [āṣafā, -ā]

26. Desinler bir perī-peyker için terk-i ḥayāt etmiş
Yürü **Āṣaf** ṭarīḳ-ı ‘aşḳta ibḳā’-yı nām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 10). [āṣaf,]

27. Şi‘r ismine **Āṣaf** ne güherler dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 13). [āṣaf,]

28. Niyyet etsem her ne dem ol serv-ḳaddin vaṣfına
Āṣafā ilhām olur fikr-i ma‘ālī göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 14). [āṣafā, -ā]

29. Yine bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
Nihāyet vermedin gitti ey **Āṣaf** eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 10). [āṣaf,]

30. Dolaştım ḫān-ḳāh-ı ‘ālemi baştan başa **Āṣaf**
Ne dersin kisve-i iḫlāṣı yoḳtur ḫırḳa-pūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 9). [āṣaf,]

31. Neyyir-i a‘ẓam mısın **Āṣaf** semā’-yı ‘aşḳta
Kim güzeller dönyor eṭrāfında aḫterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 9). [āṣaf,]

32. Ārām u sükūn eyleyemem bir daḫi **Āṣaf**
Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 9). [āṣaf,]

33. Bū-yı zülfün öyle mest etti meşām-ı ḫāṭırı
Ġayrı istişmāma **Āṣaf** ḳudret-i şem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 18). [āṣaf,]

34. Geçip **Āṣaf** cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
Güzeller mecma‘ı bir meclis-i ‘işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 13). [āṣaf,]

35. Bir ẕevḳ-ı selim ḫaṣṣasıdır yoḳsa ey **Āṣaf**
Ebkār-i nüket sīne-i eş‘āra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 11). [āṣaf,]

36. Bende-i ḫāṣındır **Āṣaf** şānına dildādedir
Mālehu illā riḍāke mā yürīdu ḫūrī īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 17). [āṣaf,]

37. ‘Aceb bir sırra mālik **Āṣafā** āyīne-i devrān
Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 13). [āṣafā, -ā]

38. Yā böylesi şi‘r-i bihterīni
Āṣaf begenir de kim begenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 12). [āṣaf,]

39. İlāhī seyyi’ātim setr edip rūz-ı ḳıyāmette
Bu ‘abd-i ‘ācizin **Āṣaf** kuluñ ḳıl maẓhar-ı ġufrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 4). [āṣaf,]

40. Eyledin ḥāl-i dili ḫoş-i‘lām
Āṣafā der sözüne ḫüsn-i ḫitām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 62). [āṣafā, -ā]

41. Hemān **Āṣaf** pey-ā-pey yār elinden bāde-ḫār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 25). [āṣaf,]

42. Güzelsin iftiḫār etsen sezādır
Saña **Āṣaf** ki cāndan mübtelādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 26). [āṣaf,]

43. **Āṣaf** gibi onlar da olur ḫüsnüñe ḫayrān
Ey ḫusrev-i ḫūbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 19). [āṣaf,]

44. **Āṣaf** gibi āsūdesidim derd-i cihānın
Tīr-i müjesin görmek ile ḳaşı kemānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 23). [āṣaf,]

45. Bu naẕmı **Āṣafā** inṭāḳ edip rengīn-edālarla
Şu ebkār-i mażāmīn nükte-i muʻciz-nümālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 97). [āṣafā, -ā]

46. Ḳomaz **Āṣaf** cenāb-ı Kibriyā bir şaḫṣı miḫnette
Çıḳardı İlmi ḳalbimden şu miḫnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 33). [āṣaf,]

47. Ne çāre sünbülistānında **Āṣaf** düşmedi fırṣat
Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 23). [āṣaf,]

48. Ḥayret-ender-ḥayretim kim n'eyleyim ben **Āṣafā**
Yāra te'sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmi'ā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 33). [āṣafā, -ā]

49. Arar geh ġamze-i ġammāz gāhī ḫāl-i ʻanber-sā
Geçip de **Āṣafā** ruḫsār-ı alından dil-i şeydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 28). [āṣafā, -ā]

50. Bu tārīḫinle ehl-i ḫayra peyrev oldun ey **Āṣaf**
Hemān aṣḥāb-ı saʻye ecrin iḥsān eylesin Mevlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 1). [āṣaf,]

51. Sen de tārīḫin ile ey **Āṣaf**
Olasın bāb-ı ilāhīye yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 3). [āṣaf,]

52. Söyledim fevtine tārīḫ-i teeṣṣür **Āṣaf**
Cennet-i ʻAdni maḳām etti Muḥammed Civelek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 3). [āṣaf,]

53. Meram tārīḫ-i tecdīdinden **Āṣaf** ḫidmet etmektir
Ulu Cāmiʻ ḳapısı nev-şekille pek metīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 3). [āṣaf,]

54. **Āṣafā** cevherle yaz tecdīdinin tārīḫini
Şimdi görsünler ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmiʻi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 3). [āṣafā, -ā]

55. Söyledim ḥasretle **Āṣaf** fevtiniñ tārīḫini
Eyledi Ṣafvet Efendi ʻazm-i Firdevs ü cinān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 23). [āṣaf,]

56. Ne ḥasretlerle yazdın fevtiniñ tārīḫini **Āṣaf**
Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip ʻAdne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 3). [āṣaf,]

57. Çıḳıp bir ehl-i mātem yazdı **Āṣaf** fevtine tārīḫ
Muḥammed ʻĀkif el çekti şu miḫnetgāh-ı ʻālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 17). [āṣaf,]

58. Cān ü dilden **Āṣaf** et bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
Maṭlaında etti çün Rāġıb bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 39). [āṣaf,]

59. Şîve-i ışdârına dildâdedir ʻâlem faḳaṭ
Cümle-i ʻuşşâḳtan **Âṣaf** sezâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 10). [âṣaf,]

āsār: Eserler.

1. Eyledi terk-i cihān **āṯārı** bāḳīdir henüz
Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 15). [āṯārı, -ı]

aṣḥāb: Peygamberimizi görmek ve sohbetine ermek şerefine sahip kimseler. (Sıralanmak bağlamında).

1. Akl-ı selim ẕekā'-yı fehim ʻiffet-i muḳīm
Aṣḥābınıñ ki ḳadri eder ʻarşa iʻtilā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 6). [aṣḥābınıñ, -ı, -nıñ]

āsitān: Kapı, eşik.

1. Biz **āsitāna** yüz süreriz her dem ey perī
Müştāḳ-ı dil-rübūde olan daʻvet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 7). [āsitāna, -a]

aṣıl-: Asmak, bir yere tutturmak.

1. Ka‘be-i sīne-i ‘irfāna **aşılsa** yeridir
   Neşr-i pür-ḥikmet ü naẓm-ı büleġā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 11). [aşılsa, -sa]

aşlā: Hiç, hiçbir vakit.

1. Çekinmezdim **aşlā** ederdim feda
   Vücudumda eger biñ can olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 15). [aşlā,]
2. Muḳaddemdir ḫumārı ẕevḳına meyḫāne-i dehrin
   Ṣafā’-yı ḫāṭır **aşlā** bulmadım ben ‘ayş u nūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 6). [aşlā,]
3. Terāzū-yı taḥammül-sencde **aşlā** sitem çekmem
   Dururken müstaḳim ḳıṣṭās oḳu elde hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 11). [aşlā,]

āsūde: Mutlu, rahat, sıkıntı ve üzüntülerden uzak.

1. Āṣaf gibi **āsūdesidim** derd-i cihānın
   Tīr-i müjesin görmek ile ḳaşı kemānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 23). [āsūdesidim, -si, -dim]

āsumān: Gökyüzü.

1. Güzelsin mihr ü māhından semā’nın
   Güzelsin pertevinden **āsumānın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 8). [āsumānın, -ın]

‘aşrī: Çağdaş.

1. **‘Aşrī** ḫanımlar nūrdur
   Diller ise pervānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 7). [‘aşrī,]
2. Gūyā revāyiḥ deposu
   ‘Aşrī ḫanımlar ḫānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 24). [‘aşrī,]
3. Çekdiklerin ‘aşrīlerin
   Derdi degilse yā nesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 15). [‘aşrīlerin, -ler, -in]
4. Başladı **‘aşrī** ḫanımlar i‘tinā göstermeye
   Añladık evvelbahārı yazı hem güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 35). [‘aşrī,]
5. O ḳızılcık leblere bir kimseniñ yoḳtur sözü
   Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o **‘aşrī** ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 44). [‘aşrī,]

‘aşrīleş: Çağdaşlaşmak, modernleşmek.

1. Yine ḥāl-i rical müşkil olur rūz-ı ḳıyāmette
   Eger **‘aşrīleşirse** nāz edip ḥūrān cennette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 2, Mısra 2). [‘aşrīleşirse, -ir, -se,]

‘aşrīlik: Modernlik.

1. Girse ele pek ḫoş olur
   ‘Aşrīliğin bir dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 20). [‘aşrīliğin, -in]
2. Telḫ-kām etti bizi **‘aşrīliğin** ḫām mişmişi
   Ḳalmadı artıḳ cesāret iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 39). [‘aşrīliğin, -in]
3. **‘Aşrīliğin** ilcāsıdır

N'etten yapılmış lānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 27). [‘aṣrīliğin, -in]

4. **‘Aṣrīlik** de başa bir belā oldu
Maṣraf düşmānına ẓafer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 43). [‘aṣrīlik,]

aş: Yemek.

1. Et degildir pişirdiği ḫüsrān
Aş degildir ḳazandaki ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 62). [aş,]

a‘şār: Öşürler, toprak mahsullerinden hazine giderleri için onda bir nispetinde alınan vergiler.

1. Vergi **a‘şār** işi bulmaz ḳolaylıḳ
Ḳalbe feraḥ verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 47). [a‘şār,]

aşçı: Yemek yapan, aşçı.

1. Çoḳ mudur lāl ederse insānı
Orada bir de **aşçı** dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 14). [aşçı,]

āşık: Âşık, seven kişi.

1. Herkese baḫtı revā görmüş idi dilḫāhını
Āşıḳān olmuştu ma‘şūḳān elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 8). [āşıḳān, -ān]
2. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr
Āşıḳ mı var ki sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [āşıḳ,]
3. Arż-ı dīdār eyle ey meh **āşıḳa** kim bu ḳadar
Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [āşıḳa, -a]
4. Dilerse **āşıḳın** eyler nizār dīdelerin
Murād ederse eder baḫtiyār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 1). [āşıḳın, -ın]
5. Var mı benim gibi **‘āşıḳ** bir şā‘ir
Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [‘āşıḳ,]
6. Bezmi hele ben **‘āşıḳa** bir cā-yı ṣafā’dır
Bir vādi-i muẓlimde işim āḫ u bükā’dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 13). [‘āşıḳa, -a]
7. Bunuñ her loḳmasında **‘āşıḳa** başḳa ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [‘āşıḳa, -a]
8. Sen yine bir nev-niyāz **‘āşıḳ** mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 19). [‘āşıḳ,]
9. Dem-be-dem zār u zebūn eyler bütün **‘āşıḳları**
Cevr-i cān-sūz ile dīger-gūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 9). [‘āşıḳları, -lar, -ı]
10. **‘Âşıḳānın** kanını dökmek için kirpikleriñ
Geh miṣâl-i tîr eder geh nîze-i bürrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 7). [‘âşıḳānın, -ā, -nın]

‘āşıḳāne: Aşık gibi.

1. Rindāne **‘āşıḳāne** gerek ‘aşḳ için göñül
Her dilde yer ṭutar mı ṣanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 5). [‘āşıḳāne,]

āşikār: Belli, meydanda, açık.

1. Maḳdemi ile bu nevzādın sezādır etseler
Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret **āşikār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 24). [āşikār,]

‘aşḳ: Aşk, sevgi, muhabbet.

1. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
Kim derūnı **‘aşḳ** u sevdā’ ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [‘aşḳ,]
2. Ḥüsn etti ẓuhūr sende gözüm **‘aşḳ** ise bende
Şāh etti seni mülket-i ḥüsne beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 1). [‘aşḳ,]
3. **‘Aşḳ** bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
Öyle bir ḥāletde kim destimde dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 5). [‘aşḳ,]
4. **‘Aşḳ** vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken etti deḫālet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 9). [‘aşḳ,]
5. Gör ne ma‘nālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
‘Aşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [‘aşḳ,]
6. Birisi **‘aşḳ** birisi ḥürriyyet
Bunlar için ḥayātı pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 1). [‘aşḳ,]
7. Eylemem ‘aşḳtan ḥayātı dirīġ
‘Aşḳı ḥürriyyete fedā’ ederim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 4). [‘aşḳı, -ı]
8. Yazdığım şiirler **‘aşḳına** da’ir
Layıḳtı dillerde destan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 19). [‘aşḳına, -ı, -na]
9. **‘Aşḳıñ** diyārına şevḳle göçelim
Sevgi çemeninden lāle biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 17). [‘aşḳıñ, -ıñ]
10. Bir dānesiyim **‘aşḳına** üftādeleriñ hep
Cānā bu sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 11). [‘aşḳına,-ı, -na]
11. Bir zamānlar **‘aşḳtan** baḥsler ḳonuştu
Bir zamānlar cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 21). [‘aşḳtan, -tan]
12. Ḳalb-i zārım **‘aşḳtan** bir laḥẓa ḥālī ḳalmasın
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 1). [‘aşḳtan, -tan]
13. Eylemem **‘aşḳtan** ḥayātı dirīġ
‘Aşḳı ḥürriyyete fedā’ ederim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 3). [‘aşḳtan, -tan]
14. Meyl etti göñül ḥüsnüñe ey şūḫ-ı dilārā
Ettim saña ben ḫāhiş ile **‘aşḳımı** ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 2). [‘aşḳımı, -ım, -ı]

aşlık: Yemeklik buğday vb.

1. Şimdi yoḳtur evde burġul bir **aşlıḳ**
Çañaḳ çömlek ṣaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 19). [aşlıḳ,]

āşinā: Bildik kimse, dost, enîs.

1. Ben seni ey nāz-perver ẕī-vefā’ ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın **āşinā** ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 2). [āşinā,]
2. Yüzüñde her güzellik rū-nümādır
Seniñle dil ezelden **āşinādır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 28). [āşinādır, -dır]
3. Nice ettim tecessüs bulmadım bir hem-dem el-ḫāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā’da bir vefā’dār **āşinā** yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 2). [āşinā,]

4. Çeşm-i ġazāl ġamze-i ḫūn-ḫāra **āşinā**
İşte budur ḳażiyye-i ḫüsrān-ı yectemi‘ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 15, Mısra 1). [āşinā,]
5. Zülfüyle diller **āşinā**
Bir ḥālde ki ḥayret-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 1). [āşinā,]

at-: Çıkarmak.
1. Şöyle bir nāz ile **at** bürḳa‘ı bir yaña açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [at,]
2. Al yüzüñden peçeyi sīneden **at** pīreheni
Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 7). [at,]

atatürk: Mustafa Kemal Atatürk (1881- 10 Kasım 1938), Türk asker, devlet adamı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur.
1. **Atatürk** denilen o büyük Ġazi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [atatürk,]
2. **Atatürk** denilen o büyük Ġāzi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [atatürk,]
3. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup da esās
Atatürkten çıḳan bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 20). [atatürkten, -ten]

āteş: Yakıcı, parlayıcı madde, hiddetli, şiddetli.
1. Bulunmadı gitti bunuñ çāresi
Ṣanki **ateş** ṣaçan volḳandır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 20). [ateş,]
2. Dil-i sūzānıma zencīr-i gīsūyı kemend ettin
Ne efsūnkār imişsin **āteşi** tellerle bend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 2). [āteşi, -i]
3. Ḫūn-ı dil **āteş** sirişk-i dīde **āteş** ḥāṣılı
Sūziş-i ‘aşḳınla ser-tā-pā bir āteş-pāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 7). [āteş,]
4. **Āteşi** nār-ı āḫ-ı ḥırmāndır
Ṣuları eşk-i çeşm-i giryāndır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 63). [āteşi, -i]
5. Rehā-yāb olmaya el vermez artıḳ derd süvār-efgen
Ne **āteş** düştü bilseñ ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 24). [āteş,]
6. Rāḥat vermez baña baḫtım velḥāṣıl
Elem **āteşiyle** sūzāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 24). [āteşiyle, -i, -y, -le]
7. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān **āteş** kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [āteş,]
8. Bir şeb ki baña va‘d-i viṣāl ettiñ inandım
Tāb-ı ruḫuña meyl ile **āteşlere** yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 2). [āteşlere, -ler,-e]
9. Ne cāme sīne-sūz olmaḳta **āteşle** berāberdir
Giyāh-ı ḫuşke tebdīl etti sebzistān-ı kuhsārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 5). [āteşle, -le]

āteş: Coşkunluk, ihtiras, şiddetli arzu.
1. Āḫ-ı ‘ālem-sūzdur ālām-ı hicrāna cevāb
Ṣormasınlar böyle **āteşli** su’āli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 8). [āteşli, -li]
2. Lebde ser-keş āḫlar **āteşli** hūlar var idi
Dilde vardı bir ‘aceb füṣḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [āteşli,-li]
3. Buzlu şerbet içmek mahāret midir

Millet **āteşiyle** yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 4). [āteşiyle, -i, -y, -le]

āteşgede: Ateşe tapanların ibadet ettiği yer veya mabet.

1. Sūz-ı dile zencīr taḥammül edemezken
   Bend ettin o **āteşgedeyi** zülf telinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 4). [āteşgedeyi, -yi]

āteş-pāre: Ateş parçası ateş gibi.

1. Ḫāṭır-ı nāşādda bir ġuṣṣa-i hem-vāre var
   İltihāb-ı sīneden ḥāṣıl bir **āteş-pāre** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 2). [āteş-pāre,]
2. Ḫūn-ı dil āteş sirişk-i dīde āteş ḥāṣılı
   Sūziş-i ‘aşḳınla ser-tā-pā bir **āteş-pāreyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 8). [āteş-pāreyim, -y, -im]
3. İçimde var ġamın **ateşparesi**
   Bir yanardaġ olur her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 17). [ateşparesi, -si]

attır-: Attırmak, fırlatmak.

1. Fırına verdik o germ-ülfet ile mercimeği
   Ḳapaḳ **attırmada** şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 10). [attırmada, -ma, -da]

‘aṭṭarzāde: 16. yüzyıl Divan şairi.

1. Getir bū-yı meveddet uġra **‘Aṭṭarzādeye** bir şeb
   O dergāha gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 13). [‘aṭṭarzādeye, -ye]

‘avālim: Alemler.

1. Ẕevḳ u ṣafā’sı değmedi derd-i ḫumārına
   Gördük nice **‘avālimini** bezm-i ‘işretin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 10). [‘avālimini, -i, -ni]

āvāre: Serseri, perîşan ‖ 'âşk ile kendinden geçmiş 'âşık.

1. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş beni devrān kim
   Şimdi dār-ı miḥnetimde bir ġarīb **āvāreyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 6). [āvāreyim, -y, -im]
2. Giriftār olmuş **āvāre** meger bir zülfi şeb-tāra
   Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 7). [āvāre,]
3. Ḫalḳ-ı cihān **āvāre** nīst līkin düyek seyyāre nīst
   Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 7). [āvāre,]
4. **Āvārelikleriñ** saña yetmez mi Āṣafā
   Deşt-i cünūnadır yolu ‘aşḳ u maḥabbetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 13). [āvārelikleriñ, -lik, -ler, -iñ]

āvāz: Ses, sada.

1. Hayḳırdı yettiği ḳadar **āvāzı**
   Ḳahr altına girmez her insān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 3). [āvāzı, -ı]

ay: Dünyanın uydusu, kamer.

1. Bir bayraḳ yaptılar rengi ḳırmızı
   Naḳş ettiler beyāż **ayla** yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 22). [ayla, -la]
2. **Ay** seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
   Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [ay,]
3. Güzel yüze **ay** gibidir derler ḳızlar içinde
   Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [ay,]
4. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
   Güzellerin beyi desem pek yaraşır **ay** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [ay,]
5. **Ay** seni ben her gecede bir çeşit görüyorum
   Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [ay,]
6. Nedir lebleriniñ o reng-i alı
   Hele **ay** yüzüñüñ yoḳtur emṡali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 22). [ay,]

āyā:"Acaba?" manasına edât-ı tereddüd.

1. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı **āyā** o meh-veşiñ
   Yoḳ mu ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 7). [āyā,]
2. Ne sebep oldu sükūna **āyā**
   İşlerin keşreti midir acabā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 19). [āyā,]
3. Ger şefā‘at eylesen küffāra da **āyā** şefī‘
   İnnehum nācū mine'n-nāri ve kānū‘ fāi’zīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [āyā,]

ayaġ: Kadeh. II Şarap.

1. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
   Verir biñ neş’e alsañ bir **ayaġ** insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [ayaġ,]

ayaġ: İnsan uzvu olan ayak.

1. Öyle yaḳın geldi tā ḳucaġıma
   Baṣar gibi oldu saġ **ayaġıma** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 14). [ayaġıma, -ım, -a]
2. **Ayaḳ** üzre duran o ṣāḥibinin
   Eli oynar içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 15). [ayaḳ,]

ayaklan-: Ayaklanmasına yol açmak, ayağa kaldırmak.

1. **Ayaḳlandır** ḫalāṣ et sen seni mestāne destinden
   Ṭabībā ‘āşıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 5). [ayaḳlandır, -dır]

a‘yân: Bir yerin önde gelenleri II Eşraf.

1. Ṣabā git şehre ṣor ḥürmetle meb‘ūṯān ne ‘ālemde
   Bütün eṣnāf eşraf cümleten a‘yān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 2). [a‘yān,]

aydınlık: Aydın olma durumu.

1. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir daha
   Sen gülüsün güzellikler **aydınlıḳlar** selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 8). [aydınlıḳlar, -lar]

āyed: Anlamına geldi.

1. ‘Ömrüñ ey yar be-cihān efzūn yād
Ḥāṣıl **āyed** ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 64). [āyed,]

ayır-: Engellemek, uzaklaştırmak.

1. Sezādır ehl-i diller mātemin tā ḥaşre dek çekse
Ayırdı ehl-i ‘irfānı felek dāhī-i a‘ẓamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 12). [ayırdı, -dı]

ayır-: Ayırmak.

1. Müsāvī parçalarla **ayrılır** her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [ayrılır, -ıl, -ır]

aylık: Maaş.

1. Şeker yoḳken evde bir içim çaylıḳ
Mektep taḳsiṭ ister bekçiler **aylıḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 46). [aylıḳ,]

ayrıca: Bundan başka, bunun yanında, ilâve olarak.

1. Siyāset yiğiti o Rüştü ‘Araş
Her devletle edip **ayrıca** temās (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 18). [ayrıca,]

ayrıl: Bir yerden, bir kimseden, bir şeyden uzaklaşmak.

1. Bir dem **ayrılmaz** ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
Kim derūnı ‘aşḳ u sevdā’ ile māli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 5). [ayrılmaz, -maz]

az: Az, çok'un karşıtı.

1. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık **azdan**
İt raḳībi alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 13). [azdan, -dam]

āzāde: Bağlarından kurtulmuş, özgür.

1. Tebessüm-rīz olup ġonca-dehen āheste āheste
Gelip cem‘iyyet-i rindāna hem **āzāde** külfetten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 16). [āzāde,]

āzār: Azarlamak, incitmek, kırmak, üzmek.

1. Teraḥḥum eylemezsin sevdiğim ‘uşşāḳ-ı nā-çāra
Hemān **āzār** edersin yoḳ mudur pāyān **āzāra** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 2). [āzāra, -a]

‘azm: Kasıt, niyet, karar.

1. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin
Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā’ ‘azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 58). [‘azmin, -in]

bāc: Vergi.

1. Giren çıḳan şeyden hep alırlar **baç**
Düşüñmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 37). [baç,]

bacaḳ: Insanın kalça ile taban arasındaki organı.

1. Şanki ṭatlı göbeği ayva ḳompostosudur
   Bacaḳlar ḳadınbudu ..... kutusudur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 16). [bacaḳlar, -lar]

bād: Yel.

1. Viṣâlinçün güşâde bâd-bândır zevraḳ-ı ḫâṭır
   Yem-i ‘aşḳında lâkin bir muḫâlif **bâd** mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [bâd,]

bāde: Şarap.

1. Sāḳī baḥs et bize meyden **bādeden**
   Neyin varsa getir mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 5). [bādeden, -den]
2. Güzeller elinden **bāde** içelim
   Gençlik çağıdır bu fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 19). [bāde,]
3. Bir **bāde** bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
   Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [bāde,]
4. Cām-ı Cem esrārına vāḳıf bir ādem ḳalmadı
   Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 2). [bādeniñ, -niñ]
5. Meclisinde neşve-efzādır maḥabbet **bādesi**
   Dilgüşādır sāġar-ı ser-şārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 23). [bādesi,-si]

bāde-hār: Içki, şarap içen.

1. Herkese baḫtı revā görmüş idi dilḫāhını
   Āṣıḳān olmuştu ma‘şūḳān elinden **bāde-ḫār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 8). [bāde-ḫār,]

ba‘d-ezīn: Bundan sonra, budan böyle.

1. Nihāyet görmedim bu ṭavrı lāyıḳ ṭab‘-ı insāna
   Sülūk et ba‘d-ezīn ey dil ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 24). [ba‘dezīn,]
2. Telḫ-kām etti onu şerbet-i ṣahbā’-yı emel
   Ba‘d-ezīn oldu naṣībi mey-i nāb-ı Kevṯer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 2). [ba‘d-ezīn,]

bāġ: Bahçe, yeşillik yer.

1. **Baġ** bahçeler olmuş feyże müstaġraḳ
   Ṭop ṭop açmış nergis ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 9). [baġ,]
2. Ḫoş naġmeleriyle bahçeler **baġlar**
   Dopdoluydu bütün ovalar dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 5). [baġlar, -lar]
3. Gitmez oldu kimse bahçeye **baġa**
   Elem ṣardı ḫalḳı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 33). [baġa, -a]
4. Maḥabbet **bağınıñ** her jālesinden
   Yüzlerinde vardır ter tāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 11). [bağınıñ, -ı, -nıñ]
5. Ṭabiat **bağınıñ** bahçıvanları
   Ne ḫoş yetiştirmiş erġuvanları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 13). [bağınıñ, -ı, -nıñ,]
6. Bahar geldi yine açıldı yer yer
   Leṭafet **bağınıñ** ġonca gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 2). [bağınıñ, -ı, -nıñ]

bağışlar: Bağışlar, ihsan eder.

1. Bir nigehle gerçi eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i la‘linde ammā cān **bağışlar** çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 10). [bağışlar,]

bağlan-: Tutulmak, ayrılamamak.

1. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin mālı cāndır
Bağlandı o kākül gibi bir ṣırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [bağlandı, -dı]
2. **Bağlandı** dâm-ı zülfüne dil ṣorma ḥâlini
Tâze nihâl-i güldeki zâr-ı hezârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 5). [bağlandı, -lan, -dı]

bağlı: İp veya başka bir araçla bir şeye, bir yere bağlanmış olan.

1. Beline **bağlı** eski bir önlük
Yaġı üstünde belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 17). [bağlı,]

bahā: Kıymet, değer, bedel.

1. Naḳd-i ḫāli ver odur nevreste ġılmāna **bahā**
Eyle mevcūduñ ṭarīḳ-ı ‘aşḳ u vuṣlatta fedā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 13). [bahā,]

bahār: Kışla yaz arasındaki mevsim. 22 Mart ile 21 Haziran arası. İlkyaz.

1. **Bahār** geldi yine açıldı yer yer
Leṭafet bağınıñ ġonca gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 1). [bahar,]
2. Ḫazin ḫazin öter şevḳından aġlar
Bahār ‘āleminiñ şen bülbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 8). [bahar,]
3. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem **bahār** olsun
Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 1). [bahār,]

bahçe: Sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer.

1. Gitmez oldu kimse **bahçeye** baġa
Elem ṣardı ḫalḳı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 33). [bahçeye, -y, -e]
2. Ḫoş naġmeleriyle **bahçeler** baġlar
Dopdoluydu bütün ovalar dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 5). [bahçeler, -ler]
3. Baġ **bahçeler** olmuş feyże müstaġraḳ
Ṭop ṭop açmış nergis ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 9). [bahçeler, -ler]
4. Baña öyle gelir ki ḳadınların her yanı
Hem meyve **bahçesidir** hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 18). [bahçesidir, -si, -dir]

bahçıvan: Bir bahçenin düzenlenmesi ve bakımıyla uğraşan kimse; bağban.

1. Ṭabiat bağınıñ **bahçıvanları**
Ne ḫoş yetiştirmiş erġuvanları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 13). [bahçıvanları, -lar, -ı]

baḫt: Talih, şans, mutluluk.

1. Rāḥat vermez baña **baḫtım** velḫāṣıl
Elem āteşiyle sūzāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 23). [baḫtım, -ım]
2. **Baḫt** u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḫayretteyim

Yāra mı yā **baḫt**-ı nā-hem-vāre mi yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 3). [baḫt,]

3. Güzeller bī-vefā' yārān sitem-cū **baḫt** ise ma'kūs
   Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [baḫt,]
4. Cihān cennet miṣāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
   Gönül şen dilrübā ṭab'a muvāfiḳ **baḫt** yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [baḫt,]
5. Görünce **baḫtı** yāver ḳalmadı bir kimseden bākim
   Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [baḫtı, -ı]
6. Herkese **baḫtı** revā görmüş idi dilḫāhını
   Āṣıḳān olmuştu ma'şūḳān elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 7). [baḫtı, -ı]
7. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem maḫzūn bir bī-çāreyim
   Çeşm-i nem-nākimden añlarsın ne **baḫtı** ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 2). [baḫtı, -ı]
8. Bende dehriñ bütün derd ü elemi
   Baştan eksik degil **baḫtın** sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 14). [baḫtın, -ın]

baḫtiyār: Mutlu.

1. Odur zamān geçiren **baḫtiyār** ḥālinde
   Velev ki geçse de 'ömrü nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 3). [baḫtiyār,]

baḫs-: Karşılıklı konuşma, söz, sohbet.

1. Bir zamānlar 'aşḳtan **baḫsler** ḳonuştu
   Bir zamānlar cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 21). [baḫsler, -ler]

bā'is: Ar. Sebep olucu, olan, bâdî.

1. Vuṣlat-ı dildāra nā-lāyıḳ iken **bā'iṣ** nedir
   Ārzū etmekliğe emr-i muḥāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 3). [bā'iṣ,]

bak-: Bakma, bakmak eylemi.

1. Benden yaña dönüp **baḳan** gözlerin
   Baḳtıḳça içimi yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 9). [baḳan, -an]
2. Aç güzel göğsünü **baḳayım** oña
   Sevgi duygusunu veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 7). [baḳayım, -ayım]
3. Gelin mumunun **baḳ** ṣamtına bedel
   Neler söyler kainana dilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 19). [baḳ,]
4. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
   Bütün gece saña **baḳıp** seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 12). [baḳıp, -ıp]
5. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı dedi şimdi
   Bu re'y-i ḫoş-āyendeyi **baḳ** ben de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 4). [baḳ,]
6. **Baḳıp** aḥvāl-i dehre būd u nā-būdundan el çektim
   Sa'ādet istirāḥat güşe-i vaḥdettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 9). [baḳıp, -ıp]
7. **Baḳıp** ṣeb-tāba seyr et sun'-ı Ḥaḳḳı çeşm-i 'ibretle
   Ne ḳudrettir ki eyler bir megesten nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 3). [baḳıp, -ıp]
8. **Baḳ** ince şekerler döşemiş sīne-i ṣāfa

Güyā ki bürünmüş dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 15). [baḳ,]

9. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [baḳ,]

10. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş **baḳ** ne dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 19). [baḳ,]

11. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẓār
Yārān iştiyāḳ ile **baḳ** gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [baḳ,]

12. Naṣıl bir kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor **baḳ** yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 92). [baḳ,]

13. Yanıḳtır el aġız dil mi‘desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna **baḳ** ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 56). [baḳ,]

14. Şem‘a yaḳtım ṣūret-i ‘ibret-nümā göstermeye
Baḳ ki Ḫallāḳ-ı cihān ‘ālemler ābād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 6). [baḳ,]

15. **Baḳ** ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 27). [baḳ,]

16. Benden yaña dönüp baḳan gözlerin
Baḳtıḳça içimi yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 10). [baḳtıḳça, -tıḳça]

17. Mi‘de doldurmaḳ orda **baḳ** nice
Ādeme en büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 71). [baḳ,]

18. Ḫaṭ-ı tāze leṭāfet-baḫş olur rū-yı dilārāya
Baḳılsa revnaḳı evvelbahārın hep çemendendir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 2). [baḳılsa, -ıl, -sa]

19. Göz öñüñde duruyor **baḳsana** işte modeli
Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 39). [baḳsana, -san, -a]

20. **Baḳtım** erişmişim iḫtiyarlıġa
Ḫayret bu ki ḥālā cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 7). [baḳtım, -tı, -m]

21. **Baḳtım** uyumuştu bizim küçücük
Ilıḳ dudaġından aldım öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 37). [baḳtım, -tı, -m]

22. Deveye hendeği atlatmada māhirmiş eşek
Güneşi gösterecekmiş **baḳınız** şeb-pereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 12). [baḳınız, -ı, -nız]

23. İstemez **baḳmayı** ne gülşene ne meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 1). [baḳmayı, -ma, -yı]

bāk: Korku.

1. Görünce baḫtı yāver ḳalmadı bir kimseden **bākim**
Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [bākim, -im]

bāḳī: Ezeli, ebedî, ölümsüz.

1. Ma‘dūm olur bu gördüğün ekvān gün olur
Bāḳī ḳalır mı hīç Aṣaf māsivā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 10). [bāḳī,]

2. Eyledi terk-i cihān āṣārı **bāḳīdir** henüz
Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 15). [bāḳīdir,

-dir]

bakış-: Bakma şekli, nazar.

1. Ṣanki o **baḳışlar** bir cān akışı
   Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 3). [baḳışlar, -lar]
2. İçim özler durur ṭatlı **baḳışı**
   Hergiz yumulmasın amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 1). [baḳışı, -ı]
3. Her **baḳışta** dīdeme bir başḳa ‘ālem gösterir
   Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [baḳışta, -ta]

bal: Arının yaptığı tatlı madde.

1. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey lebleri **bal** yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [bal,]
2. Ṭatmaz oldu millet pekmezi **balı**
   Şalvar dilim dilim abā yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 49). [balı, -ı]
3. Gören parmaḳlarını ḳadın parmağı ṣanır
   Elleri **ballı** börek buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 10). [ballı, -lı]

bālā-ter: Daha yüksek, daha ali.

1. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār ḥālinde
   Olur bu naẓmımıñ elbette ḳadri **bālā-ter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 26). [bālā -ter,]

baña: Ben zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Pay olacaḳ diyor gözlerin **baña**
   Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 18). [baña,]
2. Pay olacaḳ diyor gözlerin baña
   Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 17). [baña,]
3. Bir gün olur **baña** acır mı bilmem
   Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [baña,]
4. Aç güzel göğsünü baḳayım oña
   Sevgi duygusunu veriyor **baña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 8). [baña,]
5. Rāḥat vermez **baña** baḫtım velḥāṣıl
   Elem āteşiyle sūzāndır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 23). [baña,]
6. Bu ṭavr-ı istiġnā’ bu ḥüsn-i edā
   Ne ḥis verdi **baña** söyleyim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 14). [baña,]
7. Dedim derdin neyse ver **baña** ḫaber
   Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 23). [baña,]
8. Ṭuttuğu saġarı şundu da **baña**
   Elem ġam maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 11). [baña,]
9. Cihānıñ ḥālini mürşidim **baña**
   Anlattığı zamān miḫnettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 1). [baña,]
10. Gönlüm sever yalñız geçen ḫoş demi
    Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 32). [baña,]
11. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
    Birini ister isem ‘aceb **baña** ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [baña,]

12. **Bańa** öyle gelir ki ḳadınların her yanı
Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [bańa,]
13. Ol gül-i ra‘nâ **bańa** mâdâm kim ‘işyân eder
Ḳorḳarım ḫûn-âb-ı eşkim cûş edip ṭûfân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 1). [bańa,]
14. Viṣâlinçün fedâ’-yı câna her dem ḥâżırım ey yâr
Bańa ẓannetme ḫavf-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [bańa,]
15. Vaḥdet o ḳara gözlü ile ġāyedir **bańa**
Sevdā’ ḳażiyyesinde göñül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 3). [bańa,]
16. Her nigāhında **bańa** sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle ey āfet neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 9). [bańa,]
17. Saña mā’il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı **bańa** sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 6). [bańa,]
18. Bir şeb ki **bańa** va‘d-i viṣāl ettiñ inandım
Tāb-ı ruḫuña meyl ile āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 1). [bańa,]
19. Hīç bir meh-rū emel-baḫşā-yı vaṣl olmaz **bańa**
Ḥüsn-i ‘ālem-gīrine maġrūr dilberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 5). [bańa,]
20. Dün bir emriñ **bańa** ‘izzetle şeref verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [bańa,]
21. Peyrev olmaḳta bu ṭarz üzre saña
Bā‘iṯ-i faḫr ü mesār oldu **bańa** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 44). [bańa,]
22. Etti **bańa** bir ġazel hediyye
Ammā ne hediyye-i behiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 3). [bańa,]
23. Sensin dil-i ġam-nāke meserret veren işte
Sensin **bańa** ümmīd-i sa‘ādet veren işte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 20). [bańa,]
24. Sensin **bańa** şimdi verecek rūḥ-ı diger sen
Hem bū-yı sa‘ādet getiren bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 15). [bańa,]
25. Luṭf eyledi Mevlā **bańa** bir başḳa sa‘ādet
Rūḥuña edip rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 13). [bańa,]
26. **Bańa** terettüb eden şu vaẓīfeyi īfā’
Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 31). [bańa,]
27. Getir getir **bańa** sāḳī ki bāde-i ser-şār
Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 21). [bańa,]
28. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her gören āheste āheste
Bańa bir cā-yı ḥüzn-āver idi her gördüğüm gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 6). [bańa,]
29. Tebşīr ettiler **bańa** şimdi ḳudūmunu
Tūl-i ḥayātına el açıp eyledim du‘ā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 1). [bańa,]
30. Sen laḥd-i rāḥata çekilip gittiğin o gün
Bir dār-ı ḥüzn oldu **bańa** dehr-i bī-vefā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 14). [bańa,]

bār: Kār, kazanç, fayda.

1. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār olsun
Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü **bār** olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [bār,]

bardaḳ: Su veya sulu şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılmış kap.

1. Yapışıḳ tozlu bir iki **bardaḳ**
   Bir biçimde beş on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 25). [bardaḳ,]
2. Maşraba dururken içmez **bardaḳta**
   Ḫalḳı düşünür de yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 21). [bardaḳta, -ta]

bargut: Barut.

1. Köyü degil yıḳsa ḳal‘eyi burcu
   Bargut verebilen bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 32). [bargut,]

bārī: Hâlık, Cenabıhak.

1. Du‘ā’ ḳaṣdıyla mīlādī yazıldı fevtine tārīḫ
   Reşīdzāde Fu’ād merḥūma raḥmet eylesin **Bārī** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 12). [bārī,]

bāriz: Açık, meydanda, âşikâr.

1. Ṭūbā mıdır nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin
   Bāriz birer ‘alāmeti gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 2). [bāriz,]

baş: İnsan ve hayvanların en yukarı kısmı, göz, kulak, ağız, burun gibi organların bulunduğu kısım.

1. Ne zamān terk edeceksin meyi maḥbūbları
   Başına çöktü herem vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 2). [başına,-ı,-n, -a]
2. **Başımı** aġrıya şalan gözlerin
   Sevgi yollarında ḳavuşmaḳ saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 15). [başımı, -ım, -ı]
3. Ma‘rifet mülketinin pādişehi olmuştur
   Her kimin **başına** ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 10). [başına, -ın, -a]
4. Ġam-ı eyyām-ı firḳat **başta** püskül mü belā’ oldu
   ‘Aceb rūz-ı viṣāli leyle-i hicrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 3). [başta, -ta]
5. Ne ḳulaḳta küpe ne **başta** başlıḳ
   Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 17). [başta, -ta]

baş-: Ayakla çiğnemek, ayak altına almak.

1. Öyle yaḳın geldi tā ḳucaġıma
   Başar gibi oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 14). [başar, -ar]

baş: Fikir, düşünce, akıl.

1. Bende dehriñ bütün derd ü elemi
   Baştan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 14). [baştan, -tan]

başīret: Görüş sahipleri, görme yetisine sahip kişilerdir.

1. Vefa’sı olmayan yalancı dünyā
   Başiret ehline ‘ibrettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 4). [başiret,]

başka: Diğer, bilinenden gayri.

1. Yanmadan bir **başḳa** ḥāli yoḳ belā’lı göñlümüñ

Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [başḳa,]

2. Kim olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
Bir **başḳa** uṣūl almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 18). [başḳa,]

3. Ri‘āyet ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat ‘ilmine bir fikr-i ra‘nādır
Edeb bir **başḳa** feyż-i neşve-efzā meclis-ārādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 32). [başḳa,]

4. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi‘rinde Nābī anlaşılmaz **başḳa** ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [başḳa,]

5. Gülsitān-ı ẕevḳda bir gül-dehān seyr eyledim
Mürġzār-ı ḥüsnde **başḳa** cihān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 12). [başḳa,]

6. Her çiçekte vardır **başḳa** bir revnaḳ
Deste deste olmuş ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 11). [başḳa,]

7. **Başḳa** güzel sevemiyor seni gören bir daha
Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [başḳa,]

8. Āzāde-i cefā mı olur mübtelā-yı ‘aşḳ
Bir **başḳa** ‘ālem olsa gerektir ṣafā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 2). [başḳa,]

9. Yanmadan bir **başḳa** ḥāli yoḳ belā’lı gönlümün
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli gönlümün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [başḳa,]

10. Her baḳışta dīdeme bir **başḳa** ‘ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [başḳa,]

11. **Başḳa** bir çāreye yoḳ idi mecāl
Ne ‘aceb sevḳ-ı ṭabīat fi'l-hāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 33). [başḳa,]

12. Manẓūme demek de söz degildir
Eş‘ār ise **başḳa** bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 20). [başḳa,]

13. Luṭf eyledi Mevlā baña bir **başḳa** sa‘ādet
Rūḥuñla edip rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 13). [başḳa,]

14. **Başḳa** yoḳtur ḳaşıḳ çatal silecek
Önlük ile silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 19). [başḳa,]

15. Bunuñ her loḳmasında ‘āşıḳa **başḳa** ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [başḳa,]

başla-: Bir işe girişmek, harekete geçmek.

1. Taḳsīmini bu ṭarz-ı nevīn üzre görünce
Şādī-i dilin **başladı** iẓhāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 20). [başladı, -dı]

2. **Başladı** ‘aṣrī ḫanımlar i‘tinā göstermeye
Añladık evvelbahārı yazı hem güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 35). [başladı, -dı]

3. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
Seniñçün **başlasa** bir dem dehānın feṭḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [başlasa, -sa]

4. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
Biñ nāz ile **başlar** ise reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [başlar, -r]

başlık: Başa giyilen nesne.

1. Ne ḳulaḳta küpe ne başta **başlıḳ**
Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 17). [başlıḳ,]

başvekil: Hükümet başkanı, başbakan.

1. Ḳahramān **Başvekil** İsmet İnönü
   Ḫaṭay işinde de ḳazandı ünü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 13). [başvekil,]

bat-: İflas etmek.

1. Fırṣat düşkünleri bir zamān **batsın**
   Bir zamān geceyi gündüze ḳatsın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 25). [batsın, -sın]

bat-: Bir yere saplanmak, girmek.

1. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy açmada gül-ġoncalar
   Batmamış bir kimseye bir ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 6). [batmamış, -ma, -mış]

bayıl-: Bayılma hâli ve fiili.

1. Süzüldükçe süzüldü gözleri cām-ı maḥabbetten
   Bayıldı ġamze-i nāz u fiten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 20). [bayıldı, -dı]

bayraḳ: Bayrak, sancak, alem, livâ.

1. Bir **bayraḳ** yaptılar rengi ḳırmızı
   Naḳş ettiler beyāż ayla yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 21). [bayraḳ,]
2. Her cayı benefşe cemāli güzel
   Paşa **bayrağıyla** eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 18). [bayrağıyla, -ı, -(y)la]

bayrām: Bayram ‖ çok mutlu olunan gün ve zaman.

1. İki ḳaşın iki **bayrām** hilali
   Āṣaf o hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 23). [bayram,]

bāzār: Çarşı, pazar.

1. ‘Aşḳ **bāzārında** naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
   Öyle bir ḥāletde kim destimde dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 5). [bāzārında, -ın, -da]

bāzen: Bazı zaman.

1. **Bāzen** ḥaṣir bāzen ḳara ṭoprakta
   Milletle berāber yatan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 23). [bāzen,]
2. Bāzen ḥaṣir **bāzen** ḳara ṭoprakta
   Milletle berāber yatan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 23). [bāzen,]

ba‘żı: Birtakım, kimi; biraz.

1. Onunçün şimdi **ba‘zı** mu‘tarızlarda nedāmet var
   Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā’ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 85). [ba‘zı,]

ba‘żı: Bazı kişiler.

1. ‘Aceb farḳ etmiyorlar **ba‘zı** nādān beyż u sevdā’yı
   Bir elmas-pāre ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 61). [ba‘zı,]

be: A!, bre! (teklifsiz konuşmalarda dikkati çekmek için kullanılan bir ünlem).

1. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra **be** artıḳ yeter ettiñ
Cevrin ile billāh ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 3). [be,]

becā: Uygun, yerinde, münasip.

1. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ ne dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek **becā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 20). [becā,]

be-cihān: Dünyada.

1. ‘Ömrüñ ey yar **be-cihān** efzūn yād
Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 63). [be-cihān,]

bed: Kötü, fena, çirkin.

1. Elemle buruşan **bed** ṣūretleri
Dillerde biriken küduretleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 13). [bed,]
2. Naṣıl bir kimsedir kim nīki **bedden** eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 91). [bedden, -den]

bedbaht: Talihsiz, bahtı kara.

1. Ġam elemdir naṣībi **bedbaḫtın**
Olmuyor luṭfu ṭāli‘-i saḫtın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 57). [bedbaḫtın, -ın]

bedel: Karşılık, bir şeyin yerini tutan başka bir şey.

1. Gelin mumunun baḳ ṣamtına **bedel**
Neler söyler kainana dilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 19). [bedel,]
2. Ẓulmet-i cehle **bedel** neşr-i żiyā-yı ‘irfān
Var ise eyleyecek şems-i ḍuḥā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 23). [bedel,]
3. Biñ mihr-i münir biñ meh-i tābāna **bedelsin**
Yıldızların al şu‘lelerinden de güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 5). [bedelsin, -sin]

beden: Beden, endam.

1. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
Enseden tā çoraba aç hele nermīn **bedeni** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [bedeni,-i]

bed-nihād: Kötü huylu olmak.

1. Felek bī-dād ṭāli‘ **bed-nihad** düşmen sitem-mu‘tād
Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḥayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 5). [bed-nihad,]

bedr: Dolunay.

1. ‘Aks edip mihr-i leṭāfet māh-rū-yı ṣāfına
Bedre dönmüş lehce-i nevvāri Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 10). [bedre,-e]

bed’-aṣl: Soyu kötü olan.

1. Ṣaḳın bed’-aṣlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme

Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 3). [bed’-aşlı, -ı]

beg: Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse, bey || Sevgili.

1. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
   Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her **beg** her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 28). [beg,]
2. Olduḳça **begim** sen gibi bir ṣūḥ efendim
   Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [begim, -im]

begen-: İyi veya güzel bulmak.

1. Yā böylesi şi‘r-i bihterīni
   Āṣaf **begenir** de kim begenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 12). [begenmez, -mez]
2. Yā böylesi şi‘r-i bihterīni
   Āṣaf begenir de kim **begenmez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 12). [begenir, -ir]
3. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı dedi şimdi
   Bu re’y-i ḫoş-āyendeyi baḳ ben de **beğendim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 4). [beğendim, -di, -m]

bekçi: Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse.

1. Şeker yoḳken evde bir içim çaylıḳ
   Mektep taḳsiṭ ister **bekçiler** aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 46). [bekçiler, -ler]

bekle-: Gözler vaziyette olmak, durup kollamak.

1. Derūnī bir işāret **beklerim** şehlā nigāhından
   Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 39). [beklerim, -r, -im]
2. Luṭf u kereminden seniñ ey zā’ir-i maḳber
   Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa **bekler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 2). [bekler, -r]

bel: Vücudun kalça yukarısında olan en ince mahalli, kuşak yeri, karnın arkası.

1. **Beline** bağlı eski bir önlük
   Yaġı üstünde belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 17). [beline, -i, -n, -e]

belāʾ: Felaket, afet, müsibet.

1. Jandarması derttir kolcusu **belāʾ**
   Ḫalḳın görmediği neler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 63). [belāʾ,]

belāġat: Etkili, güzel ve yerinde söz söyleme.

1. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
   Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem **belāġat** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [belāġat,]

belā’: Dert, gam, keder.

1. Yanmadan bir başḳa ḥāli yoḳ **belā’lı** göñlümüñ
   Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [belā’lı, -lı]
2. Aġlarım ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz dīdeden

Vāḳıf olsan sen de aġlarsın **belā'lı** göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 4). [belā'lı, -lı]

3. Bu **belā'lı** yaman Bilal Çavuşun
İşte dükkānı durmayın ṣavuşun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 73). [belā'lı, -lı]

4. Felek yapsın ne deñli cevri varsa ben fütūr etmem
Dil-i zārı **belā'ya** āşinā buldum sezā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 10). [belā'ya, -ya]

belki: Bir ihtimal.

1. Beline bağlı eski bir önlük
Yaġı üstünde **belki** yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 18). [belki,]

belluriyye: Billuriye tatlısı.

1. Göğsü tavuḳ göğsüdür gerdeni **belluriyye**
Vücūdu paluzadır veyāḫud elmasiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 13). [belluriyye,]

be-murād: İstekle, arzuyla.

1. 'Ömrüñ ey yar be-cihān efzūn yād
Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher **be-murād** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 64). [be-murād,]

ben: Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Gülmedim **ben** bir gün dār-ı dünyāda
Derdim artmaḳta gün günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 9). [ben,]

2. Uyanıp da **beni** öyle görücük
Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 39). [beni, -i]

3. Āşıḳ oldumsa **beni** 'ayb etmeyin ey dostān
Tā ezeldendir o yāre ittiṣāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 11). [beni, -i]

4. Ne siḥr ettin de aldattın **beni** sen verdiğin va'de
Dil-i āsūde-ḫāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [beni, -i]

5. Etmen revā mı ġamzedeni böyle nā-ümīd
Bilseñ ne ḫāle ḳoydu **beni** derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 6). [beni, -i]

6. **Beni** şād eyledin va'd-i viṣāl-i kām-baḫşınla
Fedā' olsun yoluñda ey şeh-i ḫūbān dil ü cānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 7). [beni, -i]

7. Ḥayāt-efzā olan dil-mürdeye enfās-ı luṭfundur
Seni ilḳā'-yı rūḥ etmekte **ben** 'Īsāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 6). [ben,]

8. Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın olmadı Āṣaf
Onu maḥrūḳi-i rü'yette **ben** Mūsāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 10). [ben,]

9. Gezer pejmürde-ḥāl gülzār-ı 'aşḳı zār u ḥiddetle
Hezār-ı bī-ḳarārı **ben** dil-i şeydāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 4). [ben,]

10. Dem-be-dem zār u zebūn eyler bütün 'āşıḳları
Cevr-i cān-sūz ile dīger-gūn olan bir **ben** miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 10). [ben,]

11. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan bir **ben** miyim
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 1). [ben,]

12. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan bir ben miyim
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan bir **ben** miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 2). [ben,]

13. Deşt-i 'aşḳın var nice Vāmıḳları şeydāları

Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan bir **ben** miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 4). [ben,]

14. Ġamze-i fettānına dildādedir ḫalḳ-ı cihān
Çeşm-i efsūnkārına meftūn olan bir **ben** miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 6). [ben,]

15. Nice ehl-i dilleri etmiş zebūn-ı cāhilān
Dil-figār-ı cevr-i dehr-i dūn olan bir **ben** miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 8). [ben,]

16. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb aḥbābı hep
Ülfetinden Āṣafā memnūn olan bir **ben** miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 12). [ben,]

17. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı dedi şimdi
Bu re'y-i ḫoş-āyendeyi baḳ **ben** de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 4). [ben,]

18. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ **ben** de tükendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 10). [ben,]

19. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn **beni** ḥayretteyim
Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre mi yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 3). [beni, -i]

20. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş **beni** devrān kim
Şimdi dār-ı miḥnetimde bir ġarīb āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 5). [beni, -i]

21. **Ben** seni ey nāz-perver ẕī-vefā' ṣanmış idim
Pek yazık bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [ben,]

22. Verdiği zehr-āb-ı ġam çıḳtı ṭabīb-i 'aşḳımın
Derd-i 'aşḳa **ben** de dārū-yı şifā' ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 6). [ben,]

23. Ḥayf mürġ-i dil-i 'uşşāḳı şikār etmek için
Oldu zülf-i siyehi dām **beni** dāne yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 4). [beni, -i]

24. **Beni** geh luṭf ile dilşād gehī zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 5). [beni, -i]

25. Yaralar açtı dile bezm-i maḥabbette o şūḫ
Edip āmāc **beni** ḫançer-i müjgāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 10). [beni, -i]

26. **Beni** mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler bezm-i dilberde
Git ey bād-ı ṣabā yārāna benden çoḳ selām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 3). [beni, -i]

27. Ḥüsn etti ẓuhūr sende gözüm 'aşḳ ise bende
Şāh etti seni mülket-i ḥüsne **beni** bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 2). [beni, -i]

28. Güzeller bī-vefā' yārān sitem-cū baḫt ise ma'kūs
Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 8). [beni, -i]

29. Muḳaddemdir ḫumārı ẕevḳına meyḫāne-i dehrin
Ṣafā'-yı ḫāṭır aṣlā bulmadım **ben** 'ayş u nūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 6). [ben,]

30. **Ben** ġarīḳ-ı baḥr-i 'işyānım meded ḳıl bendene
Yā melāze ehli 'işyān yā şefī'e'l-müẕnibīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 7). [ben,]

31. **Beni** maġrūr eden ṣıdḳ u vefā' 'aşḳ u maḥabbettir
Bu da'vāya ḳanā'at etmeyen cānān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 37). [beni, -i]

32. Derūnī bir işāret beklerim şehlā nigāhından
Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 40). [beni, -i]

33. **Beni** ser-defter-i 'uşşāḳa yazmıştı işitmiştim
'Aceb o şāh-eṣer ol kātib-i dīvān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 31). [beni, -i]

34. **Beni** ẕikr eyleyin ḫayr ile nāmım yāda geldikçe
O dem bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 1). [beni, -i]

35. Bir böylesi şi‘r ile edebden
Ḥaḳḳı der isem ne anlarım **ben** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 18). [ben,]
36. **Ben** ẕātına olmuşum du‘ā’hān
Kim ẕātına ḫāṣ emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 33). [ben,]
37. Āġūş-ı sa‘ādette **ben** āzāde-i āḫım
Müstaġraḳ-ı envār olalı baḫt-ı siyāhım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 11). [ben,]
38. Meyl etti göñül ḥüsnüñe ey şūḫ-ı dilārā
Ettim saña **ben** ḫāhiş ile ‘aşḳımı ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 2). [ben,]
39. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḫs etmek isterseñ
Beni söylet ḫumār-ālūd olan rindānı söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 2). [beni, -i]
40. **Ben** ettim işte viṣāle liyāḳatım ibrāz
Revā mı eylemek artıḳ zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 17). [ben,]
41. Belā’-yı firḳat ile ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
Bıraḳtı gitti **beni** yār zār ḫālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 10). [beni, -i]
42. O ‘ālī himmetim **ben** eylemem terk-i vefā’ ḥāşā
Göñül ister o da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 19). [ben,]
43. Felek yapsın ne deñli cevri varsa **ben** fütūr etmem
Dil-i zārı belā’ya āşinā buldum sezā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 9). [ben,]
44. Bezmi hele **ben** ‘āşıḳa bir cā-yı ṣafā’dır
Bir vādi-i muẕlimde işim āḫ u bükā’dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 13). [ben,]
45. Gittim reh-i nā-refteye ‘aṭf-ı naẓar ettim
Ben mülk-i ‘aḳıldan o zamān kim güẕer ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 18). [ben,]
46. Şu ṭab‘a nā-muvāfıḳ fi‘le şirket eylemem hiç **ben**
Muvāfıḳ şer‘a elbet çünki taḳsīmi ferā’iżden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 23). [ben,]
47. Öyle müsteẖsnā-yı ān serv-i revān seyr eyledim
Ben bugün bir nevbahār-ı ḥüsn ü ān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 14). [ben,]
48. Ḥayret-ender-ḥayretim kim n'eyleyim **ben** Āṣafā
Yāra te’sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmi‘ā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 33). [ben,]
49. **Benden** yaña dönüp baḳan gözlerin
Baḳtıḳça içimi yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 9). [benden, -den]
50. Söylemez bilirim yalan gözlerin
Beni aldatmıyor inan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 20). [beni, -i]
51. Var **bende** Antebin fıstıḳ merāḳı
Bursanın da gelsin kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 31). [bende, -de]
52. **Bende** dehriñ bütün derd ü elemi
Başţan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 13). [bende, -de]
53. Ay seni **ben** her gecede bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [ben,]
54. Ay seni **ben** gökyüzünün en güzeli ṭanırım
Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [ben,]
55. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı **bende**
Bütün gece saña baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [bende, -de]
56. Ey şeh-i ḫûbân ne sende nâz u istiġnâ biter
Ey meh-i tâbân ne **bende** âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 2). [bende, -de]
57. Fedâ’ etmek dilerdim Âṣafâ **ben** cânı cânâna

Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli‘-i bî-dâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 11). [ben,]

58. **Ben** şâhid-i ḥaḳîḳate dil-besteyim müdâm
Bir dilber-i mecāz ile dil ülfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 11). [ben,]

59. Bir dānesiyim ‘aşḳına üftādeleriñ hep
Cānā bu sebepten hele **benden** geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 12). [benden, -den]

60. Hem leṭāfet hem de ma‘nādan müberrā sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını şîrîn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [ben,]

61. O şūḫa çoḳ çalıştım vaṣl için **benden** dirīġ etti
Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [benden, -den]

62. Beni mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler bezm-i dilberde
Git ey bād-ı ṣabā yārāna **benden** çoḳ selām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 4). [benden, -den]

63. Ḥüsn etti ẓuhūr sende gözüm ‘aşḳ ise **bende**
Şāh etti seni mülket-i ḥüsne beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 1). [bende, -de]

64. **Ben** bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
‘Aḳlı ẕekā’sı ‘iffeti lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 1). [ben,]

65. Sen güzellik şāhısın **ben** mülk-i ‘aşḳ sulṭānıyım
Çeşm-i efsūnkārının dem-beste-i fermānıyım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 1, Mısra 1). [ben,]

66. Ḫuṭūr eyledi fikre berāy-ı ṣıdḳ u vefā’
Bu naẓmı eyleyeyim ‘ācizāne **ben** ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 34). [ben,]

67. **Ben** āteş-i hicrānın ile böyle yanarsam
Ey nūr-ı mücessem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 5). [ben,]

68. Mānend-i Fu’ād **ben** de vuruldum ciğerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 25). [ben,]

69. Ḳaçırdı ṣabr u ārāmı göñülden ‘aşḳ-ı āteş-zen
Yanıp ḳavruldum āḫir sūziş-i miḥnetle her dem **ben** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 22). [ben,]

70. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne onlar yoldururdum **ben** ona Re’fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [ben,]

71. Giderdi **bende** pāyende olan endūh-ı bī-pāyān
Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke bir peymāne destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 9). [bende, -de]

72. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu kārım evvel ü āḫir
Sezā-yı şān-ı vaḥdet bir ‘amel yoḳ **bende** Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 24). [bende, -de]

73. **Ben** de tārīḫ ile tes‘īd ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 1). [ben,]

74. **Ben** şu tārīḫ ile tebrīk ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 1). [ben,]

75. **Ben** de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
Ḫālide geldi cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 27). [ben,]

76. **Beni** ġamlı görüp hiç gider miydin
Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 11). [beni, -i]

78. Sāḳi-i devrān **beni** etti ḫumār-ālūd-ı ġam
Şunduğu cām-ı ġamı cām-ı ṣafā’ ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 7). [beni, -i]

79. Pā-māl edecekmin **beni** cevrin ile böyle
Yārim hele söyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 9). [beni, -i]

80. Gönül isterdi ki o nazlı güzel
Bir gececik **bende** mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 2). [bende, -de]

81. İşte budur **benim** senden dileğim
Gönül ne olurdu ḫandan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 7). [benim, -im]

82. Seni sevdiğimden bī-ḫaber miydin
Yoḳsa **benim** gibi pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 10). [benim, -im]

83. Var mı **benim** gibi ‘āşıḳ bir şā‘ir
Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [benim, -im]

84. İsterse cihān ḫalḳı bütün düşmenim olsun
Ol şūḫ-ı vefā’-pīşe hemān bes **benim** olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 2). [benim, -im]

85. Ḫalḳı görürüm ḫurrem u şādān **benim** de
Ālām-ı cihān ṭāli‘-i bedkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 3). [benim, -im]

86. **Benim** tek fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı ‘ālemden
Dil-āzāde olanlar şüphesiz rāḥattadır şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 11). [benim, -im]

87. **Benim** bes ḫāfıẓ-ı Ḳur’ān-ı ḫüsnüñ
Dilimde cāy-gīr īmān-ı ḫüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 21). [benim, -im]

bende: Kul, köle.

1. Ḫüsn etti ẓuhūr sende gözüm ‘aşḳ ise bende
Şāh etti seni mülket-i ḫüsne beni **bende** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 2). [bende,]

2. Ben ġarīḳ-ı baḥr-i ‘işyānım meded ḳıl **bendene**
Yā melāze ehli ‘işyān yā şefī‘e'l-müẕnibīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 7). [bendene,-n, -e]

benefşe: Menekşe: Gülüm gülüm: yine azm-i benefşe-zâr edelim.

1. Her cayı **benefşe** cemāli güzel
Paşa bayrağıyla eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 17). [benefşe,]

benimçün: Benim için.

1. Gönül bir dā’imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
Yoluñda cān verip ölmek **benimçün** bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 2). [benimçün,]

benlik: Kendini herkesten üstün görme durumu, enâniyet, kibir, gurur, enâniyet.

1. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 24). [benliği,]

beñzer: Başka bir şeyle ortak nitelikleri bulunan, başka bir şeyi andıran, müşâbih.

1. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
Saña **beñzer** görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 2). [beñzer,]

2. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḫüsnüñ sen a dilber
Baḳ ānına **beñzer** mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [beñzer,]

3. **Beñzer** mi saña hīç bu mihr ü meh-i tābān

Ne ḫūr ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 15). [beñzer,]

beñzet-: Benzer duruma getirmek.

1. Ruḫ-ı rengīn-i yāri ġonca-i raʻnāya **beñzettim**
   Ḫaṭā’ ettim ki ḥüsn-i maḥżı ḥüsn-ārāya beñzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 2). [benzettim, -ti, -m]
2. Ruḫ-ı rengīn-i yāri ġonca-i raʻnāya beñzettim
   Ḫaṭā’ ettim ki ḥüsn-i maḥżı ḥüsn-ārāya **beñzettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 1). [benzettim, -tim]
3. Gezer pejmürde-ḥāl gülzār-ı ‘aşḳı zār u ḥiddetle
   Hezār-ı bī-ḳarārı ben dil-i şeydāya **beñzettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 4). [benzettim, -tim]
4. Ḥayāt-efzā olan dil-mürdeye enfās-ı luṭfundur
   Seni ilḳā’-yı rūḥ etmekte ben ‘Īsāya **beñzettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 6). [benzettim, -tim]
5. Görüp müstaġraḳ-ı nūr-ı leṭāfet sā‘id-i yāri
   Cenāḥ-ı ‘işveden ẓāhir Yed-i Beyżāya **beñzettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 8). [benzettim, -tim]
6. Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın olmadı Āṣaf
   Onu maḥrūḳi-i rü’yette ben Mūsāya **beñzettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 10). [benzettim, -tim]
7. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
   Bu **beñzetiş** yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 4). [beñzetiş, -iş]

ber: Üzre, üzere.

1. Cebhe **ber** ḥāḳ-i tażarru‘ olmadır maḳṣūdumuz
   Ka‘be-i ulyā-yı raḥmette iḳāmet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 7). [ber,]

berāber:1. Birlikte, ma'an.

1. Dökeli varımı cānla **berāber**
   Yoluña ṣaçarak yoḳ etmek diler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 21). [beraber,]
2. Ne câme sîne-sûz olmaḳta āteşle **berāberdir**
   Giyāh-ı ḫuşke tebdīl etti sebzistān-ı kuhsārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 5). [berāberdir, -dir]
3. Ḫoş geldiñiz ḳulūba ṣafā’lar getirdiniz
   Ḫoş geldiñiz sürūru **berāber** getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 14). [berāber,]
4. Bāzen ḥaṣir bāzen ḳara ṭoprakta
   Milletle **berāber** yatan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 24). [berāber,]
5. Güzeller rūḥ-perver sīm-berler şevḳ-āverdir
   Eḥibbā’ meşrebimce sāḳi-i dilcū **berāberdir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 8). [berāberdir, -dir]

ber-diraḫt: Ağaçta.

1. Ṣüd **ber-diraḫtān** berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā

Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 9). [ber-diraḫtān, -ān]

berdü'l-‘acuz: Kocakarı soğuğu, on bir ve on yedi mart günleri arasında devam eden soğukların halk arasındaki adı.

1. Dikip **berdü'l-‘acuz** ḫayyātı ḳardan cāme-i beyżā
   Hemān baştan ayağa etti iksā cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 3). [berdü'l-‘acuz,]
2. Şanır **berdü'l-‘acūzun** keydi ḫavfından sığınmıştır
   Gören zīr-i liḥāf-ı ebrde ol şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 9). [berdü'l-‘acūzun, -un]

berekāt: Bereketler, ihsanlar.

1. Geçerek daġdaġasından bu ṣırāṭ-ı ‘ömrüñ
   Gülşen-i ‘Adne Cemīl Beg **Berekāt** yol buldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 4). [berekāt,]

berf: Kar.

1. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
   Serdī-i deyden el-amān **berf** ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 12). [berf,]

berghā: Sağlam, kuvvetli.

1. Şüd ber-diraḫtān **berghā** çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
   Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 9). [berghā,]

beri: Bu yana.

1. ‘Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā’ etsem
   Vücūda geldiğim günden **beri** derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [beri,]
2. Ḫoş-dilim şeydā-yı ‘aşḳın olduğum günden **beri**
   Naġmetuh hāza'l-cünūn min luṭfı Rabbi'l-‘ālemīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [beri,]
3. Kim olduğu günden **beri** ḫāhiş-ger-i taḳsīm
   Bir başḳa uṣūl almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 17). [beri,]
4. Nice demden **beri** bir ṭatlı süḫan
   İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 11). [beri,]

ber-ḳarār: Kararlı, yerli, daimî, devamlı olsun.

1. Bu naṣīhat gūş-ı ‘irfānında olsun **ber-ḳarār**
   Ḥırz-ı cān olsa sezā bu maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 21). [ber-ḳarār,]
2. **Ber-ḳarār** üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
   Gāh olur yek-dīgere ġurbet vaṭan nā’ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 33). [ber-ḳarār,]

ber-ṭaraf: Ortadan kalkma.

1. **Ber-ṭaraf** oldu mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
   ‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 3). [ber-ṭaraf,]

bes: Kafi, yeter, yetişir.

1. İsterse cihān ḥalḳı bütün düşmenim olsun
   Ol şūḫ-ı vefā'-pīşe hemān **bes** benim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 2). [bes,]
2. Benim **bes** ḥāfıẕ-ı Ḳur'ān-ı ḥüsnüñ
   Dilimde cāy-gīr īmān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 21). [bes,]
3. Sen yetiştir parayı **bes** o alır her şey ṣatın
   Añladı ẕevḳ u ṣafā'sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [bes,]
4. **Bes** ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
   Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [bes,]

beş: Asıl sayı sıfatı.

1. Dokuz yüz otuz **beşinci** sālın
   Kim maṣdarı oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 35). [beşinci, -inci]
2. Yapışıḳ tozlu bir iki bardaḳ
   Bir biçimde **beş** on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 26). [beş,]
3. Bir terāzū **beş** altı ṭaş dirhem
   Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 47). [beş,]

beste: Bir makam ve usul içinde düzenlenmiş nağmeler bütünü II şiir.

1. Para almaz cān alır cān alıcı nevresteler
   Tār-ı zülfüñ her yerinde nice 'uşşāḳ **besteler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 20). [besteler, -ler]

bey: 1. Efendi, sahip. 2. Sevgili.

1. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
   Güzellerin **beyi** desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [beyi, -i]

beyāż: Ak, aklık.

1. Bir bayraḳ yaptılar rengi ḳırmızı
   Naḳş ettiler **beyāż** ayla yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 22). [beyāż,]
2. Nurdan dökme midir o güzel tenin
   Ne cān verici şey **beyāż** gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 18). [beyaż,]

beyn: Ara, orta, iki şeyin ortada kalan kısmı.

1. Buña dāḫil olan aḥbāb **beyninde** uḫuvvet var
   Olur cem'iyyet-i 'adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [beyninde, -i, -n, -de]

beyt: İki mısradan oluşan nazım.

1. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye dā'ir yazıp eş'ār
   Bir **beyt** ile biñ ṣā'iri ḫāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 10). [beyt,]
2. Şu birḳaç **beyt** ile ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
   Ṣorar mı 'āṣıḳ-ı şūrīdesin el-ān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 27). [beyt,]
3. Her **beyti** nümūne-i edebdir
   Her mıṣra'ı nükte-i 'acebdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 7). [beyti, -i]
4. Şevḳ u ġarāma peyrev olup da bi'l-ihtimām

Vird eyledim şu **beyti** ḫulūş ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 34). [beyti, -i]

beytü'l-aḥzān: Hüzünler evi.

1. Görmedim ‘ālemde geçen ḫoş demi
   Nedir şanki **Beytü'l-Aḥzāndır** göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 16). [beytü'l-aḥzāndır, -dır]

beyż: Yumurta.

1. ‘Aceb farḳ etmiyorlar ba‘zı nādān **beyż** u sevdā’yı
   Bir elmas-pāre ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 61). [beyż,]

bezle-gū: Latifeci, şakacı (gönül bağlamında).

1. **Beẕle-gūdur** nüktedāndır nüktedānāna bütün
   Hep fedā’dır cümle yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 25). [beẕle-gūdur, -dur]

bezm: Sohbet, yaran sohbeti ǁ ziyafet, işret sohbeti.

1. Zülfü gibi dağıttı bu şeb **bezmi** rûzigâr
   Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [bezmi, -i]
2. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
   Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [bezme,]
3. Efrādı bu **bezmin** edeb-āmūz-ı ḥikemdir
   Bu **bezme** gelir şevḳ ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [bezme, -e]
4. Dün bir emriñ baña ‘izzetle şeref verdi faḳaṭ
   N'eyleyim **bezminize** gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 2). [bezminize, -iniz, -e, -]
5. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol **bezme** gelip
   Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 1). [bezme, -e]
6. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ cāna ġıdā’dır
   Ẓulmette ḳalan **bezme** rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 12). [bezme, -e]
7. **Bezmi** hele ben ‘āşıḳa bir cā-yı ṣafā’dır
   Bir vādi-i muẓlimde işim āḫ u bükā’dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 13). [bezmi, -i]
8. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
   Bu **bezme** gelir şevḳ ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 21). [bezmin, -in]
9. Ki efrādı bu **bezmin** olmamış olmaz da miḥnet-keş
   Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [bezmin, -in]

bī-bahā: Paha biçilemeyecek kadar değerli.

1. Tā ezel Feyyāż-ı ḳudret şem‘i īcād eylemiş
   Levḥa-i rengīn-i şevḳı **bī-bahā** göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 10). [bī-bahā,]
2. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
   Bu yolda **bī-bahāyız** ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [bī-bahāyız, -yız]

bī-bedel: Eşsiz, bedelsiz.

1. Güzelsin dilrübāsın **bī-bedelsin**
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 5). [bī-bedelsin, -sin]
2. Güzelsin dilrübāsın **bī-bedelsin**
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 11). [bī-bedelsin, -sin]
3. Güzelsin dilrübāsın **bī-bedelsin**
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 17). [bī-bedelsin, -sin]
4. Güzelsin dilrübāsın **bī-bedelsin**
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 23). [bī-bedelsin, -sin]
5. Güzelsin dilrübāsın **bī-bedelsin**
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 29). [bī-bedelsin, -sin]
6. Güzelsin dilrübāsın **bī-bedelsin**
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 35). [bī-bedelsin, -sin]
7. ʻAvn eyleyip ʻazze ve cel tārīḫ yazdın **bī-bedel**
   Doldu cihānda her maḥal ḳar ile buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 25). [bī-bedel,]

bî-behre: Nasipsiz, kısmetsiz.

1. Ḳalır **bî-behre** istiḳbâlde elbet reyânlar hep
   Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd mâniʻdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [bî-behre,]

biç-: Kesmek.

1. ʻAşḳıñ diyārına şevḳle göçelim
   Sevgi çemeninden lāle **biçelim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 18). [biçelim, -e, -li, -m]

bī-çāre: 1. Çaresiz. 2. Düşkün, zavallı.

1. **Bī-çāre** ehāli kimsesiz ḳalmış
   Bu derdlere dermān bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 11). [bī-çāre,]
2. Şerrinden emīn olmaḳ için yaġma-gerānın
   Allāha sığınmıştır o **bī-çāre** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 36). [bī-çāre,]
3. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā'ildir
   ʻAceb bilmez bu bī-çāre o süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [bī-çāre,]
4. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem maḫzūn bir **bī-çāreyim**
   Çeşm-i nem-nākimden añlarsın ne baḫtı ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 1). [bī-çāreyim, -y, -im]

biçim: Şekil, suret, form.

1. Yapışıḳ tozlu bir iki bardaḳ
   Bir **biçimde** beş on nakışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 26). [biçimde, -de]

bīd: Söğüt ağacı.

1. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā'-yı ʻaşḳ
   Onda mecnūn **bīdler** dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [bīdler, -ler]

bī-dād: Zulüm, eziyet, adaletsizlik.

1. Felek **bī-dād** ṭāliʻ bed-nihad düşmen sitem-muʻtād

Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḫayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 5). [bī-dād,]

bī-ġāne: Kayıtsız, umursamaz.

1. Naşıl kim şīrler rūbāhlarla imtizāc etmez
   Emīn ol ey gönül **bī-gānelerle** yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 6). [bī-gānelerle, -ler, -le]

bī-haber: Habersiz.

1. Seni sevdiğimden **bī-ḫaber** miydin
   Yoḳsa benim gibi pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 9). [bī-ḫaber,]

bī-had: Sonu gelmeyen, pek çok.

1. Luṭf-ı Bārīden gönül ister ki olsun dā'imā
   'İzzet ü iḳbāli **bī-ḥad** rūz-ı 'ömrü bī-şümār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 22). [bī-ḥad,]

bi-hesāb: Hesapsız.

1. Rūḥuna olsun ṣalāt ile selām-ı **bī-ḥesāb**
   Zāde ḳadrük min cenābi'l-Ḥaḳ hüva'l-Ḥaḳḳu'l-mübīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 15). [bī-ḥesāb,]

bihter: Daha iyi, pek iyi.

1. Muḥammed Ṣafvet etti ṣarf naḳd-i himmet-i bī-ḥad
   Nihāyet buldu 'umrān eskisinden bihterīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 2). [bihterīn, -īn]

bī-hūde: Nafile, boş, faydasız.

1. Gör nice ẕerrat nice ecrām bünyād eylemiş
   Mihr ü māhı ṣanma kim **bī-hūde** īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 8). [bī-hūde,]
2. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma **bī-hūde**
   Ezelden ey perī-rū āteş-i 'aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 9). [bī-hūde,]
3. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma **bī-hūde**
   Ezelden ey perī-rū āteş-i 'aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 9). [bī-hūde,]
4. **Bī-hūde** degilmiş bu ḳadar sa'y ü 'ameller
   Biñler yaşasın sizleri i'māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 7). [bī-hūde,]

bī-hūş: Kendinden geçme, kendini kaybetme.

1. De ki dilber der-āġuş kendi medhuş sekrden **bī-hūş**
   Eger derlerse yārān Āṣaf-ı ṣādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [bī-hūş,]
2. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāşī **bī-hūş**
   Ḳapıya yol bulamazsam koşarım pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 5). [bī-hūş,]
3. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
   Bir sitem-ger şūḫ elinden olmasın **bī-hūşsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 22). [bī-hūşsun,]

bī-hālet: Halsiz.

1. Böyle **bī-ḥālet** degildi gördüğüm ṣaḥrā'-yı 'aşḳ

Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 9). [bī-ḥālet,]

bi-ihtiyār: Kendinde olmayarak, kendisi istemeksizin.

1. **Bī-iḫtiyār** olursa eger gūşe-gīr-i hecr
   Āşıḳ mı var ki sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 5). [bī-iḫtiyār,]
2. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin
   Durur **bī-iḫtiyār** göñlüñdeki ol iştihā' 'azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 58). [bī-iḫtiyār,]

bī-iştibāh: Şüphesiz.

1. Bir öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der **bī-iştibāh** insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 6). [bī-iştibāh,]

bī-karār: Kararsız, huzursuz.

1. Gehī firāḳ gehī vuṣlat eyliyor īmā'
   Nedir sebep bilemem **bī-ḳarār** dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 6). [bī-ḳarār,]
2. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẓār
   Yārān iştiyāḳ ile baḳ gör ne **bī-ḳarār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [bī-ḳarār,]

bī-kes: Kimsesiz.

1. Her zamānda raḥm edip **bī-kesleri** dilşād eder
   Dād eder imdād eder dilşād eder irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 3). [bī-kesleri, -ler, -i]
2. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u **bī-kestir**
   Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 5). [bī-kestir, -dir]

bil-: İdrak etmek, kavramak.

1. Dedim derdin neyse ver baña ḫaber
   Derdim amān **bilmez** fırḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 24). [bilmez, -mez]
2. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
   Öz evlādı **bilen** sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 20). [bilen, -en]
3. Gehī firāḳ gehī vuṣlat eyliyor īmā'
   Nedir sebep **bilemem** bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 6). [bilemem, -e, -me, -m]
4. Kemāl-i 'ilm ü 'irfān bā'iş-i faḫr olsa lāyıḳtır
   Bilir ehl-i faẓīlet ş̲ervet ile iftiḫār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 10). [bilir, -ir]
5. Ne ḳuvvettir **bilinmez** añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
   Eder mi radyo ḥālā ādemi ḥayrān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [bilinmez, -in, -mez, -]
6. Ben **bildiğim** tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
   'Aḳlı ẕekā'sı 'iffeti lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 1). [bildiğim, -dik, -im]
7. **Bilir** erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẓāfet var
   Temeddün resmine aḫlāḳa hem ḥüsn-i ri'āyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 1). [bilir, -ir]
8. Rıżā-dād-ı Ḫaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā'ildir

‘Aceb **bilmez** bu bī-çāre o süfliyyāte dāḥildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [bilmez, -mez]

9. Söylemez **bilirim** yalan gözlerin
Beni aldatmıyor inan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 19). [bilirim, -ir, -im]

10. Etmen revā mı ġamzedeni böyle nā-ümīd
Bilseñ ne ḥāle ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 6). [bilseñ, -se, -ñ]

11. **Bildi** bu ‘ālem-i miḥnette vefā’ yoḳtur yoḳ
İlticā’ eyledi elṭāf-ı der-i Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 1). [bildi, -di]

12. Bir gün olur baña acır mı **bilmem**
Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [bilmem, -me, -m]

13. Bir gün olur baña acır mı bilmem
Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı **bilmem** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [bilmem, -me, -m]

14. Yoḳsa cānı mı da alır mı **bilmem**
Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [bilmem, -me, -m]

15. **Bilmem** Sulṭan Cemin piyālesinden
Bilmem Beytü’lmā’nın Şelālesinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 9). [bilmem, -me, -m]

16. Bilmem Sulṭan Cemin piyālesinden
Bilmem Beytü’lmā’nın Şelālesinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 10). [bilmem, -me, -m]

17. Turunç mu memeleri **bilmem** ki yoḳsa nar mı
Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [bilmem, -me,-m]

18. **Bilmem** esbâbı nedir bu ṣaff-ı müjgânın seniñ
Rezmgâh-ı ‘aşḳ içinde böyle ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 3). [bilmem, -me, -m]

19. Şifā’-āver kelāmın bulmadım dürc-i dehānında
Marīż-i ‘aşḳı **bilmem** yoḳsa fikrin yoḳ mu tīmāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 4). [bilmem, -me, -m]

20. Niçin **bilmem** güzeller raġbet eyler câme-i ḫūba
Tecerrüd miṣli zīnet var mıdır endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 1). [bilmem, -me, -m]

21. Zülāl-i şi‘re ḥasret-keş mi **bilmem** Ṣusamış Yolcu
O deryā-yı edeb fevvāre-i ‘irfān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 7). [bilmem, -me, -m]

22. Bir terāzū beş altı ṭaş dirhem
Ġam elem mi ne tartacak **bilmem** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 48). [bilmem, -me, -m]

23. **Bilmiş** ol kim zāde-i ‘Abdülvaḥāb ne māldır
İşte ġılmāna bu ḥāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 33). [bilmiş, -miş]

24. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ çatal silecek
Önlük ile silerse kim **bilecek** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 20). [bilecek, -ecek]

25. Rehā-yāb olmaya el vermez artıḳ derd süvār-efgen
Ne āteş düştü **bilseñ** ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 24). [bilseñ, -señ]

26. Derdinde de ṣafā’ bulurum ḳalb-i zārda
Ammā nedir **bilinmiyor** āh mācerā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 4). [bilinmiyor, -in, -me, -yor]

27. Ḥürmet-i ḳadr-i faẓīlet maṭlab-ı ehl-i kemāl

Bildiğim ġurbet vaṭan mefhūmu bir vehm-i ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 16). [bildiğim, -dik, -im]

bil-: Haberdar olmak.

1. Moda **bilmezdi** nedi yalñız işitmişti adın
   Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 31). [bilmezdi, -mez, -di]

bilcümle: Bütün, tamamiyle.

1. Vaṭanın **bilcümle** şeyḫ ü şāʿbını
   Öz evlādı bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 19). [bilcümle,]
2. Degil vuṣlatta firḳatte hemān **bilcümle** ḥālette
   Ḳanā‘at eylemez dil ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 13). [bilcümle,]

bile: Dahi, de.

1. Var mı benim gibi ‘āşıḳ bir şā‘ir
   Olsa **bile** yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 18). [bile,]
2. Ne şey olmayan bir miḥnetzedeye
   Evceğizi **bile** ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 8). [bile,]
3. Bir tāneyi **bile** ḳurda ḳaptırmaz
   Sürüyü ḳoruyan çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 27). [bile,]
4. Bin mülk-i dil ü cāndan elbette geçersin
   Bir ẕerre **bile** ḫāk-i vaṭandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 14). [bile,]
5. Tanẓīre bu şi‘r-i bī-naẓīri
   Ṭab‘ım **bile** kendine güvenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 6). [bile,]
6. Daġ olsa **bile** tāb getirmez buña insān
   Cānım saña ḳurbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 11). [bile,]

biʾl-ihtimām: Dikkatli.

1. Şevḳ u ġarāma peyrev olup da **biʾl-ihtimām**
   Vird eyledim şu beyti ḫulūṣ ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 33). [biʾl-ihtimām,]

billah: Allah için, Allah’a yemin ederim. .

1. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra be artıḳ yeter ettiñ
   Cevrin ile **billāh** ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 4). [billāh,]

bilvāsıṭa: Vasıtalı olarak, bir aracı yoluyla.

1. **Bilvāsıṭa** geldikte teḥiyyāt ü selāmın
   Gönlümde nice faḫr ü mesār oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 1). [bilvāsıṭa,]

biñ: Binlerce, pek çok.

1. Çekinmezdim aṣlā ederdim feda
   Vücudumda eger **biñ** can olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 16). [biñ,]
2. Pek laṭiftir hele gül fidanları

Biñ bir çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 16). [biñ,]

3. Felek dedikleri sāḳī-i belā’

Biñ bir terkīb ile yapmış bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [biñ,]

4. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül

Cân u dil her demde **biñ** kerre fedâ’ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [biñ,]

5. Eyledin bir iltifāta ḳarşı **biñ** cevr ü sitem

Böyle mi ey fitne-cū ‘uşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 5). [biñ,]

6. **Biñ** mülk-i dil ü cāndan elbette geçersin

Bir ẕerre bile ḫāk-i vaṭandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 13). [bin,]

7. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye dā’ir yazıp eş‘ār

Bir beyt ile **biñ** ṣā‘iri ḫāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 10). [biñ,]

8. **Biñ** dilbere biñ ‘işveye biñ cāna değişmem

Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). [biñ,]

9. Biñ dilbere **biñ** ‘işveye biñ cāna değişmem

Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). [biñ,]

10. Biñ dilbere biñ ‘işveye **biñ** cāna değişmem

Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). [biñ,]

11. Günde biñ şekl-i cefā **biñ** derd ü ġam īcād eder

Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 13). [biñ,]

12. Günde **biñ** şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder

Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 13). [biñ,]

13. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve

Biñ nāz ile başlar ise reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [biñ,]

14. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o ṣūḫ

Günde **biñ** kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 8). [biñ,]

15. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım

Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [biñ,]

16. Bu resme her ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde

Doġar **biñ** mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 2). [biñ,]

17. **Biñ** mihr-i münir biñ meh-i tābāna bedelsin

Yıldızların al şu‘lelerinden de güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 5). [biñ,]

18. Biñ mihr-i münir **biñ** meh-i tābāna bedelsin

Yıldızların al şu‘lelerinden de güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 5). [biñ,]

19. Her ānına **biñ** cihān verirdim

İrcā‘ına ‘ömrüñ olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 1). [biñ,]

20. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden

Verir **biñ** neş’e alsañ bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [biñ,]

21. Ser-te-ser üftādegānıñ böyle şeydā eyledin

Günde **biñ** ṣūretle ve’l-ḥāṣıl ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 18). [biñ,]

22. Bir nigehle gerçi eyler **biñ** dil ü cānı helāk

Ḥoḳḳa-i la‘linde ammā cān baġışlar çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 9). [biñ,]

23. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin

Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 8). [biñ,]

24. Bī-hūde degilmiş bu ḳadar sa‘y ü ‘ameller

Biñler yaşasın sizleri i‘māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 8). [biñler, -ler]

binã: Bina, yapı.

1. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
   Yoḳ olsa bir **binānıñ** altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [binānıñ, -nıñ]

bir: Sayının en küçüğü ve ilki. Tek.

1. Erbāb-ı ‘izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet **bir** dildār ister
   Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile elbet bir sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 1). [bir,]
2. Erbāb-ı ‘izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār ister
   Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile elbet **bir** sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 2). [bir,]
3. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet **bir** dār-ı ‘ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [bir,]
4. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [bir,]
5. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister **bir** sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [bir,]
6. Ber-ṭaraf oldu mu **bir** kerre gürūh-ı ḫaẕele
   ‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 3). [bir,]
7. Ṣanki o bakışlar **bir** cān akışı
   Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 3). [bir,]
8. İçimde var ġamın ateşparesi
   Bir yanardaġ olur her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 18). [bir,]
9. Göñül isterdi ki o nazlı güzel
   Bir gececik bende mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 2). [bir,]
10. Firḳat ġamı ile ezilen göñlüm
    Bir kerrecik olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 4). [bir,]
11. Pek laṭiftir hele gül fidanları
    Biñ **bir** çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 16). [bir,]
12. Felek dedikleri sāḳī-i belā’
    Biñ **bir** terkīb ile yapmış bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [bir,]
13. Felek dedikleri sāḳī-i belā’
    Biñ bir terkīb ile yapmış **bir** devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [bir,]
14. **Bir** tāneyi bile ḳurda ḳaptırmaz
    Sürüyü ḳoruyan çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 27). [bir,]
15. **Bir** bayraḳ yaptılar rengi ḳırmızı
    Naḳş ettiler beyāż ayla yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 21). [bir,]
16. Alıp onu ele **bir** Ḫaṭay ḳızı
    Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 23). [bir,]
17. Şimdi yoḳtur evde burġul **bir** aşlıḳ
    Çañaḳ çömlek ṣaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 19). [bir,]
18. Köyü degil yıḳsa ḳal‘eyi burcu

Bargut verebilen **bir** er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 32). [bir,]

19. Raḥmet saña raḥmet ey adil Ḥaccāc
Virān edilmedik **bir** yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 40). [bir,]

20. Şeker yoḳken evde **bir** içim çaylıḳ
Mektep taḳsiṭ ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 45). [bir,]

21. Bu ḥāl ile görmez **bir** kimse refāh
Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [bir,]

22. Râm etti gönlümü yine **bir** şûḫ-ı dilfirîb
Ẓanneylerim girer yed-i tesḫîre an-ḳarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 1). [bir,]

23. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate dil-besteyim müdām
Bir dilber-i mecāz ile dil ülfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 12). [bir,]

24. Bin mülk-i dil ü cāndan elbette geçersin
Bir ẕerre bile ḫāk-i vaṭandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 14). [bir,]

25. **Bir** būseye ḳāni‘ degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni ey cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 3). [bir,]

26. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye dā’ir yazıp eş‘ār
Bir beyt ile biñ şā‘iri ḫāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 10). [bir,]

27. Oldukça begim sen gibi **bir** şūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [bir,]

28. Sensiz olamaz neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel ṣun bize **bir** cām-ı ṣafā’ kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 10). [bir,]

29. Gel ṣun bize **bir** cām-ı ṣafā’ kendi eliñle
Pür-şevḳ olalım gel kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 1). [bir,]

30. Desinler **bir** perī-peyker için terk-i ḥayāt etmiş
Yürü Āṣaf ṭarīḳ-ı ‘aşḳta ibḳā’-yı nām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 9). [bir,]

31. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ cāna değişmem
Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [bir,]

32. Yine **bir** nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
Nihāyet vermedin gitti ey Āṣaf eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 9). [bir,]

33. Perīler mecma‘ından dün güẕār eyler iken nāgāh
Dil-i āsūde-ḫālim düştü **bir** şūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 4). [bir,]

34. Esāsı olmayan **bir** ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 1). [bir,]

35. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
Yoḳ olsa **bir** binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [bir,]

36. **Bir** kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 33). [bir,]

37. Ṣanki **bir** üşkūfezār-ı ṭībden vermiş nişān
Liḥye-i beyżā-yı ‘anber-bārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 3). [bir,]

38. Luṭf u kereminden seniñ ey zā’ir-i maḳber
Bu ḳabr-i sükūn sāḳini **bir** fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 2). [bir,]

39. **Bir** şi‘r-i beliġ ki miṡli mefḳūd
Tanẓīrine kim ‘aceb özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 1). [bir,]

40. Beni ẕikr eyleyin ḫayr ile nāmım yāda geldikçe
O dem **bir** fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 2). [bir,]

41. Ol vaḳit aldım ele **bir** ḫāme

İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 37). [bir,]

42. Ol vaḳit aldım ele bir ḫāme
İstedim kim yazayım **bir** nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 38). [bir,]

43. Etti bana **bir** ġazel hediyye
Ammā ne hediyye-i behiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 3). [bir,]

44. Beline baġlı eski **bir** önlük
Yaġı üstünde belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 17). [bir,]

45. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
Verir biñ neş'e alsañ **bir** ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [bir,]

46. Giderdi bende pāyende olan endūh-ı bī-pāyān
Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke **bir** peymāne destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 10). [bir,]

47. Ṣanmayın dilde faḳaṭ **bir** raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 3). [bir,]

48. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede **bir** ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [bir,]

49. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden **bir** yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [bir,]

50. **Bir** nigehle gerçi eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i la'linde ammā cān baġışlar çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 9). [bir,]

51. Burc-ı ḥüsnüñde iki gīsūlu **bir** seyyāre var
'Ālem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip de ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 15). [bir,]

52. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi şehr içre yetişmiş **bir** ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [bir,]

53. Herkesiñ maḥbūbı **bir** ẕāt-ı sa'ādet-mend idi
Ḥaḳ te'āla cennet-i me'vāyı cāy etsin oña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 1). [bir,]

54. Gelir **bir** āḫ-ı dil-suz ḫāmeden yazdıkça tārīḫin
Cihāndan göçtü Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i şebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 3). [bir,]

55. Geldi **bir** müjde-resān etti bu tārīḫi 'ıyān
Ola yā Rabbi sa'īd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 5). [bir,]

56. Verdiler **bir** telefon ile bu tārīḫi ḫaber
Ḫocazāde 'Ali Beg eyledi 'uḳbāya sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 3). [bir,]

57. Cāndan gelen **bir** āh bu tārīḫi söyledi
Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [bir,]

58. Geldi **bir** āḫ-ı teeşsür yazılırken tārīḫ
Cennet-i 'Adni maḳām etti Ḥacı 'Abdullah (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 3). [bir,]

59. Onuñ ṭab'-ı bülendi etmemiş **bir** ferdi rencīde
Muṭābıḳlardı emr-i midḥatinde yār u aġyārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 5). [bir,]

60. Onu **bir** fātiḥayla maḳberinde eylesin dilşād
Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 9). [bir,]

61. Kereminden bize **bir** ṭıfl-ı nevīn
Etti iḥsān Ḫudā-yı müte'āl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 3). [bir,]

bir: Belirsiz sıfat olarak herhangi bir şeyi, yeri veya kimseyi gösterir.

1. **Bir** gün olur baña acır mı bilmem
Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [bir,]

2. **Bir** zamānlar 'aşḳtan baḥşler ḳonuştu

Bir zamānlar cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 21). [bir,]

3. Bir zamānlar ‘aşḳtan baḥşler ḳonuştu
Bir zamānlar cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 22). [bir,]

4. Fırşat düşkünleri **bir** zamān batsın
Bir zamān geceyi gündüze ḳatsın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 25). [bir,]

5. Fırşat düşkünleri bir zamān batsın
Bir zamān geceyi gündüze ḳatsın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 26). [bir,]

6. Şu bizim ellere **bir** ayaḳ atsın
Cennetlere döner vīrāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 27). [bir,]

7. Her gün **bir** āfetle çürüdü özüm
Bir sa‘ādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 1). [bir,]

8. Her gün bir āfetle çürüdü özüm
Bir sa‘ādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 2). [bir,]

9. Bu ne ḥāl ki **bir** ān gülmedi yüzüm
Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [bir,]

10. Gülmedim ben **bir** gün dār-ı dünyāda
Derdim artmaḳta gün günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 9). [bir,]

11. Var mı benim gibi ‘āşıḳ **bir** şā‘ir
Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [bir,]

12. Her çiçekte vardır başḳa **bir** revnaḳ
Deste deste olmuş ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 11). [bir,]

13. Ne şey olmayan **bir** miḫnetzedeye
Evceğizi bile ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 7). [bir,]

14. Aġzın aramağa döndüm dolandım
Vuṣlat sözü **bir** ḫoş ṣoḥbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 28). [bir,]

15. Doġu cihetinden yükselen bu ses
Ġarb ufḳunda durdu aldı **bir** nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 10). [bir,]

16. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup da esās
Atatürkten çıḳan **bir** fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 20). [bir,]

17. **Bir** zamān oldu ki bu ḳoca millet
Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [bir,]

18. **Bir** zamānlar şervet ṭaştı döküldü
Şimdi de paradan eşer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 23). [bir,]

19. Ehali ṣoyuldu ṣoġana döndü
Bir ḳoca milletin ocaġı söndü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 26). [bir,]

20. Millet **bir** ḫālde ki veremez borcu
Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 29). [bir,]

21. ‘Aṣrīlik de başa **bir** belā oldu
düşmānına ẓafer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 43). [bir,]

22. **Bir** şey gelmez elden el-ḥükmü lillāh
Bu aḥvāli gören naẓar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 59). [bir,]

23. Başḳa güzel sevemiyor seni gören **bir** daha
Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [bir,]

24. Ay seni ben her gecede **bir** çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [bir,]

25. **Bir** sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende

Bütün gece saña bakıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [bir,]

26. **Bir** zamân zehr-âb-ı hicrân ile dil-ḫaste idin
Şimdi bûs-i la'l-i yâr artıḳ devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 7). [bir,]

27. Âṣaf ṭabîatin yine **bir** dest-ḫûşidir
Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 11). [bir,]

28. Âġûş-ı vaṣla **bir** gün olur cân atar gelir
Âṣaf belâ'-yı hecri ile olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 11). [bir,]

29. Gel inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
Şanma bu 'âlemde **bir** dem fitne-i a'dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 6). [bir,]

30. Baḫs açılsa târ-ı zülfünden olur çoḳ ḳîl u ḳâl
Bir şeb-i yeldâ degil söz bitmeden dünyâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 8). [bir,]

31. Viṣâlinçün güşâde bâd-bândır zevraḳ-ı ḫâṭır
Yem-i 'aşḳında lâkin **bir** muḫâlif bâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [bir,]

32. **Bir** bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [bir,]

33. Bir bāde **bir** de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [bir,]

34. Dirīġā gelmişiz **bir** demde Āṣaf meclis-i dehre
Şarāb-ı nāblar rīzān ḫumlar ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 9). [bir,]

35. Āzāde-i cefā mı olur mübtelā-yı 'aşḳ
Bir başḳa 'ālem olsa gerektir ṣafā'-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 2). [bir,]

36. Eyledin **bir** iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle mi ey fitne-cū 'uşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 5). [bir,]

37. Yanmadan **bir** başḳa ḥāli yoḳ belā'lı göñlümüñ
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [bir,]

38. **Bir** dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
Kim derūnı 'aşḳ u sevdā' ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 5). [bir,]

39. Füsūn-ı ġamze ile dāġdār-ı ḥasret edip
Bıraḳmasın dile **bir** yādigār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 10). [bir,]

40. **Bir** dānesiyim 'aşḳına üftādeleriñ hep
Cānā bu sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 11). [bir,]

41. Geçsen daḫi Āṣaf ne ḳadar semt-i sükūta
Bir dem yine pür-nükte süḫandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 18). [bir,]

42. Küfrān-ı ni'met etmez idi **bir** benī beşer
Derk eyleseydi n'olduġunu ḥaḳḳ-ı ni'metin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 11). [bir,]

43. Ḳoyup kākülleri **bir** yaña zülf-i yāra meyl eyler
Diyār-ı ḥüsnü tā baştan başa seyrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 11). [bir,]

44. **Bir** şeb ki baña va'd-i viṣāl ettiñ inandım
Tāb-ı ruḫuña meyl ile āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 1). [bir,]

45. Ḫābīde-i nevmīd iken pister-i ġamda
Bir ḫande-i cān-baḫşın ile birden uyandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 6). [bir,]

46. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan **bir** ben miyim
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 1). [bir,]

47. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan bir ben miyim
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan **bir** ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 2). [bir,]

48. Deşt-i 'aşḳın var nice Vāmıḳları şeydāları

Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan **bir** ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 4). [bir,]

49. Ġamze-i fettānına dildādedir ḥalḳ-ı cihān
Çeşm-i efsūnkārına meftūn olan **bir** ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 6). [bir,]

50. Nice ehl-i dilleri etmiş zebūn-ı cāhilān
Dil-figār-ı cevr-i dehr-i dūn olan **bir** ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 8). [bir,]

51. Dem-be-dem zār u zebūn eyler bütün ʻāşıḳları
Cevr-i cān-sūz ile dīger-gūn olan **bir** ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 10). [bir,]

52. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb aḥbābı hep
Ülfetinden Āṣafā memnūn olan **bir** ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 12). [bir,]

53. Ṣabr et a gönül miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
Bir gün olur elbette gelir ṣāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 8). [bir,]

54. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem maḫzūn **bir** bī-çāreyim
Çeşm-i nem-nākimden añlarsın ne baḫtı ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 1). [bir,]

55. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş beni devrān kim
Şimdi dār-ı miḥnetimde **bir** ġarīb āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 6). [bir,]

56. Ḫūn-ı dil āteş sirişk-i dīde āteş ḥāṣılı
Sūziş-i ʻaşḳınla ser-tā-pā **bir** āteş-pāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 8). [bir,]

57. Ḫaste-i hicrānına gelmiş ṭabīb-i derd-i ʻaşḳ
Bir ḥaḳīḳatmiş ḫayāl-i nā-becā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 4). [bir,]

58. Mürġ-i dil öyle esīr olsun kemend-i zülfüne
Bir daḫi āzād olmaḳ iḫtimāli ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 6). [bir,]

59. Ḳalb-i zārım ʻaşḳtan **bir** laḥẓa ḥālī ḳalmasın
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 1). [bir,]

60. **Bir** gün seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
Sen ölmeyeceksin gibi Āṣaf ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 7). [bir,]

61. Gelir āġūş-ı vaṣla **bir** gün elbet nā-şikīb olma
Uṣūl ile faḳaṭ ol şūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 7). [bir,]

62. Mürġ-i dil-i sevdā'zedenin mālı cāndır
Baġlandı o kākül gibi **bir** ṣırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [bir,]

63. Feyż-i ʻaşḳındır dem-ā-dem sevdiğim ilhām eden
Böyle **bir** manẓūme-i āteş-me'āli gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 10). [bir,]

64. Ġam elem derd ü sitem **bir** laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu ḥāli gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [bir,]

65. Ārām u sükūn eyleyemem **bir** daḫi Āṣaf
Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 9). [bir,]

66. Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü
Bir emr-i muḥāldır yine efkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 2). [bir,]

67. ʻAşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
Öyle **bir** ḥāletde kim destimde dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [bir,]

68. Rāz-ı ʻaşḳın ḥırz-ı cān ettim gönülde **bir** zamān
Çāki-i sīnemle ol esrār maḫrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 3). [bir,]

69. Cām-ı Cem esrārına vāḳıf **bir** ādem ḳalmadı
Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 1). [bir,]

70. İltihāb-ı sīne-i sūzāna te'sīr etmedi
Yapmadık **bir** çāre bir tedbīr-i merhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 8). [bir,]

71. İltihāb-ı sīne-i sūzāna te'sīr etmedi

Yapmadık **bir** çāre bir tedbīr-i merhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 8). [bir,]

72. Gülsitān-ı ẕevḳı **bir** vīrān serā ḳıldı felek
Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 9). [bir,]

73. Günde biñ şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder
Devr-i cevrinde göñül **bir** laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 14). [bir,]

74. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
Göñlüme el vermedik ʻālemde **bir** ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [bir,]

75. Geçip Āṣaf cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
Güzeller mecmaʻı **bir** meclis-i ʻişrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 14). [bir,]

76. **Bir** şeb yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
Bu hāle-i āġūşa o meh-pāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 7). [bir,]

77. **Bir** ẕevḳ-ı selim ḫaṣṣasıdır yoḳsa ey Āṣaf
Ebkār-i nüket sīne-i eşʻāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 11). [bir,]

78. Ṣaḳın bed'-aṣlı taʻlīm ile ümmīd-i vefā' etme
Hezārān zāġlar taʻlīm olunsa **bir** hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [bir,]

79. Eder zenbūr-ı kem-ḳıymet ne ḥikmet şehd-i ter peydā
Ṣadef **bir** ḳaṭre-i nīsāndan eyler güher peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 2). [bir,]

80. Baḳıp şeb-tāba seyr et sunʻ-ı Ḥaḳḳı çeşm-i ʻibretle
Ne ḳudrettir ki eyler **bir** megesten nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 4). [bir,]

81. ʻAceb **bir** sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 13). [bir,]

82. En ṭatlı **bir** üşkūfesidir vaḳt-i bahārın
Nāz etse sezādır gül-i bī-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 3). [bir,]

83. **Bir** kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
Biñ nāz ile başlar ise reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 7). [bir,]

84. **Bir** ṭarz-ı nevīn ile edip ḥüsnüñü tezyīn
Pek ḳoydu şekerler ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 11). [bir,]

85. Kim olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
Bir başḳa uṣūl almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 18). [bir,]

86. Meydāna ḳonup cism-i laṭīfi ḳapışılmış
Düşmüş yine **bir** bezm-i sitemkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 26). [bir,]

87. **Bir** dest-i ṭamaʻkār ile ġāret edilip de
Lāyıḳ mı ki ṣad çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 29). [bir,]

88. Gör ne güller yetirir etse vezān **bir** kerre
Gülşen-i maʻrifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [bir,]

89. Öyle **bir** rifʻate māliktir onuñ pāyesi kim
Şāh olur mülket-i ʻirfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [bir,]

90. Gör ne raʻnā yaḳışıḳtır naẓar et **bir** kerre
Şāhid-i maʻrifete nāz u edā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 33). [bir,]

91. Yine **bir** ġāyete ermez ne ḳadar eylese de
Kilk-i erbāb-ı hüner medḥ ü senā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 55). [bir,]

92. Getir bū-yı meveddet uġra ʻAṭṭarzādeye **bir** şeb
O dergāha gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 13). [bir,]

93. Alır mı ḫāṭıra **bir** kerre olsun ʻāşıḳ-ı zārın
Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 29). [bir,]

94. Derūnī **bir** işāret beklerim şehlā nigāhından

Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 39). [bir,]

95. Her baḳışta dīdeme **bir** başḳa ‘ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [bir,]

96. ‘Aşḳ vādīsinde **bir** cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken etti deḫālet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 9). [bir,]

97. Günde **bir** şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
Her ṣabāḥ ‘ulviyyetin eyler işāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 13). [bir,]

98. Şāh-ı ḫūbānın müşābih zülf-i ‘anber-būsuna
Bir müselsel nūrdur yoḳtur nihāyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 16). [bir,]

99. Gör ne ma‘nālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
‘Aşḳ ile **bir** kerre eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [bir,]

100. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ yaşı dolar **bir** dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [bir,]

101. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ yaşı dolar bir dereden **bir** dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [bir,]

102. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy açmada gül-ġoncalar
Batmamış **bir** kimseye bir ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 6). [bir,]

103. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy açmada gül-ġoncalar
Batmamış **bir** kimseye bir ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 6). [bir,]

104. Mürdegāna lebleri **bir** ḫande ile cān verir
Cān alır hem ġamze-i ḫūn-ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 13). [bir,]

105. Ḫaṭay olmuştu ḥayfā **bir** zamān mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün ufḳunda lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 1). [bir,]

106. **Bir** gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 3). [bir,]

107. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ **bir** taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [bir,]

108. Size bu resmi taḳdīm eylerim **bir** yādigārımdır
İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 1). [bir,]

109. Tedbīr-i maṣāliḥte olan cevdet-i fikrin
Her māʿnii **bir** laḥẓada zīr ü zeber eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 4). [bir,]

110. Dün **bir** emriñ baña ‘izzetle şeref verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [bir,]

111. Nice demden beri **bir** ṭatlı süḫan
İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 11). [bir,]

112. Eyleyip de **bir** iki söz taḥrīr
Ḳalb-i maḥzūnumu eyle tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 17). [bir,]

113. Başḳa **bir** çāreye yoḳ idi mecāl
Ne ‘aceb sevḳ-ı ṭabīat fi'l-hāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 33). [bir,]

114. Der-i iḥsānınıza **bir** mektūb
Yazmaḳ arzūsuna oldu maġlūb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 35). [bir,]

115. **Bir** ṣāḥib-i faẓl nāmı Lāmi‘
Şi‘r ü edebi kemāli cāmi‘ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 1). [bir,]

116. **Bir** ḥālde etti ḳalbe te’sīr
Ẓulmetgedeyi çün etti tenvīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 9). [bir,]

117. **Bir** böylesi şi‘r ile edebden

Ḥaḳḳı der isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 17). [bir,]

118. Manẓūme demek de söz degildir
Eş‘ār ise başḳa **bir** şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 20). [bir,]

119. Luṭf eyledi Mevlā baña **bir** başḳa sa‘ādet
Rūḥuñla edip rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 13). [bir,]

120. **Bir** yeñi cādde bir yeñi çarşı
Ḫoş degil miydi ‘āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 1). [bir,]

121. Bir yeñi cādde **bir** yeñi çarşı
Ḫoş degil miydi ‘āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 1). [bir,]

122. Doḳunurdu ve lākin efkāra
Bir ġarib şey ki çarpar enẓāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 12). [bir,]

123. Çoḳ mudur lāl ederse insānı
Orada **bir** de aşçı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 14). [bir,]

124. Duruyor ḳahrı ile ḥırmānın
Bir kenārında şöyle dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 24). [bir,]

125. Yapışıḳ tozlu **bir** iki bardaḳ
Bir biçimde beş on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 25). [bir,]

126. Yapışıḳ tozlu bir iki bardaḳ
Bir biçimde beş on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 26). [bir,]

127. Faḫre kāri ḳızılca **bir** de ṣoluḳ
Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 27). [bir,]

128. Birḳaç etmek yanında **bir** de ṣomun
Ṣuyu çıḳmış yığın yığın ma‘cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 33). [bir,]

129. Mütevekkil ṣabūr çille çeken
Gözleriyle süzerdi **bir** ṣıradan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 44). [bir,]

130. **Bir** terāzū beş altı ṭaş dirhem
Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 47). [bir,]

131. Duruyor **bir** de bir ḳazan çirk-āb
Eylemekte meşāmı mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 49). [bir,]

132. Duruyor **bir** de bir ḳazan çirk-āb
Eylemekte meşāmı mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 49). [bir,]

133. Mi‘de doldurmaḳ orda baḳ nice
Ādeme en büyük **bir** işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 72). [bir,]

134. Nice ettim tecessüs bulmadım **bir** hem-dem el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā’da bir vefā’dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 1). [bir,]

135. Nice ettim tecessüs bulmadım **bir** hem-dem el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā’da bir vefā’dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 2). [bir,]

136. Göñül bir dā’imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
Yoluñda cān verip ölmek benimçün **bir** sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 1). [bir,]

137. Göñül **bir** dā’imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
Yoluñda cān verip ölmek benimçün bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 2). [bir,]

138. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
Ḫayfā ki ḥāṣılātı **bir** āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 2). [bir,]

139. Öyle **bir** arż-ı cemāl eyle ki ey reşk-i melek
Ruḫ-ı tābānını seyr eyleyen Allāh desin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 1). [bir,]

140. Mā’ilim **bir** gül-i ra‘nāya ki öpmek dilesem

Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 1). [bir,]

141. Çemenzār-ı ṣafā' **bir** gülsitān bir lālezār olsun
Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 3). [bir,]

142. Çemenzār-ı ṣafā' **bir** gülsitān bir lālezār olsun
Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 3). [bir,]

143. Edip **bir** bezm-i nūş-ā-nūş-ı vuṣlat her dem āmāde
Bütün ḫūbān şevḳ-ā-şevḳ elde sāġar-ı bāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 21). [bir,]

144. Ne ḫoştur bī-tekellüf fırṣat el verse ‘ale'l-‘āde
Alıp āġūşa ol sīmīnberi **bir** cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 24). [bir,]

145. Zülfüyle diller āşinā
Bir ḥālde ki ḥayret-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 2). [bir,]

146. **Bir** şūḫ-ı ‘aṣrī ḫoş-ḫırām
Verdi işāretle selām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 9). [bir,]

147. Girse ele pek ḫoş olur
‘Aṣrīliğin **bir** dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 20). [bir,]

148. **Bir** yanda duryor yoyosu
Bir yanda reng reng mantosu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 21). [bir,]

149. Bir yanda duryor yoyosu
Bir yanda reng reng mantosu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 22). [bir,]

150. **Bir** yavru ḳuş me'vāsıdır
Emmāların emmāsıdır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 25). [bir,]

151. Güzelsin görmemiştir çeşm-i dünyā
Şebīh-i ḥüsn ü ānın **bir** dilārā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 32). [bir,]

152. Şöyle **bir** nāz ile at bürḳa‘ı bir yañа açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [bir,]

153. Şöyle **bir** nāz ile at bürḳa‘ı bir yañа açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [bir,]

154. Hele **bir** kerre ḫırām ile gülistāna açıl
Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [bir,]

155. Evvelā **bir** pīr-i dāniş-mende eyle intisāb
Mürşid-i küldür bu yolda zāde-i ‘Abdülvaḥāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 7). [bir,]

156. Arż-ı ṣūret eylesin ḥattā ki **bir** ṣāḥib-cemāl
Dest ü pāyın öp ṭarīḳat pīrinin destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 27). [bir,]

157. Şaḳlabanlıḳ na‘ra-zenlik aṣl-ı re'sü'l-māldır
Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ olmaḳ da ḫoş **bir** ḥāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 32). [bir,]

158. Görmez ise **bir** gün seni bu dīde-i giryān
O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 1). [bir,]

159. Yoḳ sen gibi **bir** vech-i ḥasen zīr-i felekte
Ne ins ü melekte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 13). [bir,]

160. Cihān ḫalḳında ey dil **bir** ‘aceb ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā'il reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [bir,]

161. Görünce baḫtı yāver ḳalmadı **bir** kimseden bākim
Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [bir,]

162. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
Seniñçün başlasa **bir** dem dehānın fetḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [bir,]

163. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
Seniñçün başlasa **bir** dem dehānın fetḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [bir,]

164. Şürū‘ etse ġıyāben metn-i ḥālin şerḥe **bir** kimse
Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 17). [bir,]

165. Şürū‘ etse ġıyāben metn-i ḥālin şerḥe bir kimse
Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe **bir** kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 18). [bir,]

166. Ḥużuruñda seni ger ḳalkışırsa medḥe **bir** kimse
İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā’ buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [bir,]

167. Bezmi hele ben ‘āşıḳa **bir** cā-yı ṣafā’dır
Bir vādi-i muẓlimde işim āḫ u bükā’dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 13). [bir,]

168. Bezmi hele ben ‘āşıḳa bir cā-yı ṣafā’dır
Bir vādi-i muẓlimde işim āḫ u bükā’dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 14). [bir,]

169. Her dem ki o meh ġā’ib olur çeşm-i terimden
Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 16). [bir,]

170. Kimisi şen ü şāṭır nāliş-i aḥbāb ile ḫandān
Buña bir çāre buldu ehl-i dil **bir** ṣāḥib-i iẕ‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 8). [bir,]

171. Kimisi şen ü şāṭır nāliş-i aḥbāb ile ḫandān
Buña **bir** çāre buldu ehl-i dil bir ṣāḥib-i iẕ‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 8). [bir,]

172. Bunuñ īcād u ihdā’sında büyük **bir** kiyāset var
Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [bir,]

173. Neler söyler neler yek-dīgere ammā uzun ḳıṣṣa
Gelip **bir** çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā‘āt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 18). [bir,]

174. Müsāvī parçalarla ayrılır her şaḫṣa **bir** ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [bir,]

175. Ri‘āyet ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat ‘ilmine **bir** fikr-i ra‘nādır
Edeb bir başḳa feyż-i neşve-efzā meclis-ārādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 31). [bir,]

176. Ri‘āyet ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat ‘ilmine **bir** fikr-i ra‘nādır
Edeb bir başḳa feyż-i neşve-efzā meclis-ārādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 32). [bir,]

177. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
Kiminiñ girmemiştir destine **bir** şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 52). [bir,]

178. Yanıḳtır el aġız dil mi‘desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna baḳ ki **bir** enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [bir,]

179. Yanıḳtır el aġız dil mi‘desinde **bir** kesāfet var
O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 56). [bir,]

180. ‘Aceb farḳ etmiyorlar ba‘zı nādān beyż u sevdā’yı
Bir elmas-pāre ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 62). [bir,]

181. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem **bir** seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [bir,]

182. Naṣıl **bir** kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 91). [bir,]

183. Bunuñ neşrinde şimdi ‘āleme **bir** ḥüsn-i niyyet var
Durup cem‘iyyet-i şi‘r ü edebde i‘tināla rla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 95). [bir,]

184. Giyip **bir** penbe cāme nūrdan āheste āheste
Ḫırām ettikçe ol nāzik-beden āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 3). [bir,]

185. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her gören āheste āheste
Baña **bir** cā-yı ḥüzn-āver idi her gördüğüm gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 6). [bir,]

186. Tefāḫür etse çoḳ mu ḫalḳa ḥüsn-i bī-miṯāliyle
Açıldı **bir** gül-i ra‘nāya döndü la‘l-i alıyla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 14). [bir,]

187. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette **bir** devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 28). [bir,]

188. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā **bir** şaḫṣı miḥnette
Çıḳardı İlmi ḳalbimden şu miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 33). [bir,]

189. **Bir** ḫayāl ile ḥaḳīḳatler işāret eyleriz
Yādigār-ı ḥażret-i şeyḫ ..... perdemiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 13). [bir,]

190. ‘Ālem-i fānīde **bir** reng-i beḳā’ göstermeye
Şöyle bir çeşm-i başīretle cihānı seyr eden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 15). [bir,]

191. ‘Ālem-i fānīde bir reng-i beḳā’ göstermeye
Şöyle **bir** çeşm-i başīretle cihānı seyr eden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 16). [bir,]

192. İ‘tibār etsin şü’ūnāt-i zamānı seyr eden
Yoḳtur isti‘dād-ı fiṭrat **bir** dehā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 20). [bir,]

193. O ḳızılcık leblere **bir** kimseniñ yoḳtur sözü
Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [bir,]

194. Tenāḳuṣ etse ḫātır derhemi **bir** ḳılca ġam çekmem
Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [bir,]

195. Ne de **bir** kimseden bir kimseye şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [bir,]

196. Ne de bir kimseden **bir** kimseye şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [bir,]

197. **Bir** zamānlar bezm-i ‘işrette sebūlar var idi
Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 1). [bir,]

198. Lebde ser-keş āḫlar āteşli hūlar var idi
Dilde vardı **bir** ‘aceb füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 6). [bir,]

199. Gülsitān-ı ẕevḳda **bir** gül-dehān seyr eyledim
Mürġzār-ı ḥüsnde başḳa cihān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 11). [bir,]

200. Öyle müsteṩnā-yı ān serv-i revān seyr eyledim
Ben bugün **bir** nevbahār-ı ḥüsn ü ān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 14). [bir,]

201. Sen yine **bir** nev-niyāz ‘āşıḳ mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 19). [bir,]

202. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
Bir sitem-ger şūḫ elinden olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 22). [bir,]

203. Ḫāṭır-ı nāşādda **bir** ġuṣṣa-i hem-vāre var
İltihāb-ı sīneden ḥāṣıl bir āteş-pāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 1). [bir,]

204. Ḫāṭır-ı nāşādda bir ġuṣṣa-i hem-vāre var
İltihāb-ı sīneden ḥāṣıl **bir** āteş-pāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 2). [bir,]

205. Eylesem mi **bir** cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna būsesin ol ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 23). [bir,]

206. Luṭf et ey bād-ı ṣabā **bir** kerre aġzın ara var
Eşk-i ḫūn-ālūdı icrā eyledikçe dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 25). [bir,]

207. **Bir** yem-i la‘līn-i mevc-engīz dür peydā eder
Bir Kızılırmak veyā bir Baḥr-i Aḥmerdir gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 27). [bir,]

208. Bir yem-i laʻlīn-i mevc-engīz dür peydā eder
Bir Kızılırmak veyā bir Baḥr-i Aḥmerdir gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 28). [bir,]

209. Bir yem-i laʻlīn-i mevc-engīz dür peydā eder
Bir Kızılırmak veyā **bir** Baḥr-i Aḥmerdir gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 28). [bir,]

210. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
Dil degil sīnemde **bir** ḫūnīn aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [bir,]

211. Giriftār olmuş āvāre meger **bir** zülfi şeb-tāra
Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 7). [bir,]

212. Ki ʻömrüm ṣuya verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
Teşebbüṣ etmedim ṭāʻat için **bir** türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 16). [bir,]

213. Ne püşt-i ṭāʻatım ḫām oldu **bir** gün ṭāḳ-ı miḥrāba
Ne bī-hūşī-i meyden baş çekip **bir** dem ḳıyām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 19).[bir,]

214. Ne püşt-i ṭāʻatım ḫām oldu **bir** gün ṭāḳ-ı miḥrāba
Ne bī-hūşī-i meyden baş çekip bir dem ḳıyām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 20). [bir,]

215. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu kārım evvel ü āḫir
Sezā-yı şān-ı vaḥdet **bir** ʻamel yoḳ bende Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 24). [bir,]

216. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu kārım evvel ü āḫir
Sezā-yı şān-ı vaḥdet **bir** ʻamel yoḳ bende Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 24). [bir,]

217. Birden hücūm etti şitā' göstermesin Ḥaḳ **bir** daha
Öyle ṣoġuk oldu havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 3). [bir,]

218. **Bir** öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
Elbette der bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 5). [bir,]

219. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her **bir** cevān
Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [bir,]

220. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt u lāl **bir** dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 20). [bir,]

221. Dillerde ālām u ġumūm hep etti **bir** yerden hücūm
Ancaḳ bu çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 23). [bir,]

222. Çıḳıp **bir** ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 7). [bir,]

223. Çıḳtı **bir** nāle-i cāngāh yazarken tārīḫ
Ḫocazāde ʻAli Beg etti vedāʻ dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 3). [bir,]

224. Gelir **bir** ṣūret-i zībā yazarken fikre tārīḫin
Yeñi Cāmiʻ ḳapısı etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 3). [bir,]

225. Gelir **bir** ṣūret-i zībā yazarken fikre tārīḫin
Yeñi Cāmiʻ ḳapısı etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 4). [bir,]

226. Dünyāya her gelen yine terk-i cihān eder
Dest-i ecelden olmadı **bir** kimseye rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 2). [bir,]

227. Sen laḥd-i rāḥata çekilip gittiğin o gün
Bir dār-ı ḥüzn oldu baña dehr-i bī-vefā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 14). [bir,]

228. Öyle **bir** ʻālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 1). [bir,]

229. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi her şāh **bir** üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [bir,]

230. Pek özenmiş de ṭabīat şanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden **bir** cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 10). [bir,]

231. Böyle **bir** günde müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 13). [bir,]

232. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle **bir** günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [bir,]

233. Görmesin **bir** ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 17). [bir,]

234. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe **bir** rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 17). [bir,]

235. Āsumān-ı ‘ilme māh-ı fikri **bir** mihr-i münīr
Çarḫ-ı ‘irfāna meh-i endīşesi bir kehkeşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 7). [bir,]

236. Āsumān-ı ‘ilme māh-ı fikri bir mihr-i münīr
Çarḫ-ı ‘irfāna meh-i endīşesi **bir** kehkeşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 8). [bir,]

237. Ma‘rifet ṣaḥnında esb-i lāġarı **bir** kimseniñ
Eşheb-i faẓl u kemālātiyle olmaz hem-‘inān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 9). [bir,]

238. Ṣaḥn-ı fikri ‘andelīb-i ‘ilme cevlāngāhdır
Füsḥat-ı ṭab‘ı gül-i ‘irfān için **bir** gülsitān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 12). [bir,]

239. **Bir** hümā-yı faẓl idi uçtu sezādır şüphesiz
Mātem-i ‘ālem-şümūlin ṭutsa arż u āsumān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 13). [bir,]

240. Böyle **bir** ṣāḥib-kemāli çarḫ żāyi‘ eyledi
Aġlasın tā ḥaşre dek yād ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 17). [bir,]

241. Bā‘iṯ-i ḳaṣd-ı ḥayātı neydi ma‘lūm olmadı
Bir yed-i nā-merd ḳıydı ẓulm ile ol ḥażrete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 2). [bir,]

242. Gelen miḫnet-serā-yı dehre hep **bir** ḥıṣṣa almıştır
Bize ālām u ġam mevrūṯdur tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 3). [bir,]

243. Onuñ fevvāre-i ‘irfānının vaṣfında **bir** ḳaṭre
Yenābī‘-i ma‘ānī aḳsa da mī’zāb-ı ḫāmemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 15). [bir,]

244. Çıḳıp **bir** ehl-i mātem yazdı Āṣaf fevtine tārīḫ
Muḥammed ‘Ākif el çekti şu miḫnetgāh-ı ‘ālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 17). [bir,]

245. Ṣanma erbāb-ı ḫıred **bir** yerde kim ẕilletlenir
‘Ālem-i vaḥdet de olsa feyż alır ‘izzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 1). [bir,]

246. Cā-yı ārām u sükūndur ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan
Yoḳsa kendi ḫānesi her şaḫṣa **bir** dārü'l-ḥazen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [bir,]

247. Ḥürmet-i ḳadr-i faẓīlet maṭlab-ı ehl-i kemāl
Bildiğim ġurbet vaṭan mefhūmu bir vehm-i ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 16). [bir,]

248. Ehl-i dāniş teng-nā-yı ġamda durmaz **bir** zamān
Şüphesiz füsḥat-serā-yı ‘izzeti eyler ma‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 25). [bir,]

249. Cān ü dilden Āṣaf et **bir** cā-yı rāḥat iḫtiyār
Maṭlaında etti çün Rāġıb bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 39). [bir,]

250. Ṭūbā mıdır nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin
Bāriz **birer** ‘alāmeti gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 2). [birer, -er]

251. Ḥār-ı sitemin her biri ey ġonca-i vuṣlat

Şeh-rāh-ı ümīdimde **birer** gülşenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 10). [birer, -er]

bir: Aynı, ortak.

1. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle vaṭan **birdir** hemān
   Olmada şu beyt-i ġarrādan bu ma‘nā müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 27). [birdir, -dir]

bırak-: Bırakmak, vazgeçmek, elinden çıkarmak.

1. Diñle pek sözünü ehl-i dilānın
   Bıraḳma pek elden peymāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 2). [bıraḳma, -ma]
2. Hemān eyleyegör va‘d-i vuṣlatı incāz
   Bıraḳma ġamzedeni intiẓār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 20). [bıraḳma, -ma]
3. Belā’-yı firḳat ile ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
   Bıraḳtı gitti beni yār zār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 10). [bıraḳtı, -tı]
4. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
   Ṭatlıya baġlanmadı biz de **bıraḳtık** her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 38). [bıraḳtık, -tık]
5. Füsūn-ı ġamze ile dāġdār-ı ḥasret edip
   Bıraḳmasın dile bir yādigār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 10). [bıraḳmasın, -ma, -sın]
6. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o pırlanta teni
   Cism-i ‘uryān ile ḥayrette **bıraḳ** her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 10). [bıraḳ,]

biraz: Bir parça, azıcık.

1. Deryālar içine olsa da dāḫil
   Ḥarāretten **biraz** olamaz zā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 22). [biraz,]
2. Şu ḥālini ta‘dil et n'olur **biraz**
   Bu ḥāl güzellerde ‘ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 35). [biraz,]
3. Ruḥ-ı pür-tābını arż eyle raḥm et ey perī-ḫaṣlet
   Biraz tenvīr olunsun rü’yet-i rūyunla çeşmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 12). [biraz,]
4. Deste deste yeşil ü tāze piyāz
   Tāze na‘ne **biraz** da mi‘de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 36). [biraz,]

birbiri: İki veya daha fazla şey yahut kimsenin yerini tutar, yekdiğer.

1. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile yüzden peçeler
   Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 20). [birbirinden, -n, -den]
2. Tecāvüz eylemezler **birbirine** köfte-hārān-veş
   Bunuñ her sofra-i bezminde ḳānūn-ı adālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 29). [birbirine, -ne]

birden: Ansızın, birdenbire.

1. Ḫābīde-i nevmīd iken pister-i ġamda
   Bir ḫande-i cān-baḫşın ile **birden** uyandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 6). [birden,]
2. **Birden** hücūm etti şitā’ göstermesin Ḥaḳ bir daha

Öyle ṣoġuk oldu havā tāb-āver olmaz ṣīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 3).
[birden,]

biri: Bir tanesi.

1. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [birini, -ni]
2. Ki efrādı bu bezmin olmamış olmaz da miḥnet-keş
Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette **biri** dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 28). [biri,]
3. Ḥār-ı sitemin her biri ey ġonca-i vuṣlat
Şeh-rāh-ı ümīdimde **birer** gülşenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 10). [bir,-i]

biricik: Eşi, benzeri, ikincisi olmayan ve çok sevilen, tek.

1. Sen **biricik** güzelisin güzellikler iliniñ
Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 5). [biricik,]

birik-: Birbirine eklenip çoğalmak.

1. Elemle buruşan bed ṣūretleri
Dillerde **biriken** küduretleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 14). [biriken, -en]

birisi: Bir tanesi.

1. **Birisi** ‘aşḳ birisi ḥürriyyet
Bunlar için ḥayātı pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 1). [birisi,]
2. Birisi ‘aşḳ **birisi** ḥürriyyet
Bunlar için ḥayātı pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 1). [birisi,]

birḳaç: Bir iki, birkaç defa.

1. Şu **birḳaç** beyt ile ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
Ṣorar mı ‘āṣıḳ-ı ṣūrīdesin el-ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 27). [birḳaç,]
2. **Birḳaç** söz edip bu yolda te’sīs
Meydān-ı ẓuhūra geldi taḫmīs (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 21). [birḳaç,]
3. Hem de **birḳaç** güzel temiz perdekār
Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 7). [birḳaç,]
4. **Birḳaç** etmek yanında bir de ṣomun
Ṣuyu çıḳmış yıġın yıġın ma‘cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 33). [birḳaç,]

birlikte: Bir arada, beraberce, hep beraber.

1. **Birlikte** bu aḳşam yine mey nūş edelim gel
Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 1). [birlikte,]
2. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım efendim
Birlikte bu aḳşam yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 12). [birlikte,]

bī-şumār: Far. Sayısız, hesaba gelmez.

1. Luṭf-ı Bārīden göñül ister ki olsun dā’imā
‘İzzet ü iḳbāli bī-ḥad rūz-ı ‘ömrü **bī-şümār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 22). [bī-şümār,]

bit-: Tükenmek, sona ermek.

1. Ey şeh-i ḫûbân ne sende nâz u istiġnâ **biter**
   Ey meh-i tâbân ne bende âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 1). [biter, -er]
2. Ey şeh-i ḫûbân ne sende nâz u istiġnâ biter
   Ey meh-i tâbân ne bende âḫ u vâveylâ **biter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 2). [biter, -er]
3. Gel inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
   Şanma bu ‘âlemde bir dem fitne-i a‘dâ **biter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 6). [biter, -er]
4. Baḫs açılsa târ-ı zülfünden olur çoḳ ḳîl u ḳâl
   Bir şeb-i yeldâ degil söz bitmeden dünyâ **biter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 8). [biter, -er]
5. Şanki verdi bütün kilimi çulu
   Döşek yorġan **bitti** minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 12). [bitti, -ti]
6. Baḫs açılsa târ-ı zülfünden olur çoḳ ḳîl u ḳâl
   Bir şeb-i yeldâ degil söz bitmeden dünyâ **biter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 8). [bitmeden, -me, -den]

bit-: Çıkmak, filizlenmek.

1. Hep perîşân-ḥâl olur zülfü gibi üftâdeler
   Gülşen-i ḫüsnüñde mâdam sünbül-i ra‘nâ **biter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 4). [biter,-er]
2. Toḫm-ı mażmûnun müberrâ ġıll ü ġıştan Âṣafâ
   Bu zemîn-i füṣḥat-ı ṭab‘ında çoḳ ma‘nâ **biter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 10). [biter, -er]

bī-tekellüf: Külfetsiz, sıkıntısız, doğal olarak.

1. Ne ḫoşdur **bī-tekellüf** fırṣat el verse ‘ale’l-‘āde
   Alıp āġūşa ol sīmînberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 23). [bī-tekellüf,]

bī-uṣūl: Tarz, yöntem bilmeyen.

1. Uṣūlī işleri tā ortadan aldırmalar yoḳtur
   Mürā‘āt-i edeb var **bī-usul** daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 38). [bī-usul,]

bī-vaḳār: Ağırbaşlılık.

1. Laṭîm-i ḫod-pereste her ne olsa ser-fürū etmez
   Edānīye muḳābil ehl-i diller **bī-vaḳār** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 14). [bī-vaḳār,]

bī-vefā’: Vefasız.

1. Güzeller **bī-vefā’** yārān sitem-cū baḫt ise ma‘kūs
   Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [bī-vefā’,]

biz: Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Sāḳī baḫs et **bize** meyden bādeden
   Neyin varsa getir mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 5). [bize, -e]
2. Ver sāḳī ver **bize** rakı içelim
   Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 33). [bize, -e]
3. Şu **bizim** ellere bir ayaḳ atsın

Cennetlere döner vîrāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 27). [bizim, -im]

4. Baḳtım uyumuştu **bizim** küçücük
Ilıḳ dudaġından aldım öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 37). [bizim, -im]

5. Alıp onu ele bir Ḫaṭay ḳızı
Ġāziden **bize** bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 24). [bize, -e]

6. **Bize** bu ellerden sefer göründü
Ḫalḳa yapılmadık żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 27). [bize, -e]

7. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti n'işledi **bize** ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 8). [bize, -e]

8. Ḥādiṯāt-i dehr vermez renciş-i ḫāṭır bize
Biz ki şimdi gūşe-i ‘uzlette rāḥat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 4). [biz,]

9. Ḥādiṯāt-i dehr vermez renciş-i ḫāṭır **bize**
Biz ki şimdi gūşe-i ‘uzlette rāḥat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 3). [bize, -e]

10. **Biz** āsitāna yüz süreriz her dem ey perī
Müştāḳ-ı dil-rübūde olan da‘vet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 7). [biz,]

11. Cānān ile **biz** her gece hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 5). [biz,]

12. Sensiz olamaz neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel ṣun **bize** bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 10). [bize, -e]

13. Gel ṣun **bize** bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle
Pür-şevḳ olalım gel kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 1). [bize, -e]

14. **Bize** meyler sebūlar cāmlar sāḳī-i dilcūlar
‘Aṣālar sübḥalar seccādeler ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 5). [bize, -e]

15. **Bize** dünyā da hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā
Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [bize,, -e]

16. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
İt raḳībi alarak yār ile **biz** masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [biz,]

17. **Bize** Sancaḳ berāt-ı ‘ayş-ı dest-āvīz-i Ġāzīdir
Ḥayāt-ı cāvidānī baḫş eder menşūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 9). [bize, -e]

18. **Bize** ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi vaḥdet
Göñülden gözden aldı ol ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 7). [bize, -e]

19. **Bize** Sancaḳ cenāb-ı Kibriyādan maḥż-ı luṭf oldu
Onu Bārī te‘ālā eylesin ma‘mūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 3). [bize, -e]

20. Şimdi ne ḥāldedir toḫm-ı ḥarīr
Ḥüsn-i ḥāl ile **bizi** et tebşīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 22). [bizi, -i]

21. Lākin **bizi** etti tamām
Eṭvār-ı ma‘şūḳānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 11). [bizi, -i]

22. Yüzüñü aç görelim **biz** ne imiş ḥüsn ü cemāl
İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 25). [biz,]

23. **Biz** ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [biz,]

24. Açıḳ ḫān-ı civān-merdīmiz el-ḥaḳ mülk-i vüs‘atte
Biz ol cūd u kerem-mu‘tādız iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 74). [biz,]

25. Biziz īcād eden cūd u seḫāyı ḥaḳ ṭarīḳatte

Bize hem-pā degildir Ḫātem-i devrān ‘ināyette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 72). [bize, -e]

26. **Bizim** hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 75). [bizim, -im]

27. **Biziz** īcād eden cūd u seḫāyı ḥaḳ ṭarīḳatte
Bize hem-pā degildir Ḫātem-i devrān ‘ināyette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 71). [biziz, -iz]

28. **Biz** ki dāniş-mend-i dehriz āşinā-yı ḥikmetiz
Māverā-yı perdeden keşf-i ḫafā’yā etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 11). [biz,]

29. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
Ṭatlıya baġlanmadı **biz** de bıraḳtık her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 38). [biz,]

30. Telḫ-kām etti **bizi** ‘aṣrīliğin ḫām mişmişi
Ḳalmadı artıḳ cesāret iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 39). [bizi, -i]

31. Gelen miḥnet-serā-yı dehre hep bir ḥıṣṣa almıştır
Bize ālām u ġam mevrūṣdur tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 4). [bize, -e]

32. Kereminden **bize** bir ṭıfl-ı nevīn
Etti iḥsān Ḫudā-yı müte‘āl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 3). [bize, -e]

bölge: Belli sınırlar içinde kalan yer.

1. Ḫaṭay **bölgesine** verip istiḳlal
Erler meydānıdır bu meydān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 7). [bölgesine, -si, -ne]

borç: Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para veya başka bir şey; takanak, verecek.

1. Millet bir ḫālde ki veremez **borcu**
Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 29). [borcu, -u]

börek: Hamurdan veya yufkadan yapılıp içine kıyma veya peynir konan maruf yemek.

1. Dudaḳ vişne şurubu aġız bülbül yuvası
Çeñesi şeker **börek** ḳollar ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 6). [börek,]

2. Gören parmaḳlarını ḳadın parmağı ṣanır
Elleri ballı **börek** buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 10). [börek,]

boş: İçinde kimse veya bir şey olmayan. Manasız, beyhude, işsiz, müşterisiz.

1. Ayaḳ üzre duran o ṣāḥibinin
Eli oynar içinde **boş** cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 16). [boş,]

2. Ḳıvraḳ olur hem loş olur
Ẓannetme lākin **boş** olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 18). [boş,]

3. Kimi dü-dest ile **boş** tepsiye pekçe yapışmıştır
Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [boş,]

boya-: Bir şeyin boyandıktan sonra aldığı renk.

1. Ḳudretullah ḫalḳa rengāreng **boya** göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 45). [boya,]

böyle: Bunun gibi, bu türlü, buna benzer.

1. Bir gün olur baña acır mı bilmem

Yoḳ bu gidiş **böyle** ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [böyle,]

2. Bilmem esbâbı nedir bu ṣaff-ı müjgânın seniñ
Rezmgâh-ı ‘aşḳ içinde **böyle** ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 4). [böyle,]

3. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle mi ey fitne-cū ‘uṣṣāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [böyle,]

4. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
Hīç olur muydu perīşān **böyle** ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [böyle,]

5. Etmen revā mı ġamzedeni **böyle** nā-ümīd
Bilseñ ne ḥāle ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 5). [böyle,]

6. Feyż-i ‘aşḳındır dem-ā-dem sevdiğim ilhām eden
Böyle bir manẓūme-i āteş-me’āli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 10). [böyle,]

7. Āḫ-ı ‘ālem-sūzdur ālām-ı hicrāna cevāb
Ṣormasınlar **böyle** āteşli su’āli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 8). [böyle,]

8. Sa‘y ü ġayretle ḥusul-yāftedir feyż-i ‘ulūm
Böyle taḳrīr ediyorlar ‘ulemā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 4). [böyle,]

9. Yā **böylesi** şi‘r-i bihterīni
Āṣaf begenir de kim begenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 11). [böylesi, --si]

10. Bir **böylesi** şi‘r ile edebden
Ḥaḳḳı der isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 17). [böylesi, --si]

11. **Böyle** ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 11). [böyle,]

12. **Böyle** ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 17). [böyle,]

13. **Böyle** ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 23). [böyle,]

14. **Böyle** ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 29). [böyle,]

15. **Böyle** ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 35). [böyle,]

16. **Böyle** ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 5). [böyle,]

17. Ben āteş-i hicrānın ile **böyle** yanarsam
Ey nūr-ı mücessem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 5). [böyle,]

18. Pā-māl edecekmin beni cevrin ile **böyle**
Yārim hele söyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 9). [böyle,]

19. Diger sulṭānımız yoḳtur nihāyet **böyle** fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḥüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 19). [böyle,]

20. Ser-te-ser üftādegānıñ **böyle** şeydā eyledin
Günde biñ ṣūretle ve’l-ḥāṣıl ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 17). [böyle,]

21. **Böyle** bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 9). [böyle,]

22. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen **böyle** sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [böyle,]

23. **Böyle** bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 13). [böyle,]

24. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin

Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [böyle,]

25. ‘Ādeti **böyledir** sefil cihānın
‘Āḳillere üsttür dīvāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 3). [böyledir, -dir]

26. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā’dır her işi
Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 20). [böyledir, -dir]

27. Hīçtir indinde ser-tā-pā ṣü’ūnāt-i cihān
Böyledir ‘ālemde hep iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 28). [böyledir, -dir]

28. **Böyle** bir ṣāḥib-kemāli çarḫ żāyi‘ eyledi
Aġlasın tā ḥaşre dek yād ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 17). [böyle,]

bu: Bu, ikinci teklik şahıs işaret zamiri.

1. Bulunmadı gitti **bunuñ** çāresi
Ṣanki ateş ṣaçan volḳandır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 19). [bunuñ, -nuñ]

2. ‘Aceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [bunuñ, -nuñ]

3. **Bunuñ** īcād u ihdā’sında büyük bir kiyāset var
Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [bunuñ, -nuñ]

4. Tecāvüz eylemezler birbirine köfte-hārān-veş
Bunuñ her sofra-i bezminde ḳānūn-ı adālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 30). [bunuñ, -nuñ]

5. **Bunuñ** neşrinde şimdi ‘āleme bir ḥüsn-i niyyet var
Durup cem‘iyyet-i şi‘r ü edebde i‘tināālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 95). [bunuñ, -nuñ]

6. Eylerim ḫayli du‘ā’ rūz u leyāl
Münḥaşırdır **buña** hep fikr ü ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 24). [buña, -ña]

7. Bu taḳsīm-i dilārā pür-fevā’id pür-feżā’ildir
Buñu idrāk eden ādemde elbette dirāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 90). [bunu, -nu]

8. **Bunuñ** her loḳmasında ‘āşıḳa başḳa ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [bunuñ, -nuñ]

9. Māni‘ oldu **buña** baḫt-ı menḥūs
Dil-i ḥasret-keşim oldu me’yūs (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 29). [buña, -ña]

10. Yoḳtur **buña** gerçi iḳtidārım
Arzūma faḳaṭ zebūn u zārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 13). [buña, -ña]

bu: Üzerinde durulan, hakkında söz söylenileni işaret.

1. İşte **budur** benim senden dileğim
Göñül ne olurdu ḫandan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 7). [budur, -dur]

2. Ṣıdḳ ile sözüm **budur** ki ḥaḳḳı
Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 7). [budur, -dur]

3. Çeşm-i ġazāl ġamze-i ḫūn-ḫāra āşinā

İşte **budur** ḳażiyye-i ḥüsrān-ı yectemi‘ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 15, Mısra 2). [budur, -dur]

4. Çeşmān-ı ibtihāc-ı meserretle eşk-bār
Ḥaḳtan **budur** du‘ā’-yı dilim mihr ü māh-vār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 10). [budur, -dur]

bu: Bu, işaret sıfatı.

1. Ber-ṭaraf oldu mu bir kerre gürūh-ı ḥaẕele
‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki **bu** ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 4). [bu,]
2. Bir gün olur baña acır mı bilmem
Yoḳ **bu** gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [bu,]
3. Pay olacaḳ diyor gözlerin baña
Ne mutludur baña **bu** yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 18). [bu,]
4. **Bu** ne ḥāl ki bir ān gülmedi yüzüm
Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [bu,]
5. Baḳtım erişmişim iḫtiyarlıġa
Ḥayret **bu** ki ḥālā cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 8). [bu,]
6. Geldim geleli **bu** ḫarabābāda
Ne ḥikmettir ‘aceb virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 11). [bu,]
7. **Bu** ṭavr-ı istiġnā’ bu ḥüsn-i edā
Ne ḥis verdi baña söyleyim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 13). [bu,]
8. Bu ṭavr-ı istiġnā’ **bu** ḥüsn-i edā
Ne ḥis verdi baña söyleyim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 13). [bu,]
9. Güzeller elinden bāde içelim
Gençlik çaġıdır **bu** fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 20). [bu,]
10. Seni ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
Nedir ettiğin **bu** istiġna’ bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 34). [bu,]
11. Seni ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
Nedir ettiğin bu istiġna’ **bu** nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 34). [bu,]
12. Şu ḥālini ta‘dil et n'olur biraz
Bu ḥāl güzellerde ‘ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 36). [bu,]
13. Uyanıp da beni öyle görücük
Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 40). [bu,]
14. Bī-çāre ehāli kimsesiz ḳalmış
Bu derdlere dermān bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 12). [bu,]
15. Doġu cihetinden yükselen **bu** ses
Ġarb ufḳunda durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 9). [bu,]
16. Aḳvām Meclisinde işiten herkes
El-aman **bu** sesten el-aman dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 12). [bu,]
17. Alıp onu ele bir Ḫaṭay ḳızı
Ġāziden bize **bu** armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 24). [bu,]
18. Ḫaṭay bölgesine verip istiḳlal
Erler meydānıdır **bu** meydān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 8). [bu,]
19. Verecek ḳaldı mı millette ‘aceb
Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 14). [bu,]
20. Bir şey gelmez elden el-ḥükmü lillāh
Bu aḥvāli gören naẓar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 60). [bu,]

21. **Bu** ḥāl ile görmez bir kimse refāh
Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [bu,]
22. Bize **bu** ellerden sefer göründü
Ḫalḳa yapılmadık żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 27). [bu,]
23. Bir zamān oldu ki **bu** ḳoca millet
Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [bu,]
24. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 4). [bu,]
25. Âṣaf ṭabîatin yine bir dest-ḫûşidir
Olmuş hediyye **bu** ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 12). [bu,]
26. Zülfü gibi dağıttı **bu** şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [bu,]
27. Gel inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
Ṣanma **bu** ʿâlemde bir dem fitne-i aʿdâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 6). [bu,]
28. Toḫm-ı mażmûnun müberrâ ġıll ü ġıştan Âṣafâ
Bu zemîn-i füsḥat-ı ṭabʿında çoḳ maʿnâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 10). [bu,]
29. Bilmem esbâbı nedir **bu** ṣaff-ı müjgânın seniñ
Rezmgâh-ı ʿaşḳ içinde böyle ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 3). [bu,]
30. Fedâʾ etmek dilerdim Âṣafâ ben cânı cânâna
Faḳaṭ **bu** ârzûya ṭâliʿ-i bî-dâd mâniʿdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 12). [bu,]
31. Demek mümkin mi ḥayfā bu teġāfül **bu** ġażablarla
Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [bu,]
32. Demek mümkin mi ḥayfā **bu** teġāfül bu ġażablarla
Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [bu,]
33. Nedir Āṣaf nezāketler **bu** naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [bu,]
34. Maʿdūm olur **bu** gördüğün ekvān gün olur
Bāḳī ḳalır mı hīç Aṣaf māsivā-yı ʿaşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 9). [bu,]
35. Her nigāhında baña sefk-i dimaʿ telmīḥ eder
Söyle ey āfet neden **bu** tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 10). [bu,]
36. Arż-ı dīdār eyle ey meh āşıḳa kim **bu** ḳadar
Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [bu,]
37. Verip ṭabʿa güşāyiş midḥat-i ḥüsnüñde cānānım
Bu naẓm-ı revnaḳ-efzāyı bu yüzden dil-pesend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 10). [bu,]
38. Bir dānesiyim ʿaşḳına üftādeleriñ hep
Cānā **bu** sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 12). [bu,]
39. **Bu** ʿişve bu edā bu tenāsüb bu ān ile
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [bu,]
40. Bu ʿişve **bu** edā bu tenāsüb bu ān ile
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [bu,]
41. Bu ʿişve bu edā **bu** tenāsüb bu ān ile
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [bu,]
42. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı āyā o meh-veşiñ
Yoḳ mu ṣabāḥı **bu** şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 8). [bu,]
43. Bu ʿişve bu edā bu tenāsüb **bu** ān ile

Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [bu,]

44. Birlikte **bu** aḳşam yine mey nūş edelim gel
Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 1). [bu,]

45. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım efendim
Birlikte **bu** aḳşam yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 12). [bu,]

46. Dildāde-i reftāri olup meclis-i meyde
Sāḳī-i araḳ-rīze **bu** şeb ḫayli ṣulandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 8). [bu,]

47. **Bu** dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden ey perī-rū āteş-i ʻaşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 9). [bu,]

48. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [bu,]

49. **Bu** dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden ey perī-rū āteş-i ʻaşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 9). [bu,]

50. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [bu,]

51. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı dedi şimdi
Bu re’y-i ḫoş-āyendeyi baḳ ben de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 4). [bu,]

52. Ḳalb-i zārım ʻaşḳtan bir laḥẓa ḫālī ḳalmasın
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 2). [bu,]

53. Şiʻr ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭabʻ-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [bu,]

54. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā’ eyleyen yā Rab **bu** ḫāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 6). [bu,]

55. Ḫarīdārı iseñ gencīnesin bul öyle ṭālib ol
Bulunmaz cevher-i ʻirfān **bu** sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 4). [bu,]

56. Şüphesiz şiʻr-āşināyān-ı zamān **bu** naẓmımı
Her zamān vird-i zebān eylerler ezberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 7). [bu,]

57. Bir şeb yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
Bu hāle-i āġūşa o meh-pāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 8). [bu,]

58. Rindān-ı mey-āşāmi ḳoyup nevbet-i sāġar
Bu meygedede cānib-i hüşyāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 4). [bu,]

59. **Bu** rezimgāh-ı ʻālemde nice seyf ü ʻAlī gördük
Ve lākin her ʻAlī kerrār her seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 7). [bu,]

60. Hemān her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 12). [bu,]

61. Taḳsīmini **bu** ṭarz-ı nevīn üzre görünce
Şādī-i dilin başladı iẓhāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 19). [bu,]

62. Efrādı **bu** bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
Bu bezme gelir şevḳ ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 21). [bu,]

63. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
Bu bezme gelir şevḳ ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [bu,]

64. Efrādı gibi ḫürr olayım der **bu** sebebten
Mā’il görünür meclis-i aḥrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 23). [bu,]

65. **Bu** aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḥayrāndır
Hücūm-ı serdi-i dey buz gibi döndürdü efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 11). [bu,]

66. O verir ş̧ervet ü sāmān **bu** ġınā’-yı ‘irfān
Nerdedir cevdet-i Ḥātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 37). [bu,]
67. Olacaḳ varsa eger kim maraż-ı cehle ‘ilāc
Bu şifā’ḫāne-i ḥikmette devā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 46). [bu,]
68. Ne ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz **bu** ne ḥikmettir
Eder mi radyo ḥālā ādemi ḥayrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [bu,]
69. Beni maġrūr eden ṣıdḳ u vefā’ ‘aşḳ u maḥabbettir
Bu da‘vāya ḳanā‘at etmeyen cānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 38). [bu,]
70. Her baḳışta dīdeme bir başḳa ‘ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ **bu** ḥāli etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 8). [bu,]
71. ‘Aşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken etti deḫālet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 10). [bu,]
72. Luṭf u kereminden seniñ ey zā’ir-i maḳber
Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 2). [bu,]
73. **Bu** ḫāk-i siyāh içre bu ẓulmetgede-i laḥd
Nūr-ı keremiñle ola yā Rabbi münevver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 3). [bu,]
74. Bu ḫāk-i siyāh içre **bu** ẓulmetgede-i laḥd
Nūr-ı keremiñle ola yā Rabbi münevver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 3). [bu,]
75. Ettikçe devam dār-ı ‘aẕab tā-be-ḳıyāmet
Bu ‘abd-i Beşīr ola ‘uẕūbetle mübeşşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 6). [bu,]
76. Tanẓīre **bu** şi‘r-i bī-naẓīri
Ṭab‘ım bile kendine güvenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 5). [bu,]
77. Ol şā‘ir-i nüktedāna yuf kim
Dīvānı **bu** şi‘r ile yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 10). [bu,]
78. **Bu** resmi ṣaklarım severek ḥırz-ı cān edip
Vaḳt-i heremde seyr için ān-ı cevānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 1). [bu,]
79. **Bu** resme her ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde
Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [bu,]
80. Size **bu** resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 1). [bu,]
81. **Bu** nāçiz yādigārı maẓhar-ı ḥüsn-i ḳabūl etmen
O ibrāz-ı maḥabbettir ki īcāb-ı uḫuvvettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 3). [bu,]
82. Sende **bu** ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
Kim görürse seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 3). [bu,]
83. Sende **bu** ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
Kim görürse seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 3). [bu,]
84. İlāhī seyyi’ātim setr edip rūz-ı ḳıyāmette
Bu ‘abd-i ‘ācizin Āṣaf kuluñ ḳıl maẓhar-ı ġufrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 4). [bu,]
85. Müsteḫīl oldu teşerrüf ḥayfā
Bu ne derd ü ġam-ı ṭāḳat-fersā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 32). [bu,]
86. Peyrev olmaḳta **bu** ṭarz üzre saña
Bā‘iṯ-i faḫr ü mesār oldu baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 43). [bu,]
87. **Bu** eṯerdir eṯer-i vicdānım
Tercemān-ı dil-i bī-dermānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 53). [bu,]
88. **Bu** eṯer vāsıṭa-i arż-ı ḫulūṣ
Oldu ḥāḳ-i der-i luṭfa maḫṣūṣ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 55). [bu,]

89. Aldım **bu** hevesle ḫāme deste
Ettim nice şaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 15). [bu,]
90. Birḳaç söz edip **bu** yolda te'sīs
Meydān-ı ẓuhūra geldi taḫmīs (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 21). [bu,]
91. Taṣdī'den ictināb edildi
Bu ḳıṣṣa yolu ṭutup gidildi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 28). [bu,]
92. Dokuz yüz otuz beşinci sālın
Kim maṣdarı oldu **bu** maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 36). [bu,]
93. Dergāhına nisbet etti iḳrār
Bu bende-i ḫāṣ Āṣaf-ı zār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 38). [bu,]
94. Bī-hūde degilmiş **bu** ḳadar sa'y ü 'ameller
Biñler yaşasın sizleri i'māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 7). [bu,]
95. Eylemişti **bu** caddeyi tezyīn
Pek münāsib düşüp zamān u zemīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 9). [bu,]
96. **Bu** belā'lı yaman Bilal Çavuşun
İşte dükkānı durmayın ṣavuşun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 73). [bu,]
97. Degmez imiş **bu** dār-ı miḥen ḳīl u ḳāline
Ṭuttum ṣımāḫ-ı cān süḫan-ı bī-me'āline (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 3, Mısra 1). [bu,]
98. Nice ettim tecessüs bulmadım bir hem-dem el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā'da bir vefā'dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 2). [bu,]
99. **Bu** cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 1). [bu,]
100. Bu cāẕibe **bu** ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 1). [bu,]
101. Hüner görüñmelidir neş'edār ḫālinde
Ḳalır mı gizli göñülde **bu** āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 6). [bu,]
102. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār ḫālinde
Olur **bu** naẓmımıñ elbette ḳadri bālā-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 26). [bu,]
103. Bulur **bu** 'ālem-i 'irfānda ḳıymet-i dīger
Yaşar ḳıyāmete dek i'tibār ḫālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 29). [bu,]
104. Ḫuṭūr eyledi fikre berāy-ı ṣıdḳ u vefā'
Bu naẓmı eyleyeyim 'ācizāne ben ihdā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 34). [bu,]
105. **Bu** necm-i sa'di işrāk eyleyen yā Rab ne ḫāverdir
Şu esbāb-ı sa'ādet dehr var olduḳça var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 9). [bu,]
106. Olur ḥüsnüñ cihāna ḥayret-efzā
Güzelsin sen **bu** şi'rimden de ḥattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 34). [bu,]
107. Ḫoş geldiñiz gülüm **bu** gülüş baḳ ne dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 19). [bu,]
108. Farṭ-ı sürūr u şevḳ ile **bu** ḳalb-i pür-ṣafā
Pervāz eder gibi ediyor meyl-i i'tilā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 21). [bu,]
109. Ḫoş geldiñiz sürūrumuzu ettiniz tamām
Bu naẓm-ı nev ḳudūmunuza eyler iḥtirām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 32). [bu,]
110. Güft ü gūsuyla **bu** ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 11). [bu,]
111. Ḳalmadı kimsede **bu** şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [bu,]

112. **Bu** reh-i müşkil-ter üzre etmeli bālā-maḳām
Terk-i ḫāb u terk-i rāḥat terk-i cān āḫir kelām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 3). [bu,]

113. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır **bu** ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 6). [bu,]

114. Evvelā bir pīr-i dāniş-mende eyle intisāb
Mürşid-i küldür **bu** yolda zāde-i ʻAbdülvaḥāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 8). [bu,]

115. **Bu** reh-i ġılmān-perestīde sözü faṣlu'l-ḫiṭāb
Peyrev-i eṭvārı ol yetmek dedi etme ḥesāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 9). [bu,]

116. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır **bu** ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 12). [bu,]

117. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır **bu** ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 18). [bu,]

118. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır **bu** ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 24). [bu,]

119. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır **bu** ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 30). [bu,]

120. Bilmiş ol kim zāde-i ʻAbdülvaḥāb ne māldır
İşte ġılmāna **bu** ḥāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 34). [bu,]

121. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır **bu** ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 36). [bu,]

122. Görmez ise bir gün seni **bu** dīde-i giryān
O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 1). [bu,]

123**.** **Bu** cān u tenin elbet olur ḥāli perīşān
Ey serv-i ḫırāmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 3). [bu,]

124. **Bu** āteş-i āḫım eder eflāki de sūzān
Ey mihr-i diraḫşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 7). [bu,]

125. Beñzer mi saña hīç **bu** mihr ü meh-i tābān
Ne ḫūr ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 15). [bu,]

126. Nihāyet görmedim **bu** ṭavrı lāyıḳ ṭabʻ-ı insāna
Sülūk et baʻd-ezīn ey dil ṭarīḳ-ı ʻilm u ʻirfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 23). [bu,]

127. Feṭḥ etmeye iḳlīm-i cünūnı sefer ettim
Ey nās ḫaberdār olunuz **bu** seferimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 20). [bu,]

128. Buña māniʻ olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṯet var
Zihī taḳsim **bu** taḳsīm-i dilārāda leṭāfet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 4). [bu,]

129. Niçin yārānı ġāret eyliyorsun söyle çün reh-zen
Bu bezm-i ẕevḳ u şevḳda ṭatlı ülfet eylerken (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 22). [bu,]

130. Ki efrādı **bu** bezmin olmamış olmaz da miḥnet-keş
Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [bu,]

131. **Bu** cemʻiyyette ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
Yenir maṭlūb miḳdārı oburluktan müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 33). [bu,]

132. Buyursun imtiḥāna bunda erbāb-ı ṭabīat var
Bu fiʻl-i ḥikmet-āmīzi ʻaceb taḫḳīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 66). [bu,]

133. Eger var ise de taḫḳīḳını taʻmīḳ eden var mı
Kemāhī **bu** uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 68). [bu,]

134. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [bu,]

135. Görüldü ḥamdülillah **bu** uṣūl şāyān-ı ta‘ẓīme
Uyandı her ṭaraftan ārzūlar genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 83). [bu,]

136. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā’ildir
‘Aceb bilmez **bu** bī-çāre o süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [bu,]

137. **Bu** taḳsīm-i dilārā pür-fevā’id pür-feżā’ildir
Bunu idrāk eden ādemde elbette dirāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 89). [bu,]

138. **Bu** naẓmı Āṣafā inṭāḳ edip rengīn-edālarla
Şu ebkār-i mażāmīn nükte-i mu‘ciz-nümālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 97). [bu,]

139. Düşünce sînesinden pîrehen âheste âheste
Nedir **bu** ḫod-perestī bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 26). [bu,]

140. Düşünce sînesinden pîrehen âheste âheste
Nedir bu ḫod-perestī **bu** teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 26). [bu,]

141. Nihāyet yoḳ mu ẓālim **bu** elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [bu,]

142. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir **bu** gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 28). [bu,]

143. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte **bu** ya
Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 29). [bu,]

144. ‘İlācıñ ‘aks-i te’sīriyledir hep ettiği efġān
Bu ‘işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler ise cānān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 8). [bu,]

145. Bütün çektiklerim renc ü eẕā cānāne destinden
Bu ‘ālemde ne zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 16). [bu,]

146. Etseler bu sîne-i pür-dāġ-ı hecri çāk çāk
Ḫaste-i ‘aşḳı **bu** ḫāletler eder mi derd-nāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 7). [bu,]

147. Etseler **bu** sîne-i pür-dāġ-ı hecri çāk çāk
Ḫaste-i ‘aşḳı bu ḫāletler eder mi derd-nāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 8). [bu,]

148. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḫāl olmuş **bu** şeb ma‘nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [bu,]

149. Dillerde ālām u ġumūm hep etti bir yerden hücūm
Ancaḳ **bu** çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 24). [bu,]

150. Melekler yerde gökde el açıp Ḥaḳḳa desinler hep
Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 6). [bu,]

151. Dillere verdi sürur geldi **bu** ferzend-i nevīn
İki dünyāda ilāhī bula ‘izz ü rif‘at (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 1). [bu,]

152. Geldi bir müjde-resān etti **bu** tārīḫi ‘ıyān
Ola yā Rabbi sa‘īd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 5). [bu,]

153. Verdiler bir telefon ile **bu** tārīḫi ḫaber
Ḫocazāde ‘Ali Beg eyledi ‘uḳbāya sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 3). [bu,]

154. Ḫāṭıra geldi bu tārīḫ çekerken ḥasret
Ḫocazāde ‘Ali Beg gitti cihāndan vey vāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 3). [bu,]

155. Bildi **bu** ‘ālem-i miḥnette vefā’ yoḳtur yoḳ
İlticā’ eyledi elṭāf-ı der-i Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 1). [bu,]

156. **Bu** tārīḫinle ehl-i ḫayra peyrev oldun ey Āṣaf
Hemān aṣḥāb-ı sa‘ye ecrin iḥsān eylesin Mevlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 1). [bu,]

157. Ta‘miye oldu iki mıṣra‘ ile
Geldi meydāna **bu** tārīḫ-i güzīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 6). [bu,]

158. Ḥüsn-i istikmāline etti ehālī ihtimām
Maẕhar-ı ġufrān ola yā Rab **bu** ḫayrın ṣāni‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 2). [bu,]

159. Cāndan gelen bir āh **bu** tārīḫi söyledi
Tāb-efgen oldu cennet-i a‘lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [bu,]

160. Maḳdemi ile **bu** nevzādın sezādır etseler
Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 23). [bu,]

161. Eylemiştir şüphesiz **bu** duḫter-i pākīzeyi
Ḫānedān-ı pākine elṭāf-ı Mevlā yādigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 19). [bu,]

162. ‘Āleme gelmek için **bu** mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat sevḳı ile iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 11). [bu,]

163. Geçerek daġdaġasından **bu** ṣırāṭ-ı ‘ömrüñ
Gülşen-i ‘Adne Cemīl Beg Berekāt yol buldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 3). [bu,]

164. ‘Aceb kim zār u giryān olmamış incinmemiş kimdir
Ḫayāt-ı derd elem-encāmdan **bu** dehr-i pür-ġamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 2). [bu,]

165. **Bu** dehr-i bī-ṣebāta her gelen gitmek muḳarrerdir
Nişāne ḳalmadı Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḫātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 5). [bu,]

166. Erişti devr-i rıḥlet **bu** faẕīlet-mende de āḫir
Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa gitti dār-ı ḥüzn ü mātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 7). [bu,]

167. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda ‘āḳil olmaz pāyimāl
Fikr-i ṣā’ib vermez elbette **bu** ḥāle iḫtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 14). [bu,]

168. Eyle çār-iḳlīmini **bu** ‘ālemin geşt ü güẕār
Cā-yı ‘izzet bul vaṭan ḳaydıyla olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 19). [bu,]

169. **Bu** naṣīhat güş-ı ‘irfānında olsun ber-ḳarār
Ḥırz-ı cān olsa sezā bu maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 21). [bu,]

170. Bu naṣīhat güş-ı ‘irfānında olsun ber-ḳarār
Ḥırz-ı cān olsa sezā **bu** maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 22). [bu,]

171. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle vaṭan birdir hemān
Olmada şu beyt-i ġarrādan **bu** ma‘nā müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 28). [bu,]

172. Ber-ḳarār üzre devām etmez **bu** dār-ı inḳılāb
Gāh olur yek-dīgere ġurbet vaṭan nā’ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 33). [bu,]

173. Cān ü dilden Āṣaf et bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
Maṭlaında etti çün Rāġıb **bu** remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 40). [bu,]

bū: Koku.

1. Sünbülistān-ı maḥabbette ne **būlar** var idi
Sīnede evvel ne muḫriḳ ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 3). [būlar, -lar]

bugün: İçinde bulunulan zaman.

1. Ḫaṭay olmuştu ḥayfā bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün ufḳunda lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 2). [bugün,]

2. Göñüller şimdi ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibārettir
Bugün iḳrār-ı millet ser-te-ser mesrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 6). [bugün,]

3. Öyle müsteṣnā-yı ān serv-i revān seyr eyledim
Ben **bugün** bir nevbahār-ı ḥüsn ü ān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 14). [bugün,]

4. Seḫāyı beẕl ü israfı **bugün** tefrīḳ eden var mı

Buyursun işte meydān bunda ḳānūn-ı şerī‘at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 69). [bugün,]

5. **Bugünden** seyr eder ehl-i baṣīret sırr-ı ferdāyı
Ẓevāhir yine çeşm-i ẓāhir ile i‘tibār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 15). [bugünden, -den]

bul-: Hak ettiği şeyle karşılaşmak.

1. Süfehā’ ḥırşına pā-māl hemen olmayasın
İnkişāf ‘aşḳ u hevāsıyla fenā’ **bulmayasın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 14). [bulmayasın, -ma, -ya, -sın]
2. Ben şu tārīḫ ile tebrīk ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet **bula** İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 2). [bula, -a]
3. Cennet-i a‘lāda ḥūrīlerle hem-meclis olup
Luṭf-ı Yezdān ile **bulsun** nār-ı dūzaḫdan emān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 20). [bulsun, -sun]
4. ‘Aşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet **bulmadı**
Bu sebepten Kūhken etti deḫālet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 9). [bulmadı,-madı]
5. Ben de tārīḫ ile tes‘īd ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet **bula** Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 2). [bula, -a]

bul-: Ermek, ulaşmak, varmak.

1. **Bulmaḳ** ümidiyle ḥüsn ilāhını
Gezdim dehriñ bütün ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 13). [bulmaḳ, -maḳ]
2. Ma‘āş ṣaḥipleri devleti **buldu**
Emlāki olanlar ṣaçını yoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 41). [buldu, -du]
3. Ne ḳadar zīnet ü fer **buldu** naẓar eyle de gör
Şol maṣābīḥ-i ma‘ārifle semā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 15). [buldu, -du]
4. Geçerek dağdağasından bu ṣırāṭ-ı ‘ömrüñ
Gülşen-i ‘Adne Cemīl Beg Berekāt yol **buldu** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 4). [buldu, -du]
5. Eyle çār-iḳlīmini bu ‘ālemin geşt ü güẕār
Cā-yı ‘izzet **bul** vaṭan ḳaydıyla olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 20). [bul,]
6. Sensin güzeller içre ḫavârıḳ-nümâ-yı ân
Bulmuş cihân-ı ḥüsn seniñ ile ferr ü zîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 6). [bulmuş, -muş]
7. Derdinde de ṣafā’ **bulurum** ḳalb-i zārda
Ammā nedir bilinmiyor āh mācerā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 3). [bulurum,-ur, -um]
8. Şifā’-āver kelāmın **bulmadım** dürc-i dehānında
Marīż-i ‘aşḳı bilmem yoḳsa fikrin yoḳ mu tīmāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 3). [bulmadım, -ma, -dı, -m]
9. Muḳaddemdir ḫumārı ẕevḳına meyḫāne-i dehrin
Ṣafā’-yı ḫāṭır aṣlā **bulmadım** ben ‘ayş u nūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 6). [bulmadım, -ma, -dı, -m]
10. Nice ettim tecessüs **bulmadım** bir hem-dem el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā’da bir vefā’dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 1). [bulmadım, -ma, -dı, -m]

11. Bu ‘işve bu edā bu tenāsüb bu ān ile
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 4). [bulmuşsunuz, -muş, -sunuz, -]

bul-: Ortaya çıkarmak, keşfetmek, icat etmek.

1. Bī-çāre ehāli kimsesiz ḳalmış
Bu derdlere dermān **bulan** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 12). [bulan, -an]
2. Olmadan ḳalbe şü’ūnāt-i cihān miḥnet-figen
‘Āḳile **bulmaḳ** gerek dār u diyār-ı mü’temen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 10). [bulmaḳ, -maḳ]

bul-: Arayarak temin etmek, aradığına rastlamak.

1. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāşī bī-hūş
Ḳapıya yol **bulamazsam** koşarım pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 6). [bulamazsam, -a, -maz, -sa, -m]
2. **Bulur** bu ‘ālem-i ‘irfānda ḳıymet-i dīger
Yaşar ḳıyāmete dek i‘tibār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 29). [bulur, -ur]
3. **Bulunmadı** gitti bunuñ çāresi
Ṣanki ateş ṣaçan volḳandır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 19). [bulunmadı, -un, -ma, -dı]
4. Ḫarīdārı iseñ gencīnesin **bul** öyle ṭālib ol
Bulunmaz cevher-i ‘irfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 3). [bul,]
5. Cihān ḫalḳında ey dil bir ‘aceb ḥubb-ı sivā **buldum**
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā’il reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 2). [buldum, -du, -m]
6. Cihān ḫalḳında ey dil bir ‘aceb ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā’il reh-i Ḥaḳtan cüdā **buldum** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [buldum, -du, -m]
7. Bütün aḥvāl-i dehri ḥāṣılı ḥayret-fezā **buldum**
‘Acebdir cümle ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 3). [buldum, -du, -m]
8. Bütün aḥvāl-i dehri ḥāṣılı ḥayret-fezā buldum
‘Acebdir cümle ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā **buldum** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 4). [buldum, -du, -m]
9. Cihānı ser-te-ser sevdā’-yı cāha mübtelā **buldum**
Elem me’lūf olan dil ḫānemi dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 5). [buldum, -du, -m]
10. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā **buldum**
Seniñçün başlasa bir dem dehānın feṭḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 15). [buldum, -du, -m]
11. Ḥużuruñda seni ger ḳalkışırsa meḍḥe bir kimse
İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā’ **buldum** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 20). [buldum, -du, -m]
12. Ki ḥāl-i meslek-i rindānı āḫir pek fenā’ **buldum** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 25). [buldum, -du, -m]
13. Yeñi ḥayat **bulur** hep seyr edenler

Yeşil çemenlerde mor sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 3). [bulur, -ur]

14. Bir zamān oldu ki bu ḳoca millet
Elmās incilerle **bulmuştu** zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 6). [bulmuştu, -muş, -tu]

bul-: Belirlemek, tespit etmek.

1. Vergi a‘şār işi **bulmaz** ḳolaylıḳ
Ḳalbe feraḥ verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 47). [bulmaz, -maz]

bülbül: Güzel sesiyle bilinen kuş. II Aşık.

1. Ḫazin ḥazin öter şevḳından aġlar
Bahar ‘āleminiñ şen **bülbülleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 8). [bülbülleri, -ler, -i]
2. Dudaḳ vişne şurubu aġız **bülbül** yuvası
Çeñesi şeker börek ḳollar ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 5). [bülbül,]
3. Ḳaçırdı ġoncayı gülzārdan zār eyleyip **bülbül**
Ne ḥāli bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 33). [bülbül,]
4. Müstefīd etmişti ḫalḳı ser-te-ser feyż-i rebī‘
Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān **bülbül** naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 6). [bülbül,]
5. Ḳaçırdı ġoncayı gülzārdan zār eyleyip **bülbül**
Ne ḥāli bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 34). [bülbülüñ, -üñ]
6. Güzelsin ġoncazārın **bülbülüñden**
Çemenzār-ı maḥabbet sünbülünden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 15). [bülbülüñden, -üñ, -den]

bulun-: Bulunmak, yer almak, mevcut olmak.

1. Ḫarīdārı iseñ gencīnesin bul öyle ṭālib ol
Bulunmaz cevher-i ‘irfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 4). [bulunmaz, -maz]
2. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı **bulunmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 2). [bulunmaz, -maz]
3. Görünmez ehl-i dilān iġbirār ḥālinde
Bulunsa her ne ḳadar inkisār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 2). [bulunsa, -sa]

buña: Bu zamirinin yönelme durum eki almış biçimi.

1. Gören parmaḳlarını ḳadın parmağı ṣanır
Elleri ballı börek buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 10). [buña,]
2. Daġ olsa bile tāb getirmez **buña** insān
Cānım saña ḳurbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 11). [buña,]
3. **Buña** māni‘ olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṣet var
Zihī taḳsim bu taḳsīm-i dilārāda leṭāfet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 3). [buña,]
4. Kimisi şen ü şāṭır nāliş-i aḥbāb ile ḫandān
Buña bir çāre buldu ehl-i dil bir ṣāḥib-i iẕ‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 8). [buña,]
5. **Buña** dāḫil olan aḥbāb beyninde uḫuvvet var
Olur cem‘iyyet-i ‘adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [buña,]

6. **Buña** ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [buña,]

bunda: Bu zamirinin bulunma durum eki almış biçimi.

1. Buyursun imtiḥāna **bunda** erbāb-ı ṭabīat var
Bu fi‘l-i ḥikmet-āmīzi ‘aceb taḥḳīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 65). [bunda,]
2. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var mı
Buyursun işte meydān **bunda** ḳānūn-ı şerī‘at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 70). [bunda,]

bunlar: Bu zamirinin çoğul eki almış biçimi.

1. Birisi ‘aşḳ birisi ḥürriyyet
Bunlar için ḥayātı pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 2). [bunlar,]
2. Masa üstünde öyle dursunlar
Diye ḳonmuş gibiydi hep **bunlar** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 30). [bunlar,]
3. İşte sermāyesi bütün **bunlar**
Görmek arzū eden buyursunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 51). [bunlar,]

burc: Kale duvarlarından daha yüksek, yuvarlak, dört köşe veya çok köşeli kale çıkıntısı.

1. Köyü degil yıḳsa ḳal‘eyi **burcu**
Bargut verebilen bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 31). [burcu, -u]

burdan: Bu zamirinin ayrılma durum eki almış biçimi.

1. Şoñ kāseyi ver de **burdan** göçelim
Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 35). [burdan,]

burġūl: Bulgur.

1. Şimdi yoḳtur evde **burġul** bir aşlıḳ
Çañaḳ çömlek şaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 19). [burġul,]

bürḳa‘: Peçe.

1. Şöyle bir nāz ile at **bürḳa‘ı** bir yaña açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [bürḳa‘ı,-ı]

bursa: Bursa şehri.

1. Var bende Antebin fıstıḳ merāḳı
Bursanın da gelsin kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 32). [bursanın, -nın]

bürün-: Kaplanmak, bir görünüşe girmek.

1. Baḳ ince şekerler döşemiş sīne-i ṣāfa
Gūyā ki **bürünmüş** dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 16). [bürünmüş, -müş]
2. Ḳara **bürünmüş** her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 19). [bürünmüş,

-müş]

burun: Yüzün ortasında alınla ağız arasında yer alan, çıkıntılı, iki delikli koklama organı.

1. Gözler badem şekeri **burun** muz murabbası
   Ḳulaḳlar kakülheva yüzler irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 3). [burun,]

buruş-: Düzgünlüğü bozulmak, kırışmak.

1. Elemle **buruşan** bed ṣūretleri
   Dillerde biriken küduretleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 13). [buruşan, -an]

büse: Öpme, öpücük.

1. Mā'ilim bir gül-i ra'nāya ki öpmek dilesem
   Almadan **büsesin** iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [büsesin, -sin]
2. Eylesem mi bir cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
   Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna **büsesin** ol ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 24). [büsesin, -sin]
3. Bir **büseye** ḳāni' degiliz ṭālib-i vaṣlız
   Cāndan seni ey cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 3). [büseye, -y, -e]

bütün: Eksiksiz, yekpare, tam.

1. Bende dehriñ **bütün** derd ü elemi
   Baştan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 13). [bütün,]
2. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
   Bütün gece saña baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 12). [bütün,]
3. Ṣabā git şehre ṣor ḥürmetle meb'ūṯān ne 'ālemde
   Bütün eṣnāf eşraf cümleten a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 2). [bütün,]
4. Pür olmuştu **bütün** derd ü sitemle ḳalb-i çālākim
   Muṣammemdi raḳīb-i bed-menişce çünki ihlākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 11). [bütün,]
5. **Bütün** sevdā'ları 'aşḳ-ı vaṭan āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 35). [bütün,]
6. Bulmaḳ ümidiyle ḥüsn ilāhını
   Gezdim dehriñ **bütün** ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 14). [bütün,]
7. Dem-be-dem zār u zebūn eyler **bütün** 'āṣıḳları
   Cevr-i cān-sūz ile dīger-gūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 9). [bütün,]
8. **Bütün** eşyā'sını o dükkānın
   Ḳahrı altında ṣanki ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 41). [bütün,]
9. İşte sermāyesi **bütün** bunlar
   Görmek arzū eden buyursunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 51). [bütün,]
10. **Bütün** aḥvāl-i dehri ḥāṣılı ḥayret-fezā buldum
    'Acebdir cümle ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 3). [bütün,]
11. **Bütün** çektiklerim renc ü ez̲ā cānāne destinden
    Bu 'ālemde ne zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 15). [bütün,]
12. Ḫoş naġmeleriyle bahçeler bağlar
    Dopdoluydu **bütün** ovalar dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 6). [bütün,]
13. Ṣanki verdi **bütün** kilimi çulu

Döşek yorġan bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 11). [bütün,]

14. İsterse cihān ḥalḳı **bütün** düşmenim olsun
Ol şūḫ-ı vefā'-pīşe hemān bes benim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 1). [bütün,]

15. Beẕle-gūdur nüktedāndır nüktedānāna **bütün**
Hep fedā'dır cümle yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 25). [bütün,]

16. Ḫamūş ettiñ **bütün** gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi'rinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 99). [bütün,]

17. Etti **bütün** pīr ü cevān hep hevl-i cān ile fiġān
Güyā ḳıyāmetten nişān gösterdi çarḫ-ı kīne-ver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 17). [bütün,]

18. Ālām ḳıldı fetḥ-i bāb diller **bütün** pür-iktirāb
Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 13). [bütün,]

19. Mevt ü ḥayāt dest-i meşiyyettedir **bütün**
İḥyā' eder dilerse eder mevte mübtelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 3). [bütün,]

20. Edip bir bezm-i nūş-ā-nūş-ı vuṣlat her dem āmāde
Bütün ḫūbān şevḳ-ā-şevḳ elde sāġar-ı bāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 22). [bütün,]

büyük: Çok etkili, etkisi kuvvetli ve yaygın olan.

1. Mi'de doldurmaḳ orda baḳ nice
Ādeme en **büyük** bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 72). [büyük,]

büyük: Güçlü, kuvvetli, kudretli.

1. Atatürk denilen o **büyük** Ġazi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [büyük,]

2. Sen öyle **büyüksün** ki ḥużuruñda büyüklük
Ḫāk-i derine yüz sürerek vaż'-ı ser eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 1). [büyüklük, -lük]

3. Sen öyle büyüksün ki ḥużuruñda **büyüklük**
Ḫāk-i derine yüz sürerek vaż'-ı ser eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 1). [büyüksün, -sün]

büyük: Mühim, önemli.

1. İstiḳlāl denilen ḳurtuluş günü
Ḫaṭay Türklerine **büyük** şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 16). [büyük,]

2. Bunuñ īcād u ihdā'sında **büyük** bir kiyāset var
Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [büyük,]

buyur-: Gelmek; şereflendirmek.

1. İşte sermāyesi bütün bunlar
Görmek arzū eden **buyursunlar** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 52). [buyursunlar,-sunlar]

2. **Buyursun** imtiḥāna bunda erbāb-ı ṭabīat var
Bu fi'l-i ḥikmet-āmīzi 'aceb taḥḳīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 65). [buyursun, -sun]

3. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var mı
Buyursun işte meydān bunda ḳānūn-ı şerī'at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 70). [buyursun, -sun]

4. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün

Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [buyursun, -sun]

buz: Soğuktan donmuş su, soğuk şey veya insan.

1. ‘Avn eyleyip ‘azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
   Doldu cihānda her maḥal ḳar ile **buzla** ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [buzla, -la]
2. Bu aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḥayrāndır
   Hücūm-ı serdi-i dey **buz** gibi döndürdü efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 12). [buz,]

buzlu: Buz bağlamış.

1. **Buzlu** şerbet içmek mahāret midir
   Millet āteşiyle yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 3). [buzlu,]

cā-be-cā: Yer yer, mahal-be-mahal.

1. Niyyet ettim ‘āleme ḥüsn-i liḳā göstermeye
   Ṣīve-i ‘ālem-ṣümūli **cā-be-cā** göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 2). [cā-be-cā,]
2. Āteş-i āḫımla bī-zār oldu sükkān-ı serā
   Bīş ü kem her şey ki var ḫākister oldu **cā-be-cā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 32). [cā-be-cā,]
3. Kar yaġdı dondu **cā-be-cā** her sūda oldu rū-nümā
   Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [cā-be-cā,]

cādde: Cadde, geniş yol.

1. Bir yeñi **cādde** bir yeñi çarşı
   Ḫoş degil miydi ‘āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 1). [cādde,]
2. Eylemişti bu **caddeyi** tezyīn
   Pek münāsib düşüp zamān u zemīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 9). [caddeyi, -yi]

cāhil: Bilgisiz; şuursuz, kendini bilmeyen, gaflet içinde olan.

1. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde neẕāfet var
   O **cāhiller** ki ḥālā pister-i ġafletteler nā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 46). [cāhiller, -ler]
2. Seḫāvet müdde‘īsi mu‘tarız **cāhillerin** dā’im
   Hücūmı ortaya ma‘ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 49). [cāhillerin, -ler, -in]

cām: Kadeh.

1. Bize meyler sebūlar **cāmlar** sāḳī-i dilcūlar
   ‘Aṣālar sübḥalar seccādeler ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 5). [cāmlar,-lar]

cāme: Libas, elbise.

1. Ne **cāme** sīne-sūz olmaḳta āteşle berāberdir
   Giyāh-ı ḫuşke tebdīl etti sebzistān-ı kuhsārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 5). [cāme,]
2. Ne **cāme** kisve-i aṣliyyeden tecrīd edip yer yer
   Ḳuru eşcāra döndürdü nihālān-ı varaḳdārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 7). [cāme,]

3. Giyip bir penbe **cāme** nūrdan āheste āheste
Ḫırām ettikçe ol nāzik-beden āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 3). [cāme,]

cāmi‘: Cemeden, derleyen, toplayan.

1. Bir ṣāḥib-i faẕl nāmı Lāmi‘
Şi‘r ü edebi kemāli **cāmi‘** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 2). [cāmi‘,]

cān: Ruh, asl-ı hayat.

1. Ṣanki o bakışlar bir **cān** akışı
Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 3). [cān,]
2. Ṣanki o bakışlar bir cān akışı
Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 4). [cān,]
3. Ṣanki o bakışlar bir cān akışı
Cāna **cān** veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 4). [cāna, -a]
4. Nurdan dökme midir o güzel tenin
Ne **cān** verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 18). [cān,]
5. Bir zamānlar ‘aşḳtan baḥşler ḳonuştu
Bir zamānlar **cānla** ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 22). [cānla, -la]
6. Çekinmezdim aṣlā ederdim feda
Vücudumda eger biñ **cān** olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 16). [can,]
7. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül
Cân u dil her demde biñ kerre fedâ’ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [cân,]
8. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
Dil dîdelerle dîdelerim **cân** ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 10). [cân,]
9. Para almaz **cān** alır cān alıcı nevresteler
Tār-ı zülfüñ her yerinde nice ‘uşşāḳ besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 19). [cān,]
10. Bir nigehle gerçi eyler biñ dil ü **cānı** helāk
Ḫoḳḳa-i la‘linde ammā cān baġışlar çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 10). [cān,]
11. Yoḳsa **cānı** mı da alır mı bilmem
Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [cānı, -ı]
12. Fedâ’ etmek dilerdim Âṣafâ ben **cânı** cânâna
Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli‘-i bî-dâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 11). [cânı, -ı]
13. Bir būseye ḳāni‘ degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni ey cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 4). [cāndan, -dan]
14. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ **cāna** değişmem
Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). [cāna, -a]
15. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin mālı **cāndır**
Baġlandı o kākül gibi bir şırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 9). [cāndır, -dır]
16. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ **cāna** ġıdā’dır
Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 11). [cāna, -a]
17. **Cāndan** gelen bir āh bu tārīḫi söyledi
Tāb-efgen oldu cennet-i a‘lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [cāndan, -dan]

cān: İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül.

1. Gülüp oynaşalım **cāndan** meleğim
Sevip ḳaynaşalım doysun yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 5). [candan, -dan]

2. Verdiği vaʿdeye **cāndan** inandım
Vaʻdini ifa'da ṣādıḳtır ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 25). [cāndan, -dan]
3. Güzelsin iftiḫār etsen sezādır
Saña Āṣaf ki **cāndan** mübtelādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 26). [cāndan, -dan]

cān: Sevgili, dost, kardeş.
1. Dökeli varımı **cānla** beraber
Yoluña ṣaçarak yoḳ etmek diler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 21). [cānla, -la]
2. Bir būseye ḳāni' degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni ey **cān** der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 4). [cān,]

cānā: Sevgilim, canım, ey dost.
1. Bir dānesiyim 'aşḳına üftādeleriñ hep
Cānā bu sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 12). [cānā,]

cānān: Sevgili, yâr.
1. Beni maġrūr eden ṣıdḳ u vefā' 'aşḳ u maḥabbettir
Bu da'vāya ḳanā'at etmeyen **cānān** ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 38). [cānān,]
2. Fedâ' etmek dilerdim Âṣafâ ben cânı **cânâna**
Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli'-i bî-dâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 11). [cânâna, -a]
3. Verip ṭab'a güşāyiş midḥat-i ḥüsnüñde **cānānım**
Bu naẓm-ı revnaḳ-efzāyı bu yüzden dil-pesend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 9). [cānānım, -ım]
4. **Cānāna** dil ü cānı fedā' cānıma minnet
Kāfī ki ḳadem bastığı yer medfenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 3). [cānāna, -a]
5. **Cānān** ile biz her gece hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 5). [cānān,]
6. Su'āl et cān veren **cānānı** uġrunda Ḥayātīye
Eder mi "ba'ṣu ba'de'l-mevt"e de īmān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 11). [cānānı, -ı]
7. 'İlācıñ 'aks-i te'sīriyledir hep ettiği efġān
Bu 'işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler ise **cānān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 8). [cānān,]

cānāne: Sevgili, sevilen kadın.
1. **Cānāneye** ṣordum dem-i vaṣlı dedi şimdi
Bu re'y-i ḫoş-āyendeyi baḳ ben de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 3). [cānāneye, -ye]
2. Bütün çektiklerim renc ü ezā **cānāne** destinden
Bu 'ālemde ne zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 15). [cānāne,-e]

cāy: Yer, mahal, makam.
1. Her **cayı** benefşe cemāli güzel
Paşa bayrağıyla eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 17). [cayı, -ı]

çāy: Çay yapraklarının kurutulup hazırlanması ile elde edilen içecek.

1. Şeker yoḳken evde bir içim **çaylıḳ**
Mektep taḳsiṭ ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 45). [çaylıḳ,-lıḳ]

cāy-gīr: Yerleşen, yer tutan.

1. Benim bes ḥāfıẕ-ı Ḳur'ān-ı ḥüsnüñ
Dilimde **cāy-gīr** īmān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 22). [cāy-gīr,]

cāzibe: Alım, alımlılık, çekicilik.

1. Bu **cāẕibe** bu ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 1). [cāẕibe,]

cebhe: Yüz, alın.

1. **Cebhe** ber ḥāḳ-i tażarru' olmadır maḳṣūdumuz
Ka'be-i ulyā-yı raḥmette iḳāmet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 7). [cebhe,]
2. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat **cebhesin** tenvīr edip
Her ṣabāḥ 'ulviyyetin eyler işāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 13). [cebhesin, -sin]

cedel: Savaş, kavga.

1. Her cayı benefşe cemāli güzel
Paşa bayrağıyla eylemez **cedel** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 18). [cedel,]

cehl: Bilmemek, ilm'in zıddı.

1. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle **cehle** müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [cehle, -e]

celādet: Yiğitlik.

1. Ḳudretin luṭfuyla geldikçe **celādet** daġlara
Ḳudsiyān eyler tevāżu'la ri'āyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 1). [celādet,]

celāl: Yahyazāde Āsaf'ın torunu Vedat oğlu Celāl Yahyaoğlu.

1. Ne güzel doġduğunun tārīḫi
Mehd-i dünyāda sa'īd ola **Celāl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 10). [celāl,]

cem: İran hükümdar sülalelerinden Pişdadiyan'a mensup olup uzun yıllar ülkesini esenlik içerisinde yönetir. Azerbaycan'a gelince güneşin doğuşuna yakın yüksek bir yere tahtını kurdurur ve güneşin doğuşu ile tahtı ve üzeri mücevherlerle süslü kaftanı parlamaya başlayınca kendisine Cemşid denilir. İdris peygamberin şeratine göre amel eden Cemşid, sonraları saltanatına güvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Dahhak, kendisinden sonra tahta geçer. Şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kasesinin olduğu ve o kase ile dünyanın çeşitli yerlerini seyredebildiği söylenir.

1. Cām-ı **Cem** esrārına vāḳıf bir ādem ḳalmadı
Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 2). [cem,]

cemāl: Güzellik, hüsn ü ân. Güzel yüz.

1. Her cayı benefşe **cemāli** güzel

Paşa bayrağıyla eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 17). [cemāli, -i]

2. Güzellikler nümāyān oldu vechinde kemāliyle
Cihān-ı ‘aşḳa revnaḳ verdi ol meh-rū **cemāliyle** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 12). [cemāliyle, -i, -yle]

cem‘iyyet: Tamamı, topluluk anlamında.

1. Bu **cem‘iyyette** ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
Yenir maṭlūb miḳdārı oburluktan müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 33). [cem‘iyyette, -te]
2. Perīşānī-i ‘uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
Ne zülfüñ etti güldeste ne ḳoydu dilde **cem‘iyyet** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [cem‘iyyet,]

cennet: Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdir.

1. Şu bizim ellere bir ayaḳ atsın
Cennetlere döner vīrāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 28). [cennetlere, -ler, -e]
2. Firdevs-i vuṣlata eren üftādegān-ı ‘aşḳ
Etmez liḳā-yı ḥūra naẓar **cennet** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 14). [cennet,]
3. Yine ḥāl-i rical müşkil olur rūz-ı ḳıyāmette
Eger ‘aṣrīleşirse nāz edip ḥūrān **cennette** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 2, Mısra 2). [cennette, -te]
4. Cihān **cennet** miṣāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
Göñül şen dilrübā ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 5). [cennet,]
5. **Cennet** ḳuşu yā ḥūrdur
Yā kāse-i faġfūrdur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 5). [cennet,]
6. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ ne dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 20). [cennet,]
7. Şanki **cennetten** nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
Her ṭaraf ābād ‘ālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 3). [cennetten, -ten]

cep: Genellikle bir şey koymaya yarayan, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen astardan yapılmış parça.

1. Ḳırıldı milletin ḳanadı ḳolu
Ḳalmadı **cebinde** parası pulu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 10). [cebinde, -i, -n, -de]
2. Ayaḳ üzre duran o ṣāḥibinin
Eli oynar içinde boş **cebinin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 16). [cebinin, -i, -nin]

cesāret: Cesurluk, yiğitlik, yüreklilik.

1. Telḫ-kām etti bizi ‘aṣrīliğin ḫām mişmişi
Ḳalmadı artıḳ **cesāret** iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 40). [cesāret,]

cevāb: Ar. Suale karşılık mukabele..

1. Āḫ-ı ‘ālem-sūzdur ālām-ı hicrāna **cevāb**
Ṣormasınlar böyle āteşli su’āli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 7). [cevāb,]

cevān: Genç, delikanlı.

1. Bes şanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir **cevān**
   Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [cevān,]
2. Baḳtım erişmişim iḫtiyarlıġa
   Ḥayret bu ki ḥālā **cevāndır** göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 8). [cevāndır, --dır]

cevher: Mücevher; değerli, kıymetli.

1. Nezd-i erbāb-ı naẕarda her zamān ḥürmetlenir
   ʻĀḳil ü ʻārif olan **cevher** gibi ḳıymetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 4). [cevher,]
2. Āṣafā **cevherle** yaz tecdīdinin tārīḫini
   Şimdi görsünler ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmiʻi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 3). [cevherle, -le]

cevlāngāh: Dolaşma yeri.

1. Ṣaḥn-ı fikri ʻandelīb-i ʻilme **cevlāngāhdır**
   Füṣḥat-ı ṭabʻı gül-i ʻirfān için bir gülsitān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 11). [cevlāngāhdır, -dır]

cevr: Eza, sitem.

1. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra be artıḳ yeter ettiñ
   Cevrin ile billāh ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 4). [cevrin, -in]
2. Āfetlere taḳsīm olıcak **cevr** ü vefā'lar
   ʻUṣṣāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 7). [cevr,]
3. Pā-māl edecekmin beni **cevrin** ile böyle
   Yārim hele söyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 9). [cevrin, -in]
4. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
   Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili **cevri** tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [cevri, -i]
5. Felek yapsın ne deñli **cevri** varsa ben fütūr etmem
   Dil-i zārı belā'ya āşinā buldum sezā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 9). [cevri, -i]
6. Nedāmetler edersin ḳorḳarım ettiklerin **cevre**
   Tīr-i inṣāfa gel ey dil-şiken āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 29). [cevre, -e]
7. **Cevri** mādam kendine muʻtād edinmiş ol perī
   Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 13). [cevri, -i]

ceyb: Yaka II Cep.

1. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
   Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 28). [ceybden, -den]

cezāʾ: Suç işleyen bir kimseye suçunun derecesine göre verilen acı karşılık.

1. Kömür odun yapmaḳ müşkildir saña
   Muḫālefet derler yazarlar **cezāʾ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 62). [cezāʾ,]

cezm: Kesin karar verme.

1. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin

Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā' 'azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [cezmin, -in]

ciğer: Ciğer.

1. Mānend-i Fu'ād ben de vuruldum **ciğerimden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 25). [ciğerimden, --im, --den]

cihān: Dünya, âlem, cihân.

1. Öyle cān u dil temennāsından āzād ol ki tā
   Münḥaṣır ḳalsın **cihānda** vuṣlat-ı ġılmān saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 16). [cihānda, -da]
2. 'Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
   Ne müşkil 'ilm aḫlāḳın **cihānda** ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [cihānda, -da]
3. Seḫāyı beẕl ü isrāf ile tefsīr eyliyor ẓālim
   Ḳalır kendüye elbette **cihānda** levmet-i lā'im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 48). [cihānda, -da]
4. 'Avn eyleyip 'azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
   Doldu **cihānda** her maḥal ḳar ile buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [cihānda, -da]
5. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
   Ḫālide geldi **cihānda** ola 'ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 28). [cihānda, -da]
6. 'Ādeti böyledir sefil **cihānın**
   'Āḳillere üsttür dīvāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 3). [cihānın, -ın]
7. Geçip Āṣaf **cihānın** mescidinden ḫān-ḳāhından
   Güzeller mecma'ı bir meclis-i 'işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 13). [cihānın, -ın]
8. **Cihān** cennet miṣāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
   Göñül şen dilrübā ṭab'a muvāfiḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 5). [cihān,]
9. Bu ne ḥāl ki bir ān gülmedi yüzüm
   Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 4). [cihāna, -a]
10. Edince cevv-i semā'da **cihāna** arż-ı liḳā
    Esīr-i ḥüsnü olursa sezādır ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 7). [cihāna, -a]
11. Verir **cihāna** leṭāfet o cism-i enverle
    Tezeyyün eyler onuñla semā'-yı pür-kevkeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [cihāna, -a]
12. Olur ḥüsnüñ **cihāna** ḥayret-efzā
    Güzelsin sen bu şi'rimden de ḥattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 33). [cihāna, -a]
13. **Cihānı** ser-te-ser sevdā'-yı cāha mübtelā buldum
    Elem me'lūf olan dil ḫānemi dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 5). [cihānı, -ı]
14. Ḥikmet-i Ḥaḳtır **cihāna** 'Adnden ādem salış
    Merd-i meydān-ı ḥaḳīḳatle et ünsiyyet alış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 21). [cihāna, -a]
15. 'Ālem-i fānīde bir reng-i beḳā' göstermeye
    Şöyle bir çeşm-i başīretle **cihānı** seyr eden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 16). [cihānı, -ı]

16. Gelir bir āḫ-ı dil-suz ḫāmeden yazdıkça tārīḫin
Cihāndan göçtü Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i şebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 4). [cihāndan, -dan]
17. Ḫāṭıra geldi bu tārīḫ çekerken ḥasret
Ḫocazāde ‘Ali Beg gitti **cihāndan** vey vāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 4). [cihāndan, -dan]
18. Eyler ḫayāl ismini tārīḫ-i tehniyet
Geldi **cihāna** yümn ola Yümniyye Dilrübā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 4). [cihāna, -a]
19. **Cihānıñ** ḥālini mürşidim baña
Anlattığı zamān miḥnettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 1). [cihānıñ, -ıñ]
20. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti **cihān**
Ol ṣafā’ ol ‘işret ol ḥālet o ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 11). [cihān,]
21. Her ānına biñ **cihān** verirdim
İrcā‘ına ‘ömrüñ olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 1). [cihān,]
22. **Cihān** ḫalḳında ey dil bir ‘aceb ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā’il reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [cihān,]
23. Gülsitān-ı ẕevḳda bir gül-dehān seyr eyledim
Mürġzār-ı ḥüsnde başḳa **cihān** seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 12). [cihān,]
24. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser **cihān**
Her ṭaraf ābād ‘ālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 3). [cihān,]

cihet: Yön, taraf.
1. Doġu **cihetinden** yükselen bu ses
Ġarb ufḳunda durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 9). [cihetinden, -in, -den]

cilā: Parlaklık.
1. Odur lisānda dem-ā-dem kemāl-i ḥüsne miṣāl
Odur veren ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre **cilā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 4). [cilā,]

cilvegāh: Tecelli ve zuhur mahalli.
1. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa **cilvegāh** olmaz
O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 17). [cilvegāh,]

cilve-ger: Ortaya çıkan, görünen.
1. Ḫaṭay olmuştu ḥayfā bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün ufḳunda lākin **cilve-gerdir** nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 2). [cilve-gerdir, -dir]

cīm: Cim (ج) Arap alfabesinin beşinci harfi.
1. ‘Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan **cīmi**
Ne müşkil ‘ilm aḫlāḳın cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 11). [cīmi,-i]

cinân: Cennetler; köşkler, saraylar, ulu makamlar.
1. Düşmem der iken pençesine ‘aşḳ u hevānın
Yer ṭuttu ḫaṭar-nāk maḥallinde **cinānın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 22). [cinānın, -ın,]

cism: Cisim, vücut.

1. Nezāketle tenāvül eyleyenlerde telāş olmaz
   Mübārek cismdir **cism**-i laṭīfi ḫurd u ḫāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 44). [cismdir, -dir]

cū: Akarsu, ırmak.

1. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā'-yı 'aşḳ
   Onda mecnūn bīdler dīvāne **cūlar** var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [cūlar, -lar]

cūd: Cömertlik.

1. Açıḳ ḫān-ı civān-merdīmiz el-ḥaḳ mülk-i vüs'atte
   Biz ol **cūd** u kerem-mu'tādız iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 74). [cūd,]
2. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
   Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin **cūdumuz** görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [cūdumuz, -umuz]
3. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin **cūdumuz** görsün
   Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 77). [cūdumuz, -umuz]
4. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
   Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin **cūdumuz** görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [cūdumuz, -umuz]
5. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin **cūdumuz** görsün
   Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [cūdumuz, -umuz]

cüdā: Ayrı, ayrılmış, firkate düşmüş, ayrılığa düşkün, ayrı kalmış, uzak düşmüş.

1. Cihān ḫalḳında ey dil bir 'aceb ḥubb-ı sivā buldum
   Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā'il reh-i Ḥaḳtan **cüdā** buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 2). [cüdā,]

cühhāl: Cahiller.

1. Ḳabūl etmez inād eyler yine **cühhāli** ta'līmi
   Müdevver tepsi üzre hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 13). [cühhāli, -i]
2. Gidip ehl-i temeddünler daġıldı çār-iḳlīme
   Ḳoyuldular ser-ā-ser bir ṭaḳım **cühhāli** ta'līme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 82). [cühhāli, -i]

cümle: Bütün, hep, müstesnası olmayarak.

1. Dāyelik etsin ona **cümle** melekler dā'im
   Eylesin Ṭā'ir-i Ḳudsī daḫi beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 3). [cümle,]
2. Ādem oldur **cümle** ḫalḳa her zamānda dād eder
   Cümle ḫalḳa cān ü dilden raḥm edip imdād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 1). [cümle,]
3. Ādem oldur cümle ḫalḳa her zamānda dād eder
   Cümle ḫalḳa cān ü dilden raḥm edip imdād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 2). [cümle]
4. Dikip berdü'l-'acuz ḫayyāṭı ḳardan cāme-i beyżā
   Hemān baştan ayağa etti iksā **cümle** eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 4). [cümle,]

5. Beẕle-gūdur nüktedāndır nüktedānāna bütün
Hep fedā'dır **cümle** yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 26). [cümle,]
6. Aldığı **cümle** sebz-i miḥnettir
Ṣattığı ṭu'me-i küdūrettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 53). [cümle,]
7. Bütün aḥvāl-i dehri ḫāṣılı ḥayret-fezā buldum
'Acebdir **cümle** ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 4). [cümle,]
8. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret zamānı ḫalḳ **cümle** cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [cümle,]
9. **Cümle** ḫādim ü müdāvimlerine
Olsun Allah iki dünyāda mu'īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 1). [cümle,]

cümleten: Bütünüyle, tamamen.
1. Ṣabā git şehre ṣor ḥürmetle meb'ūṯān ne 'ālemde
Bütün eṣnāf eşraf **cümleten** a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 2). [cümleten,]

cūy-bār: Akarsu, ırmak.
1. Pek özenmiş de ṭabīat ṣanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden bir **cūy-bār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 10). [cūy-bār,]

cūy-bār-āsā: Irmak gibi.
1. Sirişkim **cūy-bār-āsā** revān olmaḳta her yerde
Ḥicāb-ı ma'şiyetten rū-yı alım ḳaldı kan terde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 11). [cūy-bār-āsā,]

çābuk: Tez, hızlı.
1. Re'īs etmez **çābuk** meclisi teşkil
Da'vālar edilir muttaṣıl te'cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 53). [çābuk,]

çaġ: Zaman.
1. Güzeller elinden bāde içelim
Gençlik **çaġıdır** bu fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 20). [çaġıdır, -ı,dır]

çal-: Başkasına ait olan bir şeyi gizlice almak.
1. Saña mā'il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen **çaldın**
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 5). [çaldın,]

çalış-: Bir şeyin olması, yapılması, elde edilmesi için gereken gayreti göstermek, çaba sarfetmek.
1. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
Benliği terk et eger insān olam dersen **çalış** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 24). [çalış,]
2. O şūḫa çoḳ **çalıştım** vaṣl için benden dirīġ etti
Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [çalıştım, -tı, -m]

çañak: Toprak veya metalden yapılmış kap.

1. Şimdi yoḳtur evde burġul bir aşlıḳ
Çañaḳ çömlek ṣaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 20). [çañaḳ,]

çāre: Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.

1. Ne **çāre** sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 23). [çāre,]
2. Bir nigehle gerçi eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i la'linde ammā cān baġışlar **çāre** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 10). [çāre,]
3. Bulunmadı gitti bunuñ **çāresi**
Ṣanki ateş ṣaçan volḳandır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 19). [çāresi, -si]
4. Başḳa bir **çāreye** yoḳ idi mecāl
Ne 'aceb sevḳ-ı ṭabīat fi'l-hāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 33). [çāreye, -ye]
5. İltihāb-ı sīne-i sūzāna te'sīr etmedi
Yapmadık bir **çāre** bir tedbīr-i merhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 8). [çāre,]
6. Ḥalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek seyyāre nīst
Engüṣthā-rā **çāre** nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 8). [çāre,]

çarḫ: Talih, baht, zaman,devran.

1. Ne dānā ehl-i diller **çarḫ** elinden ḳalbi ḫūn olmuş
Ne ser-keş cāhilān vardır her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 1). [çarḫ,]
2. Böyle bir ṣāḥib-kemāli **çarḫ** żāyi' eyledi
Aġlasın tā ḥaşre dek yād ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 17). [çarḫ,]

çār-hafā': Dört sır.

1. Zā'il oldukta o dem **çār-ḫafā'**
Oldu ebkār-i nüket cilve-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 45). [çār-ḫafā',]

çār-iklīm: Dört ülke.

1. Gidip ehl-i temeddünler dağıldı **çār-iḳlīme**
Ḳoyuldular ser-ā-ser bir ṭaḳım cühhāli ta'līme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 81). [çār-iḳlīme, -e]
2. Eyle **çār-iḳlīmini** bu 'ālemin geşt ü güẕār
Cā-yı 'izzet bul vaṭan ḳaydıyla olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 19). [çār-iḳlīmini, -in, -i]

çarlık: Bir çar tarafından yönetilen devlet.

1. Güvenirdim tāzeliğe varlıġa
Baş eğmezdim sulṭānlıġa **çarlıġa** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 6). [çarlıġa, -a]

çarp-: Vurmak, birbirine dokundurmak.

1. Doḳunurdu ve lākin efkāra
Bir ġarib şey ki **çarpar** enẕāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 12). [çarpar, -ar]

çarşı: Çeşitli dükkânların bulunduğu, üstü açık veya kapalı alışveriş yeri.

1. Bir yeñi cādde bir yeñi **çarşı**
Ḫoş degil miydi 'āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 1). [çarşı,]

çatal: Yemek yerken kullanılan iki, üç veya dört uzun dişli çoğunlukla metal araç.

1. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ **çatal** silecek
   Önlük ile silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 19). [çatal,]

çatla-: Sıkıntı, sevinç, yalnızlık, heyecan, sabırsızlık, kıskançlık vb. ruhsal durumları aşırı derecede duymak.

1. Gülmeden gülmeden of **çatlayacaktık** azdan
   İt raḳîbi alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 13). [çatlayacaktık, -(y)acak, -tık]

çek-: Katlanmak, tahammül etmek.

1. Arż-ı dîdār eyle ey meh āşıḳa kim bu ḳadar
   Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 8). [çekmeye, -me, -y, -e]
2. **Çekdiklerin** ‘aṣrīlerin
   Derdi degilse yā nesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 15). [çekdiklerin, -dik, -ler, -in]
3. Tenāḳuṣ etse ḫātır derhemi bir ḳılca ġam **çekmem**
   Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [çekmem, -me, -m]
4. Tenāḳuṣ etse ḫātır derhemi bir ḳılca ġam çekmem
   Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem **çekmem** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 14). [çekmem, -me, -m]
5. Niceler var **çekmede** ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb
   Var nice ġurbet temennāsıyla olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 31). [çekmede, -me, -de]
6. Terāzū-yı taḥammül-sencde aşlā sitem **çekmem**
   Dururken müstaḳim ḳısṭās oḳu elde hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [çekmem, -me, -m]
7. Sezādır ehl-i diller mātemin tā ḥaşre dek **çekse**
   Ayırdı ehl-i ‘irfānı felek dāhī-i a‘ẓamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 11). [çekse, -se]
8. **Çeken** degil ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
   O kimse ‘ārif-i dānā ki eyliyor imrār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 23). [çeken,]
9. Bütün **çektiklerim** renc ü eẕā cānāne destinden
   Bu ‘ālemde ne zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 15). [çektiklerim, -tik, -ler, -im]
10. **Çekilir** şey midir ‘ālemin ġamı
    Rūḥa rāḥat verir vaḥdet ‘ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 29). [çekilir, -ir]

çek-: İçki içmek.

1. Getir getir baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
   Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 22). [çekip,-ip]

çek-: Asmak.

1. **Çekildi** himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta al sancaḳ
   Ne mutlu ḫalḳına şimdi vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 11). [çekildi, -il, -di]

<u>çekil-</u>: Uzlet ve inzivayı ihtiyar etmek, bir şeye karışmamak.

1. **Çekilmiş** ‘andelībān-ı gülistān ḳābiliyyetten
   Ribāṭ-ı maṭlaba zāġ-ı keçeller reh-nümūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 5). [çekilmiş, -miş]
2. Sen laḥd-i rāḥata **çekilip** gittiğin o gün
   Bir dār-ı ḥüzn oldu baña dehr-i bī-vefā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 13). [çekilip, -ip]

<u>çekin</u>-: Saygı, korku, utanma vb. duygularla bir şeyi yapmak istememek, kaçınmak.

1. **Çekinmezdim** aṣlā ederdim feda
   Vücudumda eger biñ can olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 15). [çekinmezdim, -mez, -di, -m]

<u>çemen</u>: Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer. 2. Taze yeşil ot.

1. Ḫaṭ-ı tāze leṭāfet-baḫş olur rū-yı dilārāya
   Baḳılsa revnaḳı evvelbahārın hep **çemendendir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 2). [çemendendir, -den, -dir]
2. Yeñi ḥayat bulur hep seyr edenler
   Yeşil **çemenlerde** mor sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 4). [çemenlerde, -ler, -de]
3. ‘Aşḳıñ diyārına şevḳle göçelim
   Sevgi **çemeninden** lāle biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 18). [çemeninden, -i, -n,-den]

<u>çemenzār</u>: Çimenlik.

1. Enmūzec-i ḥüsn olmaya ezhāra künīfe
   Çıḳtı yine seyrāna **çemenzāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 2). [çemenzāra, -a]
2. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir lālezār olsun
   Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 4). [çemenzār,]

<u>çeñe</u>: Üzerine dişler sıralanmış bulunan ve ağzın içinde altlı üstlü yer alan iki kemik.

1. Dudaḳ vişne şurubu aġız bülbül yuvası
   Çeñesi şeker börek ḳollar ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 6). [çeñesi, -si]

<u>çerāgāh</u>: Hayvan otlayacak yer, otlak, mera.

1. İsterse göñlün gülsitān olma **çerāgāha** revān
   Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 15). [çerāgāha, -a]

<u>çeşit</u>: Aynı türden şeylerin aralarında küçük farklar bulunan parçaları, tür, nevi.

1. Ay seni ben her gecede bir **çeşit** görüyorum
   Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [çeşit,]
2. Ay seni ben her gecede bir çeşit görüyorum
   Her **çeşitte** başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 10). [çeşitte, -te]

<u>çeşitli</u>: Muhtelif, farklı, çeşitli, türlü.

1. Pek laṭiftir hele gül fidanları

Biñ bir **çeşitlidir** ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 16). [çeşitlidir, -dir]

çeşm: Göz.

1. Hemān ister ki dā'im her yeten meh-veşle yār olsun
   O **çeşmi** dilrübā ruḫsārı ra'nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 16). [çeşmi, -i]
2. Ger seni görmek ümīdin ṭutmasa rü'yāda dil
   Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 8). [çeşmime, -im, -e]

çeşmān: Gözler.

1. Ruḥ-ı pür-tābını arż eyle raḥm et ey perī-ḫaṣlet
   Biraz tenvīr olunsun rü'yet-i rūyunla çeşmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 12). [çeşmānım, -ım]
2. Ruḥ-ı pür-tābını arż eyle raḥm et ey perī-ḫaṣlet
   Biraz tenvīr olunsun rü'yet-i rūyunla çeşmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 12). [çeşmānım, -ım]

çi: Ne.

1. 'Ömrüñ ey yar be-cihān efzūn yād
   Ḥāṣıl āyed ki **çi** ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 64). [çi,]

çiçek: Farklı renklerde ve kokularda olabilen kır ve bahçe bitkisi.

1. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
   Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste **çiçekler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [çiçekler, -ler]
2. Her **çiçekte** vardır başḳa bir revnaḳ
   Deste deste olmuş ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 11). [çiçekte, -te]

çiftekar: At, katır ve eşeğin arka ayaklarını hızla savurmak suretiyle attığı tekme.

1. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
   Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [çiftekarlık, -lık]

çık-: Dışarıya varmak, gitmek.

1. Giren **çıḳan** şeyden hep alırlar baç
   Düşüñmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 37). [çıḳan, -an]
2. Enmūzec-i ḥüsn olmaya ezhāra künīfe
   Çıḳtı yine seyrāna çemenzāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 2). [çıḳtı, -tı]

çık-: Bir durumla ilgili niteliklerini yitirmek, bir durumdan başka bir duruma geçmek.

1. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir şaḫṣı miḥnette
   Çıḳardı İlmi ḳalbimden şu miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 34). [çıḳardı, -ar, -dı]

çık-: Ortaya çıkmak.

1. Verdiği zehr-āb-ı ġam **çıḳtı** ṭabīb-i ‘aşḳımın
Derd-i ‘aşḳa ben de dārū-yı şifā’ ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 5). [çıḳtı, -tı]
2. Ey yār ḫabīr olmadın āḫ-ı seherimden
Berk-ı elemin **çıḳmada** nūr-ı naẓarımdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 2). [çıḳmada,-ma, -da]

çık-: Belirli sınırların dışına çıkmak, taşmak.

1. Birḳaç etmek yanında bir de ṣomun
Ṣuyu **çıḳmış** yıġın yıġın ma‘cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 34). [çıḳmış, -mış]

çık-: Yükselmek.

1. Evc-i semâ’ya **çıḳmadadır** dûd-ı âḫımız
Ref‘-i naẓar ḳıl ettiğimiz âḫ u zârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 3). [çıḳmadadır, -ma, -da, -dır]
2. **Çıḳtı** bir nāle-i cāngāh yazarken tārīḫ
Ḫocazāde ‘Ali Beg etti vedā‘ dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 3). [çıḳtı, -tı]

çık-: Doğmak, kaynaklanmak, neşet etmek.

1. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup da esās
Atatürkten **çıḳan** bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 20). [çıḳan, -an]

çık-: Yetişmek.

1. **Çıḳıp** bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 7). [çıḳıp, -ıp]
2. **Çıḳıp** bir ehl-i mātem yazdı Āṣaf fevtine tārīḫ
Muḥammed ‘Ākif el çekti şu miḥnetgāh-ı ‘ālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 17). [çıḳıp, -ıp]

çiköfte: Çiğ köfte.

1. Görüp efrādını bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
O **çiköfte** künīfe-ḫār olan yārān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 20). [çiköfte,]

çirk-āb: Pis su, çirkef.

1. Duruyor bir de bir ḳazan **çirk-āb**
Eylemekte meşāmı mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 49). [çirk-āb,]

çirkin: Hoş olmayan.

1. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile yüzden peçeler
Birbirinden güzeli **çirkini** ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 20). [çirkini, -i]

çoban: Hayvanları gezdirip otlatan adam.

1. Bir tāneyi bile ḳurda ḳaptırmaz
Sürüyü ḳoruyan **çoban** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 28). [çoban,]

çok: Sayı, nicelik, değer, güç, derece, vb. bakımından büyük ve aşırı olan.

1. Toḫm-ı mażmûnun müberrâ ġıll ü ġıştan Âṣafâ
   Bu zemîn-i füsḥat-ı ṭab‘ında **çoḳ** ma‘nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 10). [çoḳ,]
2. Beni mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler bezm-i dilberde
   Git ey bād-ı ṣabā yārāna benden **çoḳ** selām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 4). [çoḳ,]
3. **Çoḳ** zamān dolaştım secdegāhını
   Şimdi de dönyorum meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 15). [çoḳ,]
4. Menfaʿat uġrunda ḳoşanlar **çoḳtur**
   Millet için ḳoşan erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 3). [çoḳtur, -tur]
5. O şūḫa **çoḳ** çalıştım vaṣl için benden dirīġ etti
   Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [çoḳ,]
6. Yolun uġrarsa Daġlızādeye pek **çoḳ** selām eyle
   Kenār-ı ḥavżda olmuş mudur mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 23). [çoḳ,]
7. Nīle teşbīh edemem Nīl ise **çoḳ** ṣu götürür
   Gözümüñ yaşı dolar bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 3). [çoḳ,]
8. Gerçi pek **çoḳ** ise de noḳsānı
   Perde-i afv ile setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 57). [çoḳ,]
9. Taṭvīl-i kelāma vaḳt yoḳtur
   Gerçi diyecek süḫan da **çoḳtur** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 26). [çoḳtur, -tur]
10. **Çoḳ** mudur lāl ederse insānı
    Orada bir de aşçı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 13). [çoḳ,]
11. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek **çoḳ** ḳazandım ammā
    Ḥayfā ki ḫāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 1). [çoḳ,]
12. Zamān gelir ki eder kendi kendini iẓhār
    Ederse **çoḳ** mu dü-çeşmim miṣāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 8). [çoḳ,]
13. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
    Güzelsin ḫāṣılı pek **çoḳ** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 6). [çoḳ,]
14. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
    Güzelsin ḫāṣılı pek **çoḳ** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 12). [çoḳ,]
15. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
    Güzelsin ḫāṣılı pek **çoḳ** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 24). [çoḳ,]
16. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
    Güzelsin ḫāṣılı pek **çoḳ** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 30). [çoḳ,]
17. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
    Güzelsin ḫāṣılı pek **çoḳ** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 36). [çoḳ,]
18. **Çoḳ** nedāmet çekerek ṣaçlarını yolmayasın
    Ḳorḳarım ġonca-i dem-dīde gibi ṣolmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 15). [çoḳ,]
19. Görünce baḫtı yāver ḳalmadı bir kimseden bākim
    Dönerse **çoḳ** mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 14). [çoḳ,]
20. Duydum ki raḳībān ile ülfetler edermiş
    İnṣāf ediniz **çoḳ** mudur ölsem kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 10). [çoḳ,]
21. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda **çoḳ** seḫāvet var
    Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 75). [çoḳ,]
22. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
    Kimi aç ise de kimi ḳavīdir **çoḳ** ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [çoḳ,]

23. Tefāḫür etse **çoḳ** mu ḫalḳa ḥüsn-i bī-miṡāliyle
Açıldı bir gül-i ra‘nāya döndü la‘l-i alıyla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 13). [çoḳ,]

24. Ṭarf-ı destārında sünbül gibi mūlar var idi
Mācerā-yı ‘aşḳta **çoḳ** şeyler icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 16). [çoḳ,]

25. Sende evvel **çoḳ** nevālar güft ü gūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 25). [çoḳ,]

26. Varıp sāḳī-i bezm-i vaṣla pek **çoḳ** iḫtirām ettim
Ayaġın öptüm aldım dāmenin işrāb-ı cām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 3). [çoḳ,]

27. Ālām ḳıldı feṯḥ-i bāb diller bütün pür-ıktirāb
Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa **çoḳ** mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 14). [çoḳ,]

28. Āb-ı çeşmim yazsa tārīḫ-i vefātın **çoḳ** mudur
Rūḥ-ı Sāmī ‘ālem-i ervāḥa ḳıldı i‘tilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 3). [çoḳ,]

29. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek **çoḳ** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 18). [çoḳ,]

30. Baḫṡ açılsa târ-ı zülfünden olur **çoḳ** ḳîl u ḳâl
Bir şeb-i yeldâ degil söz bitmeden dünyâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 7). [çoḳ,]

çök-: Dinçliğini ve zindeliğini kaybetmek, yıpranmak.

1. Ne zamān terk edeceksin meyi maḥbūbları
Başına **çöktü** herem vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 2). [çöktü, -tü]

çömlek: Çömlek, toprak kap.

1. Şimdi yoḳtur evde burġul bir aşlıḳ
Çañaḳ **çömlek** şaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 20). [çömlek,]

çorap: Pamuk, yün vb.nden örülen, ayağa giyilen giyecek.

1. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
Enseden tā **çoraba** aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [çoraba, -a]

çul: Hayvanların üzerine konan kıl, kenevir veya yünden yapılmış örtü.

1. Şanki verdi bütün kilimi **çulu**
Döşek yorġan bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 11). [çulu, -u]

çün: Çünkü, zira.

1. Bir ḥālde etti ḳalbe te’sīr
Ẓulmetgedeyi **çün** etti tenvīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 10). [çün,]

2. Niçin yārānı ġāret eyliyorsun söyle **çün** reh-zen
Bu bezm-i ẕevḳ u şevḳda ṭatlı ṭatlı ülfet eylerken (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 21). [çün,]

3. Şüd ber-diraḫtān berghā **çün** gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 9). [çün,]

4. Cān ü dilden Āṣaf et bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
Maṭlaında etti **çün** Rāġıb bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 40). [çün,]

çünki: Çünkü, zira.

1. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḫtimāli göñlüme
Çünki ol meh-pāreniñ girmiş ḫayāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 2). [çünki,]

2. Yüz sürer tevḳīr için ḳırlar deñizler pāyına
Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 12). [çünki,]
3. Onu et ḥüsn-i ḳabūle maẓhar
Çünki maḥṣūl-i maḥabbet o eşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 60). [çünki,]
4. Pür olmuştu bütün derd ü sitemle ḳalb-i çālākim
Muşammemdi raḳīb-i bed-menişce **çünki** ihlākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 12). [çünki,]
5. Şu ṭab‘a nā-muvāfıḳ fi‘le şirket eylemem hiç ben
Muvāfıḳ şer‘a elbet **çünki** taḳsīmi ferā’izden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 24). [çünki,]

çürü-: (İnsan için) Yıpranıp güçsüzleşmek, çökmek.

1. Her gün bir āfetle **çürüdü** özüm
Bir sa‘ādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 1). [çürüdü, -dü]

da: Dahi anlamında bağlaç.

1. Göñül isteğidir olsa **da** eger
İstemez mi ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 23). [da,]
2. Yoḳsa cānı mı **da** alır mı bilmem
Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [da,]
3. Var bende Antebin fıstıḳ merāḳı
Bursanın **da** gelsin kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 32). [da,]
4. Deryālar içine olsa **da** dāḫil
Ḥarāretten biraz olamaz zā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 21). [da,]
5. Uyanıp **da** beni öyle görücük
Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 39). [da,]
6. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
Hicrān saña **da** mı etmiştir eşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 22). [da,]
7. Ṭuttuğu saġarı şundu **da** baña
Elem ġam maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 11). [da,]
8. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup **da** esās
Atatürkten çıḳan bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 19). [da,]
9. Giren çıḳan şeyden hep alırlar baç
Düşüñmezler millet ḳalırsa **da** aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 38). [da,]
10. Gözümden olsa **da** mehcūr olmaz elbette
Dil-i nizārdan ol ‘işvedār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 7). [da,]
11. Gerçi ġażab-ālūd nigāhın **da** luṭufdur
Āġūş-ı dil-i merḥametin me’menim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 5). [da,]
12. Ger şefā‘at eylesen küffāra **da** āyā şefī‘
İnnehum nācū mine'n-nāri ve kānū‘ fāi’zīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [da,]
13. Bize dünyā **da** hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā
Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [da,]
14. Bize dünyā da hem ‘uḳbā **da** nüzhetgāhdır ḥayfā
Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [da,]
15. Size bu resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
İkinci maḳṣadım **da** ṣıdḳ ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 2). [da,]
16. Naṣıl olyor **da** sükūna mā’il

Olmağa ṭab‘ınız olyor ḳā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 13). [da,]

17. Taṭvīl-i kelāma vaḳt yoḳtur
Gerçi diyecek süḫan **da** çoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 26). [da,]

18. Her noḳṭası şanki dürr-i meknūn
Her lafẓı **da** başḳa başḳa mażmūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 6). [da,]

19. Deste deste yeşil ü tāze piyāz
Tāze na‘ne biraz **da** mi‘de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 36). [da,]

20. O ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā
Göñül ister o **da** göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [da,]

21. Şevḳ u ġarāma peyrev olup **da** biʾl-ihtimām
Vird eyledim şu beyti ḫulūṣ ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 33). [da,]

22. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa **da** ḫālī n'idelim
Rü’yet el vermez ise sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 33). [da,]

23. Şaḳlabanlıḳ na‘ra-zenlik aṣl-ı re’sü'l-māldır
Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ olmaḳ **da** ḫoş bir ḥāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 32). [da,]

24. Āṣaf gibi onlar **da** olur ḥüsnüñe ḫayrān
Ey ḫusrev-i ḫūbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 19). [da,]

25. Ki efrādı bu bezmin olmamış olmaz **da** miḫnet-keş
Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [da,]

26. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa **da** cezmin
Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā’ ‘azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [da,]

27. Sürmelerle simsiyāh etmiş o mestāne gözü
Pudralarla ḳaplayıp **da** süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 42). [da,]

28. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
Metbū‘ı olmuş **da** havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 22). [da,]

29. Onuñ fevvāre-i ‘irfānının vaṣfında bir ḳaṭre
Yenābī‘-i ma‘ānī aḳsa **da** mīʾzāb-ı ḫāmemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 16). [da,]

30. Onuñ **da** ‘ömrü ḫayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O da oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 1). [da,]

31. Onuñ da ‘ömrü ḫayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O **da** oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 2). [da,]

dāġ: Yara.

1. **Dağ** olsa bile tāb getirmez buña insān
Cānım saña ḳurbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 11). [dağ,]

dāġ: Çevresindeki arâziye göre büyük bir çıkıntı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kütlesi.

1. Ḫoş naġmeleriyle bahçeler bağlar
Dopdoluydu bütün ovalar **dağlar** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 6). [dağlar, -lar]

2. Ḳudretin luṭfuyla geldikçe celādet **dağlara**
Ḳudsiyān eyler tevāżu‘la ri‘āyet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 1). [dağlara, -lar, -a]

3. Ḳudretin luṭfuyla geldikçe celādet dağlara
Ḳudsiyān eyler tevāżu‘la ri‘āyet **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 2). [dağlara, -lar, -a]

4. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
Ol tecellīdir veren ḥālā leṭāfet **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 4). [dağlara, -lar, -a]
5. Dil olur envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan müstenīr
Eyledikçe her ṣabāḥ vaḳti neẓāret **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 6). [dağlara, -lar, -a]
6. Her baḳışta dīdeme bir başḳa ʻālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ʻināyet **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 8). [dağlara,-lar, -a]
7. ʻAşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken etti deḫālet **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 10). [dağlara, -lar, -a]
8. Yüz sürer tevḳīr için ḳırlar deñizler pāyına
Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 12). [dağlara, -lar, -a]
9. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
Her ṣabāḥ ʻulviyyetin eyler işāret **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 14). [dağlara, -lar, -a]
10. Şāh-ı ḫūbānın müşābih zülf-i ʻanber-būsuna
Bir müselsel nūrdur yoḳtur nihāyet **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 16). [dağlara, -lar, -a]
11. Gör ne maʻnālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
ʻAşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat **dağlara** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [dağlara, -lar, -a]

dağdağa: Telaş ve sıkıntı II Uğraşma, çalışma, mücadele.

1. Geçerek **dağdağasından** bu ṣırāṭ-ı ʻömrüñ
Gülşen-i ʻAdne Cemīl Beg Berekāt yol buldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 3). [dağdağasından, -sı, -n, -dan]

dāğdār: Kızgın demirle dağlanmış, yaralı.

1. Etmeden fikr-i vaṭan derdi derūnu **dāğdār**
Vermeden āyīne-i ṭabʻa küdūret iġbirār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 37). [dāğdār,]

dağıl-: Bütün durumdan çıkmak.

1. Gidip ehl-i temeddünler **dağıldı** çār-iḳlīme
Ḳoyuldular ser-ā-ser bir ṭaḳım cühhāli taʻlīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 81). [dağıldı, -dı]
2. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye **dağılmış** her yaña
Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 27). [dağılmış, -mış]

dağıt-: Yaymak, saçmak.

1. Zülfü gibi **dağıttı** bu şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [dağıttı, -tı]

dağlızāde: Özel isim, YahyazādeĀsaf'ın yakın arkadaşı.

1. Yolun uġrarsa Daġlızādeye pek çoḳ selām eyle
   Kenār-ı ḥavżda olmuş mudur mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 23). [daġlızādeye, -ye]

dahā: Başına geldiği sıfata bir karşılaştırmaya dayanarak fazlalık ve üstünlük anlamı katar.

1. Eskisinden **dahā** ma‘mūr dilārā oldu
   Selkıye Ḳasṭalını etti ehālī tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 3). [daha,]
2. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir **dahā**
   Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [daha,]
3. Birden hücūm etti şitā’ göstermesin Ḥaḳ bir **dahā**
   Öyle ṣoġuk oldu havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 3). [daha,]

dahā: Henüz.

1. **Dahā** pek genç idi ḥayfā Ḥacı Gencozāde
   Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı edip cā-yı penāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 1). [daha,]

dahi: Fazla olarak, üstelik, daha, bile, de anlamlarına gelen kuvvetlendirme sözü.

1. Ārām u sükūn eyleyemem bir **daḫi** Āṣaf
   Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 9). [daḫi,]
2. Bir öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der bī-iştibāh insān **daḫi** eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 6). [daḫi,]
3. Dāyelik etsin ona cümle melekler dā’im
   Eylesin Ṭā’ir-i Ḳudsī **daḫi** beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 4). [daḫi,]
4. Geçsen **daḫi** Āṣaf ne ḳadar semt-i sükūta
   Bir dem yine pür-nükte süḫandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 17). [daḫi,]
5. Mürġ-i dil öyle esīr olsun kemend-i zülfüne
   Bir **daḫi** āzād olmaḳ iḫtimāli ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 6). [daḫi,]

dāḫil: İç, iç taraf, bir şeyin içerisi. "Hariç" mukabili.

1. Deryālar içine olsa da **dāḫil**
   Ḥarāretten biraz olamaz zā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 21). [dāḫil,]
2. Buña **dāḫil** olan aḥbāb beyninde uḫuvvet var
   Olur cem‘iyyet-i ‘adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [dāḫil,]
3. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā’ildir
   ‘Aceb bilmez bu bī-çāre o süfliyyāte **dāḫildir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [dāḫildir, -dir]

daldır-: Sokmak, batırmak.

1. Uṣūlī işleri tā ortadan aldırmalar yoḳtur
   Mürā‘āt-i edeb var bī-usul **daldırmalar** yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 38). [daldırmalar, -ma, -lar]

dām: Tuzak, ağ.

1. Ḥayf mürġ-i dil-i ‘uṣṣāḳı şikār etmek için
   Oldu zülf-i siyehi **dām** beni dāne yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 4). [dām,]

dāmen: Etek.

1. Varıp sāḳī-i bezm-i vaṣla pek çoḳ iḥtirām ettim
   Ayaġın öptüm aldım **dāmenin** işrāb-ı cām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 4). [dāmenin, -in]

dānā: Ârif, âlim, fâzıl.

1. Ne **dānā** ehl-i diller çarḫ elinden ḳalbi ḫūn olmuş
   Ne ser-keş cāhilān vardır her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 1). [dānā,]

dāne: Tane, adet, miktar.

1. Girse ele pek ḫoş olur
   ‘Aṣrīliğin bir **dānesi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 20). [dānesi, -si]

dāne: Yem, rızık, kısmet.

1. Bir **dānesiyim** ‘aşḳına üftādeleriñ hep
   Cānā bu sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 11). [dānesiyim, -si, -yim]
2. Ḥayf mürġ-i dil-i ‘uşşāḳı şikār etmek için
   Oldu zülf-i siyehi dām beni **dāne** yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 4). [dāne,]

dārü'l-ḥazen: Hüzün evi.

1. Cā-yı ārām u sükūndur ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan
   Yoḳsa kendi ḫānesi her ṣaḫṣa bir **dārü'l-ḥazen** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [dārü'l-ḥazen,]

da‘vā: Çözülmesi gereken mesele.

1. Re’īs etmez çābuk meclisi teşkil
   Da‘vālar edilir muttaṣıl te’cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 54). [da‘vālar, -lar]
2. Beni maġrūr eden ṣıdḳ u vefā’ ‘aşḳ u maḥabbettir
   Bu **da‘vāya** ḳanā‘at etmeyen cānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 38). [da‘vāya, -ya]

dāye: Bir çocuğa süt veren ve bakan cariye, dadı.

1. **Dāyelik** etsin ona cümle melekler dā’im
   Eylesin Ṭā’ir-i Ḳudsī daḫi beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 3). [dāyelik, -lik]

dā’im: Devamlı, sürekli.

1. Hemān ister ki **dā’im** her yeten meh-veşle yār olsun
   O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā ṣūḫ-ı müsteṣnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [dā’im,]
2. Seḫāvet müdde‘īsi mu‘tarıż cāhillerin **dā’im**
   Hücūmı ortaya ma‘ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 49). [dā’im,]
3. Dāyelik etsin ona cümle melekler **dā’im**
   Eylesin Ṭā’ir-i Ḳudsī daḫi beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 3). [dā’im,]

dā’imā: Sürekli, devamlı olarak.

1. ‘Âşıḳ-ı bî-çâreye sen hîç raḥm etmez misin
   Dâ’imâ ḫûn-ı sirişki pâyına efşân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 6). [dâ’imâ,]
2. Luṭf-ı Bārīden göñül ister ki olsun **dā’imā**
   ‘İzzet ü iḳbāli bī-ḥad rūz-ı ‘ömrü bī-şümār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 21). [dā’imā,]

dā’imī: Sürekli, devamlı.

1. Göñül bir **dā’imī** hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
   Yoluñda cān verip ölmek benimçün bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 1). [dā’imī,]

dā’ir: "-a dair" hakkında, konusunda.

1. Yazdığım şiirler ‘aşḳına **da’ir**
   Layıḳtı dillerde destan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 19). [da’ir,]
2. Cünūn-ı ‘aşḳa **dā’ir** sözlerin hīç etmedi te’sīr
   Dil-i sevdā’-pereste gerçi Āṣaf ḫayli pend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 11). [dā’ir,]
3. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye **dā’ir** yazıp eş‘ār
   Bir beyt ile biñ ṣā‘iri ḫāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 9). [dā’ir,]

de: Dahi anlamına gelen bağlaç.

1. Çoḳ zamān dolaştım secdegāhını
   Şimdi **de** dönyorum meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 16). [de,]
2. Ṣoñ kāseyi ver **de** burdan göçelim
   Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 35). [de,]
3. Maşraba dururken içmez bardaḳta
   Ḫalḳı düşünür **de** yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 22). [de,]
4. Ḳahramān Başvekil İsmet İnönü
   Ḫaṭay işinde **de** ḳazandı ünü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 14). [de,]
5. Bir zamānlar şervet ṭaştı döküldü
   Şimdi **de** paradan eşer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 24). [de,]
6. Millet bir ḥālde ki veremez borcu
   Taḥṣildār gelir **de** boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 30). [de,]
7. ‘Aṣrīlik **de** başa bir belā oldu
   Maṣraf düşmānına ẓafer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 43). [de,]
8. Sebep ṣorma ṣaḳın ḳalsın ḳapalı
   Hem **de** deme şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 52). [de,]
9. Bir bāde bir **de** nuḳl yeter bezme sāḳiyā
   Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [de,]
10. Derdinde **de** ṣafā’ bulurum ḳalb-i zārda
    Ammā nedir bilinmiyor āh mācerā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 3). [de,]
11. Ne siḥr ettin **de** aldattın beni sen verdiğin va‘de
    Dil-i āsūde-ḥāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [de,]
12. Geçsen **de** yine tā’ib olup ẕevḳ u ṣafā’dan
    Dilberle mey-i tevbe-şikenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 5). [de,]
13. Muṭrib naġamāt-i ney ü sanṭūr u kemānla
    Āheng-i feraḥ-nākini **de** güş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 8). [de,]
14. Meger iḳlīm-i ḥüsne tācdār-ı nāmdār olmuş

Gelip **de** re’s-i kār-ı ‘āleme fermān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 10). [de,]

15. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı dedi ṣimdi
Bu re’y-i ḫoṣ-āyendeyi baḳ ben **de** beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 4). [de,]

16. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ ben **de** tükendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 10). [de,]

17. Verdiği zehr-āb-ı ġam çıḳtı ṭabīb-i ‘aşḳımın
Derd-i ‘aşḳa ben **de** dārū-yı şifā’ ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 6). [de,]

18. Hem leṭāfet hem **de** ma‘nādan müberrā sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [de,]

19. Hem leṭāfet hem de ma‘nādan müberrā sözlerin
Ben **de** Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [de,]

20. Yoḳ zülf-i siyeh-fāmına sevdā’-yı teşebbüh
Ne sünbül-i ḫoş-būda ne **de** müşg-i Ḫutende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 12). [de,]

21. Aġlarım ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz dīdeden
Vāḳıf olsan sen **de** aġlarsın belā’lı gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 4). [de,]

22. Ḫalḳı görürüm ḫurrem u şādān benim **de**
Ālām-ı cihān ṭāli‘-i bedkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 3). [de,]

23. Ḳamer o nūr-ı mücessem ‘arūs-ı nāz-ı felek
Giyip **de** hāleden öyle libās-ı müsteṣnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 6). [de,]

24. Bir dest-i ṭama‘kār ile ġāret edilip **de**
Lāyıḳ mı ki ṣad çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 29). [de,]

25. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp **de**
Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 33). [de,]

26. Ne ḳadar zīnet ü fer buldu naẓar eyle **de** gör
Ṣol maṣābīḥ-i ma‘ārifle semā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 15). [de,]

27. Yine bir ġāyete ermez ne ḳadar eylese **de**
Kilk-i erbāb-ı hüner medḥ ü senā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 55). [de,]

28. Su’āl et cān veren cānānı uġrunda Ḥayātīye
Eder mi “ba‘ṣu ba‘de'l-mevt”e **de** īmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 12). [de,]

29. Yā böylesi şi‘r-i bihterīni
Āṣaf begenir **de** kim begenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 12). [de,]

30. Eyleyip **de** bir iki söz taḥrīr
Ḳalb-i maḫzūnumu eyle tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 17). [de,]

31. Gerçi pek çoḳ ise **de** noḳsānı
Perde-i afv ile setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 57). [de,]

32. Manẓūme demek **de** söz degildir
Eş‘ār ise başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 19). [de,]

33. Biñ mihr-i münir biñ meh-i tābāna bedelsin
Yıldızların al şu‘lelerinden **de** güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 6). [de,]

34. Hem **de** birḳaç güzel temiz perdekār
Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 7). [de,]

35. Çoḳ mudur lāl ederse insānı
Orada bir **de** aşçı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 14). [de,]

36. Faḫre kārı ḳızılca bir **de** ṣoluḳ
Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 27). [de,]

37. Birḳaç etmek yanında bir **de** ṣomun
Ṣuyu çıḳmış yıġın yıġın ma‘cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 33). [de,]
38. Duruyor bir **de** bir ḳazan çirk-āb
Eylemekte meşāmı mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 49). [de,]
39. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
Çiftekarlık eyleme ḳız sen **de** esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [de,]
40. Odur zamān geçiren baḫtiyār ḥālinde
Velev ki geçse **de** ‘ömrü nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 4). [de,]
41. Taḥammül etse **de** göñlüm firāḳa her ne ḳadar
Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 13). [de,]
42. Taḥammül etse de göñlüm firāḳa her ne ḳadar
Yine tebaḫḫur eder **de** civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 14). [de,]
43. Getir getir baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
Çekip **de** neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 22). [de,]
44. Luṭuf görüp **de** olursa teveccühe maẓhar
Her ehl-i dil ona ettikçe ‘aṭf-ı ḥüsn-i naẓar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 27). [de,]
45. Edip esbāb-ı ḳaṭ‘-ı ülfeti hiç yoḳ iken peydā
Rüsūm-ı bī-vefā’yı etse **de** her ḥāl ile īmā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 18). [de,]
46. Olur ḥüsnüñ cihāna ḥayret-efzā
Güzelsin sen bu ṣi‘rimden **de** ḥattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 34). [de,]
47. Seyre gel sen **de** şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [de,]
48. Söyleyim **de** diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 1). [de,]
49. Bu āteş-i āḫım eder eflāki **de** sūzān
Ey mihr-i diraḫşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 7). [de,]
50. Mānend-i Fu’ād ben **de** vuruldum ciğerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 25). [de,]
51. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
Kimi aç ise **de** kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [de,]
52. Eger var ise **de** taḥḳīḳını ta‘mīḳ eden var mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [de,]
53. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
Ṭatlıya baġlanmadı biz **de** bıraḳtık her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 38). [de,]
54. Burc-ı ḥüsnüñde iki gīsūlu bir seyyāre var
‘Ālem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip **de** ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 16). [de,]
55. Arar geh ġamze-i ġammāz gāhī ḫāl-i ‘anber-sā
Geçip **de** Āṣafā ruḫsār-ı alından dil-i şeydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 28). [de,]
56. Sen **de** tārīḫin ile ey Āṣaf
Olasın bāb-ı ilāhīye yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 3). [de,]
57. Ben **de** tārīḫ ile tes‘īd ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 1). [de,]
58. Pek özenmiş **de** ṭabīat şanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 9). [de,]
59. Ben **de** tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
Ḫālide geldi cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 27). [de,]
60. Dört ṭarafta gidip i‘lān edildi tārīḫ

Mescid-i cennete **de** oldu Zekī Ḫoca imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 4). [de,]

61. Erişti devr-i rıḥlet bu faẕīlet-mende **de** āḫir
Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa gitti dār-ı ḥüzn ü mātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 7). [de,]

62. Ṣanma erbāb-ı ḫıred bir yerde kim ẕilletlenir
‘Ālem-i vaḥdet **de** olsa feyż alır ‘izzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 2). [de,]

de-: Demek, söylemek, dile getirmek.

1. Durmasın süzülsün heman gözlerin
Dileğimi **deyim** güzelim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 6). [deyim, -yim]
2. Cihānıñ ḥālini mürşidim baña
Anlattığı zamān miḥnettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 2). [dedi, -di]
3. Vefa’sı olmayan yalancı dünyā
Baṣiret ehline ‘ibrettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 4). [dedi, -di]
4. Ne şey olmayan bir miḥnetzedeye
Evceğizi bile ġurbettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 8). [dedi, -di]
5. Ṭuttuğu saġarı şundu da baña
Elem ġam maḥlūlı şerbettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 12). [dedi, -di]
6. Eğilip gizlice cān ḳulaġıma
İstediğin ḫāin vuṣlattır **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 16). [dedi, -di]
7. Güzeller elinden bāde içelim
Gençlik çaġıdır bu fırṣattır **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 20). [dedi, -di]
8. Dedim derdin neyse ver baña ḫaber
Derdim amān bilmez firḳattir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 24). [dedi, -di]
9. Aġzın aramağa döndüm dolandım
Vuṣlat sözü bir ḫoş ṣoḥbettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 28). [dedi, -di]
10. Göñlüm sever yalñız geçen ḫoş demi
Baña yār ediñmek külfettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 32). [dedi, -di]
11. Şu ḫālini ta‘dil et n'olur biraz
Bu ḫāl güzellerde ‘ādettir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 36). [dedi, -di]
12. Uyanıp da beni öyle görücük
Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 40). [dedi, -di]
13. Felek **dedikleri** sāḳī-i belā’
Biñ bir terkīb ile yapmış bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 9). [dedikleri, -dik, -ler, -i]
14. **Dedim** derdin neyse ver baña ḫaber
Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 23). [dedim, -di, -m]
15. Her şeyin ‘ārifi olan dedeye
Ṣordum ġurbet vaṭan ne **demek** diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 6). [demek, -mek]
16. Atatürk denilen o büyük Ġazi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [dedi, -di]
17. Hayḳırdı yettiği ḳadar āvāzı
Ḳahr altına girmez her insān **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 4). [dedi, -di]
18. Ḫaṭay bölgesine verip istiḳlal
Erler meydānıdır bu meydān **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 8). [dedi, -di]
19. Aḳvām Meclisinde işiten herkes
El-aman bu sesten el-aman **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 12). [dedi, -di]
20. İstiḳlāl denilen ḳurtuluş günü

Ḫaṭay Türklerine büyük şan **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 16). [dedi, -di]

21. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup da esās
Atatürkten çıḳan bir fermān **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 20). [dedi, -di]

22. Alıp onu ele bir Ḫaṭay ḳızı
Ġāziden bize bu armaġan **dedi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 24). [dedi, -di]

23. Sebep ṣorma ṣaḳın ḳalsın ḳapalı
Hem de **deme** şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 52). [deme, -me]

24. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
Güzellerin beyi **desem** pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [desem, -se, -m]

25. Ṣarı enfes ṣaçına gazlibenat **dediler**
Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 1). [dediler, -diler]

26. Kime elmādır **desem** yañağını inanır
Şeftāli yemiş gibi durmaz aġzı ṣulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 7). [desem, -se, -m]

27. **Demek** mümkin mi ḥayfā bu teġāfül bu ġażablarla
Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [demek, -mek]

28. Nā-puḫte nihādān ko ne **derlerse** desinler
Üslūb-ı ḳadim ṭarz-ı kühenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 15). [derlerse, -r, -ler, -se]

29. Nā-puḫte nihādān ko ne derlerse **desinler**
Üslūb-ı ḳadim ṭarz-ı kühenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 15). [desinler, -sin, -ler]

30. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı **dedi** şimdi
Bu re'y-i ḫoş-āyendeyi baḳ ben de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 3). [dedi, -di]

31. **Desinler** bir perī-peyker için terk-i ḥayāt etmiş
Yürü Āṣaf ṭarīḳ-ı 'aşḳta ibḳā'-yı nām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 9). [desinler, -sin, -ler]

32. Dolaştım ḫān-ḳāh-ı 'ālemi baştan başa Āṣaf
Ne **dersin** kisve-i iḫlāṣı yoḳtur ḫırḳa-pūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 10). [dersin, -r, -sin]

33. Efrādı gibi ḥürr olayım **der** bu sebebten
Mā'il görünür meclis-i aḥrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 23). [der, -r]

34. **De** ki dilber der-āġuş kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [de,]

35. Vefā'sızdır **demiş** inṣāfsız ḳalbi ḫilāfında
Yine saġ olsun ol meh-pāre-i vicdān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 35). [demiş, -miş]

36. **De** ki dilber der-āġuş kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 42). [derlerse, -r, -ler, -se]

37. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr veyā māh **demez** mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [demez, -mez]

38. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
Kim görürse seni Allāh **demez** mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [demez, -mez]

39. Eyledin ḥāl-i dili ḫoş-i‘lām
Āṣafā **der** sözüne ḥüsn-i ḫitām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 62). [der, -r]

40. Manẓūme **demek** de söz degildir
Eş‘ār ise başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 19). [demek, -mek]

41. Bir böylesi şi‘r ile edebden
Ḥaḳḳı **der** isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 18). [der, -r]

42. Taṭvīl-i kelāma vaḳt yoḳtur
Gerçi **diyecek** süḫan da çoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 26). [diyecek, -y, -ecek]

43. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ ne dilgüşā
Cennet **desem** maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 20). [desem, -se, -m]

44. Şeh-i ḫūbān **dedi** mi kimse Kerīmāna açıl
Açıl ey nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 41). [dedi, -di]

45. Her vaḳitte **derim** ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 23). [derim, -r, -im]

46. Bu reh-i ġılmān-perestīde sözü faṣlu'l-ḫiṭāb
Peyrev-i eṭvārı ol yetmek **dedi** etme ḥesāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 10). [dedi, -di]

47. Düşmem **der** iken pençesine ‘aşḳ u hevānın
Yer ṭuttu ḫaṭar-nāk maḥallinde cinānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 21). [der, -r]

48. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān **demek** elyaḳ
Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [demek, -mek]

49. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
Benliği terk et eger insān olam **dersen** çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 24). [dersen, -r, -se, -n]

50. Gül **dedim** ruḫsārına gülzār-ı ānında görüp
Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 11). [dedim, -di, -m]

51. Gül dedim ruḫsārına gülzār-ı ānında görüp
Dür **dedim** dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 12). [dedim, -di, -m]

52. Eylesem mi bir cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
Yoḳ **demezmiş** naḳd-i cāna būsesin ol ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 24). [demezmiş, -mez, -miş]

53. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet **dedi** her bir cevān
Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [dedi, -di]

54. Bir öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
Elbette **der** bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 6). [der, -r]

55. Melekler yerde gökde el açıp Ḥaḳḳa **desinler** hep
Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 5). [desinler, -sin, -ler]

56. Nuṣret-i Yezdān olup tārīḫ-i tebrīkin **dedim**
Luṭf-ı Ḥaḳḳ ile cihāna geldi İsmet Nāsırī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 17, Mısra 1). [dedim, -di,-m]

57. Yaḳlaştı mı **dersin** Ṣūr-ı İsrāfīl
Ebu Bekir gitti ‘Ömer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 55). [dersin, -r, -sin]

58. Öyle bir arż-ı cemāl eyle ki ey reşk-i melek
Ruḫ-ı tābānını seyr eyleyen Allāh **desin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 2). [desin, -sin]

59. Eski sözdür lāfla pilav yenir mi
Sözle olan şeye oldu **denir** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 6). [denir, -n, -ir]

60. Ta‘ẓīm ile tekrīm ile bā-emr-i ilāhī
Taḳdīm-i cevābında **derim** “aḥsene minhā” (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 4). [derim, -r,-im]

61. Pay olacaḳ **diyor** gözlerin baña
Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 17). [diyor, -yor]

62. Masa üstünde öyle dursunlar
Diye ḳonmuş gibiydi hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 30). [diye, -ye]

63. Kömür odun yapmaḳ müşkildir saña
Muḫālefet **derler** yazarlar cezā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 62). [derler, -r, -ler]

64. Güzel yüze ay gibidir **derler** ḳızlar içinde
Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [derler, -r, -ler]

65. Dün būse-i cān-baḫşını va‘d eyler iken yār
Vuṣlattı murādım **demeye** ḳorḳtum utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 10). [demeye, -me, -y, -e]

66. Ne ḥikmettir ilāhī ehl-i dil ehl-i faẓīletler
Denilir pençe-i ḳahrında hep zār u zebūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 4). [denilir, -n, -il, -ir]

dede: Ata, dede.

1. Her şeyin ‘ārifi olan **dedeye**
Ṣordum gürbet vaṭan ne demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 5). [dedeye, -ye]

değ-: Layık olmak.

1. **Degmez** imiş bu dār-ı miḥen ḳīl u ḳāline
Ṭuttum şımāḫ-ı cān süḫan-ı bī-me’āline (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 3, Mısra 1). [degmez, -mez]

2. Ẕevḳ u ṣafā’sı **değmedi** derd-i ḫumārına
Gördük nice ‘avālimini bezm-i ‘işretin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 9). [değmedi, -me, -di]

degil: İsim cümlesinde yükleme veya başka öğelere olumsuzluk anlamı veren sözcük, ek fiilin olumsuzu.

1. Ḫuṣūṣī ṣanma ey meh-rū görüp feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda **degildir** ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 2). [degildir, -dir]

2. O diller dil **degildir** nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 18). [degildir, -dir]

3. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
O gözler göz **degildir** nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 17). [degildir, -dir]

4. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de

Yazıḳ mı **degildir** ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 34). [degildir, -dir]

5. Manẓūme demek de söz **degildir**
Eş‘ār ise başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 19). [degildir, -dir]

6. Et **degildir** pişirdiği ḫüsrān
Aş degildir ḳazandaki ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 61). [degildir, -dir]

7. Et degildir pişirdiği ḫüsrān
Aş **degildir** ḳazandaki ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 62). [degildir, -dir]

8. Biziz īcād eden cūd u seḫāyı ḥaḳ ṭarīḳatte
Bize hem-pā **degildir** Ḫātem-i devrān ‘ināyette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 72). [degildir, -dir]

9. Bende dehriñ bütün derd ü elemi
Baştan eksik **degil** baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 14). [degil,]

10. Köyü **degil** yıḳsa ḳal‘eyi burcu
Bargut verebilen bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 31). [degil,]

11. N'oldu o sa‘ādet n'oldu o ṣervet
Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 8). [degil,]

12. Baḫṣ açılsa târ-ı zülfünden olur çoḳ ḳîl u ḳâl
Bir şeb-i yeldâ **degil** söz bitmeden dünyâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 8). [degil,]

13. Saña mā’il **degildim** ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 6). [degildim, -di, -m]

14. Saña mā’il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 5). [degildim, -di, -m]

15. Bir būseye ḳāni‘ **degiliz** ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni ey cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 3). [degiliz, -iz]

16. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım **degil** mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 8). [degil,]

17. Ma‘ẕūr **degil** mi ictisārım
Ey kān-ı kerem edeb-şi‘ārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 29). [degil,]

18. Bī-hūde **degilmiş** bu ḳadar sa‘y ü ‘ameller
Biñler yaşasın sizleri i‘māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 7). [degilmiş, -miş]

19. Bir yeñi cādde bir yeñi çarşı
Ḫoş **degil** miydi ‘āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 2). [degil,]

20. Çeken **degil** ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
O kimse ‘ārif-i dānā ki eyliyor imrār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 23). [degil,]

21. **Degil** vuṣlatta firḳatte hemān bilcümle ḥālette
Ḳanā‘at eylemez dil ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 13). [degil,]

22. Eger ḥālī ḳalırsa derdden ḥattā ḥuzūr etmem
Degil meyl-i neşāṭ etmek o yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 8). [degil,]

23. Ādeme lāyıḳ **degil** ẕillet maḳāmında ḳalış
Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 23). [degil,]

24. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
Dil **degil** sīnemde bir ḫūnīn aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [degil,]

25. Sīnesinde dil degil gūyā ki seng-i ḥāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 35). [degil,]
26. Yā Rabb ver ṣabr-ı cemīl maḳṭū‘dur yer yer memer
Āmed şüd oldu müstaḥīl mümkin **degil** seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 2). [degil,]
27. Çekdiklerin ‘aṣrīlerin
Derdi **degilse** yā nesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 16). [degilse, -se]
28. Böyle bī-ḥālet **degildi** gördüğüm ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 9). [degildi, -di]

degiş-: Başka bir biçim veya duruma girmek, tahavvül etmek. Sevād-ı çeşm-i ḥavrāya degişmez ādem ey ṣofī.
1. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ cāna **değişmem**
Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). [değişmem, -me, -m]

dehālet: Sığınmak, aman dilemek, medet, yardım isteyiş.
1. ‘Aşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken etti **deḫālet** dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 10). [deḫālet,]

dehān: Ağız.
1. Raḳībi āsitān-ı yārdan lağzīde-pā buldum
Seniñçün başlasa bir dem **dehānın** fetḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [dehānın, -ın]

dehr: Dünya, felek, zaman.
1. Bu necm-i sa‘di işrāk eyleyen yā Rab ne ḫāverdir
Şu esbāb-ı sa‘ādet **dehr** var oldukça var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 10). [dehr,]
2. Olmaḳ isterseñ eger **dehrde** dünyā güzeli
‘Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 37). [dehrde, -de]
3. **Dehrden** çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
Ṭatlıya bağlanmadı biz de bıraḳtık her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 37). [dehrden, -den]
4. Bulmaḳ ümidiyle ḥüsn ilāhını
Gezdim **dehriñ** bütün ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 14). [dehriñ, -iñ]
5. Bende **dehriñ** bütün derd ü elemi
Baştan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 13). [dehriñ, -iñ]

dehşet: Büyüklük, azamet.
1. Çīn-i ebrūlarla eylerse ġazūbāne nigāh
Dehşetinden māt olur aġyārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 16). [dehşetinden, -i, -n, -den]

dek: Kadar, dek.
1. Bulur bu ‘ālem-i ‘irfānda ḳıymet-i dīger
Yaşar ḳıyāmete **dek** i‘tibār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 30). [dek,]

dem: Zaman.

1. Gönlüm sever yalñız geçen ḫoş **demi**
   Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 31). [demi, -i]
2. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül
   Cân u dil her **demde** biñ kerre fedâ' olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [demde, -de]
3. Gel inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
   Ṣanma bu 'âlemde bir **dem** fitne-i a'dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 6). [dem,]
4. Biz āsitāna yüz süreriz her **dem** ey perī
   Müştāḳ-ı dil-rübūde olan da'vet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 7). [dem,]
5. Dirīġā gelmişiz bir **demde** Āṣaf meclis-i dehre
   Şarāb-ı nāblar rīzān ḫumlar ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 9). [demde, -de]
6. Bir **dem** ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
   Kim derūnı 'aşḳ u sevdā' ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 5). [dem,]
7. Geçsen daḫi Āṣaf ne ḳadar semt-i sükūta
   Bir **dem** yine pür-nükte süḫandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 18). [dem,]
8. Niyyet etsem her ne **dem** ol serv-ḳaddin vaṣfına
   Āṣafā ilhām olur fikr-i ma'ālī göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 13). [dem,]
9. Bu resme her ne **dem** eyler isem 'aṭf-ı naẓar dilde
   Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [dem,]
10. Beni ẕikr eyleyin ḫayr ile nāmım yāda geldikçe
    O **dem** bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 2). [dem,]
11. Zā'il oldukta o **dem** çār-ḫafā'
    Oldu ebkār-i nüket cilve-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 45). [dem,]
12. Nice **demden** beri bir ṭatlı süḫan
    İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 11). [demden, -den]
13. Maẓhar olur ise iltifāta
    Nāz eyler o **demde** kā'ināta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 24). [demde, -de]
14. Her **demde** nā'il-i kerem-i Kirdigār olun
    Āmāle nā'iliyyet ile pür-mesār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 3). [demde, -de]
15. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
    Seniñçün başlasa bir **dem** dehānın feṭḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [dem,]
16. Her **dem** ki o meh ġā'ib olur çeşm-i terimden
    Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 16). [dem,]
17. Her dem ki o meh ġā'ib olur çeşm-i terimden
    Bir **dem** dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 15). [dem,]
18. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol **dem** ṣayışmıştır
    Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [dem,]
19. Ne püşt-i ṭā'atım ḫām oldu bir gün ṭāḳ-ı miḥrāba
    Ne bī-hūşī-i meyden baş çekip bir **dem** ḳıyām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 20). [dem,]

dem-ā-dem: Her zaman, daima, her an.

1. Feyż-i 'aşḳındır **dem-ā-dem** sevdiğim ilhām eden

Böyle bir manẓūme-i āteş-me'āli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 9). [dem-ā-dem,]

2. Odur lisānda **dem-ā-dem** kemāl-i ḥüsne miṣāl
Odur veren ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre cilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [dem-ā-dem,]

3. **Dem-ā-dem** mürġler naġme-serā 'ālem bahār olsun
Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 1). [dem-ā-dem,]

4. Mīzbān-ı faẓl u edāya **dem-ā-dem** mīhmān
Mīhmān-ı 'ilm ü 'irfāna devāmī mīzbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 1). [dem-ā-dem,]

5. Hep sa'ādetle geçirsin gününü
Yeñilendikçe **dem-ā-dem** meh ü sāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 8). [dem-ā-dem,]

dem-be-dem: Her zaman, daima, her an.

1. Yanmadan bir başḳa ḥāli yoḳ belā'lı göñlümüñ
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 2). [dem-be-dem,]

2. **Dem-be-dem** zār u zebūn eyler bütün 'āşıḳları
Cevr-i cān-sūz ile dīger-gūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 9). [dem-be-dem,]

dendān: Diş.

1. Dendānlarının var mı leṭāfette naẓīri
Ne lü'lü'-i şeh-vārda ne dürr-i 'Adende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 5). [dendānlarının, -lar, -ı, -nın]

2. Gül dedim ruḫsārına gülzār-ı ānında görüp
Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 12). [dendānını, -ı, -nı]

denil-: Adıverilmek, …diye isimlendirilmek.

1. İstiḳlāl **denilen** ḳurtuluş günü
Ḫaṭay Türklerine büyük şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 15). [denilen, -en]

2. Atatürk **denilen** o büyük Ġazi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [denilen, -en]

deñiz: Yer yüzünün büyük bir kısmını kaplayan tuzlu su kütlesi, bahir, derya.

1. Yüz sürer tevḳīr için ḳırlar **deñizler** pāyına
Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 11). [deñizler, -ler]

depo: Korunmak, saklanmak veya gerektiğinde kullanılmak için bir şeyin konulduğu yer, ardiye.

1. Gūyā revāyiḥ **deposu**
'Aṣrī ḫanımlar ḫānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 23). [deposu, -su]

der-āġūş: Kucaklama.

1. De ki dilber **der-āġuş** kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [der-āġuş,]

derd: Keder, acı, zahmet.

1. Dedim **derdin** neyse ver baña ḫaber
   Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 23). [derdin, -in]
2. Dedim derdin neyse ver baña ḫaber
   Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 24). [derdim, -im]
3. Her ṭaraftan ḫalḳı żaruret almış
   Vaṭan yavruların **derdlere** ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 10). [derdlere, -ler, -e]
4. Bī-çāre ehāli kimsesiz ḳalmış
   Bu **derdlere** dermān bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 12). [derdlere, -ler, -e]
5. **Derdinde** de ṣafā' bulurum ḳalb-i zārda
   Ammā nedir bilinmiyor āh mācerā-yı 'aṣḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 3). [derdinde, -i, -n, -de]
6. 'Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā' etsem
   Vücūda geldiğim günden beri **derd** ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [derd,]
7. 'Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā' etsem
   Vücūda geldiğim günden beri **derd** ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [derd,]
8. Ġam elem **derd** ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
   Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [derd,]
9. Çekdiklerin 'aṣrīlerin
   Derdi degilse yā nesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 16). [derdi, -i]
10. Eger ḥālī ḳalırsa **derdden** ḥattā ḥuzūr etmem
    Degil meyl-i neşāṭ etmek o yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 7). [derdden, -den]
11. Rehā-yāb olmaya el vermez artıḳ **derd** süvār-efgen
    Ne āteş düştü bilseñ ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 23). [derd,]
12. Etmeden fikr-i vaṭan **derdi** derūnu dāġdār
    Vermeden āyīne-i ṭab'a küdūret iġbirār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 37). [derdi, -i]
13. Bende dehriñ bütün **derd** ü elemi
    Baştan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 13). [derd,]
14. Gülmedim ben bir gün dār-ı dünyāda
    Derdim artmaḳta gün günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 10). [derdim, -im]
15. Günde biñ şekl-i cefā biñ **derd** ü ġam īcād eder
    Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 13). [derd,]
16. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan
    Derdi ḥāl ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 38). [derdi, -i]

derd-nāk: Dertli.

1. Ey dil belâ'-yı hecri ile olma **derd-nâk**
   Ol şâh-ı ḥüsnün oldu ḫayâli ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 5). [derd-nâk,]

dere: Dere. Küçük akarsu.

1. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
   Gözümüñ yaşı dolar bir **dereden** bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [dereden, -den]
2. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
   Gözümüñ yaşı dolar bir dereden bir **dereye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [dereye,-ye]

dergāh: Kapı, eşik, huzur, makam.

1. **Dergāhına** nisbet etti iḳrār
   Bu bende-i ḫāṣ Āṣaf-ı zār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 37). [dergāhına, -ı, -n, -a]
2. Getir bū-yı meveddet uġra ʻAṭṭarzādeye bir şeb
   O **dergāha** gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 14). [dergāha,-a]

derhem: Sıkıntı, keder.

1. Tenāḳuṣ etse ḫātır **derhemi** bir ḳılca ġam çekmem
   Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [derhemi, -i]

dermān: 1. İlâç, çare, 2. Kuvvet, takat.

1. Bī-çāre ehāli kimsesiz ḳalmış
   Bu derdlere **dermān** bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 12). [dermān,]
2. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen seni mestāne destinden
   Ṭabībā ʻāṣıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme **dermān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 6). [dermān,]
3. Ḫaste-i ʻaşḳıñ olan üftādene vuṣlat gibi
   Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu **dermānın** seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 4). [dermānın, -ın]

dert: Sıkıntı, bunalma, keder.

1. Jandarması **derttir** kolcusu belāʾ
   Ḫalḳın görmediği neler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 63). [derttir, -tir]

derūn: Gönül, insanın iç alemi.

1. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
   Kim **derūnı** ʻaşḳ u sevdā' ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [derūnı,-ı]
2. Etmeden fikr-i vaṭan derdi **derūnu** dāġdār
   Vermeden āyīne-i ṭabʻa küdūret iġbirār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 37). [derūnu, -u]

derūnī: İç âleme âit, içten, kalbî, rûhî.

1. **Derūnī** bir işāret beklerim şehlā nigāhından
   Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 39). [derūnī,]

deryā: Deniz, büyük ırmak.

1. **Deryālar** içine olsa da dāḫil
   Ḫarāretten biraz olamaz zāʾil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 21). [deryālar, -lar]

dest: El, yed.

1. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne **destinden**
   Verir biñ neş'e alsañ bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 1). [destinden, -in, -den]
2. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
   Verir biñ neş'e alsañ bir ayaġ insāna **destinden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [destinden, -in, -den]

3. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne **destinden**
Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi ṭut meydāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 3). [destinden, -in, -den]
4. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne destinden
Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi ṭut meydāna **destinden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 4). [destinden, -in, -den]
5. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen seni mestāne **destinden**
Ṭabībā ‘āṣıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 5). [destinden, -in, -den]
6. Giderdi bende pāyende olan endūh-ı bī-pāyān
Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke bir peymāne **destinden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 10). [destinden, -in, -den]
7. Bütün çektiklerim renc ü eẕā cānāne **destinden**
Bu ‘ālemde ne zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 15). [destinden, -in, -den]
8. Diger sulṭānımız yoḳtur nihāyet böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḥüsn ü āna **destinden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 20). [destinden, -in, -den]
9. Ucuz ḳurtuldu zülf-i ġāliye-sā şāne **destinden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 25). [destinden, -in, -den]
10. ‘Aşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
Öyle bir ḥāletde kim **destimde** dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [destimde, -im, -de]
11. Aldım bu hevesle ḫāme **deste**
Ettim nice şaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 15). [deste, -e]
12. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
Kiminiñ girmemiştir **destine** bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 52). [destine, -i, -(n)e]

destār: Sarık, tülbent.
1. Fesleğen ẓann etme **destārındaki** gīsūları
Yaña düşmüş kākül-i şeb-tārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 11). [destārındaki, -ın, -daki]

dest-hûş: Oyuncak.
1. Âṣaf ṭabîatin yine bir **dest-ḫûşidir**
Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 11). [dest-ḫûşidir, -i, -dir]

devā: Tedbir, çare, derman.
1. Felek dedikleri sāḳī-i belā’
Biñ bir terkīb ile yapmış bir **devā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [devā,]

devām: Bir durum üzere sürüp gitme, sürme, kesilmeme.
1. Dünyā **devām** ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 5). [devām,]

2. Dünyā **devām** ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 11). [devām,]
3. Dünyā **devām** ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 17). [devām,]
4. Dünyā **devām** ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 23). [devām,]
5. Dünyā **devām** ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 29). [devām,]
6. Dünyā **devām** ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 35). [devām,]
7. Mīzbān-ı faż̧l u edāya dem-ā-dem mīhmān
Mīhmān-ı ‘ilm ü ‘irfāna **devāmī** mīzbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 2). [devāmī, -ī]

devlet: Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık; ülke.

1. Siyāset yiğiti o Rüştü ‘Araş
Her **devletle** edip ayrıca temās (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 18). [devletle, -le]

devlet: Mutluluk, talih, makam, haşmet, şan.

1. Ma‘āş ṣaḥipleri **devleti** buldu
Emlāki olanlar ṣaçını yoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 41). [devleti, -i]

devr: Felek, dünya.

1. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 28). [devre,-e]

devrān: Felek, Dünya.

1. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş beni **devrān** kim
Şimdi dār-ı miḥnetimde bir ġarīb āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 5). [devrān,]

dīde: Göz, çeşm, ayn.

1. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
Dil **dîdelerle** dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 10). [dîdelerim, -ler, -im]
2. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
Dil dîdelerle **dîdelerim** cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 10). [dîdelerle, -ler-le]
3. Dilerse āşıḳın eyler nizār **dīdelerin**
Murād ederse eder baḫtiyār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 1). [dīdelerin, -ler,-in]
4. Dilerse āşıḳın eyler nizār dīdelerin
Murād ederse eder baḫtiyār **dīdelerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 2). [dīdelerin, -ler, -in]
5. Verir neşāṭ-ı ebed pür-melāl olan ḳalbe
Luṭuf dilerse eger dil-figār **dīdelerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 4). [dīdelerin, -ler,-in]
6. Gehī firāḳ gehī vuṣlat eyliyor īmā’
Nedir sebep bilemem bī-ḳarār **dīdelerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 6). [dīdelerin, -ler, -in]

7. Gözümden olsa da mehcūr olmaz elbette
Dil-i nizārdan ol ‘işvedār **dīdelerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 8). [dīdelerin, -ler, -in]
8. Füsūn-ı ġamze ile dāġdār-ı ḥasret edip
Bıraḳmasın dile bir yādigār **dīdelerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 10). [dīdelerin, -ler, -in]
9. ‘Aceb taḥassür-i cānān mıdır sebep Āṣaf
Niçin müdām oluyor eşk-bār **dīdelerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 12). [dīdelerin, -ler, -in]
10. Aġlarım ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz **dīdeden**
Vāḳıf olsan sen de aġlarsın belā’lı gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 3). [dīdeden, -den]
11. Her baḳışta **dīdeme** bir başḳa ‘ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [dīdeme, -m, -e]
12. Şarāb-ı nāb-ı ḥürriyyetle diller neşvedār oldu
Meserretle ser-ā-ser **dīdeler** maḫmūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 20). [dīdeler, -ler]
13. O şāh-ı ‘işve-perver nāz u istiġnā’ ederlerken
Nihāyet oldu ḳalb-i pür-elem şen **dīdeler** rūşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 8). [dīdeler, -ler]
14. Luṭf et ey bād-ı ṣabā bir kerre aġzın ara var
Eşk-i ḫūn-ālūdı icrā eyledikçe **dīdeler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 26). [dīdeler, -ler]
15. Ālām ḳıldı feṭḥ-i bāb diller bütün pür-iktirāb
Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu **dīdeler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 14). [dīdeler, -ler]
16. Ṭūfāna mümāṣil ṣu gelir **dīdelerimden**
Ebr-i sitemin geçmede mādām üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 3). [dīdelerimden, -ler, -im, -den]

diger: Başka, başkası.

1. Ki efrādı bu bezmin olmamış olmaz da miḥnet-keş
Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri **dīgeriñ** ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 28). [dīgeriñ, -iñ]
2. Ḫoş-būydur o gül ki **diger** nükhet istemez
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [diger,]
3. **Diger** sulṭānımız yoḳtur nihāyet böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḥüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 19). [diger,]

dik-: Dikmek.

1. **Dikti** ‘irfān ḥarīri ile ḫayyāt-ı ezel
Ḳāmet-i ṭālib-i ‘irfāna ḳabā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 39). [dikti, -ti]
2. ʿAlem **dikmiş** elem kuhisarına
Hiç ḥad yoḳtur cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 25). [dikmiş, -miş]
3. **Dikip** berdü'l-‘acuz ḫayyāṭı ḳardan cāme-i beyżā
Hemān baştan ayağa etti iksā cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 3). [dikip, -ip]

diken: Diken. || Dünyanın fenalıkları.

1. Pür-ḫār-ı mevānī‘ der-i gülzār-ı maḳāṣıd
   Ol menzil-i maḳṣūda **dikenden** geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 10). [dikenden, -den]

dil: Yürek, gönül.

1. Rindāne ‘āşıḳāne gerek ‘aşḳ için göñül
   Her **dilde** yer ṭutar mı şanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 6). [dilde,]
2. Elemle buruşan bed ṣūretleri
   Dillerde biriken küduretleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 14). [dillerde, -ler, -de]
3. Olduḳça kâkülün teli naḳş-ı cebîn saña
   Diller rübûde olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 2). [diller, -ler]
4. Füsūn-ı ġamze ile dāġdār-ı ḥasret edip
   Bıraḳmasın **dile** bir yādigār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 10). [dile, -e]
5. **Dillerde** eşer mi ḳalır ārām u sükūndan
   Nāz ile ḫırām eyler ise serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 5). [dillerde, -ler, -de]
6. Yaralar açtı **dile** bezm-i maḥabbette o ṣūḫ
   Edip āmāc beni ḫançer-i müjgāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 9). [dile, -e]
7. O **diller** dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
   O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 17). [dil,]
8. O diller **dil** degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
   O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 17). [diller, -ler]
9. **Dilim** ḥasret-keş-i ṣoḥbet gözüm müştāḳ-ı dīdārī
   ‘Aceb kān-ı faẕīlet müfti-i devrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 3). [dilim, -im]
10. Ṣarāb-ı nāb-ı ḥürriyyetle **diller** neşvedār oldu
    Meserretle ser-ā-ser dīdeler maḫmūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 19). [diller, -ler]
11. Bu resme her ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar **dilde**
    Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [dilde, -de]
12. Zülfüyle **diller** āşinā
    Bir ḥālde ki ḥayret-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 1). [diller, -ler]
13. ‘Aṣrī ḫanımlar nūrdur
    Diller ise pervānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 8). [diller, -ler]
14. Perīşānī-i ‘uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
    Ne zülfüñ etti güldeste ne ḳoydu **dilde** cem‘iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [dilde, -de]
15. Lebde ser-keş āḫlar āteşli hūlar var idi
    Dilde vardı bir ‘aceb füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 6). [dilde, -de]
16. Ṣanmayın **dilde** faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
    Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 3). [dilde, -de]
17. Faḳaṭ tevḫīd-i ẕātı **dilde** vird-i ṣubḥ u şām ettim

Göñül gāhīce eyler ārzū-yı dīde-i şehlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 25). [dilde, -de]

18. Ālām ḳıldı fetḥ-i bāb **diller** bütün pür-iktirāb
Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 13). [diller, -ler]

19. **Dillerde** ālām u ġumūm hep etti bir yerden hücūm
Ancaḳ bu çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 23). [dillerde, -ler, -de]

20. **Dillere** verdi sürur geldi bu ferzend-i nevīn
İki dünyāda ilāhī bula ‘izz ü rif‘at (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 1). [dillere, -ler, -e]

21. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
Her ṭaraf ābād ‘ālem şād **diller** pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [diller, -ler]

22. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül
Cân u **dil** her demde biñ kerre fedâ’ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [dil,]

23. Ey **dil** belâ’-yı hecri ile olma derd-nâk
Ol şâh-ı ḥüsnün oldu ḫayâli ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 5). [dil,]

24. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 10). [dil,]

25. Baġlandı dâm-ı zülfüne **dil** ṣorma ḥâlini
Tâze nihâl-i güldeki zâr-ı hezârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 5). [dil,]

26. Tâb-efgen oldu kâküle ruḫsâr-ı yâri gör
Ey **dil** cihân-ı ḥüsnde leyl ü nehârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 2). [dil,]

27. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate dil-besteyim müdām
Bir dilber-i mecāz ile **dil** ülfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 12). [dil,]

28. Ger seni görmek ümīdin ṭutmasa rü’yāda **dil**
Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [dil,]

29. **Dil** zülfü semen sīm-bedenden geçemezsin
Ol dürr-i ‘Aden dürci dehenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 1). [dil,]

30. Esbāb-ı meserret midir aḥvāl-i küdūret
Ey **dil** ne ‘aceb Beyt-i Ḥazenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 8). [dil,]

31. Oldu **dil** şem‘-i ruḫ-ı tābına pervāne yine
Vāh kim düştü gönül āteş-i sūzāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 1). [dil,]

32. **Dil** olur envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan müstenīr
Eyledikçe her ṣabāḥ vaḳti neẓāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 5). [dil,]

33. Saña peyrevliğe **dil** etti şitāb
Ṣūret-i dīger idi miṣl-i serāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 41). [dil,]

34. Degil vuṣlatta firḳatte hemān bilcümle ḥālette
Ḳanā‘at eylemez **dil** ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 14). [dil,]

35. Yüzüñde her güzellik rū-nümādır
Seniñle **dil** ezelden āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 28). [dil,]

36. Nihāyet görmedim bu ṭavrı lāyıḳ ṭab‘-ı insāna
Sülūk et ba‘d-ezīn ey **dil** ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 24). [dil,]

37. Cihānı ser-te-ser sevdā’-yı cāha mübtelā buldum
Elem me’lūf olan **dil** ḫānemi dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 6). [dil,]

38. Cihān ḫalḳında ey **dil** bir ‘aceb ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā’il reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [dil,]

39. Sīnesinde dil degil gūyā ki seng-i ḫāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 35). [dil,]

40. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
Dil degil sīnemde bir ḫūnīn aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [dil,]

41. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ **dili** cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [dili, -i]

42. Benim bes ḥāfıẕ-ı Ḳur'ān-ı ḥüsnüñ
Dilimde cāy-gīr īmān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 22). [dilimde, -im, -de]

43. Afve şu ḳuṣūrumuz sezādır
Afvüñ **dilime** feraḥ-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 32). [dilime, -im, -e]

dil: Tat alma organı.

1. Yanıḳtır el aġız dil mi'desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [dil,]

dilā: Ey gönül.

1. Oldukça **dilā** ni'met-i ḥüsne naẓar-endāz
Leb gül-be-şeker sīb-ẕekandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 3). [dilā,]

dilārā: Gönülleri süsleyen.

1. Güzelsin görmemiştir çeşm-i dünyā
Şebīh-i ḥüsn ü ānın bir **dilārā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 32). [dilārā,]
2. Eskisinden daha ma'mūr **dilārā** oldu
Selkıye Ḳasṭalını etti ehālī tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 3). [dilārā,]

dil-āzāde: Gönlü bir şeye bağlı olmayan.

1. Benim tek fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı 'ālemden
Dil-āzāde olanlar şüphesiz rāḥattadır şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 12). [dil-āzāde,]

dilber: Gönül alan, güzel.

1. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı **dilber**
Hicrān saña da mı etmiştir eşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 21). [dilber,]
2. Milletin ḥālini düşünen yoḳtur
Merḥamet ilinde **dilber** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 2). [dilber,]
3. Geçsen de yine tā'ib olup ẕevḳ u ṣafā'dan
Dilberle mey-i tevbe-şikenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 6). [dilberle,-le]
4. Biñ **dilbere** biñ 'işveye biñ cāna değişmem
Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). [dilbere, -e]
5. Hīç bir meh-rū emel-baḫşā-yı vaṣl olmaz baña
Ḥüsn-i 'ālem-gīrine maġrūr **dilberler** gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 6). [dilberler, -ler]
6. De ki **dilber** der-āġuş kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [dilber,]
7. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a **dilber**
Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 3). [dilber,]
8. Görsen yüzüñ ol **dilberin**
Titrer vücūdun her yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 13). [dilberin, -in]

9. Ṣafā’-yāb oldu rūḥum şevḳ-ı āṣār-ı tecellīdir
O **dilberle** edip seyr-i çemen āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 10). [dilberle, -le]

dil-beste: Gönül bağlamış, gönül vermiş.

1. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate **dil-besteyim** müdām
Bir dilber-i mecāz ile dil ülfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 11). [dil-besteyim, -y,-im]

dildāde: Gönül vermiş: âşık.

1. Gehī arż-ı maḥabbet eyledim yārān-ı mestāna
Gehī **dildāde** oldum bezm-i meyde māh-rūyana (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 22). [dildāde,]
2. Şîve-i ışdârına **dildâdedir** ‘âlem faḳaṭ
Cümle-i ‘uşşâḳtan Âṣaf sezâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 9). [dildâdedir, -dir]
3. Bende-i ḫāṣındır Āṣaf şānına **dildādedir**
Mālehu illā riḍāke mā yürīdu ḥūrī īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 17). [dildādedir, -dir]
4. Ġamze-i fettānına **dildādedir** ḥalḳ-ı cihān
Çeşm-i efsūnkārına meftūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 5). [dildādedir, -dir]

dildār: Gönül alan, sevgili.

1. Erbāb-ı ‘izzet yārān-ı şoḥbet bezm-i maḥabbet bir **dildār** ister
Yārān-ı şoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile elbet bir sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 1). [dildār,]
2. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
Bir **dildar** ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [dildar,]
3. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele **dildāra** düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 2). [dildāra, -a]
4. Raḳib **dildār** ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 7). [dildār,]

dile-: İstemek, arzulamak.

1. Mā’ilim bir gül-i ra‘nāya ki öpmek **dilesem**
Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 1). [dilesem, -se, -m]
2. Dökeli varımı cānla beraber
Yoluña şaçarak yoḳ etmek **diler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 22). [diler, -r]
3. Cān u **dilden** dileriz Mevlādan
Görmesin müddet-i ‘ömrünce melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 5). [dileriz, -r, -iz]
4. Ḳaldırılsın **dilerim** şevḳ ile yüzden peçeler
Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 19). [dilerim, -r, -im]
5. Fedâ’ etmek **dilerdim** Âṣafâ ben cânı cânâna
Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli‘-i bî-dâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 11). [dilerdim, -r, -di,

-m]

6. **Diler** peymâne-i muḥriḳle herkes neşvedâr olmaḳ
   Aña yetsin ḫumâr-ı ḳıllet-i îrâd mânî‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 5). [diler, -r]
7. **Dilerse** āşıḳın eyler nizār dîdelerin
   Murād ederse eder baḫtiyār dîdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 1). [dilerse, -r, -se]
8. Mevt ü ḥayāt dest-i meşiyyettedir bütün
   İḥyā’ eder **dilerse** eder mevte mübtelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 4). [dilerse, -r, -se]
9. Durmasın süzülsün heman gözlerin
   Dileğimi deyim güzelim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 6). [dileğimi, -im, -i]
10. İşte budur benim senden **dileğim**
    Göñül ne olurdu ḫandan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 7). [dileğim, --im]

dil-figār: Gönlü yaralı.

1. Verir neşāṭ-ı ebed pür-melāl olan ḳalbe
   Luṭuf dilerse eger **dil-figār** dîdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 4). [dil-figār,]
2. Eyle çār-iḳlīmini bu ‘ālemin geşt ü güẕār
   Cā-yı ‘izzet bul vaṭan ḳaydıyla olma **dil-figār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 20). [dil-figār,]

dilgüşā: Gönül açan, kalbe ferah veren.

1. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ ne **dilgüşā**
   Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 19). [dilgüşā, -ā]
2. Meclisinde neşve-efzādır maḥabbet bādesi
   Dilgüşādır sāġar-ı ser-şārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 24). [dilgüşādır, -dır]

dilhāh: Gönül arzusu.

1. Herkese baḫtı revā görmüş idi **dilḫāhını**
   Āşıḳān olmuştu ma‘şūḳān elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 7). [dilḫāhını, -ı, -nı]

dil-haste: Gönlü hasta, hasta gönüllü II üzgün, kederli âşık.

1. Bir zamân zehr-âb-ı hicrân ile **dil-ḫaste** idin
   Şimdi bûs-i la‘l-i yâr artıḳ devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 7). [dil-ḫaste,]
2. Zāde-i ‘Abdülvaḥāb-āsā olan şāyesteler
   Varını īṯār eder üftādeler **dil-ḫasteler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 22). [dil-ḫasteler, -ler]

dil-keş: Gönül cezbedici.

1. Bir zamānlar bezm-i ‘işrette sebūlar var idi
   Nāzenīn-endām ü **dil-keş** māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 2). [dil-keş,]

dil-mürde: Gönlü ölü, duygusuz.

1. Ḥayāt-efzā olan dil-mürdeye enfās-ı luṭfundur
   Seni ilḳā’-yı rūḥ etmekte ben ‘Īsāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 5). [dil-mürdeye, -(y)e]

dil-pesend: Gönüle hoş gelen, gönlün beğendiği.

1. Özü maḥbūb ḥāli **dil-pesend** eṭvārı müstaḥsen
   Ḥuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 7). [dil-pesend,]

dilrübā: Gönül alan, gönül kapan.

1. Hemān ister ki dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
   O çeşmi **dilrübā** ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 16). [dilrübā,]
2. Cihān cennet miṣāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
   Göñül şen **dilrübā** ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [dilrübā,]
3. Güzelsin **dilrübāsın** bī-bedelsin
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 5). [dilrübāsın, -sın]
4. Güzelsin **dilrübāsın** bī-bedelsin
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 11). [dilrübāsın, -sın]
5. Güzelsin **dilrübāsın** bī-bedelsin
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 17). [dilrübāsın, -sın]
6. Güzelsin **dilrübāsın** bī-bedelsin
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 23). [dilrübāsın, -sın]
7. Güzelsin **dilrübāsın** bī-bedelsin
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 29). [dilrübāsın, -sın]
8. Güzelsin **dilrübāsın** bī-bedelsin
   Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 35). [dilrübāsın, -sın]

dilşād: Gönlü sevinçli, sevgili.

1. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri **dilşād** eder
   Dād eder imdād eder dilşād eder irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 3). [dilşād,]
2. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri dilşād eder
   Dād eder imdād eder **dilşād** eder irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 4). [dilşād,]
3. Beni geh luṭf ile **dilşād** gehī zār eyler
   Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 5). [dilşād,]
4. Bunuñ īcād u ihdā’sında büyük bir kiyāset var
   Kimi **dilşād** ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 16). [dilşād,]
5. Onu bir fātiḥayla maḳberinde eylesin **dilşād**
   Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 9). [dilşād,]

dil-şiken: Gönül kıran, inciten.

1. Nedāmetler edersin ḳorḳarım ettiklerin cevre
   Tīr-i inṣāfa gel ey **dil-şiken** āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 30). [dil-şiken,]

dil-teşne: Gönlü susamış, pek istekli.

1. Yā Resūlallah zülāl-i luṭfuna **dil-teşneyim**
   Vaskini ke’sen bi-ayni'l-luṭfi min mā’i Ma‘īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [dil-teşneyim, -y, -im]

diñle: Kulak vermek, dinlemek.

1. **Diñle** pek sözünü ehl-i dilānın
   Bıraḳma pek elden peymāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 1). [diñle,]
2. Va‘iẓ vazgeç ḥāl-i fevḳa’l-‘ādeden
   Diñlemeyiz senden efsāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 8). [diñlemeyiz, -me, -(y)iz]
3. Söyleyim de **diñle** sen ey ṭālib-i tāze ġulām
   Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 1). [diñle,]

dirāyet: Anlayış, idrak, kavrama gücü.

1. Bu taḳsīm-i dilārā pür-fevā’id pür-feżā’ildir
   Bunu idrāk eden ādemde elbette **dirāyet** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 90). [dirāyet,]

dirhem: Akçe, para.

1. ‘Aşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
   Öyle bir ḥāletde kim destimde **dirhem** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [dirhem,]
2. Bir terāzū beş altı ṭaş **dirhem**
   Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 47). [dirhem,]

dirīġā: Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

1. **Dirīġā** gelmişiz bir demde Āṣaf meclis-i dehre
   Şarāb-ı nāblar rīzān ḫumlar ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 9). [dirīġā,]

dişi: Kadın.

1. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
   Ṭatlıya bağlanmadı biz de bıraḳtık her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 37). [dişi,]

dīvān: Şiir divanı.

1. Ol şā‘ir-i nüktedāna yuf kim
   Dīvānı bu şi‘r ile yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 10). [dīvānı, -ı]

dīvāne: Deli, mecnun.

1. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
   Onda mecnūn bīdler **dīvāne** cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [dīvāne,]
2. ‘Ādeti böyledir sefil cihānın
   ‘Āḳillere üsttür **dīvāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 4). [dīvāneleri, -ler, -i]

diyār: Memleket ülke.

1. Ġam iliniñ ucu yoḳ **diyārına**
   Ḳayd-ı ḥayāt ile sulṭāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 27). [diyārına, -ı, -n, -a]
2. ‘Aşḳıñ **diyārına** şevḳle göçelim
   Sevgi çemeninden lāle biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 17). [diyārına, -ı, -n, -a]

diye: Diyerek, deyip.

1. Her şeyin ‘ārifi olan dedeye
   Ṣordum ġurbet vaṭan ne demek **diye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 6). [diye,]
2. Nā-ehline düştü **diye** ālām u kederden
   Yaḳtı ten-i miḥnetzedesin nāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 31). [diye,]

diz-: Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

1. Şi‘r ismine Āṣaf ne güherler **dizeceksin**
   Bu ṭab‘-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 13). [dizeceksin, -ecek, -sin]

doġ-: Ortaya çıkmak.

1. **Doġmaz** mı mihr-i vuṣlatı āyā o meh-veşiñ
   Yoḳ mu ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 7). [doġmaz, -maz]
2. Bu resme her ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde
   Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 2). [doġar, -ar]

doġ-: Dünyaya gelmek.

1. Ne güzel **doġduğunun** tārīḫi
   Mehd-i dünyāda sa‘īd ola Celāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 9). [doġduğunun, -duk, -u, -nun]
2. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
   Böyle bir günde **doġup** eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [doġup, -up]

doġru: Doğru, gerçek.

1. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya
   Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 29). [doġrusu, -su]

doğrudan: Doğruca.

1. Eger var ise de taḥḳīḳını ta‘mīḳ eden var mı
   Kemāhī bu uṣūlü **doġrudan** taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 68). [doġrudan,]

doġu: Doğu tarafı.

1. **Doġu** cihetinden yükselen bu ses
   Ġarb ufḳunda durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 9). [doġu,]

dök-: Dökmek, akıtmak.

1. Nurdan **dökme** midir o güzel tenin
   Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 17). [dökme, -me]
2. **Dökeli** varımı cānla beraber
   Yoluña şaçarak yoḳ etmek diler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 21). [dökeli, -eli]

dökül-: Saçılmak, serpilmek.

1. Sen yine bir nev-niyāz ‘āşıḳ mı peydā eyledin
   Kūyuña yer yer **dökülmüş** āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 20). [dökülmüş, -müş]
2. Bir zamānlar şervet ṭaştı **döküldü**
   Şimdi de paradan eşer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 23). [döküldü, -dü]

<u>döküntü</u>: Dökülmüş parçalar.

1. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini ol sofra-i bezmin
   Küsūrāt ü **döküntü** ile ṣaḥnında sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 60). [döküntü,]

<u>dokuz</u>: Dokuz.

1. **Dokuz** yüz otuz beşinci sālın
   Kim maṣdarı oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 35). [dokuz,]

<u>dokun-</u>: Temas etmek.

1. **Doḳunurdu** ve lākin efkāra
   Bir ġarib şey ki çarpar enẓāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 11). [doḳunurdu, -ur, -du]

<u>dol-</u>: Bir yere iyice yayılmak, kaplamak.

1. ʻAvn eyleyip ʻazze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
   Doldu cihānda her maḥal ḳar ile buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [doldu, -du]
2. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ şu götürür
   Gözümüñ yaşı **dolar** bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [dolar, -ar]
3. Miʻde **doldurmaḳ** orda baḳ nice
   Ādeme en büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 71). [doldurmaḳ, -dur, -mak]

<u>dolaş-</u>: Dolaşmak, seyran etmek.

1. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
   ʻĀlem ara **dolaşıp** gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [dolaşıp, -ıp]
2. Çoḳ zamān **dolaştım** secdegāhını
   Şimdi de dönyorum meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 15). [dolaştım, -tı, -m]
3. **Dolaştım** ḫān-ḳāh-ı ʻālemi baştan başa Āṣaf
   Ne dersin kisve-i iḫlāṣı yoḳtur ḫırḳa-pūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 9). [dolaştım, -tı, -m]

<u>dön-</u>: Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

1. Neyyir-i aʻẓam mısın Āṣaf semā'-yı ʻaşḳta
   Kim güzeller **dönyor** eṭrāfında aḫterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 10). [dönyor, -yor]

<u>dön-</u>: Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Şu bizim ellere bir ayaḳ atsın
   Cennetlere **döner** vīrāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 28). [döner, -er]
2. ʻAks edip mihr-i leṭāfet māh-rū-yı ṣāfına
   Bedre **dönmüş** lehce-i nevvāri Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 10). [dönmüş, -müş]
3. Tefāḫür etse çoḳ mu ḫalḳa ḥüsn-i bī-miṡāliyle
   Açıldı bir gül-i raʻnāya **döndü** laʻl-i alıyla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 14). [döndü, -dü]

dön-: Dönüp bakmak.

1. Benden yaña **dönüp** baḳan gözlerin
   Baḳtıḳça içimi yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 9). [dönüp, -üp]

dön-: Devretmek,dolaşmak.

1. Çoḳ zamān dolaştım secdegāhını
   Şimdi de **dönyorum** meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 16). [dönyorum, -yor, -um]

dön-: Geri gelmek, geri dönmek.

1. Ḳapıldım inciẕāb-ı meyl-i nefse ẕevḳ-ı aḥbāba
   Ne **döndüm** Ka'be-i Ḥaḳḳa ne yüz sürdüm o ebvāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 18). [döndüm, -dü, -m]
2. Görünce baḫtı yāver ḳalmadı bir kimseden bākim
   Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 14). [dönerse, -er, -se]

don-: Donmak; şiddetli soğuk etkisiyle buz tutmak.

1. Kar yaġdı **dondu** cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
   Metbū'ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [dondu, -du]

döndür-: Benzetmek, çevirmek.

1. Ne cāme kisve-i aṣliyyeden tecrīd edip yer yer
   Ḳuru eşcāra **döndürdü** nihālān-ı varaḳdārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 8). [döndürdü, -dü]
2. Bu aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḥayrāndır
   Hücūm-ı serdi-i dey buz gibi **döndürdü** efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 12). [döndürdü, -dü]

dopdolu: Büsbütün dolu.

1. Ḫoş naġmeleriyle bahçeler bağlar
   Dopdoluydu bütün ovalar dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 6). [dopdoluydu, -(y)du]
2. **Dopdolu** ḳaldığı için her gāh
   Ḳazanın yüzleri müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 39). [dopdolu,]

dört: Üçten sonra gelen sayı.

1. **Dört** ṭarafta gidip i'lān edildi tārīḫ
   Mescid-i cennete de oldu Zekī Ḫoca imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 3). [dört,]

döşe-: Döşemek, yaymak, sermek.

1. Baḳ ince şekerler **döşemiş** sīne-i ṣāfa
   Gūyā ki bürünmüş dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 15). [döşemiş,-miş]

döşek: Yatak.

1. Şanki verdi bütün kilimi çulu
   Döşek yorġan bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 12). [döşek,]

dostān: Dostlar.

1. Āşıḳ oldumsa beni ‘ayb etmeyin ey **dostān**
   Tā ezeldendir o yāre ittişāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 11). [dostān,]

doy-: Daha fazlasını alamayacak kadar almış olmak, kanmak.

1. Gülüp oynaşalım candan meleğim
   Sevip ḳaynaşalım **doysun** yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 6). [doysun, -sun]

du‘ā’: Güçsüzlük ve ihtiyacını ortaya koyarak Allah’a yalvarma, bir şeyin olmasını veya olmamasını isteme, yakarış, niyaz.

1. **Du‘ā’** ḳaṣdıyla mīlādī yazıldı fevtine tārīḫ
   Reşīdzāde Fu’ād merḥūma raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 11). [du‘ā’,]
2. El açıp eyleyelim rūz u leyāl
   Dergeh-i Ḥaḳḳa **du‘ā’lar** īṣāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 2). [du‘ā’lar, -lar]

du‘ā’hān: Dua eden kimse.

1. Ben ẕātına olmuşum **du‘ā’hān**
   Kim ẕātına ḫāṣ emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 33). [du‘ā’hān,]
2. Ġarīḳ-i lücce-i ġufrān ola ḳurb-ı ilāhīde
   Taẕarru‘la **du‘ā’ḫānım** cenāb-ı Rabb-i erḥamden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 10). [du‘ā’ḫānım, -ım]

dü-çeşm: Iki göz.

1. Zamān gelir ki eder kendi kendini iẓhār
   Ederse çoḳ mu dü-çeşmim miṣāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 8). [dü-çeşmim, -im]

dudak: Ağzın yüze göre daha kırmızı renkteki dolgun ve etlice alt ve üst iki kenarından her biri.

1. Baḳtım uyumuştu bizim küçücük
   Ilıḳ dudaġından aldım öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 38). [dudaġından, -(ı)n, -dan]
2. Dudaḳ vişne şurubu aġız bülbül yuvası
   Çeñesi şeker börek ḳollar ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 5). [dudaḳ,]

dü-dest: Iki el.

1. Kimi **dü-dest** ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [dü-dest,]

dükkān: Çarşıda mal satmaya mahsus açık oda, mahal.

1. Baña öyle gelir ki ḳadınların her yanı
   Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı **dükkānı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 18). [dükkānı, -ı]
2. Çoḳ mudur lāl ederse insānı
   Orada bir de aşçı **dükkānı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 14). [dükkānı, -ı]
3. Bu belā’lı yaman Bilal Çavuşun
   İşte **dükkānı** durmayın şavuşun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 74). [dükkānı, -ı]
4. Duruyor ḳahrı ile ḥırmānın

Bir kenārında şöyle **dükkānın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 24). [dükkānın, -ın]

5. Bütün eşyā'sını o **dükkānın**
Ḳahrı altında şanki ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 41). [dükkānın, -ın]

duman: Ateşten kalkan siyah hava, tütün, sis, pus.

1. Fırına verdik o germ-ülfet ile mercimeği
Ḳapaḳ attırmada şimdi **dumanı** tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 10). [dumanı, -ı]

dūn: İçinde bulunulan günden evvelki gün.

1. **Dün** būse-i cān-baḫşını va'd eyler iken yār
Vuṣlattı murādım demeye ḳorḳtum utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 9). [dün,]
2. Aldım onu āġūşa sevip ḳoḳladım öptüm
Dün rastlayıp ol ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 4). [dün,].
3. Perīler mecma'ından **dün** güẕār eyler iken nāgāh
Dil-i āsūde-ḥālim düştü bir şūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 3). [dün,]
4. **Dün** bir emriñ baña 'izzetle şeref verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [dün,]

dūn: Aşağılık, soysuz.

1. Gerçi noḳsānları ḥadden efzūn
Ḳıymet-i kāle-i ḳadri ise **dūn** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 50). [dūn,]

dünbek: Bekçi davulu, dümbelek.

1. Oturunca millet ṣoñ oturaġa
Dünbek ḳoltuḳlandı keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 36). [dünbek,]

dünyā: İçinde yaşamakta olduğumuz yeryüzü, yer küresi, arz, cihan.

1. Vefa'sı olmayan yalancı **dünyā**
Baṣiret ehline 'ibrettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 3). [dünyā,]
2. Bize **dünyā** da hem 'uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā
Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [dünyā,]
3. **Dünyā** devām ettiği müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 5). [dünyā,]
4. **Dünyā** devām ettiği müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 11). [dünyā,]
5. **Dünyā** devām ettiği müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 17). [dünyā,]
6. **Dünyā** devām ettiği müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 23). [dünyā,]
7. **Dünyā** devām ettiği müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 29). [dünyā,]
8. **Dünyā** devām ettiği müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 35). [dünyā,]
9. Olmaḳ isterseñ eger dehrde **dünyā** güzeli
'Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 37). [dünyā,]
10. Ālām ḳıldı feṭḥ-i bāb diller bütün pür-iktirāb

Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 14). [dünyā,]

11. Ben şu tārīḫ ile tebrīk ederim maḳdemini
İki **dünyāda** sa‘ādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 2). [dünyāda,]
12. Faẕīletle müşārün-bilbenāndı gitti **dünyādan**
Görüp luṭf-ı Ḫudāyı vāṣıl-ı bāġ-ı cinān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 1). [dünyādan, -dan]
13. Çıḳtı bir nāle-i cāngāh yazarken tārīḫ
Ḫocazāde ‘Ali Beg etti vedā‘ **dünyāya** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 4). [dünyāya, --ya]
14. **Dünyāya** her gelen yine terk-i cihān eder
Dest-i ecelden olmadı bir kimseye rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 1). [dünyāya, --ya]
15. Ḳumāş-ı nīk-ef‘al gibi **dünyāda** ḳumāş olmaz
Ri‘āyet eylenilse i‘tidāle cān ḫırāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 41). [dünyāda, -da]
16. Cümle ḫādim ü müdāvimlerine
Olsun Allah iki **dünyāda** mu‘īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 2). [dünyāda, -da]
17. Ben de tārīḫ ile tes‘īd ederim maḳdemini
İki **dünyāda** sa‘ādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 2). [dünyāda, -da]
18. Dillere verdi sürur geldi bu ferzend-i nevīn
İki **dünyāda** ilāhī bula ‘izz ü rif‘at (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 2). [dünyāda, --da]
19. Baḥs açılsa târ-ı zülfünden olur çoḳ ḳîl u ḳâl
Bir şeb-i yeldâ degil söz bitmeden **dünyâ** biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 8). [dünyâ,]

dü-pençe: Iki pençe.

1. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 36). [dü-pençe]

dür: İnci.

1. Gül dedim ruḫsārına gülzār-ı ānında görüp
Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 12). [dür,]
2. Bir yem-i la‘līn-i mevc-engīz **dür** peydā eder
Bir Kızılırmak veyā bir Baḥr-i Aḥmerdir gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 27). [dür,]

dur-: Hareketsiz durumda olmak.

1. Ehl-i dāniş teng-nā-yı ġamda **durmaz** bir zamān
Şüphesiz füṣḥat-serā-yı ‘izzeti eyler ma‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 25). [durmaz, -maz]

dur-: Kalmak, beklemek.

1. Doġu cihetinden yükselen bu ses
Ġarb ufḳunda **durdu** aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 10). [durdu, -du]
2. Bu belā’lı yaman Bilal Çavuşun
İşte dükkānı **durmayın** ṣavuşun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 74). [durmayın, -ma, -yın]
3. Bunuñ neşrinde şimdi ‘āleme bir ḫüsn-i niyyet var

Durup cem‘iyyet-i şi‘r ü edebde i‘tinālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 96). [durup, -up]

4. Göz öñüñde **duruyor** baḳsana işte modeli
   Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 39). [duruyor, -uyor]
5. **Durmayıp** sa‘y ederdi rūz u mesā
   Ḳazanırdı belā’-yı bād u hevā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 69). [durmayıp, -ma, -y,-ıp]
6. **Duruyor** ḳahrı ile ḥırmānın
   Bir kenārında şöyle dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 23). [duruyor, -(u)yor]
7. Masa üstünde öyle **dursunlar**
   Diye ḳonmuş gibiydi hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 29). [dursunlar, -sun,-lar]
8. **Duryor** üstünde şöyle tezgāhın
   Ni‘am-i luṭf u cūdu Allāhın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 31). [duryor, -yor]
9. Bir yanda **duryor** yoyosu
   Bir yanda reng reng mantosu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 21). [duryor, -yor]
10. **Duruyor** bir de bir ḳazan çirk-āb
    Eylemekte meşāmı mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 49). [duruyor, -(u)yor]
11. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin
    Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā’ ‘azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 58). [durur, -ur]
12. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
    Gūyā **durur** mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 20). [durur, -ur]
13. Ayaḳ üzre **duran** o ṣāḥibinin
    Eli oynar içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 15). [duran, -an]

dur-: Ara vermeden, sürekli olarak.

1. Kime elmādır desem yañağını inanır
   Şeftāli yemiş gibi **durmaz** aġzı şulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 8). [durmaz, -maz]
2. İçim özler **durur** ṭatlı baḳışı
   Hergiz yumulmasın amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 1). [durur, -ur]
3. **Durmasın** süzülsün heman gözlerin
   Dileğimi deyim güzelim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 5). [durmasın, -ma, -sın]

dur-: Hareketsiz durumda olmak.

1. Maşraba **dururken** içmez bardaḳta
   Ḫalḳı düşünür de yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 21). [dururken, -ur, -ken]
2. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende **dururken**
   Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 1). [dururken, -ur, -ken]
3. Terāzū-yı taḥammül-sencde aşlā sitem çekmem
   Dururken müstaḳim ḳıṣṭās oḳu elde hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [dururken, -ur, -ken]
4. Giriftār olmuş āvāre meger bir zülfi şeb-tāra
   Serīr-i nāzda ḫābīde **durmaḳta** o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 8). [durmaḳta, -mak, -ta]

düş-: Düşmek, sendelemek.

1. Şevḳ-ı ruḫ-ı Şīrīnle uyup Ḳays-ı ḫayāle
   Düştü yine ṣaḥrā'lara kuhsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 14). [düştü, -tü]
2. Yetiş imdādıma ey nā-ḫudā-yı rehber-i sāḥil
   Ki baḥr-i 'aşḳta keştī-i dil girdāba **düşmüştür** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 8, Mısra 2). [düşmüştür, -müş, -tür]

düş-: Müptela olmak.

1. Perīler mecma'ından dün güẕār eyler iken nāgāh
   Dil-i āsūde-ḥālim **düştü** bir şūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 4). [düştü, -tü]
2. Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü
   Bir emr-i muḥāldır yine efkārıma **düştü** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 1). [düştü, -tü]
3. Meydāna ḳonup cism-i laṭīfi ḳapışılmış
   Düşmüş yine bir bezm-i sitemkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 26). [düşmüş, -müş]

düş-: Payına, kısmetine düşmek.

1. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra **düşer** mi
   Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 1). [düşen, -en]
2. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
   Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra **düşer** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 2). [düşer, -er]
3. Zühhād-ı tebaşbuş-menişe ḫāştır ancaḳ
   Hiç ḥāl-i riyā' meşreb-i mey-ḫāra **düşer** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 6). [düşer, -er]
4. Rindān-ı mey-āşāmi ḳoyup nevbet-i sāġar
   Bu meygedede cānib-i hüşyāra **düşer** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 4). [düşer, -er]
5. Bir şeb yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
   Bu hāle-i āġūşa o meh-pāre **düşer** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 8). [düşer, -er]
6. Ümmīd-i vefā' devr-i felekten ne 'abeştir
   Fi'l-i zurafā günbed-i devvāre **düşer** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 10). [düşer, -er]
7. Bir ẕevḳ-ı selim ḫaṣṣasıdır yoḳsa ey Āṣaf
   Ebkār-i nüket sīne-i eş'āra **düşer** mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 12). [düşer, -er]
8. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf **düşmedi** fırṣat
   Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 23). [düşmedi, -me, -di]

düş-: İstenmeyen bir durumda bulunmak.

1. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya **düşüp** de
   Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 33). [düşüp, -üp]
2. Nā-ehline **düştü** diye ālām u kederden
   Yaḳtı ten-i miḥnetzedesin nāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 31). [düştü, -tü]
3. **Düşmem** der iken pençesine 'aşḳ u hevānın
   Yer ṭuttu ḫaṭar-nāk maḥallinde cinānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 21). [düşmem, -m]

düş-: Kendini kaptırmak, kapılmak, … içinde bulunmak.

1. Her kimin ḳalbine **düştüyse** hevā-yı mekteb
   Eylesin mā-ḥaṣal-ı 'ömrü fedā'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 1). [düştüyse,

-tü, -(y)se]

düş-: Yukarıdan aşağıya birdenbire ve bilâ-ihtiyâr inmek, sukut etmek, yukarıdan inmek.

1. Rehā-yāb olmaya el vermez artıḳ derd süvār-efgen
   Ne āteş **düştü** bilseñ ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 24). [düştü, -tü]
2. **Düşünce** sīnesinden pīrehen āheste āheste
   Nedir bu ḫod-perestī bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 25). [düşünce, -ünce]

düş-: Aklına gelmek.

1. Yārimden ümīd eyler iken keşret-i şefḳat
   Keşret ne ‘aceb āḫ-ı şerer-bārıma **düştü** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 6). [düştü, --tü]
2. Āfetlere taḳsīm olıcak cevr ü vefā’lar
   ‘Uşşāḳa sitem yār-i cefākārıma **düştü** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 8). [düştü, --tü]
3. Ārām u sükūn eyleyemem bir daḫi Āṣaf
   Görmek hevesi yāri dil-i zārıma **düştü** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 10). [düştü, --tü]

düş-: Sevgilinin saçının yanak üzerine dökülmesi.

1. Fesleğen ẓann etme destārındaki gīsūları
   Yaña **düşmüş** kākül-i şeb-tārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 12). [düşmüş, -müş]

düşmān: Düşman.

1. ‘Aṣrīlik de başa bir belā oldu
   Maṣraf **düşmānına** ẓafer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 44). [düşmānına, -ı, -n, -a]

düşmen: Dost olmayan, hasım, düşman.

1. Felek bī-dād ṭālī‘ bed-nihad **düşmen** sitem-mu‘tād
   Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḫayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 5). [düşmen,]
2. İnşāfı ḳoyup ḳatlime niyyetler edermiş
   Düşmenlerime luṭf u mürüvvetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 8). [düşmenlerime, -ler, -im, -e]

düşün-: Aklından geçirmek, göz önüne getirmek.

1. Ṭarz-ı taḥrīri **düşündüm** evvel
   Ki ola lafẓ u ma‘ānī ekmel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 39). [düşündüm, -dü, -m]
2. Ḫāṭıra almaz **düşümezdim** nedir ferdā-yı ‘aşḳ
   Nerde ḳaldı nerde ol şīrīn-dehen Leylā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 7). [düşünmezdim, -mez, -di, -m]
3. Maşraba dururken içmez bardaḳta
   Ḫalḳı **düşünür** de yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 22). [düşünür, -ür]
4. Giren çıḳan şeyden hep alırlar baç
   Düşünmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 38). [düşünmezler, -mez, -ler]

5. Faḫr etmeye ḥaḳḳı olabilir mi
Milleti **düşünen** erkān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 8). [düşünen, -en]
6. Milletin ḥālini **düşünen** yoḳtur
Merḥamet ilinde dilber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 1). [düşünen, -en]
7. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
Bütün gece saña baḳıp seni **düşünüyorum** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 12). [düşünüyorum, -ü, -yor, -um]

dü-tā: İki kat, bükülmüş, kambur.

1. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi **dü-tā** miṣl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 19). [dü-tā,]

duy-: Öğrenmek, haber almak, işitmiş olmak.

1. Gören **duyan** ḫalḳın ıżṭırābını
Ziyān ṣayan mülküñ şu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 17). [duyan, -an]
2. **Duydum** ki raḳībān ile ülfetler edermiş
İnṣāf ediniz çoḳ mudur ölsem kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 9). [duydum, -du, -m]

düyek: Klasik Türk müziğinde sekiz zamanlı, beş vuruşlu bir usûl.

1. Ḥalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin **düyek** seyyāre nīst
Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 7). [düyek,]

duygu: Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim.

1. Aç güzel göğsünü baḳayım oña
Sevgi **duygusunu** veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 8). [duygusunu, -su, -nu]
2. Bir sevgi **duygusu** vardır ki saña ḳarşı bende
Bütün gece saña baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [duygusu, -su]

düzel-: Düzelmek, düzgün olmak.

1. Ber-ṭaraf oldu mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki bu ḥālet **düzele** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 4). [düzele, -e]

ebkār: "Bikr"in cem'i. Bakirler.

1. Alḳışlar içinde ola taḳdīre sezā-vār
‘Ulviyyet-i a‘mālini ibrāz eden **ebkār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 4). [ebkār,]

ebrū: Kaş.

1. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl **ebrūları**
Şimdi şehr içre yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 19). [ebrūları, -lar, -ı]

ebrūvān: Kaşlar.

1. Ḳasḍ eder gūyā dil-i ġam-āşinā-yı ‘āşıḳı
Ebruvānın eyleyip teşhīr ḫançerler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 4). [ebruvānın,-ın]

ebvāb: Kapılar.

1. Ḳapıldım inciẕāb-ı meyl-i nefse ẕevḳ-ı aḥbāba
   Ne döndüm Ka‘be-i Ḥaḳḳa ne yüz sürdüm o **ebvāba** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 18). [ebvāba, -a]

ecel: Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

1. Bir gün seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
   Sen ölmeyeceksin gibi Āṣaf **ecelinle** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 8). [ecelinle, -in, -le]

ecrām: Cansız cisimler.

1. Gör nice ẕerrat nice **ecrām** bünyād eylemiş
   Mihr ü māhı ṣanma kim bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 7). [ecrām,]

ecrin: Ahirete ait mükafat, sevap.

1. Bu tārīḫinle ehl-i ḫayra peyrev oldun ey Āṣaf
   Hemān aṣḥāb-ı sa‘ye **ecrin** iḥsān eylesin Mevlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 2). [ecrin,]

ed-: Etmek, yapmak.

1. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ cāna değişmem
   Bir kerre **ederse** güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [ederse, -er, -se]
2. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza **edyor** intiẕār
   Yārān iştiyāḳ ile baḳ gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 7). [edyor, -yor]

edā: Naz, işve, cilve.

1. Bu ‘işve bu **edā** bu tenāsüb bu ān ile
   Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [edā,]

edānī: Alçak, soysuz kimseler.

1. Laṭīm-i ḫod-pereste her ne olsa ser-fürū etmez
   Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 14). [edānīye, -ye]

edeb: İnsanın hatâya düşüp utanılacak şeyler yapmasını önleyen, yerinde ve ölçülü davranmasını sağlayan meleke, söz ve davranışlardaki ölçülülük, her hususta haddini bilip sınırı aşmama, terbiye, nezâket, zarâfet.

1. Ri‘āyet ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat ‘ilmine bir fikr-i ra‘nādır
   Edeb bir başḳa feyż-i neşve-efzā meclis-ārādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 32). [edeb,]

edeb: Edebiyat.

1. Bir ṣāḥib-i faẓl nāmı Lāmi‘
   Şi‘r ü **edebi** kemāli cāmi‘ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 2). [edebi, -i]
2. Bir böylesi şi‘r ile **edebden**
   Ḥaḳḳı der isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 17). [edebden, -den]

edeb-şi‘ār: Edepli.

1. Ma‘ẕūr degil mi ictisārım
   Ey kān-ı kerem **edeb-şi‘ārım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 30). [edeb-şi‘ārım, -ım]

ediñ-: Edinmek, sağlamak, sahip olmak, kabul etmek, belirlemek.

1. Göñlüm sever yalñız geçen ḫoş demi
   Baña yār **ediñmek** külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 32). [ediñmek, -mek]

efendi: Efendi ‖ sahip, Sevgili.

1. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım **efendim**
   Birlikte bu aḳşam yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 11). [efendim, -m]
2. Olduḳça begim sen gibi bir şūḫ **efendim**
   Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [efendim, -m]

efġān: Feryat, inleyiş.

1. ‘İlācıñ ‘aks-i te’sīriyledir hep ettiği **efġān**
   Bu ‘işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler ise cānān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 7). [efġān,]

efkār: Endişe, tasa, kaygı, üzüntü, keder.

1. Kim olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
   Bir başḳa uṣūl almadı **efkāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 18). [efkāra, -a]
2. Bu aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḥayrāndır
   Hücūm-ı serdi-i dey buz gibi döndürdü **efḳārı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 12). [efḳārı, -ı]
3. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā’dır her işi
   Böyledir her kārda **efkārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 20). [efkārı, -ı]
4. Doḳunurdu ve lākin **efkāra**
   Bir ġarib şey ki çarpar enẕāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 11). [efkāra, -a]

eflāk: Felekler; gökyüzü.

1. Bu āteş-i āḫım eder **eflāki** de sūzān
   Ey mihr-i diraḫşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 7). [eflāki, -i]

efrād: Fertler.

1. **Efrādı** bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
   Bu bezme gelir şevḳ ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 21). [efrādı, -ı]
2. **Efrādı** gibi ḫürr olayım der bu sebebten
   Mā’il görünür meclis-i aḥrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 23). [efrādı, -ı]
3. Görüp **efrādını** bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
   O çiköfte künīfe-ḫār olan yārān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 19). [efrādını, -ı, -n, -ı]
4. Ki **efrādı** bu bezmin olmamış olmaz da miḥnet-keş
   Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [efrādı, -ı]

efsāne: Asılsız rivayet, gerçekliği kanıtlanmamış şey, söylenti.

1. Va‘iẓ vazgeç ḥāl-i fevḳa’l-‘ādeden
   Diñlemeyiz senden **efsāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 8). [efsāneleri, -ler, -i]

efsūnkār: Sihirli, çekici, büyülü, büyüleyici.

1. Dil-i sūzānıma zencīr-i gīsūyı kemend ettin
Ne **efsūnkār** imişsin āteşi tellerle bend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 2). [efsūnkār,]

efzūn: Çok fazla, ziyade.

1. Gerçi noḳsānları ḥadden **efzūn**
Ḳıymet-i kāle-i ḳadri ise dūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 49). [efzūn,]
2. ‘Ömrüñ ey yar be-cihān **efzūn** yād
Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 63). [efzūn,]
3. Şükrānını her kimse mu‘allimlere medyūn
Zīrā ki olur ma‘rifet ol sāyede **efzūn** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 2). [efzūn,]
4. Günāhım ḥadden **efzūndur** belā’-yı ma‘ṣiyet vāfir
‘İbādet meyli nā-bud ḫāhiş-i ‘işyān ise ẓāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 21). [efzūndur, -dur]

eger: Şart edatı, şayet.

1. Göñül isteğidir olsa da **eger**
İstemez mi ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 23). [eger,]
2. Çekinmezdim aṣlā ederdim feda
Vücudumda **eger** biñ can olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 16). [eger,]
3. Bülbül-i ṭab‘ın **eger** gûyân olursa Âṣafâ
Gülşen-i naẓm-ı belîğin ‘âlemi ḫayrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 9). [eger,]
4. Bī-iḫtiyār olursa **eger** gūşe-gīr-i hecr
Āşıḳ mı var ki sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 5). [eger,]
5. Verir neşāṭ-ı ebed pür-melāl olan ḳalbe
Luṭuf dilerse **eger** dil-figār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 4). [eger,]
6. Yine Āṣaf gibi sevdā’-yı zülf-i yārdan geçmem
Eger dest-i ḳażāda çāk çāk olsa girībānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 14). [eger,]
7. ‘Aceb olmaz **eger** cevr-i felekten iştikā’ etsem
Vücūda geldiğim günden beri derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 3). [eger,]
8. Olduḳça begim sen gibi bir şūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa **eger** kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 2). [eger,]
9. Olacaḳ varsa **eger** kim maraż-ı cehle ‘ilāc
Bu şifā’ḫāne-i ḥikmette devā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 45). [eger,]
10. De ki dilber der-āġuş kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 42). [eger,]
11. İşitilmezse **eger** güftārın
Ne olur ḥāli dil-i bīmārın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 15). [eger,]
12. Yine ḥāl-i rical müşkil olur rūz-ı ḳıyāmette
Eger ‘aṣrīleşirse nāz edip ḥūrān cennette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 2, Mısra 2). [eger,]
13. **Eger** ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḫs etmek isterseñ
Beni söylet ḫumār-ālūd olan rindānı söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 1). [eger,]
14. Ḳalırsa nār-ı firāḳı göñülde yārin **eger**
Ṣadā-yı āḫ u enīnim ṣadā-yı ra‘di geçer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 11). [eger,]
15. Olmaḳ isterseñ **eger** dehrde dünyā güzeli
‘Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 37). [eger,]
16. Böyle ḳābildir **eger** ġılmān ise ḳaṣd u merām

Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 35). [eger,]

17. Böyle ḳābildir **eger** ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 11). [eger,]

18. Böyle ḳābildir **eger** ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 5). [eger,]

19. Böyle ḳābildir **eger** ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 29). [eger,]

20. Böyle ḳābildir **eger** ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 23). [eger,]

21. Böyle ḳābildir **eger** ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 17). [eger,]

22. **Eger** ḥālī ḳalırsa derdden ḥattā ḥuzūr etmem
Degil meyl-i neşāṭ etmek o yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 7). [eger,]

23. **Eger** var ise de taḥḳīḳını ta‘mīḳ eden var mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [eger,]

24. Olur mesrūr ḳalb-i pür-miḥen āheste āheste
Ederse luṭf **eger** ol sīm-ten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 2). [eger,]

25. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
Benliği terk et **eger** insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 24). [eger,]

eğil-: İnsan, bir işi yapmak için belini eğmek.

1. **Eğilip** gizlice cān ḳulaġıma
İstediğin ḫāin vuṣlattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 15). [eğilip, -ip]

ehāli: Halk.

1. Bī-çāre **ehāli** kimsesiz ḳalmış
Bu derdlere dermān bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 11). [ehāli,]

2. **Ehali** ṣoyuldu ṣoġana döndü
Bir ḳoca milletin ocaġı söndü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 25). [ehali,]

3. Ḥüsn-i istikmāline etti **ehālī** ihtimām
Maẓhar-ı ġufrān ola yā Rab bu ḫayrın ṣāni‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 1). [ehālī,]

4. Eskisinden daha ma‘mūr dilārā oldu
Selkıye Ḳasṭalını etti **ehālī** tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 4). [ehālī,]

ehl: Sâhip, mâlik.

1. Vefa’sı olmayan yalancı dünyā
Baṣiret **ehline** ‘ibrettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 4). [ehline, -i, -n, -e]

eḥibbā’: Dostlar, ahbaplar.

1. Neşve-baḫşā-yı maḥabbettir **eḥibbā’ya** müdām
Cām-ı ṣāfī ḫāne-i ḫammārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 21). [eḥibbā’ya, -ya]

2. Güzeller rūḥ-perver sīm-berler şevḳ-āverdir
Eḥibbā’ meşrebimce sāḳi-i dilcū berāberdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 8). [eḥibbā’,]

ekl: Yiyecek, gıda,yemek yeme.

1. Ḳabūl etmez ṭabīat **eklini** ol sofra-i bezmin
   Küsūrāt ü döküntü ile ṣaḥnında sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 59). [eklini, -ini]
2. Ḳaṭāyif **ekline** ṭut kim göñülde olsa da cezmin
   Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā' 'azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [ekline, -i, -n, -e]

eksik: Noksan.

1. Bende dehriñ bütün derd ü elemi
   Baştan **eksik** degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 14). [eksik,]

ekvān: Alemler,varlıklar,mahluklar.

1. Ma'dūm olur bu gördüğün **ekvān** gün olur
   Bāḳī ḳalır mı hīç Aṣaf māsivā-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 9). [ekvān,]

el: İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

1. Diñle pek sözünü ehl-i dilānın
   Bıraḳma pek **elden** peymāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 2). [elden, -den]
2. Güzeller **elinden** bāde içelim
   Gençlik çaġıdır bu fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 19). [elinden, -i, -n, -den]
3. Alıp onu **ele** bir Ḫaṭay ḳızı
   Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 23). [ele, -e]
4. Ol vaḳit aldım **ele** bir ḫāme
   İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 37). [ele, -e]
5. Bī-hūde degilmiş bu ḳadar sa'y ü 'ameller
   Biñler yaşasın sizleri i'māl eden **eller** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 8). [eller, -ler]
6. Ayaḳ üzre duran o ṣāḥibinin
   Eli oynar içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 16). [eli, -i]
7. Girse **ele** pek ḫoş olur
   'Aṣrīliğin bir dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 19). [ele, -e]
8. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
   Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [ele,-e]
9. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
   Bir sitem-ger şūḫ **elinden** olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 22). [elinden, -in, -den]
10. Gel ṣun bir cām-ı ṣafā' kendi **eliñle**
    Pür-şevḳ olalım gel kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 1). [eliñle, -iñ, -le]
11. Sensiz olamaz neş'e-fezā nūş edilen mey
    Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā' kendi **eliñle** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 10). [eliñle, -iñ, -le]
12. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
    Göñlüme **el** vermedik 'ālemde bir ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [el,]
13. Edip bir bezm-i nūş-ā-nūş-ı vuṣlat her dem āmāde
    Bütün ḫūbān şevḳ-ā-şevḳ **elde** sāġar-ı bāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 22). [elde, -de]
14. Perde altında olan ḫüsn ü cemāli n'idelim

El yetip göz göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 32). [el,]

15. Yanıḳtır **el** aġız dil mi‘desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [el,]

16. Terāzū-yı taḥammül-sencde aṣlā sitem çekmem
Dururken müstaḳim ḳısṭās oḳu **elde** hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [elde, -de]

17. Gören parmaḳlarını ḳadın parmağı ṣanır
Elleri ballı börek buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 10). [elleri, -ler, -i]

el: Ondan, onun elinden.

1. Ne dānā ehl-i diller çarḫ **elinden** ḳalbi ḫūn olmuş
Ne ser-keş cāhilān vardır her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 1). [elinden, -i, -n, -den]

2. Hemān Āṣaf pey-ā-pey yār **elinden** bāde-ḫār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 25). [elinden, -i, -n, -den]

3. Herkese baḫtı revā görmüş idi dilḫāhını
Āṣıḳān olmuştu ma‘şūḳān **elinden** bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 8). [elinden, -i, -n, -den]

el: Ülke, yurt, memleket, diyar.

1. Bize bu **ellerden** sefer göründü
Ḫalḳa yapılmadık żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 27). [ellerden, -ler, -den]

2. Şu bizim **ellere** bir ayaḳ atsın
Cennetlere döner vīrāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 27). [ellere, -ler, -e]

el-amān: “Bıktım, yeter artık, illallah” anlamında şikayet sözü.

1. Aḳvām Meclisinde işiten herkes
El-aman bu sesten el-aman dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 12). [el-aman,]

2. Aḳvām Meclisinde işiten herkes
El-aman bu sesten **el-aman** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 12). [el-aman,]

3. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
Serdī-i deyden **el-amān** berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 12). [el-amān,]

el-ān: Şimdi.

1. Şu birḳaç beyt ile ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
Ṣorar mı ‘āşıḳ-ı şūrīdesin **el-ān** ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 28). [el-ān,]

elbet: Mutlaka, hiç şüphesiz, muhakkak.

1. Erbāb-ı ‘izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār ister
Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile **elbet** bir sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 2). [elbet,]

2. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile **elbet** bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 3). [elbet,]

3. Ḳalır bî-behre istiḳbâlde **elbet** reyânlar hep

Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [elbet,]

4. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün **elbet** nā-şikīb olma
   Uṣūl ile faḳaṭ ol şūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 7). [elbet,]
5. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
   Yoḳ olsa bir binānıñ altı **elbet** üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [elbet,]
6. Bu cān u tenin **elbet** olur ḥāli perīşān
   Ey serv-i ḫırāmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 3). [elbet,]
7. Şu ṭab‘a nā-muvāfıḳ fi‘le şirket eylemem hiç ben
   Muvāfıḳ şer‘a **elbet** çünki taḳsīmi ferā’iżden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 24). [elbet,]
8. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān **elbet** dedi her bir cevān
   Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [elbet,]
9. Eyledi terk-i cihān āṣārı bāḳīdir henüz
   Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler **elbet** her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [elbet,]

elbette: Mutlaka, hiç şüphesiz, muhakkak.

1. Bu taḳsīm-i dilārā pür-fevā’id pür-feżā’ildir
   Bunu idrāk eden ādemde **elbette** dirāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 90). [elbette,]
2. Gözümden olsa da mehcūr olmaz **elbette**
   Dil-i nizārdan ol ‘işvedār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 7). [elbette,]
3. Bin mülk-i dil ü cāndan **elbette** geçersin
   Bir ẕerre bile ḫāk-i vaṭandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 13). [elbette,]
4. Ṣabr et a gönül miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
   Bir gün olur **elbette** gelir şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 8). [elbette,]
5. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār ḫālinde
   Olur bu naẓmımıñ **elbette** ḳadri bālā-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 26). [elbette,]
6. Seḫāyı beẕl ü isrāf ile tefsīr eyliyor ẓālim
   Ḳalır kendüye **elbette** cihānda levmet-i lā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 48). [elbette,]
7. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
   Gelir bu gerdiş-i devrān ile **elbette** bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 28). [elbette,]
8. Bir öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 6). [elbette,]
9. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda ‘āḳil olmaz pāyimāl
   Fikr-i ṣā’ib vermez **elbette** bu ḥāle iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 14). [elbette,]

elem: Üzüntü, tasa, keder.

1. Rāḥat vermez baña baḫtım velḥāṣıl
   Elem āteşiyle sūzāndır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 24). [elem,]
2. Gitmez oldu kimse bahçeye baġa
   Elem ṣardı ḫalḳı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 34). [elem,]
3. Bir terāzū beş altı ṭaş dirhem
   Ġam **elem** mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 48). [elem,]
4. Tenāḳuṣ etse ḫātır derhemi bir ḳılca ġam çekmem
   Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç **elem** çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 14). [elem,]
5. ʿAlem dikmiş elem kuhisarına
   Hiç ḥad yoḳtur cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 25). [elem,]

6. Bende dehriñ bütün derd ü
Baştan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 13). [elemi, -i]
7. Ṭuttuğu saġarı şundu da bañа
Elem ġam maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 12). [elem,]
8. **Elemle** buruşan bed ṣūretleri
Dillerde biriken küduretleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 13). [elemle, -le]
9. Ġam **elem** derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [elem,]
10. Cihānı ser-te-ser sevdā'-yı cāha mübtelā buldum
Elem me'lūf olan dil ḫānemi dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 6). [elem,]
11. Ġam **elemdir** naṣībi bedbaḫtın
Olmuyor luṭfu ṭāli'-i saḫtın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 57). [elemdir, -dir]

elem-efzâ: Kederlendiren, kederi arttıran.
1. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu **elem-efzā** olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [elem-efzā,]

elem-encām: Son ıztırap.
1. 'Aceb kim zār u giryān olmamış incinmemiş kimdir
Ḥayāt-ı derd **elem-encāmdan** bu dehr-i pür-ġamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 2). [elem-encāmdan, -dan]

elfāz: Kelimeler, sözler.
1. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u **elfāẓ** nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [elfāẓ,]

el-ḥaḳ: Ar. Doğrusu, hakka, hak budur ki.
1. Açıḳ ḫān-ı civān-merdīmiz **el-ḥaḳ** mülk-i vüs'atte
Biz ol cūd u kerem-mu'tādız iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 73). [el-ḥaḳ,]

el-ḥāṣıl: Sözün kısası, kısacası.
1. Nice ettim tecessüs bulmadım bir hem-dem **el-ḥāṣıl**
Bu dehr-i bī-vefā'da bir vefā'dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 1). [el-ḥāṣıl,]

el-ḥazer: "Sakın, sakınınız, sakınılsın" anlamında bir ifade.
1. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan **el-ḥaẕer** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 12). [el-ḥaẕer]

elmā: Elma.
1. Kime **elmādır** desem yañağını inanır
Şeftāli yemiş gibi durmaz aġzı ṣulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 7). [elmādır, -dır]

elmās: Gayet berrak, ekseriya renksiz, gayet sert ve pek kıymetli bir taş.
1. Bir zamān oldu ki bu ḳoca millet
Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 6). [elmās,]

elmasiyye: Elmasiye tatlısı.

1. Göğsü tavuḳ göğsüdür gerdeni belluriyye
   Vücūdu paluzadır veyāḫud **elmasiyye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 14). [elmasiyye,]

elmās-pāre: Elmas parçası.

1. ʻAceb farḳ etmiyorlar baʻzı nādān beyż u sevdāʾyı
   Bir **elmas-pāre** ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 62). [elmas-pāre]

elyaḳ: Daha münasip, daha layık.

1. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek **elyaḳ**
   Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [elyaḳ,]

emān: Aman dileme.

1. Cennet-i aʻlāda ḥūrīlerle hem-meclis olup
   Luṭf-ı Yezdān ile bulsun nār-ı dūzaḫdan **emān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 20). [emān,]

emel: İstek, arzu.

1. Göz öñüñde duruyor baḳsana işte modeli
   Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl **emeli** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 40). [emeli, -i]
2. Cānān ile biz her gece hem-bezm-i viṣāliz
   Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs **emelinle** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 6). [emelinle, -in, -le]

emīn: Emin, emniyette, güven içinde.

1. Nāʾil-i Firdevs-i vaşlım bīm-i firḳatten **emīn**
   Hāẕihi cennāti ʻadnin fedḫulūhā hālidīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 1). [emīn,]

emlāk: Mülkler.

1. Maʻāş ṣaḥipleri devleti buldu
   Emlāki olanlar ṣaçını yoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 42). [emlāki, -i]

emn: Korkusuzluk, eminlik.

1. Ādemi **emn** ü selāmet ile eyler īṣāl
   Menzil-i mesʻadete rāh-ı hüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 49). [emn,]

emr: Buyruk.

1. Dün bir **emriñ** baña ʻizzetle şeref verdi faḳaṭ
   N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [emriñ, -iñ]
2. Yüce önder Ġāzi Muṣṭafa Kemal
   Emriñe baş eğdi on yedi ḳıral (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 6). [emrine, -i, -ñ, -e]

emsāl: Eş, eşler, benzer, benzer olanlar.

1. Nedir lebleriniñ o reng-i alı

Hele ay yüzüñüñ yoḳtur **emṣali** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 22). [emṣali, -i]

en: Başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime.

1. Ay seni ben gökyüzünün **en** güzeli ṭanırım
   Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [en,]
2. **En** ṭatlı bir üşkūfesidir vaḳt-i bahārın
   Nāz etse sezādır gül-i bī-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 3). [en,]
3. Mi‘de doldurmaḳ orda baḳ nice
   Ādeme **en** büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 72). [en,]

encām: Son, nihâyet.

1. Ṣanmayın ālāyiş-i devrāna raġbet etmişiz
   Derk edip **encāmını** ondan ferāġat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 2). [encāmını, -ı, -n, -ı]

enfes: Çok güzel, en güzel.

1. Ver sāḳī ver bize raḳı içelim
   Mezelerin **enfesini** seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 34). [enfesini, -i, -ni]
2. Ṣarı **enfes** ṣaçına gazlibenat dediler
   Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 1). [enfes,]

engüşthā-rā: Parmaklarım.

1. Ḥalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek seyyāre nīst
   Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 8). [engüşthā-rā]

enmūzecī: Örnek, misal.

1. Yanıḳtır el aġız dil mi‘desinde bir kesāfet var
   O ṣaḥna baḳ ki bir **enmūzecīdir** ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 56). [enmūzecīdir, -dir]

ense: Boynun arka kısmı, kafa.

1. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
   Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [enseden, -den]

enẓār: Bakışlar, nazarlar.

1. Doḳunurdu ve lākin efkāra
   Bir ġarib şey ki çarpar **enẓāra** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 12). [enẓāra, -a]

er: Yiğit, erkek.

1. Köyü degil yıḳsa ḳal‘eyi burcu
   Bargut verebilen bir **er** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 32). [er,]
2. Menfaʿat uġrunda ḳoşanlar çoḳtur
   Millet için ḳoşan **erler** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 4). [erler, -ler]

er-: Ermek, ulaşmak.

1. Firdevs-i vuṣlata **eren** üftādegān-ı ʻaṣḳ
   Etmez liḳā-yı ḥūra naẓar cennet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 13). [eren, -en]
2. Yüz sürer tevḳīr için ḳırlar deñizler pāyına
   Çünki **ermiş** ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 12). [ermiş, -miş]
3. Gülsitān-ı ṭabʻına hīç **ermemiş** bād-ı ḫazān
   Yaz ḳış her dem açar ezhārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 7). [ermemiş, -me, -miş]
4. Ola tevfīḳ-ı ilāhī yāri Ḫünkārzādenin
   Maṭlaba **ersin** hemān her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 2). [ersin, -sin]
5. Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra hīç **ermiyor** ḫayāl
   Şerḥ-i sürūra n'eyleyeyim yoḳtur iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 27). [ermiyor, -me, -yor]

erbāb: Bir işten anlayan, bir işi iyi yapan kimse, usta.

1. Bilir **erbābı** taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẓāfet var
   Temeddün resmine aḫlāḳa hem ḥüsn-i riʻāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 1). [erbābı, -ı]

erġuvan: İki çenekliler sınıfının baklagiller familyasından, eflâtun ile kırmızı arası morumsu pembe renkte, çok güzel çiçekler açan süs ağacı.

1. Ṭabiat bağınıñ bahçıvanları
   Ne ḫoş yetiştirmiş **erġuvanları** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 14). [erġuvanları, -lar, -ı]

eriş-: Erişmek, ulaşmak, kavuşmak.

1. **Erişse** baḥr-i luṭfundan zemīne ḳaṭre-i raḥmet
   Ḫafā'yā-yı zemīn-i tīreden eyler neler peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 5). [erişse,-se]
2. Baḳtım **erişmişim** iḫtiyarlıġa
   Ḫayret bu ki ḥālā cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 7). [erişmişim, -miş, -im]
3. **Erişti** devr-i rıḥlet bu faẓīlet-mende de āḫir
   Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa gitti dār-ı ḥüzn ü mātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 7). [erişti, -ti]

erkān: İleri gelenler, işin erbabı kimseler.

1. Faḫr etmeye ḥaḳḳı olabilir mi
   Milleti düşünen **erkān** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 8). [erkān,]

eş'ār: Şiirler.

1. Manẓūme demek de söz degildir
   Eş'ār ise başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 20). [eş'ār,]

esās: Temel.

1. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup da **esās**

Atatürkten çıḳan bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 19). [esās,]

esbāb: Unsurlar, ögeler.

1. Ki ‘ömrüm ṣuya verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
   Teşebbüs etmedim ṭā‘at için bir türlü **esbāba** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 16). [esbāba, -a]
2. Bilmem **esbâbı** nedir bu ṣaff-ı müjgânın seniñ
   Rezmgâh-ı ‘aşḳ içinde böyle ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 3). [esbâbı, -ı]

eşcār: Ağaçlar.

1. Ne cāme kisve-i aṣliyyeden tecrīd edip yer yer
   Ḳuru **eşcāra** döndürdü nihālān-ı varaḳdārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 8). [eşcāra, -a]
2. Dikip berdü'l-‘acuz ḫayyāṭı ḳardan cāme-i beyżā
   Hemān baştan ayağa etti iksā cümle **eşcārı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 4). [eşcārı, -ı]

eşek: Tek parmaklılardan, uzun kulaklı, attan küçük binek ve yük hayvanı, merkep.

1. Deveye hendeği atlatmada māhirmiş **eşek**
   Güneşi gösterecekmiş baḳınız şeb-pereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 11). [eşek,]

eser: Eser, iz, nişan.

1. Dillerde **eser** mi ḳalır ārām u sükūndan
   Nāz ile ḫırām eyler ise serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 5). [eser,]
2. Onu et ḫüsn-i ḳabūle maẓhar
   Çünki maḥṣūl-i maḥabbet o **eser** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 60). [eser,]
3. Bu eserdir **eser**-i vicdānım
   Tercemān-ı dil-i bī-dermānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 53). [eserdir, -dir]

esīr: Tutsak.

1. Atatürk denilen o büyük Ġazi
   Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [esīr,]

eşk-bār: Yağmur gibi göz yaşı döken, çok ağlayan.

1. Çeşmān-ı ibtihāc-ı meserretle **eşk-bār**
   Ḥaḳtan budur du‘ā’-yı dilim mihr ü māh-vār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 9). [eşk-bār]

eski: Çok zaman geçmiş olan, kadim.

1. **Eski** sözdür lāfla pilav yenir mi
   Sözle olan şeye oldu denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 5). [eski,]
2. Yine bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
   Nihāyet vermedin gitti ey Āṣaf **eski** üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 10). [eski,]
3. Beline baġlı **eski** bir önlük
   Yaġı üstünde belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 17). [eski,]
4. Muḥammed Ṣafvet etti ṣarf naḳd-i himmet-i bī-ḥad
   Nihāyet buldu ‘umrān **eskisinden** bihterīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 2). [eskisinden, -si, -n, -den]
5. **Eskisinden** daha ma‘mūr dilārā oldu

Selkıye Ḳasṭalını etti ehālī tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 3). [eskisinden, -si, -n, -den]

eşk-nisār: Gözyaşı saçmak.

1. Belā'-yı fırḳat ile ḳaṭre ḳaṭre **eşk-nisār**
   Bıraḳtı gitti beni yār zār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 9). [eşk-nisār,]

eşnāf: Küçük sermaye ve zanaat sahibi.

1. Ṣabā git şehre ṣor ḥürmetle meb'ūş̱ān ne 'ālemde
   Bütün **eşnāf** eşraf cümleten a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 2). [eşnāf,]

eşrāf: İleri gelenler, itibar sahipleri.

1. Ṣabā git şehre ṣor ḥürmetle meb'ūş̱ān ne 'ālemde
   Bütün eşnāf **eşraf** cümleten a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 2). [eşraf,]

esrār: Sırlar, gizler.

1. Cām-ı Cem **esrārına** vāḳıf bir ādem ḳalmadı
   Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 1). [esrārına, -ı, -n, -a]
2. Rāz-ı 'aşḳın ḥırz-ı cān ettim göñülde bir zamān
   Çāki-i sīnemle ol **esrār** maḥrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 4). [esrār,]

ester: Katır.

1. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
   Çiftekarlık eyleme ḳız sen de **esterler** gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [esterler, -ler]

eşyā': Şeyler, nesneler.

1. Bütün **eşyā'sını** o dükkānın
   Ḳahrı altında şanki ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 41). [eşyā'sını, -sı, -nı]

eser: Nişan, iz, alamet.

1. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
   Hicrān saña da mı etmiştir **eş̱er** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 22). [eş̱er,]
2. Bu **eş̱er** vāsıṭa-i arż-ı ḫulūṣ
   Oldu ḥāḳ-i der-i luṭfa maḫṣūṣ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 55). [eş̱er,]

et-: Etmek, eylemek.

1. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri dilşād **eder**
   Dād eder imdād eder dilşād eder irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 3). [eder, -er]
2. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri dilşād eder
   Dād **eder** imdād eder dilşād eder irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 4). [eder, -er]
3. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri dilşād eder
   Dād eder imdād **eder** dilşād eder irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 3). [eder, -er]
4. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri dilşād eder
   Dād eder imdād eder dilşād **eder** irşād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 3). [eder, -er]

5. Her zamānda raḥm edip bī-kesleri dilşād eder
Dād eder imdād eder dilşād eder irşād **eder** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 3). [eder, -er]
6. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
Hicrān saña da mı **etmiştir** eṣer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 22). [etmiştir, -miş, -tir]
7. Re'īs **etmez** çābuk meclisi teşkil
Da'vālar edilir muttaşıl te'cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 53). [etmez, -mez]
8. Firdevs-i vuṣlata eren üftādegān-ı 'aşḳ
Etmez liḳā-yı ḥūra naẓar cennet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 14). [etmez, -mez]
9. Ġam-ı eyyām-ı firḳat başta püskül mü belā' oldu
'Aceb rūz-ı viṣāli leyle-i hicrān **eder** püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 4). [eder, -er]
10. Sāḳi-i devrān beni **etti** ḫumār-ālūd-ı ġam
Ṣunduğu cām-ı ġamı cām-ı ṣafā' ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 7). [etti, -ti]
11. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa **etmez** infikāk
Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [etmez, -mez]
12. Ḳamer o menba'-ı envar ṭulū' edip her şeb
Ġarīḳ-ı nūr **eder** āfāḳı şekl-i dīgerle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 10). [eder, -er]
13. Naṣıl kim şīrler rūbāhlarla imtizāc **etmez**
Emīn ol ey göñül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 5). [etmez, -mez]
14. Laṭīm-i ḫod-pereste her ne olsa ser-fürū **etmez**
Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 13). [etmez, -mez]
15. Dikip berdü'l-'acuz ḫayyāṭı ḳardan cāme-i beyżā
Hemān baştan ayağa **etti** iksā cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 4). [etti, -ti]
16. Gör ne güller yetirir **etse** vezān bir kerre
Gülşen-i ma'rifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [etse, -se]
17. Su'āl et cān veren cānānı uġrunda Ḥayātīye
Eder mi "ba'ṣu ba'de'l-mevt"e de īmān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 12). [eder, -er]
18. Her baḳışta dīdeme bir başḳa 'ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli **etmiştir** 'ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 8). [etmiştir, -miş, -tir]
19 'Aşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken **etti** deḫālet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 10). [etti, -ti]
20. O müncī-i mu'aẕẓam ya'ni Ġāzī-i mufaḫḫam kim
Ḫaṭayı **etti** dest-i ḳudreti maġrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 14). [etti, -ti]
21. 'Aḳl-ı selīm māni'-i fi'l-i saḳīmdir
Nīk ü bedin miyānını tefrīḳ **eder** ẕekā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 4). [eder, -er]
22. Akl-ı selim ẕekā'-yı fehim 'iffet-i muḳīm
Aṣḥābınıñ ki ḳadri **eder** 'arşa i'tilā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 6). [eder, -er]
23. Dil-i miḥnetzedeye geldi sürūr
Ḫāmeden **etti** şu manẓūme ẓuhūr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 48). [etti, -ti]
24. Aldım bu hevesle ḫāme deste
Ettim nice ṣaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 16). [ettim, -tim]
25. Luṭf eyledi Mevlā baña bir başḳa sa'ādet

Rūḥuñla **edip** rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 14). [edip, -ip]

26. Göz öñüñde duruyor baḳsana işte modeli
Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 40). [etmeden, -meden]

27. Bu āteş-i āḫım **eder** eflāki de sūzān
Ey mihr-i diraḫşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 7). [eder, -er]

28. Eger ḥālī ḳalırsa derdden ḥattā ḥuzūr **etmem**
Degil meyl-i neşāṭ etmek o yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 7). [etmem, -me, -m]

29. Cihānı ser-te-ser sevdā'-yı cāha mübtelā buldum
Elem me'lūf olan dil ḫānemi dār-ı sürūr **etmem** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 6). [etmem, -me, -m]

30. Her dem ki o meh ġā'ib olur çeşm-i terimden
Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber **ettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 16). [ettim, -tim]

31. Ḫamūş **ettiñ** bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi'rinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 99). [ettiñ, --ti, -ñ]

32. Sürmelerle simsiyāh **etmiş** o mestāne gözü
Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 41). [etmiş, -miş]

33. Sürmelerle simsiyāh etmiş o mestāne gözü
Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż **etmiş** yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 42). [etmiş, -miş]

34. Tenāḳuş **etse** ḫātır derhemi bir ḳılca ġam çekmem
Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [etse, -se]

35. Perīşānī-i 'uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
Ne zülfüñ **etti** güldeste ne ḳoydu dilde cem'iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [etti, -ti]

36. Dāyelik **etsin** ona cümle melekler dā'im
Eylesin Ṭā'ir-i Ḳudsī daḫi beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 3). [etsin, -sin]

37. Mevt ü ḥayāt dest-i meşiyyettedir bütün
İḥyā' **eder** dilerse eder mevte mübtelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 4). [eder, -er]

38. Sofra-i cūd-ı kemālātiyle 'ālem müstefīd
Her zamān ehl-i su'āle luṭfın **etmiş** rāyegān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 4). [etmiş, -miş]

39. Daha pek genç idi ḥayfā Ḥacı Gencozāde
Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı **edip** cā-yı penāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 2). [edip, -ip]

40. Aḥmed Akyüz ederek şarf-ı nuḳūd-i himmet
Luṭfunu yāver **edip** kendisine Rabb-i mecīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 2). [edip, -ip]

41. Eskisinden daha ma'mūr dilārā oldu
Selkıye Ḳasṭalını **etti** ehālī tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 4). [etti, -ti]

42. **Etmeden** fikr-i vaṭan derdi derūnu dāġdār
Vermeden āyīne-i ṭab'a küdūret iġbirār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 37). [etmeden, -meden]

43. Şimdi ne ḥāldedir toḫm-ı ḥarīr

Ḥüsn-i ḥāl ile bizi **et** tebşīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 22). [et,]

44. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın **et** maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [et,]

45. Cān ü dilden Āṣaf **et** bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
Maṭlaında etti çün Rāġıb bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 39). [et,]

46. Nedāmetler edersin ḳorḳarım **ettiklerin** cevre
Tīr-i inṣāfa gel ey dil-şiken āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 29). [ettiklerin, -tik, -ler, -in]

47. Getir getir baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
Çekip de neşveler **edem** ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 22). [edem, -em]

48. Baña terettüb **eden** şu vaẓīfeyi īfā'
Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 31). [eden, -en]

49. Dünyā devām **ettiği** müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 5). [ettiği, -tik(dik), -i]

50. Dünyā devām **ettiği** müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 11). [ettiği, -tik(dik), -i]

51. Dünyā devām **ettiği** müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 17). [ettiği, -tik(dik), -i]

52. Dünyā devām **ettiği** müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 23). [ettiği, -tik(dik), -i]

53. Dünyā devām **ettiği** müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 29). [ettiği, -tik(dik), -i]

54. Dünyā devām **ettiği** müddetçe var olun
'İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 35). [ettiği, -tik(dik), -i]

55. 'İlācıñ 'aks-i te'sīriyledir hep **ettiği** efġān
Bu 'işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler ise cānān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 7). [ettiği, -tik(dik), -i]

56. Maḳdemi ile bu nevzādın sezādır **etseler**
Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 23). [etseler, -se, -ler]

57. **Etmen** revâ mı mıṣṭaba-i ġayrı cây-gîr
Göñlüm serîri olmuş iken şeh-nişîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 3). [etmen, -men]

58. Seni ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
Nedir **ettiğin** bu istiġna' bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 34). [ettiğin, -tik, -in]

59. Müstefīd **etmişti** ḫalḳı ser-te-ser feyż-i rebī'
Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān bülbül naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 5). [etmişti, -miş, -ti]

60. Ḳamer o cism-i münevver o zīb-baḫş-ı semā'
Ṭulū' **edince** gider ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 2). [edince, -ince]

61. **Edince** cevv-i semā'da cihāna arż-ı liḳā
Esīr-i ḫüsnü olursa sezādır ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 7). [edince, -ince]
62. Evc-i semâ'ya çıḳmadadır dûd-ı âḫımız
Refʿ-i naẓar ḳıl **ettiğimiz** âḫ u zârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 4). [ettiğimiz, -dik, -imiz]

et: Temel besin, et.
1. **Etleri** parça parça laḫt-ı ciger
Yaġları şerḥa şerḥa nūr-ı naẓar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 65). [etleri, -ler, -i]
2. **Et** degildir pişirdiği ḫüsrān
Aş degildir ḳazandaki ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 61). [et,]

etmek: Ekmek.
1. Birḳaç **etmek** yanında bir de ṣomun
Ṣuyu çıḳmış yıġın yıġın maʿcūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 33). [etmek,]

eṭrāf: Her yer, çevre.
1. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle bir günde doġup **eṭrāfa** oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [eṭrāfa, -a]
2. Neyyir-i aʿẓam mısın Āṣaf semā'-yı ʿaşḳta
Kim güzeller dönyor **eṭrāfında** aḫterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 10). [eṭrāfında, -ı, -n, -da]

etvār: Tavırlar, edalar, hareketler.
1. Özü maḥbūb ḫāli dil-pesend **eṭvārı** müstaḥsen
Ḥuzūrı meclis-ārā ʿāleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 7). [eṭvārı, -ı]

ev: Ev,konut, hane.
1. Şimdi yoḳtur **evde** burġul bir aşlıḳ
Çañaḳ çömlek ṣaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 19). [evde, -de]
2. Şeker yoḳken **evde** bir içim çaylıḳ
Mektep taḳsiṭ ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 45). [evde, -de]
3. Ne şey olmayan bir miḥnetzedeye
Evceğizi bile ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 8). [evceğizi, -ceğiz, -i]

evlād: Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk.
1. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
Öz **evlādı** bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 20). [evlādı, -ı]

evvel: Önce.
1. Ṭarz-ı taḥrīri düşündüm **evvel**
Ki ola lafẓ u maʿānī ekmel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 39). [evvel,]
2. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var idi
Sīnede **evvel** ne muḥriḳ ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [evvel,]
3. Sende **evvel** çoḳ nevālar güft ü gūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 25). [evvel,]

evvelā: Birinci derecede, birinci olarak, öncelikle.

1. Ben bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
   ‘Aḳlı ẕekā’sı ‘iffeti lāzımdır **evvelā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 2). [evvelā,]
2. **Evvelā** bir pīr-i dāniş-mende eyle intisāb
   Mürşid-i küldür bu yolda zāde-i ‘Abdülvaḥāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 7). [evvelā,]

evvelbahār: Ilkbahar.

1. Ḫaṭ-ı tāze leṭāfet-baḫş olur rū-yı dilārāya
   Baḳılsa revnaḳı **evvelbahārın** hep çemendendir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 2). [evvelbahārın, -ın]
2. Başladı ‘aṣrī ḫanımlar i‘tinā göstermeye
   Añladık **evvelbahārı** yazı hem güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 36). [evvelbahārı, -ı]

ey: Edat-ı nida.

1. Vaḳit geçirmeden amān **ey** sāḳī
   Söyle getirsinler saḫterden raḳı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 29). [ey,]
2. **Ey** gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
   Hicrān saña da mı etmiştir eṣer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 21). [ey,]
3. Ey gözümüñ nūru **ey** nāzlı dilber
   Hicrān saña da mı etmiştir eṣer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 21). [ey,]
4. Raḥmet saña raḥmet **ey** adil Ḥaccāc
   Virān edilmedik bir yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 39). [ey,]
5. Oldukça kâkülün teli nakş-ı cebîn saña
   Diller rübûde olmada **ey** nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 2). [ey,]
6. **Ey** dil belâ’-yı hecri ile olma derd-nâk
   Ol şâh-ı ḥüsnün oldu ḫayâli ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 5). [ey,]
7. Nermîn ṭabîatin ile ḫoş meşrebin ile
   Ey şuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 8). [ey,]
8. Aldın felekten âḫir-i kâr intiḳâmımı
   Ey âḫ-ı sîne-dûz-ı felek âferîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 10). [ey,]
9. Tâb-efgen oldu kâküle ruḫsâr-ı yâri gör
   Ey dil cihân-ı ḥüsnde leyl ü nehârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 2). [ey,]
10. **Ey** şeh-i ḫûbân ne sende nâz u istiġnâ biter
    Ey meh-i tâbân ne bende âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 2). [ey,]
11. Ey şeh-i ḫûbân ne sende nâz u istiġnâ biter
    Ey meh-i tâbân ne bende âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 1). [ey,]
12. Viṣâlinçün fedâ’-yı câna her dem ḥâżırım **ey** yâr
    Baña ẓannetme ḫavf-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [ey,]
13. Biz āsitāna yüz süreriz her dem **ey** perī
    Müştāḳ-ı dil-rübūde olan da‘vet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 7). [ey,]
14. Keştī-i ḳalb-i zār bi-baḥr-i gumet fütād
    Behr-i ḫudā meded meded **ey** nā-ḫudā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 8). [ey,]
15. Ḫaste-i ‘aşḳıñ olan üftādene vuṣlat gibi
    Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 4). [ey,]

16. Her nigāhında baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle **ey** āfet neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 10). [ey,]
17. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle mi **ey** fitne-cū ‘uşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [ey,]
18. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın **ey** perī
Hīç olur muydu perīşān böyle ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 9). [ey,]
19. Āşıḳ oldumsa beni ‘ayb etmeyin **ey** dostān
Tā ezeldendir o yāre ittişāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 11). [ey,]
20. Arż-ı dīdār eyle **ey** meh āşıḳa kim bu ḳadar
Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [ey,]
21. Esbāb-ı meserret midir aḥvāl-i küdūret
Ey dil ne ‘aceb Beyt-i Ḥazenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 8). [ey,]
22. Bir būseye ḳāni‘ degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni **ey** cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 4). [ey,]
23. Uyan **ey** ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 5). [ey,]
24. Ḫuṣūṣī ṣanma **ey** meh-rū görüp feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda değildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [ey,]
25. Beni şād eyledin va‘d-i viṣāl-i kām-baḫşınla
Fedā’ olsun yoluñda **ey** şeh-i ḫūbān dil ü cānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 8). [ey,]
26. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden **ey** perī-rū āteş-i ‘aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [ey,]
27. Ruḥ-ı pür-tābını arż eyle raḥm et **ey** perī-ḫaṣlet
Biraz tenvīr olunsun rü’yet-i rūyunla çeşmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 11). [ey,]
28. Ḫuṣūṣī ṣanma **ey** meh-rū görüp feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda degildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [ey,]
29. Uyan **ey** ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 5). [ey,]
30. Beni şād eyledin va‘d-i viṣāl-i kām-baḫşınla
Fedā’ olsun yoluñda **ey** şeh-i ḫūbān dil ü cānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 8). [ey,]
31. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden **ey** perī-rū āteş-i ‘aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [ey,]
32. Ruḥ-ı pür-tābını arż **eyle** raḥm et ey perī-ḫaṣlet
Biraz tenvīr olunsun rü’yet-i rūyunla çeşmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 11). [ey,]
33. Cūşiş-i deryā-yı ālāmımdan **ey** Āṣaf ṣaḳın
Menba‘-ı ‘aşḳ u hevādan cūş eden fevvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 9). [ey,]
34. Ben seni **ey** nāz-perver ẕī-vefā’ ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [ey,]
35. Ḫār-ı sitemin her biri **ey** ġonca-i vuṣlat
Şeh-rāh-ı ümīdimde birer gülşenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 9). [ey,]
36. Cānān ile biz her gece hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa **ey** zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 6). [ey,]
37. Bülbül-i ṣīfteye bū-yı vefā’ mı maḳṣad
Ne sebep **ey** gül-i ter çāk-i girībāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 8). [ey,]
38. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
Zamāndır **ey** felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [ey,]

39. Beni mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler bezm-i dilberde
Git **ey** bād-ı ṣabā yārāna benden çoḳ selām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 4). [ey,]
40. Ṭarīḳ-ı ‘aşḳta resm-i vefā’yı iltizām eyle
Gel **ey** naḫl-i melāḥat gülşen-i vaṣla ḫırām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 2). [ey,]
41. Yine bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
Nihāyet vermedin gitti **ey** Āṣaf eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 10). [ey,]
42. Bir ẕevḳ-ı selim ḫaṣṣasıdır yoḳsa **ey** Āṣaf
Ebkār-i nüket sīne-i eş‘āra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 11). [ey,]
43. Naṣıl kim şīrler rūbāhlarla imtizāc etmez
Emīn ol **ey** göñül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 6). [ey,]
44. Geliñ **ey** ehl-i hüner ehl-i vaṭan eyleyelim
Rūz u şeb ṣıdḳ u ḫulūṣ ile du‘ā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 57). [ey,]
45. Alır mı ḫāṭıra bir kerre olsun ‘āṣıḳ-ı zārın
Gör **ey** peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 30). [ey,]
46. Luṭf u kereminden seniñ **ey** zā’ir-i maḳber
Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 1). [ey,]
47. Ruḫ-ı tābānını **ey** şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr veyā māh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 1). [ey,]
48. ‘Ömrüñ **ey** yar be-cihān efzūn yād
Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 63). [ey,]
49. **Ey** fażīletlü feżā’il-perver
V'ey efendi-i ma‘ārif-güster (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 1). [ey,]
50. Ma‘ẕūr degil mi ictisārım
Ey kān-ı kerem edeb-şi‘ārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 30). [ey,]
51. **Ey** ṣan‘at-ı i‘māl-i mezāyā-yı ferīde
Kendinde tecellī eden eşyā’-yı güzīde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 5). [ey,]
52. Meyl etti göñül ḥüsnüñe **ey** şūḫ-ı dilārā
Ettim saña ben ḫāhiş ile ‘aşḳımı ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 1). [ey,]
53. Yetiş imdādıma **ey** nā-ḫudā-yı rehber-i sāḥil
Ki baḥr-i ‘aşḳta keştī-i dil girdāba düşmüştür (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 8, Mısra 1). [ey,]
54. Öyle bir arż-ı cemāl eyle ki **ey** reşk-i melek
Ruḫ-ı tābānını seyr eyleyen Allāh desin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 1). [ey,]
55. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 2). [ey,]
56. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
Gel gel **ey** lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [ey,]
57. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl **ey** zülfü siyeh ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [ey,]
58. Hele bir kerre ḫırām ile gülistāna açıl
Açıl **ey** ġonca-i ter ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 18). [ey,]
59. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl **ey** ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [ey,]
60. Olalım şu‘le-i ruḫsārına pervāne açıl
Açıl **ey** nūr-ı ṣafā’ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 30). [ey,]
61. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
Açıl **ey** nazlı güzel ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [ey,]

62. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse Kerīmāna açıl
Açıl **ey** nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 42). [ey,]
63. Söyleyim de diñle sen **ey** ṭālib-i tāze ġulām
Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 1). [ey,]
64. Bu cān u tenin elbet olur ḫāli perīşān
Ey serv-i ḫırāmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 4). [ey,]
65. Ben āteş-i hicrānın ile böyle yanarsam
Ey nūr-ı mücessem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 6). [ey,]
66. Bu āteş-i āḫım eder eflāki de sūzān
Ey mihr-i diraḫşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 8). [ey,]
67. Āṣaf gibi onlar da olur ḫüsnüñe ḫayrān
Ey ḫusrev-i ḫūbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 20). [ey,]
68. Cihān ḫalḳında **ey** dil bir ‘aceb ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla mā’il reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [ey,]
69. Nihāyet görmedim bu ṭavrı lāyıḳ ṭab‘-ı insāna
Sülūk et ba‘d-ezīn **ey** dil ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 24). [ey,]
70. Feṭḥ etmeye iḳlīm-i cünūnı sefer ettim
Ey nās ḫaberdār olunuz bu seferimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 20). [ey,]
71. **Ey** yār ḫabīr olmadın āḫ-ı seherimden
Berk-ı elemin çıḳmada nūr-ı naẓarımdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 1). [ey,]
72. Nedāmetler edersin ḳorḳarım ettiklerin cevre
Tīr-i inṣāfa gel **ey** dil-şiken āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 30). [ey,]
73. Yoḳsa ṣahbā’-yı sükūttan mı ‘aceb mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 24). [ey,]
74. Yoḳsa ṣahbā’-yı sükūttan mı ‘aceb mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 24). [ey,]
75. Luṭf et **ey** bād-ı ṣabā bir kerre aġzın ara var
Eşk-i ḫūn-ālūdı icrā eyledikçe dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 25). [ey,]
76. Yāra arż et yaranı var **ey** dil-i ṣad-pāre var
Tīr-i müjgānla edip şemşīr-i ebrū iştirāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 5). [ey,]
77. Bu tārīḫinle ehl-i ḫayra peyrev oldun **ey** Āṣaf
Hemān aṣḥāb-ı sa‘ye ecrin iḥsān eylesin Mevlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 1). [ey,]
78. Sen de tārīḫin ile **ey** Āṣaf
Olasın bāb-ı ilāhīye yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 3). [ey,]

eyle-: Eylemek, yapmak.

1. Arż-ı dīdār **eyle** ey meh āşıḳa kim bu ḳadar
Çekmeye derd-i fırāḳı yoḳ mecāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [eyle,]
2. Yine bir ġāyete ermez ne ḳadar **eylese** de
Ḳilk-i erbāb-ı hüner medḥ ü senā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 55). [eylese, -se]
3. Eyleyip de bir iki söz taḥrīr
Ḳalb-i maḫzūnumu **eyle** tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 18). [eyle,]
4. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
Çiftekarlık **eyleme** ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [eyleme, -me]

5. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen seni mestāne destinden
Ṭabībā ‘āṣıḳ-ı dil-ḫasteye gel **eyleme** dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 6). [eyleme, -me]
6. ‘Āleme gelmek için bu mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat sevḳı ile iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 12). [eylemiş, -miş]
7. **Eyle** çār-iḳlīmini bu ‘ālemin geşt ü güẕār
Cā-yı ‘izzet bul vaṭan ḳaydıyla olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 19). [eyle,]
8. Geliñ ey ehl-i hüner ehl-i vaṭan **eyleyelim**
Rūz u şeb ṣıdḳ u ḫulūṣ ile du‘ā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 57). [eyleyelim, -(y)elim]
9. Gör ne ma‘nālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
‘Aşḳ ile bir kerre **eylerseñ** seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [eylerseñ, -r, -se, -ñ]
10. El açıp **eyleyelim** rūz u leyāl
Dergeh-i Ḥaḳḳa du‘ā’lar īṣāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 1). [eyleyelim, -(y)elim]
11. Çeken degil ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
O kimse ‘ārif-i dānā ki **eyliyor** imrār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 24). [eyliyor, -yor]
12. Söyleyim de diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
Pīş-i enẕārında ġılmān **eylesin** tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 2). [eylesin, -sin]
13. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
Dü-pençe ile ḳat ḳat **eyleyip** ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 36). [eyleyip, -yip]
14. Mihr ü meh devr eyledikçe ġarḳ-ı nūr-ı maġfiret
Eylesin ufḳ-ı mezārın luṭf-ı Rabb-i müste‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 22). [eylesin, -sin]
15. Ṣāḥib-i faẕl idi hem ṣāḥib-i ḥüsn-i aḫlāḳ
Eylesin onu Ḫudā maẕhar-ı luṭf u in‘ām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 2). [eylesin, -sin]
16. Onu bir fātiḥayla maḳberinde **eylesin** dilşād
Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 9). [eylesin, -sin]
17. **Eyleyip** de bir iki söz taḥrīr
Ḳalb-i maḫzūnumu eyle tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 17). [eyleyip, -y, -ip]
18. Öyle bir arż-ı cemāl **eyle** ki ey reşk-i melek
Ruḫ-ı tābānını seyr eyleyen Allāh desin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 1). [eyle,]
19. Moda bilmezdi nedi yalñız işitmişti adın
Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 32). [eyledi,-di]
20. Böyle bir günde müzeyyen **eyledi** gehvāresin
Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 13). [eyledi, -di]
21. Söyledim ḫasretle Āṣaf fevtiniñ tārīḫini
Eyledi Ṣafvet Efendi ‘azm-i Firdevs ü cinān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 24). [eyledi, -di]
22. **Eyledi** rıḥlet şehīden söyledim tārīḫini
Ḳabr-i pāki dār-ı emn oldu Muḥammed Ṣafvete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 3). [eyledi,

-di]

23. Her cayı benefşe cemāli güzel
Paşa bayrağıyla **eylemez** cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 18). [eylemez, -mez]

24. **Eyledin** bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle mi ey fitne-cū ʻuşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 5). [eyledin, -di,-ñ]

25. Ẓulmet-i cehle bedel neşr-i żiyā-yı ʻirfān
Var ise **eyleyecek** şems-i ḍuḥā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 24). [eyleyecek, -y, -ecek]

26. **Eylemiştir** şüphesiz bu duḫter-i pākīzeyi
Ḫānedān-ı pākine elṭāf-ı Mevlā yādigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 19). [eylemiştir, -miş, -tir]

27. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
Her ṣabāḥ ʻulviyyetin **eyler** işāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 14). [eyler, -r]

28. **Eyledi** terk-i cihān āṣārı bāḳīdir henüz
Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [eyler, -r]

29. Göñül pür-ḫūn olur faż l u kemāli yāda geldikçe
Ḫurūş **eyler** sirişk-i al-ı ḥasret çeşm-i pür-nemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 14). [eyler, -r]

eyne'l-mefer: Kıyamet Suresi 10. ayette geçen ve "Kaçacak yer nerede?" manasına gelen söz, düşmanın çaresizliğini vurgulamak amacıyla kullanılmıştır.

1. Bir öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
Elbette der bī-iştibāh insān daḫi **eyne'l-mefer** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 6). [eyne'l-mefer,]

eyvāh: Kötü bir haber veya olay karşısında duyulan üzüntüyü, korku, panik, pişmanlık, esef, hayıflanma gibi duyguları ifâde etmek için kullanılır, yazık.

1. Bu ḥāl ile görmez bir kimse refāh
Yazıḳlar oluyor millete **eyvāh** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 58). [eyvāh,]

eyyām: Yevm'ler, günler. 2. Devir, zaman: eyyâm-ı malûmât: Zilhiccenin ilk on günü. Bahār eyyāmı geldi tāze ʿāşıḳlıḳ zamānıdur Bahār eyyāmı geldi tāze ʿāşıḳlıḳ zamānıdur.

1. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
Revāc **eyyāmı** geldi Āṣafā sa‘y ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [eyyāmı, -ı]

2. Dem-i pīrīde sa‘ādetle geçer **eyyāmı**
Olmayan vaḳt-i cevānīde cüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 47). [eyyāmı, -ı]

ezberle-: Ezberlemek, hıfz etmek.

1. Şüphesiz şi‘r-āşināyān-ı zamān bu naẓmımı
Her zamān vird-i zebān eylerler **ezberler** gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 8). [ezberler, -r]

ezel: Çok eskiden beri.

1. Āşıḳ oldumsa beni ʻayb etmeyin ey dostān
Tā **ezeldendir** o yāre ittişāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 12). [ezeldendir,

-den, -dir]

2. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden ey perī-rū āteş-i ‘aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [ezelden, -den]

3. Yüzüñde her güzellik rū-nümādır
Seniñle dil **ezelden** āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 28). [ezelden, -den]

4. Tā **ezel** Feyyāż-ı ḳudret şem‘i īcād eylemiş
Levḥa-i rengīn-i şevḳı bī-bahā göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 9). [ezel,]

ezhār: Çiçekler.

1. Enmūzec-i ḥüsn olmaya **ezhāra** künīfe
Çıḳtı yine seyrāna çemenzāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 1). [ezhāra, -a]

2. Gülsitān-ı ṭab‘ına hīç ermemiş bād-ı ḫazān
Yaz ḳış her dem açar **ezhārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 8). [ezhārı,-ı]

ezil-: Bir şeyin baskısı, ağırlığı altında bunalmak, sıkılmak.

1. Firḳat ġamı ile **ezilen** göñlüm
Bir kerrecik olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 3). [ezilen, -en]

fahr: Övünme, büyüklenme.

1. **Faḫre** kārı ḳızılca bir de şoluḳ
Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi şoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 27). [faḫre, -e]

2. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt ü selāmın
Göñlümde nice **faḫr** ü mesār oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [faḫr,]

faḳaṭ: Ama, ancak.

1. Şanmayın dilde **faḳaṭ** bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 3). [faḳaṭ,]

2. Şîve-i ışdârına dildâdedir ‘âlem **faḳaṭ**
Cümle-i ‘uşşâḳtan Âṣaf sezâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 9). [faḳaṭ,]

3. Fedâ’ etmek dilerdim Âṣafâ ben cânı cânâna
Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli‘-i bî-dâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 12). [faḳaṭ,]

4. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda **faḳaṭ** ben de tükendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 10). [faḳaṭ,]

5. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
Uṣūl ile **faḳaṭ** ol şūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 8). [faḳaṭ,]

6. Dün bir emriñ baña ‘izzetle şeref verdi **faḳaṭ**
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [faḳaṭ,]

7. Yoḳtur buña gerçi iḳtidārım
Arzūma **faḳaṭ** zebūn u zārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 14). [faḳaṭ,]

8. Faḫre kārı ḳızılca bir de şoluḳ
Ḳırmızıymış **faḳaṭ** ki rengi şoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 28). [faḳaṭ,]

9. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca **faḳaṭ** ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [faḳaṭ,]

10. **Faḳaṭ** tevḥīd-i ẕātı dilde vird-i ṣubḥ u şām ettim
Göñül gāhīce eyler ārzū-yı dīde-i şehlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 25). [faḳaṭ,]

faslü'l-ḫiṭāb: Kur'ân-ı Kerîm'de yer alan bir tabir; sözlü ve yazılı ifadelerde başlangıç cümlesini asıl kısımdan ayıran tabir anlamında belâgat terimi.

1. Bu reh-i ġılmān-perestīde sözü **faṣlu'l-ḫiṭāb**
   Peyrev-i eṭvārı ol yetmek dedi etme ḥesāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 9). [faṣlu'l-ḫiṭāb]
2. Mevḳı'-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
   Her sözü **faṣlu'l-ḫiṭāb** her ḥāli faẓlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [faṣlu'l-ḫiṭāb]

fātiḥa: Fatiha suresi.

1. Luṭf u kereminden seniñ ey zā'ir-i maḳber
   Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir **fātiḥa** bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 2). [fātiḥa,]
2. Beni ẕikr eyleyin ḫayr ile nāmım yāda geldikçe
   O dem bir **fātiḥayla** rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 2). [fātiḥayla, -y, -la]
3. Onu bir **fātiḥayla** maḳberinde eylesin dilşād
   Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 9). [fātiḥayla, -y, -la]

fātiḥahān: Fatiha okuyan.

1. Eyledi 'azm-i beḳā' dār-ı fenā'dan geçti
   Rūḥuña **fātiḥahān** olsa sezā ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 2). [fātiḥahān,]

fāyıḳ: Özel isim, Yahyazāde Āsaf'ın yakın arkadaşı, Melekẕade Hacı Fāyık Efendi.

1. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
   Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda **Fāyıḳ** geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 8). [fāyıḳ,]

faẓīlet: İyi huy, erdem, güzel ahlak.

1. Bāġ-ı dehr içre **faẓīlet** gülüsün
   Ġonca-i ma'rifetin bülbülüsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 9). [faẓīlet,]
2. **Faẓīletle** müşārün-bilbenāndı gitti dünyādan
   Görüp luṭf-ı Ḫudāyı vāṣıl-ı bāġ-ı cinān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 1). [faẓīletle, -le]
3. Ey **faẓīletlü** feżā'il-perver
   V'ey efendi-i ma'ārif-güster (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 1). [faẓīletlü, -lü]

faẓl: İyilik, erdem, lütuf.

1. **Faẓl** u 'irfānına yoḳtur pāyān
   Ġayr-i ḳādir onu tavṣīfe zebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 3). [faẓl,]
2. Mevḳı'-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
   Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli **faẓlından** nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [faẓlından, -ı, -(n)dan]

faẓīlet-mend: Faziletli.

1. Erişti devr-i rıḥlet bu **faẓīlet-mende** de āḫir

Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa gitti dār-ı ḥüzn ü mātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 7). [faẕīlet-mende, -e]

fedā': Bir şey uğruna değerli bir şeyden vazgeçmek.

1. Cānāna dil ü cānı **fedā'** cānıma minnet
   Kāfī ki ḳadem bastığı yer medfenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 3). [fedā',]
2. Beẕle-gūdur nüktedāndır nüktedānāna bütün
   Hep **fedā'dır** cümle yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 26). [fedā'dır, -dır]

fehm: Anlamak, idrak etmek, kavramak.

1. Añlar niḳāṭ-i şi'rimi her nüktedān olan
   Fehminde Āṣafā onu hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 16). [fehminde, -i, -n, -de]

felek: Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. **Felek** dedikleri sāḳī-i belā'
   Biñ bir terkīb ile yapmış bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 9). [felek,]
2. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
   Zamāndır ey **felek** yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [felek,]
3. **Felek** bī-dād ṭāli' bed-nihad düşmen sitem-mu'tād
   Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḥayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 5). [felek,]
4. **Felek** yapsın ne deñli cevri varsa ben fütūr etmem
   Dil-i zārı belā'ya āşinā buldum sezā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 9). [felek,]

felek: : Gökyüzü, felek, devran, alem.

1. Sezādır ehl-i diller mātemin tā ḥaşre dek çekse
   Ayırdı ehl-i 'irfānı **felek** dāhī-i a'ẓamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 12). [felek,]
2. Aldın felekten âḫir-i kâr intiḳâmımı
   Ey âḫ-ı sîne-dûz-ı **felek** âferîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 9). [felekten, -ten]
3. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı **felek**
   Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 9). [felek,]

fen: Herhangi bir konuya âit olan ilim, bir ilim kolu, hüner, marifet, sanat.

1. 'Aceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
   Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem **fen** hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [fen,]

fenā: Kötü.

1. Ḳuzuları **fenā** yola şaptırmaz
   Öyle ziyān veren şeyi yaptırmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 25). [fenā,]
2. Süfehā' ḥırşına pā-māl hemen olmayasın
   İnkişāf 'aşḳ u hevāsıyla **fenā'** bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 14). [fenā',]
3. Ki ḥāl-i meslek-i rindānı āḫir pek **fenā'** buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 25). [fenā',]
4. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya
   Yeltenen Sūriyye aḥvālin **fenā'** göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 30). [fenā',]

fener: Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı.

1. Şimdi yoḳtur evde burġul bir aşlıḳ
   Çañaḳ çömlek şaḥan **fener** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 20). [fener,]

fenn: Herhangi bir konuya âit olan ilim, bir ilim kolu, hüner, marifet, sanat.

1. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
   Bunuñ **fenn** üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [fenn,]
2. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli taʻlīmi
   Müdevver tepsi üzre hendese **fenn** ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [fenn,]

fer: Nur, ziya.

1. Ḫoş geldiñiz ʻuyūnumuza **fer** getirdiniz
   Ḫoş geldiñiz ʻuẕūbeti yer yer getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 15). [fer,]
2. Ne ḳadar zīnet ü **fer** buldu naẓar eyle de gör
   Şol maṣābīḥ-i maʻārifle semā'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 15). [fer,]

feraḥ: Sevinç ve mutluluk.

1. Vergi aʻşār işi bulmaz ḳolaylıḳ
   Ḳalbe **feraḥ** verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 48). [feraḥ,]

feraḥ-fezā: Huzur veren.

1. Afve şu ḳuṣūrumuz sezādır
   Afvüñ dilime **feraḥ-fezādır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 32). [feraḥ-fezādır, -dır]

ferāset: Anlayışlılık, çabuk seziş.

1. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
   Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem **ferāset** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [ferāset,]

ferā'iż: Farz olan şeyler.

1. Şu ṭabʻa nā-muvāfıḳ fiʻle şirket eylemem hiç ben
   Muvāfıḳ şerʻa elbet çünki taḳsīmi **ferā'iżden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 24). [ferā'iżden, -den]

ferd: Kişi, insanlardan her biri.

1. Onuñ ṭabʻ-ı bülendi etmemiş bir **ferdi** rencīde
   Muṭābıḳlardı emr-i midḥatinde yār u aġyārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 5). [ferdi, -i]

fermān: Emir, buyruk.

1. Ḫalḳ içinde olan żarūretleri
   Berṭaraf edecek **fermān** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 16). [fermān,]
2. Ḫaṭay istiḳlālin ṭutup da esās
   Atatürkten çıḳan bir **fermān** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 20). [fermān,]

fermānber: Fermana uyan, aldığı emri yerine getiren.

1. Eylemiş maḥkūm-ı emri mihr ü māh-ı enveri
   Ẓannedersin kim zemīn ü āsumān **fermānberi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 18). [fermānberi, -ī]

feryād: Haykırış, çığlık, bağırtı.

1. **Feryād** işitmiyor ne Şam ne Ḥaleb
   O illere ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 15). [feryād,]
2. Gehî ârâm-ı ḳalb-i zârıma **feryâd** mâni‘dir
   Gehî hevl-i nigâh-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 1). [feryâd,]
3. Cevri mādam kendine mu‘tād edinmiş ol perī
   Ḳalması **feryāddan** mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 14). [feryāddan, -dan]

feṣāḥat: Ar. Söz açık, düzgün, hatadan ari olma.

1. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
   Buyursun soframızda hem **feṣāḥat** hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [feṣāḥat,]

fesleğen: Ballıbabagillerden, saksılarda süs bitkisi olarak yetiştirilen, keskin kokulu, ufak yeşil yaprakları kekik gibi bahar ve koku verici olarak kullanılan, küçük beyaz çiçekli bitki.

1. Leṭāfette müşābih **fesleğen** gīsū-yı ḫūbāna
   Onuñçün sünbülāna da‘vi-i rüchān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 5). [fesleğen,]
2. **Fesleğen** ẓann etme destārındaki gīsūları
   Yaña düşmüş kākül-i şeb-tārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 11). [fesleğen,]

feṯḥ: Açmak, açılmak, ele geçirmek.

1. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
   Seniñçün başlasa bir dem dehānın **feṯḥe** bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [feṯḥe, -e]

fetret: İki vak'a arasındaki zaman || durgunluk; âtâlet.

1. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
   Zamān **fetret** zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [fetret,]

fevt: Ölüm.

1. Söyledim **fevtine** tārīḫ-i teeşsür Āṣaf
   Cennet-i ‘Adni maḳām etti Muḥammed Civelek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 3). [fevtine, -i, -ne]
2. Çıḳıp bir ehl-i mātem yazdı Āṣaf **fevtine** tārīḫ
   Muḥammed ‘Ākif el çekti şu miḥnetgāh-ı ‘ālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 17). [fevtine, -ine]
3. Du‘ā’ ḳaṣdıyla mīlādī yazıldı **fevtine** tārīḫ

Reşīdzāde Fu'ād merḥūma raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 11). [fevtine, -i, -ne]

4. Söyledim ḥasretle Āṣaf **fevtiniñ** tārīḫini
   Eyledi Ṣafvet Efendi 'azm-i Firdevs ü cinān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 23). [fevtiniñ, -i, -niñ]
5. Ne ḥasretlerle yazdın **fevtiniñ** tārīḫini Āṣaf
   Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip 'Adne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 3). [fevtiniñ, -i, -niñ]

fevvāre: Fıskiye.

1. Pek özenmiş de ṭabīat ṣanki īcād eylemiş
   Jāleden **fevvāre** her fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 10). [fevvāre,]
2. Pek özenmiş de ṭabīat ṣanki īcād eylemiş
   Jāleden fevvāre her **fevvāreden** bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 10). [fevvāreden, -den]
3. Ḫaṭay āfāḳını necm ü hilal fevvāre ġarḳ etti
   Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu ṣeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 15). [fevvāre,]
4. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
   Dil degil sīnemde bir ḫūnīn aḳar **fevvāre** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [fevvāre,]
5. Cūşiş-i deryā-yı ālāmımdan ey Āṣaf ṣaḳın
   Menba'-ı 'aşḳ u hevādan cūş eden **fevvāreyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 10). [fevvāreyim, -y, -im]

feyż: Nîmet, bağış, ihsan, kerem.

1. Kibār-ı dehre ḳurbet iledir noḳsāni-i ḳıymet
   Tebā'üd eyledikçe mihrden meh **feyż** eder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 10). [feyż,]
2. Şems-i 'irfān füyūżātını neşr ettikçe
   Dā'im olsun hele **feyż** ile binā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 60). [feyż,]
3. Baġ bahçeler olmuş **feyże** müstaġraḳ
   Ṭop ṭop açmış nergis ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 9). [feyże, -e]

feżā'il-perver: Faziletli.

1. Ey faẕīletlü **feżā'il-perver**
   V'ey efendi-i ma'ārif-güster (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 1). [feżā'il-perver,]

fidān: Yeni yetişen ağaç veya ağaççık.

1. Pek laṭiftir hele gül **fidanları**
   Biñ bir çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 15). [fidanları, -ları]

fikr: Düşünce, endişe.

1. Şifā'-āver kelāmın bulmadım dürc-i dehānında
   Marīż-i 'aşḳı bilmem yoḳsa **fikrin** yoḳ mu tīmāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 4). [fikrin, -in]
2. Ḫuṭūr eyledi **fikre** berāy-ı ṣıdḳ u vefā'
   Bu naẓmı eyleyeyim 'ācizāne ben ihdā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 33). [fikre, -e]

3. Gelir bir şūret-i zībā yazarken **fikre** tārīḫin
Yeñi Cāmi‘ ḳapısı etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 3). [fikre, -e]

fikriyye: Kız çocuklarına verilen isim.

1. Baḳ ki Ümm Gülsümle **Fikriyye** dağılmış her yaña
Ceybden altunlar şaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 27). [fikriyye,]

fi‘l: Amel.

1. Şu ṭab‘a nā-muvāfıḳ **fi‘le** şirket eylemem hiç ben
Muvāfıḳ şer‘a elbet çünki taḳsīmi ferā’iżden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 23). [fi‘le, -e]

firāḳ: Ayrılık, hicran.

1. Gehī **firāḳ** gehī vuṣlat eyliyor īmā’
Nedir sebep bilemem bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 5). [firāḳ,]
2. Taḥammül etse de göñlüm **firāḳa** her ne ḳadar
Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 13). [firāḳa, -a]

firāvān: Bol, çok, pek çok, aşırı.

1. Baḫşiş-i ‘ilm ü kemālātine ġāyet yoḳtur
Öyle mebẕūl ü **firāvān** ‘aṭā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 36). [firāvān,]

fırın: Ekmek, simit, börek vb. hamur işlerini pişirmeye yarayan, ön kısmında bir açıklık bırakılmış, tavanı tonoz biçiminde yapı II Ateş.

1. **Fırına** verdik o germ-ülfet ile mercimeği
Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 9). [fırına, -a]

firḳat: Ayrılık.

1. **Firḳat** ġamı ile ezilen göñlüm
Bir kerrecik olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 3). [firḳat,]
2. Hem-vāre **firḳatin** ile nālendedir göñül
Çeşm-i ‘alīl ḥaşre ḳadar eylesin bükā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 11). [firḳatin, -in]
3. Degil vuṣlatta **firḳatte** hemān bilcümle ḥālette
Ḳanā‘at eylemez dil ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 13). [firḳatte, -te]
4. Dedim derdin neyse ver baña ḫaber
Derdim amān bilmez **firḳattir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 24). [firḳattir, -tir]

fırṣat: Herhangi bir şey için en uygun zaman, imkan.

1. Ne ḫoştur bī-tekellüf **fırṣat** el verse ‘ale’l-‘āde
Alıp āġūşa ol sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 23). [fırṣat,]
2. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi **fırṣat**
Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re’fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 23). [fırṣat,]
3. Güzeller elinden bāde içelim
Gençlik çağıdır bu **fırṣattır** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 20). [fırṣattır, -tır]

fıstık: Antep fıstığı, çam fıstığı veya yer fıstığı denilen yemişlerin genel adı.

1. Var bende Antebin **fıstıḳ** merāḳı
   Bursanın da gelsin kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 31). [fıstıḳ,]

fitne-cū: Fitne arayan, fesatçı, fitneci.

1. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
   Böyle mi ey **fitne-cū** ‘uşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [fitne-cū,]

fitnekâr: Fitne çıkaran, ortalığı karıştırmaya çalışan.

1. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
   Gör n'etti n'işledi bize ol **fitnekârı** gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 8). [fitnekârı, -ı]

füshat: Sonsuz genişlik.

1. **Füsḥati** lā-yetenāhī yine māl-ā-māldır
   Nūr-ı ecrām-ı fażā’ille feżā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 13). [füsḥati, -i]

fütād: Düşen, düşmek.

1. Keştī-i ḳalb-i zār bi-baḥr-i gumet **fütād**
   Behr-i ḫudā meded meded ey nā-ḫudā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 7). [fütād,]

füyūż: Feyizler.

1. Ḫoş geldiñiz füyūżunuzu Rabb-i lā-yezāl
   Günden güne ziyāde ede miṣl-i nev-hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 25). [füyūżunuzu, -unuz, -u]

füyūżāt: Feyizler.

1. Şems-i ‘irfān füyūżātını neşr ettikçe
   Dā’im olsun hele feyż ile binā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 59). [füyūż]

gāh: Bazan … bazan, kimi … kimi, kâh … kâh.

1. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [gāh,]
2. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [gāh,]
3. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [gāh,]
4. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [gāh,]
5. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [gāh,]
6. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [gāh,]
7. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [gāh,]
8. **Gāh** derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
   Gönlüme el vermedik ‘ālemde bir ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 15). [gāh,]

9. Gāh derd-i firḳat-i yar **gāh** cevr-i rūzigār
Gönlüme el vermedik ‘ālemde bir ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 15). [gāh,]

gāh: Bazen.

1. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
Gāh olur yek-dīgere ġurbet vaṭan nā’ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [gāh,]
2. Şüd ber-diraḫtān berghā çün **gāh** ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 9). [gāh,]

gāh: Zaman, vakit.

1. Dopdolu ḳaldığı için her **gāh**
Ḳazanın yüzleri müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 39). [gāh,]

gâhî: Ara sıra, bazen, bazı defa.

1. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [gāhī,]
2. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [gāhī,]
3. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [gāhī,]
4. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [gāhī,]
5. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [gāhī,]
6. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [gāhī,]
7. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan **gāhī** vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [gāhī,]
8. Arar geh ġamze-i ġammāz **gāhī** ḫāl-i ‘anber-sā
Geçip de Āṣafā ruḫsār-ı alından dil-i şeydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 27). [gāhī,]

gāhīce: Bazen, ara sıra.

1. Faḳaṭ tevḥīd-i ẕātı dilde vird-i ṣubḥ u şām ettim
Gönül **gāhīce** eyler ārzū-yı dīde-i şehlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 26). [gāhīce,]

ġālib: Üstün gelmek.

1. İştiyāḳ oldu gönülde **ġālib**
Dergeh-i faẓlını oldum ṭālib (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 27). [ġālib,]

ġam: Kaygı, tasa, endûh, gussa.

1. **Ġam** iliniñ ucu yoḳ diyārına
Ḳayd-ı ḥayāt ile sulṭāndır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 27). [ġam,]
2. İçimde var **ġamın** ateşparesi
Bir yanardaġ olur her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 17). [ġamın, -ın]
3. Firḳat **ġamı** ile ezilen gönlüm
Bir kerrecik olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 3). [ġamı, -ı]

4. Ṭuttuğu saġarı şundu da baña
Elem **ġam** maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 12). [ġam,]
5. Çekilir şey midir ‘ālemin **ġamı**
Rūḥa rāḥat verir vaḥdet ‘ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 29). [ġamı, -ı]
6. Günde biñ şekl-i cefā biñ derd ü **ġam** īcād eder
Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 13). [ġam,]
7. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
Göñlüme el vermedik ‘ālemde bir **ġam** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [ġam,]
8. **Ġam** elemdir naşībi bedbaḫtın
Olmuyor luṭfu ṭāli‘-i saḫtın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 57). [ġam,]
9. Tenāḳuş etse ḫātır derhemi bir ḳılca **ġam** çekmem
Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [ġam,]
10. **Ġam** elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā’ eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [ġam,]
11. Bir terāzū beş altı ṭaş dirhem
Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 48). [ġam,]
12. ‘Aceb bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 14). [ġamından, -ı, -n, -dan]

ġam-hār: Gamlı, kederli.
1. Raḥm eyle şu **ġam-ḫāra** be artıḳ yeter ettiñ
Cevrin ile billāh ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 3). [ġam-ḫāra, -a]
2. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ mı degildir ola **ġam-ḫāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 34). [ġam-ḫāra, -a]

ġamlı: Üzgün, kederli.
1. Beni **ġamlı** görüp hiç gider miydin
Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 11). [ġamlı,]

ġamze: Süzerek göz ucu ile yan bakış ‖ gözle işaret etmek.
1. Beni geh luṭf ile dilşād gehī zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir **ġamzeleri** cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 6). [ġamzeleri, -ler, -i]
2. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir **ġamzesi** şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [ġamzesi,-si]

ġamzede: Gama, kedere uğramış.
1. Hemān eyleyegör va‘d-i vuṣlatı incāz
Bıraḳma **ġamzedeni** intiẓār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 20). [ġamzedeni, -ni]

ġarb: Batı.
1. Doġu cihetinden yükselen bu ses
Ġarb ufḳunda durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 10). [ġarb,]

ġarīb: Kimsesiz, zavallı, biçare.

1. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş beni devrān kim
   Şimdi dār-ı miḥnetimde bir **ġarīb** āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 6). [ġarīb,]

ġarīb: Tuhaf, acayip.

1. Doḳunurdu ve lākin efkāra
   Bir **ġarib** şey ki çarpar enẓāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 12). [ġarib,]

ġavvāṣ: Dalgıç.

1. Ṭab‘-ı vālā-yı kemālātine ḫāṣ
   Baḥr-i ‘irfānda olmaḳ **ġavvāṣ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 6). [ġavvāṣ,]

ġāye: Elde edilmesi gereken, ulaşılmak istenen şey, amaç, maksat.

1. Vaḥdet o ḳara gözlü ile **ġāyedir** baña
   Sevdā’ ḳażiyyesinde göñül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 3). [ġāyedir, -dir]

ġāyet: Uç, son, son derece.

1. Baḫşiş-i ‘ilm ü kemālātine **ġāyet** yoḳtur
   Öyle mebẕūl ü firāvān ‘aṭā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 35). [ġāyet,]

ġayret: Çalışma isteği, çalışma. II Çaba.

1. Sa‘y ü **ġayretle** ḥusul-yāftedir feyż-i ‘ulūm
   Böyle taḳrīr ediyorlar ‘ulemā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 3). [ġayretle,]

ġayrı: Başka.

1. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim **ġayrıdan** seni
   Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 9). [ġayrıdan, -dan]
2. Bū-yı zülfün öyle mest etti meşām-ı ḫāṭırı
   Ġayrı istişmāma Āṣaf ḳudret-i şem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 18). [ġayrı, -ı]
3. Eylemem dünyā ve mā fīhāya **ġayrı** iltifāt
   Ol perīnin girdi ‘aks-i rū-yı alı göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 11). [ġayrı,]

ġazab: Hiddet, öfke.

1. Demek mümkin mi ḥayfā bu teġāfül bu **ġażablarla**
   Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [ġażablarla, -lar, -la]

ġazel: Şi'r-i âşıkane ki ekalli dört veya beş ve ekseri on bir veya on beş beyit olur.

1. Etti baña bir **ġazel** hediyye
   Ammā ne hediyye-i behiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 3). [ġazel,]

ġazelḫān: Gazel okuyucu, gazel okuyan.

1. Verir ṭab‘a leṭāfet sözleri Derviş Sükūtīnin
   Ġazelḫān olmuyor mīr-i süḫandānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 6). [ġazelḫān,]

ġāzī: Gazi II gaza sahibi.

1. Atatürk denilen o büyük **Ġazi**
   Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [ġazi,]

gazlibenat: Pamuk şeker.

1. Şarı enfes şaçına **gazlibenat** dediler
   Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 1). [gazlibenat,]

ġażūbān: Çok öfkeli.

1. Çīn-i ebrūlarla eylerse **ġazūbāne** nigāh
   Dehşetinden māt olur aġyārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 15). [ġazūbāne, -e]

geç-: Vazgeçmek.

1. Yine Āṣaf gibi sevdā'-yı zülf-i yārdan **geçmem**
   Eger dest-i ḳażāda çāk çāk olsa girībānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 13). [geçmem, -me, -m]
2. **Geçip** Āṣaf cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
   Güzeller mecma'ı bir meclis-i 'işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 13). [geçip, -ip]
3. Arar geh ġamze-i ġammāz gāhī ḫāl-i 'anber-sā
   Geçip de Āṣafā ruḫsār-ı alından dil-i şeydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 28). [geçip, -ip]
4. Bin mülk-i dil ü cāndan elbette **geçersin**
   Bir ẕerre bile ḫāk-i vaṭandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 13). [geçersin, -er, -sin]
5. Dil-i dīvāneden **geçmez** mi ādem bezm-i vuṣlatta
   Görüp zencīr-i zülfün ḥalḳa ḥalḳa ṭarf-ı dūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 7). [geçmez, -mez]

geç-: Gitmek, uzaklaşmak.

1. **Geçsen** daḥi Āṣaf ne ḳadar semt-i sükūta
   Bir dem yine pür-nükte süḫandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 17). [geçsen, -sen]
2. **Geçsen** de yine tā'ib olup ẕevḳ u ṣafā'dan
   Dilberle mey-i tevbe-şikenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 5). [geçsen,-sen]
3. O eyyām-ı sa'ādet **geçti** gitti erdi pāyāna
   Ser-ā-ser ehl-i diller vā'di-i miḫnettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 7). [geçti,-ti]
4. Ne zamān terk edeceksin meyi maḥbūbları
   Başına çöktü herem vaḳt-i şebābet **geçti** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 2). [geçti, -ti]
5. Yüzüñü aç görelim biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
   İntiẓār ile gelip **geçti** nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 26). [geçti, -ti]
6. Eyledi 'azm-i beḳā' dār-ı fenā'dan **geçti**
   Rūḥuña fātiḥahān olsa sezā ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 1). [geçti, -ti]

geç-: Yaşamak, vaktin ilerlemesi.

1. Dem-i pīrīde sa'ādetle **geçer** eyyāmı

Olmayan vaḳt-i cevānīde cüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 47). [geçer, -er]

2. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ ile **geçsin** geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [geçsin, -sin]

3. Odur zamān **geçiren** baḫtiyār ḥālinde
Velev ki geçse de ‘ömrü nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 4). [geçse, -se]

4. Görmedim ‘ālemde **geçen** ḫoş demi
Nedir ṣanki Beytü'l-Aḥzāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 15). [geçen, -en]

5. Göñlüm sever yalñız **geçen** ḫoş demi
Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 31). [geçen, -en]

geç-: Vazgeçememek, geçip gidememek.

1. Olduḳça dilā ni‘met-i ḥüsne naẓar-endāz
Leb gül-be-şeker sīb-ẕekandan **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 4). [geçemezsin, -emezsin]

2. Geçsen de yine tā’ib olup ẕevḳ u ṣafā’dan
Dilberle mey-i tevbe-şikenden **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 6). [geçemezsin, -emezsin]

3. Esbāb-ı meserret midir aḥvāl-i küdūret
Ey dil ne ‘aceb Beyt-i Ḥazenden **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 8). [geçemezsin, -emezsin]

4. Pür-ḫār-ı mevāni‘ der-i gülzār-ı maḳāṣıd
Ol menzil-i maḳṣūda dikenden **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 10). [geçemezsin, -emezsin]

5. Bir dānesiyim ‘aşḳına üftādeleriñ hep
Cānā bu sebepten hele benden **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 12). [geçemezsin, -emezsin]

6. Bin mülk-i dil ü cāndan elbette geçersin
Bir ẕerre bile ḫāk-i vaṭandan **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 14). [geçemezsin, -emezsin]

7. Nā-puḫte nihādān ko ne derlerse desinler
Üslūb-ı ḳadim ṭarz-ı kühenden **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 16). [geçemezsin, -emezsin]

8. Dil zülfü semen sīm-bedenden **geçemezsin**
Ol dürr-i ‘Aden dürci dehenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 2). [geçemezsin, -emezsin]

9. Geçsen daḫi Āṣaf ne ḳadar semt-i sükūta
Bir dem yine pür-nükte süḫandan **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 18). [geçemezsin, -emezsin]

10. Dil zülfü semen sīm-bedenden geçemezsin
Ol dürr-i ‘Aden dürci dehenden **geçemezsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 1). [geçemezsin, -emezsin]

geç-: Aşıp ilerisine gitmek.

1. **Geçerek** daġdaġasından bu ṣırāṭ-ı ‘ömrüñ

Gülşen-i ‘Adne Cemīl Beg Berekāt yol buldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 3). [geçerek, -erek]

2. Ḳalırsa nār-ı firāḳı göñülde yārin eger
Ṣadā-yı āḫ u enīnim ṣadā-yı ra‘di **geçer** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 12). [geçer, -er]

3. Ṭūfāna mümāṣil ṣu gelir dīdelerimden
Ebr-i sitemin **geçmede** mādām üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 4). [geçmede, -me, -de]

gece: Güneş battıktan sonra başlayan ve gün ağarıncaya kadar süren karanlık zaman.

1. Göñül isterdi ki o nazlı güzel
Bir **gececik** bende mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 2). [gececik, -cik]

2. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
Bütün **gece** saña bakıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 12). [gece,]

3. Ay seni ben her **gecede** bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [gecede, -de]

4. Cānān ile biz her **gece** hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 5). [gece,]

5. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ ile geçsin **geceler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [geceler, -ler]

geçir-: Zaman harcamak.

1. Odur zamān **geçiren** baḫtiyār ḥālinde
Velev ki geçse de ‘ömrü nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 3). [geçiren,-en]

2. Hep sa‘ādetle **geçirsin** gününü
Yeñilendikçe dem-ā-dem meh ü sāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 7). [geçirsin, --sin, -]

geçmiş: Eski, geride kalmış, mazi.

1. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür ile şu **geçmiş** zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [geçmiş,]

geh: Bazen, bazı zaman.

1. ‘Âşıḳānın kanını dökmek için kirpikleriñ
Geh miṣâl-i tîr eder geh nîze-i bürrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 8). [geh,]

2. ‘Âşıḳānın kanını dökmek için kirpikleriñ
Geh miṣâl-i tîr eder **geh** nîze-i bürrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 8). [geh,]

3. Beni **geh** luṭf ile dilşād gehī zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 5). [geh,]

4. Derdest-i nevek cihān-ı nāçīz
Geh ḳaṭre-i baḥr-i mevce-engīz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 17, Mısra 2). [geh,]

5. Arar **geh** ġamze-i ġammāz gāhī ḫāl-i ‘anber-sā
Geçip de Āṣafā ruḫsār-ı alından dil-i şeydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 27). [geh,]

gehī: Bazen, ara sıra.

1. **Gehî** ârâm-ı ḳalb-i zârıma feryâd mâni‘dir

Gehî hevl-i nigâh-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 1). [gehî,]

2. Gehî ârâm-ı ḳalb-i zârıma feryâd mâni‘dir
Gehî hevl-i nigâh-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 2). [gehî,]

3. **Gehī** fırāḳ gehī vuṣlat eyliyor īmā’
Nedir sebep bilemem bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 5). [gehī,]

4. Gehī fırāḳ **gehī** vuṣlat eyliyor īmā’
Nedir sebep bilemem bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 5). [gehī,]

5. Beni geh luṭf ile dilşād **gehī** zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 5). [gehī,]

6. **Gehī** arż-ı maḥabbet eyledim yārān-ı mestāna
Gehī dildāde oldum bezm-i meyde māh-rūyana (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 21). [gehī,]

7. Gehī arż-ı maḥabbet eyledim yārān-ı mestāna
Gehī dildāde oldum bezm-i meyde māh-rūyana (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 22). [gehī,]

gehvāre: Beşik.

1. Böyle bir günde müzeyyen eyledi **gehvāresin**
Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 13). [gehvāresin, -si, -n]

gel-: Ulaşmak, varmak.

1. Var bende Antebin fıstıḳ merāḳı
Bursanın da **gelsin** kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 32). [gelsin, -sin]

2. Millet bir ḥālde ki veremez borcu
Taḥṣildār **gelir** de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 30). [gelir, -ir]

3. Baña öyle **gelir** ki ḳadınların her yanı
Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [gelir, -ir]

4. Âġûş-ı vaṣla bir gün olur cān atar **gelir**
Âṣaf belâ’-yı hecri ile olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 11). [gelir, -ir]

5. Dirīġā **gelmişiz** bir demde Āṣaf meclis-i dehre
Şarāb-ı nāblar rīzān ḫumlar ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 9). [gelmişiz, -miş, -iz]

6. Meger iḳlīm-i ḥüsne tācdār-ı nāmdār olmuş
Gelip de re’s-i kār-ı ‘āleme fermān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 10). [gelip, -ip]

7. Ḫaste-i hicrānına **gelmiş** ṭabīb-i derd-i ‘aşḳ
Bir ḥaḳīḳatmiş ḫayāl-i nā-becā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 3). [gelmiş, -miş]

8. Raḳib dildār ile **gelmiş** ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 7). [gelmiş, -miş]

9. **Gelir** āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
Uṣūl ile faḳaṭ ol ṣūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 7). [gelir, -ir]

10. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
Bu bezme **gelir** ṣevḳ ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [gelir, -ir]

11. Getir bū-yı meveddet uġra ‘Aṭṭarzādeye bir şeb
O dergāha **gelir** mi şeyḫ-i dervīşān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 14). [gelir,

-ir]

12. Bir gün **gelir** ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 3). [gelir, -ir]

13. Zamān **gelir** ki eder kendi kendini iẓhār
Ederse çoḳ mu dü-çeşmim miṣāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 7). [gelir, -ir]

14. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [gel,]

15. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
Gel **gel** ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [gel,]

16. Seyre **gel** sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim ʻāleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [gel,]

17. Yüzüñü aç görelim biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
İntiẓār ile **gelip** geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 26). [gelip, -ip]

18. Ṭūfāna mümāṣil şu **gelir** dīdelerimden
Ebr-i sitemin geçmede mādām üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 3). [gelir, -ir]

19. Neler söyler neler yek-dīgere ammā uzun ḳıṣṣa
Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürāʻāt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 18). [gelip, -ip]

20. Nedāmetler edersin ḳorḳarım ettiklerin cevre
Tīr-i inṣāfa **gel** ey dil-şiken āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 30). [gel,]

21. Tebessüm-rīz olup ġonca-dehen āheste āheste
Gelip cemʻiyyet-i rindāna hem āzāde külfetten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 16). [gelip, -ip]

22. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 28). [gelir, -ir]

23. Burc-ı ḥüsnüñde iki gīsūlu bir seyyāre var
ʻĀlem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten **gelip** de ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 16). [gelip, -ip]

24. **Gelir** bir āḫ-ı dil-suz ḫāmeden yazdıkça tārīḫin
Cihāndan göçtü Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i şebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 3). [gelir, -ir]

25. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme **gelip**
Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 1). [gelip, -ip]

26. **Gelir** bir ṣūret-i zībā yazarken fikre tārīḫin
Yeñi Cāmiʻ ḳapısı etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 3). [gelir, -ir]
gel: Ulaşmak.

27. Ḳudretin luṭfuyla **geldikçe** celādet daġlara
Ḳudsiyān eyler tevāżuʻla riʻāyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 1). [geldikçe, -dik, -çe]

28. Bahar **geldi** yine açıldı yer yer
Leṭafet baġınıñ ġonca gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 1). [geldi, -di]

29. Öyle yaḳın **geldi** tā ḳucaġıma
Baṣar gibi oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 13). [geldi, -di]

30. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
Revāc eyyāmı **geldi** Āṣafā saʻy ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [geldi, -di]

31. Dil-i miḥnetzedeye **geldi** sürūr

Ḫāmeden etti şu manẓūme ẓuhūr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 47). [geldi, -di]

32. Riyāż-ı cennete revzenler açsın Ḥaḳ mezārından
Şemīm-i ‘Adni ḥissetsin **gelen** bū-yı türābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 2). [gelen,-en]

33. **Geldi** bir müjde-resān etti bu tārīḫi ‘ıyān
Ola yā Rabbi sa‘īd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 5). [geldi, -di]

34. Cāndan **gelen** bir āh bu tārīḫi söyledi
Tāb-efgen oldu cennet-i a‘lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [gelen, -en]

35. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
Ḫālide **geldi** cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 28). [geldi, -di]

36. Öyle bir ‘ālem idi **gelmişti** faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 1). [gelmişti, -miş, -ti]

37. **Gelen** miḥnet-serā-yı dehre hep bir ḥışṣa almıştır
Bize ālām u ġam mevrūṣdur tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 3). [gelen, -en]

38. Bu dehr-i bī-ṣebāta her **gelen** gitmek muḳarrerdir
Nişāne ḳalmadı Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḥātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 5). [gelen, -en]

39. **Geldi** bir āḫ-ı teessür yazılırken tārīḫ
Cennet-i ‘Adni maḳām etti Ḥacı ‘Abdullah (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 3). [geldi, -di]

40. Bilvāsıṭa **geldikte** teḥiyyāt ü selāmın
Göñlümde nice faḫr ü mesār oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 1). [geldikte, -dik, -te]

gel-: Gelmek, buyurmak, şereflendirmek.

1. **Gel** inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
Şanma bu ‘âlemde bir dem fitne-i a‘dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 5). [gel,]

2. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım efendim
Birlikte bu aḳşam yine mey nūş edelim **gel** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 12). [gel,]

3. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye dā’ir yazıp eş‘ār
Bir beyt ile biñ şā‘iri ḫāmūş edelim **gel** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 10). [gel,]

4. Muṭrib naġamāt-i ney ü sanṭūr u kemānla
Āheng-i feraḥ-nākini de gūş edelim **gel** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 8). [gel,]

5. Cem‘iyyet-i ‘uşşāḳa ḫırām et yeter artıḳ
Gel gel dem-i hicrānı ferāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 6). [gel,]

6. Cem‘iyyet-i ‘uşşāḳa ḫırām et yeter artıḳ
Gel **gel** dem-i hicrānı ferāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 6). [gel,]

7. Bir būseye ḳāni‘ degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni ey cān der-āġūş edelim **gel** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 4). [gel,]

8. Birlikte bu aḳşam yine mey nūş edelim **gel**
Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 1). [gel,]

9. Birlikte bu aḳşam yine mey nūş edelim gel
Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim **gel** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 2). [gel,]

10. Sensiz olamaz neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 10). [gel,]

11. **Gel** ṣun bize bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle

Pür-şevḳ olalım gel kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 2). [gel,]

12. Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā' kendi eliñle
Pür-şevḳ olalım **gel** kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 1). [gel,]

13. Ṭarīḳ-ı 'aşḳta resm-i vefā'yı iltizām eyle
Gel ey naḫl-i melāḥat gülşen-i vaṣla ḫırām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 2). [gel,]

14. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen seni mestāne destinden
Ṭabībā 'āşıḳ-ı dil-ḫasteye **gel** eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 6). [gel,]

15. Ṣabr et a gönül miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
Bir gün olur elbette **gelir** şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 8). [gelir, -ir]

16. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ **gelsin** cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [gelsin, -sin]

17. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ **gelsin** cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 77). [gelsin, -sin]

18. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ **gelsin** cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [gelsin, -sin]

19. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ **gelsin** cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feşāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [gelsin, -sin]

20. **Geliñ** ey ehl-i hüner ehl-i vaṭan eyleyelim
Rūz u şeb ṣıdḳ u ḫulūṣ ile du'ā'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 57). [geliñ, -iñ]

gel-: Doğmak, yaşamak, dünyaya gelmek.

1. Bu ne ḥāl ki bir ān gülmedi yüzüm
Cihāna **geleli** giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 4). [geleli, -eli]

2. **Geldim** geleli bu ḫarabābāda
Ne ḥikmettir 'aceb virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 11). [geleli, -eli]

3. Geldim **geleli** bu ḫarabābāda
Ne ḥikmettir 'aceb virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 11). [geldim, -dim, -m]

4. 'Āleme **gelmek** için bu mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat sevḳı ile iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 11). [gelmek, -mek]

5. 'Aceb olmaz eger cevr-i felekten işţikā' etsem
Vücūda **geldiğim** günden beri derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [geldiğim, -dik, -im]

6. Eyler ḫayāl ismini tārīḫ-i tehniyet
Geldi cihāna yümn ola Yümniyye Dilrübā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 4). [geldi, -di]

7. Dünyāya her **gelen** yine terk-i cihān eder
Dest-i ecelden olmadı bir kimseye rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 1). [gelen, -en]

genc: Hayâtın çocuklukla orta yaşlılık arasındaki döneminde bulunan kimse.

1. Daha pek **genç** idi ḫayfā Ḥacı Gencozāde
Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı edip cā-yı penāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 1). [genç,]

gencīne: Hazine, define, kenz.

1. Ḫarīdārı iseñ **gencīnesin** bul öyle ṭālib ol
Bulunmaz cevher-i ‘irfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 3). [gencīnesin, -sin]

gençlik: İnsan hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi.

1. Güzeller elinden bāde içelim
Gençlik çaġıdır bu fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 20). [gençlik,]

ger: Eğer, şayet.

1. **Ger** seni görmek ümīdin ṭutmasa rü’yāda dil
Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [ger,]
2. **Ger** şefā‘at eylesen küffāra da āyā şefī‘
İnnehum nācū mine'n-nāri ve kānū‘ fāi’zīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [ger,]
3. Ḥużuruñda seni **ger** ḳalkışırsa medḥe bir kimse
İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā’ buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [ger,]

gerçi: Aslında bakılırsa, aslında, filvâki.

1. **Gerçi** ġażab-ālūd nigāhın da luṭufdur
Āġūş-ı dil-i merḥametin me’menim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 5). [gerçi,]
2. **Gerçi** noḳsānları ḥadden efzūn
Ḳıymet-i kāle-i ḳadri ise dūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 49). [gerçi,]
3. **Gerçi** pek çoḳ ise de noḳsānı
Perde-i afv ile setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 57). [gerçi,]
4. Yoḳtur buña **gerçi** iḳtidārım
Arzūma faḳaṭ zebūn u zārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 13). [gerçi,]
5. Taṭvīl-i kelāma vaḳt yoḳtur
Gerçi diyecek süḫan da çoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 26). [gerçi,]
6. Cünūn-ı ‘aşḳa dā’ir sözlerin hīç etmedi te’sīr
Dil-i sevdā’-pereste **gerçi** Āṣaf ḫayli pend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 12). [gerçi,]
7. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt **gerçi** tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ ben de tükendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 9). [gerçi,]
8. Ṭūrdan selb eylemiştir **gerçi** istiḳrārını
Ol tecellīdir veren ḥālā leṭāfet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 3). [gerçi,]
9. Bir nigehle **gerçi** eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i la‘linde ammā cān bağışlar çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 9). [gerçi,]
10. Nüzūl etti semā’dan **gerçi** nām-ı nāmi-i pāki
Urūc etsin şerādan şöhreti tā ‘arş-ı a‘lāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 3). [gerçi,]

gerden: Boyun, gerdan.

1. Göğsü tavuḳ göğsüdür **gerdeni** belluriyye
Vücūdu paluzadır veyāḫud elmasiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 13). [gerdeni, -i]
2. Nurdan dökme midir o güzel tenin
Ne cān verici şey beyaż **gerdenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 18). [gerdenin, -in]

gerek: Lazım, elzem.

1. Rindāne ‘āşıḳāne **gerek** ‘aşḳ için göñül

Her dilde yer ṭutar mı şanırsın vefā'-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 5). [gerek,]

2. Ḥādiṯāt-i dehri devr-i āsumānı seyr eden
Ḫurde-bīn olmaḳ **gerek** kevn ü mekānı seyr eden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 18). [gerek,]

3. Olmadan ḳalbe şü'ūnāt-i cihān miḥnet-figen
'Āḳile bulmaḳ **gerek** dār u diyār-ı mü'temen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 10). [gerek,]

4. Āzāde-i cefā mı olur mübtelā-yı 'aşḳ
Bir başḳa 'ālem olsa **gerektir** ṣafā'-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 2). [gerektir,-tir]

germ-ülfet: Sıcak dostluk.

1. Fırına verdik o **germ-ülfet** ile mercimeği
Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 9). [germ-ülfet,]

getir-: Eriştirmek, ulaştırmak.

1. **Getir** getir baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 21). [getir,]

2. Getir **getir** baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 21). [getir,]

3. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne destinden
Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi ṭut meydāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 4). [getir,]

4. Sāḳī baḫṣ et bize meyden bādeden
Neyin varsa **getir** mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 6). [getir,]

5. **Getir** bū-yı meveddet uġra 'Aṭṭarzādeye bir şeb
O dergāha gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 13). [getir,]

6. Ḫoş geldiñiz ḳulūba ṣafā'lar **getirdiniz**
Ḫoş geldiñiz sürūru berāber getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 14). [getirdiniz, -di, -niz]

7. Ḫoş geldiñiz ḳulūba ṣafā'lar getirdiniz
Ḫoş geldiñiz sürūru berāber **getirdiniz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 14). [getirdiniz, -di, -niz]

8. Ḫoş geldiñiz 'uyūnumuza fer **getirdiniz**
Ḫoş geldiñiz 'uẕūbeti yer yer getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 15). [getirdiniz, -di, -niz]

9. Ḫoş geldiñiz 'uyūnumuza fer getirdiniz
Ḫoş geldiñiz 'uẕūbeti yer yer **getirdiniz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 16). [getirdiniz, -di, -niz]

10. Vaḳit geçirmeden amān ey sāḳī
Söyle **getirsinler** saḫterden rakı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 30). [getirsinler, -sin, -ler]

11. Sensin baña şimdi verecek rūḥ-ı diger sen
Hem bū-yı sa'ādet **getiren** bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 16). [getiren, -en]

gez-: Bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak.

1. Kûyuñda sevdiğim **gezer** âḫ eyler aġlarım
Ümmîd-i luṭf-ı âṭıfetinle ġarîb ġarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 7). [gezer, -er]

2. **Gezer** pejmürde-ḥāl gülzār-ı 'aşḳı zār u ḥiddetle

Hezār-ı bī-ḳarārı ben dil-i şeydāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 3). [gezer,-er]

3. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
‘Ālem ara dolaşıp **gezme** ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [gezme, -me]

4. Bulmaḳ ümidiyle ḥüsn ilāhını
Gezdim dehriñ bütün ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 14). [gezdim, -di, -m]

5. Görmedim miṯlini ḥāṣılı seniñ
Gezdim Parisleri Viyanaları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 20). [gezdim, -di, -m]

gibi: Benzerlik bildirir; benzer, benzeyen.

1. Seni sevdiğimden bī-ḫaber miydin
Yoḳsa benim **gibi** pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 10). [gibi,]

2. Var mı benim **gibi** ‘āṣıḳ bir ṣā‘ir
Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [gibi,]

3. Öyle yaḳın geldi tā ḳucaġıma
Baṣar **gibi** oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 14). [gibi,]

4. Kime elmādır desem yañağını inanır
Şeftāli yemiş **gibi** durmaz aġzı ṣulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 8). [gibi,]

5. Zülfü **gibi** dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [gibi,]

6. Hep perîşân-ḥâl olur zülfü **gibi** üftâdeler
Gülşen-i ḥüsnüñde mâdam sünbül-i ra‘nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 3). [gibi,]

7. Ḫaste-i ‘aşḳıñ olan üftādene vuṣlat **gibi**
Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 3). [gibi,]

8. Yer eylerse yeridir kākül-i dilber **gibi** serde
Ḫırām-ı nāzını reşk-āver-i ḫūbān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 7). [gibi,]

9. Yine Āṣaf **gibi** sevdā’-yı zülf-i yārdan geçmem
Eger dest-i ḳażāda çāk çāk olsa girībānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 13). [gibi,]

10. Olduḳça begim sen **gibi** bir ṣūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [gibi,]

11. Bir gün seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
Sen ölmeyeceksin **gibi** Āṣaf ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 8). [gibi,]

12. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin mālı cāndır
Baġlandı o kākül **gibi** bir ṣırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [gibi,]

13. Neyyir-i a‘ẓam mısın Āṣaf semā’-yı ‘aşḳta
Kim güzeller dönyor eṭrāfında aḫterler **gibi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 10). [gibi,]

14. Tābiş-i ‘aşḳınla göñlüm yandı micmerler **gibi**
Dest-i ḥüsnünde esīr oldu kebūterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 1). [gibi,]

15. Tābiş-i ‘aşḳınla göñlüm yandı micmerler gibi
Dest-i ḥüsnünde esīr oldu kebūterler **gibi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 2). [gibi,]

16. Ḳasḍ eder gūyā dil-i ġam-āṣınā-yı ‘āṣıḳı
Ebruvānın eyleyip teşhīr ḫançerler **gibi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 4). [gibi,]

17. Hīç bir meh-rū emel-baḫṣā-yı vaṣl olmaz baña
Ḫüsn-i ‘ālem-gīrine maġrūr dilberler **gibi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 6). [gibi,]

18. Şüphesiz şi‘r-āṣınāyān-ı zamān bu naẓmımı
Her zamān vird-i zebān eylerler ezberler **gibi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 8). [gibi,]

19. Efrādı **gibi** ḥürr olayım der bu sebebten
Mā'il görünür meclis-i aḥrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 23). [gibi,]
20. Bu aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḥayrāndır
Hücūm-ı serdi-i dey buz **gibi** döndürdü efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 12). [gibi,]
21. Nice demden beri bir ṭatlı süḫan
İşitilmez **gibi** oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 12). [gibi,]
22. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler **gibi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [gibi,]
23. O 'ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā' ḥāṣā
Göñül ister o da göñlüm **gibi** pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [gibi,]
24. Farṭ-ı sürūr u şevḳ ile bu ḳalb-i pür-ṣafā
Pervāz eder **gibi** ediyor meyl-i i'tilā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 22). [gibi,]
25. Çoḳ nedāmet çekerek ṣaçlarını yolmayasın
Ḳorḳarım ġonca-i dem-dīde **gibi** ṣolmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 16). [gibi,]
26. Āṣaf **gibi** onlar da olur ḥüsnüñe ḥayrān
Ey ḫusrev-i ḫūbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 19). [gibi,]
27. Yoḳ sen **gibi** bir vech-i ḥasen zīr-i felekte
Ne ins ü melekte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 13). [gibi,]
28. Āṣaf **gibi** āsūdesidim derd-i cihānın
Tīr-i müjesin görmek ile ḳaşı kemānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 23). [gibi,]
29. Ḳumāş-ı nīk-ef'al **gibi** dünyāda ḳumāş olmaz
Ri'āyet eylenilse i'tidāle cān ḫırāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 41). [gibi,]
30. Ḳapışma cebhe-i yaġmā **gibi** ṣaldırmalar yoḳtur
Yenir āheste āheste uṣūlünde nezāket var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 39). [gibi,]
31. Ṭarf-ı destārında sünbül **gibi** mūlar var idi
Mācerā-yı 'aşḳta çoḳ şeyler icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 15). [gibi,]
32. Nezd-i erbāb-ı naẓarda her zamān ḥürmetlenir
'Āḳil ü 'ārif olan cevher **gibi** ḳıymetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 4). [gibi,]
33. Masa üstünde öyle dursunlar
Diye ḳonmuş **gibiydi** hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 30). [gibiydi, -y, -di]
34. Güzel yüze ay **gibidir** derler ḳızlar içinde
Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [gibidir, -dir]
35. 'Aceb farḳ etmiyorlar ba'zı nādān beyż u sevdā'yı
Bir elmas-pāre ẓannetmek **gibidir** seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 62). [gibidir, -dir]

gider-: Gidermek, yok etmek, ortadan kaldırmak.

1. **Giderdi** bende pāyende olan endūh-ı bī-pāyān
Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke bir peymāne destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 9). [giderdi, -di]

ġılmān: Cennetteki erkek köle.

1. Beñzer mi saña hīç bu mihr ü meh-i tābān
Ne ḫūr ne **ġılmān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 16). [ġılmān,]

gir-: Girmek, dahil olmak.

1. Hayḳırdı yettiği ḳadar āvāzı
   Ḳahr altına **girmez** her insān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 4). [girmez, -mez]
2. **Giren** çıḳan şeyden hep alırlar baç
   Düşüñmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 37). [giren, -en]
3. Râm etti göñlümü yine bir şûḫ-ı dilfirîb
   Ẓanneylerim **girer** yed-i tesḫîre an-ḳarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 2). [girer, -er]
4. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḥtimāli göñlüme
   Çünki ol meh-pāreniñ **girmiş** ḫayāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 2). [girmiş, -miş]
5. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
   Ele **girse** ne onlar yoldururdum ben ona Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [girse, -se]
6. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
   Kiminiñ **girmemiştir** destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 52). [girmemiştir, -me, -miş, -tir]

gir-: Bir şeyin içine sığmak.

1. **Girse** ele pek ḫoş olur
   'Aṣrīliğin bir dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 19). [girse, -se]

girdāb: Denizlerde, nehirlerde suların döndüğü tehlikeli yer, anafor, su çevrintisi; tehlikeli yer.

1. Yetiş imdādıma ey nā-ḫudā-yı rehber-i sāḥil
   Ki baḥr-i 'aşḳta keştī-i dil **girdāba** düşmüştür (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 8, Mısra 2). [girdāba, -a]

girībān: Elbise yakası.

1. Yine Āṣaf gibi sevdā'-yı zülf-i yārdan geçmem
   Eger dest-i ḳażāda çāk çāk olsa **girībānım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 14). [girībānım, -ım]

giryān: Gözyaşı döken, ağlayan.

1. Bu ne ḥāl ki bir ān gülmedi yüzüm
   Cihāna geleli **giryāndır** göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 4). [giryāndır, -dır]
2. 'Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā' etsem
   Vücūda geldiğim günden beri derd ile **giryānım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [giryānım, -ım]

gīsū: Omuz üstüne dökülen saç.

1. Fesleğen ẓann etme destārındaki **gīsūları**
   Yaña düşmüş kākül-i şeb-tārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 11). [gīsūları, -lar, -ı]
2. Burc-ı ḥüsnüñde iki **gīsūlu** bir seyyāre var
   'Ālem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip de ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 15). [gīsūlu, -lu]

git-: Bir yere doğru yönelmek.

1. **Gitmez** oldu kimse bahçeye baġa
   Elem şardı ḫalḳı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 33). [gitmez, -mez]
2. Ḳamer o cism-i münevver o zīb-baḫş-ı semā'
   Ṭulū' edince **gider** ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 2). [gider, -er]
3. Dillerde ālām u ġumūm hep etti bir yerden hücūm
   Ancaḳ bu çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle **gider** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 24). [gider, -er]
4. Beni ġamlı görüp hiç **gider** miydin
   Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 11). [gider, -er]
5. Taḥammül etse de göñlüm firāḳa her ne ḳadar
   Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra **gider** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 14). [gider, -er]
6. Dört ṭarafta **gidip** i'lān edildi tārīḫ
   Mescid-i cennete de oldu Zekī Ḫoca imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 3). [gidip, -ip]
7. **Gidip** ehl-i temeddünler daġıldı çār-iḳlīme
   Ḳoyuldular ser-ā-ser bir ṭaḳım cühhāli ta'līme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 81). [gidip, -ip]
8. Beni mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler bezm-i dilberde
   Git ey bād-ı ṣabā yārāna benden çoḳ selām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 4). [git,]
9. Bulunmadı **gitti** bunuñ çāresi
   Ṣanki ateş ṣaçan volḳandır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 19). [gitti, -ti]
10. Taṣdī'den ictināb edildi
    Bu ḳıṣṣa yolu ṭutup **gidildi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 28). [gidildi, -il, -di]
11. **Gittim** reh-i nā-refteye 'aṭf-ı naẓar ettim
    Ben mülk-i 'aḳıldan o zamān kim güẓer ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 17). [gittim, -ti, -m]
12. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için **gittim**
    O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [gittim, -ti, -m]
13. Ṣabā **git** şehre ṣor ḥürmetle meb'ūṯān ne 'ālemde
    Bütün eṣnāf eşraf cümleten a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 1). [git,]
14. Dün bir emriñ baña 'izzetle şeref verdi faḳaṭ
    N'eyleyim bezminize **gitmeye** yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 2). [gitmeye, -me, -y, -e]
15. Bu dehr-i bī-ṣebāta her gelen **gitmek** muḳarrerdir
    Nişāne ḳalmadı Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḥātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 5). [gitmek, -mek]
16. Bir gün olur baña acır mı bilmem
    Yoḳ bu **gidiş** böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [gidiş, -iş]

git-: Ölmek, dünyadan göçmek.

1. Yaḳlaştı mı dersin Ṣūr-ı İsrāfīl
   Ebu Bekir **gitti** 'Ömer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 56). [gitti, -ti]
2. Sen laḥd-i rāḥata çekilip **gittiğin** o gün
   Bir dār-ı ḥüzn oldu baña dehr-i bī-vefā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 13). [gittiğin, --dik, -in]

git-: Kaybolmak, sona ermek.

1. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
   Ḫayfā ki ḥāṣılātı bir āferīne **gitti** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 2). [gitti, -ti]
2. Ḫāṭıra geldi bu tārīḫ çekerken ḥasret
   Ḫocazāde ‘Ali Beg **gitti** cihāndan vey vāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 4). [gitti, -ti]
3. Faẕīletle müşārün-bilbenāndı **gitti** dünyādan
   Görüp luṭf-ı Ḫudāyı vāṣıl-ı bāġ-ı cinān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 1). [gitti, -ti]
4. Erişti devr-i rıḥlet bu faẕīlet-mende de āḫir
   Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa **gitti** dār-ı ḥüzn ü mātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 8). [gitti, -ti]
5. Yine bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
   Nihāyet vermedin **gitti** ey Āṣaf eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 10). [gitti, -di]
6. Verecek ḳaldı mı millette ‘aceb
   Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 14). [gitti, -ti]
7. O eyyām-ı sa‘ādet geçti **gitti** erdi pāyāna
   Ser-ā-ser ehl-i diller vā‘di-i miḥnettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 7). [gitti, -ti]
8. Belā’-yı firḳat ile ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
   Bıraḳtı **gitti** beni yār zār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 10). [gitti, -ti]

git-: Akıp gitmek, sürüklenmek.

1. Bir yem-i la‘līn-i mevc-engīz dür peydā eder
   Bir Kızılırmak veyā bir Baḥr-i Aḥmerdir **gider** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 28). [gider, -er]

giy-: Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek.

1. Ḳamer o nūr-ı mücessem ‘arūs-ı nāz-ı felek
   Giyip de hāleden öyle libās-ı müsteṣnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 6). [giyip, -ip]
2. **Giyip** bir penbe câme nūrdan āheste āheste
   Ḫırām ettikçe ol nāzik-beden āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 3). [giyip, -ip]

Ġıyāben: Kendi yokken, hazır ve mevcut değilken, gıyabında.

1. Şürū‘ etse **ġıyāben** metn-i ḥālin şerḥe bir kimse
   Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 17). [ġıyāben,]

gizli: Açıkça bilinmeyen, görülmeyen, açık ve aşikar olmayan, meçhul.

1. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez **gizli** ḳaldıkça
   Revāc eyyāmı geldi Āṣafā sa‘y ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 9). [gizli,]
2. Hüner görüñmelidir neş’edār ḥālinde
   Ḳalır mı **gizli** göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 6). [gizli,]

gizlice: Kimseye göstermeden, kimseye belli etmeksizin, gizli olarak.

1. Eğilip **gizlice** cān ḳulaġıma
   İstediğin ḫāin vuṣlattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 15). [gizlice,]

göbek: İnsan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karnın ortasında bulunan çukurluk.

1. Şanki ṭatlı **göbeği** ayva ḳompostosudur
Bacaḳlar ḳadınbudu ..... kutusudur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 15). [göbeği, -i]

göç-: Ölmek.

1. Şoñ kāseyi ver de burdan **göçelim**
Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 35). [göçelim, -e, -li, -m]
2. Gelir bir āḫ-ı dil-suz ḫāmeden yazdıkça tārīḫin
Cihāndan **göçtü** Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i şebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 4). [göçtü, -tü]

göç-: Bulunduğu yerden ayrılıp yerleşmek üzere başka yere gitmek, yurt değiştirmek, göç etmek.

1. ʻAşḳıñ diyārına şevḳle göçelim
Sevgi çemeninden lāle biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 17). [göçelim, -e, -li, -m]

göğüs: Bağır, sine; kalp, gönül.

1. Aç güzel **göğsünü** baḳayım oña
Sevgi duygusunu veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 7). [göğsünü, -ün, -ü]
2. **Göğsü** tavuḳ göğsüdür gerdeni belluriyye
Vücūdu paluzadır veyāḫud elmasiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 13). [göğsü, -ü]

gök: Gök, gökyüzü.

1. Melekler yerde **gökde** el açıp Ḥaḳḳa desinler hep
Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 5). [gökde, -de]

gökyüzü: Sema, gök.

1. Ay seni ben **gökyüzünün** en güzeli ṭanırım
Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [gökyüzünün, -nün]

ġonca: Henüz açılmamış çiçek, tomurcuk.

1. Bahar geldi yine açıldı yer yer
Leṭafet baġınıñ **ġonca** gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 2). [ġonca,]
2. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey **ġonca** faḳaṭ ʻāleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [ġonca,]
3. Ḳaçırdı ġoncayı gülzārdan zār eyleyip bülbül
Ne ḥāli bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 33). [ġoncayı, -yı]

ġonca-dehen: Gonca dudaklı (sevgili).

1. Tebessüm-rīz olup **ġonca-dehen** āheste āheste
Gelip cemʻiyyet-i rindāna hem āzāde külfetten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 15). [ġonca-dehen,]

ġonca-leb: Dudakları gonca gibi olan. || Ağzı küçük.

1. Eylesem mi bir cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna būsesin ol **ġonca-leb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 24). [ġonca-leb,]

<u>göñl</u>: İnsanın duydu merkezi, yüreğin manevi yönü.

1. Arż-ı dīdār eyle ey meh āşıḳa kim bu ḳadar
   Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 8). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
2. Firḳat ġamı ile ezilen **göñlüm**
   Bir kerrecik olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 3). [göñlüm, -üm]
3. **Göñlüm** sever yalñız geçen ḫoş demi
   Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 31). [göñlüm, -üm]
4. Etmen revâ mı mışṭaba-i ġayrı cây-gîr
   Göñlüm serîri olmuş iken şeh-nişîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 4). [göñlüm, -üm]
5. Taḥammül etse de **göñlüm** firāḳa her ne ḳadar
   Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 13). [göñlüm, -üm]
6. O ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā
   Göñül ister o da **göñlüm** gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [göñlüm, -üm]
7. Cemāl-i bā-kemāl-i ispire müşṭāḳdır **göñlüm**
   ‘Aceb ol seyyid-i şebbān-ı ḫub-rūyān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 9). [göñlüm, -üm]
8. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt ü selāmın
   Göñlümde nice faḫr ü mesār oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [göñlümde, -üm, -de]
9. Ḫāṭıra geldi o ṣoḥbetleriniz
   Arttı **göñlümde** maḥabbetleriniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 26). [göñlümde, -üm, -de]
10. Vuṣlat-ı dildāra nā-lāyıḳ iken bā‘iṣ nedir
    Ārzū etmekliğe emr-i muḥāli **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 4). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
11. Cevri mādam kendine mu‘tād edinmiş ol perī
    Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 14). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
12. Āşıḳ oldumsa beni ‘ayb etmeyin ey dostān
    Tā ezeldendir o yāre ittiṣāli **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 12). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
13. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
    Hīç olur muydu perīşān böyle ḥāli **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
14. Arż-ı dīdār eyle ey meh āşıḳa kim bu ḳadar
    Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 8). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
15. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
    Kim derūnı ‘aşḳ u sevdā’ ile māli **göñlümüñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [göñlümüñ, -üm, -üñ]
16. Yanmadan bir başḳa ḥāli yoḳ belā’lı **göñlümüñ**
    Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 2). [göñlümüñ, -üm, -üñ]

17. Yanmadan bir başḳa ḥāli yoḳ belā'lı **gönlümüñ**
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [gönlümüñ, -üm, -üñ]

18. Reng için kan verirdi **gönlünden**
Tuz yerine alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 67). [gönlünden, -ün, -den]

19. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḥtimāli **gönlüme**
Çünki ol meh-pāreniñ girmiş ḫayāli **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 1). [gönlüme, -üm, -e]

20. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḥtimāli gönlüme
Çünki ol meh-pāreniñ girmiş ḫayāli **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 2). [gönlüme, -üm, -e]

21. Aġlarım ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz dīdeden
Vāḳıf olsan sen de aġlarsın belā'lı **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 4). [gönlüme, -üm, -e]

22. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu ḥāli **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 6). [gönlüme, -üm, -e]

23. Āḫ-ı 'ālem-sūzdur ālām-ı hicrāna cevāb
Ṣormasınlar böyle āteşli su'āli **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 8). [gönlüme, -üm, -e]

24. Feyż-i 'aşḳındır dem-ā-dem sevdiğim ilhām eden
Böyle bir manẓūme-i āteş-me'āli **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 10). [gönlüme, -üm, -e]

25. Niyyet etsem her ne dem ol serv-ḳaddin vaṣfına
Āṣafā ilhām olur fikr-i ma'ālī **gönlüme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 14). [gönlüme, -üm, -e]

26. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
Gönlüme el vermedik 'ālemde bir ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [gönlüme, -üm, -e]

27. Râm etti **gönlümü** yine bir ṣûḫ-ı dilfirîb
Ẓanneylerim girer yed-i tesḫîre an-ḳarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 1). [gönlümü, -üm, -ü]

28. İsterse **gönlün** gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 15). [gönlün, -ün]

29. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim gönülde olsa da cezmin
Durur bī-iḫtiyār **gönlüñdeki** ol iştihā' 'azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 58). [gönlüñdeki, -üñ, -deki]

gönül: İnsanın duydu merkezi, yüreğin manevi yönü.

1. **Gönül** isteğidir olsa da eger
İstemez mi ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 23). [gönül,]

2. Ġam iliniñ ucu yoḳ diyārına
Ḳayd-ı ḥayāt ile sulṭāndır **gönül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 28). [gönül,]

3. Rāḥat vermez baña baḫtım velḫāṣıl
Elem āteşiyle sūzāndır **gönül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 24). [gönül,]

4. Bulunmadı gitti bunuñ çāresi
Ṣanki ateş ṣaçan volḳandır **göñül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 20). [göñül,]
5. Görmedim ‘ālemde geçen ḫoş demi
Nedir ṣanki Beytü'l-Aḥzāndır **göñül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 16). [göñül,]
6. Geldim geleli bu ḫarabābāda
Ne ḥikmettir ‘aceb virāndır **göñül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 12). [göñül,]
7. Baḳtım erişmişim iḫtiyarlıġa
Ḥayret bu ki ḥālā cevāndır **göñül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 8). [göñül,]
8. Bu ne ḥāl ki bir ān gülmedi yüzüm
Cihāna geleli giryāndır **göñül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 4). [göñül,]
9. İşte budur benim senden dileğim
Göñül ne olurdu ḫandan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 8). [göñül,]
10. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur **göñül**
Cân u dil her demde biñ kerre fedâ’ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 3). [göñül,]
11. Vaḥdet o ḳara gözlü ile ġāyedir baña
Sevdā’ ḳażiyyesinde **göñül** şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 4). [göñül,]
12. Rindāne ‘āşıḳāne gerek ‘aşḳ için **göñül**
Her dilde yer ṭutar mı ṣanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 5). [göñül,]
13. Yanmadan bir başḳa ḥāli yoḳ belā’lı **göñlümün**
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 2). [gönlümün, -üm, -üñ]
14. Yanmadan bir başḳa ḥāli yoḳ belā’lı göñlümün
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli **göñlümün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 2). [gönlümün, -üm, -üñ]
15. Ṣabr et a **göñül** miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
Bir gün olur elbette gelir şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 7). [göñül,]
16. Oldu dil şem‘-i ruḫ-ı tābına pervāne yine
Vāh kim düştü **göñül** āteş-i sūzāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 2). [gönül,]
17. Rāz-ı ‘aşḳın ḥırz-ı cān ettim **göñülde** bir zamān
Çāki-i sīnemle ol esrār maḥrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 3). [göñülde, -de]
18. Naṣıl kim şīrler rūbāhlarla imtizāc etmez
Emīn ol ey **göñül** bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 6). [göñül,]
19. İştiyāḳ oldu **göñülde** ġālib
Dergeh-i faẓlını oldum ṭālib (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 27). [göñülde, -de]
20. Meyl etti **göñül** ḥüsnüñe ey şūḫ-ı dilārā
Ettim saña ben ḫāhiş ile ‘aşḳımı ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 1). [göñül,]
21. Ḳalırsa nār-ı firāḳı **göñülde** yārin eger
Ṣadā-yı āḫ u enīnim ṣadā-yı ra‘di geçer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 11). [göñülde, -de]
22. Hüner görüñmelidir neş’edār ḥālinde
Ḳalır mı gizli **göñülde** bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 6). [göñülde, -de]
23. O ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā
Göñül ister o da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [göñül,]
24. Cihān cennet miṡāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun

Gönül şen dilrübā ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [gönül,]

25. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim **gönülde** olsa da cezmin
Durur bī-iḫtiyār gönlüñdeki ol iştihā’ ‘azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [gönülde, -de]

26. Faḳaṭ tevḥīd-i ẕātı dilde vird-i ṣubḥ u şām ettim
Gönül gāhīce eyler ārzū-yı dīde-i şehlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 26). [gönül,]

27. Hem-vāre fırḳatin ile nālendedir **gönül**
Çeşm-i ‘alīl ḥaşre ḳadar eylesin bükā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 11). [gönül,]

28. Luṭf-ı Bārīden **gönül** ister ki olsun dā’imā
‘İzzet ü iḳbāli bī-ḥad rūz-ı ‘ömrü bī-şümār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 21). [gönül,]

29. **Gönül** pür-ḫūn olur faẓl u kemāli yāda geldikçe
Ḫurūş eyler sirişk-i al-ı ḥasret çeşm-i pür-nemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 13). [gönül,]

30. **Gönüller** bende-i ġamdan perīşān idi ḥasretle
Ḳudūmı bā‘iṯ-i şevḳ u meserret oldu araya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 1). [gönüller, -ler]

31. Günde biñ şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder
Devr-i cevrinde **gönül** bir laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 14). [gönül,]

32. **Gönül** bir dā’imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
Yoluñda cān verip ölmek benimçün bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 1). [gönül,]

33. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi vaḥdet
Gönülden gözden aldı ol ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 8). [gönülden, -den]

34. Tābiş-i ‘aşḳınla **gönlüm** yandı micmerler gibi
Dest-i ḥüsnünde esīr oldu kebūterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 1). [gönlüm, -üm]

35. Ḳaçırdı ṣabr u ārāmı **gönülden** ‘aşḳ-ı āteş-zen
Yanıp ḳavruldum āḫir sūziş-i miḥnetle her dem ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 21). [gönülden, -den]

36. **Gönüller** şimdi ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibārettir
Bugün iḳrār-ı millet ser-te-ser mesrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 5). [gönüller, -ler]

gör-: Gözle algılamak, seçmek.

1. N'olur pür kan **görsün** perşan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 25). [görsün, -sün]

2. **Görmedim** miṣlini ḥāṣılı seniñ
Gezdim Parisleri Viyanaları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 19). [görmedim, -me, -di, -m]

3. **Görmedim** ‘ālemde geçen ḫoş demi
Nedir ṣanki Beytü'l-Aḥzāndır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 15). [görmedim, -me, -di, -m]

4. Beni ġamlı **görüp** hiç gider miydin
Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 11). [görüp, -üp]

5. Uyanıp da beni öyle **görücük**
Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 39). [görücük, -ücük]

6. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 8). [gör,]

7. Baġlandı dâm-ı zülfüne dil ṣorma ḥâlini
Tâze nihâl-i güldeki zâr-ı hezârı **gör** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 6). [gör,]
8. Evc-i semâ'ya çıḳmadadır dûd-ı âḫımız
Refʿ-i naẓar ḳıl ettiğimiz âḫ u zârı **gör** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 4). [gör,]
9. Tâb-efgen oldu kâküle ruḫsâr-ı yâri **gör**
Ey dil cihân-ı ḥüsnde leyl ü nehârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 2). [gör,]
10. Tâb-efgen oldu kâküle ruḫsâr-ı yâri gör
Ey dil cihân-ı ḥüsnde leyl ü nehârı **gör** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 1). [gör,]
11. Ger seni **görmek** ümīdin ṭutmasa rü'yāda dil
Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [görmek, -mek]
12. Ẕevḳ u ṣafā'sı değmedi derd-i ḫumārına
Gördük nice ʿavālimini bezm-i ʿişretin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 10). [gördük, -dük]
13. Ḫuṣūṣī ṣanma ey meh-rū **görüp** feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda degildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [görüp, -üp]
14. Ḫuṣūṣī ṣanma ey meh-rū **görüp** feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda değildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [görüp, -üp]
15. **Görüp** müstaġraḳ-ı nūr-ı leṭāfet sāʿid-i yāri
Cenāḥ-ı ʿişveden ẓāhir Yed-i Beyżāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 7). [görüp, -üp]
16. Dil-i dīvāneden geçmez mi ādem bezm-i vuṣlatta
Görüp zencīr-i zülfün ḥalḳa ḥalḳa ṭarf-ı dūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 8). [görüp, -üp]
17. Bu rezimgāh-ı ʿālemde nice seyf ü ʿAlī **gördük**
Ve lākin her ʿAlī kerrār her seyf Ẕü'lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 7). [gördük, -dü, -k]
18. Taḳsīmini bu ṭarz-ı nevīn üzre **görünce**
Şādī-i dilin başladı iẓhāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 19). [görünce, -ünce]
19. Efrādı gibi ḥürr olayım der bu sebebten
Mā'il **görünür** meclis-i aḫrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 24). [görünür, -ün, -ür]
20. Ne ḳadar zīnet ü fer buldu naẓar eyle de **gör**
Şol maṣābīḥ-i maʿārifle semā'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 15). [gör,]
21. **Gör** ne güller yetirir etse vezān bir kerre
Gülşen-i maʿrifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [gör,]
22. **Gör** ne raʿnā yaḳışıḳtır naẓar et bir kerre
Şāhid-i maʿrifete nāz u edā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 33). [gör,]
23. Alır mı ḫāṭıra bir kerre olsun ʿāşıḳ-ı zārın
Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne ʿālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 30). [gör,]
24. **Görüp** efrādını bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
O çiköfte künīfe-ḫār olan yārān ne ʿālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 19). [görüp,-üp]
25. **Gör** ne maʿnālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
ʿAşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 17). [gör,]
26. Ṭabʿını ẕevḳ u şeṭāretten tehī ẓann etme **gör**

Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 17). [gör,]

27. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẕarāfet var iken
Kim **görürse** seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [görürse, -ür, -se]

28. **Görsen** yüzüñ ol dilberin
Titrer vücūdun her yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 13). [görsen, -sen]

29. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẓār
Yārān iştiyāḳ ile baḳ **gör** ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [gör,]

30. Nihāyet **görmedim** bu ṭavrı lāyıḳ ṭab‘-ı insāna
Sülūk et ba‘d-ezīn ey dil ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 23). [görmedim, -me, -di, -m]

31. **Görünce** baḫtı yāver ḳalmadı bir kimseden bākim
Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [görünce, -ünce]

32. Āṣaf gibi āsūdesidim derd-i cihānın
Tīr-i müjesin **görmek** ile ḳaşı kemānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 24). [görmek, -mek]

33. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz **görsün**
Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [görsün, -sün]

34. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz **görsün**
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [görsün, -sün]

35. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz **görsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 77). [görsün, -sün]

36. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz **görsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [görsün, -sün]

37. Bunuñ her loḳmasında ‘āşıḳa başḳa ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 6). [görüp, -üp]

38. **Gör** nice ẕerrat nice ecrām bünyād eylemiş
Mihr ü māhı ṣanma kim bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 7). [gör,]

39. Gül dedim ruḫsārına gülzār-ı ānında **görüp**
Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 11). [görüp, -üp]

40. Gül dedim ruḫsārına gülzār-ı ānında görüp
Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 12). [görüp, -üp]

41. Vālih oldum perçemin ‘anbersitānında **görüp**
Ḥālini ṣandım miyān-ı ebruvānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 14). [görüp,-üp]

42. Vālih oldum perçemin ‘anbersitānında görüp
Ḥālini ṣandım miyān-ı ebruvānında **görüp** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 13). [görüp,-üp]

43. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḥāl olmuş bu şeb ma‘nāda **gördüm** ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [gördüm, -dü, -m]

44. Faẕīletle müşārün-bilbenāndı gitti dünyādan
Görüp luṭf-ı Ḫudāyı vāṣıl-ı bāġ-ı cinān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 2). [görüp, -üp]

45. **Gören** duyan ḫalḳın ıẕṭırābını
Ziyān şayan mülküñ şu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 17). [gören, -en]

46. Bir şey gelmez elden el-ḥükmü lillāh
Bu aḥvāli **gören** naẓar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 60). [gören, -en]

47. Arż-ı ruḫsâr ile ‘âlem âşinâ olsun saña
Her **gören** dîdâr-ı ṣâfın mübtelâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 2). [gören, -en]

48. Her **gören** ‘āşıḳ-ı şūrīde-i dil-beste olur
Arż-ı ḥüsn eyler ise māhliḳā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 31). [gören, -en]

49. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her **gören** mihr veyā māh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [gören, -en]

50. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her **gören** āheste āheste
Baña bir cā-yı ḥüzn-āver idi her gördüğüm gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 5). [gören, -en]

51. Başḳa güzel sevemiyor seni **gören** bir daha
Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [gören, -en]

52. **Gören** parmaḳlarını ḳadın parmağı şanır
Elleri ballı börek buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 9). [gören, -en]

53. Şanır berdü'l-‘acūzun keydi ḫavfından sıġınmıştır
Gören zīr-i liḫāf-ı ebrde ol şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 10). [gören, -en]

54. Hemān her **gördüğüñ** ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr şanma
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 11). [gördüğüñ, -dük, -üñ]

55. Ḫalḳı **görürüm** ḫurrem u şādān benim de
Ālām-ı cihān ṭāli‘-i bedkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 3). [görürüm, -ür, -üm]

56. **Görmeseydi** kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
Hīç olur muydu perīşān böyle ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 9). [görmeseydi, -me, -se, -(y)di]

57. Yüzüñü aç **görelim** biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 25). [görelim,-elim]

58. Perde altında olan ḥüsn ü cemāli n'idelim
El yetip göz **göremezse** ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 32). [göremezse, -e, -mez, -se]

59. Ma‘dūm olur bu **gördüğün** ekvān gün olur
Bāḳī ḳalır mı hīç Aṣaf māsivā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 9). [gördüğün, -dük, -ün]

60. Her gün bir āfetle çürüdü özüm
Bir sa‘ādet günü **görmedi** gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 2). [görmedi, -me, -di]

61. Bu ḥāl ile **görmez** bir kimse refāh
Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [görmez, -mez]

62. Ay seni ben her gecede bir çeşit **görüyorum**
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [görüyorum, -ü, -yor, -um]

63. **Görmek** hevesi yāri dil-i zārıma düştü
Bir emr-i muḥāldır yine efkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 1). [görmek, -mek]

64. Ārām u sükūn eyleyemem bir daḫi Āṣaf
Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 10). [görmek, -mek]

65. İşte sermāyesi bütün bunlar
Görmek arzū eden buyursunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 52). [görmek, -mek]

66. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o pırlanta teni
Cism-i ‘uryān ile ḥayrette bırakḳ her **göreni** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 10). [göreni, -en, -i]

67. **Görmez** ise bir gün seni bu dīde-i giryān
O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 1). [görmez, -mez]

68. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her gören āheste āheste
Baña bir cā-yı ḥüzn-āver idi her **gördüğüm** gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 6). [gördüğüm, -dük, -üm]

69. Böyle bī-ḥālet degildi **gördüğüm** ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 9). [gördüğüm, -dük, -üm]

70. Āṣafā cevherle yaz tecdīdinin tārīḫini
Şimdi **görsünler** ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmi‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 4). [görsünler, -sün, -ler]

71. **Görmesin** bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 17). [görmesin, -me, -si, -n]

72. Cān u dilden dileriz Mevlādan
Görmesin müddet-i ‘ömrünce melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 6). [görmesin, -me, -si, -n]

73. Güzelsin **görmemiştir** çeşm-i dünyā
Şebīh-i ḥüsn ü ānın bir dilārā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 31). [görmemiştir, -me, -miş, -tir]

74. Jandarması derttir kolcusu belā’
Ḫalḳın **görmediği** neler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 64). [görmediği, -me, -dik, -i]

75. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
Saña beñzer **görmüyorum** şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 2). [görmüyorum, -mü, -yor, -um]

<u>görün-:</u> Görülür duruma gelmek, görülür olmak, gözükmek.

1. Bize bu ellerden sefer **göründü**
Ḫalḳa yapılmadık żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 27). [göründü, -dü]

2. **Görünmez** ehl-i dilān iġbirār ḥālinde
Bulunsa her ne ḳadar inkisār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 1). [görünmez, -mez]

3. Hüner **görüñmelidir** neş’edār ḥālinde
Ḳalır mı gizli göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 5). [görüñmelidir, -meli, -dir]

<u>göster-:</u> Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak,.

1. Her baḳışta dīdeme bir başḳa ‘ālem **gösterir**

Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [gösterir, -ir]

2. Deveye hendeği atlatmada māhirmiş eşek
   Güneşi **gösterecekmiş** baḳınız şeb-pereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 12). [gösterecekmiş, -ecek, -miş]
3. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret **gösterip** olmuş idi
   Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli faẕlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 5). [gösterip, -ip]
4. Niyyet ettim ‘āleme ḥüsn-i liḳā **göstermeye**
   Şīve-i ‘ālem-şümūli cā-be-cā göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 1). [göstermeye, -me, -ye]
5. Niyyet ettim ‘āleme ḥüsn-i liḳā göstermeye
   Şīve-i ‘ālem-şümūli cā-be-cā **göstermeye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 2). [göstermeye, -me, -ye]
6. Nūr-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳla incilā **göstermeye**
   Perde ḳordum bezm-i ‘irfāna ṣafā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 3). [göstermeye, -me, -ye]
7. Nūr-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳla incilā göstermeye
   Perde ḳordum bezm-i ‘irfāna ṣafā’ **göstermeye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 4). [göstermeye, -me, -ye]
8. Şem‘a yaḳtım ṣūret-i ‘ibret-nümā **göstermeye**
   Baḳ ki Ḫallāḳ-ı cihān ‘ālemler ābād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 5). [göstermeye, -me, -ye]
9. Tā ezel Feyyāż-ı ḳudret şem‘i īcād eylemiş
   Levḥa-i rengīn-i şevḳı bī-bahā **göstermeye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 10). [göstermeye, -me, -ye]
10. ‘Ālem-i fānīde bir reng-i beḳā’ **göstermeye**
    Şöyle bir çeşm-i baṣīretle cihānı seyr eden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 15). [göstermeye, -me, -ye]
11. Güşe-i maḥviyyet içre i‘tilā **göstermeye**
    Hīç inanma kim żarūretten ederse iştikā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 25). [göstermeye, -me, -ye]
12. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya
    Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā’ **göstermeye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 30). [göstermeye, -me, -ye]
13. Telḫ-kām etti bizi ‘aṣrīliğin ḫām mişmişi
    Ḳalmadı artık cesāret iştihā’ **göstermeye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 40). [göstermeye, -me, -ye]
14. Ḳudretullah ḫalḳa rengāreng boya **göstermeye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 45). [göstermeye, -me, -ye]

göster-: Yaşatmak, yaşamasına yol açmak.

1. Birden hücūm etti şitā’ **göstermesin** Ḥaḳ bir daha
   Öyle şoġuk oldu havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 3). [göstermesin, -me, -sin]

göz: Görme organı.

1. Her gün bir āfetle çürüdü özüm
   Bir sa‘ādet günü görmedi **gözüm** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 2). [gözüm, -üm]
2. Nezāketler hüveydā vech-i yāra her nigāhımda
   Gözüñde sürme nāzik çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [gözüñde, -üñ, -de]
3. **Gözümden** olsa da mehcūr olmaz elbette
   Dil-i nizārdan ol ‘işvedār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 7). [gözümden, -üm, -den]
4. Ḥüsn etti ẓuhūr sende **gözüm** ‘aşḳ ise bende
   Şāh etti seni mülket-i ḥüsne beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 1). [gözüm, -üm]
5. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
   O **gözler** göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 18). [gözler, -ler]
6. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
   O gözler **göz** degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 18). [göz,]
7. Dilim ḥasret-keş-i ṣoḥbet **gözüm** müştāḳ-ı dīdārī
   ‘Aceb kān-ı faẓīlet müfti-i devrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 3). [gözüm, -üm]
8. İstemez baḳmayı ne gülşene ne meşcereye
   Seni özler naẓar eylerse **gözüm** her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 2). [gözüm,-üm]
9. Perde altında olan ḥüsn ü cemāli n'idelim
   El yetip **göz** göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 32). [göz,]
10. **Göz** öñüñde duruyor baḳsana işte modeli
    Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 39). [göz,]
11. Süzüldükçe süzüldü **gözleri** cām-ı maḥabbetten
    Bayıldı ġamze-i nāz u fiten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 19). [gözleri,-leri]
12. **Gözler** badem şekeri burun muz murabbası
    Ḳulaḳlar kakülheva yüzler irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 3). [gözler, -ler]
13. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi vaḥdet
    Göñülden **gözden** aldı ol ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 8). [gözden, -den]
14. Ṣanki o baḳışlar bir cān akışı
    Cāna cān veriyor yaman **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 4). [gözlerin, -ler, -i, -n]
15. N'olur pür kan görsün perşan **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 25). [gözlerin, -ler, -i, -n]
16. Göñül isteğidir olsa da eger
    İstemez mi ola ḳurban **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 24). [gözlerin, -ler, -i, -n]
17. Söylemez bilirim yalan **gözlerin**
    Beni aldatmıyor inan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 20). [gözlerin, -ler, -i, -n]
18. Söylemez bilirim yalan gözlerin
    Beni aldatmıyor inan **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 19). [gözlerin, -ler, -i, -n]
19. Pay olacaḳ diyor **gözlerin** baña
    Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 17). [gözlerin, -ler, -i, -n]
20. Başımı aġrıya ṣalan **gözlerin**
    Sevgi yollarında ḳavuşmaḳ saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 15). [gözlerin, -ler, -i, -n]
21. Yoḳsa cānı mı da alır mı bilmem

Usumu başımdan alan **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 14). [gözlerin, -ler, -i, -n]

22. Benden yaña dönüp baḳan **gözlerin**
Baḳtıḳça içimi yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 10). [gözlerin, -ler, -i, -n]

23. Benden yaña dönüp baḳan gözlerin
Baḳtıḳça içimi yaḳan **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 9). [gözlerin, -ler, -i, -n]

24. Durmasın süzülsün heman **gözlerin**
Dileğimi deyim güzelim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 5). [gözlerin, -ler, -i, -n]

25. Ey **gözümüñ** nūru ey nāzlı dilber
Hicrān saña da mı etmiştir eṣer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 21). [gözümüñ, -üm, -üñ]

26. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ yaşı dolar bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [gözümüñ, -üm, -üñ]

27. Sürmelerle simsiyāh etmiş o mestāne **gözü**
Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 41). [gözü, -ü]

28. İçim özler durur ṭatlı bakışı
Hergiz yumulmasın amān **gözlerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 2). [gözlerin, -ler, -i, -n]

29. Mütevekkil ṣabūr çille çeken
Gözleriyle süzerdi bir ṣıradan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 44). [gözleriyle, -ler, -i, -y,-le]

güftār: Söz, kelâm.

1. Verirdi ẕevḳ-ı vicdānī o ma‘ṣūmāne **güftārı**
Ẓuhūr etseydi pey-der-pey dehān-ı ġonca-fāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 3). [güftārı, -ı]

2. İşitilmezse eger **güftārın**
Ne olur ḥāli dil-i bīmārın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 15). [güftārın, -ın]

3. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü **güftār** nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [güftār,]

güher: Cevher, mücevher.

1. Eder zenbūr-ı kem-ḳıymet ne ḥikmet şehd-i ter peydā
Ṣadef bir ḳaṭre-i nīsāndan eyler **güher** peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 2). [güher,]

2. Şi‘r ismine Āṣaf ne **güherler** dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 13). [güherler, -ler]

gül: Çiçeklerin ser-firâzı olan maruf hoş-bû çiçek, verd.

1. Pek laṭiftir hele **gül** fidanları
Biñ bir çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 15). [gül,]

2. Ḫoş-būydur o **gül** ki diger nükhet istemez
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [gül,]

3. O reng-i al ruḫsārın o ḫāl-i ‘anber-efşānın
Güle reng-i ḥicāb u lāleye dāġ-ı derūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 8). [güle, -e]

4. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi **gül** için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 8). [gül,]

5. **Gül** yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ

Günde biñ kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 7). [gül,]

6. **Gül** kosa ḥār olurdu tencereye
Nur kosa nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 59). [gül,]

7. **Gül** dedim ruḫsārına gülzār-ı ānında görüp
Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 11). [gül,]

8. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı felek
Nergis ü sünbülde tüm **güllerde** şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 10). [güllerde, -ler, -de]

9. Gör ne **güller** yetirir etse vezān bir kerre
Gülşen-i ma'rifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [güller, -ler]

10. Yek-tā **gülüsün** gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 3). [gülüsün, -ü, -sün]

11. Mā'ilim bir **gül**-i ra'nāya ki öpmek dilesem
Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [gül,]

12. Mā'ilim bir **gül**-i ra'nāya ki öpmek dilesem
Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [gül,]

13. Ḫoş geldiñiz **gülüm** bu gülüş baḳ ne dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 19). [gülüm, -üm]

14. Bahar geldi yine açıldı yer yer
Leṭafet bağınıñ ġonca **gülleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 2). [gülleri, -ler, -i]

15. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir daha
Sen **gülüsün** güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 8). [gülüsün, -ü, -sün]

16. Bāġ-ı dehr içre faẓīlet **gülüsün**
Ġonca-i ma'rifetin bülbülüsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 9). [gülüsün, -ü, -sün]

gül-: Kesik kesik sesler çıkarmak suretiyle duygusunu, sevinç veya hayretini açığa vurmak.

1. **Gülüp** oynaşalım candan meleğim
Sevip ḳaynaşalım doysun yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 5). [gülüp, -üp]

2. Yer içer oynar **güler** ẕevḳ u ṣafā'dır her işi
Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [güler, -er]

3. **Gülmedim** ben bir gün dār-ı dünyāda
Derdim artmaḳta gün günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 9). [gülmedim, -me, -di, -m]

4. **Gülmeden** gülmeden of çatlayacaktık azdan
İt raḳībi alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 13). [gülmeden, -meden]

5. Gülmeden **gülmeden** of çatlayacaktık azdan
İt raḳībi alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 13). [gülmeden, -meden]

6. Bu ne ḥāl ki bir ān **gülmedi** yüzüm
Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [gülmedi, -me, -di]

gül-be-şeker: Gül yaprağından yapılan tatlı, gül reçeli.

1. Olduḳça dilā ni‘met-i ḥüsne naẓar-endāz
Leb **gül-be-şeker** sīb-ẕekandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 4). [gül-be-şeker]

gül-dehān: Gül dudaklı.

1. Gülsitān-ı ẕevḳda bir **gül-dehān** seyr eyledim
Mürġzār-ı ḥüsnde başḳa cihān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 11). [gül-dehān]

güldeste: Çiçek demeti.

1. Perīşānī-i ‘uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
Ne zülfüñ etti **güldeste** ne ḳoydu dilde cem‘iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [güldeste,]

gül-ġonca: Henüz açılmamış gül II sevgili.

1. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy açmada **gül-ġoncalar**
Batmamış bir kimseye bir ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 5). [gül-ġoncalar, -lar]
2. Reng-i al-ı ārıżın reşk eyleyen **gül-ġoncanıñ**
Merġzār-ı dehr içinde reng-i alı ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 7). [gül-ġoncanıñ, -nıñ]

gülistān: Gül bahçesi.

1. Hele bir kerre ḫırām ile **gülistāna** açıl
Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [gülistāna, -a]

gülşen: Gül bahçesi.

1. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her gören āheste āheste
Baña bir cā-yı ḥüzn-āver idi her gördüğüm **gülşen** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 6). [gülşen,]
2. Ḫār-ı sitemin her biri ey ġonca-i vuṣlat
Şeh-rāh-ı ümīdimde birer gülşenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 10). [gülşenim, -im]
3. İstemez baḳmayı ne **gülşene** ne meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 1). [gülşene, -e]

gülsitān: Gül bahçesi.

1. Çemenzār-ı ṣafā’ bir **gülsitān** bir lālezār olsun
Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 3). [gülsitān,]
2. İsterse göñlün **gülsitān** olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 15). [gülsitān,]
3. Ṣaḥn-ı fikri ‘andelīb-i ‘ilme cevlāngāhdır
Füṣḥat-ı ṭab‘ı gül-i ‘irfān için bir **gülsitān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 12). [gülsitān,]

gülüş-: Gülme, gülme işi.

1. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ ne dilgüşā
   Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 19). [gülüş,]

gülzār: Gül bahçesi.

1. Ḳaçırdı ġoncayı **gülzārdan** zār eyleyip bülbül
   Ne ḥāli bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 33). [gülzārdan, -dan]
2. Öyle bir ʻālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
   Her ṭaraf **gülzār** idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [gülzār,]

gün: Yirmi dört saatlik zaman dilimi.

1. Bir **gün** olur baña acır mı bilmem
   Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [gün,]
2. Her **gün** bir āfetle çürüdü özüm
   Bir saʻādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 1). [gün,]
3. Her gün bir āfetle çürüdü özüm
   Bir saʻādet **günü** görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 2). [günü, -ü]
4. Gülmedim ben bir **gün** dār-ı dünyāda
   Derdim artmaḳta gün günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 9). [gün,]
5. Gülmedim ben bir gün dār-ı dünyāda
   Derdim artmaḳta **gün** günden ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 10). [gün,]
6. Gülmedim ben bir gün dār-ı dünyāda
   Derdim artmaḳta gün **günden** ziyāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 10). [günden, -den]
7. İstiḳlāl denilen ḳurtuluş **günü**
   Ḫaṭay Türklerine büyük şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 15). [günü, -ü]
8. Âġûş-ı vaṣla bir **gün** olur cān atar gelir
   Âṣaf belâ'-yı hecri ile olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 11). [gün,]
9. Ṣabr et a gönül miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
   Bir **gün** olur elbette gelir şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 8). [gün,]
10. Bir **gün** seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
    Sen ölmeyeceksin gibi Āṣaf ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 7). [gün,]
11. Gelir āġūş-ı vaṣla bir **gün** elbet nā-şikīb olma
    Uṣūl ile faḳaṭ ol şūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 7). [gün,]
12. **Günde** biñ şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder
    Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 13). [günde, -de]
13. **Günde** bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
    Her ṣabāḥ ʻulviyyetin eyler işāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 13). [günde, -de]
14. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ
    Günde biñ kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 8). [günde, -de]
15. Bir **gün** gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
    Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 3). [gün,]
16. Ḫastalıḳtan iki üç **gün** oluyor mużṭaribim
    Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā maʻẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 3). [gün,]
17. Görmez ise bir **gün** seni bu dīde-i giryān

O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 1). [gün,]

18. Ser-te-ser üftādegānıñ böyle şeydā eyledin
Günde biñ ṣūretle ve'l-ḥāṣıl ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 18). [günde, -de]

19. Ne püşt-i ṭā'atım ḥām oldu bir **gün** ṭāḳ-ı miḥrāba
Ne bī-hūşī-i meyden baş çekip bir dem ḳıyām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 19). [gün,]

20. Sen laḥd-i rāḥata çekilip gittiğin o **gün**
Bir dār-ı ḥüzn oldu baña dehr-i bī-vefā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 13). [gün,]

21. Görmesin bir ḳara **gün** 'ömründe bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 17). [gün,]

22. Böyle bir **günde** müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 13). [günde, -de]

23. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle bir **günde** doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [günde, -de]

24. Hep sa'ādetle geçirsin **gününü**
Yeñilendikçe dem-ā-dem meh ü sāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 7). [gününü, -ü, -n, -ü]

25. 'Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā' etsem
Vücūda geldiğim **günden** beri derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [günden, -den]

26. Ḫoş-dilim şeydā-yı 'aşḳın olduğum **günden** beri
Naġmetuh hāza'l-cünūn min luṭfı Rabbi'l-'ālemīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [günden, -den]

27. Kim olduğu **günden** beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
Bir başḳa uṣūl almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 17). [günden, -den]

28. Beline baġlı eski bir önlük
Yaġı üstünde belki yüz **günlük** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 18). [günlük, -lük]

29. Tam yigirmi yedi **gününde** idi Ẕi'lḥiccenin
Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 25). [gününde, -ü, -n, -de]

günāh: Suç, Allah katında yasaklanan şey.

1. **Günāhım** ḥadden efzūndur belā'-yı ma'ṣiyet vāfir
'İbādet meyli nā-bud ḫāhiş-i 'işyān ise ẓāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 21). [günāhım, -ım]

güneş: Dünyanın da dahil olduğu sistemin merkezinde bulunan Güneş'in yaydığı ısı ve ışık; gün, şems.

1. Deveye hendeği atlatmada māhirmiş eşek
Güneşi gösterecekmiş baḳınız şeb-pereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 12). [güneşi, -i]

2. **Güneşe** ḳarşı perde şems siper
Oranın gün ü 'aybini örter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 45). [güneşe, -e]

ġurbet: Yurdundan, memleketinden başka yerde bulunma.

1. Her şeyin 'ārifi olan dedeye

Şordum **ġurbet** vaṭan ne demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 6). [ġurbet,]

2. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [ġurbet,]
3. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [ġurbet,]
4. Ḥürmet-i ḳadr-i faẕīlet maṭlab-ı ehl-i kemāl
   Bildiğim **ġurbet** vaṭan mefhūmu bir vehm-i ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 16). [ġurbet,]
5. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [ġurbet,]
6. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [ġurbet,]
7. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
   Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [ġurbet,]
8. Niceler var çekmede ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb
   Var nice **ġurbet** temennāsıyla olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 32). [ġurbet,]
9. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
   Gāh olur yek-dīgere **ġurbet** vaṭan nā'ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [ġurbet,]
10. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [ġurbet,]
11. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur **ġurbet** vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [ġurbet,]
12. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
13. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
14. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
15. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
16. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
17. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
18. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
    Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan **ġurbetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [ġurbetlenir, -le, -n, -ir]
19. Ne şey olmayan bir miḥnetzedeye
    Evceğizi bile **ġurbettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 8). [ġurbettir, -tir]

güşāyiş: Açılma, ferahlama, açıklık, ferahlık.

1. Verip ṭab‘a **güşāyiş** midḥat-i ḥüsnüñde cānānım
   Bu naẓm-ı revnaḳ-efzāyı bu yüzden dil-pesend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 9). [güşāyiş,]

gūsfend-āsā: Koyun gibi.

1. **Gūsfend-āsā** mülāyim-meşreb ol bezme gelip
   Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 1). [gūsfend-āsā]

güven-: Emin olmak.

1. **Güvenirdim** tāzeliğe varlıġa
   Baş eğmezdim sulṭānlıġa çarlıġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 5). [güvenirdim, -ir, -di,-m]
2. Tanẓīre bu şi‘r-i bī-naẓīri
   Ṭab‘ım bile kendine **güvenmez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 6). [güvenmez, --mez]

gūyā: Sanki, faraza, sözde.

1. Ṭūbā mıdır nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin
   Bāriz birer ‘alāmeti **gūyā** ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 2). [gūyā,]
2. Ḳasḍ eder **gūyā** dil-i ġam-āşinā-yı ‘āşıḳı
   Ebruvānın eyleyip teşhīr ḫançerler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 3). [gūyā,]
3. Baḳ ince şekerler döşemiş sīne-i ṣāfa
   Gūyā ki bürünmüş dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 16). [gūyā,]
4. **Gūyā** revāyiḥ deposu
   ‘Aṣrī ḫanımlar ḫānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 23). [gūyā,]
5. Moda bilmezdi nedi yalñız işitmişti adın
   Eyledi **gūyā** temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 32). [gūyā,]
6. Sīnesinde dil degil **gūyā** ki seng-i ḥāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 35). [gūyā,]
7. Etti bütün pīr ü cevān hep hevl-i cān ile fiġān
   Gūyā ḳıyāmetten nişān gösterdi çarḫ-ı kīne-ver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 18). [gūyā,]
8. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
   Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 20). [gūyā,]

güz: Sonbahar.

1. Başladı ‘aṣrī ḫanımlar i‘tinā göstermeye
   Añladık evvelbahārı yazı hem **güzü** ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 36). [güzü, -ü]

güzel: Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

1. Aç **güzel** göğsünü baḳayım oña
   Sevgi duygusunu veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 7). [güzel,]
2. Nurdan dökme midir o **güzel** tenin
   Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 17). [güzel,]
3. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir daha
   Sen gülüsün **güzellikler** aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [güzel,]
4. **Güzel** yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
   Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir şanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [güzel,]

5. İki üç ḳahveḫāne olduḳça
Muntaẓam ḫoş **güzel** yorulduḳça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 4). [güzel,]
6. Hem de birḳaç **güzel** temiz perdekār
Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 7). [güzel,]
7. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur'āna açıl
Açıl ey nazlı **güzel** 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [güzel,]
8. Ne **güzel** doġduğunun tārīḫi
Mehd-i dünyāda sa'īd ola Celāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 9). [güzel,]
9. **Güzeller** elinden bāde içelim
Gençlik çaġıdır bu fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 19). [güzeller, -ler]
10. Niçin bilmem **güzeller** raġbet eyler câme-i ḫūba
Tecerrüd miṣli zînet var mıdır endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 1). [güzeller, -ler]
11. **Güzeller** bī-vefā' yārān sitem-cū baḫt ise ma'kūs
Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [güzeller, -ler]
12. Geçip Āṣaf cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
Güzeller mecma'ı bir meclis-i 'işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 14). [güzeller, -ler]
13. **Güzeller** rūḥ-perver sīm-berler şevḳ-āverdir
Eḥibbā' meşrebimce sāḳi-i dilcū berāberdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 7). [güzeller, -ler]
14. Göñül isterdi ki o nazlı **güzel**
Bir gececik bende mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 1). [güzel,]
15. Her cayı benefşe cemāli **güzel**
Paşa bayraġıyla eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 17). [güzel,]
16. Şu ḫālini ta'dil et n'olur biraz
Bu ḫāl **güzellerde** 'ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 36). [güzellerde, -ler, -de]
17. Ay seni ben gökyüzünün en **güzeli** ṭanırım
Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [güzeli, -i]
18. Sen biricik **güzelisin** güzellikler iliniñ
Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 5). [güzelisin, -i, -sin]
19. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [güzellerin, -ler, -in]
20. Ol rütbe ḳısḳanır **güzelim** ġayrıdan seni
Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 9). [güzelim, -im]
21. Sensin **güzeller** içre ḫavârıḳ-nümâ-yı ân
Bulmuş cihân-ı ḥüsn seniñ ile ferr ü zîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 5). [güzeller, -ler]
22. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr veyā māh demez mi **güzelim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [güzelim, -im]
23. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
Kim görürse seni Allāh demez mi **güzelim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [güzelim, -im]
24. Teşbīh edemem ḥüsnünüzü şems ü hilāle

Ṣıġmaz ki **güzellikleriniz** fikr ü ḫayāle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 10). [güzellikleriniz, -lik, -ler, -iniz]

25. Biñ mihr-i münir biñ meh-i tābāna bedelsin
Yıldızların al şu‘lelerinden de **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 6). [güzelsin, -sin]
26. **Güzelsin** ġonca-i bāġ-ı emelsin
Güzelsin şāhid-i beyne’l-milelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 2). [güzelsin, -sin]
27. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 36). [güzelsin, -sin]
28. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 36). [güzelsin, -sin]
29. **Güzelsin** dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 35). [güzelsin, -sin]
30. **Güzelsin** sāḳi-i ‘aşḳın mülünden
Güzelsin gülşen-i ḫüsnün gülünden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 14). [güzelsin, -sin]
31. Güzelsin ġonca-i bāġ-ı emelsin
Güzelsin şāhid-i beyne’l-milelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 1). [güzelsin, -sin]
32. **Güzelsin** ‘ālem-i ḫüsne modelsin
Güzelsin ḫüsn için darb-ı meselsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 3). [güzelsin, -sin]
33. Güzelsin ‘ālem-i ḫüsne modelsin
Güzelsin ḫüsn için darb-ı meselsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 4). [güzelsin, -sin]
34. **Güzelsin** dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 5). [güzelsin, -sin]
35. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 6). [güzelsin, -sin]
36. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 6). [güzelsin, -sin]
37. **Güzelsin** mihr ü māhından semā’nın
Güzelsin pertevinden āsumānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 7). [güzelsin, -sin]
38. Güzelsin mihr ü māhından semā’nın
Güzelsin pertevinden āsumānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 8). [güzelsin, -sin]
39. **Güzelsin** ‘āleminden ḫāḳdānın
Seniñ ta‘rīf olunmaz ḫüsn ü ānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 9). [güzelsin, -sin]
40. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 11). [güzelsin, -sin]
41. **Güzelsin** dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 12). [güzelsin, -sin]
42. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 12). [güzelsin, -sin]
43. **Güzelsin** sāḳi-i ‘aşḳın mülünden
Güzelsin gülşen-i ḫüsnün gülünden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 13). [güzelsin, -sin]
44. Olur ḫüsnüñ cihāna ḫayret-efzā
Güzelsin sen bu şi‘rimden de ḫattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 34). [güzelsin, -sin]
45. **Güzelsin** ġoncazārın bülbülüñden
Çemenzār-ı maḥabbet sünbülünden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 15). [güzelsin, -sin]
46. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḫāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 18). [güzelsin, -sin]

47. **Güzelsin** görmemiştir çeşm-i dünyā
Şebīh-i ḥüsn ü ānın bir dilārā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 31). [güzelsin, -sin]
48. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 30). [güzelsin, -sin]
49. **Güzelsin** dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 30). [güzelsin, -sin]
50. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 29). [güzelsin, -sin]
51. Güzelsin iftiḫār etsen sezādır
Saña Āṣaf ki cāndan mübtelādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 25). [güzelsin, -sin]
52. **Güzelsin** dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 24). [güzelsin, -sin]
53. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 24). [güzelsin, -sin]
54. **Güzelsin** dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 23). [güzelsin, -sin]
55. **Güzelsin** kā'inat dersḫān-ı ḥüsnüñ
Oḳurlar ser-te-ser destān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 19). [güzelsin, -sin]
56. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 18). [güzelsin, -sin]
57. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı pek çoḳ **güzelsin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 17). [güzelsin, -sin]
58. Neyyir-i a'ẓam mısın Āṣaf semā'-yı 'aşḳta
Kim **güzeller** dönyor eṭrāfında aḫterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 10). [güzeller, -ler]
59. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile yüzden peçeler
Birbirinden **güzeli** çirkini 'ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 20). [güzeli, -i]
60. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā **güzeli**
'Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 37). [güzeli,-i]
61. Sen **güzellik** şāhısın ben mülk-i 'aşḳ sulṭānıyım
Çeşm-i efsūnkārının dem-beste-i fermānıyım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 1, Mısra 1). [güzellik, -lik]
62. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
Bu beñzetiş yerindedir pek **güzeldir** ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 4). [güzeldir, -dir
63. Ṭūbā mıdır nedir **güzelim** ḳadd ü ḳāmetin
Bāriz birer 'alāmeti gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 1). [güzelim, -im]
64. Yek-tā-yı cihānsın **güzelim** ḳızlar içinde
Sensin meh-i tābende o yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 7). [güzelim, -im]
65. Durmasın süzülsün heman gözlerin
Dileğimi deyim **güzelim** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 6). [güzelim,]
66. Biñ dilbere biñ 'işveye biñ cāna değişmem
Bir kerre ederse **güzelim** luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [güzelim,]
67. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā **güzelim** 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 6). [güzelim,]

güzellik: Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsn.

1. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir daha
   Sen gülüsün **güzellikler** aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 8). [güzellikler, -ler]
2. Ay seni ben her gecede bir çeşit görüyorum
   Her çeşitte başḳa başḳa **güzellikler** var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 10). [güzellikler, -ler]
3. Yüzüñde her **güzellik** rū-nümādır
   Seniñle dil ezelden āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 27). [güzellik,]
4. **Güzellikler** nümāyān oldu vechinde kemāliyle
   Cihān-ı ʻaşḳa revnaḳ verdi ol meh-rū cemāliyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 11). [güzellikler, -ler]
5. Sen biricik güzelisin **güzellikler** iliniñ
   Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 5). [güzellikler, -ler]

ġamzede: Gamlı, kederli.

1. Etmen revā mı **ġamzedeni** böyle nā-ümīd
   Bilseñ ne ḥāle ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 5). [ġamzedeni, -ni]

ġarām: Büyük aşk.

1. Şevḳ u **ġarāma** peyrev olup da biʾl-ihtimām
   Vird eyledim şu beyti ḫulūş ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 33). [ġarāma, -a]

ġāzi: Gazâda büyük kahramanlıklar gösteren kumandan.

1. Atatürk denilen o büyük **Ġāzi**
   Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [ġāzi,]
2. Yüce önder **Ġāzi** Muṣṭafa Kemal
   Emrine baş eğdi on yedi ḳıral (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 5). [ġāzi,]
3. Alıp onu ele bir Ḫaṭay ḳızı
   Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 24). [ġāziden, -den]

ġıdāʾ: Hayat kaynağı, kuvvet ve güç veren şey, besleyici unsur.

1. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ cāna **ġıdāʾdır**
   Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 11). [ġıdāʾdır, -dır]

ġılmān: Köle.

1. Söyleyim de diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
   Pīş-i enẓārında **ġılmān** eylesin tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 2). [ġılmān,]
2. Böyle ḳābildir eger **ġılmān** ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 5). [ġılmān,]
3. Böyle ḳābildir eger **ġılmān** ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ʻAbdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 11). [ġılmān,]
4. Böyle ḳābildir eger **ġılmān** ise ḳaṣd u merām

Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 17). [ġılmān,]

5. Böyle ḳābildir eger **ġılmān** ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 23). [ġılmān,]

6. Böyle ḳābildir eger **ġılmān** ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 29). [ġılmān,]

7. Böyle ḳābildir eger **ġılmān** ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 35). [ġılmān,]

8. Naḳd-i ḥāli ver odur nevreste **ġılmāna** bahā
Eyle mevcūduñ ṭarīḳ-ı ‘aşḳ u vuṣlatta fedā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 13). [ġılmāna, -a]

9. Bilmiş ol kim zāde-i ‘Abdülvaḥāb ne māldır
İşte **ġılmāna** bu ḥāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 34). [ġılmāna,-a]

ġoncazār: İnleyen gonca.

1. Güzelsin **ġoncazārın** bülbülüñden
Çemenzār-ı maḥabbet sünbülünden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 15). [ġoncazārın,-ın]

hā: Dikkati çekmek, uyarmak için kullanılan bir söz, sakın.

1. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
‘Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın **hā** peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [ha,]

ḫāb: Uyku.

1. Ger seni görmek ümīdin ṭutmasa rü’yāda dil
Çeşmime **ḫābı** ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 8). [ḫābı, -ı]

haber: Naklolunan söz. İlim, vukuf, malûmat.

1. Dedim derdin neyse ver baña **ḫaber**
Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 23). [ḫaber,]

2. Vergi a‘şār işi bulmaz ḳolaylıḳ
Ḳalbe feraḥ verir **ḫaber** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 48). [ḫaber,]

hābide: Uykuya dalmış.

1. Giriftār olmuş āvāre meger bir zülfi şeb-tāra
Serīr-i nāzda **ḫābīde** durmaḳta o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 8). [ḫābīde,]

haccāc: Çok eskiden Irakta vâlilik yapan fakat, Hz. Muhammed'in soyundan gelenlere ve onlara taraftar olanlara çok zulmeden bir zâlimin ünvânı. Asıl ismi Yusuf bin Sakafi'dir. Haccac-ı Zâlim diye de anılır.

1. Raḥmet saña raḥmet ey adil **Ḥaccāc**
Virān edilmedik bir yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 39). [ḥaccāc,]

ḫad: 1. Sınır. 2. Derece, mertebe.

1. ʿAlem dikmiş elem kuhisarına
Hiç **ḫad** yoḳtur cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 26). [ḫad,]

2. Günāhım **ḫadden** efzūndur belā’-yı ma‘ṣiyet vāfir
‘İbādet meyli nā-bud ḫāhiş-i ‘işyān ise ẓāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 21). [ḫadden]

hadd: Tahammül sınırını aşmak.

1. Gerçi noḳsānları **ḥadden** efzūn
   Ḳıymet-i kāle-i ḳadri ise dūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 49). [ḥadden, -en]

hāher: Kız kardeş, hemşire.

1. ‘Ömrüñ ey yar be-cihān efzūn yād
   Ḥāṣıl āyed ki çi **ḫāher** be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 64). [ḫāher,]

hāhiş: İstemek, istek.

1. Meyl etti göñül ḥüsnüñe ey şūḫ-ı dilārā
   Ettim saña ben **ḫāhiş** ile ‘aşḳımı ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 2). [ḫāhiş,]

hāīn: İhanet eden, güveni kötüye kullanan; eziyet etmekten, karşısındakini üzmekten, zarar vermekten hoşlanan.

1. Eğilip gizlice cān ḳulaġıma
   İstediğin **ḫāin** vuṣlattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 16). [ḫāin,]

haḳ: Doğru.

1. Biziz īcād eden cūd u seḫāyı **ḥaḳ** ṭarīḳatte
   Bize hem-pā degildir Ḫātem-i devrān ‘ināyette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 71). [ḥaḳ,]

haḳ: Allah tealâ.

1. Çeşmān-ı ibtihāc-ı meserretle eşk-bār
   Ḥaḳtan budur du‘ā’-yı dilim mihr ü māh-vār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 10). [ḥaḳtan, -tan]
2. Birden hücūm etti şitā’ göstermesin **Ḥaḳ** bir daha
   Öyle ṣoġuk oldu havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 3). [ḥaḳ,]
3. Riyāż-ı cennete revzenler açsın **Ḥaḳ** mezārından
   Şemīm-i ‘Adni ḥissetsin gelen bū-yı türābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 1). [ḥaḳ,]

hākdān: Dünya.

1. Güzelsin ‘āleminden **ḫāḳdānın**
   Seniñ ta‘rīf olunmaz ḥüsn ü ānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 9). [ḫāḳdānın, -ın]

hakikat: Doğru olan, asıl.

1. Ḫaste-i hicrānına gelmiş ṭabīb-i derd-i ‘aşḳ
   Bir **ḥaḳīḳatmiş** ḫayāl-i nā-becā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 4). [ḥaḳīḳatmiş, -miş]
2. Bir ḫayāl ile **ḥaḳīḳatler** işāret eyleriz
   Yādigār-ı ḥażret-i şeyḫ ..... perdemiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 13). [ḥaḳīḳatler, -ler]

haḳḳ: Allah.

1. Melekler yerde gökde el açıp **Ḥaḳḳa** desinler hep
   Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 5). [ḥaḳḳa, -a]
2. Eylemiş nūr-ı nübüvvetle seni mümtāz **Ḥaḳḳ**
   Ente ḫatmü'l-mürselīn işhed bihi ‘ilme'l-yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 5). [ḥaḳḳ,]

hakk: Verilmiş emekten doğan manevi yetki.

1. Faḫr etmeye **ḥaḳḳı** olabilir mi
   Milleti düşünen erkān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 7). [ḥaḳḳı, -ı]

hakkı: Doğru, gerçek.

1. Ṣıdḳ ile sözüm budur ki **ḥaḳḳı**
   Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 7). [ḥaḳḳı,]
2. Bir böylesi şi‘r ile edebden
   Ḥaḳḳı der isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 18). [ḥaḳḳı,]

ḥāl: Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

1. Ḳaçırdı ġoncayı gülzārdan zār eyleyip bülbül
   Ne **ḥāli** bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 34). [ḥāli, -i]
2. Her baḳışta dīdeme bir başḳa ‘ālem gösterir
   Luṭf-ı Ḥaḳ bu **ḥāli** etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 8). [ḥāli, -i]
3. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
   Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her **ḥāli** fażlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [ḥāli, -i]
4. Özü maḥbūb **ḥāli** dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
   Ḥuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 7). [ḥāli, -i]
5. Bu ne **ḥāl** ki bir ān gülmedi yüzüm
   Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [ḥāl,]
6. Şu **ḥālini** ta‘dil et n'olur biraz
   Bu ḥāl güzellerde ‘ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 36). [ḥāl,]
7. Cihānıñ **ḥālini** mürşidim baña
   Anlattığı zamān miḥnettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 1). [ḥālini, -i, -n, -i]
8. Bu **ḥāl** ile görmez bir kimse refāh
   Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [ḥāl,]
9. Verecek ḳaldı mı millette ‘aceb
   Bu **ḥāl** oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 14). [ḥāl,]
10. Millet bir **ḥālde** ki veremez borcu
    Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 29). [ḥālde, -de]
11. Milletin **ḥālini** düşünen yoḳtur
    Merḥamet ilinde dilber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 1). [ḥālini, -i, -n, -i]
12. Cevri mādam kendine mu‘tād edinmiş ol perī
    Ḳalması feryāddan mümkin mi **ḥālī** göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 14). [ḥālī, -i]
13. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
    Hīç olur muydu perīşān böyle **ḥāli** göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [ḥāli, -i]
14. Yanmadan bir başḳa **ḥāli** yoḳ belā’lı göñlümüñ
    Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [ḥāli, -i]
15. Etmen revā mı ġamzedeni böyle nā-ümīd
    Bilseñ ne **ḥāle** ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 6). [ḥāle, -e]
16. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir laḥẓa **ḥālī** ḳalmasın
    Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 1). [ḥālī, -i]

17. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu **ḥāli** göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 6). [ḥāli, -i]
18. İşitilmezse eger güftārın
Ne olur **ḥāli** dil-i bīmārın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 16). [ḥāli, -i]
19. Bir **ḥālde** etti ḳalbe te'sīr
Ẓulmetgedeyi çün etti tenvīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 9). [ḥālde, -de]
20. Görünmez ehl-i dilān iġbirār **ḥālinde**
Bulunsa her ne ḳadar inkisār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 1). [ḥālinde, -i, -n, -de]
21. Görünmez ehl-i dilān iġbirār ḥālinde
Bulunsa her ne ḳadar inkisār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 2). [ḥālinde, -i, -n, -de]
22. Edip esbāb-ı ḳaṭ'-ı ülfeti hiç yoḳ iken peydā
Rüsūm-ı bī-vefā'yı etse de her **ḥāl** ile īmā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 18). [ḥāl,]
23. Zülfüyle diller āşinā
Bir **ḥālde** ki ḥayret-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 2). [ḥālde, -de]
24. Şaḳlabanlıḳ na'ra-zenlik aṣl-ı re'sü'l-māldır
Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ olmaḳ da ḫoş bir **ḥāldir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 32). [ḥāldir, -dir]
25. Bu cān u tenin elbet olur **ḥāli** perīşān
Ey serv-i ḫırāmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 3). [ḥāli, -i]
26. Vālih oldum perçemin 'anbersitānında görüp
Ḥālini ṣandım miyān-ı ebruvānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 14). [ḥālini, -i, -n, -i]
27. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne **ḥāl** olmuş bu şeb ma'nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [ḥāl]
28. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda 'āḳil olmaz pāyimāl
Fikr-i ṣā'ib vermez elbette bu **ḥāle** iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 14). [ḥāle, -e]
29. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan
Derdi **ḥāl** ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 38). [ḥāl,]
30. O yār-i ma'rifete yādigār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 35). [ḥālinde, -i, -n, -de]
31. Bulur bu 'ālem-i 'irfānda ḳıymet-i dīger
Yaşar ḳıyāmete dek i'tibār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 30). [ḥālinde, -i, -n, -de]
32. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār **ḥālinde**
Olur bu naẓmımıñ elbette ḳadri bālā-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 25). [ḥālinde, -i, -n, -de]
33. Hemān eyleyegör va'd-i vuṣlatı incāz
Bıraḳma ġamzedeni intiẓār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 20). [ḥālinde, -i, -n, -de]
34. Sirişk-i dīdeler ebr-i bahār **ḥālinde**
A nūr-ı māh-ı maḥabbet a mihr-i maşrıḳ-ı nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 15) [ḥālinde, -i, -n, -de]
35. Belā'-yı firḳat ile ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
Bıraḳtı gitti beni yār zār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 10). [ḥālinde, -i, -n,

-de]

36. Hüner görüñmelidir neş'edār **ḥālinde**
Ḳalır mı gizli göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 5). [ḥālinde, -i, -n, -de]

37. Odur zamān geçiren baḫtiyār **ḥālinde**
Velev ki geçse de 'ömrü nizār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 4). [ḥālinde, -i, -n, -de]

38. Odur zamān geçiren baḫtiyār ḥālinde
Velev ki geçse de 'ömrü nizār **ḥālinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 3). [ḥālinde, -i, -n, -de]

39. Şu ḥālini ta'dil et n'olur biraz
Bu **ḥāl** güzellerde 'ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 35). [ḥālini, -in, -i].

40. Bilmiş ol kim zāde-i 'Abdülvaḥāb ne māldır
İşte ġılmāna bu **ḥāller** mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 34). [ḥāller, -ler]

41. Şimdi ne **ḥāldedir** toḫm-ı ḥarīr
Ḥüsn-i ḥāl ile bizi et tebşīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 21). [ḥāldedir, -de, -dir]

42. Baġlandı dâm-ı zülfüne dil şorma **ḥâlini**
Tâze nihâl-i güldeki zâr-ı hezârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 5). [ḥâlini, -i, -ni]

ḫāl: Ben.

1. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa da **ḫālī** n'idelim
Rü'yet el vermez ise sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 33). [ḫālī, -i]

ḫālā: Bu zamâna kadar, daha, henüz, şimdi bile, hâlen.

1. Baḳtım erişmişim iḫtiyarlıġa
Ḥayret bu ki **ḫālā** cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 8). [ḫālā,]

2. Ne ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
Eder mi radyo **ḫālā** ādemi ḫayrān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 26). [ḫālā,]

3. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
Ol tecellīdir veren **ḫālā** leṭāfet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 4). [ḫālā,]

4. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde neẕāfet var
O cāhiller ki **ḫālā** pister-i ġafletteler nā'im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 46). [ḫālā,]

halāvet: Tatlılık, şirinlik.

1. Bunuñ her loḳmasında 'āşıḳa başḳa **ḫalāvet** var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cü' ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [ḫalāvet,]

hāle: Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

1. Ḳamer o nūr-ı mücessem 'arūs-ı nāz-ı felek
Giyip de **hāleden** öyle libās-ı müsteṣnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 6). [hāleden, -den]

haleb: Halep şehri.

1. Ṣoñ kāseyi ver de burdan göçelim
Saña ḳalsın **Ḥaleb** kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 36). [ḫaleb,]

2. Feryād işitmiyor ne Şam ne **Ḥaleb**

O illere ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 15). [ḫaleb,]

ḥālet: Nitelik, durum, hal.

1. Ber-ṭaraf oldu mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
   ‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki bu **ḥālet** düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 4). [ḥālet,]
2. ‘Aşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
   Öyle bir **ḥāletde** kim destimde dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [ḥāletde, -de]
3. Degil vuṣlatta firḳatte hemān bilcümle **ḥālette**
   Ḳanā‘at eylemez dil ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 13). [ḥālette, -te]
4. Etseler bu sīne-i pür-dāġ-ı hecri çāk çāk
   Ḫaste-i ‘aşḳı bu **ḥāletler** eder mi derd-nāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 8). [ḥāletler,-ler]
5. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
   Ol ṣafā’ ol ‘işret ol **ḥālet** o ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [ḥālet,]
6. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
   Seniñ ṣi‘rinde Nābī anlaşılmaz başḳa **ḥālet** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [ḥālet,]
7. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için gittim
   O şāhıñ devr-i cevrinde yine son **ḥālete** yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 18). [ḥālete, -e]

ḥālide: Özel isim, Hacı Nihad Ağa’nın torunu.

1. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
   Ḫālide geldi cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 28). [ḫālide,]

halḳ: Ahali, topluluk, yaratılmışlar.

1. Her ṭaraftan **ḫalḳı** żaruret almış
   Vaṭan yavruların derdlere ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 9). [ḫalḳı, -ı]
2. Gitmez oldu kimse bahçeye baġa
   Elem ṣardı **ḫalḳı** baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 34). [ḫalḳı, -ı]
3. Saña mā’il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
   Degildim müstaḥaḳ **ḥālḳı** baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 6). [ḫālḳı, -ı]
4. **Ḫalḳı** görürüm ḫurrem u şādān benim de
   Ālām-ı cihān ṭāli‘-i bedkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 3). [ḫalḳı, -ı]
5. Bütün aḥvāl-i dehri ḥāṣılı ḥayret-fezā buldum
   ‘Acebdir cümle **ḫalḳı** peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 4). [ḫalḳı,-ı]
6. Müstefīd etmişti **ḫalḳı** ser-te-ser feyż-i rebī‘
   Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān bülbül naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 5). [ḫalḳı, -ı]
7. Maşraba dururken içmez bardaḳta
   Ḫalḳı düşünür de yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 22). [ḫalḳı, -ı]
8. **Ḫalḳ** içinde olan żarūretleri
   Berṭaraf edecek fermān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 15). [ḫalḳ,]
9. Gören duyan **ḫalḳın** ıżṭırābını
   Ziyān ṣayan mülküñ şu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 17). [ḫalḳın, -ın]

10. Jandarması derttir kolcusu belāʾ
Ḫalḳın görmediği neler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 64). [ḫalḳın, -ın]
11. Żarūretten **ḫalḳın** himi söküldü
Zavallı milletin beli büküldü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 21). [ḫalḳın, -ın]
12. Çekildi himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta al sancaḳ
Ne mutlu **ḫalḳına** şimdi vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 12). [ḫalḳına, -ı, -n, -a]
13. Güft ü gūsuyla bu **ḫalḳın** saña pervā ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh ʻāleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 11). [ḫalḳın,-ın]
14. Seḫāya mübtelāyız **ḫalḳ** gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 77). [ḫalḳ,]
15. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız **ḫalḳ** gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [ḫalḳ,]
16. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret zamānı **ḫalḳ** cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [ḫalḳ,]
17. Biz ol Ḥātem-liḳāyız **ḫalḳ** gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [ḫalḳ,]
18. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir seḫāyız **ḫalḳ** gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [ḫalḳ,]
19. Ādem oldur cümle **ḫalḳa** her zamānda dād eder
Cümle ḫalḳa cān ü dilden raḥm edip imdād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 2). [ḫalḳa, -a]
20. Ādem oldur cümle ḫalḳa her zamānda dād eder
Cümle **ḫalḳa** cān ü dilden raḥm edip imdād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 1). [ḫalḳa, -a]
21. Bize bu ellerden sefer göründü
Ḫalḳa yapılmadık żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 28). [ḫalḳa, -a]
22. ʻAceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
Ne müşkil ʻilm aḫlāḳın cihānda **ḫalḳa** tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [ḫalḳa, -a]
23. Tefāḫür etse çoḳ mu **ḫalḳa** ḥüsn-i bī-miṯāliyle
Açıldı bir gül-i raʻnāya döndü laʻl-i alıyla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 13). [ḫalḳa, -a]
24. Ḳudretullah **ḫalḳa** rengāreng boya göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 45). [ḫalḳa, -a]
25. Mesʻūt olmaḳ yalñız saʻādet midir
Ḫalḳla mesʻūt olan insān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 2). [ḫalḳla, -la]
26. Cihān **ḫalḳında** ey dil bir ʻaceb ḥubb-ı sivā buldum
Ṭarīḳ-ı bāṭıla māʾil reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 1). [ḫalḳında, -ı, -(n)da]

ḫām: Olgunlaşmamış.

1. Telḫ-kām etti bizi ‘aṣrīliğin **ḫām** mişmişi
Ḳalmadı artıḳ cesāret iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 39). [ḫām,]

ḥamdülillah: Allah’a hamdolsun, elhamdülillâh.

1. Görüldü **ḥamdülillah** bu uṣūl şāyān-ı ta‘ẓīme
Uyandı her ṭaraftan ārzūlar genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 83). [ḥamdülillah,]

hāme: Yontulmuş kalem.

1. Ol vaḳit aldım ele bir **ḫāme**
İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 37). [ḫāme,]
2. Aldım bu hevesle **ḫāme** deste
Ettim nice ṣaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 15). [ḫāme,]
3. Dil-i miḥnetzedeye geldi sürūr
Ḫāmeden etti şu manẓūme ẓuhūr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 48). [ḫāmeden, -den]
4. Gelir bir āḫ-ı dil-suz **ḫāmeden** yazdıkça tārīḫin
Cihāndan göçtü Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i ṣebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 3). [ḫāmeden, -den]

hāmūş: Susmuş, sessiz.

1. Yoḳsa ṣahbā’-yı sükūttan mı ‘aceb mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin **ḫāmūşsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 24). [ḫāmūşsun, -sun]
2. **Ḫamūş** ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi‘rinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 99). [ḫamūş,]

hançer: Hançer, kılıç.

1. Ḳasḍ eder gūyā dil-i ġam-āşinā-yı ‘āşıḳı
Ebruvānın eyleyip teşhīr **ḫançerler** gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 4). [ḫançerler, -ler]

handān: Gülen, şen, neşeli.

1. Kimisi şen ü şāṭır nāliş-i aḥbāb ile **ḫandān**
Buña bir çāre buldu ehl-i dil bir ṣāḥib-i iẕ‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 7). [ḫandān,]

hande: Gülme, gülüş.

1. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ cāna değişmem
Bir kerre ederse güzelim luṭf ile **ḫande** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [ḫande,]
2. Mürdegāna lebleri bir **ḫande** ile cān verir
Cān alır hem ġamze-i ḫūn-ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 13). [ḫande,]
3. Envār-ı melāḥat ruḫ-ı tābendelerinde
Ezhār-ı maḥabbet açılır **ḫandelerinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 18). [ḫandelerinde, -ler, -in, -de]

hāne: Ev, beyt, mesken.

1. Gūyā revāyiḥ deposu

‘Aṣrī ḫanımlar **ḫānesi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 24). [ḫānesi, -si]

2. Cā-yı ārām u sükūndur ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan
   Yoḳsa kendi **ḫānesi** her şaḫṣa bir dārü'l-ḥazen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [ḫānesi, -si]
3. Cihānı ser-te-ser sevdā’-yı cāha mübtelā buldum
   Elem me’lūf olan dil **ḫānemi** dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 6). [ḫānemi, -m, -i]

hanedān: Soylu aile.

1. Maḳdemi ile bu nevzādın sezādır etseler
   Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 24). [ḫānedānı,-ı]

hanikāh: Büyük tekke, dergah.

1. Bulmaḳ ümidiyle ḥüsn ilāhını
   Gezdim dehriñ bütün **ḫanikāhını** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 14). [ḫanikāhını, -ın, -ı]

hanım: (Kibar konuşmada) Kadın.

1. ‘Aṣrī **ḫanımlar** nūrdur
   Diller ise pervānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 7). [ḫanımlar, -lar]
2. Gūyā revāyiḥ deposu
   ‘Aṣrī **ḫanımlar** ḫānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 24). [ḫanımlar, -lar]
3. Başladı ‘aṣrī **ḫanımlar** i‘tinā göstermeye
   Añladık evvelbahārı yazı hem güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 35). [ḫanımlar,-lar]

hanımelleri: İki çenekliler sınıfının hanımeligiller familyasından, bahçelerde yetiştirilen, güzel kokulu çiçekler açan, tırmanıcı süs bitkisi.

1. Her çiçekte vardır başḳa bir revnaḳ
   Deste deste olmuş **ḫanımelleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 12). [ḫanımelleri,]

hān-kāh: Tekke, dergâh, bir şeyhin idaresinde bulunan dervişlerin zikir yaptıkları, ibadet ettikleri ve kaldıkları yer.

1. Geçip Āṣaf cihānın mescidinden **ḫān-ḳāhından**
   Güzeller mecma‘ı bir meclis-i ‘işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 13). [ḫān-ḳāhından, -ı, -n, -dan]

hār: Diken.

1. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
   Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için **ḫāra** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 8). [ḫāra, -a]
2. Gül kosa **ḫār** olurdu tencereye
   Nur kosa nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 59). [ḫār,]
3. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy açmada gül-ġoncalar
   Batmamış bir kimseye bir **ḫārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 6). [ḫārı, -ı]

harāb: Yıkıntı, yıkılmış, bakımsız.

1. Gören duyan ḫalḳın ıżṭırābını
   Ziyān şayan mülküñ şu **ḫarabını** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 18). [ḫarabını, -ı, -n, -ı]

harabābād: Harabe, yıkık dökük yer.

1. Geldim geleli bu **ḫarabābāda**
   Ne ḥikmettir ʻaceb virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 11). [ḫarabābāda, -a]

harāb-ender-harāb: Büsbütün bozulmuş, yıpranmış.

1. Ālām ḳıldı fetḥ-i bāb diller bütün pür-iktirāb
   Dünyā **ḫarāb-ender-ḫarāb** aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 14). [ḫarāb-ender-ḫarāb,]

ḫarāret: Sıcak, sıcaklık.

1. Deryālar içine olsa da dāḫil
   Ḫarāretten biraz olamaz zāʾil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 22). [ḫarāretten, -ten]

harçlıḳ: Harcamak için verilen para.

1. Ne ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
   Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu **ḫarçlıḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 18). [ḫarçlıḳ,]

harīdār: Müşteri, talip, alıcı.

1. **Ḫarīdārı** iseñ gencīnesin bul öyle ṭālib ol
   Bulunmaz cevher-i ʻirfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 3). [ḫarīdārı, -ı]

ḫarīr: İpek, ipekli kumaş; ateşli, hararetli.

1. Dikti ʻirfān **ḫarīri** ile ḫayyāt-ı ezel
   Ḳāmet-i ṭālib-i ʻirfāna ḳabāʾ-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 39). [ḫarīri, -i]

ḫāṣ: Bir şeye veya bir kimseye âit olup başkasında bulunmayan, ona mahsus olan, özgü.

1. Ṭabʻ-ı vālā-yı kemālātine **ḫāṣ**
   Baḥr-i ʻirfānda olmaḳ ġavvāṣ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 5). [ḫāṣ,]
2. Ben ẕātına olmuşum duʻāʾhān
   Kim ẕātına **ḫāṣ** emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 34). [ḫāṣ,]
3. Zühhād-ı tebaṣbuṣ-menişe **ḫāṣtır** ancaḳ
   Hiç ḥāl-i riyāʾ meşreb-i mey-ḫāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 5). [ḫāṣtır, -tır]

ḫāṣā: Asla, hiçbir zaman.

1. O ʻālī himmetim ben eylemem terk-i vefāʾ **ḫāṣā**
   Göñül ister o da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 19). [ḫāṣā,]

hasāset: Hasislik, tamahkârlık, alçaklık.

1. Seḫāvet müddeʻīsi muʻtarıż cāhillerin dāʾim
   Hücūmı ortaya maʻṭūf onlarda **ḫasāset** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 50). [ḫasāset,]

ḫāṣıl: Hasılı, velhasıl, doğrusu.

1. ʻÖmrüñ ey yar be-cihān efzūn yād
   Ḫāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 64). [ḫāṣıl,]

2. Göz öñüñde duruyor baḳsana işte modeli
Etmeden arż-ı vücūd olmadı **ḥāṣıl** emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 40). [ḥāṣıl,]
3. Ḫāṭır-ı nāşādda bir ġuṣṣa-i hem-vāre var
İltihāb-ı sīneden **ḥāṣıl** bir āteş-pāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 2). [ḥāṣıl,]

hāsılat: Bir işten elde edilen gelir, sermaye.

1. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
Ḥayfā ki **ḥāṣılātı** bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 2). [ḥāṣılātı, -ı]

ḥāṣılı: Doğrusu, velhasıl, sözün kısası.

1. Görmedim miṣlini **ḥāṣılı** seniñ
Gezdim Parisleri Viyanaları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 19). [ḥāṣılı,]
2. Mihre pertev-pāş olur ruḫsār-ı tābānın seniñ
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta‘rīftir ānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 2). [ḥāṣılı,]
3. Ḫūn-ı dil āteş sirişk-i dīde āteş **ḥāṣılı**
Sūziş-i ‘aşḳınla ser-tā-pā bir āteş-pāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 7). [ḥāṣılı,]
4. Degil vuṣlatta firḳatte hemān bilcümle ḥālette
Ḳanā‘at eylemez dil **ḥāṣılı** ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 14). [ḥāṣılı,]
5. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin **ḥāṣılı** pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 6). [ḥāṣılı,]
6. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin **ḥāṣılı** pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 12). [ḥāṣılı,]
7. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin **ḥāṣılı** pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 18). [ḥāṣılı,]
8. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin **ḥāṣılı** pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 24). [ḥāṣılı,]
9. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin **ḥāṣılı** pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 30). [ḥāṣılı,]
10. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin **ḥāṣılı** pek çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 36). [ḥāṣılı,]
11. Bütün aḥvāl-i dehri **ḥāṣılı** ḥayret-fezā buldum
‘Acebdir cümle ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 3). [ḥāṣılı,]
12. **Ḥāṣılı** ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya
Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 29). [ḥāṣılı,]

hasīr: Hasır, hasır otundan örülerek yapılan kilim, yaygı.

1. Bāzen **ḥaṣir** bāzen ḳara ṭoprāḳta
Milletle berāber yatan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 23). [ḥaṣir,]

ḫasret: Özlem, iştiyak.

1. Göñüller bende-i ġamdan perīşān idi **ḥasretle**
Ḳudūmı bā‘iṯ-i şevḳ u meserret oldu araya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 1). [ḥasretle, -le]
2. Söyledim **ḥasretle** Āṣaf fevtiniñ tārīḫini
Eyledi Ṣafvet Efendi ‘azm-i Firdevs ü cinān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 23). [ḥasretle,

-le]

3. Ne **ḥasretlerle** yazdın fevtiniñ tārīḫini Āṣaf
Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip ‘Adne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 3). [ḥasretlerle, -ler, -le]

ḥasret-keş: Hasret çeken.

1. Zülāl-i şi‘re **ḥasret-keş** mi bilmem Ṣusamış Yolcu
O deryā-yı edeb fevvāre-i ‘irfān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 7). [ḥasret-keş,]

ḥaṣṣa: Bir şeyde bulunup sairlerinde bulunmayan kuvvet, keyfiyet, hâssaten, bilhassa.

1. Bir ẕevḳ-ı selim **ḥaṣṣasıdır** yoḳsa ey Āṣaf
Ebkār-i nüket sīne-i eş‘āra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 11). [ḥaṣṣasıdır, -sı, -dır]

hastalık: Sağlıklı olmama durumu.

1. **Ḫastalıḳtan** iki üç gün oluyor mużṭaribim
Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā ma‘ẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 3). [ḫastalıḳtan, -tan]

haṣā’il: Huylar.

1. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen **ḫaṣā’ildir**
‘Aceb bilmez bu bī-çāre o süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 87). [ḫaṣā’ildir, -dir]

haṭ: Yazı.

1. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [ḫaṭ,]

haṭar-nāk: Tehlikeli, korkulu.

1. Düşmem der iken pençesine ‘aşḳ u hevānın
Yer ṭuttu **ḫaṭar-nāk** maḥallinde cinānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 22). [ḫaṭar-nāk,]

hātem-likā: Hatem yüzlü.

1. Biz ol **Ḥātem-liḳāyız** ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [ḫātem-liḳāyız, -yız]

hātır: Gönül, gönülde olan his.

1. Dūr eyleme **ḫātırdan** amān şāhım efendim
Birlikte bu aḳşam yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 11). [ḫātırdan, -dan]
2. Tenāḳuş etse **ḫātır** derhemi bir ḳılca ġam çekmem
Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [ḫātır,]

hāṭır: Insanın düşünme ve hafiza kuvveti, zihin, fikir, akıl.

1. Alır mı **ḫāṭıra** bir kerre olsun ‘āṣıḳ-ı zārın
   Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 29). [ḫāṭıra, -a]
2. Gör ne ma‘nālar ne sözler **ḫāṭıra** ilhām olur
   ‘Aşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 17). [ḫāṭıra, -a]

hāṭır-şiken: Gönül inciten.

1. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
   Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 2). [ḫāṭır-şiken,]

ḥattā: “Bile, dahi, üstelik, bundan başka, hem de” gibi anlamı kuvvetlendirmek için kullanılır.

1. Olur ḥüsnüñ cihāna ḥayret-efzā
   Güzelsin sen bu şi‘rimden de **ḥattā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 34). [ḥattā,]
2. Arż-ı ṣūret eylesin **ḥattā** ki bir ṣāḥib-cemāl
   Dest ü pāyın öp ṭarīḳat pīrinin destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 27). [ḥattā,]
3. Eger ḥālī ḳalırsa derdden **ḥattā** ḥuzūr etmem
   Degil meyl-i neşāṭ etmek o yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 7). [ḥattā,]

hatay: Hatay, Türkiye'nin en güneyinde yer alıp Akdeniz Bölgesi'nde, Akdeniz'in doğu ucunda kıyıları olan bir ilidir.

1. **Ḫaṭay** bölgesine verip istiḳlal
   Erler meydānıdır bu meydān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 7). [ḫaṭay,]
2. Ḳahramān Başvekil İsmet İnönü
   Ḫaṭay işinde de ḳazandı ünü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 14). [ḫaṭay,]
3. İstiḳlāl denilen ḳurtuluş günü
   Ḫaṭay Türklerine büyük şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 16). [ḫaṭay,]
4. **Ḫaṭay** istiḳlālin ṭutup da esās
   Atatürkten çıḳan bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 19). [ḫaṭay,]
5. Alıp onu ele bir **Ḫaṭay** ḳızı
   Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 23). [ḫaṭay,]
6. **Ḫaṭay** olmuştu ḥayfā bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
   Bugün ufḳunda lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 1). [ḫaṭay,]
7. **Ḫaṭay** āfāḳını necm ü hilal fevvāre ġarḳ etti
   Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu şeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 15). [ḫaṭay,]
8. Alıp al sancağı nāz u edālarla ḫırām etti
   Ḫaṭay gülşen-serā-yı cennetinde ḥūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 18). [ḫaṭay,]
9. O müncī-i mu‘aẓẓam ya‘ni Ġāzī-i mufaḫḫam kim
   Ḫaṭayı etti dest-i ḳudreti maġrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 14). [ḫaṭayı, -ı]

havā: Hava, dört unsurdan biri.

1. Birden hücūm etti şitā’ göstermesin Ḥaḳ bir daha
   Öyle ṣoġuk oldu **havā** tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 4). [havā,]
2. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
   Metbū‘ı olmuş da **havā** etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 22). [havā,]

hāver: Yön ismi, doğu.

1. Bu necm-i sa‘di işrāk eyleyen yā Rab ne **ḫāverdir**
   Şu esbāb-ı sa‘ādet dehr var olduḳça var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 9). [ḫāverdir, -dir]

ḫavfı: Korku.

1. Ṣanır berdü'l-‘acūzun keydi **ḫavfından** sıġınmıştır
   Gören zīr-i liḥāf-ı ebrde ol şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 9). [ḫavfından, -ndan]

ḫayāl: Aslı olmadığı halde zihinde kurulan şey, düş.

1. Baña terettüb eden şu vaẓīfeyi īfā’
   Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 32). [ḫayāli, -i]
2. Ey dil belâ’-yı hecri ile olma derd-nâk
   Ol şâh-ı ḥüsnün oldu **ḫayâli** ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 6). [ḫayâli, -i]
3. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḥtimāli göñlüme
   Çünki ol meh-pāreniñ girmiş **ḫayāli** göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 2). [ḫayāli, -i]
4. Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra hīç ermiyor **ḫayāl**
   Şerḥ-i sürūra n'eyleyeyim yoḳtur iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 27). [ḫayāl,]
5. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa da ḫālī n'idelim
   Rü’yet el vermez ise sāde **ḫayāli** n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 34). [ḫayāli, -i]
6. Bir **ḫayāl** ile ḥaḳīḳatler işāret eyleriz
   Yādigār-ı ḥażret-i şeyḫ ..... perdemiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 13). [ḫayāl,]
7. Eyler **ḫayāl** ismini tārīḫ-i tehniyet
   Geldi cihāna yümn ola Yümniyye Dilrübā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 3). [ḫayāl,]
8. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden **ḫayāl**-i meh-veşān
   Kim derūnı ‘aşḳ u sevdā’ ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 5). [ḫayālimden, -im, -den]

ḫayāt: Dirilik, sağlık.

1. Yeñi **ḥayat** bulur hep seyr edenler
   Yeşil çemenlerde mor sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 3). [ḥayat,]
2. Birisi ‘aşḳ birisi ḥürriyyet
   Bunlar için **ḫayātı** pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 2). [ḫayātı, -ı]
3. Eylemem ‘aşḳtan **ḫayātı** dirīġ
   ‘Aşḳı ḥürriyyete fedā’ ederim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 3). [ḫayātı, -ı]
4. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra be artıḳ yeter ettiñ
   Cevrin ile billāh **ḫayātımdan** uşandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 4). [ḫayātımdan, -ım, -dan]

ḫayātī: 16. yüzyıl Divan şairi.

1. Su’āl et cān veren cānānı uġrunda **Ḫayātīye**
   Eder mi “ba‘ṣu ba‘de'l-mevt”e de īmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 11). [ḫayātīye, -ye]

hāydi: İsteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz.

1. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan
   Derdi ḥāl ile **haydi** para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 38). [haydi,]

ḥayf: Yazık.

1. **Ḥayf** mürġ-i dil-i ‘uṣṣāḳı şikār etmek için
   Oldu zülf-i siyehi dām beni dāne yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 3). [ḥayf,]

ḥayfā: Yazık ki.

1. Demek mümkin mi **ḥayfā** bu teġāfül bu ġażablarla
   Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [ḥayfā,]
2. Bize dünyā da hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır **ḥayfā**
   Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [ḥayfā,]
3. Ḫaṭay olmuştu **ḥayfā** bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
   Bugün ufḳunda lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 1). [ḥayfā,]
4. Müsteḫīl oldu teşerrüf **ḥayfā**
   Bu ne derd ü ġam-ı ṭāḳat-fersā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 31). [ḥayfā,]
5. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
   Ḥayfā ki ḥāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 2). [ḥayfā,]
6. Daha pek genç idi **ḥayfā** Ḥacı Gencozāde
   Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı edip cā-yı penāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 1). [ḥayfā,]
7. Onuñ da ‘ömrü **ḥayfā** erdi āḫir-kār pāyāna
   O da oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 1). [ḥayfā,]

ḫayḳır-: Bağırmak.

1. **Hayḳırdı** yettiği ḳadar avazı
   Ḳahr altına girmez her insan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 3). [hayḳırdı, -dı]

ḫaylī: Çokça, epeyce, oldukça.

1. Cünūn-ı ‘aşḳa dā’ir sözlerin hīç etmedi te’sīr
   Dil-i sevdā’-pereste gerçi Āṣaf **ḫayli** pend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 12). [ḫayli,]
2. Dildāde-i reftāri olup meclis-i meyde
   Sāḳī-i araḳ-rīze bu şeb **ḫayli** ṣulandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 8). [ḫayli,]
3. Eylerim **ḫayli** du‘ā’ rūz u leyāl
   Münḥaṣırdır buña hep fikr ü ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 23). [ḫayli,]

ḫayr: Her durumda ve şartta herkesin katında iyi ve makbul olan hal ve iş.

1. Beni ẕikr eyleyin **ḫayr** ile nāmım yāda geldikçe
   O dem bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 1). [ḫayr,]
2. Añılsın **ḫayr** ile ḥürmetle nāmı yāda geldikçe
   Aḳıtsın eşk-i ḥasret-dīde bā-resm-i vefākārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 3). [ḫayr,]
3. Ḥüsn-i istikmāline etti ehālī ihtimām
   Maẓhar-ı ġufrān ola yā Rab bu **ḫayrın** ṣāni‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 2). [ḫayrın, -ı, -n]

ḫayrān: Kendinden geçmiş, mest olmuş.

1. Bu aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde **ḥayrāndır**
   Hücūm-ı serdi-i dey buz gibi döndürdü efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 11). [ḥayrāndır, -dır]

hayret: Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağını bilmeme.

1. Baḳtım erişmişim iḫtiyarlıġa
   Ḥayret bu ki ḥālā cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 8). [ḥayret,]
2. Felek bī-dād ṭāli‘ bed-nihad düşmen sitem-mu‘tād
   Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā **ḥayrettedir** şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 6). [ḥayrettedir, -te, -dir]
3. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o pırlanta teni
   Cism-i ‘uryān ile **ḥayrette** bıraḳ her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 10). [ḥayrette, -te]
4. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni **ḥayretteyim**
   Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre mi yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 3). [ḥayretteyim, -te, -yim]

hayret-efzâ: Hayreti, şaşkınlığı artıran.

1. Olur ḥüsnüñ cihāna **ḥayret-efzā**
   Güzelsin sen bu şi‘rimden de ḥattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 33). [ḥayret-efzā,]

hayret-ender-hayret: Hayret içinde hayret.

1. **Ḥayret-ender-ḥayretim** kim n'eyleyim ben Āṣafā
   Yāra te’sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmi‘ā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 33). [ḥayret-ender-ḥayretim, -im]

hayret-fezā: Hayret veren, hayreti artıran.

1. Bütün aḥvāl-i dehri ḥāṣılı **ḥayret-fezā** buldum
   ‘Acebdir cümle ḫalḳı peyrev-i pā-yı hevā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 3). [ḥayret-fezā,]

hayret-nümā: Hayret gösteren, hayret veren.

1. Zülfüyle diller āşinā
   Bir ḥālde ki **ḥayret-nümā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 2). [ḥayret-nümā,]

hayvān: İnsan dışındaki canlı mahluk.

1. Buña ṣūrette insān sīretā **ḥayvān** demek elyaḳ
   Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [ḥayvān]

hayyāt: Dikici, terzi.

1. Dikip berdü'l-‘acuz **ḫayyāṭı** ḳardan cāme-i beyżā
   Hemān baştan ayağa etti iksā cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 3). [ḫayyāṭı, -ı]

hazān-dīde: Sonbaharı görmüş, sararmış solmuş:.

1. Ġonca-i ‘ömrü şebābında **ḫazān-dīde** olup
   Ṣarṣar-ı sām-ı ecel ile ṣarardı ṣoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 1). [ḫazān-dīde,]

hâžır: Bir işi yapmak için gerekli her türlü şeyini tamamlamış olan.

1. Vişâlinçün fedâ'-yı câna her dem **ḥâžırım** ey yâr
   Baña ẓannetme ḫavf-ı ġamze-i cellâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [ḥâžırım, -ım]

ḥażreṯ: Saygı ifadesi.

1. Bā'iṣ-i ḳaṣd-ı ḥayātı neydi ma'lūm olmadı
   Bir yed-i nā-merd ḳıydı ẓulm ile ol **ḥażrete** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 2). [ḥażrete, -e]

hediyye: Armağan.

1. Âṣaf ṭabîatin yine bir dest-ḫûşidir
   Olmuş **hediyye** bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 12). [hediyye,]

hele: Bir kimse veya şey diğer kimse veya şeylerin içinde ayrıca belirtilmek istendiği zaman bunu ifade eden kelimenin başına veya sonuna getirilir, özellikle, bilhassa, her şeyden önce.

1. Nedir lebleriniñ o reng-i alı
   Hele ay yüzüñüñ yoḳtur emṣali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 22). [hele,]
2. Pek laṭiftir **hele** gül fidanları
   Biñ bir çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 15). [hele,]
3. Bir dānesiyim 'aşḳına üftādeleriñ hep
   Cānā bu sebepten **hele** benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 12). [hele,]
4. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
   Ḫāṭır-şiken olmaḳ **hele** dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 2). [hele,]
5. Şems-i 'irfān füyūżātını neşr ettikçe
   Dā'im olsun **hele** feyż ile binā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 60). [hele,]
6. **Hele** Şerbetçizāde cām-ı zehr-āb-ı siyāsetten
   Ferāġat etti mi ol ṣāḥib-i iẕ'ān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 17). [hele,]
7. Ḫastalıḳtan iki üç gün oluyor mużṭaribim
   Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā ma'ẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 4). [hele,]
8. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
   Enseden tā çoraba aç **hele** nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [hele,]
9. **Hele** bir kerre ḫırām ile gülistāna açıl
   Açıl ey ġonca-i ter 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [hele,]
10. Pā-māl edecekmin beni cevrin ile böyle
    Yārim **hele** söyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 10). [hele,]
11. Bezmi **hele** ben 'āşıḳa bir cā-yı ṣafā'dır
    Bir vādi-i muẓlimde işim āḫ u bükā'dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 13). [hele,]
12. **Hele** ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
    Ne ḥāl olmuş bu şeb ma'nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 5). [hele,]
13. Ṭab'ı **hele** nümüne-i ḫulḳ-ı ḥasen idi
    Vechinde yoḳtu hīç eṣer-i cünbüş-i riyā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 9). [hele,]

hem: Kullanıldığı cümleye "üstelik, bir de, şu da var ki, zaten" manaları katarak anlamı kuvvetlendirir.

1. Sebep ṣorma ṣaḳın ḳalsın ḳapalı
   Hem de deme şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 52). [hem,]
2. Bize dünyā da **hem** 'uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā

Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [hem,]

3. Sensin baña şimdi verecek rūḥ-ı diger sen
Hem bū-yı saʻādet getiren bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 16). [hem,]

4. Ḳıvraḳ olur **hem** loş olur
Ẓannetme lākin boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 17). [hem,]

5. Müslümanzādeler āḫ etmeli **hem** muġbeçeler
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 21). [hem,]

6. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẕāfet var
Temeddün resmine aḫlāḳa **hem** ḥüsn-i riʻāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 2). [hem,]

7. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı **hem** temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 35). [hem,]

8. Bizim **hem** maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 75). [hem]

9. Tebessüm-rīz olup ġonca-dehen āheste āheste
Gelip cemʻiyyet-i rindāna **hem** āzāde külfetten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 16). [hem,]

10. Başladı ʻaṣrī ḫanımlar iʻtinā göstermeye
Añladık evvelbahārı yazı **hem** güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 36). [hem,]

11. Ḫalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek seyyāre nīst
Engüşthā-rā çāre nīst **hem** kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 8). [hem,]

12. Ṣāḥib-i faẕl idi **hem** ṣāḥib-i ḥüsn-i aḫlāḳ
Eylesin onu Ḫudā maẓhar-ı luṭf u inʻām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 1). [hem,]

13. Baña öyle gelir ki ḳadınların her yanı
Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 18). [hem,]

14. Baña öyle gelir ki ḳadınların her yanı
Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 18). [hem,]

15. **Hem** leṭāfet hem de maʻnādan müberrā sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [hem,]

16. **Hem** leṭāfet hem de maʻnādan müberrā sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [hem,]

17. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda **hem** feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [hem,]

18. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feṣāḥat **hem** belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [hem,]

19. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn üzre taḳsīminde **hem** fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [hem,]

20. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen **hem** ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [hem,]

21. Mürdegāna lebleri bir ḫande ile cān verir
Cān alır **hem** ġamze-i ḫūn-ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 14). [hem,]

22. **Hem** de birḳaç güzel temiz perdekār
Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 7). [hem,]

23. Terāzū-yı taḥammül-sencde aṣlā sitem çekmem
Dururken müstaḳim ḳısṭās oḳu elde **hem** çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [hem,]

hemān: Hemen.

1. Durmasın süzülsün **heman** gözlerin
Dileğimi deyim güzelim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 5). [heman,]
2. Deşt-i ‘aşḳın var nice Vāmıḳları şeydāları
Leyli-i ḥüsne **hemān** Mecnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 4). [hemān,]
3. İsterse cihān ḥalḳı bütün düşmenim olsun
Ol şūḫ-ı vefā’-pīşe **hemān** bes benim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 2). [hemān,]
4. Teraḥḥum eylemezsin sevdiğim ‘uşşāḳ-ı nā-çāra
Hemān āzār edersin yoḳ mudur pāyān āzāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 2). [hemān,]
5. **Hemān** her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 11). [hemān,]
6. Dikip berdü'l-‘acuz ḫayyāṭı ḳardan cāme-i beyżā
Hemān başṭan ayağa etti iksā cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 4). [hemān,]
7. Ola tevfīḳ-ı ilāhī yāri Ḫünkārzādenin
Maṭlaba ersin **hemān** her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 2). [hemān,]
8. **Hemān** eyleyegör va‘d-i vuṣlatı incāz
Bıraḳma ġamzedeni intiẓār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 19). [hemān,]
9. Degil vuṣlatta firḳatte **hemān** bilcümle ḥālette
Ḳanā‘at eylemez dil ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 13). [hemān,]
10. **Hemān** ister ki dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteḫsnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [hemān,]
11. **Hemān** Āṣaf pey-ā-pey yār elinden bāde-ḥār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 25). [hemān,]
12. Şürū‘ etse ġıyāben metn-i ḥālin şerḥe bir kimse
Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 18). [hemān,]
13. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda **hemān** āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [hemān,]
14. Bu tārīḫinle ehl-i ḫayra peyrev oldun ey Āṣaf
Hemān aṣḥāb-ı sa‘ye ecrin iḥsān eylesin Mevlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 2). [hemān,]
15. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle vaṭan birdir **hemān**
Olmada şu beyt-i ġarrādan bu ma‘nā müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 27). [hemān,]

hem-dem: Dost, arkadaş.

1. Nice ettim tecessüs bulmadım bir **hem-dem** el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā’da bir vefā’dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 1). [hem-dem]

hemen: Çabucak.

1. Süfehā' ḥırṣına pā-māl **hemen** olmayasın
   İnkişāf 'aşḳ u hevāsıyla fenā' bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 13). [hemen,]

hem-'inān: Dizgini bir, yan yana birlikte bulunan, arkadaş II sürekli var olan şey.

1. Ma'rifet ṣaḥnında esb-i lāġarı bir kimseniñ
   Eşheb-i faẕl u kemālātiyle olmaz **hem-'inān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 10). [hem-'inān]

hem-meclis: Sohbet arkadaşı.

1. Cennet-i a'lāda ḥūrīlerle **hem-meclis** olup
   Luṭf-ı Yezdān ile bulsun nār-ı dūzaḫdan emān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 19). [hem-meclis,]

hem-pā: Arkadaş II Yoldaş.

1. Biziz īcād eden cūd u seḫāyı ḥaḳ ṭarīḳatte
   Bize **hem-pā** degildir Ḫātem-i devrān 'ināyette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 72). [hem-pā]

hem-vāre: Daima, devamlı.

1. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
   Bu bezme gelir şevḳ ile **hem-vāre** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [hem-vāre,]
2. **Hem-vāre** firḳatin ile nālendedir göñül
   Çeşm-i 'alīl ḥaşre ḳadar eylesin bükā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 11). [hem-vāre,]

hendese: Bir şeyi sınırlayan, kuşatan şekil, ölçü.

1. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli ta'līmi
   Müdevver tepsi üzre **hendese** fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [hendese,]

henüz: Halâ, daha.

1. Eyledi terk-i cihān āṣārı bāḳīdir **henüz**
   Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 15). [henüz,]

hep: Hiçbiri veya hiçbir kimse dışarıda kalmamak üzere, bütün.

1. Ḳalır bî-behre istiḳbâlde elbet reyânlar **hep**
   Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [hep,]
2. Beẕle-gūdur nüktedāndır nüktedānāna bütün
   Hep fedā'dır cümle yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 26). [hep,]
3. Etti bütün pīr ü cevān **hep** hevl-i cān ile fiġān
   Gūyā ḳıyāmetten nişān gösterdi çarḫ-ı kīne-ver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 17). [hep,]
4. Dillerde ālām u ġumūm **hep** etti bir yerden hücūm
   Ancaḳ bu çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 23). [hep,]
5. Ne ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
   Ḳalmadı ṣatıldı **hep** oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 18). [hep,]
6. Yeñi ḥayat bulur **hep** seyr edenler
   Yeşil çemenlerde mor sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 3). [hep,]

7. Giren çıḳan şeyden **hep** alırlar baç
Düşüñmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 37). [hep,]
8. **Hep** perîşân-ḥâl olur zülfü gibi üftâdeler
Gülşen-i ḥüsnüñde mâdam sünbül-i ra‘nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 3). [hep,]
9. Ne ḥikmettir ilāhī ehl-i dil ehl-i faẕīletler
Denilir pençe-i ḳahrında **hep** zār u zebūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 4). [hep,]
10. Bir dānesiyim ‘aşḳına üftādeleriñ **hep**
Cānā bu sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 11). [hep,]
11. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb aḥbābı **hep**
Ülfetinden Āṣafā memnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 11). [hep,]
12. Hīçtir indinde ser-tā-pā şü’ūnāt-i cihān
Böyledir ‘ālemde **hep** iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 28). [hep,]
13. Eylerim ḫayli du‘ā’ rūz u leyāl
Münḥaṣırdır buña **hep** fikr ü ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 24). [hep,]
14. Masa üstünde öyle dursunlar
Diye ḳonmuş gibiydi **hep** bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 30). [hep,]
15. Ḫaṭ-ı tāze leṭāfet-baḫş olur rū-yı dilārāya
Baḳılsa revnaḳı evvelbahārın **hep** çemendendir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 2). [hep,]
16. Eylerse seniñ ile devam nāz u edālar
Hep bāy u gedālar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 18). [hep,]
17. Öñünden **hep** tenāvül eyleyenlerde neẕāfet var
O cāhiller ki ḥālā pister-i ġafletteler nā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 45). [hep,]
18. ‘İlācıñ ‘aks-i te’sīriyledir **hep** ettiği efġān
Bu ‘işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler ise cānān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 7). [hep,]
19. Melekler yerde gökde el açıp Ḫaḳḳa desinler **hep**
Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 5). [hep,]
20. Gelen miḥnet-serā-yı dehre **hep** bir ḫışṣa almıştır
Bize ālām u ġam mevrūṣdur tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 3). [hep,]
21. **Hep** sa‘ādetle geçirsin gününü
Yeñilendikçe dem-ā-dem meh ü sāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 7). [hep,]

her: Tamim edatı. Hep, bütün: herkes.

1. Maḥabbet baġınıñ **her** jālesinden
Yüzlerinde vardır ter tāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 11). [her,]
2. **Her** çiçekte vardır başḳa bir revnaḳ
Deste deste olmuş ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 11). [her,]
3. **Her** ṭaraftan ḫalḳı żaruret almış
Vaṭan yavruların derdlere ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 9). [her,]
4. Siyāset yiğiti o Rüştü ‘Araṣ
Her devletle edip ayrıca temās (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 18). [her,]
5. Hayḳırdı yettiği ḳadar āvāzı
Ḳahr altına girmez her insān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 4). [her,]
6. Baña öyle gelir ki ḳadınların **her** yanı
Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [her,]
7. Arż-ı ruḫsâr ile ‘âlem âşinâ olsun saña
Her gören dîdâr-ı ṣâfın mübtelâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 2). [her,]

8. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül
Cân u dil **her** demde biñ kerre fedâ’ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [her,]
9. Nezāketler hüveydā vech-i yāra **her** nigāhımda
Gözüñde sürme nāzik çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 3). [her,]
10. Būd u nā-būd-ı cihāndan ṭab‘ımız vārestedir
Her nemiz var ḥażret-i Ḥaḳḳa emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 6). [her,]
11. Añlar niḳāṭ-i şi‘rimi **her** nüktedān olan
Fehminde Āṣafā onu hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 15). [her,]
12. Biz āsitāna yüz süreriz **her** dem ey perī
Müştāḳ-ı dil-rübūde olan da‘vet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 7). [her,]
13. Ne dānā ehl-i diller çarḫ elinden ḳalbi ḫūn olmuş
Ne ser-keş cāhilān vardır **her** āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 2). [her,]
14. Rindāne ‘āşıḳāne gerek ‘aşḳ için göñül
Her dilde yer ṭutar mı ṣanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 6). [her,]
15. **Her** nigāhında baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle ey āfet neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 9). [her,]
16. Vīrāne olup külbe-i firḳat temelinden
Her laḥẓa viṣalḫāne-i yar meskenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 12). [her,]
17. Cānān ile biz **her** gece hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 5). [her,]
18. Niyyet etsem **her** ne dem ol serv-ḳaddin vaṣfına
Āṣafā ilhām olur fikr-i ma‘ālī göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 13). [her,]
19. Şüphesiz şi‘r-āşināyān-ı zamān bu naẓmımı
Her zamān vird-i zebān eylerler ezberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 8). [her,]
20. Laṭīm-i ḫod-pereste **her** ne olsa ser-fürū etmez
Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 13). [her,]
21. Hemān **her** gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 11). [her,]
22. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf ü ‘Alī gördük
Ve lākin **her** ‘Alī kerrār her seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 8). [her,]
23. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf ü ‘Alī gördük
Ve lākin her ‘Alī kerrār **her** seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 8). [her,]
24. Ma‘rifet mülketinin pādişehi olmuştur
Her kimin başına ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 10). [her,]
25. ‘Arş-ı berrīn-i ma‘ārifte ser-efrāz oldu
Her kimin ḳāmeti olduysa dü-tā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 22). [her,]
26. **Her** gören ‘āşıḳ-ı şūrīde-i dil-beste olur
Arż-ı ḥüsn eyler ise māhliḳā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 31). [her,]
27. Öyle müsteṉnādır ol kim bende-i fermānıdır
‘Ālemin **her** yerde her ḫünkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 30). [her,]
28. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā’dır **her** işi
Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 20). [her,]
29. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā’dır her işi
Böyledir **her** kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [her,]
30. Bu resme her ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde

Doġar biñ mihr-i ümmid **her** nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 2). [her,]

31. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr veyā māh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [her,]

32. Tedbīr-i maṣāliḥte olan cevdet-i fikrin
Her māʿnii bir laḥẓada zīr ü zeber eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 4). [her,]

33. **Her** beyti nümūne-i edebdir
Her mıṣraʻı nükte-i ʻacebdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 8). [her,]

34. Her beyti nümūne-i edebdir
Her mıṣraʻı nükte-i ʻacebdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 7). [her,]

35. **Her** noḳṭası ṣanki dürr-i meknūn
Her lafẓı da başḳa başḳa mażmūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 6). [her,]

36. Her noḳṭası ṣanki dürr-i meknūn
Her lafẓı da başḳa başḳa mażmūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 5). [her,]

37. Şükrānını **her** kimse muʻallimlere medyūn
Zīrā ki olur maʻrifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 1). [her,]

38. Dopdolu ḳaldığı için **her** gāh
Ḳazanın yüzleri müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 39). [her,]

39. **Her** ānına biñ cihān verirdim
İrcāʻına ʻömrüñ olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 1). [her,]

40. Taḥammül etse de göñlüm firāḳa **her** ne ḳadar
Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 13). [her,]

41. Görünmez ehl-i dilān iġbirār ḥālinde
Bulunsa **her** ne ḳadar inkisār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 2). [her,]

42. Luṭuf görüp de olursa teveccühe maẓhar
Her ehl-i dil ona ettikçe ʻaṭf-ı ḥüsn-i naẓar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 28). [her,]

43. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ʻālem bahār olsun
Aġaçlar **her** zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [her,]

44. Hemān ister ki dā'im **her** yeten meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı raʻnā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [her,]

45. Edip esbāb-ı ḳaṭʻ-ı ülfeti hiç yoḳ iken peydā
Rüsūm-ı bī-vefā'yı etse de **her** ḥāl ile īmā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 18). [her,]

46. Görsen yüzüñ ol dilberin
Titrer vücūdun **her** yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 14). [her,]

47. Yüzüñde **her** güzellik rū-nümādır
Seniñle dil ezelden āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 27). [her,]

48. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o pırlanta teni
Cism-i ʻuryān ile ḥayrette bıraḳ **her** göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 10). [her,]

49. **Her** dem ki o meh ġā'ib olur çeşm-i terimden
Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 15). [her,]

50. Tecāvüz eylemezler birbirine köfte-hārān-veş
Bunuñ **her** sofra-i bezminde ḳānūn-ı adālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 30). [her,]

51. Müsāvī parçalarla ayrılır **her** şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [her,]

52. Belā'-yı ʻaşḳa düştü **her** gören āheste āheste
Baña bir cā-yı ḥüzn-āver idi her gördüğüm gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 6). [her,]

53. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her gören āheste āheste
Baña bir cā-yı ḥüzn-āver idi **her** gördüğüm gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 5). [her,]
54. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış **her** yaña
Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 28). [her,]
55. Baḳ ki Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg **her** aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 28). [her,]
56. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
Ṭatlıya baġlanmadı biz de bıraḳtık **her** işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 38). [her,]
57. Şüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [her,]
58. ‘Avn eyleyip ‘azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
Doldu cihānda **her** maḥal ḳar ile buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [her,]
59. Kar yaġdı dondu cā-be-cā **her** sūda oldu rū-nümā
Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [her,]
60. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi **her** bir cevān
Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [her,]
61. Ḳara bürünmüş **her** niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 19). [her,]
62. Dünyāya **her** gelen yine terk-i cihān eder
Dest-i ecelden olmadı bir kimseye rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 1). [her,]
63. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
Her ṭaraf ābād ‘ālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [her,]
64. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [her,]
65. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi **her** şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [her,]
66. Pek özenmiş de ṭabīat ṣanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre **her** fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 10). [her,]
67. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın **her** türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 18). [her,]
68. Sofra-i cūd-ı kemālātiyle ‘ālem müstefīd
Her zamān ehl-i su’āle luṭfın etmiş rāyegān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 4). [her,]
69. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli faẕlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [her,]
70. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb **her** ḥāli faẕlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [her,]
71. Eyledi terk-i cihān āṣārı bāḳīdir henüz
Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet **her** lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [her,]
72. Bu dehr-i bī-ṣebāta **her** gelen gitmek muḳarrerdir
Nişāne ḳalmadı Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḥātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 5). [her,]
73. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 5). [her,]
74. Nezd-i erbāb-ı naẕarda **her** zamān ḥürmetlenir
‘Āḳil ü ‘ārif olan cevher gibi ḳıymetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 3). [her,]
75. Cā-yı ārām u sükūndur ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan
Yoḳsa kendi ḫānesi **her** ṣaḫṣa bir dārü'l-ḥazen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [her,]

76. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 11). [her,]
77. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 23). [her,]
78. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 17). [her,]
79. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 29). [her,]
80. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 35). [her,]
81. Ehl-i dil ārām eder **her** ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 41). [her,]
82. İçimde var ġamın ateşparesi
Bir yanardaġ olur **her** şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 18). [her,]
83. **Her** gün bir āfetle çürüdü özüm
Bir sa‘ādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 1). [her,]
84. Ay seni ben **her** gecede bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [her,]
85. Ay seni ben her gecede bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 10). [her,]
86. Ḳamer o menba‘-ı envar ṭulū‘ edip **her** şeb
Ġarīḳ-ı nūr eder āfāḳı şekl-i dīgerle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [her,]
87. **Her** kimin ḳalbine düştüyse hevā-yı mekteb
Eylesin mā-ḥaṣal-ı ‘ömrü fedā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 1). [her,]
88. Dil olur envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan müstenīr
Eyledikçe **her** ṣabāḥ vaḳti neẓāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 6). [her,]
89. **Her** baḳışta dīdeme bir başḳa ‘ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir ‘ināyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 7). [her,]
90. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
Her ṣabāḥ ‘ulviyyetin eyler işāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 14). [her,]
91. İstemez baḳmayı ne gülşene ne meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm **her** nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 2). [her,]
92. Ola tevfīḳ-ı ilāhī yāri Ḫünkārzādenin
Maṭlaba ersin hemān **her** kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 2). [her,]
93. Bu resme **her** ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde
Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [her,]
94. **Her** demde nā’il-i kerem-i Kirdigār olun
Āmāle nā’iliyyet ile pür-mesār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 3). [her,]
95. **Her** vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 23). [her,]
96. Görüldü ḥamdülillah bu uṣūl şāyān-ı ta‘ẓīme
Uyandı **her** ṭaraftan ārzūlar genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 84). [her,]
97. Bunuñ **her** loḳmasında ‘āṣıḳa başḳa ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [her,]
98. Sirişkim cūy-bār-āsā revān olmaḳta **her** yerde
Ḥicāb-ı ma‘ṣiyetten rū-yı alım ḳaldı kan terde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 11). [her,]

99. **Her** cayı benefşe cemāli güzel
Paşa bayrağıyla eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 17). [her,]

herem: Kocama, ihtiyarlama.

1. Ne zamān terk edeceksin meyi maḥbūbları
Başına çöktü **herem** vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 2). [herem,]

hergiz: Asla, hiçbir zaman, ömrübillah.

1. İçim özler durur ṭatlı bakışı
Hergiz yumulmasın amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 2). [hergiz,]

herkes: Kim varsa hepsi, mevcut olan bütün insanlar.

1. Aḳvām Meclisinde işiten **herkes**
El-aman bu sesten el-aman dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 11). [herkes,]
2. Diler peymâne-i muḥriḳle **herkes** neşvedâr olmaḳ
Aña yetsin ḫumār-ı ḳıllet-i îrâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 5). [herkes,]
3. **Herkese** baḫtı revā görmüş idi dilḫāhını
Āşıḳān olmuştu ma‘şūḳān elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 7). [herkese, -e]
4. **Herkesiñ** maḥbūbı bir ẕāt-ı sa‘ādet-mend idi
Ḥaḳ te‘āla cennet-i me’vāyı cāy etsin oña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 1). [herkesiñ, -iñ]

heves: Arzu, istekler.

1. Ārām u sükūn eyleyemem bir daḫi Āṣaf
Görmek **hevesi** yāri dil-i zārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 10). [hevesi, -i]
2. Aldım bu **hevesle** ḫāme deste
Ettim nice şaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 15). [hevesle, -le]
3. Ṣarı enfes şaçına gazlibenat dediler
Kāküli **hevesiyle** tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 2). [hevesiyle, -i, -y,-le]
4. Görmek **hevesi** yāri dil-i zārıma düştü
Bir emr-i muḥāldır yine efkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 1). [hevesi, -i]

hezār: Pek çok, binlerce.

1. Gül ruḫlarının şevḳı ile naġme-serāyım
Gülzār-ı maḥabbette **hezār** dem-zenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 8). [hezar,]
2. Ṣaḳın bed’-aṣlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme
Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir **hezār** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [hezār,]

hezārān: Binlerce, pek çok.

1. Ṣaḳın bed’-aṣlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme
Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [hezārān,]

hīç: Katiyen, asla.

1. ʿAlem dikmiş elem kuhisarına
Hiç ḥad yoḳtur cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 26). [hiç,]
2. Beni ġamlı görüp **hiç** gider miydin
Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 11). [hiç,]

3. Atatürk denilen o büyük Ġāzi
Esīr yaşar mı **hiç** Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [hiç,]
4. ‘Âşıḳ-ı bî-çâreye sen **hîç** raḥm etmez misin
Dâ’imâ ḫûn-ı sirişki pâyına efşân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 5). [hîç,]
5. Añlar niḳāṭ-i şi‘rimi her nüktedān olan
Fehminde Āṣafā onu **hiç** zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 16). [hiç,]
6. Ma‘dūm olur bu gördüğün ekvān gün olur
Bāḳī ḳalır mı **hīç** Aṣaf māsivā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 10). [hīç,]
7. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
Hīç olur muydu perīşān böyle ḥāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [hīç,]
8. Cünūn-ı ‘aşḳa dā’ir sözlerin **hīç** etmedi te’sīr
Dil-i sevdā’-pereste gerçi Āṣaf ḫayli pend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 11). [hīç,]
9. Zühhād-ı tebaṣbuṣ-menişe ḫāṣtır ancaḳ
Hiç ḥāl-i riyā’ meşreb-i mey-ḫāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 6). [hiç,]
10. Gül-i ümmīdi ḫazān-dīde-i ye’s olmaz **hīç**
Gülbün-i ‘ömrü olan neşv ü nemā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 51). [hīç,]
11. Gülsitān-ı ṭab‘ına **hīç** ermemiş bād-ı ḫazān
Yaz ḳış her dem açar ezhārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 7). [hīç,]
12. Edip esbāb-ı ḳaṭ‘-ı ülfeti **hiç** yoḳ iken peydā
Rüsūm-ı bī-vefā’yı etse de her ḥāl ile īmā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 17). [hiç,]
13. Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra **hīç** ermiyor ḫayāl
Şerḥ-i sürūra n'eyleyeyim yoḳtur iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 27). [hīç,]
14. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile **hiç** ṣabra mecāl
Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [hiç,]
15. **Hiç** maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna açıl
Nā’il olmaḳsa meram şöhret ile şāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 3). [hiç,]
16. Beñzer mi saña **hīç** bu mihr ü meh-i tābān
Ne ḥūr ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 15). [hīç,]
17. Şu ṭab‘a nā-muvāfiḳ fi‘le şirket eylemem **hiç** ben
Muvāfiḳ şer‘a elbet çünki taḳsīmi ferā’izden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 23). [hiç,]
18. ‘Aceb taḳdīr eder mi **hiç** ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 9). [hiç,]
19. Güşe-i maḥviyyet içre i‘tilā göstermeye
Hīç inanma kim żarūretten ederse iştikā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 26). [hīç,]
20. Tenāḳuṣ etse ḫātır derhemi bir ḳılca ġam çekmem
Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten **hīç** elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 14). [hīç,]
21. Ṭab‘ı hele nümüne-i ḫulḳ-ı ḥasen idi
Vechinde yoḳtu **hīç** eşer-i cünbüş-i riyā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 10). [hīç,]

hīç: Hiç. Varlığı olmayan veya hesâba katılmayacak kadar değersiz, önemsiz olan şey veya kimse.

1. **Hīçtir** indinde ser-tā-pā şü’ūnāt-i cihān
Böyledir ‘ālemde hep iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 27). [hīçtir, -tir]

hicrān: Ayrılık, ayrılık acısı.

1. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
   Hicrān saña da mı etmiştir eşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 22). [hicrān,]
2. Göñül bir dā'imī **hicrāna** rāżı olmuyor yoḳsa
   Yoluñda cān verip ölmek benimçün bir sa'ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 1). [hicrāna, -a]
3. Ger seni görmek ümīdin ṭutmasa rü'yāda dil
   Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi **hicrānıñ** seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 8). [hicrānıñ, -ıñ]

ḥikmet: Bilgelik, hakimlik, hakim adamın hali.

1. Eder zenbūr-ı kem-ḳıymet ne **ḥikmet** şehd-i ter peydā
   Ṣadef bir ḳaṭre-i nīsāndan eyler güher peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 1). [ḥikmet,]
2. Şikāyet eylemez ehl-i ḥaḳīḳat ḥāl-i 'usrette
   Taḥammüldür me'āli **ḥikmetin** vaḳt-i küdūrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 32). [ḥikmetin, -in]
3. Geldim geleli bu ḫarabābāda
   Ne **ḥikmettir** 'aceb virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 12). [ḥikmettir, -tir]
4. Ne **ḥikmettir** ilāhī ehl-i dil ehl-i faẓīletler
   Denilir pençe-i ḳahrında hep zār u zebūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 3). [ḥikmettir, -tir]
5. Ne ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne **ḥikmettir**
   Eder mi radyo ḥālā ādemi ḫayrān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [ḥikmettir,-tir]

ḫilāf: Karşıt, zıt.

1. Vefā'sızdır demiş inṣāfsız ḳalbi **ḫilāfında**
   Yine saġ olsun ol meh-pāre-i vicdān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 35). [ḫilāfında, -ın, -da]

hilāl: Hilal, Yeni ay.

1. İki ḳaşın iki bayram **hilali**
   Āṣaf o hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 24). [hilale, -e]
2. İki ḳaşın iki bayram hilali
   Āṣaf o **hilale** ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 23). [hilali, -i]
3. Āfitāb-ı ārıżın arż et semā'-yı ḥüsne kim
   Bedri der-zīr-i niḳāb olsun **hilāli** ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 10). [hilāli, -i]
4. Ḫaṭay āfāḳını necm ü **hilal** fevvāre ġarḳ etti
   Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu şeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 15). [hilal,]
5. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı **hilāl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [hilāl,]
6. Mihre ḫançerler çeker iki **hilāl** ebrūları
   Şimdi şehr içre yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 19). [hilāl,]

him: Huy, tabiat.

1. Żarūretten ḫalḳın **himi** söküldü
   Zavallı milletin beli büküldü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 21). [himi, -i]

himmet: Gayret, çaba.

1. O ‘ālī **himmetim** ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā
   Gönül ister o da gönlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 19). [himmetim, -im]

ḫırām: Salınış, naz ve edalı yürüyüş.

1. Hele bir kerre **ḫırām** ile gülistāna açıl
   Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [ḫırām,]
2. Söyleyim de diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
   Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin tā kim **ḫırām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 2). [ḫırām,]

ḫırḳa-pūş: Hırka giyen derviş.

1. Dolaştım ḫān-ḳāh-ı ‘ālemi baştan başa Āṣaf
   Ne dersin kisve-i iḫlāṣı yoḳtur **ḫırḳa-pūşunda** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 10). [ḫırḳa-pūşunda, -un, -da]

ḫırmān: İstenilen şeyi elde edememenin verdiği üzüntü, ümitsizlik.

1. Duruyor ḳahrı ile **ḫırmānın**
   Bir kenārında şöyle dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 23). [ḫırmānın, -ın]
2. Bütün eşyā’sını o dükkānın
   Ḳahrı altında şanki **ḫırmānın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 42). [ḫırmānın, -ın]

ḫırş: Aç gözlülük, aşırı düşkünlük.

1. Süfehā’ **ḫırşına** pā-māl hemen olmayasın
   İnkişāf ‘aşḳ u hevāsıyla fenā’ bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 13). [ḫırşına, -ı, -n, -a]

his: Duygu.

1. Bu ṭavr-ı istiġnā’ bu ḫüsn-i edā
   Ne **ḫis** verdi baña söyleyim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 14). [ḫis,]

ḫıṣṣ: Hisse, pay.

1. Müsāvī parçalarla ayrılır her şaḫṣa bir **ḫıṣṣa**
   Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḫürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [ḫıṣṣa, -a]
2. Gelen miḫnet-serā-yı dehre hep bir **ḫıṣṣa** almıştır
   Bize ālām u ġam mevrūṣdur tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 3). [ḫıṣṣa, -a]

hisset-: Sezmek, fark etmek.

1. Riyāż-ı cennete revzenler açsın Ḥaḳ mezārından
   Şemīm-i ‘Adni **ḫissetsin** gelen bū-yı türābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 2). [ḫissetsin, -sin]

hod-fürūş: Kendini satan, kendini medheden, övüngen.

1. Ḫarīdārı iseñ gencīnesin bul öyle ṭālib ol
   Bulunmaz cevher-i ‘irfān bu sūḳun **ḫod-fürūşunda** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 4). [ḫod-fürūşunda, -un, -da]

hod-perestî: Kendini beğenmiş.

1. Düşünce sînesinden pîrehen âheste âheste
   Nedir bu **ḫod-perestī** bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 26). [ḫod-perestī,]

ḫoş: İyi, güzel, lâtif, a'lâ.

1. Bir yeñi cādde bir yeñi çarşı
   Ḫoş degil miydi ʻāleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 2). [ḫoş,]
2. İki üç ḳahveḫāne olduḳça
   Muntaẓam **ḫoş** güzel yoruldukça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 4). [ḫoş,]
3. **Ḫoş** naġmeleriyle bahçeler bağlar
   Dopdoluydu bütün ovalar dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 5). [ḫoş,]
4. Ṭabiat bağınıñ bahçıvanları
   Ne **ḫoş** yetiştirmiş ergüvanları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 14). [ḫoş,]
5. Aġzın aramağa döndüm dolandım
   Vuṣlat sözü bir **ḫoş** ṣoḥbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 28). [ḫoş,]
6. Gönlüm sever yalñız geçen **ḫoş** demi
   Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 31). [ḫoş,]
7. Nermîn ṭabîatin ile **ḫoş** meşrebin ile
   Ey ṣuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 7). [ḫoş,]
8. Ne **ḫoştur** bī-tekellüf fırṣat el verse ʻale'l-ʻāde
   Alıp āġūşa ol sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 23). [ḫoştur, -tur]
9. Girse ele pek **ḫoş** olur
   ʻAṣrīliğin bir dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 19). [ḫoş,]
10. Ṣaḳlabanlıḳ naʻra-zenlik aṣl-ı re'sü'l-māldır
    Ḳahḳaha-endāz-ı ṣevḳ olmaḳ da **ḫoş** bir ḥāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 32). [ḫoş,]
11. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri **ḫoş** nevālarla
    Seniñ şiʻrinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 99). [ḫoş,]

hoş-bū: Güzel koku.

1. Yek-tā-yı cihāndır yine **ḫoş-būlar** içinde
   Maġbūṭ olalı nāfe-i Tātāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 5). [ḫoş-būlar, -lar]

hoş-būy: Güzel, hoş kokulu.

1. **Ḫoş-būydur** o gül ki diger nükhet istemez
   Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [ḫoş-būydur,-dur]

hoş-dil: Gönlü hoş, memnun.

1. **Ḫoş-dilim** şeydā-yı ʻaşḳın olduğum günden beri
   Naġmetuh hāza'l-cünūn min luṭfı Rabbi'l-ʻālemīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [ḫoş-dilim, -im]

ḫoş-ṭab‘: Güzel yaradılışlı.

1. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa

O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 16). [ḫoş-ṭab‘ān, -ān]

ḫū: Zikir, Allah zikri.

1. Lebde ser-keş āḫlar āteşli **ḫūlar** var idi
   Dilde vardı bir ‘aceb füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [hūlar, -lar]

ḫūbān: Güzeller/dilberler.

1. Edip bir bezm-i nūş-ā-nūş-ı vuṣlat her dem āmāde
   Bütün ḫūbān şevḳ-ā-şevḳ elde sāġar-ı bāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 22). [ḫūbān,]
2. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe **ḫūbāna** açıl
   Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [ḫūbāna,-a]

hücūm: Saldırı.

1. Seḫāvet müdde‘īsi mu‘tarız cāhillerin dā’im
   Hücūmı ortaya ma‘ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 50). [hücūmı -ı]

hudā: 1. Allahü azîm'ü-şan. 2. Sahip, malik: hudâ-yı hâne.

1. Ṣāḥib-i faẕl idi hem ṣāḥib-i ḥüsn-i aḫlāḳ
   Eylesin onu **Ḫudā** maẓhar-ı luṭf u in‘ām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 2). [ḫudā,]
2. Ḳabr-i sükūn-perverini tā-be-rūz-ı ḥaşr
   Envār-ı maġfiretle münevver ede **Ḫudā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 8). [ḫudā,]

hulūş: Halislik, saflık, doğruluk, yalan ve hilesi olmama durumu.

1. Geliñ ey ehl-i hüner ehl-i vaṭan eyleyelim
   Rūz u şeb ṣıdḳ u **ḫulūş** ile du‘ā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 58). [ḫulūṣ,]
2. Şevḳ u ġarāma peyrev olup da biʾl-ihtimām
   Vird eyledim şu beyti **ḫulūş** ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 34). [ḫulūṣ,]

hum: Küp, şarap küpü.

1. Dirīġā gelmişiz bir demde Āṣaf meclis-i dehre
   Şarāb-ı nāblar rīzān **ḫumlar** ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 10). [ḫumlar, -lar]

humār: İçkiden sonra gelen baş ağrısı, mahmurluk.

1. Muḳaddemdir **ḫumārı** ẕevḳına meyḫāne-i dehrin
   Ṣafā’-yı ḫāṭır aṣlā bulmadım ben ‘ayş u nūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 5). [ḫumārı, -ı]

humār-ālūd: Süzgün ve baygın göz. * Kendinden geçmiş, şaşkın.

1. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḫs etmek isterseñ
   Beni söylet **ḫumār-ālūd** olan rindānı söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 2). [ḫumār-ālūd,]

hüner: Maharet.

1. **Hüner** görüñmelidir neş'edār ḥālinde
   Ḳalır mı gizli göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 5). [hüner,]

hūnīn: Kanlı.

1. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
   Dil degil sīnemde bir **ḫūnīn** aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [ḫūnīn,]

hükm-fermā: Hüküm süren.

1. Bu cem'iyyette ḳānūn-ı nezāket **ḥükm-fermādır**
   Yenir maṭlūb miḳdārı oburluktan müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 33). [ḥükm-fermādır, -dır]

hünkār: Sultan, padişah.

1. Öyle müsteṉnādır ol kim bende-i fermānıdır
   'Ālemin her yerde her **ḫünkārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 30). [ḫünkārı, -ı]

hünkārzāde: Hünkar oğlu.

1. Ola tevfīḳ-ı ilāhī yāri **Ḫünkārzādenin**
   Maṭlaba ersin hemān her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 1). [ḫünkārzādenin, -nin]
2. Ola tevfīḳ-ı ilāhī yāri **Ḫünkārzādenin**
   Maṭlaba ersin hemān her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 2). [ḫünkārzādenin, -nin]
3. Ṣanki bir üşkūfezār-ı ṭībden vermiş nişān
   Liḥye-i beyżā-yı 'anber-bārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 4). [ḫünkārzādenin, -nin]
4. Gülşen-i ṭab'ında boy boy açmada gül-ġoncalar
   Batmamış bir kimseye bir ḫārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 6). [ḫünkārzādenin, -nin]
5. Gülsitān-ı ṭab'ına hīç ermemiş bād-ı ḫazān
   Yaz ḳış her dem açar ezhārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 8). [ḫünkārzādenin, -nin]
6. 'Aks edip mihr-i leṭāfet māh-rū-yı ṣāfına
   Bedre dönmüş lehce-i nevvāri **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 10). [ḫünkārzādenin, -nin]
7. Fesleğen ẓann etme destārındaki gīsūları
   Yaña düşmüş kākül-i şeb-tārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 12). [ḫünkārzādenin, -nin]
8. Mürdegāna lebleri bir ḫande ile cān verir
   Cān alır hem ġamze-i ḫūn-ḫārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 14). [ḫünkārzādenin, -nin]
9. Çīn-i ebrūlarla eylerse ġazūbāne nigāh
   Dehşetinden māt olur aġyārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 16). [ḫünkārzādenin, -nin]
10. Ṭab'ını ẕevḳ u şeṭāretten tehī ẓann etme gör

Teble māl-ā-māldır anbārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 18). [ḫünkārzādenin, -nin]

11. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā'dır her işi
Böyledir her kārda efkārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 20). [ḫünkārzādenin, -nin]

12. Neşve-baḫşā-yı maḥabbettir eḥibbā'ya müdām
Cām-ı ṣāfī ḫāne-i ḫammārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 22). [ḫünkārzādenin, -nin]

13. Meclisinde neşve-efzādır maḥabbet bādesi
Dilgüşādır sāġar-ı ser-şārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 24). [ḫünkārzādenin, -nin]

14. Beẕle-gūdur nüktedāndır nüktedānāna bütün
Hep fedā'dır cümle yoġu varı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 26). [ḫünkārzādenin, -nin]

15. Hīçtir indinde ser-tā-pā şü'ūnāt-i cihān
Böyledir 'ālemde hep iḳrārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 28). [ḫünkārzādenin, -nin]

16. Öyle müsteṣnādır ol kim bende-i fermānıdır
'Ālemin her yerde her ḫünkārı **Ḫünkārzādenin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 30). [ḫünkārzādenin, -nin]

ḫūr: Huri/cennet kızı.

1. Beñzer mi saña hīç bu mihr ü meh-i tābān
Ne **ḥūr** ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 16). [ḥūr,]

2. Cennet ḳuşu yā **ḥūrdur**
Yā kāse-i faġfūrdur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 5). [ḫūrdur, -dur]

ḫūrān: Huriler.

1. Yine ḥāl-i rical müşkil olur rūz-ı ḳıyāmette
Eger 'aṣrīleşirse nāz edip **ḥūrān** cennette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 2, Mısra 2). [ḥūrān,]

hurc: Büyük heybe, hurc.

1. Millet bir ḥālde ki veremez borcu
Taḥṣildār gelir de boş döner **ḫurcu** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 30). [ḫurcu, -u]

ḫūrī: Cennet kızı.

1. Cennet-i a'lāda **ḥūrīlerle** hem-meclis olup
Luṭf-ı Yezdān ile bulsun nār-ı dūzaḫdan emān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 19). [ḫūrīlerle, -ler, -le]

ḫürmet: Saygı.

1. Ṣabā git şehre ṣor **ḫürmetle** meb'ūṯān ne 'ālemde
Bütün eṣnāf eşraf cümleten a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 1). [ḫürmetle, -le]

2. Eyledi terk-i cihān āṯārı bāḳīdir henüz

Nāmını **ḥürmetle** teẕkār eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [ḥürmetle, -le]

3. Añılsın ḫayr ile **ḥürmetle** nāmı yāda geldikçe
   Aḳıtsın eşk-i ḥasret-dīde bā-resm-i vefākārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 3). [ḥürmetle, -le]
4. Nezd-i erbāb-ı naẓarda her zamān **ḥürmetlenir**
   ‘Āḳil ü ‘ārif olan cevher gibi ḳıymetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 3). [ḥürmetlenir, -le, -n, -ir]

ḫurrem: Gönül açıcı, şen.

1. Ḫalḳı görürüm **ḫurrem** u şādān benim de
   Ālām-ı cihān ṭāli‘-i bedkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 3). [ḫurrem,]
2. Günde biñ şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder
   Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa **ḫurrem** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 14). [ḫurrem,]

ḥürriyyet: Özgürlük.

1. Birisi ‘aşḳ birisi **ḥürriyyet**
   Bunlar için ḥayātı pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 1). [ḥürriyyet,]
2. Müsāvī parçalarla ayrılır her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
   Ki ḳānūn-ı esāsīsinde **ḥürriyyet** müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 20). [ḥürriyyet,]
3. Eylemem ‘aşḳtan ḥayātı dirīġ
   ‘Aşḳı **ḥürriyyete** fedā’ ederim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 4). [ḥürriyyete, -e]

ḫurşīd-ruḫsār: Güneş yüzlü. II sevgili.

1. Açıldı dīde-i şeb-ḫuftem ol **ḫurşīd-ruḫsāra**
   O baḫt-ı ḫufteden maḫfīce taḥṣīl-i merām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 9). [ḫurşīd-ruḫsāra, -a]

ḫurūş: Coşku, coşma, şamata, gürültü.

1. Göñül pür-ḫūn olur faẓl u kemāli yāda geldikçe
   Ḫurūş eyler sirişk-i al-ı ḥasret çeşm-i pür-nemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 14). [ḫurūş,]

ḥüsn: Güzellik.

1. Bulmaḳ ümidiyle **ḥüsn** ilāhını
   Gezdim dehriñ bütün ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 13). [ḥüsn,]
2. Ḥüsn etti ẓuhūr sende gözüm ‘aşḳ ise bende
   Şāh etti seni mülket-i **ḥüsne** beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 1). [ḥüsn,]
3. Bir ṭarz-ı nevīn ile edip **ḥüsnüñü** tezyīn
   Pek ḳoydu şekerler ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 11). [ḥüsnüñü, -üñ, -ü]
4. Meyl etti göñül **ḥüsnüñe** ey şūḫ-ı dilārā
   Ettim saña ben ḫāhiş ile ‘aşḳımı ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 1). [ḥüsnüñe, -üñ, -e]

5. Olur **ḥüsnüñ** cihāna ḥayret-efzā
Güzelsin sen bu şi‘rimden de ḥattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 33). [ḥüsnüñ, -üñ]
6. Güzelsin ‘ālem-i **ḥüsne** modelsin
Güzelsin ḥüsn için darb-ı meselsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 4). [ḥüsn,]
7. Āṣaf gibi onlar da olur **ḥüsnüñe** ḥayrān
Ey ḫusrev-i ḫūbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 19). [ḥüsnüñe, -üñ, -e]
8. Teşbīh edemem **ḥüsnünüzü** şems ü hilāle
Ṣıġmaz ki güzellikleriniz fikr ü ḫayāle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 9). [ḥüsnünüzü, -ü, -nüz, -ü]

ḥüsn-ārā: Güzellik süsleyen.

1. Ruḫ-ı rengīn-i yāri ġonca-i ra‘nāya benzettim
Ḫaṭā’ ettim ki ḥüsn-i maḥżı ḥüsn-ārāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 2). [ḥüsn-ārāya, -(y)a]

hüsrān: Beklenenin, umulanın elde edilmemesinden doğan acı, mahrumiyet acısı, beklenene erişememekten doğan hüzün.

1. Et degildir pişirdiği **ḫüsrān**
Aş degildir ḳazandaki ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 61). [ḫüsrān,]

husul-yāfte: Meydana gelmiş.

1. Sa‘y ü ġayretle **ḥusul-yāftedir** feyż-i ‘ulūm
Böyle taḳrīr ediyorlar ‘ulemā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 3). [ḥusul-yāftedir, -dir]

huṣūṣī: Umuma ait olmayan, özel.

1. **Ḫuṣūṣī** ṣanma ey meh-rū görüp feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda değildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [ḫuṣūṣī,]

hüveydā: Belli, besbelli, açık, apaçık, aşikâr.

1. Nezāketler **hüveydā** vech-i yāra her nigāhımda
Gözüñde sürme nāzik çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 3). [hüveydā,]
2. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt ü selāmın
Gönlümde nice faḫr ü mesār oldu **hüveydā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [hüveydā,]

ḥüzn: Gam, keder, tasa.

1. Tārīḫ-i tām-ı fevtini **ḥüzn** ile söyledim
Tāb-efgen oldu cennet-i a‘lāya Māhliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 19, Mısra 1). [ḥüzn,]

ḥużūr: Huzur, rahat.

1. Eger ḥālī ḳalırsa derdden ḥattā **ḥuzūr** etmem
Degil meyl-i neşāṭ etmek o yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 7). [ḥuzūr,]
2. Özü maḥbūb ḥāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
Ḫuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 8). [ḫuzūrı, -ı]

<u>hużūr</u>: Makamında , katında.

1. Sen öyle büyüksün ki **ḥużuruñda** büyüklük
   Ḫāk-i derine yüz sürerek vaż‘-ı ser eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 1). [ḥużuruñda, -un, -da]
2. **Ḫużuruñda** seni ger ḳalkışırsa medḥe bir kimse
   İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā’ buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [ḥużuruñda, -uñ, -da]

<u>-i</u>: i- yardımcı fiili.

1. Küfrān-ı ni‘met etmez **idi** bir benī beşer
   Derk eyleseydi n'olduġunu ḥaḳḳ-ı ni‘metin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 11). [idi, -di]
2. Hem leṭāfet hem de ma‘nādan müberrā sözlerin
   Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış **idim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [idim, -di, -m]
3. Sāḳi-i devrān beni etti ḥumār-ālūd-ı ġam
   Ṣunduğu cām-ı ġamı cām-ı ṣafā’ ṣanmış **idim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 8). [idim, -di, -m]
4. Verdiği zehr-āb-ı ġam çıḳtı ṭabīb-i ‘aşḳımın
   Derd-i ‘aşḳa ben de dārū-yı şifā’ ṣanmış **idim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 6). [idim, -di, -m]
5. Ḫaste-i hicrānına gelmiş ṭabīb-i derd-i ‘aşḳ
   Bir ḥaḳīḳatmiş ḫayāl-i nā-becā ṣanmış **idim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 4). [idim, -di, -m]
6. Ben seni ey nāz-perver ẕī-vefā’ ṣanmış **idim**
   Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 2). [idim, -di, -m]
7. Ben seni ey nāz-perver ẕī-vefā’ ṣanmış idim
   Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış **idim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [idim, -di, -m]
8. Sāġar-ı ‘ilm ü kemālāti bıraḳmaz elden
   Añlayanlar ne **imiş** ẕevḳ u ṣafā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 30). [imiş, -miş]
9. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād **idi** vaḥdet
   Göñülden gözden aldı ol ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 7). [idi, -di]
10. Saña peyrevliğe dil etti şitāb
    Ṣūret-i dīger **idi** miṯl-i serāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 42). [idi, -di]
11. Başḳa bir çāreye yoḳ **idi** mecāl
    Ne ‘aceb sevḳ-ı ṭabīat fi'l-hāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 33). [idi, -di]
12. Degmez **imiş** bu dār-ı miḥen ḳīl u ḳāline
    Ṭuttum şımāḫ-ı cān süḫan-ı bī-me’āline (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 3, Mısra 1). [imiş, -miş]
13. Yüzüñü aç görelim biz ne **imiş** ḥüsn ü cemāl
    İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 25). [imiş, -miş]
14. Belā’-yı ‘aşḳa düştü her gören āheste āheste
    Baña bir cā-yı ḥüzn-āver **idi** her gördüğüm gülşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 6). [idi, -di]
15. Bir zamānlar bezm-i ‘işrette sebūlar var **idi**
    Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 1). [idi, -di]

16. Bir zamānlar bezm-i ‘işrette sebūlar var idi
Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var **idi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 2). [idi, -di]
17. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var **idi**
Sīnede evvel ne muḥriḳ ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 3). [idi, -di]
18. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var idi
Sīnede evvel ne muḥriḳ ārzūlar var **idi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [idi, -di]
19. Sende evvel çoḳ nevālar güft ü gūlar var **idi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 25). [idi, -di]
20. Sen yine bir nev-niyāz ‘āşıḳ mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var **idi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 20). [idi, -di]
21. Ṭarf-ı destārında sünbül gibi mūlar var **idi**
Mācerā-yı ‘aşḳta çoḳ şeyler icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 15). [idi, -di]
22. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar var **idi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [idi, -di]
23. Lebde ser-keş āḫlar āteşli hūlar var **idi**
Dilde vardı bir ‘aceb füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [idi, -di]
24. Göñüller bende-i ġamdan perīşān **idi** ḥasretle
Ḳudūmı bā‘iṯ-i şevḳ u meserret oldu araya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 1). [idi, -di]
25. Herkesiñ maḥbūbı bir ẕāt-ı sa‘ādet-mend **idi**
Ḥaḳ te‘āla cennet-i me’vāyı cāy etsin oña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 1). [idi, -di]
26. Ṭab‘ı hele nümüne-i ḫulḳ-ı ḥasen **idi**
Vechinde yoḳtu hīç eṣer-i cünbüş-i riyā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 9). [idi, -di]
27. Herkese baḫtı revā görmüş **idi** dilḫāhını
Āşıḳān olmuştu ma‘şūḳān elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 7). [idi, -di]
28. Tam yigirmi yedi gününde **idi** Ẕi’lḥiccenin
Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 25). [idi, -di]
29. Öyle bir ‘ālem **idi** gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [idi, -di]
30. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār **idi** her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 1). [idi, -di]
31. Bir hümā-yı faẕl **idi** uçtu sezādır şüphesiz
Mātem-i ‘ālem-şümūlin ṭutsa arż u āsumān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 13). [idi, -di]
32. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş **idi**
Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli faẕlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 5). [idi, -di]
33. Ṣāḥib-i faẕl **idi** hem ṣāḥib-i ḥüsn-i aḫlāḳ
Eylesin onu Ḫudā maẓhar-ı luṭf u in‘ām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 1). [idi, -di]
34. Daha pek genç **idi** ḥayfā Ḥacı Gencozāde
Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı edip cā-yı penāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 1). [idi, -di]
35. Bir zamân zehr-âb-ı hicrân ile dil-ḫaste **idin**
Şimdi bûs-i la‘l-i yâr artıḳ devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 7). [idin, -n]
36. Dil-i sūzānıma zencīr-i gīsūyı kemend ettin
Ne efsūnkār **imişsin** āteşi tellerle bend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 2). [imişsin, -sin]

‘ibādet: Kulun Allah'ın rızasını kazanmak ve ona yakınlaşmak için yaptığı iş ve davranışlar.

1. Günāhım ḥadden efzūndur belā’-yı ma‘ṣiyet vāfir
‘İbādet meyli nā-bud ḫāhiş-i ‘işyān ise ẕāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 22). [‘ibādet,]

ibāret: Oluşma, meydana gelme, mevcudiyet.

1. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden **ibāretti** cihān
   Ol ṣafā' ol 'işret ol ḥālet o 'ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 11). [ibāretti, -ti]
2. Göñüller şimdi ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden **ibārettir**
   Bugün iḳrār-ı millet ser-te-ser mesrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 5). [ibārettir,-tir]

ibrām: Çok ısrar etme.

1. Hele **ibrām** ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
   Ne ḥāl olmuş bu şeb ma'nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 5). [ibrām,]

'ibret: Ders alma, uyarılma.

1. Vefa'sı olmayan yalancı dünyā
   Baṣiret ehline **'ibrettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 4). ['ibrettir, -tir]

iç-: Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. Yer **içer** oynar güler ẕevḳ u ṣafā'dır her işi
   Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [içer, -er]
2. Kemāl-i şevḳ ile içtikçe **içti** ḳaldı ḳudretten
   Ḫumār-ālūd olup şehlā nigāhı farṭ-ı 'işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 17). [içti, -ti]
3. Kemāl-i şevḳ ile **içtikçe** içti ḳaldı ḳudretten
   Ḫumār-ālūd olup şehlā nigāhı farṭ-ı 'işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 17). [içtikçe, -tikçe]
4. Buzlu şerbet **içmek** mahāret midir
   Millet āteşiyle yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 3). [içmek, -mek]
5. Maşraba dururken **içmez** bardaḳta
   Ḫalḳı düşünür de yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 21). [içmez, -mez]
6. Güzeller elinden bāde **içelim**
   Gençlik çaġıdır bu fırṣattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 19). [içelim, -e, -li, -m]
7. Ver sāḳī ver bize raḳı **içelim**
   Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 33). [içelim, -e, -li, -m]

iç: Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

1. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
   Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar **içinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 2). [içinde, -i, -n, -de]
2. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar **içinde**
   Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [içinde, -i, -n, -de]
3. Yek-tā-yı cihāndır yine ḫoş-būlar **içinde**
   Maġbūṭ olalı nāfe-i Tātāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 5). [içinde, -i, -n, -de]
4. Deryālar **içine** olsa da dāḫil
   Ḫarāretten biraz olamaz zā'il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 21). [içine, -i, -n, -e]
5. Reng-i al-ı ārıżın reşk eyleyen gül-ġoncanıñ
   Merġzār-ı dehr **içinde** reng-i alı ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 8). [içinde, -i, -n,

-de]

6. Alḳışlar **içinde** ola taḳdīre sezā-vār
‘Ulviyyet-i a‘mālini ibrāz eden ebkār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 3). [içinde, -i, -n, -de]

7. Yek-tā-yı cihānsın güzelim ḳızlar **içinde**
Sensin meh-i tābende o yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 7). [içinde, -i, -n, -de]

8. Yek-tā-yı cihānsın güzelim ḳızlar içinde
Sensin meh-i tābende o yıldızlar **içinde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 8). [içinde, -i, -n, -de]

9. Ayaḳ üzre duran o ṣāḥibinin
Eli oynar **içinde** boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 16). [içinde, -i, -n, -de]

10. Bilmem esbâbı nedir bu ṣaff-ı müjgânın seniñ
Rezmgâh-ı ‘aşḳ **içinde** böyle ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 4). [içinde, -i, -n, -de]
.

iç: Gönül, kalp, yürek, vicdan.

1. **İçimde** var ġamın ateşparesi
Bir yanardaġ olur her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 17). [içimde, -im, -de

2. Benden yaña dönüp baḳan gözlerin
Baḳtıḳça **içimi** yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 10). [içimi, -im, -i]

3. **İçim** özler durur ṭatlı bakışı
Hergiz yumulmasın amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 1). [içim, -im]

īcād: Var etme, vücuda getirme.

1. Bunuñ **īcād** u ihdā’sında büyük bir kiyāset var
Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [īcād,]

içim: Bir yudum miktarında olan.

1. Şeker yoḳken evde bir **içim** çaylıḳ
Mektep taḳsiṭ ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 45). [içim,]

için: Amaç bildirir; için, maksadıyla, amacıyla.

1. Menfaʿat uġrunda ḳoşanlar çoḳtur
Millet **için** ḳoşan erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 4). [için,]

2. ‘Âşıḳānın kanını dökmek **için** kirpikleriñ
Geh miṣâl-i tîr eder geh nîze-i bürrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 7). [için,]

3. Rindāne ‘āşıḳāne gerek ‘aşḳ **için** göñül
Her dilde yer ṭutar mı ṣanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 5). [için,]

4. Ḥayf mürġ-i dil-i ‘uşşāḳı şikār etmek **için**
Oldu zülf-i siyehi dām beni dāne yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 3). [için,]

5. Desinler bir perī-peyker **için** terk-i ḥayāt etmiş
Yürü Āṣaf ṭarīḳ-ı ‘aşḳta ibḳā’-yı nām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 9). [için,]

6. Şerrinden emīn olmaḳ **için** yaġma-gerānın
Allāha sıġınmıştır o bī-çāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 35). [için,]

7. Yüz sürer tevḳīr **için** ḳırlar deñizler pāyına

Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 11). [için,]

8. Birisi ‘aşḳ birisi ḥürriyyet
Bunlar **için** ḥayātı pek severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 2). [için,]

9. Bu resmi ṣaklarım severek ḥırz-ı cān edip
Vaḳt-i heremde seyr **için** ān-ı cevānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 2). [için,]

10. Reng **için** kan verirdi göñlünden
Tuz yerine alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 67). [için,]

11. Dopdolu ḳaldığı **için** her gāh
Ḳazanın yüzleri müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 39). [için,]

12. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā **için** gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [için,]

13. ‘Āleme gelmek **için** bu mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat sevḳı ile iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 11). [için,]

14. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk **için**
Ḫālide geldi cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 27). [için,]

15. Ṣaḥn-ı fikri ‘andelīb-i ‘ilme cevlāngāhdır
Füṣḥat-ı ṭab‘ı gül-i ‘irfān **için** bir gülsitān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 12). [için,]

16. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül **için** ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 8). [için,]

17. Güzelsin ‘ālem-i ḥüsne modelsin
Güzelsin ḥüsn **için** darb-ı meselsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 4). [için,]

18. Ki ‘ömrüm ṣuya verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
Teşebbüṣ etmedim ṭā‘at **için** bir türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 16). [için,]

19. O şūḫa çoḳ çalıştım vaṣl **için** benden dirīġ etti
Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [için,]

içinde: Içinde, içine.

1. Ḫalḳ **içinde** olan żarūretleri
Berṭaraf edecek fermān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 15). [içinde,]

içre: İçinde, arasında, -de.

1. Sensin güzeller **içre** ḫavârıḳ-nümâ-yı ân
Bulmuş cihân-ı ḥüsn seniñ ile ferr ü zîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 5). [içre,]

2. Bu ḫāk-i siyāh **içre** bu ẓulmetgede-i laḥd
Nūr-ı keremiñle ola yā Rabbi münevver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 3). [içre,]

3. Güşe-i maḥviyyet **içre** i‘tilā göstermeye
Hīç inanma kim żarūretten ederse iştikā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 25). [içre,]

4. Bāġ-ı dehr **içre** fażīlet gülüsün
Ġonca-i ma‘rifetin bülbülüsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 9). [içre,]

5. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi şehr **içre** yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [içre,]

ictisār: Cesaretlenme.

1. Ma‘ẕūr degil mi **ictisārım**
Ey kān-ı kerem edeb-şi‘ārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 29). [ictisārım, -ım]

id-: Etmek, eylemek.

1. Rāḥat etsin ten-i nāzendesi tā rūz-ı ḳıyām
   Nūr-ı raḥmetle żiyādār **ide** ḳabrin ilāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 2). [ide, -e]

īfā': Bir işi yapma, yerine getirme.

1. Verdiği vaʿdeye cāndan inandım
   Vaʻdini **ifa'da** ṣādıḳtır ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 26). [ifa'da, -da]
2. Baña terettüb eden şu vaẓīfeyi **īfā'**
   Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 31). [īfā',]

'iffet: Namus; temizlik, dürüstlük.

1. Ben bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
   'Aḳlı ẕekā'sı **'iffeti** lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 2). ['iffeti, -i]

iflās: Sermayesini batırmak. bitme. tükenme.

1. Verecek ḳaldı mı millette 'aceb
   Bu ḥāl oldu gitti **iflāsa** sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 14). [iflāsa, -a]

iftār: Oruçlu bir kimsenin orucunu açması.

1. Hem-ṣoḥbet olup köfte ile bezm-i çemende
   'Uşşāḳını da'vet eder **ifṭāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 10). [ifṭāra, -a]

iftiḫār: Övünme, övünç.

1. Kemāl-i 'ilm ü 'irfān bā'iş̧-i faḫr olsa lāyıḳtır
   Bilir ehl-i faẕīlet ş̧ervet ile **iftiḫār** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 10). [iftiḫār,]

iġbirâr: Kırılma, gücenme.

1. Etmeden fikr-i vaṭan derdi derūnu dāġdār
   Vermeden āyīne-i ṭab'a küdūret **iġbirār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 38). [iġbirār,]
2. Görünmez ehl-i dilān **iġbirār** ḥālinde
   Bulunsa her ne ḳadar inkisār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 1). [iġbirār,]

ihdā': Hediye verme.

1. Bunuñ īcād u **ihdā'sında** büyük bir kiyāset var
   Kimi dilş̧ād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [ihdā'sında, -sın, -da]

ihlâk: Helâk etmek, edilmek.

1. Pür olmuştu bütün derd ü sitemle ḳalb-i çālākim
   Muṣammemdi raḳīb-i bed-menişce çünki **ihlākim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 12). [ihlākim, -im]

ihsān: Cömertlik, lütuf; bağış, hediye.

1. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
   Böyle mi ey fitne-cū 'uşşāḳa **iḥsānın** seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [iḥsānın,-ın]

ihtimāl: Mümkünlük, imkân, akla yakın olma, bir şeyin olabilmesi, olasılık.

1. Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra hīç ermiyor ḫayāl
   Şerḥ-i sürūra n'eyleyeyim yoḳtur **iḫtimāl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 28). [iḫtimāl,]
2. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda ‘āḳil olmaz pāyimāl
   Fikr-i ṣā’ib vermez elbette bu ḥāle **iḫtimāl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 14). [iḫtimāl,]
3. Mürġ-i dil öyle esīr olsun kemend-i zülfüne
   Bir daḥi āzād olmaḳ **iḫtimāli** ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 6). [iḫtimāli, -i]
4. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat **iḫtimāli** göñlüme
   Çünki ol meh-pāreniñ girmiş ḫayāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 1). [iḫtimāli, -i]
5. Tefrīḳının olsa **iḫtimāli**
   Midḥatte sözüm bitip tükenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 3). [iḫtimāli, --i]

ihtiyār: Kişinin kendi iradesi, irade, seçim; arzu, istek.

1. Cān ü dilden Āṣaf et bir cā-yı rāḥat **iḫtiyār**
   Maṭlaında etti çün Rāġıb bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 39). [iḫtiyār,]
2. ‘Āleme gelmek için bu mevsim-i ferḫundeyi
   Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat sevḳı ile **iḫtiyār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 12). [iḫtiyār,]
3. Ṣoġutmaḳ **iḫtiyārı** hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
   Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 35). [iḫtiyārı, -ı]

ihtiyarlıġ: Yaşlılık.

1. Baḳtım erişmişim **iḫtiyarlıġa**
   Ḥayret bu ki ḥālā cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 7). [iḫtiyarlıġa, -a]

iken: Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Etmen revâ mı mıṣṭaba-i ġayrı cây-gîr
   Göñlüm serîri olmuş **iken** şeh-nişîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 4). [iken,]
2. Vuṣlat-ı dildāra nā-lāyıḳ **iken** bā‘iş nedir
   Ārzū etmekliğe emr-i muḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 3). [iken,]
3. Ḫābīde-i nevmīd **iken** pister-i ġamda
   Bir ḫande-i cān-baḫşın ile birden uyandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 5). [iken,]
4. Dün būse-i cān-baḫşını va‘d eyler **iken** yār
   Vuṣlattı murādım demeye ḳorḳtum utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 9). [iken,]
5. Şi‘r ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
   Bu ṭab‘-ı selim var **iken** ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [iken,]
6. Perīler mecma‘ından dün güẕār eyler **iken** nāgāh
   Dil-i āsūde-ḫālim düştü bir şūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 3). [iken,]
7. Yārimden ümīd eyler **iken** keşret-i şefḳat
   Keşret ne ‘aceb āḫ-ı şerer-bārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 5). [iken,]
8. Şaḫṣa lāyıḳ mı ki pā-māl-i cehālet olsun
   Var **iken** ma‘rifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 20). [iken,]
9. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var **iken**
   Kim görürse seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 3). [iken,]
10. Edip esbāb-ı ḳaṭ‘-ı ülfeti hiç yoḳ **iken** peydā

Rüsūm-ı bī-vefā'yı etse de her ḥāl ile īmā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 17). [iken,]

11. Düşmem der **iken** pençesine 'aşḳ u hevānın
Yer ṭuttu ḫaṭar-nāk maḥallinde cinānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 21). [iken,]

iki: Birden sonra gelen sayının devamı, iki.

1. **İki** ḳaşın iki bayram hilali
Āṣaf o hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 23). [iki,]

2. İki ḳaşın **iki** bayram hilali
Āṣaf o hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 23). [iki,]

3. Ḫastalıḳtan **iki** üç gün oluyor mużṭaribim
Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā ma'ẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 3). [iki,]

4. Eyleyip de bir **iki** söz taḥrīr
Ḳalb-i maḫzūnumu eyle tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 17). [iki,]

5. **İki** üç ḳahveḫāne olduḳça
Muntaẓam ḫoş güzel yorulduḳça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 3). [iki,]

6. Sekiz on eski üskü iskemle
İki aḳsaḳ masa merāsimle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 22). [iki,]

7. Yapışıḳ tozlu bir **iki** bardaḳ
Bir biçimde beş on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 25). [iki,]

8. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı **iki** ḳazan
Derdi ḥāl ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 37). [iki,]

9. Mā'ilim bir gül-i ra'nāya ki öpmek dilesem
Almadan būsesin **iki** yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [iki,]

10. Burc-ı ḥüsnüñde **iki** gīsūlu bir seyyāre var
'Ālem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip de ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 15). [iki,]

11. Mihre ḫançerler çeker **iki** hilāl ebrūları
Şimdi şehr içre yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 19). [iki,]

12. Dillere verdi sürur geldi bu ferzend-i nevīn
İki dünyāda ilāhī bula 'izz ü rif'at (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 2). [iki,]

13. Cümle ḫādim ü müdāvimlerine
Olsun Allah **iki** dünyāda mu'īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 2). [iki,]

14. Ta'miye oldu **iki** mıṣra' ile
Geldi meydāna bu tārīḫ-i güzīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 5). [iki,]

15. Ben de tārīḫ ile tes'īd ederim maḳdemini
İki dünyāda sa'ādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 2). [iki,]

16. Ben şu tārīḫ ile tebrīk ederim maḳdemini
İki dünyāda sa'ādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 2). [iki,]

ikinci: İki sayısının sıra sıfatı.

1. Size bu resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ ile te'yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 2). [ikinci,]

ikrār: Bildirme, söyleme.

1. Hīçtir indinde ser-tā-pā şü'ūnāt-i cihān
Böyledir 'ālemde hep iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 28). [iḳrārı,-ı]

ikrār: Kabul ve tasdik etmek.

1. Dergāhına nisbet etti **iḳrār**
   Bu bende-i ḫāṣ Āṣaf-ı zār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 37). [iḳrār,]

iksâ: Giydirmek, giydirilmek, ilbâs.

1. Dikip berdü'l-‘acuz ḫayyāṭı ḳardan cāme-i beyżā
   Hemān baştan ayağa etti **iksā** cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 4). [iksā,]

iḳtidār: Bir işi yapabilme gücü, erk, kudret.

1. Yoḳtur buña gerçi **iḳtidārım**
   Arzūma faḳaṭ zebūn u zārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 13). [iḳtidārım, -ım]
2. İstinād eyleyip elṭāf-ı Şeh-i lem-yezele
   İḳtidārı alıp aṣḥāb-ı ḥamiyyet tez ele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 2). [iḳtidārı, -ı]

il: Ülke,yer.

1. Ġam **iliniñ** ucu yoḳ diyārına
   Ḳayd-ı ḥayāt ile sulṭāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 27). [iliniñ, -i, -niñ]
2. Milletin ḥālini düşünen yoḳtur
   Merḥamet **ilinde** dilber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 2). [ilinde, -i, -(n)de]
3. Sen biricik güzelisin güzellikler **iliniñ**
   Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 5). [iliniñ, -i, -niñ]
4. Feryād işitmiyor ne Şam ne Ḥaleb
   O **illere** ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 16). [illere, -ler, -e]

‘ilāc: Şifa.

1. **‘İlācıñ** ‘aks-i te’sīriyledir hep ettiği efġān
   Bu ‘işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler ise cānān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 7). [‘ilācıñ, -ıñ]

ilāh: Yaratıcı, Allah.

1. Bulmaḳ ümidiyle ḫüsn **ilāhını**
   Gezdim dehriñ bütün ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 13). [ilāhını, -ı, -nı]
2. Bir öyle ḳar verdi **ilāh** oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 5). [ilāh,]
3. Rāḥat etsin ten-i nāzendesi tā rūz-ı ḳıyām
   Nūr-ı raḥmetle żiyādār ide ḳabrin **ilāh** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 2). [ilāh,]

ilāhì: “Ey benim Allah'ım” anlamında Allah’a hitap sözü.

1. **İlāhī** seyyi’ātim setr edip rūz-ı ḳıyāmette
   Bu ‘abd-i ‘ācizin Āṣaf kuluñ ḳıl maẓhar-ı ġufrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 3). [ilāhī,]
2. Ne ḥikmettir **ilāhī** ehl-i dil ehl-i faẓīletler
   Denilir pençe-i ḳahrında hep zār u zebūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 3). [ilāhī,]
3. Dillere verdi sürur geldi bu ferzend-i nevīn
   İki dünyāda **ilāhī** bula ‘izz ü rif‘at (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 2). [ilāhī,]

ilcā: Yöneltme.

1. ‘Aṣrīliğin **ilcāsıdır**
   N'etten yapılmış lānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 27). [ilcāsıdır, -sı, -dır]

ile: Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.

1. Erbāb-ı ‘izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār ister
   Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ **ile** elbet bir sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 2). [ile,]
2. Bezm-i maḥabbet şevḳ **ile** elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 3). [ile,]
3. Ġam iliniñ ucu yoḳ diyārına
   Ḳayd-ı ḥayāt **ile** sulṭāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 28). [ile,]
4. Firḳat ġamı **ile** ezilen göñlüm
   Bir kerrecik olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 3). [ile,]
5. Felek dedikleri sāḳī-i belā’
   Biñ bir terkīb **ile** yapmış bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [ile,]
6. Bu ḥāl **ile** görmez bir kimse refāh
   Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [ile,]
7. Arż-ı ruḫsâr **ile** ‘âlem âşinâ olsun saña
   Her gören dîdâr-ı şâfın mübtelâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 1). [ile,]
8. Bir zamân zehr-âb-ı hicrân **ile** dil-ḫaste idin
   Şimdi bûs-i la‘l-i yâr artıḳ devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 7). [ile,]
9. Ey dil belâ’-yı hecri **ile** olma derd-nâk
   Ol şâh-ı ḥüsnün oldu ḫayâli ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 5). [ile,]
10. Nermîn ṭabîatin **ile** ḫoş meşrebin ile
    Ey şuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 7). [ile,]
11. Nermîn ṭabîatin **ile** ḫoş meşrebin ile
    Ey şuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 7). [ile,]
12. Vaṣf-ı rūḥunda şevḳ **ile** söyler neşîdeler
    Vaḳt-i seherde şâḫ-ı gül-i terde ‘andelîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 3). [ile,]
13. Sensin güzeller içre ḫavârıḳ-nümâ-yı ân
    Bulmuş cihân-ı ḥüsn seniñ **ile** ferr ü zîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 6). [ile,]
14. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
    Dil dîdelerle dîdelerim cân **ile** raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 10). [ile,]
15. Âġûş-ı vaṣla bir gün olur cān atar gelir
    Âṣaf belâ’-yı hecri **ile** olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 12). [ile,]
16. Vaḥdet o ḳara gözlü **ile** ġāyedir baña
    Sevdā’ ḳażiyyesinde göñül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 3). [ile,]
17. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate dil-besteyim müdām
    Bir dilber-i mecāz **ile** dil ülfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 12). [ile,]
18. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
    Kim derūnı ‘aşḳ u sevdā’ **ile** māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [ile,]
19. Füsūn-ı ġamze **ile** dāġdār-ı ḥasret edip
    Bıraḳmasın dile bir yādigār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 9). [ile,]

20. Bu ‘işve bu edā bu tenāsüb bu ān **ile**
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [ile,]
21. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye dā’ir yazıp eş‘ār
Bir beyt **ile** biñ şā‘iri ḫāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 10). [ile,]
22. Ser-i zülf-i ḳafādār olduġuñ i‘lān eder püskül
Perīşān-ḥāl **ile** kākülleri ḥayrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 2). [ile,]
23. Bir şeb ki baña va‘d-i viṣāl ettiñ inandım
Tāb-ı ruḫuña meyl **ile** āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 2). [ile,]
24. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra be artık yeter ettiñ
Cevrin **ile** billāh ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 4). [ile,]
25. Ḫābīde-i nevmīd iken pister-i ġamda
Bir ḫande-i cān-baḫşın **ile** birden uyandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 6). [ile,]
26. ‘Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā’ etsem
Vücūda geldiğim günden beri derd **ile** giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [ile,]
27. ‘Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā’ etsem
Vücūda geldiğim günden beri derd **ile** giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [ile,]
28. Miḥnet-i dünyā **ile** dil-ḫūn olan bir ben miyim
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 1). [ile,]
29. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan bir ben miyim
Firḳat-i cānān **ile** maḥzūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 2). [ile,]
30. Dem-be-dem zār u zebūn eyler bütün ‘āşıḳları
Cevr-i cān-sūz **ile** dīger-gūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 10). [ile,]
31. Dillerde eşer mi ḳalır ārām u sükūndan
Nāz **ile** ḫırām eyler ise serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 6). [ile,]
32. Gül ruḫlarının şevḳı **ile** naġme-serāyım
Gülzār-ı maḥabbette hezar dem-zenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 7). [ile,]
33. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir laḥẓa ḥālī ḳalmasın
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr **ile** mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 2). [ile,]
34. Bāde-i ‘aşḳ **ile** mest olsun o rütbe ḫāṭırım
Bezm-i nūş-ā-nūş-ı ‘ālemde mecāli ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 3). [ile,]
35. Cānān **ile** biz her gece hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 5). [ile,]
36. Beni geh luṭf **ile** dilşād gehī zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 5). [ile,]
37. Raḳib dildār **ile** gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 7). [ile,]
38. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
Revāc eyyāmı geldi Āṣafā sa‘y **ile** iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [ile,]
39. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
Uṣūl **ile** faḳaṭ ol şūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 8). [ile,]
40. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ cāna değişmem
Bir kerre ederse güzelim luṭf **ile** ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [ile,]
41. Şi‘r ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim var iken ol ẕevḳ **ile** sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [ile,]
42. Şaḳın bed’-aşlı ta‘līm **ile** ümmīd-i vefā’ etme
Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 3). [ile,]

43. Kemāl-i ‘ilm ü ‘irfān bā‘iṯ-i faḫr olsa lāyıḳtır
Bilir ehl-i faẕīlet ṣervet **ile** iftiḫār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 10). [ile,]
44. Bugünden seyr eder ehl-i baṣīret sırr-ı ferdāyı
Ẓevāhir yine çeşm-i ẓāhir **ile** i‘tibār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 16). [ile,]
45. Kibār-ı dehre ḳurbet **iledir** noḳsāni-i ḳıymet
Tebā‘üd eyledikçe mihrden meh feyż eder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 9). [iledir, -dir]
46. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
Biñ nāz **ile** başlar ise reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [ile,]
47. Hem-ṣoḥbet olup köfte **ile** bezm-i çemende
‘Uṣṣāḳını da‘vet eder iftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 9). [ile,]
48. Bir ṭarz-ı nevīn **ile** edip ḥüsnüñü tezyīn
Pek ḳoydu şekerler ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 11). [ile,]
49. Bir ṭarz-ı nevīn **ile** edip ḥüsnüñü tezyīn
Pek ḳoydu şekerler ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 12). [ile,]
50. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
Bu bezme gelir şevḳ **ile** hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [ile,]
51. Bir dest-i ṭama‘kār **ile** ġāret edilip de
Lāyıḳ mı ki ṣad çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 29). [ile,]
52. Dikti ‘irfān ḥarīri **ile** ḫayyāt-ı ezel
Ḳāmet-i ṭālib-i ‘irfāna ḳabā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 39). [ile,]
53. Ādemi emn ü selāmet **ile** eyler īṣāl
Menzil-i mes‘adete rāh-ı hüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 49). [ile,]
54. Geliñ ey ehl-i hüner ehl-i vaṭan eyleyelim
Rūz u şeb ṣıdḳ u ḫulūṣ **ile** du‘ā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 58). [ile,]
55. Şems-i ‘irfān füyūżātını neşr ettikçe
Dā’im olsun hele feyż **ile** binā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 60). [ile,]
56. Şu birḳaç beyt **ile** ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
Ṣorar mı ‘āṣıḳ-ı şūrīdesin el-ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 27). [ile,]
57. Gör ne ma‘nālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
‘Aşḳ **ile** bir kerre eylerseñ seyāḥat dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [ile,]
58. Fırına verdik o germ-ülfet **ile** mercimeği
Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 9). [ile,]
59. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
İt raḳībi alarak yār **ile** biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [ile,]
60. Mürdegāna lebleri bir ḫande **ile** cān verir
Cān alır hem ġamze-i ḫūn-ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 13). [ile,]
61. Çekildi himmet-i Ġāzī **ile** Sancaḳta al sancaḳ
Ne mutlu ḫalḳına şimdi vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 11). [ile,]
62. Ṣıdḳ **ile** sözüm budur ki ḥaḳḳı
Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 7). [ile,]
63. Ṣıdḳ ile sözüm budur ki ḥaḳḳı
Taḳrīż **ile** medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 8). [ile,]
64. Ṣıdḳ ile sözüm budur ki ḥaḳḳı
Taḳrīż ile medḥ **ile** ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 8). [ile,]
65. Ol şā‘ir-i nüktedāna yuf kim

Dīvānı bu şi‘r **ile** yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 10). [ile,]

66. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür **ile** şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [ile,]

67. Size bu resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ **ile** te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 2). [ile,]

68. Ta‘ẓīm **ile** tekrīm ile bā-emr-i ilāhī
Taḳdīm-i cevābında derim “aḥsene minhā” (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 3). [ile,]

69. Ta‘ẓīm ile tekrīm **ile** bā-emr-i ilāhī
Taḳdīm-i cevābında derim “aḥsene minhā” (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 3). [ile,]

70. Beni ẕikr eyleyin ḫayr **ile** nāmım yāda geldikçe
O dem bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 1). [ile,]

71. Ufḳ-ı bālā-yı ma‘ārif her ān
Mihr-i faẓlın **ile** eyler leme‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 8). [ile,]

72. Şimdi ne ḥāldedir toḫm-ı ḥarīr
Ḥüsn-i ḥāl **ile** bizi et tebşīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 22). [ile,]

73. Gerçi pek çoḳ ise de noḳsānı
Perde-i afv **ile** setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 58). [ile,]

74. Bir böylesi şi‘r **ile** edebden
Ḥaḳḳı der isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 17). [ile,]

75. Meyl etti göñül ḥüsnüñe ey şūḫ-ı dilārā
Ettim saña ben ḫāhiş **ile** ‘aşḳımı ihdā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 2). [ile,]

76. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ çatal silecek
Önlük **ile** silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 20). [ile,]

77. Duruyor ḳahrı **ile** ḥırmānın
Bir kenārında şöyle dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 23). [ile,]

78. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan
Derdi ḥāl **ile** haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 38). [ile,]

79. Belā’-yı fırḳat **ile** ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
Bıraḳtı gitti beni yār zār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 9). [ile,]

80. Edip esbāb-ı ḳaṭ‘-ı ülfeti hiç yoḳ iken peydā
Rüsūm-ı bī-vefā’yı etse de her ḥāl **ile** īmā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 18). [ile,]

81. Ḫoş geldiñiz sa‘ādet **ile** dem-güẕār olun
Eẕvāḳ-ı dā’imī üzere pāyidār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 1). [ile,]

82. Her demde nā’il-i kerem-i Kirdigār olun
Āmāle nā’iliyyet **ile** pür-mesār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 4). [ile,]

83. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat **ile** ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 6). [ile,]

84. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẕār
Yārān iştiyāḳ **ile** baḳ gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [ile,]

85. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat **ile** ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 12). [ile,]

86. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle şıḥḥat **ile** ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 18). [ile,]

87. Farṭ-ı sürūr u şevḳ **ile** bu ḳalb-i pür-ṣafā
Pervāz eder gibi ediyor meyl-i i‘tilā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 21). [ile,]

88. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun

‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat **ile** ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 24). [ile,]

89. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat **ile** ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 30). [ile,]

90. Şevḳ u ġarāma peyrev olup da biʾl-ihtimām
Vird eyledim şu beyti ḫulūṣ **ile** ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 34). [ile,]

91. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat **ile** ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 36). [ile,]

92. Şöyle bir nāz **ile** at bürḳa‘ı bir yaña açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [ile,]

93. Hiç maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna açıl
Nā’il olmaḳsa meram şöhret **ile** şāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 4). [ile,]

94. Arż-ı enẓār-ı cihān **ile** o pırlanta teni
Cism-i ‘uryān ile ḫayrette bıraḳ her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 9). [ile,]

95. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o pırlanta teni
Cism-i ‘uryān **ile** ḫayrette bıraḳ her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 10). [ile,]

96. Hele bir kerre ḫırām **ile** gülistāna açıl
Açıl ey ġonca-i ter ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [ile,]

97. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ **ile** yüzden peçeler
Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 19). [ile,]

98. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ **ile** geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [ile,]

99. Yüzüñü aç görelim biz ne imiş ḫüsn ü cemāl
İntiẓār **ile** gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 26). [ile,]

100. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ **ile** hiç ṣabra mecāl
Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [ile,]

101. Ben āteş-i hicrānın **ile** böyle yanarsam
Ey nūr-ı mücessem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 5). [ile,]

102. Pā-māl edecekmin beni cevrin **ile** böyle
Yārim hele söyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 9). [ile,]

103. Eylerse seniñ **ile** devam nāz u edālar
Hep bāy u gedālar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 17). [ile,]

104. Bārān-ı belā’ münḳaṭı‘ olsun mu serimden
Şemşīr-i tehevvür **ile** himmetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 6). [ile,]

105. Duydum ki raḳībān **ile** ülfetler edermiş
İnṣāf ediniz çoḳ mudur ölsem kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 9). [ile,]

106. Āṣaf gibi āsūdesidim derd-i cihānın
Tīr-i müjesin görmek **ile** ḳaşı kemānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 24). [ile,]

107. Bunuñ her loḳmasında ‘āşıḳa başḳa ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ **ile** nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 6). [ile,]

108. Kimisi şen ü ṣāṭır nāliş-i aḥbāb **ile** ḫandān
Buña bir çāre buldu ehl-i dil bir ṣāḥib-i iẕ‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 7). [ile,]

109. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli ta‘līmi
Müdevver tepsi üzre hendese fenn **ile** taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [ile,]

110. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
Dü-pençe **ile** ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 36). [ile,]

111. Seḫāyı beẕl ü isrāf **ile** tefsīr eyliyor ẓālim

Ḳalır kendüye elbette cihānda levmet-i lā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 47). [ile,]

112. Kimi dü-dest **ile** boş tepsiye pekçe yapışmıştır
Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [ile,]

113. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini ol sofra-i bezmin
Küsūrāt ü döküntü **ile** ṣaḥnında sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 60). [ile,]

114. Kemāl-i şevḳ **ile** içtikçe içti ḳaldı ḳudretten
Ḫumār-ālūd olup şehlā nigāhı farṭ-ı ‘işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 17). [ile,]

115. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān **ile** elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 28). [ile,]

116. Bir ḫayāl **ile** ḥaḳīḳatler işāret eyleriz
Yādigār-ı ḥażret-i şeyḫ ..... perdemiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 13). [ile,]

117. Hevā-yı ‘aşḳ **ile** kūy-ı ḫarābāta ḫırām ettim
Ümīd-i ẕevḳ u şevḳ ile nice şürb-i müdām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 1). [ile,]

118. Hevā-yı ‘aşḳ **ile** kūy-ı ḫarābāta ḫırām ettim
Ümīd-i ẕevḳ u şevḳ ile nice şürb-i müdām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 2). [ile,]

119. Hele ibrām **ile** ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḥāl olmuş bu şeb ma‘nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 5). [ile,]

120. Ümīd-i la‘l **ile** ebrū-yı yāra baş kesip Yaḥyā
Dil-i dīvānemi der-bend-i zülf-i müşg-fām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 29). [ile,]

121. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
Serdī-i deyden el-amān berf **ile** yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 12). [ile,]

122. Etti bütün pīr ü cevān hep hevl-i cān **ile** fiġān
Gūyā ḳıyāmetten nişān gösterdi çarḫ-ı kīne-ver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 17). [ile,]

123. ‘Avn eyleyip ‘azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
Doldu cihānda her maḥal ḳar **ile** buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [ile,]

124. Verdiler bir telefon **ile** bu tārīḫi ḫaber
Ḫocazāde ‘Ali Beg eyledi ‘uḳbāya sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 3). [ile,]

125. Sen de tārīḫin **ile** ey Āṣaf
Olasın bāb-ı ilāhīye yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 3). [ile,]

126. Ta‘miye oldu iki mıṣra‘ **ile**
Geldi meydāna bu tārīḫ-i güzīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 5). [ile,]

127. ‘Avn-i Bār **ile** olundu tecdīd
Yeni Cāmi‘ ḳapısı oldu bihīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 7). [ile,]

128. Ben de tārīḫ **ile** tes‘īd ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 1). [ile,]

129. Ben şu tārīḫ **ile** tebrīk ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 1). [ile,]

130. Nuṣret-i Yezdān olup tārīḫ-i tebrīkin dedim
Luṭf-ı Ḥaḳḳ **ile** cihāna geldi İsmet Nāsırī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 17, Mısra 2). [ile,]

131. Hem-vāre fırḳatin **ile** nālendedir gönül
Çeşm-i ‘alīl ḥaşre ḳadar eylesin bükā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 11). [ile,]

132. Tārīḫ-i tām-ı fevtini ḥüzn **ile** söyledim
Tāb-efgen oldu cennet-i a‘lāya Māhliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 19, Mısra 1). [ile,]

133. ‘Āleme gelmek için bu mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat sevḳı **ile** iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 12). [ile,]

134. Dest-i ḳudret feyż-i elṭāf **ile** ṣayḳal-sāz olup

Ḳoymasın āyīne-i ḳalbinde āṣār-ı ġubār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 15). [ile,]

135. Maḳdemi **ile** bu nevzādın sezādır etseler
Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 23). [ile,]

136. Maḳdemi ile bu nevzādın sezādır etseler
Ḫānedānı şevḳ **ile** bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 24). [ile,]

137. Böyle bir ṣāḥib-kemāli çarḫ żāyi‘ eyledi
Aġlasın tā ḥaşre dek yād **ile** çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 18). [ile,]

138. Cennet-i a‘lāda ḥūrīlerle hem-meclis olup
Luṭf-ı Yezdān **ile** bulsun nār-ı dūzaḫdan emān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 20). [ile,]

139. Bā‘iṯ-i ḳaṣd-ı ḥayātı neydi ma‘lūm olmadı
Bir yed-i nā-merd ḳıydı ẓulm **ile** ol ḥażrete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 2). [ile,]

140. Ġonca-i ‘ömrü şebābında ḫazān-dīde olup
Ṣarṣar-ı sām-ı ecel **ile** ṣarardı ṣoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 2). [ile,]

141. Añılsın ḫayr **ile** ḥürmetle nāmı yāda geldikçe
Aḳıtsın eşk-i ḥasret-dīde bā-resm-i vefākārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 3). [ile,]

ilm: İlim, bilgi.

1. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir ṣaḫṣı miḥnette
Çıḳardı **‘ilmi** ḳalbimden şu miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 34). [ilmi, -i]

2. ‘Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
Ne müşkil **‘ilm** aḫlāḳın cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [‘ilm,]

3. Ri‘āyet ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat **‘ilmine** bir fikr-i ra‘nādır
Edeb bir başḳa feyż-i neşve-efzā meclis-ārādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 31). [‘ilmine, -i, -(n)e]

iltifāt: Teveccüh, ilgi, güler yüz.

1. Eyledin bir **iltifāta** ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle mi ey fitne-cū ‘uşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 5). [iltifāta, -a]

2. Maẓhar olur ise **iltifāta**
Nāz eyler o demde kā’ināta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 23). [iltifāta, -a]

imām: Namazda kendisine iktidâ olunan zat.

1. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 6). [imām,]

2. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 12). [imām,]

3. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 18). [imām,]

4. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 24). [imām,]

5. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 30). [imām,]

6. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 36). [imām,]

7. Dört ṭarafta gidip i‘lān edildi tārīḫ

Mescid-i cennete de oldu Zekī Ḫoca **imām** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 4). [imām,]

īmān: Allah'a inanma, dînî inanç.

1. Su'āl et cān veren cānānı uġrunda Ḥayātīye
   Eder mi "ba'ṣu ba'de'l-mevt"e de **īmān** ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 12). [īmān,]

īmā': Açıkça söylemeden üstü kapalı olarak anlatma.

1. Gehī firāḳ gehī vuṣlat eyliyor **īmā'**
   Nedir sebep bilemem bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 5). [īmā',]

imrār: Geçirmek.

1. Çeken degil ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
   O kimse 'ārif-i dānā ki eyliyor **imrār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 24). [imrār,]

imtiḥān: Denemek, sınama.

1. Buyursun **imtiḥāna** bunda erbāb-ı ṭabīat var
   Bu fi'l-i ḥikmet-āmīzi 'aceb taḥḳīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 65). [imtiḥāna, -a]

imtizāc: Kaynaşma, uyuşma.

1. Naṣıl kim şīrler rūbāhlarla **imtizāc** etmez
   Emīn ol ey göñül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 5). [imtizāc,]

inan-: Bir şeyi doğru olarak benimsemek,ona güvenmek.

1. Söylemez bilirim yalan gözlerin
   Beni aldatmıyor **inan** gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 20). [inan,]
2. Kime elmādır desem yañağını **inanır**
   Şeftāli yemiş gibi durmaz aġzı şulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 7). [inanır, -ır]
3. Ḥużuruñda seni ger ḳalkışırsa medḥe bir kimse
   İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 20). [inanma, -ma]
4. Verdiği vaʿdeye cāndan **inandım**
   Va'dini ifa'da ṣādıḳtır ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 25). [inandım, -dı, -m]
5. Bir şeb ki baña va'd-i viṣāl ettiñ **inandım**
   Tāb-ı ruḫuña meyl ile āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 1). [inandım, -dı,-m]
6. Gūşe-i maḥviyyet içre i'tilā göstermeye
   Hīç **inanma** kim żarūretten ederse iştikā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 26). [inanma, -ma]
7. Gel **inanma** sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
   Ṣanma bu 'âlemde bir dem fitne-i a'dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 5). [inanma,-ma]

'ināyet: Himmet, lütuf, iyilik.

1. Biziz īcād eden cūd u seḫāyı ḥaḳ ṭarīḳatte
   Bize hem-pā degildir Ḫātem-i devrān **'ināyette** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 72). ['ināyette, -te]

2. Her baḳışta dīdeme bir başḳa ‘ālem gösterir
Luṭf-ı Ḥaḳ bu ḥāli etmiştir **‘ināyet** daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 8). [‘ināyet,]

ince: Kendi cinsinden olanlara göre kalınlığı az olan.

1. Baḳ **ince** şekerler döşemiş sīne-i ṣāfa
Gūyā ki bürünmüş dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 15). [ince,]

inci: İstiridye cinsinden deniz hayvanlarının içinden çıkarılan ve süs eşyası olarak kullanılan küçük, yuvarlak, sert, sedefli tane.

1. Bir zamān oldu ki bu ḳoca millet
Elmās **incilerle** bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 6). [incilerle, -ler, -le]

incilā: Görünme, belli olma, belirme, tezâhür etme.

1. Nūr-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳla **incilā** göstermeye
Perde ḳordum bezm-i ‘irfāna ṣafā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 3). [incilā,]

incin-: Gücenmek, gönül koymak, gücüne gitmek.

1. ‘Aceb kim zār u giryān olmamış **incinmemiş** kimdir
Ḥayāt-ı derd elem-encāmdan bu dehr-i pür-ġamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 1). [incinmemiş, -me, -miş]

ind: Yan, nezd, kat, huzur.

1. Hīçtir **indinde** ser-tā-pā ṣü’ūnāt-i cihān
Böyledir ‘ālemde hep iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 27). [indinde, -in, -de]

infikāk: Ayrılık, bir arada olmamak.

1. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez **infikāk**
Kimdir ilḳā’ eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [infikāk,]

īn-ḥāl-rā: Bu halin.

1. Ṣüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb **īn-ḥāl-rā** yaḫ-beste ṣüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [īn-ḥāl-rā,]

inkişāf: Meydana çıkma, aşikâr olma.

1. Süfehā’ ḥırṣına pā-māl hemen olmayasın
İnkişāf ‘aşḳ u hevāsıyla fenā’ bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 14). [inkişāf,]

inkisār: Kırgınlık.

1. Görünmez ehl-i dilān iġbirār ḥālinde
Bulunsa her ne ḳadar **inkisār** ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 2). [inkisār,]

inṣāf: Acıma duygusuna, merhamete ve vicdana dayalı adalet.

1. **İnṣāfı** ḳoyup ḳatlime niyyetler edermiş
Düşmenlerime luṭf u mürüvvetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 7). [inṣāfı, -ı]
2. Vefā’sızdır demiş **inṣāfsız** ḳalbi ḫilāfında

Yine saġ olsun ol meh-pāre-i vicdān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 35). [inṣāfsız,]

inṣān: İnsanoğlu, adem.

1. Mes‘ūt olmaḳ yalñız sa‘ādet midir
   Ḥalḳla mes‘ūt olan **insān** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 2). [insān,]
2. Hayḳırdı yettiği ḳadar āvāzı
   Ḳahr altına girmez her **insān** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 4). [insān,]
3. Daġ olsa bile tāb getirmez buña **insān**
   Cānım saña ḳurbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 11). [insān,]
4. Buña ṣūrette **insān** sīretā ḥayvān demek elyaḳ
   Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [insān,]
5. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
   Benliği terk et eger **insān** olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 24). [insān,]
6. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
   Verir biñ neş’e alsañ bir ayaġ **insāna** destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [insāna, -a]
7. Bir öyle ḳar verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der bī-iştibāh **insān** daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 6). [insān,]
8. Çoḳ mudur lāl ederse **insānı**
   Orada bir de aşçı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 13). [insānı, -ı]

intikâm: Öç almak.

1. Aldın felekten âḫir-i kâr **intiḳâmımı**
   Ey âḫ-ı sîne-dûz-ı felek âferîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 9). [intiḳâmımı, -ı, -mı]

intiẓār: Bekleme, bekleyiş, gözleme.

1. Hemān eyleyegör va‘d-i vuṣlatı incāz
   Bıraḳma ġamzedeni **intiẓār** ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 20). [intiẓār,]
2. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor **intiẓār**
   Yārān iştiyāḳ ile baḳ gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 7). [intiẓār,]
3. Yüzüñü aç görelim biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
   İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 26). [intiẓār,]

ircā‘: Geri döndürmek, döndürülmek.

1. Her ānına biñ cihān verirdim
   İrcā‘ına ‘ömrüñ olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 2). [ircā‘ına, -ı, -na]

‘irfān: Manevi ve ruhi tecrübeyle edinilen sezgisel bilgi.

1. Dikti ‘irfān ḥarīri ile ḫayyāt-ı ezel
   Ḳāmet-i ṭālib-i **‘irfāna** ḳabā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 39). [‘irfān,]
2. Faẓl u **‘irfānına** yoḳtur pāyān
   Ġayr-i ḳādir onu tavṣīfe zebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 3). [‘irfānına, -ı, -na]

‘īsā: Hz. İsa peygamber.

1. Ḥayāt-efzā olan dil-mürdeye enfās-ı luṭfundur
Seni ilḳā'-yı rūḥ etmekte ben **'İsāya** benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 6). [ʻiṣāya, -ya]

īṣāl: Ulaştırma, eriştirme.

1. El açıp eyleyelim rūz u leyāl
Dergeh-i Ḥaḳḳa duʻā'lar **īṣāl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 2). [īṣāl,]

īsār: İkram, bahşiş.Cömertlikle verme.

1. Getir getir baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf **īṣār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 22). [īṣār,]

ise: Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini ister **isem** ʻaceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [isem, -m]
2. Dillerde eṣer mi ḳalır ārām u sükūndan
Nāz ile ḫırām eyler **ise** serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 6). [ise,]
3. Ḥüsn etti ẓuhūr sende gözüm ʻaşḳ **ise** bende
Şāh etti seni mülket-i ḫüsne beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 1). [ise,]
4. Güzeller bī-vefā' yārān sitem-cū baḫt **ise** maʻkūs
Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [ise,]
5. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
Biñ nāz ile başlar **ise** reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [ise,]
6. Ẓulmet-i cehle bedel neşr-i żiyā-yı ʻirfān
Var **ise** eyleyecek şems-i ḍuḥā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 24). [ise,]
7. Her gören ʻāşıḳ-ı şūrīde-i dil-beste olur
Arż-ı ḫüsn eyler **ise** māhliḳā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 32). [ise,]
8. Meyve-i telḫ-i nedem ḥāṣıl olur vermez **ise**
Naḫl-i gülzār-ı ḥayat berg ü nevā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 53). [ise,]
9. Nīle teşbīh edemem Nīl **ise** çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ yaşı dolar bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 3). [ise,]
10. Bu resme her ne dem eyler **isem** ʻaṭf-ı naẓar dilde
Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [isem, -m]
11. Gerçi pek çoḳ **ise** de noḳsānı
Perde-i afv ile setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 57). [ise,]
12. Gerçi noḳsānları ḥadden efzūn
Ḳıymet-i kāle-i ḳadri **ise** dūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 50). [ise,]
13. Maẓhar olur **ise** iltifāta
Nāz eyler o demde kā'ināta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 23). [ise,]
14. Manẓūme demek de söz degildir
Eş'ār **ise** başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 20). [ise,]
15. Bir böylesi şi'r ile edebden
Ḥaḳḳı der **isem** ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 18). [isem, -m]
16. ʻAṣrī ḫanımlar nūrdur
Diller **ise** pervānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 8). [ise,]

17. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa da ḫālī n'idelim
Rü'yet el vermez **ise** sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 34). [ise,]
18. Böyle ḳābildir eger ġılmān **ise** ḳaṣd u merām
Zāde-i 'Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 29). [ise,]
19. Böyle ḳābildir eger ġılmān **ise** ḳaṣd u merām
Zāde-i 'Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 35). [ise,]
20. Böyle ḳābildir eger ġılmān **ise** ḳaṣd u merām
Zāde-i 'Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 23). [ise,]
21. Böyle ḳābildir eger ġılmān **ise** ḳaṣd u merām
Zāde-i 'Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 17). [ise,]
22. Böyle ḳābildir eger ġılmān **ise** ḳaṣd u merām
Zāde-i 'Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 11). [ise,]
23. Böyle ḳābildir eger ġılmān **ise** ḳaṣd u merām
Zāde-i 'Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 5). [ise,]
24. Görmez **ise** bir gün seni bu dīde-i giryān
O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 1). [ise,]
25. Eger var **ise** de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden var mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [ise,]
26. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
Kimi aç **ise** de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [ise,]
27. 'İlācıñ 'aks-i te'sīriyledir hep ettiği efġān
Bu 'işretgāh-ı nūş-ā-nuşta luṭf eyler **ise** cānān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 8). [ise,]
28. Günāhım ḥadden efzūndur belā'-yı ma'ṣiyet vāfir
'İbādet meyli nā-bud ḫāhiş-i 'işyān **ise** ẓāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 22). [ise,]
29. Ḫarīdārı **iseñ** gencīnesin bul öyle ṭālib ol
Bulunmaz cevher-i 'irfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 3). [iseñ, -ñ]

iskemle: Sandalye.

1. Sekiz on eski üskü **iskemle**
İki aḳsaḳ masa merāsimle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 21). [iskemle,]

ism: Ad, nam.

1. Eyler ḫayāl **ismini** tārīḫ-i tehniyet
Geldi cihāna yümn ola Yümniyye Dilrübā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 3). [ismini,-i,-n, -i]
2. Şi'r **ismine** Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭab'-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 13). [ismine, -i, -n, -e]

iste-: İstemek, talep etmek.

1. Erbāb-ı 'izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār **ister**
Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile elbet bir sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 1). [ister, -r]
2. Erbāb-ı 'izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār ister

Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile elbet bir sāġar **ister** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 2). [ister, -r]

3. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger **ister**
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 3). [ister, -r]

4. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer **ister** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [ister, -r]

5. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger **ister**
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [ister, -r]

6. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer **ister** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [ister, -r]

7. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer **ister** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [ister, -r]

8. Şeker yoḳken evde bir içim çaylıḳ
Mektep taḳsiṭ **ister** bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 46). [ister, -r]

9. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini **ister** isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [ister, -r]

10. Hemān **ister** ki dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā ṣūḫ-ı müsteḫnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [ister,-r]

11. O ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāṣā
Göñül **ister** o da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [ister, -r]

12. Naṣıl tezyīf etmek **ister** onlar fi‘l-i ra‘nāyı
Mizāca nā-muvāfıḳ ‘addeden taḳsīm-i ġarrāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 63). [ister, -r]

13. Luṭf-ı Bārīden göñül **ister** ki olsun dā’imā
‘İzzet ü iḳbāli bī-ḥad rūz-ı ‘ömrü bī-şümār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 21). [ister, -r]

14. Göñül isteğidir olsa da eger
İstemez mi ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 24). [istemez, -mez]

15. Añlar niḳāṭ-i şi‘rimi her nüktedān olan
Fehminde Āṣafā onu hiç zaḥmet **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 16). [istemez, -mez]

16. Firdevs-i vuṣlata eren üftādegān-ı ‘aşḳ
Etmez liḳā-yı ḥūra naẓar cennet **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 14). [istemez, -mez]

17. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate dil-besteyim müdām
Bir dilber-i mecāz ile dil ülfet **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 12). [istemez, -mez]

18. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz mi var arada külfet **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 10). [istemez, -mez]

19. Biz āsitāna yüz süreriz her dem ey perī
Müştāḳ-ı dil-rübūde olan da‘vet **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 8). [istemez, -mez]

20. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr
Āşıḳ mı var ki sevdiğine vuṣlat **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [istemez, -mez]

21. Ḫoş-būydur o gül ki diger nükhet **istemez**
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [istemez, -mez]

22. Ḫoş-būydur o gül ki diger nükhet istemez
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 2). [istemez, -mez]

23. Vaḥdet o ḳara gözlü ile ġāyedir baña
Sevdā' ḳażiyyesinde göñül şirket **istemez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 4). [istemez, -mez]

24. **İstemez** baḳmayı ne gülşene ne meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 1). [istemez, -mez]

25. Ol vaḳit aldım ele bir ḫāme
İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 38). [istedim, -di, -m]

26. Olmaḳ **isterseñ** eger dehrde dünyā güzeli
'Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 37). [isterseñ, -r, -se, -ñ]

27. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḥs etmek **isterseñ**
Beni söylet ḫumār-ālūd olan rindānı söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 1). [isterseñ, -se, -ñ]

28. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [isterim, -r, -im]

29. Eğilip gizlice cān ḳulaġıma
İstediğin ḫāin vuṣlattır dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 16). [istediğin, -dik, -in]

30. **İsterse** cihān ḥalḳı bütün düşmenim olsun
Ol şūḫ-ı vefā'-pīşe hemān bes benim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 1). [isterse, -r, -se]

31. **İsterse** göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 15). [isterse, -r, -se]

istek: Istek, heves.

1. Göñül isteğidir olsa da eger
İstemez mi ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 23). [isteğidir, -i, -dir]

istiġna': Bir şeye karşı nazlı davranma.

1. Seni ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
Nedir ettiğin bu **istiġna'** bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 34). [istiġna',]

istiḳbāl: Gelecek, gelecek zaman.

1. Ḳalır bî-behre **istiḳbâlde** elbet reyânlar hep
Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [istiḳbâlde, -de]

istiḳlāl: Başlı başına olma, kendi başına olma, kimseye tâbi olmayıp kendi kendine olma, hürriyet.

1. **İstiḳlāl** denilen ḳurtuluş günü
Ḫaṭay Türklerine büyük şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 15). [istiḳlāl,]
2. Ḫaṭay bölgesine verip **istiḳlal**
Erler meydānıdır bu meydān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 7). [istiḳlal,]
3. Ḫaṭay **istiḳlālin** ṭutup da esās
Atatürkten çıḳan bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 19). [istiḳlālin, -in]

istiḳrār: Belli bir noktada karar kılma, karar ve sebat üzere bulunma.
1. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi **istiḳrārını**
Ol tecellīdir veren ḥālā leṭāfet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 3). [istiḳrārını, -ı,-nı]

istirāḥat: Rahat bulmak, rahatlanmak.
1. Baḳıp aḥvāl-i dehre būd u nā-būdundan el çektim
Sa‘ādet **istirāḥat** gūşe-i vaḥdettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 10). [istirāḥat,]

istiṣmām: Koklama, koku alma.
1. Bū-yı zülfün öyle mest etti meşām-ı ḫāṭırı
Ġayrı **istiṣmāma** Āṣaf ḳudret-i şem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 18). [istiṣmāma, -a]

iş: Yapılan şey, davranış, eylem.
1. Ḳahramān Başvekil İsmet İnönü
Ḫaṭay **işinde** de ḳazandı ünü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 14). [işinde, -i, -n, -de]
2. Vergi a‘şār **işi** bulmaz ḳolaylıḳ
Ḳalbe feraḥ verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 47). [işi, -i]
3. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā’dır her **işi**
Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [işi, -i]
4. Bezmi hele ben **‘āşıḳa** bir cā-yı ṣafā’dır
Bir vādi-i muẓlimde işim āḫ u bükā’dır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 14). [işim, -im]
5. Uṣūlī **işleri** tā ortadan aldırmalar yoḳtur
Mürā‘āt-i edeb var bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 37). [işleri, -ler, -i]
6. Moda bilmezdi nedi yalñız **işitmişti** adın
Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 32). [işi, -i]
7. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
Ṭatlıya baġlanmadı biz de bıraḳtık her **işi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 38). [işi, -i]
8. Ne sebep oldu sükūna āyā
İşlerin keşreti midir acabā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 20). [işlerin, -ler, -in]

işāret: İz, alamet, emare.
1. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
Her ṣabāḥ ‘ulviyyetin eyler **işāret** dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 14). [işāret,]
2. Bir ṣūḫ-ı ‘aṣrī ḫoş-ḫırām
Verdi **işāretle** selām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 10). [işāretle, -le]
3. Derūnī bir **işāret** beklerim şehlā nigāhından
Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 39). [işāret,]

işit-: Duymak, haber almak.

1. Moda bilmezdi nedi yalñız **işitmişti** adın
   Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 31). [işitmişti, -miş, -ti]
2. Beni ser-defter-i ʻuşşāḳa yazmıştı **işitmiştim**
   ʻAceb o şāh-eşer ol kātib-i dīvān ne ʻālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 31). [işitmiştim, -miş, -tim]
3. Feryād **işitmiyor** ne Şam ne Ḥaleb
   O illere ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 15). [işitmiyor, -mi, -yor]
4. Nice demden beri bir ṭatlı süḫan
   İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 12). [işitilmez, -il, -mez]
5. **İşitilmezse** eger güftārın
   Ne olur ḥāli dil-i bīmārın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 15). [işitilmezse, -il, -mez, -se]
6. Aḳvām Meclisinde **işiten** herkes
   El-aman bu sesten el-aman dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 11). [işiten, -en]

işkence: Eziyet, azap.

1. Miʻde doldurmaḳ orda baḳ nice
   Ādeme en büyük bir **işkence** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 72). [işkence,]

işte: Edat. Bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz, aha, ahacık.

1. **İşte** budur benim senden dileğim
   Göñül ne olurdu ḫandan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 7). [işte, -te]
2. Çeşm-i ġazāl ġamze-i ḫūn-ḫāra āşinā
   İşte budur ḳażiyye-i ḫüsrān-ı yectemiʻ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 15, Mısra 2). [işte, -te]
3. Göz öñüñde duruyor baḳsana **işte** modeli
   Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 39). [işte, -te]
4. Bilmiş ol kim zāde-i ʻAbdülvaḥāb ne māldır
   İşte ġılmāna bu ḫāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 34). [işte, -te]
5. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var mı
   Buyursun **işte** meydān bunda ḳānūn-ı şerīʻat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 70). [işte, -te]
6. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu **işte** bu ya
   Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā' göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 29). [işte, -te]
7. **İşte** sermāyesi bütün bunlar
   Görmek arzū eden buyursunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 51). [işte,]
8. Bu belā'lı yaman Bilal Çavuşun
   İşte dükkānı durmayın ṣavuşun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 74). [işte,]
9. Ben ettim **işte** viṣāle liyāḳatım ibrāz
   Revā mı eylemek artıḳ zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 17). [işte,]
10. Sensin dil-i ġam-nāke meserret veren **işte**
    Sensin baña ümmīd-i saʻādet veren işte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 19). [işte,]
11. Sensin dil-i ġam-nāke meserret veren işte
    Sensin baña ümmīd-i saʻādet veren **işte** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 20). [işte,]

ʻişret: İçki içme, içki.

1. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ṣādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā' ol **'işret** ol ḥālet o 'ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). ['işret,]

iştihā': Arzu, istek.

1. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin
Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol **iştihā'** 'azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 58). [iştihā',]
2. Telḫ-kām etti bizi 'aṣrīliğin ḫām mişmişi
Ḳalmadı artıḳ cesāret **iştihā'** göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 40). [iştihā',]

iştiyāḳ: Hasret,özlem.

1. **İştiyāḳ** oldu göñülde ġālib
Dergeh-i faẕlını oldum ṭālib (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 27). [iştiyāḳ,]
2. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẓār
Yārān **iştiyāḳ** ile baḳ gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [iştiyāḳ,]

'işve: Cilve, naz, eda.

1. Biñ dilbere biñ **'işveye** biñ cāna değişmem
Bir kerre ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 7). ['işveye, -ye]
2. Bu **'işve** bu edā bu tenāsüb bu ān ile
Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). ['işve,]

'işvedār: Naz ve eda sahibi, cilveli.

1. Gözümden olsa da mehcūr olmaz elbette
Dil-i nizārdan ol **'işvedār** dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 8). ['işvedār,]

it: Köpek.

1. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
İt raḳībi alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [it,]

i'tibār: Değer, önem.

1. Bugünden seyr eder ehl-i başīret sırr-ı ferdāyı
Ẓevāhir yine çeşm-i ẓāhir ile **i'tibār** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 16). [i'tibār,]
2. Bulur bu 'ālem-i 'irfānda ḳıymet-i dīger
Yaşar ḳıyāmete dek **i'tibār** ḫālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 30). [i'tibār,]

i'tidāl: Denge.

1. Ḳumāş-ı nīk-ef'al gibi dünyāda ḳumāş olmaz
Ri'āyet eylenilse **i'tidāle** cān ḫırāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 42). [i'tidāle, -e]

i'tilā: Yükselme,yücelme.

1. Gūşe-i maḥviyyet içre **i'tilā** göstermeye
Hīç inanma kim żarūretten ederse iştikā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 25). [i'tilā,]
2. Akl-ı selim ẕekā'-yı fehim 'iffet-i muḳīm
Aṣḥābınıñ ki ḳadri eder 'arşa **i'tilā'** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 6). [i'tilā',]

i'tinā: Yakın, dost; bildik, tanıdık.

1. Bunuñ neşrinde şimdi ‘āleme bir ḥüsn-i niyyet var
Durup cem‘iyyet-i şi‘r ü edebde i‘tināālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 96). [i‘tināālarla, -lar, -la]

ittişāl: Yakınlık, bağlantı, vasıl olma.

1. Āşıḳ oldumsa beni ‘ayb etmeyin ey dostān
Tā ezeldendir o yāre **ittişāli** gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 12). [ittişāli, -i]

‘iyān: Belli, açık, ortada.

1. **‘Iyāndır** dest-i sīmīninde ol nāzende sāḳīnin
Sebū-yı bāde nāzik sāġar-ı ser-şār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 5). [‘iyāndır,-dır]

iẓhār: Açığa vurma, meydana çıkarma, gösterme, âşikar etme.

1. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
Revāc eyyāmı geldi Āṣafā sa‘y ile **iẓhāra** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [iẓhāra, -a]
2. Taḳsīmini bu ṭarz-ı nevīn üzre görünce
Şādī-i dilin başladı **iẓhāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 20). [iẓhāra, -a]

‘izzet: Değer, ululuk, yücelik.

1. Dün bir emriñ baña **‘izzetle** şeref verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [‘izzetle, -le]
2. Ṣanma erbāb-ı ḫıred bir yerde kim ẕilletlenir
‘Ālem-i vaḥdet de olsa feyż alır **‘izzetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 2). [‘izzetlenir, -le, -n, -ir]

ılık: Soğuk sıcak arası.

1. Baḳtım uyumuştu bizim küçücük
Ilıḳ dudağından aldım öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 38). [ilıḳ,]

ıżtırāb: Acı, keder.

1. Gören duyan ḫalḳın **ıżṭırābını**
Ziyān ṣayan mülküñ şu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 17). [ıżṭırābını, -ı, -n, -ı]

jāle: Sabahları yaprak ve çiçeklerde görülen su damlaları, çiy, şebnem.

1. Mahabbet bağının her **jalesinden**
Yüzlerinde vardır ter taneleri (Yahyazāde Āsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 11). [jālesinden, -si, -(n)den]
2. Pek özenmiş de tabîat sanki îcâd eylemiş
Jâleden fevvâre her fevvâreden bir cûy-bâr (Yahyazāde Āsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 10). [jāleden, -den]

jandarma: Güvenliği sağlamak ve kamu düzenini korumakla görevli silahlı askeri inzibat kuvveti.

1. **Jandarması** derttir kolcusu bela
Halkın görmediği neler kalmadı (Yahyazāde Āsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 63). [jandarması, -sı]

kābil: Mümkün, uygun olan.

1. Böyle **ḳābildir** eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 17). [ḳābildir, -dir]
2. Böyle **ḳābildir** eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 29). [ḳābildir, -dir]
3. Böyle **ḳābildir** eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 35). [ḳābildir, -dir]
4. Böyle **ḳābildir** eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 5). [ḳābildir, -dir]
5. Böyle **ḳābildir** eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 11). [ḳābildir, -dir]
6. Böyle **ḳābildir** eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
   Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu ṭarīḳında imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 23). [ḳābildir, -dir]

kābiliyyet: Herhangi bir şeye karşı doğuştan gelen yatkınlık.

1. Çekilmiş ‘andelībān-ı gülistān **ḳābiliyyetten**
   Ribāṭ-ı maṭlaba zāġ-ı keçeller reh-nümūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 5). [ḳābiliyyetten, -ten]

kabr: Mezar.

1. Rāḥat etsin ten-i nāzendesi tā rūz-ı ḳıyām
   Nūr-ı raḥmetle żiyādār ide **ḳabrin** ilāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 2). [ḳabrin, -i, -n]

kabristân: Mezarlık.

1. Bize dünyā da hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā
   Leb-ā-leb mi perī-rūlarla **ḳabristān** ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 22). [ḳabristān,]

kaçır-: Kaybetmek, elden gitmek.

1. Ḳocaḳarı soġuttu germi-i bezm-i çemenzārı
   Ḳaçırdı neş’e-i ẕevḳ-ı bahārı şevḳ-ı ezhārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 2). [ḳaçırdı, -dı]
2. **Ḳaçırdı** ġoncayı gülzārdan zār eyleyip bülbül
   Ne ḥāli bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 33). [ḳaçırdı, -dı]
3. **Ḳaçırdı** ṣabr u ārāmı göñülden ‘aşḳ-ı āteş-zen
   Yanıp ḳavruldum āḫir sūziş-i miḥnetle her dem ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 21). [ḳaçırdı, -dı]

kadar: Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.

1. Hayḳırdı yettiği **ḳadar** āvāzı

Ḳahr altına girmez her insān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 3). [ḳadar,]

2. Arż-ı dīdār eyle ey meh āşıḳa kim bu **ḳadar**
Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [ḳadar,]

3. Yaġmā edilip yerlere serilmemek üzre
Ne vaḳte **ḳadar** āḫ ede yalvara künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 28). [ḳadar,]

4. Bī-hūde degilmiş bu **ḳadar** sa‘y ü ‘ameller
Biñler yaşasın sizleri i‘māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 7). [ḳadar,]

5. Görünmez ehl-i dilān iġbirār ḥālinde
Bulunsa her ne **ḳadar** inkisār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 2). [ḳadar,]

6. Taḥammül etse de gönlüm firāḳa her ne **ḳadar**
Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 13). [ḳadar,]

7. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim ṣubḥa **ḳadar** ẕevḳ ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [ḳadar,]

8. Ne **ḳadar** olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
Açıl ey nazlı güzel ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 35). [ḳadar,]

ḳadd: Boy, kamet.

1. Ḳara bürünmüş her niḥāl **ḳaddi** dü-tā miṣl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 19). [ḳaddi, -i]

ḳadın: Erişkin dişi insan, hatun, hatun kişi.

1. Moda bilmezdi nedi yalñız işitmişti adın
Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi **ḳadın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 32). [ḳadın,]

2. Ben bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan **ḳadın**
‘Aḳlı ẕekā’sı ‘iffeti lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 1). [ḳadın,]

3. Baña öyle gelir ki **ḳadınların** her yanı
Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [ḳadınların, -lar, -ın]

ḳadınbudu: Kadınbudu yemeği.

1. Ṣanki ṭatlı göbeği ayva ḳompostosudur
Bacaḳlar **ḳadınbudu** ..... kutusudur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 16). [ḳadınbudu]

ḳadr: Değer, itibar, haysiyet,.

1. Verince iġbirār-ı ḫāṭır oldum pāyimāl ammā
Esīr-i dām-ı zülfün eyledin **ḳadrim** bülend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 8). [ḳadrim, -im]

2. Akl-ı selim ẕekā’-yı fehim ‘iffet-i muḳīm
Aṣḥābınıñ ki **ḳadri** eder ‘arşa i‘tilā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 6). [ḳadri, -i]

3. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār ḥālinde
Olur bu naẓmımıñ elbette **ḳadri** bālā-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 26). [ḳadri,-i]

kāfī: Yeterli, yeter.

1. Kütüb-i ‘ilm ü edeb kilk-i hüner **kāfīdir**
Ṭālib-i ṣıdḳ u vefā’ya rüfeḳā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 41). [kāfīdir, -dir]

2. Cānāna dil ü cānı fedā’ cānıma minnet

Kāfî ki ḳadem bastığı yer medfenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 4). [kāfî,]

kahr: İnsanın içine işleyen derin üzüntü, sıkıntı, keder.

1. Duruyor **ḳahrı** ile ḥırmānın
   Bir kenārında şöyle dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 23). [ḳahrı, -ı]
2. Bütün eşyā'sını o dükkānın
   Ḳahrı altında şanki ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 42). [ḳahrı, -ı]
3. Hayḳırdı yettiği ḳadar āvāzı
   Ḳahr altına girmez her insān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 4). [ḳahr,]

ḳahramān: Savaşta yiğitlik ve cesaret göstererek korkusuzca dövüşen kimse, yiğit, bahadır.

1. **Ḳahramān** Başvekil İsmet İnönü
   Ḫaṭay işinde de ḳazandı ünü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 13). [ḳahramān,]

kahvehāne: Para ile kahve, çay vb. şeyler içilen ve oturulup konuşulan, vakit geçirilen dükkan.

1. İki üç **ḳahveḫāne** olduḳça
   Muntaẓam ḫoş güzel yorulduḳça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 3). [ḳahveḫāne,]

kākül: Saç, perçem.

1. Şarı enfes şaçına gazlibenat dediler
   Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 2). [kāküli, -i]
2. Ser-i zülf-i ḳafādār olduġuñ i'lān eder püskül
   Perīşān-ḥāl ile **kākülleri** ḥayrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 2). [kākülleri, -ler, -i]
3. Ḳoyup **kākülleri** bir yaña zülf-i yāra meyl eyler
   Diyār-ı ḥüsnü tā baştan başa seyrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 11). [kākülleri, -ler, -i]
4. Mürġ-i dil-i sevdā'zedenin mālı cāndır
   Baġlandı o **kākül** gibi bir şırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [kākül,]
5. Tâb-efgen oldu **kâküle** ruḫsâr-ı yâri gör
   Ey dil cihân-ı ḥüsnde leyl ü nehârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 1). [kâküle, -e]
6. Esbāb-ı cem'iyyet ona
   Kāküllerinde şānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 4). [kāküllerinde, --ler-in-de]
7. Olduḳça **kâkülün** teli naḳş-ı cebîn saña
   Diller rübûde olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 1). [kâkülün, -ün]

kakülheva: Kake tatlısı.

1. Gözler badem şekeri burun muz murabbası
   Ḳulaḳlar **kakülheva** yüzler irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 4). [kakülheva,]

kal-: Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

1. Sebep şorma şaḳın ḳalsın ḳapalı
   Hem de deme şeker meker **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 51). [ḳalsın, -şın]
2. Cevri mādam kendine mu'tād edinmiş ol perī
   Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 14). [ḳalması, -ma, -sı]

3. Bī-çāre ehāli kimsesiz **ḳalmış**
Bu derdlere dermān bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 11). [ḳalmış, -mış]
4. Verecek **ḳaldı** mı millette ‘aceb
Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 13). [ḳaldı, -dı]
5. Ḫāṭıra almaz düşüñmezdim nedir ferdā-yı ‘aşḳ
Nerde **ḳaldı** nerde ol şīrīn-dehen Leylā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 8). [ḳaldı, -dı]
6. **Ḳalırsa** nār-ı firāḳı göñülde yārin eger
Ṣadā-yı āḫ u enīnim ṣadā-yı ra‘di geçer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 11). [ḳalırsa, -ır, -sa]
7. Dopdolu **ḳaldığı** için her gāh
Ḳazanın yüzleri müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 39). [ḳaldığı, -dık, -ı]

kal-: Sabit durmak, değişmemek.

1. Bir gün olur baña acır mı bilmem
Yoḳ bu gidiş böyle **ḳalır** mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [ḳalır, -ır]
2. **Ḳalır** bî-behre istiḳbâlde elbet reyânlar hep
Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [ḳalır, -ır]
3. Ma‘dūm olur bu gördüğün ekvān gün olur
Bāḳī **ḳalır** mı hīç Aṣaf māsivā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 10). [ḳalır, -ır]
4. Dillerde eṣer mi **ḳalır** ārām u sükūndan
Nāz ile ḫırām eyler ise serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 5). [ḳalır, -ır]
5. Hüner görüñmelidir neş’edār ḥālinde
Ḳalır mı gizli göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 6). [ḳalır, -ır]
6. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli **ḳaldıkça**
Revāc eyyāmı geldi Āṣafā sa‘y ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 9). [ḳaldıkça, -dıḳça]
7. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında **ḳalış**
Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 23). [ḳalış, -ış]

kal-: Geriye kalmak.

1. Kemāl-i şevḳ ile içtikçe içti **ḳaldı** ḳudretten
Ḫumār-ālūd olup şehlā nigāhı farṭ-ı ‘işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 17). [ḳaldı,-dı]
2. Seḫāyı beẕl ü isrāf ile tefsīr eyliyor ẓālim
Ḳalır kendüye elbette cihānda levmet-i lā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 48). [ḳalır, -ır]
3. Ṣoñ kāseyi ver de burdan göçelim
Saña **ḳalsın** Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 36). [ḳalsın, -sın]

kal-: Var olmamak, yok olmak.

1. Şimdi yoḳtur evde burġul bir aşlıḳ
Çañaḳ çömlek şaḥan fener **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 20). [ḳalmadı, -ma,-dı]
2. Bir şey gelmez elden el-ḥükmü lillāh
Bu aḥvāli gören naẓar **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 60). [ḳalmadı, -ma, -dı]
3. Yaḳlaştı mı dersin Ṣūr-ı İsrāfīl
Ebu Bekir gitti ‘Ömer **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 56). [ḳalmadı, -ma, -dı]

4. Sebep şorma şaḳın ḳalsın ḳapalı
Hem de deme şeker meker **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 52). [ḳalmadı, -ma,-dı]
5. Vergi a‘şār işi bulmaz ḳolaylıḳ
Ḳalbe feraḥ verir ḫaber **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 48). [ḳalmadı, -ma, -dı]
6. ‘Aṣrīlik de başa bir belā oldu
Maṣraf düşmānına ẓafer **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 44). [ḳalmadı, -ma, -dı]
7. Raḥmet saña raḥmet ey adil Ḥaccāc
Virān edilmedik bir yer **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 40). [ḳalmadı, -ma, -dı]
8. Oturunca millet ṣoñ oturaġa
Dünbek ḳoltuḳlandı keder **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 36). [ḳalmadı, -ma, -dı]
9. Köyü degil yıḳsa ḳal‘eyi burcu
Bargut verebilen bir er **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 32). [ḳalmadı, -ma, -dı]
10. Bize bu ellerden sefer göründü
Ḫalḳa yapılmadık żarar **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 28). [ḳalmadı, -ma, -dı]
11. Ne ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 18). [ḳalmadı, -ma, -dı]
12. Feryād işitmiyor ne Şam ne Ḥaleb
O illere ṣanki sefer **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 16). [ḳalmadı, -ma, -dı]
13. Ṣanki verdi bütün kilimi çulu
Döşek yorġan bitti minder **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 12). [ḳalmadı, -ma, -dı]
14. Ḳırıldı milletin ḳanadı ḳolu
Ḳalmadı cebinde parası pulu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 10). [ḳalmadı, -ma, -dı]
15. N'oldu o sa‘ādet n'oldu o ṣervet
Degil altın meşin kemer **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 8). [ḳalmadı, -ma, -dı]
16. Menfaʿat uġrunda ḳoşanlar çoḳtur
Millet için ḳoşan erler **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 4). [ḳalmadı, -ma, -dı]
17. Milletin ḥālini düşünen yoḳtur
Merḥamet ilinde dilber **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 2). [ḳalmadı, -ma, -dı]
18. Jandarması derttir kolcusu belāʾ
Ḫalḳın görmediği neler **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 64). [ḳalmadı, -ma, -dı]
19. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı felek
Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 10). [ḳalmadı, -ma, -dı]
20. ‘Aşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
Öyle bir ḥāletde kim destimde dirhem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [ḳalmadı, -ma, -dı]
21. İltihāb-ı sīne-i sūzāna te’sīr etmedi
Yapmadık bir çāre bir tedbīr-i merhem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 8). [ḳalmadı, -ma, -dı]
22. Bū-yı zülfün öyle mest etti meşām-ı ḫāṭırı
Ġayrı istişmāma Āṣaf ḳudret-i şem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 18). [ḳalmadı, -ma, -dı]
23. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā’ ol ‘işret ol ḥālet o ‘ālem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [ḳalmadı, -ma, -dı]
24. Günde biñ şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder

Devr-i cevrinde göñül bir laḥẓa ḫurrem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 14). [ḳalmadı, -ma, -dı]

25. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār
Göñlüme el vermedik ‘ālemde bir ġam **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [ḳalmadı, -ma, -dı]

26. Rāz-ı ‘aşḳın ḥırz-ı cān ettim göñülde bir zamān
Çāki-i sīnemle ol esrār maḥrem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 4). [ḳalmadı, -ma, -dı]

27. Cām-ı Cem esrārına vāḳıf bir ādem **ḳalmadı**
Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 2). [ḳalmadı, -ma, -dı]

28. Cām-ı Cem esrārına vāḳıf bir ādem ḳalmadı
Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem **ḳalmadı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 1). [ḳalmadı, -ma, -dı]

29. **Ḳalmadı** kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [ḳalmadı, -ma, -dı]

30. Bu dehr-i bī-ṣebāta her gelen gitmek muḳarrerdir
Nişāne **ḳalmadı** Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḥātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 6). [ḳalmadı, -ma, -dı]

31. Reng-i al-ı ārıżın reşk eyleyen gül-ġoncanıñ
Merġzār-ı dehr içinde reng-i alı **ḳalmasın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 8). [ḳalmasın, -ma, -sın]

32. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir laḥẓa ḥālī **ḳalmasın**
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 1). [ḳalmasın, -ma, -sın]

33. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir laḥẓa ḥālī ḳalmasın
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī **ḳalmasın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 2). [ḳalmasın, -ma, -sın]

34. Mürġ-i dil öyle esīr olsun kemend-i zülfüne
Bir daḥi āzād olmaḳ iḥtimāli **ḳalmasın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 6). [ḳalmasın, -ma, -sın]

35. Āfitāb-ı ārıżın arż et semā’-yı ḥüsne kim
Bedri der-zīr-i niḳāb olsun hilāli **ḳalmasın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 10). [ḳalmasın, -ma, -sın]

36. Görünce baḫtı yāver **ḳalmadı** bir kimseden bākim
Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [ḳalmadı, -dı]

37. Telḫ-kām etti bizi ‘aṣrīliğin ḫām mişmişi
Ḳalmadı artıḳ cesāret iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 40). [ḳalmadı,-dı]

38. Āsitān-ı dergeh-i mürşidde ol ki pāyimāl
Ḳalmasın āyīne-i ḳalbinde āṣār-ı melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 26). [ḳalmasın, -sın]

<u>ḳal</u>-: Kalıcı olmak, varlığını sürdürmek.

1. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ cāna ġıdā’dır

Ẓulmette **ḳalan** bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 12). [ḳalan, -an]

ḳalb: Yürek, gönül.

1. Ne dānā ehl-i diller çarḫ elinden **ḳalbi** ḫūn olmuş
   Ne ser-keş cāhilān vardır her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 1). [ḳalbi,-i]
2. **Ḳalbi** pür-ḫūn-ı elem maḫzūn bir bī-çāreyim
   Çeşm-i nem-nākimden añlarsın ne baḫtı ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 1). [ḳalbi, -i]
3. Her kimin **ḳalbine** düştüyse hevā-yı mekteb
   Eylesin mā-ḥaṣal-ı ‘ömrü fedā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 1). [ḳalbine, -i, -n, -e]
4. Vefā’sızdır demiş inṣāfsız **ḳalbi** ḫilāfında
   Yine saġ olsun ol meh-pāre-i vicdān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 35). [ḳalbi, -i]
5. Vergi a‘şār işi bulmaz ḳolaylıḳ
   Ḳalbe feraḥ verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 48). [ḳalbe, -e]
6. Verir neşāṭ-ı ebed pür-melāl olan **ḳalbe**
   Luṭuf dilerse eger dil-figār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 3). [ḳalbe, -e]
7. Olmadan **ḳalbe** ṣü’ūnāt-i cihān miḥnet-figen
   ‘Āḳile bulmaḳ gerek dār u diyār-ı mü’temen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 9). [ḳalbe, -e]
8. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir şaḫṣı miḥnette
   Çıḳardı İlmi **ḳalbimden** şu miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 34). [ḳalbimden, -im, -den]

ḳaldır-: Bulunduğu yerden yukarıya doğru hareket ettirmek.

1. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
   Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip **ḳaldırmalar** yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 36). [ḳaldırmalar, -ma, -lar]
2. **Ḳaldırılsın** dilerim şevḳ ile yüzden peçeler
   Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 19). [ḳaldırılsın, -ıl, -sın]

ḳal‘e: Eskiden düşmana karşı koymak ve güvenliği sağlamak için savunulması gereken önemli noktalara yapılan yüksek, kalın duvarlı, burçlu, mazgallı, sağlam ve kuvvetli yapı.

1. Köyü degil yıḳsa **ḳal‘eyi** burcu
   Bargut verebilen bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 31). [ḳal‘eyi, -yi]
2. Esāsı olmayan bir **ḳal‘e** olsa üstüvār olmaz
   Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 1). [ḳal‘e,]

ḳalkış: Girişmek, teşebbüs etmek.

1. Ḥużuruñda seni ger **ḳalkışırsa** medḥe bir kimse
   İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā’ buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [ḳalkışırsa, -ır, -sa]

ḳamer: Ay.

1. **Ḳamer** o cism-i münevver o zīb-baḫş-ı semā’
Ṭulū‘ edince gider ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 1). [ḳamer,]
2. **Ḳamer** o nūr-ı mücessem ‘arūs-ı nāz-ı felek
Giyip de hāleden öyle libās-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 5). [ḳamer,]
3. **Ḳamer** o menba‘-ı envar ṭulū‘ edip her şeb
Ġarīḳ-ı nūr eder āfāḳı şekl-i dīgerle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [ḳamer,]
4. Niḳāb-ı zülften olduḳça ẓāhir nūr-ı nevvārī
Şanarsın zīr-i ebr-i sūddan oldu **ḳamer** peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 12). [ḳamer,]

ḳamer-ruḫsār: Ay yanaklı.

1. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi şehr içre yetişmiş bir **ḳamer-ruḫsāra** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [ḳamer-ruḫsāra, -a]

kāmet: Boy.

1. ‘Arş-ı berrīn-i ma‘ārifte ser-efrāz oldu
Her kimin **ḳāmeti** olduysa dü-tā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 22). [ḳāmeti,-i]

kan: Vücuttaki hayati sıvı.

1. N'olur pür **kan** görsün perşan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 25). [kan,]
2. Reng için **kan** verirdi göñlünden
Tuz yerine alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 67). [kan,]

ḳanda: Nerede.

1. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 5). [ḳanda,]
2. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 11). [ḳanda,]
3. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 17). [ḳanda,]
4. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 23). [ḳanda,]
5. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 29). [ḳanda,]
6. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 35). [ḳanda,]
7. Ehl-i dil ārām eder her **ḳanda** kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 41). [ḳanda,]

kāni‘: Kanaat edici, eden, hâlinden hoşnut, nasibine razı.

1. Bir būseye **ḳāni‘** degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan seni ey cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 3). [ḳāni‘,]

kap: Almak, ele geçirmek.

1. Kimi **ḳapmış** nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [ḳapmış, -mış]

kapaḳ: Kapak, perde, engel.

1. Fırına verdik o germ-ülfet ile mercimeği
   Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 10). [ḳapaḳ,]
2. Ḳara yüzlü **ḳapaḳlı** iki ḳazan
   Derdi ḥāl ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 37). [ḳapaḳlı, -lı]

kapalı: Kapanmış veya kapatılmış, açık olmayan.

1. Sebep ṣorma ṣaḳın ḳalsın **ḳapalı**
   Hem de deme şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 51). [ḳapalı,]

kapı: Kapı, eşik.

1. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāṣī bī-hūş
   Ḳapıya yol bulamazsam koşarım pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 6). [ḳapıya, -ya]
2. Gelir bir ṣūret-i zībā yazarken fikre tārīḫin
   Yeñi Cāmi‘ **ḳapısı** etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 4). [ḳapısı, -sı]
3. ‘ Avn-i Bār ile olundu tecdīd
   Yeni Cāmi‘ **ḳapısı** oldu bihīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 8). [ḳapısı, -sı]
4. Meram tārīḫ-i tecdīdinden Āṣaf ḫidmet etmektir
   Ulu Cāmi‘ **ḳapısı** nev-şekille pek metīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 4). [ḳapısı, -sı]

ḳapıl-: Etkisinde kalmak.

1. **Ḳapıldım** inciẕāb-ı meyl-i nefse ẕevḳ-ı aḥbāba
   Ne döndüm Ka‘be-i Ḥaḳḳa ne yüz sürdüm o ebvāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 17). [ḳapıldım, -dım]

kapış-: Kavgaya tutuşmak.

1. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ **ḳapışmıştır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [ḳapışmıştır, -mış, -tır]
2. **Ḳapışma** cebhe-i yaġmā gibi ṣaldırmalar yoḳtur
   Yenir āheste āheste uṣūlünde nezāket var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 39). [ḳapışma, -ma]

kapışıl-: Üzerine üşüşülüp tüketmek.

1. Meydāna ḳonup cism-i laṭīfi **ḳapışılmış**
   Düşmüş yine bir bezm-i sitemkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 25). [ḳapışılmış, -mış]

kapla-: Kaplamak, sarmak.

1. Sürmelerle simsiyāh etmiş o mestāne gözü
   Pudralarla **ḳaplayıp** da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 42). [ḳaplayıp, -yıp]

kaptır-: Bir şeyin ele geçirilmesine, kapılmasına yol açmak.

1. Bir tāneyi bile ḳurda **ḳaptırmaz**

Sürüyü ḳoruyan çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 27). [ḳaptırmaz, -maz]

kār: Fayda, kazanç.

1. Faḫre **kārı** ḳızılca bir de ṣoluḳ
   Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 27). [kārı, -ı]
2. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu **kārım** evvel ü āḫir
   Sezā-yı şān-ı vaḥdet bir ‘amel yoḳ bende Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 23). [kārım, -ım]

ḳār: İş, çalışma.

1. Yer içer oynar güler ẕevḳ u ṣafā’dır her işi
   Böyledir her **kārda** efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 20). [kārda,-da]
2. Ola tevfīḳ-ı ilāhī yāri Ḫünkārzādenin
   Maṭlaba ersin hemān her **kārı** Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 2). [kārı, -ı]

kar: Havada beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak yağan su buharı.

1. Dikip berdü'l-‘acuz ḫayyāṭı **ḳardan** cāme-i beyżā
   Hemān baştan ayağa etti iksā cümle eşcārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 3). [ḳardan, -dan]
2. Bir öyle **ḳar** verdi ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 5). [ḳar,]
3. **Kar** yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
   Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [kar,]
4. ‘Avn eyleyip ‘azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
   Doldu cihānda her maḥal **ḳar** ile buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [ḳar,]
5. **Ḳara** bürünmüş her niḫāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
   Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 19). [ḳara, -a]

ḳara: Siyah.

1. **Kara** yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan
   Derdi ḫāl ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 37). [ḳara,]
2. Görmesin bir **ḳara** gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
   Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 17). [ḳara,]
3. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem maḫzūn bir bī-çāreyim
   Çeşm-i nem-nākimden añlarsın ne baḫtı **ḳarayım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 2). [ḳarayım, -(y)ım

karanfil: Kırmızı, pembe, alaca ve çeşitli renklerde çiçekler açan, düğüm düğüm ince saplı otsu süs bitkisi.

1. Pek laṭiftir hele gül fidanları
   Biñ bir çeşitlidir **ḳaranfilleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 16). [ḳaranfilleri, -ler, -i]

kardeş: Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı.

1. Ki efrādı bu bezmin olmamış olmaz da miḫnet-keş
   Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ **ḳardeş** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 28). [ḳardeş,]

karşı: Karşı; yüzünü döndürmüş olarak, yönelmiş olarak, doğru.

1. Bir sevgi duygusu vardır ki saña **ḳarşı** bende
   Bütün gece saña baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [ḳarşı,]
2. Güneşe **ḳarşı** perde şems siper
   Oranın gün ü ʻaybini örter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 45). [ḳarşı,]
3. Naṣıl bir kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
   Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna **ḳarşı** ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 92). [ḳarşı,]
4. Bir yeñi cādde bir yeñi çarşı
   Ḫoş degil miydi ʻāleme **ḳarşı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 2). [ḳarşı,]
5. Eyledin bir iltifāta **ḳarşı** biñ cevr ü sitem
   Böyle mi ey fitne-cū ʻuşşāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 5). [ḳarşı,]

kaş: Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. İki ḳaşın iki bayram hilali
   Āṣaf o hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 23). [ḳaşın, -ı, -n]
2. Ḳalmadı kimsede bu ṣevḳ ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [ḳaşı, -ı]
3. Āṣaf gibi āsūdesidim derd-i cihānın
   Tīr-i müjesin görmek ile ḳaşı kemānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 24). [ḳaşı, -ı]

kāşāne: Köşk, saray.

1. Ṣoñ **kāseyi** ver de burdan göçelim
   Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 36). [kāşāneleri, -ler, -i]

kaṣd: Amaç, niyet.

1. Duʻā' **ḳaṣdıyla** mīlādī yazıldı fevtine tārīḫ
   Reşīdzāde Fu'ād merḥūma raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 11). [ḳaṣdıyla, -ı, -y, -la]

kāse: Kadeh, tas.

1. Ṣoñ **kāseyi** ver de burdan göçelim
   Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 35). [kāseyi, -(y)i]

kaşık: Sulu veya taneli şeyleri yemeye mahsus, ağza giren kısmı genişçe ve çukurca, saplı sofra aleti.

1. Başḳa yoḳtur **ḳaşıḳ** çatal silecek
   Önlük ile silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 19). [ḳaşıḳ,]

kaṭāyif: Kadayıf.

1. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç **ḳaṭāyif** ḳısmını nādān
   Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 9). [ḳaṭāyif,]
2. **Ḳaṭāyif** ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin
   Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā' ʻazmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [ḳaṭāyif,]

katl: Öldürmek, öldürülmek.

1. İnşāfı ḳoyup **ḳatlime** niyyetler edermiş

Düşmenlerime luṭf u mürüvvetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 7). [ḳatlime, -im, -e]

ḳaṭrān: Çam ağacından damlatılarak çıkarılan siyah mayi.(Kaynamışına zift denilir.).

1. Et degildir pişirdiği ḫüsrān
   Aş degildir ḳazandaki **ḳaṭrān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 62). [ḳaṭrān,]

ḳaṭre: Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

1. Onuñ fevvāre-i ‘irfānının vaṣfında bir **ḳaṭre**
   Yenābī‘-i ma‘ānī aḳsa da mī’zāb-ı ḫāmemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 15). [ḳaṭre,]

ḳavī: Sağlam, dayanıklı.

1. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi **ḳavīdir** çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [ḳavīdir, -dir]

ḳavuş-: Kavuşmak, ulaşmak.

1. Başımı aġrıya ṣalan gözlerin
   Sevgi yollarında **ḳavuşmaḳ** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 16). [ḳavuşmaḳ, -mak]

ḳaydıyla: Şartıyla, koşuluyla.

1. Eyle çār-iḳlīmini bu ‘ālemin geşt ü güẕār
   Cā-yı ‘izzet bul vaṭan **ḳaydıyla** olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 20). [ḳaydıyla,]

ḳaynaş-: Uyuşmak, anlaşmak.

1. Gülüp oynaşalım candan meleğim
   Sevip **ḳaynaşalım** doysun yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 6). [ḳaynaşalım, -a, -lı, -m]

ḳazan-: Kazanmak, elde etmek.

1. Ḳahramān Başvekil İsmet İnönü
   Ḫaṭay işinde de **ḳazandı** ünü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 14). [ḳazandı, -dı]
2. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan
   Derdi ḥāl ile haydi para **ḳazan** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 38). [ḳazan,]
3. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ **ḳazandım** ammā
   Ḫayfā ki ḫāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 1). [ḳazandım, -dı, -m]
4. Durmayıp sa‘y ederdi rūz u mesā
   Ḳazanırdı belā’-yı bād u hevā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 70). [ḳazanırdı, -ır, -dı]

ḳazan: İçinde çok miktarda yemek pişirilen veya bir şey kaynatılan büyük ve derin kap.

1. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki **ḳazan**
   Derdi ḥāl ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 37). [ḳazan,]
2. Duruyor bir de bir **ḳazan** çirk-āb
   Eylemekte meşāmı mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 49). [ḳazan,]
3. Dopdolu ḳaldığı için her gāh

Ḳazanın yüzleri müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 40). [ḳazanın, -ı, -n]

4. Et degildir pişirdiği ḫüsrān
   Aş degildir **ḳazandaki** ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 62). [ḳazandaki, -da, -ki]

każiyye: Dâvâ, mesele, husus.

1. Vaḥdet o ḳara gözlü ile ġāyedir baña
   Sevdā' **ḳażiyyesinde** göñül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 4). [ḳażiyyesinde, -si, -n, -de]

kā'ināt: Kainat, alem.

1. Maẓhar olur ise iltifāta
   Nāz eyler o demde **kā'ināta** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 24). [kā'ināta, -a]
2. Güzelsin **kā'inat** dersḫān-ı ḥüsnüñ
   Oḳurlar ser-te-ser destān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 19). [kā'inat,]

kebūter: Güvercin.

1. Tābiş-i 'aşḳınla göñlüm yandı micmerler gibi
   Dest-i ḥüsnünde esīr oldu **kebūterler** gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 2). [kebūterler, -ler]

keder: Gam, ısırap, elem, hüzün.

1. 'Aceb bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
   Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından **keder** peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 14). [keder,]
2. Duydum ki raḳībān ile ülfetler edermiş
   İnṣāf ediniz çoḳ mudur ölsem **kederimden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 10). [kederimden, -im, -den]
3. Oturunca millet ṣoñ oturaġa
   Dünbek ḳoltuḳlandı keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 36). [keder,]

kehkeşān: Saman yolu, saman uğrusu, hacılar yolu.

1. Āsumān-ı 'ilme māh-ı fikri bir mihr-i münīr
   Çarḫ-ı 'irfāna meh-i endīşesi bir kehkeşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 8). [kehkeşān,]

kemāhī: Olduğu gibi, hakkıyla, o kadar.

1. Eger var ise de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden var mı
   Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 68). [kemāhī,]

kemāl: Erginilik, olgunluk, pişkinlik.

1. Bir ṣāḥib-i faẓl nāmı Lāmi'
   Şi'r ü edebi **kemāli** cāmi' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 2). [kemāli, -i]
2. Bu 'işve bu edā bu tenāsüb bu ān ile
   Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 4). [kemālini, -i, -(n)i]

kemāli: Eksiksizlik, mükemmellik.

1. Güzellikler nümāyān oldu vechinde **kemāliyle**
Cihān-ı ‘aşḳa revnaḳ verdi ol meh-rū cemāliyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 11). [kemāliyle, -yle]

kemān: Kavis, yay.

1. Āṣaf gibi āsūdesidim derd-i cihānın
Tīr-i müjesin görmek ile ḳaşı **kemānın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 24). [kemānın, -ın]

kemend: İp, bağ (sevgilinin saçı bağlamında).

1. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin mālı cāndır
Baġlandı o kākül gibi bir ṣırma **kemende** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [kemende, -e]

kemer: Bel kuşağı.

1. N'oldu o sa‘ādet n'oldu o ṣervet
Degil altın meşin **kemer** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 8). [kemer,]

kenār: Kıyı, sahil.

1. Duruyor ḳahrı ile ḥırmānın
Bir kenārında şöyle dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 24). [kenārında, -ın, -da]
2. İsterse gönlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [kenārın, -ı, -n]

kendi: Kişinin öz varlığı, zâtı.

1. Sensiz olamaz neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā’ **kendi** eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 10). [kendi,]
2. De ki dilber der-āġuş **kendi** medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı ṣādān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [kendi,]
3. Zamān gelir ki eder **kendi** kendini iẓhār
Ederse çoḳ mu dü-çeşmim miṣāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 7). [kendi,]
4. Cevri mādam **kendine** mu‘tād edinmiş ol perī
Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 13). [kendine, -n, -e]
5. Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā’ **kendi** eliñle
Pür-şevḳ olalım gel kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 1). [kendi,]
6. Tanẓīre bu şi‘r-i bī-naẓīri
Ṭab‘ım bile **kendine** güvenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 6). [kendine, -n, -e]
7. Aḥmed Akyüz ederek ṣarf-ı nuḳūd-i himmet
Luṭfunu yāver edip **kendisine** Rabb-i mecīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 2). [kendisine, -si, -n, -e]
8. Cā-yı ārām u sükūndur ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan
Yoḳsa **kendi** ḫānesi her ṣaḫṣa bir dārü'l-ḥazen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [kendi,]
9. Olduḳça begim sen gibi bir ṣūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime **kendim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 2). [kendim, -m]

10. Olduḳça begim sen gibi bir şūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger **kendime** kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 2). [kendime, -m, -e]

11. Ey ṣan‘at-ı i‘māl-i mezāyā-yı ferīde
Kendinde tecellī eden eşyā’-yı güzīde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 6). [kendinde, -n, -de]

12. Zamān gelir ki eder kendi **kendini** iẓhār
Ederse çoḳ mu dü-çeşmim miṣāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 7). [kendini, -ni]

kendü: Zatıyla ilgili, kendi.

1. Seḫāyı beẕl ü isrāf ile tefsīr eyliyor ẓālim
Ḳalır **kendüye** elbette cihānda levmet-i lā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 48). [kendüye, -ye]

kerdem: Yaptım, ettim.

1. Şüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [kerdem,]

kerem: Cömertlik, lütuf, iyilik.

1. **Kereminden** bize bir ṭıfl-ı nevīn
Etti iḥsān Ḫudā-yı müte‘āl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 3). [kereminden, -in, -den]

2. Luṭf u **kereminden** seniñ ey zā’ir-i maḳber
Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 1). [kereminden, -i, -n, -den]

kerem-mu‘tād: Cömertliği adet edinen.

1. Açıḳ ḫān-ı civān-merdīmiz el-ḥaḳ mülk-i vüs‘atte
Biz ol cūd u **kerem-mu‘tādız** iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 74). [kerem-mu‘tādız, -ız]

kerīmān: 1932 Dünya Güzellik Kraliçesi, Türkiye'nin ilk dünya güzeli.

1. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse **Kerīmāna** açıl
Açıl ey nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 41). [kerīmāna, -a]

kerrār: Savaşta düşman üzerine döne döne defalarca saldıran kimse. (Hz. Ali’nin lakabıdır.)

1. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf ü ‘Alī gördük
Ve lākin her ‘Alī **kerrār** her seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 8). [kerrār,]

kerre: Defa.

1. Ber-ṭaraf oldu mu bir **kerre** gürūh-ı ḫaẕele
‘Avn-ı Ḫaḳla var ümīdim ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 3). [kerre,]

2. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül

Cân u dil her demde biñ **kerre** fedâ' olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [kerre,]

3. Biñ dilbere biñ 'işveye biñ cāna değişmem
Bir **kerre** ederse güzelim luṭf ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [kerre,]

4. Gör ne güller yetirir etse vezān bir **kerre**
Gülşen-i ma'rifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [kerre,]

5. Gör ne ra'nā yaḳışıḳtır naẓar et bir **kerre**
Şāhid-i ma'rifete nāz u edā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 33). [kerre,]

6. Alır mı ḫāṭıra bir **kerre** olsun 'āşıḳ-ı zārın
Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 29). [kerre,]

7. Gör ne ma'nālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
'Aşḳ ile bir **kerre** eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [kerre,]

8. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ
Günde biñ **kerre** çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 8). [kerre,]

9. Hele bir **kerre** ḫırām ile gülistāna açıl
Açıl ey ġonca-i ter 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 17). [kerre,]

10. Luṭf et ey bād-ı ṣabā bir **kerre** aġzın ara var
Eşk-i ḫūn-ālūdı icrā eyledikçe dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 25). [kerre,]

kerrecik: Defacık.

1. Firḳat ġamı ile ezilen göñlüm
Bir **kerrecik** olsun şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 4). [kerrecik,]

2. Bir **kerrecik** olsun yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 33). [kerrecik,]

kesāfet: Bulanıklık, açık ve berrak olmama, yoğunluk; kir, pislik. .

1. Yanıḳtır el aġız dil mi'desinde bir **kesāfet** var
O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [kesāfet,]

kesret: Çokluk, bolluk.

1. Yārimden ümīd eyler iken **keṯret**-i şefḳat
Keṯret ne 'aceb āḫ-ı şerer-bārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 6). [keṯret,]

2. Ne sebep oldu sükūna āyā
İşlerin **keṯreti** midir acabā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 20). [keṯreti, -i]

kestāne: Kestane.

1. Var bende Antebin fıstıḳ merāḳı
Bursanın da gelsin **kestāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 32). [kestāneleri, -ler, -i]

keyd: Hile, oyun, kötülük.

1. Şanır berdü'l-'acūzun **keydi** ḫavfından sığınmıştır
Gören zīr-i liḥāf-ı ebrde ol şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 9). [keydi, -i]

keyfiyyet: Bir şeyin niteliği ve insana verdiği hoşluk hissi.

1. Cām-ı Cem esrārına vāḳıf bir ādem ḳalmadı

Bādeniñ **keyfiyyetin** fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 2). [keyfiyyetin, -i, -n]

ki: Ki bağlacı.

1. Ber-ṭaraf oldu mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
   ‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim **ki** bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 4). [ki,]
2. Bu ne ḥāl **ki** bir ān gülmedi yüzüm
   Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [ki,]
3. Baḳtım erişmişim iḫtiyarlıġa
   Ḥayret bu **ki** ḥālā cevāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 8). [ki,]
4. Göñül isterdi **ki** o nazlı güzel
   Bir gececik bende mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 1). [ki,]
5. Millet bir ḥālde **ki** veremez borcu
   Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 29). [ki,]
6. Bir zamān oldu **ki** bu ḳoca millet
   Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [ki,]
7. Bir sevgi duygusu vardır **ki** saña ḳarşı bende
   Bütün gece saña baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [ki,]
8. Baña öyle gelir **ki** ḳadınların her yanı
   Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [ki,]
9. Turunç mu memeleri bilmem **ki** yoḳsa nar mı
   Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [ki,]
10. Ḥādiṣāt-i dehr vermez renciş-i ḫāṭır bize
    Biz **ki** şimdi gūşe-i ‘uzlette rāḥat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 4). [ki,]
11. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr
    Āşıḳ mı var **ki** sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [ki,]
12. Ḫoş-būydur o gül **ki** diger nükhet istemez
    Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [ki,]
13. Bir şeb **ki** baña va‘d-i viṣāl ettiñ inandım
    Tāb-ı ruḫuña meyl ile āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 1). [ki,]
14. Ḫuṣūṣī ṣanma ey meh-rū görüp feryād u efġānım
    Ki dest-i iḫtiyārımda degildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 2). [ki,]
15. Ruḫ-ı rengīn-i yāri ġonca-i ra‘nāya benzettim
    Ḫaṭā’ ettim **ki** ḥüsn-i maḥżı ḥüsn-ārāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 2). [ki,]
16. Cānāna dil ü cānı fedā’ cānıma minnet
    Kāfī **ki** ḳadem bastığı yer medfenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 4). [ki,]
17. Hemān her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
    Bu ẓāhirdir **ki** her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 12). [ki,]
18. Baḳıp şeb-tāba seyr et sun‘-ı Ḥaḳḳı çeşm-i ‘ibretle
    Ne ḳudrettir **ki** eyler bir megesten nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 4). [ki,]
19. Baḳ ince şekerler döşemiş sīne-i ṣāfa
    Gūyā **ki** bürünmüş dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 16). [ki,]
20. Bir dest-i ṭama‘kār ile ġāret edilip de
    Lāyıḳ mı **ki** ṣad çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 30). [ki,]
21. Ṣaḫṣa lāyıḳ mı ki pā-māl-i cehālet olsun

Var iken ma‘rifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 19). [ki,]

22. Dīde-i ḫāceye naṣb-ı naẕar-ı dikkat edin
Ki odur bā‘iṯ-i feyż-i fużalā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 6). [ki,]

23. De **ki** dilber der-āġuş kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [ki,]

24. Akl-ı selim ẕekā’-yı fehim ‘iffet-i muḳīm
Aṣḥābınıñ **ki** ḳadri eder ‘arşa i‘tilā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 6). [ki,]

25. Ṣıdḳ ile sözüm budur **ki** ḥaḳḳı
Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 7). [ki,]

26. Bir şi‘r-i beliġ **ki** miṯli mefḳūd
Tanẕīrine kim ‘aceb özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 1). [ki,]

27. Bir gün gelir **ki** yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 3). [ki,]

28. Bu nāçiz yādigārı maẕhar-ı ḥüsn-i ḳabūl etmen
O ibrāz-ı maḥabbettir **ki** īcāb-ı uḫuvvettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 4). [ki,]

29. Sen öyle büyüksün **ki** ḥużuruñda büyüklük
Ḫāk-i derine yüz sürerek vaż‘-ı ser eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 1). [ki,]

30. ‘Ömrüñ ey yar be-cihān efzūn yād
Ḥāṣıl āyed **ki** çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 64). [ki,]

31. Ṭarz-ı taḥrīri düşündüm evvel
Ki ola lafẓ u ma‘ānī ekmel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 40). [ki,]

32. Şükrānını her kimse mu‘allimlere medyūn
Zīrā **ki** olur ma‘rifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 2). [ki,]

33. Teşbīh edemem ḥüsnünüzü şems ü hilāle
Ṣıġmaz **ki** güzellikleriniz fikr ü ḫayāle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 10). [ki,]

34. Faḫre kārı ḳızılca bir de ṣoluḳ
Ḳırmızıymış faḳaṭ **ki** rengi ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 28). [ki,]

35. Doḳunurdu ve lākin efkāra
Bir ġarib şey **ki** çarpar enẕāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 12). [ki,]

36. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
Ḥayfā **ki** ḥāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 2). [ki,]

37. Yetiş imdādıma ey nā-ḫudā-yı rehber-i sāḥil
Ki baḥr-i ‘aşḳta keştī-i dil girdāba düşmüştür (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 8, Mısra 2). [ki,]

38. Öyle bir arż-ı cemāl eyle **ki** ey reşk-i melek
Ruḫ-ı tābānını seyr eyleyen Allāh desin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 1). [ki,]

39. Mā’ilim bir gül-i ra‘nāya **ki** öpmek dilesem
Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 1). [ki,]

40. Çeken degil ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
O kimse ‘ārif-i dānā **ki** eyliyor imrār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 24). [ki,]

41. Getir getir baña sāḳī **ki** bāde-i ser-şār
Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṯār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 21). [ki,]

42. Zamān gelir **ki** eder kendi kendini iẓhār
Ederse çoḳ mu dü-çeşmim miṯāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 7). [ki,]

43. Hemān ister **ki** dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteṯnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [ki,]

44. Zülfüyle diller āşinā

Bir ḥālde **ki** ḥayret-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 2). [ki,]

45. Güzelsin iftiḫār etsen sezādır
Saña Āṣaf **ki** cāndan mübtelādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 26). [ki,]

46. Āsitān-ı dergeh-i mürşidde ol **ki** pāyimāl
Ḳalmasın āyīne-i ḳalbinde āṣār-ı melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 25). [ki,]

47. Öyle cān u dil temennāsından āzād ol **ki** tā
Münḥaṣır ḳalsın cihānda vuṣlat-ı ġılmān saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 15). [ki,]

48. Arż-ı ṣūret eylesin ḥattā **ki** bir ṣāḥib-cemāl
Dest ü pāyın öp ṭarīḳat pīrinin destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 27). [ki,]

49. **Ki** ḥāl-i meslek-i rindānı āḫir pek fenā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 25). [ki,]

50. Duydum **ki** raḳībān ile ülfetler edermiş
İnṣāf ediniz çoḳ mudur ölsem kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 9). [ki,]

51. Her dem **ki** o meh ġā'ib olur çeşm-i terimden
Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 15). [ki,]

52. **Ki** efrādı bu bezmin olmamış olmaz da miḥnet-keş
Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [ki,]

53. Müsāvī parçalarla ayrılır her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 20). [ki,]

54. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde neẕāfet var
O cāhiller **ki** ḥālā pister-i ġafletteler nā'im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 46). [ki,]

55. Yanıḳtır el aġız dil mi'desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna baḳ **ki** bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 56). [ki,]

56. Onunçün şimdi ba'zı mu'tarızlarda nedāmet var
Ṭabīat var **ki** nehb ü ġārete şiddetle mā'ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 86). [ki,]

57. Baḳ **ki** Ümm Gülsümle Fikriyye dağılmış her yaña
Ceybden altunlar ṣaçıp dökyordu her beg her aġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 27). [ki,]

58. Biz **ki** dāniş-mend-i dehriz āşinā-yı ḥikmetiz
Māverā-yı perdeden keşf-i ḫafā'yā etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 11). [ki,]

59. Şem'a yaḳtım ṣūret-i 'ibret-nümā göstermeye
Baḳ **ki** Ḫallāḳ-ı cihān 'ālemler ābād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 6). [ki,]

60. Diger sulṭānımız yoḳtur nihāyet böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḥüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 20). [ki,]

61. Sīnesinde dil degil gūyā **ki** seng-i ḥāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 35). [ki,]

62. Āteş-i āḫımla bī-zār oldu sükkān-ı serā
Bīş ü kem her şey **ki** var ḫākister oldu cā-be-cā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 32). [ki,]

63. **Ki** 'ömrüm ṣuya verdim naḳd-i vaḳtım vaḳf-ı cām ettim
Teşebbüṣ etmedim ṭā'at için bir türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 15). [ki,]

64. Luṭf-ı Bārīden gönül ister **ki** olsun dā'imā
'İzzet ü iḳbāli bī-ḥad rūz-ı 'ömrü bī-şümār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 21). [ki,]

ḳıl-: Yapmak, etmek, eylemek.

1. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā **ḳıldı** felek
Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 9). [ḳıldı, -dı]

2. Ālām **ḳıldı** feṭḥ-i bāb diller bütün pür-iktirāb

Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 13). [ḳıldı, -dı]

kılca: Kıl kadar, kıl ölçüsünde.

1. Tenāḳuṣ etse ḫātır derhemi bir **ḳılca** ġam çekmem
   Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [ḳılca,]

kilim: Eski zamanlarda dervişlerin giydiği kalın hırka.

1. Şanki verdi bütün **kilimi** çulu
   Döşek yorġan bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 11). [kilimi, -i]

kim: "Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Ol gül-i raʻnâ baña mâdâm **kim** ʻişyân eder
   Ḳorḳarım ḫûn-âb-ı eşkim cûş edip ṭûfân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 1). [kim,]
2. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
   Bu şeb ol māh-rū **kim** ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [kim,]
3. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
   Bu şeb ol māh-rū **kim** ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [kim,]
4. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş beni devrān **kim**
   Şimdi dār-ı miḥnetimde bir ġarīb āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 5). [kim,]
5. Āfitāb-ı ārıżın arż et semāʼ-yı ḥüsne **kim**
   Bedri der-zīr-i niḳāb olsun hilāli ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 9). [kim,]
6. Oldu dil şemʻ-i ruḫ-ı tābına pervāne yine
   Vāh **kim** düştü gönül āteş-i sūzāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 2). [kim,]
7. Onuñ **kim** pend-i kāmil ṭutmasın yer gūş-ı hūşunda
   Beḳā'-yı mesʻadet ümmīdi yoḳ cūş u ḫurūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 1). [kim,]
8. ʻAşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
   Öyle bir ḥāletde **kim** destimde dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [kim,]
9. Ḳıl şefāʻat **kim** daḫīl-i bāb-ı luṭfun olmuşum
   Yā mucībe's-sāʼilīn ve yā emāne'l-ḫāʼifīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 13). [kim,]
10. Naṣıl **kim** şīrler rūbāhlarla imtizāc etmez
    Emīn ol ey göñül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 5). [kim,]
11. Öyle bir rifʻate māliktir onuñ pāyesi **kim**
    Şāh olur mülket-i ʻirfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [kim,]
12. Öyle müsteṉnādır ol **kim** bende-i fermānıdır
    ʻĀlemin her yerde her ḫünkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 29). [kim,]
13. Ol şāʻir-i nüktedāna yuf **kim**
    Dīvānı bu şiʻr ile yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 9). [kim,]
14. Ol vaḳit aldım ele bir ḫāme
    İstedim **kim** yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 38). [kim,]
15. Ben ẕātına olmuşum duʻāʼhān
    Kim ẕātına ḫāṣ emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 34). [kim,]
16. Söyleyim de diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
    Pīş-i enẕārında ġılmān eylesin tā **kim** ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 2). [kim,]
17. Bilmiş ol **kim** zāde-i ʻAbdülvaḫāb ne māldır

İşte ġılmāna bu ḥāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 33). [kim,]

18. Gittim reh-i nā-refteye ʻaṭf-ı naẓar ettim
Ben mülk-i ʻaḳıldan o zamān **kim** güẕer ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 18). [kim,]

19. Her dem ki o meh ġā'ib olur çeşm-i terimden
Bir dem dil-i āvāreyi **kim** rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 16). [kim,]

20. Ḳaṭāyif ekline ṭut **kim** göñülde olsa da cezmin
Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā' ʻazmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [kim,]

21. Naṣıl bir kimsedir **kim** nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 91). [kim,]

22. Gör nice ẕerrat nice ecrām bünyād eylemiş
Mihr ü māhı ṣanma **kim** bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 8). [kim,]

23. Perīşānī-i ʻuṣṣāḳa meger **kim** eylemiş niyyet
Ne zülfüñ etti güldeste ne ḳoydu dilde cemʻiyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 21). [kim,]

24. Eylemiş maḥkūm-ı emri mihr ü māh-ı enveri
Ẓannedersin **kim** zemīn ü āsumān fermānberi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 18). [kim,]

25. Ḥayret-ender-ḥayretim **kim** n'eyleyim ben Āṣafā
Yāra te'sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmiʻā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 33). [kim,]

26. Ṣanma erbāb-ı ḫired bir yerde **kim** ẕilletlenir
ʻĀlem-i vaḥdet de olsa feyż alır ʻizzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 1). [kim,]

27. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 5). [kim,]

28. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 11). [kim,]

29. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 17). [kim,]

30. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 23). [kim,]

31. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 29). [kim,]

32. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 41). [kim,]

33. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda **kim** raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 35). [kim,]

kim: Soru zamiri.

1. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
Kim derūnı ʻaşḳ u sevdā' ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [kim,]

2. Arż-ı dīdār eyle ey meh āşıḳa **kim** bu ḳadar
Çekmeye derd-i fırāḳı yoḳ mecāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [kim,]

3. Neyyir-i aʻẓam mısın Āṣaf semā'-yı ʻaşḳta
Kim güzeller dönyor eṭrāfında aḫterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 10). [kim,]

4. Kimin gülzār-ı ümmīdinde açmış ġonca-i terdir
Kimiñle ol gül-i raʻnā ʻaceb ṣoḥbettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 4). [kimiñle, -iñ, -le]

5. **Kimiñle** ol perī-peyker ʻaceb ülfettedir şimdi

Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 2). [kimiñle, -iñ, -le]

6. Kimiñle ol perī-peyker ‘aceb ülfettedir şimdi

Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 1). [kimiñle, -iñ, -le]

7. **Kim** olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm

Bir başḳa uṣūl almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 17). [kim,]

8. Olacaḳ varsa eger **kim** maraż-ı cehle ‘ilāc

Bu şifā’ḫāne-i ḥikmette devā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 45). [kim,]

9. O müncī-i mu‘aẕẕam ya‘ni Ġāzī-i mufaḫḫam **kim**

Ḫaṭayı etti dest-i ḳudreti maġrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 13). [kim,]

10. Bir şi‘r-i beliġ ki miṯli mefḳūd

Tanẓīrine **kim** ‘aceb özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 2). [kim,]

11. Yā böylesi şi‘r-i bihterīni

Āṣaf begenir de **kim** begenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 12). [kim,]

12. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken

Kim görürse seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [kim,]

13. Dokuz yüz otuz beşinci sālın

Kim maṣdarı oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 36). [kim,]

14. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ çatal silecek

Önlük ile silerse **kim** bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 20). [kim,]

15. Güşe-i maḥviyyet içre i‘tilā göstermeye

Hīç inanma **kim** żarūretten ederse iştikā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 26). [kim,]

16. ‘Aceb kim zār u giryān olmamış incinmemiş **kimdir**

Ḫayāt-ı derd elem-encāmdan bu dehr-i pür-ġamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 1). [kim,]

17. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk

Kimdir ilḳā’ eyleyen yā Rab bu ḥāli gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 6). [kimdir, -dir]

18. ‘Aceb **kim** zār u giryān olmamış incinmemiş kimdir

Ḫayāt-ı derd elem-encāmdan bu dehr-i pür-ġamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 1). [kimdir, -dir]

kim: Kimse.

1. **Kimin** gülzār-ı ümmīdinde açmış ġonca-i terdir

Kimiñle ol gül-i ra‘nā ‘aceb ṣoḥbettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 3). [kimin, -in]

2. ‘Arş-ı berrīn-i ma‘ārifte ser-efrāz oldu

Her **kimin** ḳāmeti olduysa dü-tā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 22). [kimin, -in]

3. Ma‘rifet mülketinin pādişehi olmuştur

Her **kimin** başına ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 10). [kimin, -in]

kime: Herhangi bir kimseye, her kime.

1. **Kime** elmādır desem yañağını inanır

Şeftāli yemiş gibi durmaz aġzı şulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 7). [kime, -e]

kimi: Bazısı.

1. Bunuñ her loḳmasında ‘āşıḳa başḳa ḥalāvet var
   Görüp efrād-ı bezmi **kimi** derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 6). [kimi,]
2. Bunuñ īcād u ihdā’sında büyük bir kiyāset var
   Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 16). [kimi,]
3. **Kimi** ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
   Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [kimi,]
4. **Kimi** dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [kimi,]
5. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [kimi,]
6. **Kimi** dü-dest ile boş tepsiye pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 54). [kimi,]
7. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
   Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 52). [kiminiñ, -n, -iñ]
8. Her **kimin** ḳalbine düştüyse hevā-yı mekteb
   Eylesin mā-ḥaṣal-ı ‘ömrü fedā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 1). [kimin,]

kimisi: Bazısı, kimi.

1. **Kimisi** şen ü şāṭır nāliş-i aḥbāb ile ḫandān
   Buña bir çāre buldu ehl-i dil bir ṣāḥib-i iẕ‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 7). [kimisi,]
2. Bunuñ īcād u ihdā’sında büyük bir kiyāset var
   Kimi dilşād ehl-i meclisin **kimisi** pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 16). [kimisi,]

kimse: Kişi, birey, şahıs anlamlarında belgesiz zamir.

1. Bu ḥāl ile görmez bir **kimse** refāh
   Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [kimse,]
2. Bir **kimse** naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
   Biñ nāz ile başlar ise reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 7). [kimse,]
3. Gülşen-i ṭab‘ında boy boy açmada gül-ġoncalar
   Batmamış bir **kimseye** bir ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 6). [kimseye, -ye]
4. Şükrānını her **kimse** mu‘allimlere medyūn
   Zīrā ki olur ma‘rifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 1). [kimse,]
5. Şeh-i ḫūbān dedi mi **kimse** Kerīmāna açıl
   Açıl ey nūr-ı baṣar ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 41). [kimse,]
6. Ḳalmadı **kimsede** bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [kimsede, -de]
7. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
   Seniñçün başlasa bir dem dehānın feṭḥe bir **kimse** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [kimse,]
8. Şürū‘ etse ġıyāben metn-i ḥālin şerḥe bir **kimse**
   Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 17). [kimse,]

9. Şürū‘ etse ġıyāben metn-i ḥālin şerḥe bir kimse
Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir **kimse** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 18). [kimse,]

10. Görünce baḫtı yāver ḳalmadı bir **kimseden** bākim
Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [kimseden, -den]

11. Ne de bir **kimseden** bir kimseye şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [kimseden, -den]

12. Ne de bir kimseden bir **kimseye** şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [kimseye, -ye]

13. Dünyāya her gelen yine terk-i cihān eder
Dest-i ecelden olmadı bir **kimseye** rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 2). [kimseye, -ye]

14. Bī-çāre ehāli kimsesiz ḳalmış
Bu derdlere dermān bulan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 11). [kimsesiz, -siz]

15. Gitmez oldu **kimse** bahçeye baġa
Elem ṣardı ḫalḳı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 33). [kimse,]

16. Çeken degil ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
O **kimse** ‘ārif-i dānā ki eyliyor imrār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 24). [kimse,]

17. Ḥużuruñda seni ger ḳalkışırsa medḥe bir **kimse**
İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā’ buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [kimse,]

18. Naṣıl bir **kimsedir** kim nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 91). [kimsedir, -dir]

19. O ḳızılcık leblere bir **kimseniñ** yoḳtur sözü
Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [kimseniñ, -niñ]

20. Ma‘rifet ṣaḥnında esb-i lāġarı bir **kimseniñ**
Eşheb-i faẓl u kemālātiyle olmaz hem-‘inān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 9). [kimseniñ, -niñ]

kır: Kır, çimen.

1. Yüz sürer tevḳīr için **ḳırlar** deñizler pāyına
Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 11). [ḳırlar, -lar]

kıral: Kral.

1. Yüce önder Ġāzi Muṣṭafa Kemal
Emrine baş eğdi on yedi **ḳıral** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 6). [ḳıral,]

kırk: Sayı; Kırk.

1. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
Biñ üçyüz **ḳırḳ** üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 8). [ḳırḳ,]

kırmızı: Kan rengi, al renk.

1. Bir bayraḳ yaptılar rengi ḳırmızı
   Naḳş ettiler beyāż ayla yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 21). [ḳırmızı,]
2. Faḫre kārı ḳızılca bir de ṣoluḳ
   Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 28). [ḳırmızıymış, -(y)mış]

kirpik: Göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

1. ʻÂşıḳānın kanını dökmek için **kirpikleriñ**
   Geh miṣâl-i tîr eder geh nîze-i bürrân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 7). [kirpikleriñ, -ler, -iñ]

kış: Kış mevsimi.

1. Gülsitān-ı ṭabʻına hīç ermemiş bād-ı ḫazān
   Yaz **ḳış** her dem açar ezhārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 8). [ḳış,]
2. Başladı ʻaṣrī ḫanımlar iʻtinā göstermeye
   Añladık evvelbahārı yazı hem güzü **ḳışı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 36). [ḳışı, -ı]

kīsehā: Kese.

1. Ḫalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek seyyāre nīst
   Engüşthā-rā çāre nīst hem **kīsehā** bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 8). [kīsehā,]

ḳısḳan-: Kendisine yakın bir kimsenin başkasına ilgi göstermesini veya başkasından sevgi ve alâka görmesini çekememek, ortaklığa katlanamamak.

1. Ol rütbe **ḳısḳanır** güzelim ġayrıdan seni
   Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 9). [ḳısḳanır, -ır]

ḳısm: Parça, bölük, cüz.

1. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif **ḳısmını** nādān
   Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 9). [ḳısmını, -ı, -nı]

ḳıṣṣa: Kısa hikâye, ibretli hikâye, fıkra, rivâyet.

1. Taṣdīʻden ictināb edildi
   Bu **ḳıṣṣa** yolu ṭutup gidildi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 28). [ḳıṣṣa,]
2. Neler söyler neler yek-dīgere ammā uzun **ḳıṣṣa**
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürāʻāt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [ḳıṣṣa,]

ḳıṣṭās: Mizan, terazi.

1. Terāzū-yı taḥammül-sencde aṣlā sitem çekmem
   Dururken müstaḳim **ḳıṣṭās** oḳu elde hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [ḳıṣṭās,]

ḳıvraḳ: Canlı, hareketli, atik.

1. **Ḳıvraḳ** olur hem loş olur
   Ẓannetme lākin boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 17). [ḳıvraḳ,]

kıy-: Acımayıp öldürmek.

1. Bā‘iṣ-i ḳaṣd-ı ḥayātı neydi ma‘lūm olmadı
   Bir yed-i nā-merd **ḳıydı** ẓulm ile ol ḥażrete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 2). [ḳıydı, -dı]

kıyāmet: Öteki dünyada bütün ölülerin kalkıp dirilmesi.

1. Bulur bu ‘ālem-i ‘irfānda ḳıymet-i dīger
   Yaşar **ḳıyāmete** dek i‘tibār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 30). [ḳıyāmete, -e]
2. Etti bütün pīr ü cevān hep hevl-i cān ile fiġān
   Güyā **ḳıyāmetten** nişān gösterdi çarḫ-ı kīne-ver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 18). [ḳıyāmetten, -ten]

kıyāmet: Kıyamet; afet.

1. Ṭūbā mıdır nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin
   Bāriz birer ‘alāmeti gūyā **ḳıyāmetin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 2). [ḳıyāmetin, -i, -n]

kiyāset: Uyanıklık, anlayışlılık, akıllılık.

1. Bunuñ īcād u ihdā’sında büyük bir **kiyāset** var
   Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [kiyāset,]

kıymet: Değer, kıymet.

1. Nezd-i erbāb-ı naẓarda her zamān ḥürmetlenir
   ‘Āḳil ü ‘ārif olan cevher gibi **ḳıymetlenir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 4). [ḳıymetlenir, -le, -n, -ir]

kıymetdān: Kıymet bilen.

1. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa
   O ḫoş-ṭab‘ān o **ḳıymetdān** o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 16). [ḳıymetdān,]

kız: Kız evlat.

1. Alıp onu ele bir Ḫaṭay **ḳızı**
   Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 23). [ḳızı, -ı]
2. O ḳızılcık leblere bir kimseniñ yoḳtur sözü
   Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī **ḳızı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 44). [ḳızı, -ı]
3. Güzel yüze ay gibidir derler **ḳızlar** içinde
   Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [ḳızlar, -lar]
4. Yek-tā-yı cihānsın güzelim **ḳızlar** içinde
   Sensin meh-i tābende o yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 7). [ḳızlar, -lar]
5. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
   Çiftekarlık eyleme **ḳız** sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [ḳız,]

kızılca: Kızıl, al, kırmızı.

1. Faḫre kārı **ḳızılca** bir de ṣoluḳ
   Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 27). [ḳızılca,]

kızılcık: Zeytin büyüklüğünde ve tek çekirdekli kırmızı meyveleri bulunan bir ağaç.

1. O **ḳızılcık** leblere bir kimseniñ yoḳtur sözü

Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [ḳızılcık,]

kızılırmak: Kızılırmak Nehri.

1. Bir yem-i la‘līn-i mevc-engīz dür peydā eder
   Bir **Kızḷılırmak** veyā bir Baḥr-i Aḥmerdir gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 28). [kızḷılırmak,]

ko-: Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

1. **Ḳomaz** Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir şaḫṣı miḥnette
   Çıḳardı İlmi ḳalbimden şu miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 33). [ḳomaz, -maz]
2. Gül **kosa** ḥār olurdu tencereye
   Nur kosa nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 59). [kosa, -sa]
3. Gül kosa ḥār olurdu tencereye
   Nur **kosa** nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 60). [kosa, -sa]
4. Nā-puḫte nihādān **ko** ne derlerse desinler
   Üslūb-ı ḳadim ṭarz-ı kühenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 15). [ko,]

koca: Ölçüleri emsalinden çok daha büyük olan, büyük, geniş ve iri.

1. Ehali ṣoyuldu ṣoġana döndü
   Bir **ḳoca** milletin ocaġı söndü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 26). [ḳoca,]
2. Bir zamān oldu ki bu ḳoca millet
   Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [ḳoca,]

kocakarı: Yaşlı kadın.

1. **Ḳocaḳarı** soġuttu germi-i bezm-i çemenzārı
   Ḳaçırdı neş’e-i ẕevḳ-ı bahārı ṣevḳ-ı ezhārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 1). [ḳocaḳarı,]

köfte: İçine soğan, biber, baharat, maydanoz, ekmek, yumurta vb. konmuş kıymanın, yoğrulduktan sonra yuvarlak veya uzun küçük toplar haline getirilmesi.

1. Hem-ṣoḥbet olup **köfte** ile bezm-i çemende
   ‘Uṣṣāḳını da‘vet eder ifṭāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 9). [köfte,]

köfte-hārān-veş: Şarlatan gibi.

1. Tecāvüz eylemezler birbirine **köfte-hārān-veş**
   Bunuñ her sofra-i bezminde ḳānūn-ı adālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 29). [köfte-hārān-veş,]

kok-: Koklamak.

1. Aldım onu āġūşa sevip **ḳoḳladım** öptüm
   Dün rastlayıp ol ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 3). [ḳoḳladım, -la, -dım]

koklat-: Koklamasını sağlamak.

1. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ
   Günde biñ kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 7). [ḳoḳlatmaz, -maz]

kol: Kol, el.

1. Dudaḳ vişne şurubu aġız bülbül yuvası
   Çeñesi şeker börek **ḳollar** ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 6). [ḳollar, -lar]

kolay: Kolay, basit.

1. Vergi a‘şār işi bulmaz **ḳolaylıḳ**
   Ḳalbe feraḥ verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 47). [ḳolaylıḳ, -lıḳ]

kolcu: Bir şeyi korumak için bekleyen veya kol gezen görevli, muhafız.

1. Jandarması derttir **kolcusu** belāʾ
   Ḫalḳın görmediği neler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 63). [kolcusu, -su]

Koltuḳlan-: Koltuğunun altına girmek.

1. Oturunca millet ṣoñ oturaġa
   Dünbek **ḳoltuḳlandı** keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 36). [ḳoltuḳlandı, -dı]

kömür: Kömür.

1. **Kömür** odun yapmaḳ müşkildir saña
   Muḫālefet derler yazarlar cezāʾ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 61). [kömür,]

ḳon-: Konmak.

1. Masa üstünde öyle dursunlar
   Diye **ḳonmuş** gibiydi hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 30). [ḳonmuş, -muş]
2. Meydāna **ḳonup** cism-i laṭīfi ḳapışılmış
   Düşmüş yine bir bezm-i sitemkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 25). [ḳonup, -up]
3. Ma‘rifet mülketinin pādişehi olmuştur
   Her kimin başına **ḳonmuşsa** hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 10). [ḳonmuşsa, -muş, -sa]

ḳonuş-: Konuşmak.

1. Bir zamānlar ‘aşḳtan baḥsler **ḳonuştu**
   Bir zamānlar cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 21). [ḳonuştu, -tu]

ḳorḳ-: Ürkmek, korkmak.

1. Ol gül-i ra‘nâ baña mâdâm kim ‘işyân eder
   Ḳorḳarım ḫûn-âb-ı eşkim cûş edip ṭûfân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 2). [ḳorḳarım, -ar, -ım]
2. Çoḳ nedāmet çekerek ṣaçlarını yolmayasın
   Ḳorḳarım ġonca-i dem-dīde gibi ṣolmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 16). [ḳorḳarım, -ar, -ım]
3. Nedāmetler edersin **ḳorḳarım** ettiklerin cevre
   Tīr-i inṣāfa gel ey dil-şiken āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 29). [ḳorḳarım, -ar, -ım]
4. Dün būse-i cān-baḫşını va‘d eyler iken yār
   Vuṣlattı murādım demeye **ḳorḳtum** utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 10). [ḳorḳtum, -tu, -m]

koru-: Dış tehlikelerden esirgemek, muhâfaza etmek.

1. Bir tāneyi bile ḳurda ḳaptırmaz
   Sürüyü **ḳoruyan** çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 28). [ḳoruyan, -y, -an]

koş-: Ayaklarını sıra ile yerden keserek öne doğru hızla gitmek.

1. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāşī bī-hūş
   Ḳapıya yol bulamazsam **koşarım** pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 6). [koşarım, -ar, -ım]
2. Menfaʿat uġrunda **ḳoşanlar** çoḳtur
   Millet için ḳoşan erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 3). [ḳoşanlar, -an, -lar]
3. Menfaʿat uġrunda ḳoşanlar çoḳtur
   Millet için **ḳoşan** erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 4). [ḳoşan, -an]

koy-: Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

1. Perīşānī-i ʻuṣṣāḳa meger kim eylemiş niyyet
   Ne zülfüñ etti güldeste ne **ḳoydu** dilde cemʻiyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [ḳoydu, -du]
2. **Ḳoyup** kākülleri bir yaña zülf-i yāra meyl eyler
   Diyār-ı ḥüsnü tā baştan başa seyrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 11). [ḳoyup, -(y)up]
3. Rindān-ı mey-āṣāmi **ḳoyup** nevbet-i sāġar
   Bu meygedede cānib-i hüşyāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 3). [ḳoyup, -up]
4. Bir ṭarz-ı nevīn ile edip ḥüsnüñü tezyīn
   Pek **ḳoydu** şekerler ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 12). [ḳoydu, -du]
5. İnṣāfı **ḳoyup** ḳatlime niyyetler edermiş
   Düşmenlerime luṭf u mürüvvetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 7). [ḳoyup, -up]
6. Dest-i ḳudret feyż-i elṭāf ile ṣayḳal-sāz olup
   Ḳoymasın āyīne-i ḳalbinde āṣār-ı ġubār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 16). [ḳoymasın, -ma, -sın]

koy-: ... duruma getirmek, o hal üzere kalmasına sebep olmak.

1. Etmen revā mı ġamzedeni böyle nā-ümīd
   Bilseñ ne ḥāle **ḳoydu** beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 6). [ḳoydu,]

köy: 1. Köy. 2. Mahalle ve işlek yol; sokak. 3.Sevgilinin bulunduğu yer.

1. **Köyü** degil yıḳsa ḳalʻeyi burcu
   Bargut verebilen bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 31). [köyü, -ü]

kucak: Vücudun açılmış durumdaki kollarla göğüs arasında kalan kısmı.

1. Öyle yaḳın geldi tā **ḳucaġıma**
   Başar gibi oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 13). [ḳucaġıma, -ım, -a]

küçücük: Yapıca küçük olan.

1. Baḳtım uyumuştu bizim **küçücük**
   Ilıḳ dudaġından aldım öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 37). [küçücük,]

kudret: İktidar, takat, tab ü tüvân, kuvvet.

1. Ademden ẓāhir olmuş **ḳudretiyle** ‘ālem-i hestī
   Şu ḫāk-i pākden olmuş yine nev‘-i beşer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 7). [ḳudretiyle, -i, -y, -le]
2. Mevḳı‘-ı fetvāda **ḳudret** gösterip olmuş idi
   Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli faẕlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 5). [ḳudret,]
3. **Ḳudretin** luṭfuyla geldikçe celādet daġlara
   Ḳudsiyān eyler tevāżu‘la ri‘āyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 1). [ḳudretin, -in]
4. Baḳıp şeb-tāba seyr et sun‘-ı Ḥaḳḳı çeşm-i ‘ibretle
   Ne **ḳudrettir** ki eyler bir megesten nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 4). [ḳudrettir, -tir]
5. Kemāl-i şevḳ ile içtikçe içti ḳaldı **ḳudretten**
   Ḫumār-ālūd olup şehlā nigāhı farṭ-ı ‘işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 17). [ḳudretten, -ten]

kudretullāh: Allah'ın kudreti.

1. **Ḳudretullah** ḫalḳa rengāreng boya göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 45). [ḳudretullah,]

kudsiyān: Melekler.

1. Ḳudretin luṭfuyla geldikçe celādet daġlara
   Ḳudsiyān eyler tevāżu‘la ri‘āyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 2). [ḳudsiyān,]

kudūm: Uzak bir yerden, uzun bir yoldan gelme, bir yere ayak basma.

1. Tebşīr ettiler baña şimdi **ḳudūmunu**
   Tūl-i ḥayātına el açıp eyledim du‘ā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 1). [ḳudūmunu, -un, -u]
2. Göñüller bende-i ġamdan perīşān idi ḥasretle
   Ḳudūmı bā‘iṣ-i şevḳ u meserret oldu araya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 2). [ḳudūmı, -ı]
3. Ḫoş geldiñiz **ḳudūmunuza** edyor intiẓār
   Yārān iştiyāḳ ile baḳ gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 7). [ḳudūmunuza, -unuz, -a]
4. Ḫoş geldiñiz sürūrumuzu ettiniz tamām
   Bu naẓm-ı nev **ḳudūmunuza** eyler iḥtirām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 32). [ḳudūmunuza, -unuz, -a]

küdūret: Üzüntü, kaygı.

1. Etmeden fikr-i vaṭan derdi derūnu dāġdār
   Vermeden āyīne-i ṭab‘a **küdūret** iġbirār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 38). [küdūret,]
2. Elemle buruşan bed ṣūretleri
   Dillerde biriken **küduretleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 14). [küduretleri, -ler, -i]

küffāra: Kâfirler.

1. Ger şefā‘at eylesen **küffāra** da āyā şefī‘
   İnnehum nācū mine'n-nāri ve kānū‘ fāi’zīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [küffāra,-a]

kuhisar: Dağlar.

1. ʿAlem dikmiş elem **kuhisarına**
   Hiç ḥad yoḳtur cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 25). [kuhisarına, -ı, -na]

kūhken: Dağı delen, Ferhad.

1. ʻAşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
   Bu sebepten **Kūhken** etti deḫālet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 10). [kūhken,]

kühsār: Dağ.

1. Şevḳ-ı ruḫ-ı Şīrīnle uyup Ḳays-ı ḥayāle
   Düştü yine ṣaḥrā'lara kuhsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 14). [kuhsāra, -a]

kul: Kul.

1. İlāhī seyyi'ātim setr edip rūz-ı ḳıyāmette
   Bu ʻabd-i ʻācizin Āṣaf **kuluñ** ḳıl maẓhar-ı ġufrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 4). [kuluñ, -uñ]

ḳulaḳ: İnsan ve hayvanda işitmeye yarayan ve başın iki tarafında bulunan organ.

1. Gözler badem şekeri burun muz murabbası
   Ḳulaḳlar kakülheva yüzler irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 4). [ḳulaḳlar, -lar]
2. Ne **ḳulaḳta** küpe ne başta başlıḳ
   Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 17). [ḳulaḳta, -ta]

külfet: Sıkıntı, zahmet, meşakkat.

1. Göñlüm sever yalñız geçen ḫoş demi
   Baña yār ediñmek **külfettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 32). [külfettir, -tir]
2. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
   Teklīfimiz mi var arada **külfet** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 10). [külfet,]
3. Tebessüm-rīz olup ġonca-dehen āheste āheste
   Gelip cemʻiyyet-i rindāna hem āzāde **külfetten** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 16). [külfetten, -ten]

kulūb: Kalpler.

1. Ḫoş geldiñiz **ḳulūba** ṣafā'lar getirdiniz
   Ḫoş geldiñiz sürūru berāber getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 13). [ḳulūba, -a]

kumāş: İpek, keten, pamuk, yünden olan mensucat.

1. **Ḳumāş**-ı nīk-efʻal gibi dünyāda ḳumāş olmaz
   Riʻāyet eylenilse iʻtidāle cān ḫırāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 41). [ḳumāş,]

künīfe: Künefe.

1. Taḳsīmini bu ṭarz-ı nevīn üzre görünce
   Şādī-i dilin başladı iẓhāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 20). [künīfe,]
2. Ālāma taḥammül edemez cism-i laṭīfi
   Yā Rabb naṣīb olmasın aġyāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 38). [künīfe,]
3. Şerrinden emīn olmaḳ için yaġma-gerānın

Allāha sığınmıştır o bī-çāre **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 36). [künīfe,]

4. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de
   Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 34). [künīfe,]
5. Nā-ehline düştü diye ālām u kederden
   Yaḳtı ten-i miḥnetzedesin nāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 32). [künīfe,]
6. Bir dest-i ṭama‘kār ile ġāret edilip de
   Lāyıḳ mı ki ṣad çāk ola yek-pāre **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 30). [künīfe,]
7. Yaġmā edilip yerlere serilmemek üzre
   Ne vaḳte ḳadar āḫ ede yalvara **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 28). [künīfe,]
8. Meydāna ḳonup cism-i laṭīfi ḳapışılmış
   Düşmüş yine bir bezm-i sitemkāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 26). [künīfe,]
9. Efrādı gibi ḥürr olayım der bu sebebten
   Mā’il görünür meclis-i aḥrāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 24). [künīfe,]
10. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
    Bu bezme gelir şevḳ ile hem-vāre **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [künīfe,]
11. Enmūzec-i ḥüsn olmaya ezhāra **künīfe**
    Çıḳtı yine seyrāna çemenzāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 1). [künīfe,]
12. Kim olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
    Bir başḳa uṣūl almadı efkāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 18). [künīfe,]
13. Baḳ ince şekerler döşemiş sīne-i ṣāfa
    Gūyā ki bürünmüş dür-i şeh-vāre **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 16). [künīfe,]
14. Şevḳ-ı ruḫ-ı Şīrīnle uyup Ḳays-ı ḫayāle
    Düştü yine ṣaḥrā’lara kuhsāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 14). [künīfe,]
15. Bir ṭarz-ı nevīn ile edip ḥüsnüñü tezyīn
    Pek ḳoydu şekerler ile ruḫsāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 12). [künīfe,]
16. Hem-ṣoḥbet olup köfte ile bezm-i çemende
    ‘Uşşāḳını da‘vet eder ifṭāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 10). [künīfe,]
17. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
    Biñ nāz ile başlar ise reftāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [künīfe,]
18. Yek-tā-yı cihāndır yine ḫoş-būlar içinde
    Maġbūṭ olalı nāfe-i Tātāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 6). [künīfe,]
19. En ṭatlı bir üşkūfesidir vaḳt-i bahārın
    Nāz etse sezādır gül-i bī-ḫāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 4). [künīfe,]
20. Enmūzec-i ḥüsn olmaya ezhāra künīfe
    Çıḳtı yine seyrāna çemenzāra **künīfe** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 2). [künīfe,]

künīfe-ḫār: Künefe yiyen.

1. Görüp efrādını bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
   O çiköfte **künīfe-ḫār** olan yārān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 20). [künīfe-ḫār]

küpe: Kulak memelerine takılan süs eşyası.

1. Ne ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
   Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 17). [küpe,]

ḳur’ān: Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap.

1. Ne ḳadar olsa muḫālif yine **Ḳur'āna** açıl
   Açıl ey nazlı güzel ʻāleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 35). [ḳur'āna, -a]

kurbet: Yakınlık.

1. Kibār-ı dehre **ḳurbet** iledir noḳsāni-i ḳıymet
   Tebāʻüd eyledikçe mihrden meh feyż eder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 9). [ḳurbet,]

ḳurd: Kurt.

1. Bir tāneyi bile **ḳurda** ḳaptırmaz
   Sürüyü ḳoruyan çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 27). [ḳurda, -a]

kurnaz: İşine gelen hususlarda çok açıkgöz olan, başkalarını kandırmasını bilen, kendisi kolay kanmayan (kimse).

1. Seni **ḳurnaz** seni şeyṭān yazamaz
   Nedir ettiğin bu istiġna' bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 33). [ḳurnaz,]

ḳurtuluş: Kurtulmak işi, kurtulma, halâs, necat.

1. İstiḳlāl denilen **ḳurtuluş** günü
   Ḫaṭay Türklerine büyük şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 15). [ḳurtuluş,]

ḳuru: Kuru, canlılık emaresi olmayan.

1. Ne cāme kisve-i aṣliyyeden tecrīd edip yer yer
   Ḳuru eşcāra döndürdü nihālān-ı varaḳdārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 8). [ḳuru,]

kuş: Yumurtlayan omurgalılardan, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.

1. Bir yavru **ḳuş** me'vāsıdır
   Emmāların emmāsıdır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 25). [ḳuş,]
2. Cennet **ḳuşu** yā ḥūrdur
   Yā kāse-i faġfūrdur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 5). [ḳuşu, -ı]

kuṣūr: Hatalı ve yanlış davranış.

1. Afve şu **ḳuṣūrumuz** sezādır
   Afvüñ dilime feraḥ-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 31). [ḳuṣūrumuz, -u, -muz]

küsūrāt: Bir sayıdan sonra geriye kalan küçük parçalar.

1. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini ol sofra-i bezmin
   Küsūrāt ü döküntü ile ṣaḥnında sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 60). [küsūrāt,]

kutu: Kutu.

1. Ṣanki ṭatlı göbeği ayva ḳompostosudur
   Bacaḳlar ḳadınbudu ..... **kutusudur** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 16). [kutusudur, -su, -dur]

kuvvet: Kudret, zor, güç, zaaf mukabili.

1. Ne **ḳuvvettir** bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
Eder mi radyo ḥālā ādemi ḥayrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [ḳuvvettir, -tir]

kūy: Sevgilinin köyü, eşiği.

1. Sen yine bir nev-niyāz ‘āşıḳ mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 20). [kūyuña, -uñ, -a]
2. **Kûyuñda** sevdiğim gezer âḫ eyler aġlarım
Ümmîd-i luṭf-ı âṭıfetinle ġarîb ġarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 7). [kûyuñda, -uñ, -da]

kuzu: Koyun yavrusu.

1. **Ḳuzuları** fenā yola ṣaptırmaz
Öyle ziyān veren şeyi yaptırmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 25). [ḳuzuları, -lar, -ı]

lafẓ: Söz.

1. Her noḳṭası ṣanki dürr-i meknūn
Her **lafẓı** da başḳa başḳa mażmūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 6). [lafẓı, -ı]

laġzīde-pā: Ayağı kaymış.

1. Raḳībi āsitān-ı yārdan **laġzīde-pā** buldum
Seniñçün başlasa bir dem dehānın fetḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 15). [laġzīde-pā,]

lāhūt: İlahî âlem.

1. Ḫāk-i siyāhda teni āḫir mekān ṭutup
Rūḥ-ı revānı eyledi **lāhūta** i‘tilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 6). [lāhūta, -a]

laḥẓa: Çok kısa bir an.

1. Tedbīr-i maṣāliḥte olan cevdet-i fikrin
Her māʿnii bir **laḥẓada** zīr ü zeber eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 4). [laḥẓada, -da]
2. Ġam elem derd ü sitem bir **laḥẓa** etmez infikāk
Kimdir ilḳā’ eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [laḥẓa,]
3. Vīrāne olup külbe-i firḳat temelinden
Her **laḥẓa** viṣalḫāne-i yar meskenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 12). [laḥẓa,]
4. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir **laḥẓa** ḥālī ḳalmasın
Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 1). [laḥẓa,]
5. Günde biñ şekl-i cefā biñ derd ü ġam īcād eder
Devr-i cevrinde göñül bir **laḥẓa** ḫurrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 14). [laḥẓa,]

lākin: Ama, ancak, fakat.

1. Viṣâlinçün güşâde bâd-bândır zevraḳ-ı ḫâṭır
Yem-i ‘aşḳında **lâkin** bir muḫâlif bâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [lâkin,]
2. Ḫaṭay olmuştu ḥayfā bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün ufḳunda **lākin** cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 2). [lākin,]

3. **Lākin** bizi etti tamām
Eṭvār-ı ma‘şūḳānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 11). [lākin,]
4. Ḳıvraḳ olur hem loş olur
Ẓannetme **lākin** boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 18). [lākin,]

lāl: Dilsiz.
1. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
Güyā durur mebhūt u **lāl** bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 20). [lāl,]

lāle: Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.
1. O reng-i al ruḫsārın o ḫāl-i ‘anber-efşānın
Güle reng-i ḥicāb u **lāleye** dāġ-ı derūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 8). [lāleye, -ye]
2. ‘Aşḳıñ diyārına şevḳle göçelim
Sevgi çemeninden **lāle** biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 18). [lāle,]

lālezār: Far. Lâlelik, lâlenin bittiği mahall.
1. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir **lālezār** olsun
Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 3). [lālezār,]

lām: Elifbâ-yı Osmaninin yirmi altıncı harfi.
1. ‘Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān **lāmdan** cīmi
Ne müşkil ‘ilm aḫlāḳın cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 11). [lāmdan, -dan]

lāmi‘: antakyalı şair Mimārzāde Reşīd Lāmi‘ Efendi.
1. Bir ṣāḥib-i faẓl nāmı Lāmi‘
Şi‘r ü edebi kemāli cāmi‘ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 1). [lāmi‘,]

lāmi‘ā: Divan şairi.
1. Ḥayret-ender-ḥayretim kim n'eyleyim ben Āṣafā
Yāra te’sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmi‘ā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 34). [lāmi‘ā,]

lāne: Yuva, âşiyân.
1. ‘Aṣrīliğin ilcāsıdır
N'etten yapılmış **lānesi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 28). [lānesi, -si]

laṭīf: Zevk ve ruh okşayıcı ince bir güzelliğe sahip olan, hoş.
1. Pek **laṭiftir** hele gül fidanları
Biñ bir çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 15). [laṭiftir, -tir]

lā-yetenāhī: Sonsuz.
1. Füsḥati **lā-yetenāhī** yine māl-ā-māldır
Nūr-ı ecrām-ı faẓā’ille feżā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 13). [lā-yetenāhī,]

lāyıḳ: Yakışır, münasip, şâyân.

1. Bir dest-i ṭama‘kār ile ġāret edilip de
   Lāyıḳ mı ki ṣad çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 30). [lāyıḳ,]
2. Şaḫṣa **lāyıḳ** mı ki pā-māl-i cehālet olsun
   Var iken ma‘rifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 19). [lāyıḳ,]
3. Nihāyet görmedim bu ṭavrı **lāyıḳ** ṭab‘-ı insāna
   Sülūk et ba‘d-ezīn ey dil ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 23). [lāyıḳ,]
4. Ādeme **lāyıḳ** degil ẕillet maḳāmında ḳalış
   Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 23). [lāyıḳ,]
5. Kemāl-i ‘ilm ü ‘irfān bā‘iṯ-i faḫr olsa **lāyıḳtır**
   Bilir ehl-i faẕīlet ṯervet ile iftiḫār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 9). [lāyıḳtır, -tır]
6. Yazdığım şiirler ‘aşḳına da’ir
   Layıḳtı dillerde destan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 20). [layıḳtı, -ṭı]

lāzım: Gerekli.

1. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
   Ri‘āyet eylemek **lāzım** degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 8). [lāzım,]
2. Ben bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
   ‘Aḳlı ẕekā’sı ‘iffeti **lāzımdır** evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 2). [lāzımdır, -dır]

leb: Dudak.

1. Oldukça dilā ni‘met-i ḫüsne naẓar-endāz
   Leb gül-be-şeker sīb-ẕekandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 4). [leb,]
2. Mürdegāna **lebleri** bir ḫande ile cān verir
   Cān alır hem ġamze-i ḫūn-ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 13). [lebleri, -ler, -i]
3. O ḳızılcık **leblere** bir kimseniñ yoḳtur sözü
   Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [leblere, -ler, -e]
4. **Lebde** ser-keş āḫlar āteşli hūlar var idi
   Dilde vardı bir ‘aceb füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [lebde, -de]
5. Nedir **lebleriniñ** o reng-i alı
   Hele ay yüzüñüñ yoḳtur emṯali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 21). [lebleriniñ, -ler, -i, -niñ]
6. O şūḫa çoḳ çalıştım vaṣl için benden dirīġ etti
   Nihāyet **leblerin** būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 6). [leblerin, -ler, -in]
7. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey **lebleri** bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [lebleri, -ler, -i]

leb-ā-leb: Ağzına kadar dolu.

1. Bize dünyā da hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā
   Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 22). [leb-ā-leb]

leṭāfet: Güzellik, hoşluk.

1. Hem **leṭāfet** hem de ma‘nādan müberrā sözlerin
   Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [leṭāfet,]
2. Verir cihāna leṭāfet o cism-i enverle
   Tezeyyün eyler onuñla semā’-yı pür-kevkeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [leṭāfet,]
3. Verir ṭab‘a **leṭāfet** sözleri Derviş Sükūtînin
   Ġazelḫān olmuyor mīr-i süḫandānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 5). [leṭāfet,]
4. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
   Ol tecellīdir veren ḥālā **leṭāfet** daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 4). [leṭāfet,]
5. Buña māni‘ olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṯet var
   Zihī taḳsim bu taḳsīm-i dilārāda **leṭāfet** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 4). [leṭāfet,]
6. Bahar geldi yine açıldı yer yer
   Leṭafet bağınıñ ġonca gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 2). [leṭafet,]
7. **Leṭāfette** müşābih fesleğen gīsū-yı ḫūbāna
   Onuñçün sünbülāna da‘vi-i rüchān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 5). [leṭāfette, -te]
8. Dendānlarının var mı **leṭāfette** naẓīri
   Ne lü’lü’-i şeh-vārda ne dürr-i ‘Adende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 5). [leṭāfette, -te]

leṭāfet-bāḫş: Hoşluk, nezaket bahşeden.

1. Ḫaṭ-ı tāze **leṭāfet-baḫş** olur rū-yı dilārāya
   Baḳılsa revnaḳı evvelbahārın hep çemendendir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 1). [leṭāfet-baḫş,]

līkin: Lâkin, ancak, ama.

1. Ḫalḳ-ı cihān āvāre nīst **līkin** düyek seyyāre nīst
   Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 7). [līkin,]

lisān: Dil.

1. Eyledi terk-i cihān āṣārı bāḳīdir henüz
   Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet her **lisān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [lisān,]
2. Odur **lisānda** dem-ā-dem kemāl-i ḥüsne miṣāl
   Odur veren ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre cilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [lisānda, -da]

liyāḳat: Layık olma, uygunluk.

1. Ben ettim işte viṣāle **liyāḳatım** ibrāz
   Revā mı eylemek artıḳ zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 17). [liyāḳatım, -ım]

loḳma: Bir defada ağza götürülen yiyecek parçası, bir seferde yutulacak miktardaki yiyecek. II Dünya nimeti.

1. Bunuñ her **loḳmasında** ‘āṣıḳa başḳa ḥalāvet var
   Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [loḳmasında, -sın, -da]

loş: Karanlıkça, çok aydınlık olmayan.

1. Ḳıvraḳ olur hem **loş** olur

Ẓannetme lākin boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 17). [loş,]

luṭf: Yardım, inayet, ihsan.

1. Beni geh **luṭf** ile dilşād gehī zār eyler
   Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 5). [luṭf,]
2. Biñ dilbere biñ ‘işveye biñ cāna değişmem
   Bir kerre ederse güzelim **luṭf** ile ḫande (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 8). [luṭf,]
3. Güzeller bī-vefā’ yārān sitem-cū baḫt ise ma‘kūs
   Beni **luṭfuñla** maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 8). [luṭfuñla, -uñ, -la]
4. Ḳudretin **luṭfuyla** geldikçe celādet daġlara
   Ḳudsiyān eyler tevāżu‘la ri‘āyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 1). [luṭfuyla, -u, -yla]
5. **Luṭf** u kereminden seniñ ey zā’ir-i maḳber
   Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 1). [luṭf,]
6. Aḥmed Akyüz ederek ṣarf-ı nuḳūd-i himmet
   Luṭfunu yāver edip kendisine Rabb-i mecīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 2). [luṭfunu, -u, -n, -u].
7. Ġam elemdir naṣībi bedbaḫtın
   Olmuyor **luṭfu** ṭāli‘-i saḫtın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 58). [luṭfu, -u]
8. Sofra-i cūd-ı kemālātiyle ‘ālem müstefīd
   Her zamān ehl-i su’āle **luṭfın** etmiş rāyegān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 4). [luṭfın, -ın]
9. Gerçi ġażab-ālūd nigāhın da **luṭufdur**
   Āġūş-ı dil-i merḥametin me’menim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 5). [luṭufdur, -dur]

ma‘āş: Yaşayış, geçim, dirlik, rızık.

1. **Ma‘āş** ṣaḥipleri devleti buldu
   Emlāki olanlar ṣaçını yoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 41). [ma‘āş,]

ma‘cūn: Macun, hamur kıvamına getirilmiş ilaç.

1. Birḳaç etmek yanında bir de ṣomun
   Ṣuyu çıḳmış yıġın yıġın **ma‘cūn** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 34). [ma‘cūn,]

mādām: Madem.

1. Hep perîşân-ḥâl olur zülfü gibi üftâdeler
   Gülşen-i ḥüsnüñde **mâdam** sünbül-i ra‘nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 4). [mâdam,]
2. Ol gül-i ra‘nâ baña **mâdâm** kim ‘işyân eder
   Ḳorḳarım ḫûn-âb-ı eşkim cûş edip ṭûfân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 1). [mâdâm,]
3. Cevri **mādam** kendine mu‘tād edinmiş ol perī
   Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 13). [mādam,]
4. Ṭūfāna mümāṣil ṣu gelir dīdelerimden
   Ebr-i sitemin geçmede **mādām** üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 4). [mādām,]

maġrūr: Aldanmış.

1. Hīç bir meh-rū emel-baḫşā-yı vaṣl olmaz baña
Ḥüsn-i ‘ālem-gīrine **maġrūr** dilberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 6). [maġrūr,]

māh: Ay, kamer.

1. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr veyā **māh** demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [māh,]

maḥabbet: Sevmek, sevgi, ruhun bir şeye meyelânı.

1. **Maḥabbet** bağınıñ her jālesinden
Yüzlerinde vardır ter tāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 11). [maḥabbet,]
2. Şimdi nār-ı ‘aşḳa yandı ṭutuştu
Maḥabbet şeminin pervāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 24). [maḥabbet,]
3. Meclisinde neşve-efzādır **maḥabbet** bādesi
Dilgüşādır sāġar-ı ser-şārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 23). [maḥabbet,]
4. Ḫāṭıra geldi o ṣoḥbetleriniz
Arttı gönlümde **maḥabbetleriniz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 26). [maḥabbetleriniz, -ler, -iniz]

mahal: Yer, yöre.

1. ‘Avn eyleyip ‘azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
Doldu cihānda her **maḥal** ḳar ile buzla ser-be-ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [maḥal,]
2. Düşmem der iken pençesine ‘aşḳ u hevānın
Yer ṭuttu ḫaṭar-nāk **maḥallinde** cinānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 22). [maḥallinde, -i, -n, -de]

mahāret: Bir işteki ustalık, beceriklilik, mârifet, hüner, meleke.

1. Buzlu şerbet içmek **mahāret** midir
Millet āteşiyle yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 3). [mahāret,]

mā-ḥaṣal: Hâsıl olan şey, semere, netice.

1. Cihān cennet miṣāli **mā-ḥaṣal** dār-ı mesār olsun
Göñül şen dilrübā ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 5). [mā-ḥaṣal]

maḥbūb: Sevilen, sevgili.

1. Özü **maḥbūb** ḥāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
Ḥuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 7). [maḥbūb,]
2. Herkesiñ **maḥbūbı** bir ẕāt-ı sa‘ādet-mend idi
Ḥaḳ te‘āla cennet-i me’vāyı cāy etsin oña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 1). [maḥbūbı, -ı]
3. Ne zamān terk edeceksin meyi **maḥbūbları**
Başına çöktü herem vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 1). [maḥbūbları, -lar, -ı]

mahfīce: Gizlice.

1. Açıldı dīde-i şeb-ḫuftem ol ḫurşīd-ruḫsāra

O baḫt-ı ḫufteden **maḫfîce** taḥṣīl-i merām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 10). [maḫfîce,]

māhir: Hünerli, becerikli.

1. Deveye hendeği atlatmada **māhirmiş** eşek
   Güneşi göstererecekmiş baḳınız şeb-pereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 11). [māhirmiş, -miş]

māhliḳā: Özel isim.

1. Tārīḫ-i tām-ı fevtini ḥüzn ile söyledim
   Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya **Māhliḳā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 19, Mısra 2). [māhliḳā,]

maḥlūl: Erimiş, eritilmiş şey.

1. Ṭuttuğu saġarı şundu da baña
   Elem ġam **maḥlūlı** şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 12). [maḥlūlı, -ı]

maḥrem: Başkalarından saklanan, başkaları tarafından görülmesi, bilinmesi, duyulması istenmeyen,gizli.

1. Rāz-ı 'aşḳın ḥırz-ı cān ettim göñülde bir zamān
   Çāki-i sīnemle ol esrār **maḥrem** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 4). [maḥrem,]

māh-rū: Ay yüzlü güzel, dilber.

1. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
   Bu şeb ol **māh-rū** kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [māh-rū,]
2. Bir zamānlar bezm-i 'işrette sebūlar var idi
   Nāzenīn-endām ü dil-keş **māh-rūlar** var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 2). [māh-rūlar, -lar]

māh-ruḫ: Ay yüzlü.

1. Ṣoḥbetleri ol **māh-ruḫuñ** cāna ġıdā'dır
   Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 11). [māh-ruḫuñ, -uñ]

māh-rūyān: Ay yüzlüler.

1. Gehī arż-ı maḥabbet eyledim yārān-ı mestāna
   Gehī dildāde oldum bezm-i meyde **māh-rūyana** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 22). [māh-rūyana, -a]

maḥzūn: Hüzünlü, üzgün.

1. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem **maḫzūn** bir bī-çāreyim
   Çeşm-i nem-nākimden añlarsın ne baḫtı ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 1). [maḫzūn,]

makāl: Söz , kelam.

1. Dokuz yüz otuz beşinci sālın
   Kim maṣdarı oldu bu **maḳālın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 36). [maḳālın, -ın]

makām: Mekan, yer, derece.

1. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet **maḳāmında** ḳalış
   Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 23). [maḳāmında, -ın, -da]

maḳar: Karar kılınan, oturulan yer.

1. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
   Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et **maḳar** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [maḳar,]

makber: Kabir.

1. Onu bir fātiḥayla **maḳberinde** eylesin dilşād
   Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 9). [maḳberinde, -in, -de]

makdem: Gelme, Ayak basma.

1. Ben de tārīḫ ile tes‘īd ederim **maḳdemini**
   İki dünyāda sa‘ādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 1). [maḳdemini, -i, -n, -i]
2. Ben şu tārīḫ ile tebrīk ederim **maḳdemini**
   İki dünyāda sa‘ādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 1). [maḳdemini, -i, -n, -i]
3. **Maḳdemi** ile bu nevzādın sezādır etseler
   Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 23). [maḳdemi, -i]

maḳṣad: Gaye, amaç.

1. Bülbül-i şīfteye bū-yı vefā’ mı **maḳṣad**
   Ne sebep ey gül-i ter çāk-i girībāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 7). [maḳṣad,]
2. Size bu resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
   İkinci **maḳṣadım** da ṣıdḳ ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 2). [maḳṣadım, -ım]

maḳṣūd: Amaç, niyet, gaye.

1. Cebhe ber ḫāḳ-i taẕarru‘ olmadır **maḳṣūdumuz**
   Ka‘be-i ulyā-yı raḥmette iḳāmet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 7). [maḳṣūdumuz, -u, -muz]

ma‘kūs: Uğursuz.

1. Güzeller bī-vefā’ yārān sitem-cū baḫt ise ma‘kūs
   Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [ma‘kūs,]

maḳderet: Kudret, iktidar.

1. Dün bir emriñ baña ‘izzetle şeref verdi faḳaṭ
   N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ **maḳderetim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 2). [maḳderetim, -im]

maḳṭū‘: Kesilmiş, kesik.

1. Yā Rabb ver ṣabr-ı cemīl **maḳṭū‘dur** yer yer memer
   Āmed şüd oldu müstaḥīl mümkin degil seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 1). [maḳṭū‘dur, -dur]

māl: Varlık, servet.

1. Bilmiş ol kim zāde-i ‘Abdülvaḥāb ne **māldır**
   İşte ġılmāna bu ḥāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 33). [māldır, -dır]
2. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
   Kim derūnı ‘aşḳ u sevdā’ ile **māli** gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [māli, -i]
3. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir laḥẓa ḥālī ḳalmasın
   Bu sebeple ġuṣṣa-i dehr ile **mālī** ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 2). [mālī, -i]
4. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin **mālı** cāndır
   Baġlandı o kākül gibi bir ṣırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 9). [mālı, -ı]

māl-ā-māl: Çok dolu, dopdolu.

1. Füṣḥati lā-yetenāhī yine **māl-ā-māldır**
   Nūr-ı ecrām-ı fażā’ille feżā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 13). [māl-ā-māldır, -dır]
2. Ṭab‘ını ẕevḳ u şeṭāretten tehī ẓann etme gör
   Teble **māl-ā-māldır** anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 18). [māl-ā-māldır, -dır]
3. Etti **māl-ā-māl** ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
   Dil degil sīnemde bir ḫūnīn aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 29). [māl-ā-māl]

mālik: Sahip.

1. ‘Aceb bir sırra **mālik** Āṣafā āyīne-i devrān
   Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 13). [mālik,]
2. Öyle bir rif‘ate **māliktir** onuñ pāyesi kim
   Şāh olur mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [māliktir, -tir]

ma‘mūr: Güzel, bayındır, bakımlı.

1. Eskisinden daha **ma‘mūr** dilārā oldu
   Selkıye Ḳasṭalını etti ehālī tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 3). [ma‘mūr,]

ma‘nā: Anlam, kavram.

1. Hem leṭāfet hem de **ma‘nādan** müberrā sözlerin
   Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā şanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [ma‘nādan, -dan]
2. Gör ne **ma‘nālar** ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
   ‘Aşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 17). [ma‘nālar, -lar]
3. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim

Ne ḥāl olmuş bu şeb **ma‘nāda** gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [ma‘nāda, -da]

4. Toḫm-ı mażmûnun müberrâ ġıll ü ġıştan Âṣafâ
   Bu zemîn-i füsḥat-ı ṭab‘ında çoḳ **ma‘nâ** biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 10). [ma‘nâ,]
5. Telḫ ü şîrînî-i ġurbetle vaṭan birdir hemān
   Olmada şu beyt-i ġarrādan bu **ma‘nā** müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 28). [ma‘nā,]

māni: Engel.

1. Gehî ârâm-ı ḳalb-i zârıma feryâd **mâni‘dir**
   Gehî hevl-i nigâh-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 1). [mâni‘dir, -dir]
2. Gehî ârâm-ı ḳalb-i zârıma feryâd mâni‘dir
   Gehî hevl-i nigâh-ı ġamze-i cellâd **mâni‘dir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 2). [mâni‘dir, -dir]
3. Viṣâlinçün güşâde bâd-bândır zevraḳ-ı ḫâṭır
   Yem-i ‘aşḳında lâkin bir muḫâlif bâd **mâni‘dir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [mâni‘dir, -dir]
4. Diler peymâne-i muḥriḳle herkes neşvedâr olmaḳ
   Aña yetsin ḫumâr-ı ḳıllet-i îrâd **mâni‘dir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 6). [mâni‘dir, -dir]
5. Ḳalır bî-behre istiḳbâlde elbet reyânlar hep
   Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd **mâni‘dir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 8). [mâni‘dir, -dir]
6. Viṣâlinçün fedâ’-yı câna her dem ḥâżırım ey yâr
   Baña ẓannetme ḫavf-ı ġamze-i cellâd **mâni‘dir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [mâni‘dir, -dir]
7. Fedâ’ etmek dilerdim Âṣafâ ben cânı cânâna
   Faḳaṭ bu ârzûya ṭâli‘-i bî-dâd **mâni‘dir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 12). [mâni‘dir, -dir]

maʿni: Mana, hakikat, öz.

1. Tedbīr-i maṣāliḥte olan cevdet-i fikrin
   Her **māʿnii** bir laḥẓada zīr ü zeber eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 4). [māʿnii, -i]

manto: Elbise üzerine giyilen, kalın kumaştan kadın giyeceği.

1. Bir yanda duryor yoyosu
   Bir yanda reng reng **mantosu** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 22). [mantosu, -su]

manzūme: Vezinli, kāfiyeli eser, manzum parça.

1. Dil-i miḥnetzedeye geldi sürūr
   Ḫāmeden etti şu **manẓūme** ẓuhūr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 48). [manẓūme,]
2. **Manẓūme** demek de söz degildir
   Eş‘ār ise başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 19). [manẓūme,]

ma‘rifet: İlim, hüner.

1. **Ma‘rifet** mülketinin pādişehi olmuştur
   Her kimin başına ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 9). [ma‘rifet,]
2. **Ma‘rifet** ṣaḥnında esb-i lāġarı bir kimseniñ

Eşheb-i faẕl u kemālātiyle olmaz hem-‘inān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 9). [ma‘rifet,]

masa: Ayaklar veya bir destek üzerine oturtulmuş tabladan oluşan mobilya.

1. **Masa** üstünde öyle dursunlar
   Diye ḳonmuş gibiydi hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 29). [masa,]
2. Sekiz on eski üskü iskemle
   İki aḳsaḳ **masa** merāsimle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 22). [masa,]

maṣdar: Kaynak.

1. Dokuz yüz otuz beşinci sālın
   Kim **maṣdarı** oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 36). [maṣdarı, -ı]

mashara: Soytarı.

1. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
   İt raḳîbi alarak yār ile biz **masḫaraya** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [masḫaraya, -ya]

maşraba: Gümüş, çinko, teneke, toprak vb.nden yapılmış kulplu su kabı.

1. **Maşraba** dururken içmez bardaḳta
   Ḫalḳı düşünür de yatmaz yataḳta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 21). [maşraba,]

maṣraf: Harcama.

1. ‘Aṣrîlik de başa bir belā oldu
   Maṣraf düşmānına ẓafer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 44). [maṣraf,]

ma‘şūḳān: Âşık olunan kimse.

1. Herkese baḫtı revā görmüş idi dilḫāhını
   Āşıḳān olmuştu **ma‘şūḳān** elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 8). [ma‘şūḳān,]

ma‘şūmāne: Masum olan kişiye yakışır şekilde.

1. Verirdi ẕevḳ-ı vicdānî o **ma‘şūmāne** güftārı
   Ẓuhūr etseydi pey-der-pey dehān-ı ġonca-fāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 3). [ma‘şūmāne,]

mātem: Keder, üzüntü.

1. Sezādır ehl-i diller **mātemin** tā ḥaşre dek çekse
   Ayırdı ehl-i ‘irfānı felek dāhī-i a‘ẓamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 11). [mātemin,-in]

matlab: İstek, istenilen şey.

1. Ola tevfîḳ-ı ilāhī yāri Ḫünkārzādenin
   Maṭlaba ersin hemān her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 2). [maṭlaba,-a]

matlūb: Talep olunan, istenilen şey, maksut.

1. Bu cem‘iyyette ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
   Yenir **maṭlūb** miḳdārı oburluktan müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 34). [maṭlūb,]

matla: Bir kasîde veya gazelin mısrâları birbiriyle kāfiyeli olan ilk beyti.

1. Cān ü dilden Āṣaf et bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
   Maṭlaında etti çün Rāġıb bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 40). [maṭlaında, -ın, -da]

ma‘ṭūf: Meyletmek.

1. Seḫāvet müdde‘īsi mu‘tarıż cāhillerin dā’im
   Hücūmı ortaya **ma‘ṭūf** onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 50). [ma‘ṭūf,]

mażmūn: Nükteli, sanatlı, ince söz.

1. Her noḳṭası şanki dürr-i meknūn
   Her lafẓı da başḳa başḳa **mażmūn** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 6). [mażmūn,]

ma‘ẕūr: Mâzereti olan, özrü bulunan, özürlü.

1. **Ma‘ẕūr** degil mi ictisārım
   Ey kān-ı kerem edeb-şi‘ārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 29). [ma‘ẕūr,]

ma‘ẕeret: Bir kusur veya kabahatin istenmeden yapıldığını gösteren ve hoş görülmesini gerektiren sebep, özür.

1. Ḫastalıḳtan iki üç gün oluyor mużṭaribim
   Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā **ma‘ẕeretim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 4). [ma‘ẕeretim, -im]

mā’il: İstekli, hevesli, düşkün.

1. Saña **mā’il** degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
   Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 5). [mā’il,]
2. Efrādı gibi ḥürr olayım der bu sebebten
   Mā’il görünür meclis-i aḥrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 24). [mā’il,]
3. Naṣıl olyor da sükūna **mā’il**
   Olmağa ṭab‘ınız olyor ḳā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 13). [mā’il,]
4. **Mā’ilim** bir gül-i ra‘nāya ki öpmek dilesem
   Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 1). [mā’ilim, -im]
5. Cihān ḫalḳında ey dil bir ‘aceb ḥubb-ı sivā buldum
   Ṭarīḳ-ı bāṭıla **mā’il** reh-i Ḥaḳtan cüdā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 2). [mā’il,]
6. Onunçün şimdi ba‘zı mu‘tarızlarda nedāmet var
   Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle **mā’ildi**r (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 86). [mā’ildir, -dir]

mebhūt: Hayran olmak, şaşkınlığa düşmek.

1. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
   Gūyā durur **mebhūt** u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 20). [mebhūt,]

meb‘ūṣān: Milletvekilleri, mebuslar.

1. Ṣabā git şehre ṣor ḥürmetle **meb‘ūṣān** ne ‘ālemde
   Bütün eṣnāf eşraf cümleten a‘yān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 1). [meb‘ūṣān,]

mebẕūl: Bol, ucuz olmak.

1. Baḫşiş-i ‘ilm ü kemālātine ġāyet yoḳtur
Öyle **mebẕūl** ü firāvān ‘aṭā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 36). [mebẕūl,]

mecāl: Kudret, dayanma.

1. Arż-ı dīdār eyle ey meh āşıḳa kim bu ḳadar
Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ **mecāli** gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 8). [mecāli,-i]
2. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra **mecāl**
Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [mecāl,]
3. Başḳa bir çāreye yoḳ idi **mecāl**
Ne ‘aceb sevḳ-ı ṭabīat fi'l-hāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 33). [mecāl,]

meclis: Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

1. **Meclisinde** neşve-efzādır maḥabbet bādesi
Dilgüşādır sāġar-ı ser-şārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 23). [meclisinde, -i, -n, -de]

meclis: Toplantı, meclis.

1. Re’īs etmez çābuk **meclisi** teşkil
Da‘vālar edilir muttaşıl te’cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 53). [meclisi, -i]

meclis-ārā: Meclisi süsleyen II Sevgili.

1. Özü maḥbūb ḥāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
Ḥuzūrı **meclis-ārā** ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 8). [meclis-ārā,]
2. Ri‘āyet ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat ‘ilmine bir fikr-i ra‘nādır
Edeb bir başḳa feyż-i neşve-efzā **meclis-ārādır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 32). [meclis-ārādır, -dır]

mecma‘: Toplanılacak yer.

1. Perīler **mecma‘ından** dün güẕār eyler iken nāgāh
Dil-i āsūde-ḥālim düştü bir ṣūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 3). [mecma‘ından, -ın, -dan]
2. Geçip Āṣaf cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
Güzeller **mecma‘ı** bir meclis-i ‘işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 14). [mecma‘ı,]

mecnūn: Deli, çılgın.

1. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
Onda **mecnūn** bīdler dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [mecnūn,]

medfen: Ölü defnedilecek yer, mezar, kabir.

1. Cānāna dil ü cānı fedā’ cānıma minnet
Kāfī ki ḳadem bastığı yer **medfenim** olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 4). [medfenim, -im]

medḥ: Övgü.

1. Ṣıdḳ ile sözüm budur ki ḥaḳḳı

Taḳrīż ile **medḥ** ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 8). [medḥ,]

2. Ḥużuruñda seni ger ḳalkışırsa **medḥe** bir kimse
İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [medḥe, -e]

medhūş: Dehşete uğramış, şaşırmış; korkmuş.

1. De ki dilber der-āġuş kendi **medhuş** sekrden bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı ṣādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [medhuş,]
2. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden **medhūşsun**
Bir sitem-ger şūḫ elinden olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 21). [medhūşsun, -sun]

medyūn: Borçlu.

1. Şükrānını her kimse mu'allimlere **medyūn**
Zīrā ki olur ma'rifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 1). [medyūn,]

mefhūm: Bir sözün veya kelimenin taşıdığı, ifade ettiği mana, anlam, kavram.

1. Ḥürmet-i ḳadr-i faẓīlet maṭlab-ı ehl-i kemāl
Bildiğim ġurbet vaṭan **mefhūmu** bir vehm-i ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 16). [mefhūmu, -u]

mefḳūd: Kaybolmuş, yitmiş.

1. Bir şi'r-i beliġ ki miṣli **mefḳūd**
Tanẓīrine kim 'aceb özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 1). [mefḳūd,]

meger: Meger, ancak.

1. Şüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem 'aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū **meger** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [meger,]

meger: Açıkça, aslında, eger.

1. **Meger** iḳlīm-i ḥüsne tācdār-ı nāmdār olmuş
Gelip de re's-i kār-ı 'āleme fermān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 9). [meger,]
2. Perīşānī-i 'uṣṣāḳa **meger** kim eylemiş niyyet
Ne zülfüñ etti güldeste ne ḳoydu dilde cem'iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 21). [meger,]
3. Giriftār olmuş āvāre **meger** bir zülfi şeb-tāra
Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 7). [meger,]

meges: Sinek.

1. Baḳıp şeb-tāba seyr et sun'-ı Ḥaḳḳı çeşm-i 'ibretle
Ne ḳudrettir ki eyler bir **megesten** nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 4). [megesten, -ten]

meh: Güzel, dilber.

1. Arż-ı dīdār eyle ey **meh** āṣıḳa kim bu ḳadar

Çekmeye derd-i firāḳı yoḳ mecāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 7). [meh,]

2. Her dem ki o **meh** ġā'ib olur çeşm-i terimden
   Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 15). [meh,]
3. Kibār-ı dehre ḳurbet iledir noḳsāni-i ḳıymet
   Tebā'üd eyledikçe mihrden **meh** feyż eder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 10). [meh,]

mehābet: Azamet, ululuk.

1. Yüz sürer tevḳīr için ḳırlar deñizler pāyına
   Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan **mehābet** daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 12). [mehābet,]

mehcūr: Uzaklaşmış, ayrılmış.

1. Vaṭandan yārdan aḥbābdan **mehcūr** u bī-kestir
   Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 5). [mehcūr,]

mehlikā: Özel isim, Mehlikā Hanım.

1. Cāndan gelen bir āh bu tārīḫi söyledi
   Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya **Mehliḳā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 16). [mehliḳā,]

meh-pāre: Ay parçası.

1. Bir şeb yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
   Bu hāle-i āġūşa o **meh-pāre** düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 8). [meh-pāre,]
2. Giriftār olmuş āvāre meger bir zülfi şeb-tāra
   Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta o **meh-pāre** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 8). [meh-pāre,]
3. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḫtimāli gönlüme
   Çünki ol **meh-pāreniñ** girmiş ḫayāli gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 2). [meh-pāreniñ, -niñ]

meh-rû: Ay yüzlü güzel/dilber.

1. Ḫuṣūṣī ṣanma ey **meh-rū** görüp feryād u efġānım
   Ki dest-i iḫtiyārımda değildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [meh-rū,]
2. Hīç bir **meh-rū** emel-baḫşā-yı vaṣl olmaz baña
   Ḥüsn-i 'ālem-gīrine maġrūr dilberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 5). [meh-rū,]
3. Güzellikler nümāyān oldu vechinde kemāliyle
   Cihān-ı 'aşḳa revnaḳ verdi ol **meh-rū** cemāliyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 12). [meh-rū]
4. Râh-ı 'aşḳında o **meh-rûnun** tekâsül etme tâ
   Şu'le-i nûr-ı ḫayâli reh-nümâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 5). [meh-rûnun, -nun]

meh-veş: Ay yüzlü sevgili.

1. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı āyā o **meh-veşiñ**
   Yoḳ mu ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 7). [meh-veşiñ, -iñ]
2. Hemān ister ki dā'im her yeten **meh-veşle** yār olsun

O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [mehveşle, -le, -]

mektep: Okul, ilköğretim okulu.

1. Şeker yoḳken evde bir içim çaylıḳ
   Mektep taḳsiṭ ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 46). [mektep,]

mektūb: Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kağıt, name.

1. Der-i iḥsānınıza bir **mektūb**
   Yazmaḳ arzūsuna oldu maġlūb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 35). [mektūb,]

melāl: Sıkıntı, gam.

1. Cān u dilden dileriz Mevlādan
   Görmesin müddet-i ‘ömrünce **melāl** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 6). [melāl,]

melek: Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.

1. **Melekler** yerde gökde el açıp Ḥaḳḳa desinler hep
   Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 5). [melekler, -ler]
2. Dāyelik etsin ona cümle **melekler** dā’im
   Eylesin Ṭā’ir-i Ḳudsī daḫi beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 3). [melekler, -ler]
3. Gülüp oynaşalım candan **meleğim**
   Sevip ḳaynaşalım doysun yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 5). [meleğim, -im]

meme: Kadında meme başı denilen çıkıntıları olan organ, bicik, emcek, emcik.

1. Turunç mu **memeleri** bilmem ki yoḳsa nar mı
   Birini ister isem ‘aceb baña şunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [memeleri, -ler, -i]

memer: Geçilecek yol.

1. Yā Rabb ver ṣabr-ı cemīl maḳṭū‘dur yer yer **memer**
   Āmed şüd oldu müstaḥīl mümkin degil seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 1). [memer,]

menāb: Minberler, cami minberleri.

1. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
   Gāh olur yek-dīgere ġurbet vaṭan nā’ib **menāb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [menāb,]

menākıbhān: Menakıp okuyan.

1. Müstefīd etmişti ḫalḳı ser-te-ser feyż-i rebī‘
   Ṭūṭiyān yer yer **menāḳıbḫān** bülbül naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 6). [menāḳıbḫān,]

menfaʿat: Fayda, kar, çıkar, yarar.

1. **Menfaʿat** uġrunda ḳoşanlar çoḳtur

Millet için ḳoşan erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 3). [menfaʿat,]

merāḳ: Görmek veya öğrenmek isteği; bir şeyi anlama, bilme isteği; tecessüs.

1. Var bende Antebin fıstıḳ **merāḳı**
   Bursanın da gelsin kestâneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 31). [merāḳı, -ı]

merām: İstek, niyet, maksat.

1. Hiç maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna açıl
   Nā'il olmaḳsa merām şöhret ile şāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 4). [meram,]
2. **Merām** tārīḫ-i tecdīdinden Āṣaf ḫidmet etmektir
   Ulu Cāmi' ḳapısı nev-şekille pek metîn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 3). [meram,]

merasim: Resmiyetin gerektirdiği yerleşmiş, yapılması âdet hâline gelmiş şekil ve gösterişle ilgili davranışlar, yol yordam, teşrîfat kuralları, formaliteler.

1. Sekiz on eski üskü iskemle
   İki aḳsaḳ masa **merāsimle** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 22). [merāsimle, -le]

mercimek: Baklagillerden, ufak boylu, beyaz çiçekli ve pek çok türü olan bir tarım bitkisi.

1. Fırına verdik o germ-ülfet ile **mercimeği**
   Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 9). [mercimeği, -i]

merdāne: Merde, yiğide yakışır bir şekilde.

1. Seyre gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
   Açıl ammā güzelim 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 6). [merdāne,]
2. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
   Açıl ey zülfü siyeh 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [merdāne,]
3. Hele bir kerre ḫırām ile gülistāna açıl
   Açıl ey ġonca-i ter 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 18). [merdāne,]
4. Her vaḳitte derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
   Açıl ey ġonca faḳaṭ 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 24). [merdāne,]
5. Olalım şu'le-i ruḫsārına pervāne açıl
   Açıl ey nūr-ı ṣafā' 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 30). [merdāne,]
6. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur'āna açıl
   Açıl ey nazlı güzel 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [merdāne,]
7. Şeh-i ḫūbān dedi mi kimse Kerīmāna açıl
   Açıl ey nūr-ı baṣar 'āleme **merdāne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 42). [merdāne,]

merḥamet: Acıma, şefkat.

1. Milletin ḥālini düşünen yoḳtur
   Merḥamet ilinde dilber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 2). [merḥamet,]

merḥūm: Rahmetli, rahmet-i Hakk'a vâsıl olmuş.

1. Du'ā' ḳaṣdıyla mīlādī yazıldı fevtine tārīḫ
   Reşīdzāde Fu'ād **merḥūma** raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 12). [merḥūma, -a]

merḥamet: Şefkat gösterme, acıma.

1. Beni ġamlı görüp hiç gider miydin
   Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 12). [merḥametten, -ten]

meşām: Burun.

1. Duruyor bir de bir ḳazan çirk-āb
   Eylemekte **meşāmı** mest ü ḫarāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 50). [meşāmı, -ı]

mesār: Sevinç.

1. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt ü selāmın
   Gönlümde nice faḫr ü **mesār** oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [mesār,]

meşcere: Ağacı bol olan, ağaçlık yer, koru.

1. İstemez baḳmayı ne gülşene ne **meşcereye**
   Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 1). [meşcereye, -ye]

mescid: Mescid, namaz kılınan yer.

1. Geçip Āṣaf cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
   Güzeller mecma‘ı bir meclis-i ‘işrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 13). [mescidinden, -in, -den]

meserret: Sevinç.

1. Şarāb-ı nāb-ı ḥürriyyetle diller neşvedār oldu
   Meserretle ser-ā-ser dīdeler maḫmūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 20). [meserretle, -le]
2. Maḳdemi ile bu nevzādın sezādır etseler
   Ḫānedānı şevḳ ile bir bir **meserret** āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 24). [meserret,]

meşin: Koyun vs. derisi || deriden hazırlanmış, deriden dikilmiş.

1. N'oldu o sa‘ādet n'oldu o ṣervet
   Degil altın **meşin** kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 8). [meşin,]

mesken: Oturulacak, sükûn edilecek yer.

1. Vīrāne olup külbe-i firḳat temelinden
   Her laḥẓa viṣalḫāne-i yar **meskenim** olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 12). [meskenim, -im]

meşreb: Yaratılış, huy, tabiat.

1. Nermîn ṭabîatin ile ḫoş **meşrebin** ile
   Ey şuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 7). [meşrebin, -in]
2. Güzeller rūḥ-perver sīm-berler şevḳ-āverdir
   Eḥibbā’ **meşrebimce** sāḳi-i dilcū berāberdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 8). [meşrebimce, -im, -ce]

mesrūr: Sevinçli.

1. Olur **mesrūr** ḳalb-i pür-miḥen āheste āheste
Ederse luṭf eger ol sīm-ten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 1). [mesrūr,]

mestāne: Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.

1. Sürmelerle simsiyāh etmiş o **mestāne** gözü
Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 41). [mestāne,]
2. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen seni **mestāne** destinden
Ṭabībā ʻāṣıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 5). [mestāne,]

metbūʻ: Tabi olunan.

1. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
Metbūʻı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 22). [metbūʻı, -ı]

mevcūd: Var olan, varlık.

1. Naḳd-i ḫāli ver odur nevreste ġılmāna bahā
Eyle **mevcūduñ** ṭarīḳ-ı ʻaşḳ u vuṣlatta fedā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 14). [mevcūduñ, -uñ]

mevlā: Allah.

1. Luṭf eyledi **Mevlā** baña bir başḳa saʻādet
Rūḥuñla edip rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 13). [mevlā,]
2. Melekler yerde gökde el açıp Ḥaḳḳa desinler hep
Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola **Mevlāya** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 6). [mevlāya, -ya]
3. Bu tārīḫinle ehl-i ḫayra peyrev oldun ey Āṣaf
Hemān aṣḥāb-ı saʻye ecrin iḥsān eylesin **Mevlā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 2). [mevlā,]
4. Cān u dilden dileriz **Mevlādan**
Görmesin müddet-i ʻömrünce melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 5). [mevlādan, -dan]

mevrūs: Miras kalmış.

1. Gelen miḥnet-serā-yı dehre hep bir ḥıṣṣa almıştır
Bize ālām u ġam **mevrūṣdur** tā ẕāt-ı Ādemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 4). [mevrūṣdur, -dur]

mevt: Ölüm, ecel.

1. **Mevt** ü ḥayāt dest-i meşiyyettedir bütün
İḥyā' eder dilerse eder mevte mübtelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 4). [mevte, -e]

mey: Şarap, bâde, hamr. mey-i nâb.

1. Ne zamān terk edeceksin **meyi** maḥbūbları
Başına çöktü herem vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 1). [meyi, -i]
2. Sāḳī baḫṣ et bize **meyden** bādeden
Neyin varsa getir mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 5). [meyden, -den]
3. Birlikte bu akşam yine **mey** nūş edelim gel
Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 1). [mey,]

4. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım efendim
Birlikte bu aḳşam yine **mey** nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 12). [mey,]
5. Sensiz olamaz neş'e-fezā nūş edilen **mey**
Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā' kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 9). [mey,]
6. Yoḳsa ṣahbā'-yı sükūttan mı 'aceb **mey** nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 23). [mey,]
7. Bize **meyler** sebūlar cāmlar sāḳī-i dilcūlar
'Aṣālar sübḥalar seccādeler ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 5). [meyler,-ler]

meydān: 1. Geniş yer, açıklık, saha. 2. savaş alanı. 3. yarışma, oyun yeri.

1. Ḫaṭay bölgesine verip istiḳlal
Erler **meydānıdır** bu meydān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 8). [meydān,]
2. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var mı
Buyursun işte **meydān** bunda ḳānūn-ı şerī'at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 70). [meydān,]
3. **Meydāna** ḳonup cism-i laṭīfi ḳapışılmış
Düşmüş yine bir bezm-i sitemkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 25). [meydāna, -a]
4. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne destinden
Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi ṭut **meydāna** destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 4). [meydāna, -a]

meygede: Meyhane.

1. Rindān-ı mey-āşāmi ḳoyup nevbet-i sāġar
Bu **meygededе** cānib-i hüşyāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 4). [meygededе, -de]

meyḫāne: İçki içilen yer.

1. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ **meyḫāne** destinden
Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi ṭut meydāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 3). [meyḫāne,]
2. Çoḳ zamān dolaştım secdegāhını
Şimdi de dönyorum **meyḫāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 16). [meyḫāneleri, -ler, -i]

meyl: Meyelân, bir yana eğilme, mâil olma.

1. Bir şeb ki baña va'd-i viṣāl ettiñ inandım
Tāb-ı ruḫuña **meyl** ile āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 2). [meyl,]
2. Günāhım ḥadden efzūndur belā'-yı ma'ṣiyet vāfir
'İbādet **meyli** nā-bud ḫāhiş-i 'işyān ise ẓāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 22). [meyli,-i]

meyve: Meyve , mahsul.

1. Baña öyle gelir ki ḳadınların her yanı
Hem **meyve** bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 18). [meyve,]
2. Hemān her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn **meyvedār** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 12). [meyvedār, -dār]

mezār: Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Riyāż-ı cennete revzenler açsın Ḥaḳ **mezārından**
   Şemīm-i ‘Adni ḥissetsin gelen bū-yı türābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 1). [mezārından, -ın, -dan]

meze: İçki içilirken yenilen yiyecek.

1. Ver sāḳī ver bize raḳı içelim
   Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 34). [mezelerin, -ler, -in]

me’āl: Anlam.

1. Şikāyet eylemez ehl-i ḥaḳīḳat ḥāl-i ‘usrette
   Taḥammüldür **me’āli** ḥikmetin vaḳt-i küdūrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 32). [me’āli, -i]

me’men: Sığınılacak yer.

1. Gerçi ġażab-ālūd nigāhın da luṭufdur
   Āġūş-ı dil-i merḥametin **me’menim** olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 6). [me’menim, -im]

me’vā: Sığınılacak yer, makam, yurt, mesken.

1. Bir yavru ḳuş **me’vāsıdır**
   Emmāların emmāsıdır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 25). [me’vāsıdır, -sı, -dır]

mi: Soru eki.

1. Bir gün olur baña acır **mı** bilmem
   Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [mı,]
2. Bir gün olur baña acır mı bilmem
   Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır **mı** bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [mı,]
3. Gönül isteğidir olsa da eger
   İstemez **mi** ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 24). [mi,]
4. Yoḳsa cānı **mı** da alır mı bilmem
   Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [mı,]
5. Yoḳsa cānı **mı** da alır mı bilmem
   Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [mı,]
6. Nurdan dökme **midir** o güzel tenin
   Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 17). [midir, -dir]
7. Var **mı** benim gibi ‘āşıḳ bir şā‘ir
   Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [mı,]
8. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
   Hicrān saña da **mı** etmiştir eşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 22). [mı,]
9. Çekilir şey **midir** ‘ālemin ġamı
   Rūḥa rāḥat verir vaḥdet ‘ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 29). [midir, -dir]
10. Eski sözdür lāfla pilav yenir **mi**
    Sözle olan şeye oldu denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 6). [mi,]
11. Faḫr etmeye ḥaḳḳı olabilir **mi**
    Milleti düşünen erkān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 7). [mi,]

12. Buzlu şerbet içmek mahāret **midir**
Millet āteşiyle yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 3). [midir, -dir]
13. Mes‘ūt olmaḳ yalñız sa‘ādet **midir**
Ḥalḳla mes‘ūt olan insān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 1). [midir, -dir]
14. Atatürk denilen o büyük Ġazi
Esīr yaşar **mı** hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [mı,]
15. Verecek ḳaldı **mı** millette ‘aceb
Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 13). [mı,]
16. Yaḳlaştı **mı** dersin Ṣūr-ı İsrāfīl
Ebu Bekir gitti ‘Ömer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 55). [mı,]
17. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar **mı**
Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [mı,]
18. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar **mı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [mı,]
19. Gören parmaḳlarını ḳadın parmağı ṣanır
Elleri ballı börek buña cān **mı** dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 10). [mı,]
20. Etmen revâ **mı** mıṣṭaba-i ġayrı cây-gîr
Göñlüm serîri olmuş iken şeh-nişîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 3). [mı,]
21. Demek mümkin **mi** ḥayfā bu teġāfül bu ġażablarla
Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [mi,]
22. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz **mi** var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 10). [mi,]
23. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr
Āşıḳ **mı** var ki sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [mı,]
24. Rindāne ‘āşıḳāne gerek ‘aşḳ için göñül
Her dilde yer ṭutar **mı** ṣanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 6). [mı,]
25. Ma‘dūm olur bu gördüğün ekvān gün olur
Bāḳī ḳalır **mı** hīç Aṣaf māsivā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 10). [mı,]
26. Āzāde-i cefā **mı** olur mübtelā-yı ‘aşḳ
Bir başḳa ‘ālem olsa gerektir ṣafā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 1). [mı,]
27. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle **mi** ey fitne-cū ‘uṣṣāḳa iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [mi,]
28. Cevri mādam kendine mu‘tād edinmiş ol perī
Ḳalması feryāddan mümkin **mi** ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 14). [mi,]
29. ‘Aceb taḥassür-i cānān **mıdır** sebep Āṣaf
Niçin müdām oluyor eşk-bār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 11). [mıdır, -dır]
30. Esbāb-ı meserret **midir** aḥvāl-i küdūret
Ey dil ne ‘aceb Beyt-i Ḥazenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 7). [midir, -dir]
31. Doġmaz **mı** mihr-i vuṣlatı āyā o meh-veşiñ
Yoḳ mu ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 7). [mı,]
32. Etmen revā **mı** ġamzedeni böyle nā-ümīd
Bilseñ ne ḥāle ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 5). [mı,]
33. Āvārelikleriñ saña yetmez **mi** Āṣafā
Deşt-i cünūnadır yolu ‘aşḳ u maḥabbetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 13). [mi,]
34. Ṭūbā **mıdır** nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin

Bāriz birer ‘alāmeti gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 1). [mıdır, -dır]

35. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan bir ben **miyim**
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 2). [miyim, -y, -im]

36. Miḥnet-i dünyā ile dil-ḫūn olan bir ben miyim
Firḳat-i cānān ile maḥzūn olan bir ben **miyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 1). [miyim, -y, -im]

37. Deşt-i ‘aşḳın var nice Vāmıḳları şeydāları
Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan bir ben **miyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 4). [miyim, -y, -im]

38. Ġamze-i fettānına dildādedir ḥalḳ-ı cihān
Çeşm-i efsūnkārına meftūn olan bir ben **miyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 6). [miyim, -y, -im]

39. Nice ehl-i dilleri etmiş zebūn-ı cāhilān
Dil-figār-ı cevr-i dehr-i dūn olan bir ben **miyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 8). [miyim, -y, -im]

40. Dem-be-dem zār u zebūn eyler bütün ‘āşıḳları
Cevr-i cān-sūz ile dīger-gūn olan bir ben **miyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 10). [miyim, -y, -im]

41. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb aḥbābı hep
Ülfetinden Āṣafā memnūn olan bir ben **miyim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 12). [miyim, -y, -im]

42. Dillerde eşer **mi** ḳalır ārām u sükūndan
Nāz ile ḫırām eyler ise serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 5). [mi,]

43. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḥayretteyim
Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre **mi** yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 4). [mi,]

44. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḥayretteyim
Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre **mi** yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 4). [mı,]

45. Bülbül-i şīfteye bū-yı vefā’ **mı** maḳṣad
Ne sebep ey gül-i ter çāk-i girībāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 7). [mı,]

46. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil **mi** gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 8). [mi,]

47. Dendānlarının var **mı** leṭāfette naẓīri
Ne lü’lü’-i şeh-vārda ne dürr-i ‘Adende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 5). [mı,]

48. Niçin bilmem güzeller raġbet eyler câme-i ḫūba
Tecerrüd miṣli zīnet var **mıdır** endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 2). [mıdır, -dır]

49. Dil-i dīvāneden geçmez **mi** ādem bezm-i vuṣlatta
Görüp zencīr-i zülfün ḥalḳa ḥalḳa ṭarf-ı dūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 7). [mi,]

50. Ümmīd-i vefā’ devr-i felekten ne ‘abeṣtir
Fi‘l-i zurafā günbed-i devvāre düşer **mi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 10). [mi,]

51. Bir şeb yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
Bu hāle-i āġūşa o meh-pāre düşer **mi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 8). [mi,]

52. Zühhād-ı tebaṣbuṣ-menişe ḫāṣtır ancaḳ
Hiç ḥāl-i riyā’ meşreb-i mey-ḫāra düşer **mi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 6). [mi,]

53. Rindān-ı mey-āṣāmi ḳoyup nevbet-i sāġar

Bu meygedede cānib-i hüşyāra düşer **mi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 4). [mi,]

54. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer **mi**
Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 2). [mi,]

55. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra düşer **mi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 1). [mi,]

56. Bir ẕevḳ-ı selim ḫaṣṣasıdır yoḳsa ey Āṣaf
Ebkār-i nüket sīne-i eş‘āra düşer **mi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 12). [mi,]

57. Bir dest-i ṭama‘kār ile ġāret edilip de
Lāyıḳ **mı** ki ṣad çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 30). [mı,]

58. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ **mı** degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 34). [mı,]

59. Şaḫṣa lāyıḳ **mı** ki pā-māl-i cehālet olsun
Var iken ma‘rifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 19). [mı,]

60. Zülāl-i şi‘re ḥasret-keş **mi** bilmem Ṣusamış Yolcu
O deryā-yı edeb fevvāre-i ‘irfān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 7). [mi,]

61. Su’āl et cān veren cānānı uġrunda Ḥayātīye
Eder **mi** “ba‘ṣu ba‘de'l-mevt”e de īmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 12). [mi,]

62. Getir bū-yı meveddet uġra ‘Aṭṭarzādeye bir şeb
O dergāha gelir **mi** şeyḫ-i dervīşān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 14). [mi,]

63. Hele Şerbetçizāde cām-ı zehr-āb-ı siyāsetten
Ferāġat etti **mi** ol ṣāḥib-i iẕ‘ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 18). [mi,]

64. Alır **mı** ḫāṭıra bir kerre olsun ‘āşıḳ-ı zārın
Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 29). [mı,]

65. Şu birḳaç beyt ile ṣor añla ḫāl-i fikr-i dildārı
Ṣorar **mı** ‘āşıḳ-ı şūrīdesin el-ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 28). [mı,]

66. Ne ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
Eder **mi** radyo ḫālā ādemi ḫayrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 26). [mi,]

67. Bize dünyā da hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır ḫayfā
Leb-ā-leb **mi** perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 22). [mi,]

68. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẕarāfet var iken
Kim görürse seni Allāh demez **mi** güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [mi,]

69. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr veyā māh demez **mi** güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [mi,]

70. Ne sebep oldu sükūna āyā
İşlerin keşreti **midir** acabā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 20). [midir, -dir]

71. Ma‘ẕūr degil **mi** ictisārım
Ey kān-ı kerem edeb-şi‘ārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 29). [mi,]

72. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
Baḳ ānına beñzer **mi** şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [mi,]

73. Bir terāzū beş altı ṭaş dirhem
Ġam elem **mi** ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 48). [mi,]

74. Bir yeñi cādde bir yeñi çarşı
Ḫoş degil **miydi** ‘āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 2). [miydi, -y, -di]

75. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā **mı** bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 2). [mı,]

76. Ben ettim işte vişāle liyāḳatım ibrāz
Revā **mı** eylemek artıḳ zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 18). [mı,]

77. Hüner görüñmelidir neş'edār ḫālinde
Ḳalır **mı** gizli göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 6). [mı,]

78. Şeh-i ḫūbān dedi **mi** kimse Kerīmāna açıl
Açıl ey nūr-ı baṣar 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 41). [mi,]

79. Beñzer **mi** saña hīç bu mihr ü meh-i tābān
Ne ḫūr ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 15). [mi,]

80. 'Aceb taḳdīr eder **mi** hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 9). [mi,]

81. Buyursun imtiḥāna bunda erbāb-ı ṭabīat var
Bu fi'l-i ḥikmet-āmīzi 'aceb taḥḳīḳ eden var **mı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 66). [mı,]

82. Eger var ise de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden var **mı**
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [mı,]

83. Eger var ise de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden var mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var **mı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 68). [mı,]

84. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var **mı**
Buyursun işte meydān bunda ḳānūn-ı şerī'at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 69). [mı,]

85. Sen yine bir nev-niyāz 'āşıḳ **mı** peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 19). [mı,]

86. Yoḳsa ṣahbā'-yı sükūttan **mı** 'aceb mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 23). [mı,]

87. Etseler bu sīne-i pür-dāġ-ı hecri çāk çāk
Ḫaste-i 'aşḳı bu ḫāletler eder **mi** derd-nāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 8). [mi,]

88. Eylesem **mi** bir cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna būsesin ol ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 23). [mi,]

89. ʿĀrż-ı ḫāle ol şeh-i ḫūbāna bā-resm-i edeb
Rūyimāl-ı āsitān-ı luṭfu olsam **mı** 'aceb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 22). [mı,]

90. Varıp rūz-ı ḥesāba maḥżar-ı Allāhu Ekberde
'Aceb **mi** eşk-rīz-i ḥasret olsam rūz-ı maḥşerde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 14). [mi,]

91. Seni sevdiğimden bī-ḫaber **miydin**
Yoḳsa benim gibi pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 10). [miydin, -y, -di, -n]

92. Seni sevdiğimden bī-ḫaber miydin
Yoḳsa benim gibi pür-keder **miydin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 9). [miydin, -y, -di, -n]

93. Beni ġamlı görüp hiç gider **miydin**
Merḥametten sende nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 11). [miydin, -y, -di, -n]

94. Neyyir-i a'ẓam **mısın** Āṣaf semā'-yı 'aşḳta
Kim güzeller dönyor eṭrāfında aḫterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 9). [mısın, -sın]

95. 'Âşıḳ-ı bî-çâreye sen hîç raḥm etmez **misin**
Dâ'imâ ḫûn-ı sirişki pâyına efşân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 5). [misin,]

micmer: Buhurdanlık.

1. Tābiş-i 'aşḳınla göñlüm yandı **micmerler** gibi
Dest-i ḥüsnünde esīr oldu kebūterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 1). [micmerler, -ler]

mi‘de: İnsanlarda ve hayvanlarda karın boşluğunun üst kısmında bulunan ve yenilen yiyecekleri sindirmeye yarayan torba şeklindeki iç organ.

1. Yanıḳtır el ağız dil **mi‘desinde** bir kesāfet var
   O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [mi‘desinde, -sin, -de]
2. **Mi‘de** doldurmaḳ orda baḳ nice
   Ādeme en büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 71). [mi‘de,]

mi‘de-nevāz: Maydanoz.

1. Deste deste yeşil ü tāze piyāz
   Tāze na‘ne biraz da **mi‘de-nevāz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 36). [mi‘de-nevāz,]

midhat: Medhetme, övme.

1. Tefrīḳının olsa iḫtimāli
   Midḥatte sözüm bitip tükenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 4). [midḥatte, -te]

mihmān: Konuk, misafir.

1. Göñül isterdi ki o nazlı güzel
   Bir gececik bende **mihman** olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 2). [mihman,]
2. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
   Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta **mihmānım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [mihmānım, -ım]
3. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
   Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta **mihmānım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [mihmānım, -ım]
4. Yolun uġrarsa Daġlızādeye pek çoḳ selām eyle
   Kenār-ı ḥavżda olmuş mudur **mihmān** ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 24). [mihmān,]
5. Mīzbān-ı faẕl u edāya dem-ā-dem mīhmān
   Mīhmān-ı ‘ilm ü ‘irfāna devāmī mīzbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 1). [mīhmān,]

miḫnet: Gam, keder, sıkıntı

1. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir şaḫṣı **miḫnette**
   Çıḳardı İlmi ḳalbimden şu miḫnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 33). [miḫnette, -te]
2. Oturanlar alırdı rāḥatını
   Unuturdu umūrı **miḫnetini** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 6). [miḫnetini, -i, -ni]
3. Cihānıñ ḥālini mürşidim baña
   Anlattığı zamān **miḫnettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 2). [miḫnettir, -tir]

miḫnet-keş: Sıkıntı, acı çeken.

1. Ki efrādı bu bezmin olmamış olmaz da **miḫnet-keş**
   Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [miḫnet-keş]

mihr: Güneş, şems, âfitâb.

1. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören **mihr** veyā māh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [mihr,].

2. **Mihre** pertev-pāş olur ruḫsār-ı tābānın seniñ
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta‘rīftir ānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 1). [mihre, -e]

3. **Mihre** ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi şehr içre yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 19). [mihre, -e]

4. Kibār-ı dehre ḳurbet iledir noḳsāni-i ḳıymet
Tebā‘üd eyledikçe **mihrden** meh feyż eder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 10). [mihrden, -den]

miḫnetzede: Sıkıntı çekmiş.

1. Ne şey olmayan bir **miḫnetzedeye**
Evceğizi bile ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 7). [miḫnetzedeye, -ye]

mikdār: Bir şeyin ölçülebilen, sayılabilen veya azalıp çoğalabilme durumu, nicelik, derece.

1. Bu cem‘iyyette ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
Yenir maṭlūb **miḳdārı** oburluktan müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 34). [miḳdārı, -ı]

milādi: Milada dayanan, milatla ilgili olan.

1. Du‘ā’ ḳaṣdıyla **mīlādī** yazıldı fevtine tārīḫ
Reşīdzāde Fu’ād merḥūma raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 11). [mīlādī,]

millet: Bir dine, bir kavmiyete mensup topluluk.

1. Verecek ḳaldı mı **millette** ‘aceb
Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 13). [millette, -te]

2. Oturunca **millet** ṣoñ oturaġa
Dünbek ḳoltuḳlandı keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 35). [millet,]

3. Buzlu şerbet içmek mahāret midir
Millet āteşiyle yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 4). [millet,]

4. Bāzen ḥaşir bāzen ḳara ṭoprakta
Milletle berāber yatan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 24). [milletle, --le, -]

5. Menfaʿat uġrunda ḳoşanlar çoḳtur
Millet için ḳoşan erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 4). [millet,]

6. Bir zamān oldu ki bu ḳoca **millet**
Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [millet,]

7. **Millet** bir ḥālde ki veremez borcu
Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 29). [millet,]

8. Giren çıḳan şeyden hep alırlar baç
Düşüñmezler **millet** ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 38). [millet,]

9. Ṭatmaz oldu **millet** pekmezi balı
Şalvar dilim dilim abā yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 49). [millet,]

10. Bu ḥāl ile görmez bir kimse refāh
Yazıḳlar oluyor **millete** eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 58). [millete, -e]

11. Ehali ṣoyuldu ṣoġana döndü
Bir ḳoca **milletin** ocaġı söndü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 26). [milletin, -in]

12. Faḫr etmeye ḥaḳḳı olabilir mi
Milleti düşünen erkān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 8). [milleti, -i]
13. **Milletin** ḥālini düşünen yoḳtur
Merḥamet ilinde dilber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 1). [milletin, -in]
14. Ḳırıldı **milletin** ḳanadı ḳolu
Ḳalmadı cebinde parası pulu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 9). [milletin, -in]
15. Żarūretten ḫalḳın himi söküldü
Zavallı **milletin** beli büküldü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 22). [milletin, -in]

minder: İçi yumuşak bir malzeme ile doldurularak dikilen, oturmaya, yaslanmaya yarar şilte.
1. Ṣanki verdi bütün kilimi çulu
Döşek yorġan bitti **minder** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 12). [minder,]

misāl: Benzer.
1. Odur lisānda dem-ā-dem kemāl-i ḥüsne **miṣāl**
Odur veren ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre cilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [miṣāl,]
2. Cihān cennet **miṣāli** mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
Göñül şen dilrübā ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 5). [miṣāli, -i]
3. Niçin bilmem güzeller raġbet eyler cāme-i ḫūba
Tecerrüd **miṣli** zīnet var mıdır endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 2). [miṣli, -i]
4. Görmedim **miṣlini** ḫāṣılı seniñ
Gezdim Parisleri Viyanaları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 19). [miṣlini, -i, -n, -i]
5. Bir şi‘r-i beliġ ki **miṣli** mefḳūd
Tanẓīrine kim ‘aceb özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 1). [miṣli,]

mişmiş: Kayısı.
1. Telḫ-kām etti bizi ‘aṣrīliğin ḫām **mişmişi**
Ḳalmadı artıḳ cesāret iştihā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 39). [mişmişi, -i]

mişvār: Tarz, tavır, hareket.
1. Özü maḥbūb ḫāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
Ḥuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu **mişvārı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 8). [mişvārı, -ı]

mışra‘: Dize.
1. Her beyti nümūne-i edebdir
Her **mışra‘ı** nükte-i ‘acebdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 8). [mışra‘ı, -ı]
2. Ta‘miye oldu iki **mışra‘** ile
Geldi meydāna bu tārīḫ-i güzīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 5). [mışra‘,]

miyān: Ara, orta.
1. ‘Aḳl-ı selīm māni‘-i fi‘l-i saḳīmdir
Nīk ü bedin **miyānını** tefrīḳ eder ẕekā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 4). [miyānını, -ı,-n,-ı]

mizāc: Ar. Tabiat, huy.

1. Naşıl tezyīf etmek ister onlar fi‘l-i ra‘nāyı
Mizāca nā-muvāfıḳ ‘addeden taḳsīm-i ġarrāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 64). [mizāca, -a]

mīzbān: Ev sahibi.

1. **Mīzbān**-ı faż̈l u edāya dem-ā-dem mīhmān
Mīhmān-ı ‘ilm ü ‘irfāna devāmī mīzbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 2). [mīzbān,]

moda: Değişiklik gereksinimi veya süslenme özentisiyle toplum yaşamına giren geçici yenilik.

1. **Moda** bilmezdi nedi yalñız işitmişti adın
Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 31). [moda,]
2. Sen yetiştir parayı bes o alır her şey ṣatın
Añladı z̤evḳ u ṣafā’sın **modanın** ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 34). [modanın, -nın]

model: Bir özelliği olan nesne ya da kişi, örnek.

1. Göz öñüñde duruyor baḳsana işte **modeli**
Etmeden arż̈-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 39). [modeli,-i]

mor: Menekşe renginin kırmızıya çalanı; kırmızıyla mavinin karışımından oluşan renk.

1. Yeñi ḥayat bulur hep seyr edenler
Yeşil çemenlerde **mor** sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 4). [mor,]

mū: Saç.

1. Ṭarf-ı destārında sünbül gibi **mūlar** var idi
Mācerā-yı ‘aşḳta çoḳ şeyler icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 15). [mūlar, -lar]

mu: Soru eki.

1. Ber-ṭaraf oldu **mu** bir kerre gürūh-ı ḫaz̤ele
‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 3). [mu,]
2. Turunç **mu** memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [mu,]
3. Ḫaste-i ‘aşḳıñ olan üftādene vuṣlat gibi
Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ **mu** dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 4). [mu,]
4. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı āyā o meh-veşiñ
Yoḳ **mu** ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 8). [mu,]
5. Ġam-ı eyyām-ı firḳat başta püskül **mü** belā’ oldu
‘Aceb rūz-ı viṣāli leyle-i hicrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 3). [mü,]
6. Şifā’-āver kelāmın bulmadım dürc-i dehānında
Marīż̤-i ‘aşḳı bilmem yoḳsa fikrin yoḳ **mu** tīmāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 4). [mu,]
7. Yolun uġrarsa Daġlızādeye pek çoḳ selām eyle
Kenār-ı ḥavżda olmuş **mudur** mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 24). [mudur, -dur]
8. Ḫastalıḳtan iki üç gün oluyor muż̤taribim
Hele şāyān-ı ḳabul **mü** acabā ma‘z̤eretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 4). [mü,]
9. Çoḳ **mudur** lāl ederse insānı

Orada bir de aşçı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 13). [mudur, -dur]

10. Zamān gelir ki eder kendi kendini iẓhār
Ederse çoḳ **mu** dü-çeşmim miş̱āl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 8). [mu,]

11. Bārān-ı belā' münḳaṭı' olsun **mu** serimden
Şemş̱īr-i tehevvür ile himmetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 5). [mu,]

12. Duydum ki raḳībān ile ülfetler edermiş
İnṣāf ediniz çoḳ **mudur** ölsem kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 10). [mudur, -dur]

13. Nihāyet yoḳ **mu** ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [mu,]

14. Tefāḫür etse çoḳ **mu** ḫalḳa ḥüsn-i bī-miṯāliyle
Açıldı bir gül-i ra'nāya döndü la'l-i alıyla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 13). [mu,]

15. Ālām ḳıldı feṭḥ-i bāb diller bütün pür-iktirāb
Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ **mu** dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 14). [mu,]

16. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
Hīç olur **muydu** perīşān böyle ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [muydu, -y, -du]

17. Teraḥḥum eylemezsin sevdiğim 'uşş̱āḳ-ı nā-çāra
Hemān āzār edersin yoḳ **mudur** pāyān āzāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 2). [mudur, -dur]

18. Görünce baḫtı yāver ḳalmadı bir kimseden bākim
Dönerse çoḳ **mudur** dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 14). [mudur,]

19. Āb-ı çeşmim yazsa tārīḫ-i vefātın çoḳ **mudur**
Rūḥ-ı Sāmī 'ālem-i ervāḥa ḳıldı i'tilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 3). [mudur,]

mu'allim: Hoca, üstat.

1. Şükrānını her kimse **mu'allimlere** medyūn
Zīrā ki olur ma'rifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 1). [mu'allimlere, -ler, -e]

mübārek: 1. Bereketlendirilmiş. 2. Uğurlu, müteyemmem.

1. Nezāketle tenāvül eyleyenlerde telāş olmaz
Mübārek cismdir cism-i laṭīfi ḫurd u ḫāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 44). [mübārek,]

müberrā: Ayrılmış, sıyrılmış, arınmış.

1. Hem leṭāfet hem de ma'nādan **müberrā** sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [müberrā,]

2. Bu cem'iyyette ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
Yenir maṭlūb miḳdārı oburluktan **müberrādır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 34). [müberrādır, -dır]

3. Toḫm-ı maẓmūnun **müberrâ** ġıll ü ġışṭan Âṣafâ
Bu zemîn-i füsḥat-ı ṭab'ında çoḳ ma'nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 9). [müberrâ,]

mübeşşer: Müjdelenmek.

1. Ettikçe devam dār-ı ‘aẕab tā-be-ḳıyāmet
Bu ‘abd-i Beşīr ola ‘uẕūbetle **mübeşşer** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 6). [mübeşşer,]

mübtelā: Dert ve üzüntüye tutulmuş.

1. Mevt ü ḥayāt dest-i meşiyyettedir bütün
İḥyā’ eder dilerse eder mevte **mübtelā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 4). [mübtelā,]

mübtelā: Tutkun, âşık.

1. Cihānı ser-te-ser sevdā’-yı cāha **mübtelā** buldum
Elem me’lūf olan dil ḫānemi dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 5). [mübtelā,]
2. Güzelsin iftiḫār etsen sezādır
Saña Āṣaf ki cāndan **mübtelādır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 26). [mübtelādır, -dır]
3. Seḫāya **mübtelāyız** ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 77). [mübtelāyız, -yız]

mücessem: Cisimleşmiş, hissedilen.

1. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [mücessem,]

müdām: Her zaman, daima, devamlı.

1. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate dil-besteyim **müdām**
Bir dilber-i mecāz ile dil ülfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 11). [müdām,]
2. Ẕevḳ alır ṣāḥib-i feyż ü hüner olduḳça **müdām**
Muṭrib-i ‘ilm ü edeb naġme-serā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 27). [müdām,]
3. Neşve-baḫşā-yı maḥabbettir eḥibbā’ya **müdām**
Cām-ı ṣāfī ḫāne-i ḫammārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 21). [müdām,]
4. Dopdolu ḳaldığı için her gāh
Ḳazanın yüzleri **müdām** siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 40). [müdām,]
5. ‘Aceb taḥassür-i cānān mıdır sebep Āṣaf
Niçin **müdām** oluyor eşk-bār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 12). [müdām,]

müdde‘ī: İddia edici, iddia eden.

1. Seḫāvet **müdde‘īsi** mu‘tarıż cāhillerin dā’im
Hücūmı ortaya ma‘ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 49). [müdde‘īsi, -si]

müddet: Süre, zaman, vakit.

1. Dünyā devām ettiği **müddetçe** var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 5). [müddetçe,-çe]
2. Dünyā devām ettiği **müddetçe** var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 11). [müddetçe, -çe]
3. Dünyā devām ettiği **müddetçe** var olun

‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 17). [müddetçe, -çe]

4. Dünyā devām ettiği **müddetçe** var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 23). [müddetçe, -çe]

5. Dünyā devām ettiği **müddetçe** var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 29). [müddetçe, -çe]

6. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle ṣıḥḥat ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 35). [müddetçe, -çe]

müdevver: Yuvarlak.

1. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli ta‘līmi
Müdevver tepsi üzre hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [müdevver,]

muġbeçe: Meyhaneci çırağı.

1. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem **muġbeçeler**
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 21). [muġbeçeler, -ler]

muḫalefet: Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olma durumu, aykırılık.

1. Kömür odun yapmaḳ müşkildir saña
Muḫālefet derler yazarlar cezā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 62). [muḫālefet,]

muḫâlif: Muhâlefet eden, uymayan, uygun olmayan, zıt.

1. Viṣâlinçün güşâde bâd-bândır zevraḳ-ı ḫâṭır
Yem-i ‘aşḳında lâkin bir **muḫâlif** bâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [muḫâlif,]

mühmel: Gelişigüzel.

1. Çıḳıp bir ehl-i dil **mühmelle** yazdı şöyle tārīḫin
Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 7). [mühmelle, -le]

muḫrik: Yakıcı, ateşli.

1. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var idi
Sīnede evvel ne **muḫriḳ** ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [muḫriḳ,]

müjde-resān: Müjde ulaştıran, müjde veren.

1. Geldi bir **müjde-resān** etti bu tārīḫi ‘ıyān
Ola yā Rabbi sa‘īd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 5). [müjde-resān,]

mukābil: Mukabele eden. Karşısında bulunan, karşı. Muhatab.

1. Laṭīm-i ḫod-pereste her ne olsa ser-fürū etmez
Edānīye **muḳābil** ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 14). [muḳābil,]

mukaddem: Önde olan, önden giden, değerli, üstün.

1. **Muḳaddemdir** ḫumārı ẕevḳına meyḫāne-i dehrin
   Ṣafā'-yı ḫāṭır aṣlā bulmadım ben 'ayş u nūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 5). [muḳaddemdir, -dir]

muḳarrer: Kararlaştırılmış, kesin, kuşkuuz.

1. Bu dehr-i bī-ṣebāta her gelen gitmek **muḳarrerdir**
   Nişāne ḳalmadı Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḥātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 5). [muḳarrerdir, -dir]

mülāyim-meşreb: Uysal karakterli.

1. Gūsfend-āsā **mülāyim-meşreb** ol bezme gelip
   Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 1). [mülāyim-meşreb]

mülk: Memleket, ülke.

1. Gören duyan ḫalḳın ıẕṭırābını
   Ziyān ṣayan **mülküñ** ṣu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 18). [mülküñ, -üñ]

mülket: Ülke, yurt.

1. Ma'rifet **mülketinin** pādişehi olmuştur
   Her kimin başına ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 9). [mülketinin, -i, -nin]

mümāsil: Benzer, müşabih, andırır.

1. Ṭūfāna **mümāṣil** ṣu gelir dīdelerimden
   Ebr-i sitemin geçmede mādām üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 3). [mümāṣil,]

mümkin: Olabilir; muhtemel, olası.

1. Demek **mümkin** mi ḫayfā bu teġāfül bu ġażablarla
   Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [mümkin,]
2. Cevri mādam kendine mu'tād edinmiş ol perī
   Ḳalması feryāddan **mümkin** mi ḫālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 14). [mümkin,]
3. Yā Rabb ver ṣabr-ı cemīl maḳṭū'dur yer yer memer
   Āmed şüd oldu müstaḥīl **mümkin** degil seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 2). [mümkin,]

münevver: 1. aydınlık, ışıklandırılmış 2. parlak.

1. Bu ḫāk-i siyāh içre bu ẓulmetgede-i laḥd
   Nūr-ı keremiñle ola yā Rabbi **münevver** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 4). [münevver,]

münḥaṣır: Yalnız bir kimseye veya bir şeye mahsus olan.

1. Eylerim ḫayli du'ā' rūz u leyāl
   Münḥaṣırdır buña hep fikr ü ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 24). [münḥaṣırdır, -dır]

munḳatı‘: Kesilen. kesilmiş.

1. Bārān-ı belā’ **münḳaṭı‘** olsun mu serimden
   Şemşīr-i tehevvür ile himmetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 5). [münḳaṭı‘,]

müntaẓam: Düzgün,yerli yerinde, düzenli, tertipli.

1. İki üç ḳahveḫāne olduḳça
   Muntaẓam ḫoş güzel yoruldukça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 4). [muntaẓam,]

muntaẓır: Her şeye hazırlıklı olarak bekleyen.

1. Şöyle bir nāz ile at bürḳa‘ı bir yaña açıl
   Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 2). [muntaẓırdır, -dır]

murabba: Meyve suyu tatlısı. Reçel. Ezme.

1. Gözler badem şekeri burun muz **murabbası**
   Ḳulaḳlar kakülheva yüzler irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 3). [murabbası,-sı]

murād: Maksat, meram, niyet.

1. Sefer etmek **murādım** kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa
   O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 15). [murādım, -ım]
2. Dün būse-i cān-baḫşını va‘d eyler iken yār
   Vuṣlattı **murādım** demeye ḳorḳtum utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 10). [murādım, -ım]

mürdegān: Ölüler.

1. **Mürdegāna** lebleri bir ḫande ile cān verir
   Cān alır hem ġamze-i ḫūn-ḫārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 13). [mürdegāna, -a]

mürġ: Kuş.

1. Dem-ā-dem **mürġler** naġme-serā ‘ālem bahār olsun
   Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 1). [mürġler, -ler]

mürşid: İrşat eden, doğru yol gösteren.

1. Cihānıñ ḥālini **mürşidim** baña
   Anlattığı zamān miḥnettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 1). [mürşidim, -im]

mūsā: İsrailoğullarına elçi olarak gönderilen peygamber; Hz. Musa.

1. Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın olmadı Āṣaf
   Onu maḥrūḳi-i rü’yette ben **Mūsāya** benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 10). [mūsāya, -ya]

müşabih: Benzer.

1. Şāh-ı ḫūbānın **müşābih** zülf-i ‘anber-būsuna

Bir müselsel nūrdur yoḳtur nihāyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 15). [müşābih,]

2. Leṭāfette **müşābih** fesleğen gīsū-yı ḫūbāna
Onuñçün sünbülāna da‘vi-i rüchān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 5). [müşābih,]

müşārün-bilbenān: Şöhretli olmak, parmakla gösterilmek.

1. Faẓīletle **müşārün-bilbenāndı** gitti dünyādan
Görüp luṭf-ı Ḫudāyı vāṣıl-ı bāġ-ı cinān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 1). [müşārün-bilbenāndı, -dı]

müsāvat: Eşitlik, denklik.

1. Müsāvī parçalarla ayrılır her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet **müsāvāt** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 20). [müsāvāt,]

müsāvī: Eşit, denk olmak.

1. **Müsāvī** parçalarla ayrılır her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [müsāvī,]

müselsel: Zincirleme.

1. Şāh-ı ḫūbānın müşābih zülf-i ‘anber-būsuna
Bir **müselsel** nūrdur yoḳtur nihāyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 16). [müselsel,]

müşkil: Sorun, mesele.

1. Kömür odun yapmaḳ **müşkildir** saña
Muḫālefet derler yazarlar cezā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 61). [müşkildir, -dir]
2. ‘Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
Ne **müşkil** ‘ilm aḫlāḳın cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [müşkil,]

müslümanzāde: Müslüman evladı.

1. **Müslümanzādeler** āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim ṣubḥa ḳadar ẕevḳ ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 21). [müslümanzādeler, -ler]

müstaġraḳ: Batmış, gark olmuş, kendinden geçmiş.

1. Baġ bahçeler olmuş feyże **müstaġraḳ**
Ṭop ṭop açmış nergis ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 9). [müstaġraḳ,]
2. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle **müstaġraḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [müstaġraḳ,]

müstaḥaḳ: Bir kimsenin layık olduğu, hak ettiği ceza veya mükafat.

1. Saña mā’il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
Degildim **müstaḥaḳ** ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 6). [müstaḥaḳ,]

müstaḥil: Imkânsız.

1. Yā Rabb ver ṣabr-ı cemīl maḳṭū‘dur yer yer memer
   Āmed şüd oldu **müstaḥīl** mümkin degil seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 2). [müstaḥīl,]

müstaḥsen: Beğenilen, güzel ve herkesin beğendiği.

1. Özü maḥbūb ḥāli dil-pesend eṭvārı **müstaḥsen**
   Ḥuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 7). [müstaḥsen,]

müştāḳ: Özleyen, can atan, aşık.

1. Cemāl-i bā-kemāl-i ispire müştāḳdır gönlüm
   ‘Aceb ol seyyid-i şebbān-ı ḫub-rūyān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 9). [müştāḳdır, -dır]

müstakīm: Doğru, dik.

1. Terāzū-yı taḥammül-sencde aṣlā sitem çekmem
   Dururken **müstaḳim** ḳıṣṭās oḳu elde hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [müstaḳim,]

müsteban: Açıkça ortaya konmuş olan, şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşılan, açık, âşikar, vâzıh.

1. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle vaṭan birdir hemān
   Olmada şu beyt-i ġarrādan bu ma‘nā **müstebān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 28). [müstebān,]

müstefīd: Yararlanan, faydalanan, istifâde eden (kimse).

1. Sofra-i cūd-ı kemālātiyle ‘ālem **müstefīd**
   Her zamān ehl-i su’āle luṭfın etmiş rāyegān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 3). [müstefīd,]
2. **Müstefīd** etmişti ḫalḳı ser-te-ser feyż-i rebī‘
   Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān bülbül naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 5). [müstefīd,]

müstenīr: Ziyadar, parlak, aydınlık.

1. Dil olur envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan **müstenīr**
   Eyledikçe her ṣabāḥ vaḳti neẓāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 5). [müstenīr,]

müşterī: İştirâ eden, satın alan.

1. **Müşterīsi** hücūm-ı tīr-i ḳażā’
   Verdiği naḳd-i dāġ-ı derd ü belā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 55). [müşterīsi, -si]

müstesnā: İstisna edilmiş, ayrılmış, mümtaz.

1. Öyle **müsteṣnādır** ol kim bende-i fermānıdır
   ‘Ālemin her yerde her ḫünkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 29). [müsteṣnādır, -dır]

muṣammem: Kesin biçimde kararlaştırılmış, hakkında kesin karar alınmış.

1. Pür olmuştu bütün derd ü sitemle ḳalb-i çālākim

Muşammemdi raḳīb-i bed-menişce çünki ihlākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 12). [muşammemdi, -di]

mu‘tarıż: Itiraz.

1. Onunçün şimdi ba‘zı **mu‘tarıżlarda** nedāmet var
   Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā’ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 85). [mu‘tarızlarda, -lar, -da]
2. Seḫāvet müdde‘īsi **mu‘tarıż** cāhillerin dā’im
   Hücūmı ortaya ma‘ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 49). [mu‘tarıż,]

mütelâşî: Telaş eden.

1. Yelerim ḫāne-i vaṣla **mütelāşī** bī-hūş
   Ḳapıya yol bulamazsam koşarım pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 5). [mütelāşī,]

mütevekkil: Her işini Allah'a veya oluruna bırakmış, kadere boyun eğmiş.

1. **Mütevekkil** ṣabūr çille çeken
   Gözleriyle süzerdi bir şıradan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 43). [mütevekkil,]

mutlu: Huzurlu, bahtiyar, mesut.

1. Pay olacaḳ diyor gözlerin baña
   Ne **mutludur** baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 18). [mutludur, -dur]
2. Çekildi himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta al sancaḳ
   Ne **mutlu** ḫalḳına şimdi vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 12). [mutlu,]

mutrib: Çalgıcı, çalgı çalan.

1. **Muṭrib** naġamāt-i ney ü sanṭūr u kemānla
   Āheng-i feraḥ-nākini de gūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 7). [muṭrib,]

muttaşıl: Sürekli, aralıksız.

1. Re’īs etmez çābuk meclisi teşkil
   Da‘vālar edilir **muttaşıl** te’cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 54). [muttaşıl,]

muṭābıḳ: Herhangi bir konuda karşılıklı olarak anlaşmaya varan, anlaşan, birbiriyle uzlaşan.

1. Onuñ ṭab‘-ı bülendi etmemiş bir ferdi rencīde
   Muṭābıḳlardı emr-i midḥatinde yār u aġyārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 6). [muṭābıḳlardı, -lar, -dı]

muvāfıḳ: Münasip, uygun.

1. Cihān cennet miṡāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
   Göñül şen dilrübā ṭab‘a **muvāfıḳ** baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [muvāfıḳ,]
2. Şu ṭab‘a nā-muvāfıḳ fi‘le şirket eylemem hiç ben
   Muvāfıḳ şer‘a elbet çünki taḳsīmi ferā’izden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 24). [muvāfıḳ,]

muz: Sıcak bölgelerde ve yurdumuzun Alanya, Anamur çevrelerinde yetişen, ağaççık şeklinde büyük oval yapraklı, uzun ömürlü otsu bitki.

1. Gözler badem şekeri burun **muz** murabbası
   Ḳulaḳlar kakülheva yüzler irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 3). [muz,]

müzeyyen: Bezenmiş, süslenmiş.

1. Böyle bir günde **müzeyyen** eyledi gehvāresin
   Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 13). [müzeyyen,]

mużṭarib: Sıkıntılı / ızdıraplı.

1. Ḫastalıḳtan iki üç gün oluyor **mużṭaribim**
   Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā ma‘ẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 3). [mużṭaribim, -im]

nābī: 17. yüzyıl şairi.

1. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
   Seniñ şi‘rinde **Nābī** anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [nābī,]

nā-būd: Mevcut değil, yok, olmayan.

1. Günāhım ḥadden efzūndur belā’-yı ma‘ṣiyet vāfir
   ‘İbādet meyli **nā-bud** ḫāhiş-i ‘işyān ise ẓāhir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 22). [nā-bud,]

nāçīz: Hiç hükmünde olan, değersiz, önemsiz, küçük.

1. Bu **nāçiz** yādigārı maẓhar-ı ḫüsn-i ḳabūl etmen
   O ibrāz-ı maḥabbettir ki īcāb-ı uḫuvvettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 3). [nāçiz,]

nādān: Cahil, akılsız.

1. ‘Aceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını **nādān**
   Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 9). [nādān,]
2. ‘Aceb farḳ etmiyorlar ba‘zı **nādān** beyż u sevdā’yı
   Bir elmas-pāre ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 61). [nādān,]

nādir: Az bulunur, az görülür, seyrek, ender.

1. Var mı benim gibi ‘āşıḳ bir şā‘ir
   Olsa bile yine **nadirdir** nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 18). [nadir,]
2. Var mı benim gibi ‘āşıḳ bir şā‘ir
   Olsa bile yine **nadirdir** nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 18). [nadirdir, -dir]

nā-ehl: Ehil olmayan.

1. **Nā-ehline** düştü diye ālām u kederden
   Yaḳtı ten-i miḥnetzedesin nāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 31). [nā-ehline, -ine]

nāgāh: Ansızın, birdenbire.

1. Perīler mecma‘ından dün güẕār eyler iken **nāgāh**
Dil-i āsūde-ḥālim düştü bir şūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 3). [nāgāh,]

naġme: Kulağa hoş gelen âhenkli ses, ezgi.

1. Ḫoş **naġmeleriyle** bahçeler baġlar
Dopdoluydu bütün ovalar dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 5). [naġmeleriyle, -ler, -i, -y, -le]

nağmekâr: Ahenkli, güzel sesle söyleyen.

1. Müstefīd etmişti ḫalḳı ser-te-ser feyż-i rebī‘
Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān bülbül **naġmekār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 6). [naġmekār,]

naġme-serā: Türkü söyleyen, şarkı okuyan.

1. Dem-ā-dem mürġler **naġme-serā** ‘ālem bahār olsun
Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 1). [naġme-serā,]
2. Gül ruḫlarının şevḳı ile **naġme-serāyım**
Gülzār-ı maḥabbette hezar dem-zenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 7). [naġme-serāyım, -(y)ım]

nāib: Vekil.

1. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
Gāh olur yek-dīgere ġurbet vaṭan **nā’ib** menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [nā’ib,]

naḳış: Resim, tasvir.

1. Yapışıḳ tozlu bir iki bardaḳ
Bir biçimde beş on **naḳışlı** ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 26). [naḳışlı, -lı]

nālān: İnleyen.

1. Bunuñ her loḳmasında ‘āşıḳa başḳa ḥalāvet var
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cū‘ ile **nālān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 6). [nālān,]

nā-lāyık: Layık değil, değmez.

1. Vuṣlat-ı dildāra **nā-lāyıḳ** iken bā‘iṣ nedir
Ārzū etmekliğe emr-i muḥāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 3). [nā-lāyıḳ,]

nāle: İnleme, feryat.

1. Hem-vāre fırḳatin ile **nālendedir** gönül
Çeşm-i ‘alīl ḥaşre ḳadar eylesin bükā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 11). [nālendedir, -n, -de, -dir]

nām: Ad, şan, şöhret.

1. Añılsın ḫayr ile ḥürmetle **nāmı** yāda geldikçe
Aḳıtsın eşk-i ḥasret-dīde bā-resm-i vefākārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 3). [nāmı,
2. Beni ẕikr eyleyin ḫayr ile **nāmım** yāda geldikçe
O dem bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 1). [nāmım,

-ım]

3. Eyledi terk-i cihān āṣārı bāḳīdir henüz
Nāmını ḥürmetle teẕkār eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [nāmını, -ı, -n, -ı]

nāme: Mektup.

1. Ol vaḳit aldım ele bir ḫāme
İstedim kim yazayım bir **nāme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 38). [nāme,]

nā-muvāfıḳ: Uygun olmayan.

1. Şu ṭab‘a **nā-muvāfıḳ** fi‘le şirket eylemem hiç ben
Muvāfıḳ şer‘a elbet çünki taḳsīmi ferā’iżden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 23). [nā-muvāfıḳ]
2. Naṣıl tezyīf etmek ister onlar fi‘l-i ra‘nāyı
Mizāca **nā-muvāfıḳ** ‘addeden taḳsīm-i ġarrāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 64). [nā-muvāfıḳ]

na‘ne: Ballıbabagillerden, yaprakları sapsız, çiçekleri beyaz veya menekşe renginde, güzel kokulu, yaprakları baharat olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir kültür bitkisinin kurutulmuş yapraklarından elde edilen baharat.

1. Deste deste yeşil ü tāze piyāz
Tāze **na‘ne** biraz da mi‘de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 36). [na‘ne,]

nār: Ateş, od.

1. Gül kosa ḥār olurdu tencereye
Nur kosa **nār** olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 60). [nār,]
2. Nā-ehline düştü diye ālām u kederden
Yaḳtı ten-i miḥnetzedesin **nāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 32). [nāra, -a]

nār: Nar , kınagiller familyasından içinde küçük çekirdekler ve meyve gövdesini oluşturan yüzlerce tanecikten oluşmuş, hafif ekşi ve bazen tatlı tadı olan, ılıman iklimlerde yetişen, bir meyve türü.

1. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa **nar** mı
Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [nar,]

na‘ra-zen: Nara atan.

1. Şaḳlabanlıḳ **na‘ra-zenlik** aṣl-ı re’sü'l-māldır
Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ olmaḳ da ḫoş bir ḥāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 31). [na‘ra-zenlik, -lik]

nās: İnsan, beniâdem, halk.

1. Fetḥ etmeye iḳlīm-i cünūnı sefer ettim
Ey **nās** ḫaberdār olunuz bu seferimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 20). [nās,]

naṣīb: Kısmete düşen şey, pay, hisse.

1. Ġam elemdir **naṣībi** bedbaḫtın
Olmuyor luṭfu ṭāli‘-i saḫtın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 57). [naṣībi, -i]

naṣīhat: Öğüt, tavsiye.

1. Bu **naṣīhat** gūş-ı ‘irfānında olsun ber-ḳarār
   Ḥırz-ı cān olsa sezā bu maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 21). [naṣīhat,]

nā-ṣikīb: Sabırsız.

1. Âġûş-ı vaṣla bir gün olur cān atar gelir
   Âṣaf belâ’-yı hecri ile olma **nâ-ṣikîb (**Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 12). [nâ-ṣikîb,]

nasıl: Bir kimse veya bir şey hakkında bilgi almak için kullanılan soru sıfatı; ne biçim, ne türlü, ne gibi.

1. **Naṣıl** kim şīrler rūbāhlarla imtizāc etmez
   Emīn ol ey göñül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 5). [naṣıl,]
2. **Naṣıl** olyor da sükūna mā’il
   Olmağa ṭab‘ınız olyor ḳā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 13). [naṣıl,]
3. **Naṣıl** tezyīf etmek ister onlar fi‘l-i ra‘nāyı
   Mizāca nā-muvāfıḳ ‘addeden taḳsīm-i ġarrāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 63). [naṣıl,]
4. **Naṣıl** bir kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
   Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 91). [naṣıl,]

nass: Herhangi bir konuda Kur’an’da veya hadislerde bulunan ve üzerinde tartışılması dinen caiz olmayan delil hükmündeki kesin ifade.

1. Neler söyler neler yek-dīgere ammā uzun ḳıṣṣa
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā‘āt eyleyip **naṣṣa** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 18). [naṣṣa, -a]

nāz: İşve, cilve.

1. Göñül isterdi ki o **nāzlı** güzel
   Bir gececik bende mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 1). [nazlı, -lı]
2. Seni ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
   Nedir ettiğin bu istiġna’ bu **nāz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 34). [nāz,]
3. Ey gözümüñ nūru ey **nāzlı** dilber
   Hicrān saña da mı etmiştir eṣer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 21). [nāzlı, -lı]
4. Dillerde eṣer mi ḳalır ārām u sükūndan
   Nāz ile ḫırām eyler ise serv-i bülendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 6). [nāz,]
5. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
   Biñ **nāz** ile başlar ise reftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [nāz,]
6. Şöyle bir **nāz** ile at bürḳa‘ı bir yaña açıl
   Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [nāz,]
7. Ne ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
   Açıl ey **nāzlı** güzel ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 36). [nazlı, -lı]

naẓar: Bakmak, nazar eyle-.

1. Firdevs-i vuṣlata eren üftādegān-ı ‘aşḳ
   Etmez liḳā-yı ḥūra **naẓar** cennet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 14). [naẓar,]
2. Bir şey gelmez elden el-ḥükmü lillāh
   Bu aḥvāli gören **naẓar** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 60). [naẓar,]

nazar-endāz: Bakış atmak, bakmak.

1. Olduḳça dilā ni‘met-i ḫüsne **naẓar-endāz**
   Leb gül-be-şeker sīb-ẕekandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 3). [naẓar-endāz]

nāzende: Nazlı, işveli.

1. ‘Iyāndır dest-i sīmīninde ol **nāzende** sāḳīnin
   Sebū-yı bāde nāzik sāġar-ı ser-şār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 5). [nāzende,]

nâzenîn: Işveli, cilveli, nazlı.

1. Olduḳça kâkülün teli nakş-ı cebîn saña
   Diller rübûde olmada ey **nâzenîn** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 2). [nâzenîn,]

nāzenīn-endām: Narin vücut.

1. Bir zamānlar bezm-i ‘işrette sebūlar var idi
   Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 2). [nāzenīn-endām]

nāzik: İnce, narin.

1. Gül-i ḫoş-bū-yı **nāzik** ārıż-ı dildār nāzik-ter
   Ḫırām-ı serv nāzik ḳadd-i ḫoş-reftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 2). [nāzik,]
2. Nezāketler hüveydā vech-i yāra her nigāhımda
   Gözüñde sürme **nāzik** çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [nāzik,]
3. ‘Iyāndır dest-i sīmīninde ol nāzende sāḳīnin
   Sebū-yı bāde **nāzik** sāġar-ı ser-şār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 6). [nāzik,]
4. Demek mümkin mi ḥayfā bu teġāfül bu ġażablarla
   Dil-i pür-ḫūn **nāzik** ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 8). [nāzik,]
5. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
   Ḫaṭ u elfāẓ **nāzik** nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [nāzik,]

nāzik-beden: İnce ve zarif beden.

1. Giyip bir penbe cāme nūrdan āheste āheste
   Ḫırām ettikçe ol **nāzik-beden** āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 4). [nāzik-beden]

nāzik-ter: Çok nazik.

1. Gül-i ḫoş-bū-yı nāzik ārıż-ı dildār **nāzik-ter**
   Ḫırām-ı serv nāzik ḳadd-i ḫoş-reftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 1). [nāzik-ter,]
2. Gül-i ḫoş-bū-yı nāzik ārıż-ı dildār nāzik-ter
   Ḫırām-ı serv nāzik ḳadd-i ḫoş-reftār **nāzik-ter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 2). [nāzik-ter,]
3. Nezāketler hüveydā vech-i yāra her nigāhımda
   Gözüñde sürme nāzik çeşm-i efsūnkār **nāzik-ter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [nāzik-ter,]
4. ‘Iyāndır dest-i sīmīninde ol nāzende sāḳīnin
   Sebū-yı bāde nāzik sāġar-ı ser-şār **nāzik-ter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 6). [nāzik-ter,]

5. Demek mümkin mi ḥayfā bu teġāfül bu ġażablarla
Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār **nāzik-ter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 8). [nāzik-ter]
6. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü güftār **nāzik-ter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [nāzik-ter,]

naẓīr: Benzer, eş.

1. Dendānlarının var mı leṭāfette **naẓīri**
Ne lü'lü'-i şeh-vārda ne dürr-i 'Adende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 5). [naẓīri, -i]

naẓm: Vezinli, kāfiyeli söz dizisi, şiir.

1. Şüphesiz şi'r-āşināyān-ı zamān bu **naẓmımı**
Her zamān vird-i zebān eylerler ezberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 7). [naẓmımı, -ım, -ı]
2. Ḫuṭūr eyledi fikre berāy-ı ṣıdḳ u vefā'
Bu **naẓmı** eyleyeyim 'ācizāne ben ihdā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 34). [naẓmı, -ı]
3. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār ḫālinde
Olur bu **naẓmımıñ** elbette ḳadri bālā-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 26). [naẓmımıñ, -ım, -ıñ]
4. Bu **naẓmı** Āṣafā inṭāḳ edip rengīn-edālarla
Şu ebkār-i mażāmīn nükte-i mu'ciz-nümālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 97). [naẓmı, -ı]
5. Hem leṭāfet hem de ma'nādan müberrā sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [naẓmını, -ı, -n, -ı]

nāz-perver: Naz eden, nazlı.

1. Ben seni ey **nāz-perver** ẕī-vefā' ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [nāz-perver,]

nā'iliyyet: Erişmek.

1. Her demde nā'il-i kerem-i Kirdigār olun
Āmāle **nā'iliyyet** ile pür-mesār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 4). [nā'iliyyet,]

nā'im: Uyumakta olan, uyuyan.

1. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde neẓāfet var
O cāhiller ki ḫālā pister-i ġafletteler **nā'im** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 46). [nā'im,]

ne: Nasıl.

1. **Ne** siḥr ettin de aldattın beni sen verdiğin va'de
Dil-i āsūde-ḫāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [ne,]
2. Gör **ne** ra'nā yaḳışıḳtır naẓar et bir kerre
Şāhid-i ma'rifete nāz u edā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 33). [ne,]
3. **Ne** ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
Eder mi radyo ḫālā ādemi ḫayrān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [ne,]

4. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẓār
Yārān iştiyāḳ ile baḳ gör **ne** bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [ne,]
5. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḥāl olmuş bu şeb ma'nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [ne,]
6. **Ne** ḥikmettir ilāhī ehl-i dil ehl-i faẓīletler
Denilir pençe-i ḳahrında hep zār u zebūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 3). [ne,]
7. Dil-i sūzānıma zencīr-i gīsūyı kemend ettin
Ne efsūnkār imişsin āteşi tellerle bend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 2). [ne,]
8. Ḳalbi pür-ḫūn-ı elem maḫzūn bir bī-çāreyim
Çeşm-i nem-nākimden añlarsın **ne** baḫtı ḳarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 2). [ne,]
9. Etti baña bir ġazel hediyye
Ammā **ne** hediyye-i behiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 4). [ne,]
10. Rehā-yāb olmaya el vermez artıḳ derd süvār-efgen
Ne āteş düştü bilseñ ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 24). [ne,]
11. Pay olacaḳ diyor gözlerin baña
Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 18). [ne,]
12. Nurdan dökme midir o güzel tenin
Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 18). [ne,]
13. Bu **ne** ḥāl ki bir ān gülmedi yüzüm
Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [ne,]
14. Geldim geleli bu ḫarabābāda
Ne ḥikmettir 'aceb virāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 12). [ne,]
15. Bu ṭavr-ı istiġnā' bu ḥüsn-i edā
Ne ḥis verdi baña söyleyim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 14). [ne,]
16. Ṭabiat bağınıñ bahçıvanları
Ne ḫoş yetiştirmiş erġuvanları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 14). [ne,]

ne: Hangi şey.

1. Her şeyin 'ārifi olan dedeye
Ṣordum ġurbet vaṭan **ne** demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 6). [ne,]
2. **Ne** şey olmayan bir miḥnetzedeye
Evceğizi bile ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 7). [ne,]
3. Nā-puḫte nihādān ko **ne** derlerse desinler
Üslūb-ı ḳadim ṭarz-ı kühenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 15). [ne,]
4. Etmen revā mı ġamzedeni böyle nā-ümīd
Bilseñ **ne** ḥāle ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 6). [ne,]
5. Bülbül-i şīfteye bū-yı vefā' mı maḳṣad
Ne sebep ey gül-i ter çāk-i girībāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 8). [ne,]
6. Niyyet etsem her **ne** dem ol serv-ḳaddin vaṣfına
Āṣafā ilhām olur fikr-i ma'ālī göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 13). [ne,]
7. Dolaştım ḫān-ḳāh-ı 'ālemi baştan başa Āṣaf
Ne dersin kisve-i iḫlāṣı yoḳtur ḫırḳa-pūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 10). [ne,]
8. Felek bī-dād ṭāli' bed-nihad düşmen sitem-mu'tād
Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḥayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 6). [ne,]
9. Ümmīd-i vefā' devr-i felekten **ne** 'abeş̧tir
Fi'l-i zurafā günbed-i devvāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 9). [ne,]

10. Laṭīm-i ḫod-pereste her **ne** olsa ser-fürū etmez
Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 13). [ne,]
11. Eder zenbūr-ı kem-ḳıymet **ne** ḥikmet şehd-i ter peydā
Ṣadef bir ḳaṭre-i nīsāndan eyler güher peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 1). [ne,]
12. Baḳıp şeb-tāba seyr et sun‘-ı Ḥaḳḳı çeşm-i ‘ibretle
Ne ḳudrettir ki eyler bir megesten nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 4). [ne,]
13. Yaġmā edilip yerlere serilmemek üzre
Ne vaḳte ḳadar āḫ ede yalvara künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 28). [ne,]
14. **Ne** câme sīne-sūz olmaḳta āteşle berāberdir
Giyāh-ı ḫuşke tebdīl etti sebzistān-ı kuhsārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 5). [ne,]
15. **Ne** câme kisve-i aṣliyyeden tecrīd edip yer yer
Ḳuru eşcāra döndürdü nihālān-ı varaḳdārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 7). [ne,]
16. Gör **ne** güller yetirir etse vezān bir kerre
Gülşen-i ma‘rifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [ne,]
17. Sāġar-ı ‘ilm ü kemālāti bıraḳmaz elden
Añlayanlar **ne** imiş ẕevḳ u ṣafā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 30). [ne,]
18. **Ne** ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
Eder mi radyo ḫālā ādemi ḫayrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 25). [ne,]
19. Ḳaçırdı ġoncayı gülzārdan zār eyleyip bülbül
Ne ḫāli bülbülüñ şimdi gül-i ḫandān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 34). [ne,]
20. Çekildi himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta al sancaḳ
Ne mutlu ḫalḳına şimdi vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 12). [ne,]
21. Bu resme her **ne** dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde
Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [ne,]
22. İşitilmezse eger güftārın
Ne olur ḫāli dil-i bīmārın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 16). [ne,]
23. **Ne** sebep oldu sükūna āyā
İşlerin keşreti midir acabā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 19). [ne,]
24. Şimdi **ne** ḫāldedir toḫm-ı ḫarīr
Ḥüsn-i ḫāl ile bizi et tebşīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 21). [ne,]
25. Müsteḫīl oldu teşerrüf ḫayfā
Bu **ne** derd ü ġam-ı ṭāḳat-fersā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 32). [ne,]
26. Bir böylesi şi‘r ile edebden
Ḫaḳḳı der isem **ne** anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 18). [ne,]
27. Bir terāzū beş altı ṭaş dirhem
Ġam elem mi **ne** tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 48). [ne,]
28. **Ne** zamān terk edeceksin meyi maḥbūbları
Başına çöktü herem vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 1). [ne,]
29. Görünmez ehl-i dilān iġbirār ḫālinde
Bulunsa her **ne** ḳadar inkisār ḫālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 2). [ne,]
30. Taḥammül etse de göñlüm firāḳa her **ne** ḳadar
Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 13). [ne,]
31. Bu necm-i sa‘di işrāk eyleyen yā Rab **ne** ḫāverdir
Şu esbāb-ı sa‘ādet dehr var olduḳça var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 9). [ne,]
32. **Ne** ḫoştur bī-tekellüf fırṣat el verse ‘ale’l-‘āde
Alıp āġūşa ol sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 23). [ne,]

33. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ **ne** dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye pek becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 19). [ne,]
34. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervāne açıl
Açıl ey zülfü siyeh ‘āleme merdā **ne** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 11). [ne,]
35. Yüzüñü aç görelim biz **ne** imiş ḥüsn ü cemāl
İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 25). [ne,]
36. **Ne** ḳadar olsa muḫālif yine Ḳur’āna açıl
Açıl ey nazlı güzel ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 35). [ne,]
37. Bilmiş ol kim zāde-i ‘Abdülvaḥāb **ne** māldır
İşte ġılmāna bu ḥāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 33). [ne,]
38. ‘Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
Ne müşkil ‘ilm aḫlāḳın cihānda ḫalḳa tefhīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [ne,]
39. **Ne** çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re’fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [ne,]
40. Sünbülistān-ı maḥabbette **ne** būlar var idi
Sīnede evvel ne muḫriḳ ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 3). [ne,]
41. Sünbülistān-ı maḥabbette **ne** būlar var idi
Sīnede evvel ne muḫriḳ ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [ne,]
42. Ser-te-ser üftādegānıñ böyle şeydā eyledin
Günde biñ ṣūretle ve’l-ḥāṣıl **ne** rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 18). [ne,]
43. Āṣafā cevherle yaz tecdīdinin tārīḫini
Şimdi görsünler **ne** zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmi‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 4). [ne,]
44. **Ne** ḥasretlerle yazdın fevtiniñ tārīḫini Āṣaf
Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip ‘Adne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 3). [ne,]
45. **Ne** güzel doġduğunun tārīḫi
Mehd-i dünyāda sa‘īd ola Celāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 9). [ne,]
46. Görmedim ‘ālemde geçen ḫoş demi
Nedir ṣanki Beytü'l-Aḥzāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 16). [nedir, -dir]
47. **Nedir** lebleriniñ o reng-i alı
Hele ay yüzüñüñ yoḳtur emṣali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 21). [nedir, -dir]
48. Seni ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
Nedir ettiğin bu istiġna’ bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 34). [nedir, -dir]
49. Bilmem esbâbı **nedir** bu ṣaff-ı müjgânın seniñ
Rezmgâh-ı ‘aşḳ içinde böyle ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 3). [nedir, -dir]
50. **Nedir** Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [nedir, -dir]
51. Derdinde de ṣafā’ bulurum ḳalb-i zārda
Ammā **nedir** bilinmiyor āh mācerā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 4). [nedir, -dir]
52. Vuṣlat-ı dildāra nā-lāyıḳ iken bā‘iṣ **nedir**
Ārzū etmekliğe emr-i muḫāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 3). [nedir, -dir]
53. Gehī firāḳ gehī vuṣlat eyliyor īmā’
Nedir sebep bilemem bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 6). [nedir, -dir]
54. Ṭūbā mıdır **nedir** güzelim ḳadd ü ḳāmetin
Bāriz birer ‘alāmeti gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 1). [nedir, -dir]
55. Düşünce sīnesinden pīrehen āheste āheste
Nedir bu ḫod-perestī bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 26). [nedir,

-dir]

56. Ḫāṭıra almaz düşüñmezdim **nedir** ferdā-yı ʻaşḳ
Nerde ḳaldı nerde ol şīrīn-dehen Leylā-yı ʻaşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 7). [nedir, -dir]

57. Būd u nā-būd-ı cihāndan ṭabʻımız vārestedir
Her **nemiz** var ḥażret-i Ḥaḳḳa emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 6). [nemiz,]

ne: Bağlama unsuru.

1. Feryād işitmiyor **ne** Şam ne Ḥaleb
O illere ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 15). [ne,]

2. Feryād işitmiyor ne Şam **ne** Ḥaleb
O illere ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 15). [ne,]

3. **Ne** ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 17). [ne,]

4. Ne ḳulaḳta küpe **ne** başta başlıḳ
Ḳalmadı ṣatıldı hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 17). [ne,]

5. **Ne** dānā ehl-i diller çarḫ elinden ḳalbi ḫūn olmuş
Ne ser-keş cāhilān vardır her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 1). [ne,]

6. Ne dānā ehl-i diller çarḫ elinden ḳalbi ḫūn olmuş
Ne ser-keş cāhilān vardır her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 2). [ne,]

7. Dendānlarının var mı leṭāfette naẓīri
Ne lü'lü'-i şeh-vārda ne dürr-i ʻAdende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 6). [ne,]

8. Dendānlarının var mı leṭāfette naẓīri
Ne lü'lü'-i şeh-vārda **ne** dürr-i ʻAdende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 6). [ne,]

9. Yoḳ zülf-i siyeh-fāmına sevdā'-yı teşebbüh
Ne sünbül-i ḫoş-būda ne de müşg-i Ḫutende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 12). [ne,]

10. Yoḳ zülf-i siyeh-fāmına sevdā'-yı teşebbüh
Ne sünbül-i ḫoş-būda **ne** de müşg-i Ḫutende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 12). [ne,]

11. Gör **ne** maʻnālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
ʻAşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 17). [ne,]

12. Gör ne maʻnālar **ne** sözler ḫāṭıra ilhām olur
ʻAşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 17). [ne,]

13. İstemez baḳmayı **ne** gülşene ne meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 1). [ne,]

14. İstemez baḳmayı ne gülşene **ne** meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 1). [ne,]

15. **Ne** bezm-i ʻayş ü ʻişrette ne dergāh-ı ʻibādette
Ne vaḳt-i derd ü miḥnette ne aḥvāl-i meserrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 11). [ne,]

16. Ne bezm-i ʻayş ü ʻişrette **ne** dergāh-ı ʻibādette
Ne vaḳt-i derd ü miḥnette ne aḥvāl-i meserrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 11). [ne,]

17. Ne bezm-i ʻayş ü ʻişrette ne dergāh-ı ʻibādette
Ne vaḳt-i derd ü miḥnette ne aḥvāl-i meserrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 12). [ne,]

18. Ne bezm-i ʻayş ü ʻişrette ne dergāh-ı ʻibādette

Ne vaḳt-i derd ü miḥnette **ne** aḥvāl-i meserrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 12). [ne,]

19. Beñzer mi saña hīç bu mihr ü meh-i tābān
Ne ḥūr ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 16). [ne,]
20. Beñzer mi saña hīç bu mihr ü meh-i tābān
Ne ḥūr **ne** ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 16). [ne,]
21. Perīşānī-i ‘uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
Ne zülfüñ etti güldeste ne ḳoydu dilde cem‘iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [ne,]
22. Perīşānī-i ‘uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
Ne zülfüñ etti güldeste **ne** ḳoydu dilde cem‘iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [ne,]
23. **Ne** çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re’fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 23). [ne,]
24. Ḳapıldım inciẕāb-ı meyl-i nefse ẕevḳ-ı aḥbāba
Ne döndüm Ka‘be-i Ḥaḳḳa ne yüz sürdüm o ebvāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 18). [ne,]
25. Ḳapıldım inciẕāb-ı meyl-i nefse ẕevḳ-ı aḥbāba
Ne döndüm Ka‘be-i Ḥaḳḳa **ne** yüz sürdüm o ebvāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 18). [ne,]
26. **Ne** püşt-i ṭā‘atım ḫām oldu bir gün ṭāḳ-ı miḥrāba
Ne bī-hūşī-i meyden baş çekip bir dem ḳıyām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 19). [ne,]
27. Ne püşt-i ṭā‘atım ḫām oldu bir gün ṭāḳ-ı miḥrāba
Ne bī-hūşī-i meyden baş çekip bir dem ḳıyām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 20). [ne,]
28. Ey şeh-i ḫûbân **ne** sende nâz u istiġnâ biter
Ey meh-i tâbân ne bende âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 2). [ne,]
29. Ey şeh-i ḫûbân ne sende nâz u istiġnâ biter
Ey meh-i tâbân **ne** bende âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 1). [ne,]
30. Şi‘r ismine Āṣaf **ne** güherler dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 13). [ne,]
31. Yoḳ sen gibi bir vech-i ḥasen zīr-i felekte
Ne ins ü melekte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 14). [ne,]
32. Bütün çektiklerim renc ü eẕā cānāne destinden
Bu ‘ālemde **ne** zülfü yāra değdim ḫāṭır incittim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 16). [ne,]

ne: Soru zamiri.

1. Bā‘iṯ-i ḳaṣd-ı ḥayātı **neydi** ma‘lūm olmadı
Bir yed-i nā-merd ḳıydı ẓulm ile ol ḥażrete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 1). [neydi, -y, -di]
2. Sāḳī baḫṯ et bize meyden bādeden
Neyin varsa getir mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 6). [neyin, -yin]
3. Çekdiklerin ‘aṣrīlerin
Derdi degilse yā **nesi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 16). [nesi, -(s)i]

necm: Yıldız.

1. Ḫaṭay āfāḳını **necm** ü hilal fevvāre ġarḳ etti

Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu şeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 15). [necm,]

nedāmet: Pişmanlık.

1. Onunçün şimdi ba‘zı mu‘tarızlarda **nedāmet** var
   Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā’ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 85). [nedāmet,]

neden: Niçin, hangi sebepten.

1. Her nigāhında baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
   Söyle ey āfet neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 10). [neden,]
2. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
   Bir sitem-ger şūḥ elinden olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 21). [neden,]

nedi: Ne.

1. Moda bilmezdi **nedi** yalñız işitmişti adın
   Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 31). [nedi,]

nedīm: Nedîm-i Kadîm, şâirin mahlası.

1. Yoḳsa ṣahbā’-yı sükūttan mı ‘aceb mey nūşsun
   Ey **Nedīm** ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 24). [nedīm,]

nefes: Soluk.

1. Doġu cihetinden yükselen bu ses
   Ġarb ufḳunda durdu aldı bir **nefes** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 10). [nefes,]

neler: Çok ve çeşitli şeyler.

1. Gelin mumunun baḳ ṣamtına bedel
   Neler söyler kainana dilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 20). [neler,]
2. Jandarması derttir kolcusu belāʾ
   Ḫalḳın görmediği **neler** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 64). [neler,]
3. Erişse baḥr-i luṭfundan zemīne ḳaṭre-i raḥmet
   Ḫafā’yā-yı zemīn-i tīreden eyler **neler** peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 6). [neler,]
4. **Neler** söyler neler yek-dīgere ammā uzun ḳıṣṣa
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā‘āt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [neler,]
5. Neler söyler **neler** yek-dīgere ammā uzun ḳıṣṣa
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā‘āt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [neler,]

nerde: Hangi yerde?

1. O verir ṣervet ü sāmān bu ġınā’-yı ‘irfān
   Nerdedir cevdet-i Ḫātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 38). [nerdedir, -dir]

nerede: Hangi yerde, hangi mekanda.

1. Ḫāṭıra almaz düşüñmezdim nedir ferdā-yı ‘aşḳ
   Nerde ḳaldı nerde ol şīrīn-dehen Leylā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 8). [nerde,]
2. Ḫāṭıra almaz düşüñmezdim nedir ferdā-yı ‘aşḳ
   Nerde ḳaldı nerde ol şīrīn-dehen Leylā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 8). [nerde,]

nereye: "Hangi yere?" anlamına yer zarfı.

1. İstemez baḳmayı ne gülşene ne meşcereye
   Seni özler naẓar eylerse gözüm her **nereye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 2). [nereye,]

nergis: 1. Bu nam ile maruf çiçek. 2. Tahrirli mâî, güzel göz.

1. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı felek
   Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 10). [nergis,]
2. Baġ bahçeler olmuş feyże müstaġraḳ
   Ṭop ṭop açmış **nergis** ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 10). [nergis,]

nermîn: Yumuşak.

1. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
   Enseden tā çoraba aç hele **nermīn** bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [nermīn,]
2. **Nermîn** ṭabîatin ile ḫoş meşrebin ile
   Ey şuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 7). [nermîn,]

neşāṭ: Sevinç, ferah, şâdlık.

1. ʻAceb bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
   Ġamından rū-nümā neşve **neşāṭından** keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 14). [neşāṭından, -ı, -n, -dan]

neşîde: Şiir, manzume.

1. Vaṣf-ı rūḥunda şevḳ ile söyler **neşîdeler**
   Vaḳt-i seherde ṣâḫ-ı gül-i terde ʻandelîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 3). [neşîdeler, -ler]

neşve: Sevinç, keyif.

1. ʻAceb bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
   Ġamından rū-nümā **neşve** neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 14). [neşve,]
2. Getir getir baña sāḳī ki bāde-i ser-şār
   Çekip de **neşveler** edem ṭaraf ṭaraf īṯār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 22). [neşveler, -ler]

neşve-bār: Sevinç yüklü.

1. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
   Böyle bir günde doġup eṭrāfa oldu **neşve-bār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [neşve-bār]

neşve-efzā: Neşe arttıran.

1. Meclisinde **neşve-efzādır** maḥabbet bādesi
   Dilgüşādır sāġar-ı ser-şārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 23). [neşve-efzādır, -dır]

neş'e: Hafif sarhoşluğun verdiği keyif, neşve.

1. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden

Verir biñ **neş'e** alsañ bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [neş'e,]

neş'edār: Neşeli, keyifli.

1. Hüner görüñmelidir **neş'edār** ḥālinde
   Ḳalır mı gizli göñülde bu āḫ-ı āteş-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 5). [neş'edār,]

neş'e-fezā: Neşe arttıran.

1. Sensiz olamaz **neş'e-fezā** nūş edilen mey
   Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā' kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 9). [neş'e-fezā,]

neşr: Düz yazı.

1. Bunuñ **neşrinde** şimdi 'āleme bir ḥüsn-i niyyet var
   Durup cem'iyyet-i şi'r ü edebde i'tināllarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 95). [neşrinde, -in, -de]

n'et: Ne yapmak, nasıl yapmak.

1. 'Aṣrīliğin ilcāsıdır
   N'etten yapılmış lānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 28). [n'etten, -ten].
2. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
   Gör **n'etti** n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 8). [n'etti, -ti]

nevā: Ezgi, ses, sada.

1. Sende evvel çoḳ **nevālar** güft ü gūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 25). [nevālar, -lar]
2. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş **nevālarla**
   Seniñ şi'rinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 99). [nevālarla, -lar, -la]

nevāl: Talih, kısmet; bağış, ihsan.

1. Kimi ḳapmış **nevālin** ortadan ol dem ṣayışmıştır
   Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [nevālin, -in]

nev-ġazel: Yeni gazel.

1. Yine bir **nev-ġazel** naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
   Nihāyet vermedin gitti ey Āṣaf eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 9). [nev-ġazel,]

nev-niyāz: Sevgili için feryat etmeye yeni başlayan, acemi âşık.

1. Sen yine bir **nev-niyāz** 'āşıḳ mı peydā eyledin
   Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 19). [nev-niyāz,]

nevreste: Yeni yetişmiş, genç, gonca - Sevgili-.

1. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
   Baḳ ānına beñzer mi şu **nevreste** çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [nevreste,]
2. Naḳd-i ḫāli ver odur **nevreste** ġılmāna bahā

Eyle mevcūduñ ṭarīḳ-ı ‘aşḳ u vuṣlatta fedā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 13). [nevreste,]

3. Para almaz cān alır cān alıcı **nevresteler**
Tār-ı zülfüñ her yerinde nice ‘uşşāḳ besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 19). [nevresteler, -ler]

nev-şekil: Yeni şekil.

1. Meram tārīḫ-i tecdīdinden Āṣaf ḫidmet etmektir
Ulu Cāmi‘ ḳapısı **nev-şekille** pek metīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 4). [nev-şekille, -le]

nevzād: Yeni doğmuş çocuk.

1. Maḳdemi ile bu **nevzādın** sezādır etseler
Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 23). [nevzādın,-ın]

n'eyle: Ne eylemek, ne yapmak.

1. Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra hīç ermiyor ḫayāl
Şerḥ-i sürūra **n'eyleyeyim** yoḳtur iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 28). [n'eyleyeyim, -ye, -yim]
2. Dün bir emriñ baña ‘izzetle şeref verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 2). [n'eyleyim,]
3. Ḥayret-ender-ḥayretim kim **n'eyleyim** ben Āṣafā
Yāra te’sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmi‘ā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 33). [n'eyleyim,]

neyse: Her ne ise.

1. Dedim derdin **neyse** ver baña ḫaber
Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 23). [neyse,]

neẕāfet: Temiz.

1. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte **neẕāfet** var
Temeddün resmine aḫlāḳa hem ḥüsn-i ri‘āyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 1). [neẕāfet,]
2. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde **neẕāfet** var
O cāhiller ki ḥālā pister-i ġafletteler nā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 45). [neẕāfet,]

nezāket: Naziklik, incelik, zariflik.

1. **Nezāketler** hüveydā vech-i yāra her nigāhımda
Gözüñde sürme nāzik çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 3). [nezāketler, -ler]
2. Nedir Āṣaf **nezāketler** bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [nezāketler, -ler]
3. Ḳapışma cebhe-i yaġmā gibi ṣaldırmalar yoḳtur
Yenir āheste āheste uṣūlünde **nezāket** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 40). [nezāket,]
4. **Nezāketle** tenāvül eyleyenlerde telāş olmaz

Mübārek cismdir cism-i laṭīfi ḫurd u ḫāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 43). [nezāketle,]

nice: Çok, bir çok, hayli.

1. Ẕevḳ u ṣafā'sı değmedi derd-i ḫumārına
   Gördük **nice** 'avālimini bezm-i 'işretin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 10). [nice,]
2. Deşt-i 'aşḳın var **nice** Vāmıḳları şeydāları
   Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 3). [nice,]
3. **Nice** ehl-i dilleri etmiş zebūn-ı cāhilān
   Dil-figār-ı cevr-i dehr-i dūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 7). [nice,]
4. Bu rezimgāh-ı 'ālemde **nice** seyf ü 'Alī gördük
   Ve lākin her 'Alī kerrār her seyf Ẕü'lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 7). [nice,]
5. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt ü selāmın
   Gönlümde **nice** faḫr ü mesār oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [nice,]
6. **Nice** demden beri bir ṭatlı süḫan
   İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 11). [nice,]
7. Mi'de doldurmaḳ orda baḳ **nice**
   Ādeme en büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 71). [nice,]
8. **Nice** ettim tecessüs bulmadım bir hem-dem el-ḥāṣıl
   Bu dehr-i bī-vefā'da bir vefā'dār āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 1). [nice,]
9. Para almaz cān alır cān alıcı nevresteler
   Tār-ı zülfüñ her yerinde **nice** 'uşşāḳ besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 20). [nice,]
10. Gör nice ẕerrat **nice** ecrām bünyād eylemiş
    Mihr ü māhı ṣanma kim bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 7). [nice,]
11. Gör nice ẕerrat **nice** ecrām bünyād eylemiş
    Mihr ü māhı ṣanma kim bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 7). [nice,]
12. Hevā-yı 'aşḳ ile kūy-ı ḫarābāta ḫırām ettim
    Ümīd-i ẕevḳ u şevḳ ile **nice** şürb-i müdām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 2). [nice,]
13. **Niceler** var çekmede ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb
    Var nice ġurbet temennāsıyla olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 31). [niceler, -ler]
14. Niceler var çekmede ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb
    Var **nice** ġurbet temennāsıyla olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 32). [nice,]
15. Aldım bu hevesle ḫāme deste
    Ettim **nice** ṣaçma deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 16). [nice,]
16. Yüzüñü aç görelim biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
    İntiẓār ile gelip geçti **nice** rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 26). [nice,]

niçin: Bir şeyin sebebini ve amacını sormak maksadıyla kullanılan "neden, hangi sebeple, hangi sebepten ötürü?" anlamında soru zarfı.

1. 'Aceb taḥassür-i cānān mıdır sebep Āṣaf
   Niçin müdām oluyor eşk-bār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 12). [niçin,]
2. **Niçin** bilmem güzeller raġbet eyler câme-i ḫūba
   Tecerrüd miṡli zīnet var mıdır endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 1). [niçin,]
3. **Niçin** yārānı ġāret eyliyorsun söyle çün reh-zen

Bu bezm-i ẕevḳ u şevḳda ṭatlı ṭatlı ülfet eylerken (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 21). [niçin,]

4. Yoḳsa ṣahbā'-yı sükūttan mı ‘aceb mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā **niçin** ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 24). [niçin,]

n'ide: Ne yapsın, elinden ne gelir.

1. Perde altında olan ḥüsn ü cemāli **n'idelim**
El yetip göz göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 31). [n'idelim, -li, -m]
2. Perde altında olan ḥüsn ü cemāli n'idelim
El yetip göz göremezse ruḫ-ı alı **n'idelim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 32). [n'idelim, -li, -m]
3. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa da ḫālī **n'idelim**
Rü'yet el vermez ise sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 33). [n'idelim, -li, -m]
4. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa da ḫālī n'idelim
Rü'yet el vermez ise sāde ḫayāli **n'idelim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 34). [n'idelim, -li, -m]

nigāh: Bakış, nazar.

1. Her **nigāhında** baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle ey āfet neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 9). [nigāhında, -ın, -da]
2. Kemāl-i şevḳ ile içtikçe içti ḳaldı ḳudretten
Ḫumār-ālūd olup şehlā **nigāhı** farṭ-ı ‘işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 18). [nigāhı, -ı]
3. Derūnī bir işāret beklerim şehlā **nigāhından**
Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 39). [nigāhından, -ı, -n, -dan]
4. Nezāketler hüveydā vech-i yāra her **nigāhımda**
Gözüñde sürme nāzik çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 3). [nigāhımda, -ım, -da]

nigeh: Bakış.

1. Bir **nigehle** gerçi eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i la‘linde ammā cān baġışlar çāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 9). [nigehle, -le]

nihāl: Fidan ǁ fidan boylu güzel.

1. Ḳara bürünmüş her **niḫāl** ḳaddi dü-tā mi̱sl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt u lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 19). [niḫāl,]

nihāyet: Evc, son, gayet.

1. Şāh-ı ḫūbānın müşābih zülf-i ‘anber-būsuna
Bir müselsel nūrdur yoḳtur **nihāyet** daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 16). [nihāyet,]
2. **Nihāyet** yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra

Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [nihāyet,]

3. Diger sulṭānımız yoḳtur **nihāyet** böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḥüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 19). [nihāyet,]

4. Onuñ da ‘ömrü ḥayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O da oldu **nihāyet** pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 2). [nihāyet,]

5. **Nihāyet** görmedim bu ṭavrı lāyıḳ ṭab‘-ı insāna
Sülūk et ba‘d-ezīn ey dil ṭarīḳ-ı ‘ılm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 23). [nihāyet,]

nihāyet: Sonunda.

1. O şūḫa çoḳ çalıştım vaṣl için benden dirīġ etti
Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 6). [nihāyet,]

2. O şāh-ı ‘işve-perver nāz u istiġnā’ ederlerken
Nihāyet oldu ḳalb-i pür-elem şen dīdeler rūşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 8). [nihāyet,]

nīk: İyi, güzel, olumlu.

1. Naṣıl bir kimsedir kim **nīki** bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 91). [nīki, -i]

nīl: Mısır ülkesindeki büyük nehir.

1. Nīle teşbīh edemem **Nīl** ise çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ yaşı dolar bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 3). [nīl,]

2. **Nīle** teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ yaşı dolar bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 3). [nīle, -e]

nişān: Hedef, eser, iz, alamet.

1. Beni ġamlı görüp hiç gider miydin
Merḥametten sende **nişan** olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 12). [nişan,]

2. Ṣanki bir üşkūfezār-ı ṭībden vermiş **nişān**
Liḥye-i beyżā-yı ‘anber-bārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 3). [nişān,]

3. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli fażlından **nişān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [nişān,]

nişāne: Hedef, eser, iz, alamet.

1. Bu dehr-i bī-ṣebāta her gelen gitmek muḳarrerdir
Nişāne ḳalmadı Cemşīd ü Cemden Tāyi Ḥātemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 6). [nişāne,]

n'işle: Ne işlemek, ne yapmak.

1. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti **n'işledi** bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 8). [n'işledi, -di]

nist: Yok.

1. Ḫalḳ-ı cihān āvāre **nīst** līkin düyek seyyāre nīst
Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 7). [nīst,]

2. Ḫalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek seyyāre **nīst**
Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 7). [nīst,]
3. Ḫalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek seyyāre nīst
Engüşthā-rā çāre **nīst** hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 8). [nīst,]

nizār: Zayıf, aciz, düşkün.
1. Odur zamān geçiren baḫtiyār ḥālinde
Velev ki geçse de ‘ömrü **nizār** ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 4). [nizār,]

noḳṣān: Eksiklik.
1. Gerçi pek çoḳ ise de **noḳsānı**
Perde-i afv ile setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 57). [noḳsānı, -ı]
2. Gerçi **noḳsānları** ḥadden efzūn
Ḳıymet-i kāle-i ḳadri ise dūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 49). [noḳsānları, -lar, -ı]

nokṭa: Çok küçük boyutlarda işaret, benek.
1. Her **noḳṭası** ṣanki dürr-i meknūn
Her lafẓı da başḳa başḳa mażmūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 5). [noḳtası, -sı]

n'ol-: Ne olmak, ne hale gelmek.
1. Küfrān-ı ni‘met etmez idi bir benī beşer
Derk eyleseydi **n'olduġunu** ḥaḳḳ-ı ni‘metin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 12). [n'olduġunu, -duk, -u, -nu]
2. **N'oldu** o sa‘ādet n'oldu o ş̲ervet
Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 7). [n'oldu, -du]
3. N'oldu o sa‘ādet **n'oldu** o ş̲ervet
Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 7). [n'oldu, -du]

n'olur: Ne var, ne çıkar.
1. **N'olur** pür kan görsün perşan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 25). [n'olur,]
2. Şu ḥālini ta‘dil et **n'olur** biraz
Bu ḥāl güzellerde ‘ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 35). [n'olur,]

nükhet: Güzel koku.
1. Ḫoş-būydur o gül ki diger **nükhet** istemez
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [nükhet,]

nuḳl: Meze, çerez.
1. Bir bāde bir de **nuḳl** yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [nuḳl,]

nükte: Ancak dikkat edildiğinde anlaşılan ince söz ve mana.
1. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik **nükte** vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [nükte,]

nüktedān: Nükte bilen, ince ve zarif kimse.

1. Añlar niḳāṭ-i şi‘rimi her **nüktedān** olan
   Fehminde Āṣafā onu hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 15). [nüktedān,]
2. Beẕle-gūdur **nüktedāndır** nüktedānāna bütün
   Hep fedā’dır cümle yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 25). [nüktedāndır, --dır]

nüktedānān: Nüktedanlar.

1. Beẕle-gūdur nüktedāndır nüktedānāna bütün
   Hep fedā’dır cümle yoġu varı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 25). [nüktedānāna, -a]

nūr: Işık, ziya, aydınlık, nur.

1. Gül kosa ḥār olurdu tencereye
   Nur kosa nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 60). [nur,]
2. Şāh-ı ḫūbānın müşābih zülf-i ‘anber-būsuna
   Bir müselsel **nūrdur** yoḳtur nihāyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 16). [nūrdur, -dur]
3. **Nurdan** dökme midir o güzel tenin
   Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 17). [nurdan, -dan]
4. ‘Aṣrī ḫanımlar **nūrdur**
   Diller ise pervānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 7). [nūrdur, -dur]
5. Giyip bir penbe cāme **nūrdan** āheste āheste
   Ḫırām ettikçe ol nāzik-beden āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 3). [nūrdan, -dan]
6. Ey gözümüñ **nūru** ey nāzlı dilber
   Hicrān saña da mı etmiştir eṣer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 21). [nūru, -u]

nūr-fezā: Işık saçan.

1. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ cāna ġıdā’dır
   Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu **nūr-fezādır** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 12). [nūr-fezādır, -dır]

nūş: İçme, içmek.

1. Yoḳsa ṣahbā’-yı sükūttan mı ‘aceb mey **nūşsun**
   Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 23). [nūşsun, -sun]

nüzhetgāh: Mesire, gezme ve eğlence yeri.

1. Bize dünyā da hem ‘uḳbā da **nüzhetgāhdır** ḥayfā
   Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [nüzhetgāhdır, -dır]

nüzhetgeh: Gezinti yeri.

1. Seyre gel sen de şu **nüzhetgehe** ḫūbāna açıl
   Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [nüzhetgehe, -e]

o: Üçüncü teklik şahıs zamiri.

1. **Odur** zamān geçiren baḫtiyār ḥālinde
   Velev ki geçse de ‘ömrü nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 3). [odur, -dur]
2. Naḳd-i ḫāli ver **odur** nevreste ġılmāna bahā
   Eyle mevcūduñ ṭarīḳ-ı ‘aşḳ u vuṣlatta fedā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 13). [odur, -dur]
3. **Odur** lisānda dem-ā-dem kemāl-i ḥüsne miṣāl
   Odur veren ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre cilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 3). [odur, -dur]
4. Odur lisānda dem-ā-dem kemāl-i ḥüsne miṣāl
   Odur veren ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre cilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 4). [odur, -dur]
5. **O** verir ṣervet ü sāmān bu ġınā’-yı ‘irfān
   Nerdedir cevdet-i Ḫātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 37). [o,]
6. Dīde-i ḫāceye naṣb-ı naẓar-ı dikkat edin
   Ki **odur** bā‘iṯ-i feyż-i fużalā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 6). [odur, -dur]
7. **O** ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāṣā
   Göñül ister o da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [o,]
8. Sen yetiştir parayı bes **o** alır her şey ṣatın
   Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [o,]
9. **Onuñ** fevvāre-i ‘irfānının vaṣfında bir ḳaṭre
   Yenābī‘-i ma‘ānī aḳsa da mī’zāb-ı ḫāmemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 15). [onuñ, -nun]
10. Onuñ da ‘ömrü ḫayfā erdi āḫir-kār pāyāna
    O da oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 2). [o,]
11. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ
    Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [onda, -n, -da]
12. Alıp **onu** ele bir Ḫaṭay ḳızı
    Ġāziden bize bu armaġan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 23). [onu, -nu]
13. Ṣanmayın ālāyiş-i devrāna raġbet etmişiz
    Derk edip encāmını **ondan** ferāġat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 2). [ondan, -ndan]
14. Añlar niḳāṭ-i şi‘rimi her nüktedān olan
    Fehminde Āṣafā **onu** hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 16). [onu, -nu]
15. Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın olmadı Āṣaf
    Onu maḥrūḳi-i rü’yette ben Mūsāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 10). [onu, -nu]
16. Aldım **onu** āġūşa sevip ḳoḳladım öptüm
    Dün rastlayıp ol ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 3). [onu, -nu]
17. **Onuñ** kim pend-i kāmil ṭutmasın yer gūş-ı hūşunda
    Beḳā’-yı mes‘adet ümmīdi yoḳ cūş u ḫurūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 1). [onuñ, -nuñ]
18. Öyle bir rif‘ate māliktir **onuñ** pāyesi kim
    Şāh olur mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [onuñ, -nuñ]
19. Bize Sancaḳ cenāb-ı Kibriyādan maḥż-ı luṭf oldu
    Onu Bārī te‘ālā eylesin ma‘mūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 4). [onu, -nu]
20. Faż̈l u ‘irfānına yoḳtur pāyān

Ġayr-i ḳādir **onu** tavṣīfe zebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 4). [onu, -nu]

21. **Onu** et ḥüsn-i ḳabūle maẓhar
Çünki maḥṣūl-i maḥabbet o eş̱er (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 59). [onu, -nu]

22. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir **onu** der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 22). [onu,-nu]

23. Telḫ-kām etti **onu** şerbet-i ṣahbā’-yı emel
Ba‘d-ezīn oldu naṣībi mey-i nāb-ı Kevş̱er (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 1). [onu, -nu]

24. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten **onu** Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 18). [onu, -nu]

25. Ṣāḥib-i faẕl idi hem ṣāḥib-i ḥüsn-i aḫlāḳ
Eylesin **onu** Ḫudā maẓhar-ı luṭf u in‘ām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 2). [onu, -nu]

26. **Onu** bir fātiḥayla maḳberinde eylesin dilşād
Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 9). [onu, -nu]

27. **Onuñ** da ‘ömrü ḥayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O da oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 1). [onuñ, -nuñ]

28. **Onuñ** ṭab‘-ı bülendi etmemiş bir ferdi rencīde
Muṭābıḳlardı emr-i midḥatinde yār u aġyārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 5). [onuñ, -nuñ]

o: O, işaret sıfatı.

1. Şanki **o** bakışlar bir cān akışı
Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 3). [o,]

2. Nurdan dökme midir **o** güzel tenin
Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 17). [o,]

3. Göñül isterdi ki **o** nazlı güzel
Bir gececik bende mihman olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 1). [o,]

4. Nedir lebleriniñ **o** reng-i alı
Hele ay yüzüñüñ yoḳtur emş̱ali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 21). [o,]

5. İki ḳaşın iki bayram hilali
Āṣaf **o** hilale ḳurban olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 24). [o,]

6. Atatürk denilen **o** büyük Ġazi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [o,]

7. Atatürk denilen **o** büyük Ġāzi
Esīr yaşar mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 1). [o,]

8. Siyāset yiğiti **o** Rüştü ‘Araş
Her devletle edip ayrıca temās (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 17). [o,]

9. N'oldu **o** sa‘ādet n'oldu o ş̱ervet
Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 7). [o,]

10. N'oldu o sa‘ādet n'oldu **o** ş̱ervet
Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 7). [o,]

11. Feryād işitmiyor ne Şam ne Ḥaleb
O illere şanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 16). [o,]

12. Râh-ı ‘aşḳında **o** meh-rûnun tekâsül etme tâ
Şu‘le-i nûr-ı ḫayâli reh-nümâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 5). [o,]

13. Ḫoş-būydur **o** gül ki diger nükhet istemez
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 1). [o,]

14. Vaḥdet **o** ḳara gözlü ile ġāyedir baña

Sevdā’ ḳażiyyesinde göñül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 3). [o,]

15. **O** reng-i al ruḫsārın o ḫāl-i ‘anber-efşānın
Güle reng-i ḥicāb u lāleye dāġ-ı derūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 7). [o,]

16. O reng-i al ruḫsārın **o** ḫāl-i ‘anber-efşānın
Güle reng-i ḥicāb u lāleye dāġ-ı derūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 7). [o,]

17. Āşıḳ oldumsa beni ‘ayb etmeyin ey dostān
Tā ezeldendir **o** yāre ittişāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 12). [o,]

18. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı āyā **o** meh-veşiñ
Yoḳ mu ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 7). [o,]

19. **O** rütbe Āṣafā pīrāmeni a‘lādan a‘lādır
Maḳām-ı rif‘atin ser-efser-i şāhān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 13). [o,]

20. Bāde-i ‘aşḳ ile mest olsun **o** rütbe ḫāṭırım
Bezm-i nūş-ā-nūş-ı ‘ālemde mecāli ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 3). [o,]

21. Sūz-ı dile zencīr taḥammül edemezken
Bend ettin **o** āteşgedeyi zülf telinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 4). [o,]

22. Yaralar açtı dile bezm-i maḥabbette **o** şūḫ
Edip āmāc beni ḫançer-i müjgāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 9). [o,]

23. **O** şūḫa çoḳ çalıştım vaṣl için benden dirīġ etti
Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [o,]

24. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin mālı cāndır
Baġlandı **o** kākül gibi bir ṣırma kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [o,]

25. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā’ ol ‘işret ol ḥālet **o** ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [o,]

26. **O** eyyām-ı sa‘ādet geçti gitti erdi pāyāna
Ser-ā-ser ehl-i diller vā‘di-i miḥnettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 7). [o,]

27. Bir şeb yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
Bu hāle-i āġūşa **o** meh-pāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 8). [o,]

28. Ḳamer **o** cism-i münevver o zīb-baḫş-ı semā’
Ṭulū‘ edince gider ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 1). [o,]

29. Ḳamer o cism-i münevver **o** zīb-baḫş-ı semā’
Ṭulū‘ edince gider ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 1). [o,]

30. Ḳamer **o** nūr-ı mücessem ‘arūs-ı nāz-ı felek
Giyip de hāleden öyle libās-ı müsteṣnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 5). [o,]

31. Ḳamer **o** menba‘-ı envar ṭulū‘ edip her şeb
Ġarīḳ-ı nūr eder āfāḳı şekl-i dīgerle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [o,]

32. Verir cihāna leṭāfet **o** cism-i enverle
Tezeyyün eyler onuñla semā’-yı pür-kevkeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [o,]

33. **O** diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 17). [o,]

34. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz
O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 18). [o,]

35. Şerrinden emīn olmaḳ için yaġma-gerānın
Allāha sıġınmıştır **o** bī-çāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 36). [o,]

36. Zülāl-i şi‘re ḥasret-keş mi bilmem Ṣusamış Yolcu
O deryā-yı edeb fevvāre-i ‘irfān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 8). [o,]

37. Getir bū-yı meveddet uġra ‘Aṭṭarzādeye bir şeb

O dergāha gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 14). [o,]

38. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa
O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 16). [o,]

39. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa
O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān **o** ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 16). [o,]

40. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt olsa
O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 16). [o,]

41. Görüp efrādını bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
O çiköfte künīfe-ḫār olan yārān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 20). [o,]

42. Beni ser-defter-i ‘uşşāḳa yazmıştı işitmiştim
‘Aceb **o** şāh-eşer ol kātib-i dīvān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 32). [o,]

43. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz **o** şūḫ
Günde biñ kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 7). [o,]

44. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ
Günde biñ kerre çekilse **o** raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 8). [o,]

45. Fırına verdik **o** germ-ülfet ile mercimeği
Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 9). [o,]

46. **O** müncī-i mu‘aẓẓam ya‘ni Ġāzī-i mufaḫḫam kim
Ḫaṭayı etti dest-i ḳudreti maġrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 13). [o,]

47. Verirdi ẕevḳ-ı vicdānī **o** ma‘şūmāne güftārı
Ẓuhūr etseydi pey-der-pey dehān-ı ġonca-fāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 3). [o,]

48. Bu nāçiz yādigārı maẓhar-ı ḥüsn-i ḳabūl etmen
O ibrāz-ı maḥabbettir ki īcāb-ı uḫuvvettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 4). [o,]

49. Beni ẕikr eyleyin ḫayr ile nāmım yāda geldikçe
O dem bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin yārān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 2). [o,]

50. Ḫāṭıra geldi **o** ṣoḥbetleriniz
Arttı gönlümde maḥabbetleriniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 25). [o,]

51. Zā’il oldukta **o** dem çār-ḫafā’
Oldu ebkār-i nüket cilve-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 45). [o,]

52. Onu et ḥüsn-i ḳabūle maẓhar
Çünki maḥṣūl-i maḥabbet **o** eşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 60). [o,]

53. Maẓhar olur ise iltifāta
Nāz eyler **o** demde kā’ināta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 24). [o,]

54. Yek-tā-yı cihānsın güzelim ḳızlar içinde
Sensin meh-i tābende **o** yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 8). [o,]

55. Ayaḳ üzre duran **o** ṣāḥibinin
Eli oynar içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 15). [o,]

56. Bütün eşyā’sını **o** dükkānın
Ḳahrı altında şanki ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 41). [o,]

57. Çeken degil ehl-i dil iḫrāb-ı ḫumār
O kimse ‘ārif-i dānā ki eyliyor imrār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 24). [o,]

58. O yār-i ma‘rifete yādigār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 35). [o,]

59. Hemān ister ki dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 16). [o,]

60. **O** ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā

Göñül ister o da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 19). [o,]

61. O ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāṣā
Göñül ister **o** da göñlüm gibi pek baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [o,]

62. Arż-ı enẓār-ı cihān ile **o** pırlanta teni
Cism-i ‘uryān ile ḫayrette bırakḳ her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 9). [o,]

63. Görmez ise bir gün seni bu dīde-i giryān
O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 2). [o,]

64. Eger ḥālī ḳalırsa derdden ḥattā ḥuzūr etmem
Degil meyl-i neşāṭ etmek **o** yerlerden mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 8). [o,]

65. Her dem ki **o** meh ġā’ib olur çeşm-i terimden
Bir dem dil-i āvāreyi kim rāhber ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 15). [o,]

66. Gittim reh-i nā-refteye ‘aṭf-ı naẓar ettim
Ben mülk-i ‘aḳıldan **o** zamān kim güẕer ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 18). [o,]

67. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde neẓāfet var
O cāhiller ki ḫālā pister-i ġafletleter nā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 46). [o,]

68. Yanıḳtır el aġız dil mi‘desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 56). [o,]

69. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā’ildir
‘Aceb bilmez bu bī-çāre **o** süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [o,]

70. **O** şāh-ı ‘işve-perver nāz u istiġnā’ ederlerken
Nihāyet oldu ḳalb-i pür-elem şen dīdeler rūşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 7). [o,]

71. Ṣafā’-yāb oldu rūḥum şevḳ-ı āṣār-ı tecellīdir
O dilberle edip seyr-i çemen āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 10). [o,]

72. Sürmelerle simsiyāh etmiş **o** mestāne gözü
Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 41). [o,]

73. **O** ḳızılcık leblere bir kimseniñ yoḳtur sözü
Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [o,]

74. O ḳızılcık leblere bir kimseniñ yoḳtur sözü
Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş **o** ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 44). [o,]

75. **O** ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
Verir biñ neş’e alsañ bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 1). [o,]

76. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 18). [o,]

77. Giriftār olmuş āvāre meger bir zülfi şeb-tāra
Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta **o** meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 8). [o,]

78. Açıldı dīde-i şeb-ḫuftem ol ḫurşīd-ruḫsāra
O baḫt-ı ḫufteden maḫfīce taḥṣīl-i merām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 10). [o,]

79. Ḳapıldım inciẕāb-ı meyl-i nefse ẕevḳ-ı aḥbāba
Ne döndüm Ka‘be-i Ḥaḳḳa ne yüz sürdüm **o** ebvāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 18). [o,]

80. Sen laḥd-i rāḥata çekilip gittiğin **o** gün
Bir dār-ı ḥüzn oldu baña dehr-i bī-vefā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 13). [o,]

80. Onu bir fātiḥayla maḳberinde eylesin dilşād
Taḫaṭṭurla **o** yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 10). [o,]

oburluk: Doymak bilmeme.

1. Bu cem‘iyyette ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
   Yenir maṭlūb miḳdārı **oburluktan** müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 34). [oburluktan, -tan]

odun: Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.

1. Kömür **odun** yapmaḳ müşkildir saña
   Muḫālefet derler yazarlar cezā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 61). [odun,]

of: Usanç , sıkıntı , bezginlik, ağrı, ıztırap, şikayet vb. duyguları anlatmak için kullanılır.

1. Gülmeden gülmeden **of** çatlayacaktık azdan
   İt raḳībi alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 13). [of,]

oḳ: Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk.

1. Terāzū-yı taḥammül-sencde aṣlā sitem çekmem
   Dururken müstaḳim ḳısṭās **oḳu** elde hem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 12). [oḳu, -u]

oku-: Bir metni sadece harf ve işaretlere bakıp anlamak veya metni seslendirmek.

1. Güzelsin kā’inat dersḫān-ı ḥüsnüñ
   Oḳurlar ser-te-ser destān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 20). [oḳurlar, -r, -lar]

ol-: Meydana gelmek, vuku bulmak.

1. Ber-ṭaraf **oldu** mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
   ‘Avn-ı Ḥaḳla var ümīdim ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 3). [oldu, -du]
2. Pay **olacaḳ** diyor gözlerin baña
   Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 17). [olacaḳ, -acaḳ]
3. Göñül isteğidir **olsa** da eger
   İstemez mi ola ḳurban gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 23). [olsa, -sa]
4. Bir gün **olur** baña acır mı bilmem
   Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 11). [olur, -ur]
5. Deryālar içine **olsa** da dāḫil
   Ḥarāretten biraz olamaz zā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 21). [olsa, -sa]
6. İçimde var ġamın ateşparesi
   Bir yanardaġ **olur** her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 18). [olur, -ur]
7. Göñül isterdi ki o nazlı güzel
   Bir gececik bende mihman **olaydı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 2). [olaydı, -a, -y, -dı]
8. Çekinmezdim aṣlā ederdim feda
   Vücudumda eger biñ can **olaydı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 16). [olaydı, -a, -y, -dı]
9. Var mı benim gibi ‘āṣıḳ bir ṣā‘ir
   Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 18). [olsa, -sa]
10. Baġ bahçeler **olmuş** feyże müstaġraḳ
    Ṭop ṭop açmış nergis ortanca zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 9). [olmuş, -muş]
11. Her çiçekte vardır başka bir revnaḳ
    Deste deste **olmuş** ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 12). [olmuş, -muş]
12. Öyle yaḳın geldi tā ḳucaġıma

Başar gibi **oldu** saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 14). [oldu, -du]

13. Vefa'sı **olmayan** yalancı dünyā
Başiret ehline 'ibrettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 3). [olmayan, -ma, -y, -an]

14. Ne şey **olmayan** bir miḥnetzedeye
Evceğizi bile ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 7). [olmayan, -ma, -y, -an]

15. Faḫr etmeye ḥaḳḳı **olabilir** mi
Milleti düşünen erkān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 7). [olabilir, -abilir]

16. Eski sözdür lāfla pilav yenir mi
Sözle olan şeye **oldu** denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 6). [oldu, -du]

17. Ma'āş ṣaḥipleri devleti buldu
Emlāki **olanlar** ṣaçını yoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 42). [olanlar, -an, -lar]

18. Ṭatmaz **oldu** millet pekmezi balı
Şalvar dilim dilim abā yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 49). [oldu, -du]

19. Gitmez **oldu** kimse bahçeye baġa
Elem ṣardı ḫalḳı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 33). [oldu, -du]

20. Ne ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
Ḳalmadı ṣatıldı hep **oldu** ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 18). [oldu, -du]

21. Verecek ḳaldı mı millette 'aceb
Bu ḥāl **oldu** gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 14). [oldu, -du]

22. Bir zamān **oldu** ki bu ḳoca millet
Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [oldu, -du]

23. Ey dil belâ'-yı hecri ile olma derd-nâk
Ol şâh-ı ḥüsnün **oldu** ḫayâli ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 5). [olma, -ma]

24. Oldukça kâkülün teli nakş-ı cebîn saña
Diller rübûde olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 2). [olmada, -ma, -da]

25. Âṣaf ṭabîatin yine bir dest-ḫûşidir
Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 12). [olmuş, -muş]

26. Âġûş-ı vaṣla bir gün **olur** cān atar gelir
Âṣaf belâ'-yı hecri ile olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 12). [olma, -ma]

27. Âġûş-ı vaṣla bir gün **olur** cān atar gelir
Âṣaf belâ'-yı hecri ile olma nâ-şikîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 11). [olur, -ur]

28. Baḫş açılsa târ-ı zülfünden **olur** çoḳ ḳîl u ḳâl
Bir şeb-i yeldâ degil söz bitmeden dünyâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 7). [olur, -ur]

29. Cebhe ber ḫāḳ-i tażarru' **olmadır** maḳṣūdumuz
Ka'be-i ulyā-yı raḥmette iḳāmet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 7). [olmadır, -ma, -dır]

30. Pīşvā-yı ins ü cān **olsak** sezādır Āṣafā
Mescid-i Aḳṣā-yı vaḥdette emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 9). [olsak, -sa, -ḳ]

31. Bī-iḫtiyār **olursa** eger gūşe-gīr-i hecr
Āşıḳ mı var ki sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 5). [olursa, -ur, -sa]

32. Āzāde-i cefā mı **olur** mübtelā-yı 'aşḳ
Bir başḳa 'ālem olsa gerektir ṣafā'-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 2). [olsa, -sa]

33. Āzāde-i cefā mı **olur** mübtelā-yı 'aşḳ
Bir başḳa 'ālem olsa gerektir ṣafā'-yı 'aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 1). [olur, -ur]

34. Mihre pertev-pāş **olur** ruḫsār-ı tābānın seniñ
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta'rīftir ānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 1). [olur, -ur]

35. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
Hīç **olur** muydu perīşān böyle ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [olur, -ur]

36. Gözümden **olsa** da mehcūr olmaz elbette
Dil-i nizārdan ol ‘işvedār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 7). [olsa, -sa]

37. Ser-i zülf-i ḳafādār **olduġuñ** i‘lān eder püskül
Perīşān-ḥāl ile kākülleri ḥayrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 1). [olduġuñ, -duk, -uñ]

38. Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın **olmadı** Āṣaf
Onu maḥrūḳi-i rü’yette ben Mūsāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 9). [olmadı, -ma, -dı]

39. Ṣabr et a göñül miḥnet-i eyyām-ı firāḳa
Bir gün **olur** elbette gelir şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 8). [olur, -ur]

40. Sensiz **olamaz** neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 9). [olamaz, -a, -maz]

41. Ḥayf mürġ-i dil-i ‘uṣṣāḳı şikār etmek için
Oldu zülf-i siyehi dām beni dāne yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 4). [oldu, -du]

42. Āfetlere taḳsīm **olıcak** cevr ü vefā’lar
‘Uṣṣāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 7). [olıcak, -ıcak]

43. Benim tek fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı ‘ālemden
Dil-āzāde **olanlar** şüphesiz rāḥattadır şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 12). [olanlar, -an, -lar]

44. Aġyāra düşen cevr ü cefā yāra düşer mi
Ḫāṭır-şiken **olmaḳ** hele dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 2). [olmaḳ, -maḳ]

45. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār **olmaz**
Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 1). [olmaz, -maz]

46. Esāsı olmayan bir ḳal‘e **olsa** üstüvār olmaz
Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 1). [olsa, -sa]

47. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
Yoḳ **olsa** bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [olsa, -sa]

48. Laṭīm-i ḫod-pereste her ne **olsa** ser-fürū etmez
Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 13). [olsa, -sa]

49. Ṣaḳın bed’-aṣlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme
Hezārān zāġlar ta‘līm **olunsa** bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [olunsa, -un, -sa]

50. Kim **olduğu** günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
Bir başḳa uṣūl almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 17). [olduğu, -duk, -u]

51. Enmūzec-i ḥüsn **olmaya** ezhāra künīfe
Çıḳtı yine seyrāna çemenzāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 1). [olmaya, -ma, -y, -a]

52. **Olacaḳ** varsa eger kim maraż-ı cehle ‘ilāc
Bu şifā’ḫāne-i ḥikmette devā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 45). [olacaḳ, -acaḳ]

53. ‘Arş-ı berrīn-i ma‘ārifte ser-efrāz **oldu**
Her kimin ḳāmeti olduysa dü-tā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 21). [oldu, -du]

54. Ẕevḳ alır ṣāḥib-i feyż ü hüner **olduḳça** müdām
Muṭrib-i ‘ilm ü edeb naġme-serā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 27). [olduḳça, -duḳça]

55. Germ-i serdī-i cihān māni‘-i feyż-i ‘irfān
Olmasın etme ḥesab ṣayf ü ṣitā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 44). [olmasın, -ma, -sın]

56. Öyle bir rif‘ate māliktir onuñ pāyesi kim
Şāh **olur** mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 26). [olur, -ur]

57. Yolun uġrarsa Daġlızādeye pek çoḳ selām eyle
Kenār-ı ḥavżda **olmuş** mudur mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 24). [olmuş, -muş]

58. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne vaḳt **olsa**
O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 15). [olsa, -sa]

59. Dil **olur** envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan müstenīr
Eyledikçe her ṣabāḥ vaḳti neẓāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 5). [olur, -ur]

60. Bize Sancaḳ cenāb-ı Kibriyādan maḥż-ı luṭf **oldu**
Onu Bārī te‘ālā eylesin ma‘mūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 3). [oldu, -du]

61. Ḥaṭay **olmuştu** ḫayfā bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün ufḳunda lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 1). [olmuştu, -muş, -tu]

62. Tefrīḳının **olsa** iḫtimāli
Midḥatte sözüm bitip tükenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 3). [olsa, -sa]

63. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt ü selāmın
Gönlümde nice faḫr ü mesār **oldu** hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [oldu, -du]

64. Ḫastalıḳtan iki üç gün **oluyor** mużṭaribim
Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā ma‘ẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 3). [oluyor, -u,-yor]

66. Nice demden beri bir ṭatlı süḫan
İşitilmez gibi **oldu** senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 12). [oldu, -du]

67. İştiyāḳ **oldu** göñülde ġālib
Dergeh-i fażlını oldum ṭālib (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 27). [oldu, -du]

68. Naṣıl olyor da sükūna mā’il
Olmağa ṭab‘ınız olyor ḳā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 14). [olmağa, -mak, -a]

69. İşitilmezse eger güftārın
Ne **olur** ḥāli dil-i bīmārın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 16). [olur, -ur]

70. Naṣıl olyor da sükūna mā’il
Olmağa ṭab‘ınız **olyor** ḳā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 13). [olyor, -yor]

71. Dokuz yüz otuz beşinci sālın
Kim maṣdarı **oldu** bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 36). [oldu, -du]

72. Ben ẕātına **olmuşum** du‘ā’hān
Kim ẕātına ḫāṣ emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 33). [olmuşum, -muş, -um]

73. Āġūş-ı sa‘ādette ben āzāde-i āḫım
Müstaġraḳ-ı envār **olalı** baḫt-ı siyāhım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 12). [olalı, -alı]

74. İki üç ḳahveḫāne **olduḳça**
Muntaẓam ḫoş güzel yoruldukça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 3). [olduḳça, -duḳça]

75. Gül kosa ḥār **olurdu** tencereye

Nur kosa nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 59). [olurdu, -ur, -du]

76. Gül kosa ḥār olurdu tencereye
Nur kosa nār **olurdu** tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 60). [olurdu, -ur, -du]

77. Ḫaṭ-ı tāze leṭāfet-baḫş **olur** rū-yı dilārāya
Baḳılsa revnaḳı evvelbahārın hep çemendendir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 1). [olur, -ur]

78. Mā'ilim bir gül-i ra'nāya ki öpmek dilesem
Almadan būsesin iki yañaġı gül gül **olur** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [olur, -ur]

79. Dem-i ḥayātını ẕevḳ u mesār ḥālinde
Olur bu naẓmımıñ elbette ḳadri bālā-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 26). [olur,-ur]

80. Bu necm-i sa'di işrāk eyleyen yā Rab ne ḫāverdir
Şu esbāb-ı sa'ādet dehr var **olduḳça** var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 10). [olduḳça, -duḳça]

81. Ḳıvraḳ **olur** hem loş olur
Ẓannetme lākin boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 17). [olur, -ur]

82. Ḳıvraḳ olur hem loş **olur**
Ẓannetme lākin boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 17). [olur, -ur]

83. Ḳıvraḳ olur hem loş olur
Ẓannetme lākin boş **olur** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 18). [olur, -ur]

84. Girse ele pek ḫoş **olur**
'Aṣrīliğin bir dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 19). [olur, -ur]

85. **Olur** ḥüsnüñ cihāna ḫayret-efzā
Güzelsin sen bu şi'rimden de ḫattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 33). [olur, -ur]

86. **Olalım** şu'le-i ruḫsārına pervāne açıl
Açıl ey nūr-ı ṣafā' 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 29). [olalım, -alı, -m]

87. Göz öñüñde duruyor baḳsana işte modeli
Etmeden arż-ı vücūd **olmadı** ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 40). [olmadı, -ma, -dı]

88. **Olmaḳ** isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
'Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 37). [olmaḳ, -maḳ]

89. Şaḳlabanlıḳ na'ra-zenlik aṣl-ı re'sü'l-māldır
Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ **olmaḳ** da ḫoş bir ḥāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 32). [olmaḳ, -maḳ]

90. Daġ **olsa** bile tāb getirmez buña insān
Cānım saña ḳurbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 11). [olsa, -sa]

91. Bu cān u tenin elbet **olur** ḥāli perīşān
Ey serv-i ḫırāmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 3). [olur, -ur]

92. Pür **olmuştu** bütün derd ü sitemle ḳalb-i çālākim
Muṣammemdi raḳīb-i bed-menişce çünki ihlākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 11). [olmuştu, -muş, -tu]

93. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ **olmaḳ** her zamān aḫsen ḫaṣā'ildir
'Aceb bilmez bu bī-çāre o süfliyyāte dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 87). [olmaḳ, -maḳ]

94. Ki efrādı bu bezmin **olmamış** olmaz da miḫnet-keş

Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [olmamış, -ma, -mış]

95. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde **olsa** da cezmin
Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā' 'azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [olsa,-sa]

96. Buña dāḫil olan aḥbāb beyninde uḫuvvet var
Olur cem'iyyet-i 'adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 26). [olur, -ur]

97. O şāh-ı 'işve-perver nāz u istiġnā' ederlerken
Nihāyet **oldu** ḳalb-i pür-elem şen dīdeler rūşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 8). [oldu, -du]

98. Tebessüm-rīz **olup** ġonca-dehen āheste āheste
Gelip cem'iyyet-i rindāna hem āzāde külfetten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 15). [olup, -up]

99. **Olur** mesrūr ḳalb-i pür-miḥen āheste āheste
Ederse luṭf eger ol sīm-ten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 1). [olur, -ur]

100. Ādeme lāyıḳ degil ẕillet maḳāmında ḳalış
Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 24). [olam,-am]

101. **Olur** bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne destinden
Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi ṭut meydāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 3). [olur, -ur]

102. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
Bir sitem-ger şūḫ elinden **olmasın** bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 22). [olmasın, -ma, -sın]

103. Hevā-yı nefse uymaḳ **oldu** kārım evvel ü āḫir
Sezā-yı şān-ı vaḥdet bir 'amel yoḳ bende Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 23). [oldu, -du]

104. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḥāl **olmuş** bu şeb ma'nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [olmuş, -muş]

105. Birden hücūm etti şitā' göstermesin Ḥaḳ bir daha
Öyle ṣoġuk **oldu** havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 4). [oldu, -du]

106. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda **oldu** rū-nümā
Metbū'ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [oldu, -du]

107. İsterse göñlün gülsitān **olma** çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 15). [olma, -ma]

108. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
Metbū'ı **olmuş** da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 22). [olmuş, -muş]

109. Eyledi 'azm-i beḳā' dār-ı fenā'dan geçti
Rūḥuña fātiḥahān **olsa** sezā ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 2). [olsa, -sa]

110. Muḥammed Ṣafvet etti ṣarf naḳd-i himmet-i bī-ḥad
Nihāyet buldu 'umrān eskisinden bihterīn **oldu** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 2). [oldu, -du]

111. Sen laḥd-i rāḥata çekilip gittiğin o gün
Bir dār-ı ḥüzn **oldu** baña dehr-i bī-vefā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 14). [oldu, -du]

112. Cāndan gelen bir āh bu tārīḫi söyledi

Tāb-efgen **oldu** cennet-i a‘lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 16). [oldu, -du]

113. Dünyāya her gelen yine terk-i cihān eder
Dest-i ecelden **olmadı** bir kimseye rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 2). [olmadı, -ma, -dı]

114. Tārīḫ-i tām-ı fevtini ḥüzn ile söyledim
Tāb-efgen **oldu** cennet-i a‘lāya Māhliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 19, Mısra 2). [oldu, -du]

115. Böyle bir günde müzeyyen eyledi gehvāresin
Böyle bir günde doġup eṭrāfa **oldu** neşve-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 14). [oldu,-du]

116. Herkese baḫtı revā görmüş idi dilḫāhını
Āşıḳān **olmuştu** ma‘şūḳān elinden bāde-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 8). [olmuştu, -muş, -tu]

117. Tam yigirmi yedi gününde idi Ẕi’lḥiccenin
Geldi dünyāya tebessüm-rīz **olup** ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 26). [olup, -up]

118. Dest-i ḳudret feyż-i elṭāf ile ṣayḳal-sāz **olup**
Ḳoymasın āyīne-i ḳalbinde āṣār-ı ġubār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 15). [olup, -up]

119. Ma‘rifet ṣaḥnında esb-i lāġarı bir kimseniñ
Eşheb-i faẓl u kemālātiyle **olmaz** hem-‘inān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 10). [olmaz, -maz]

120. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip **olmuş** idi
Her sözü faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli faẓlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 5). [olmuş, -muş]

121. Cennet-i a‘lāda ḥūrīlerle hem-meclis **olup**
Luṭf-ı Yezdān ile bulsun nār-ı dūzaḫdan emān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 19). [olup, -up]

122. Faẓīletle müşārün-bilbenāndı gitti dünyādan
Görüp luṭf-ı Ḫudāyı vāṣıl-ı bāġ-ı cinān **oldu** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 2). [oldu, -du]

123. Eyledi rıḥlet şehīden söyledim tārīḫini
Ḳabr-i pāki dār-ı emn **oldu** Muḥammed Ṣafvete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 4). [oldu, -du]

124. Dört ṭarafta gidip i‘lān edildi tārīḫ
Mescid-i cennete de **oldu** Zekī Ḫoca imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 4). [oldu, -du]

125. Ġonca-i ‘ömrü şebābında ḫazān-dīde **olup**
Ṣarṣar-ı sām-ı ecel ile ṣarardı ṣoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 1). [olup, -up]

126. Göñül pür-ḫūn **olur** faẓl u kemāli yāda geldikçe
Ḫurūş eyler sirişk-i al-ı ḥasret çeşm-i pür-nemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 13). [olur, -ur]

127. Onuñ da ‘ömrü ḥayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O da **oldu** nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 2). [oldu, -du]

128. Eskisinden daha ma‘mūr dilārā **oldu**
Selkıye Ḳasṭalını etti ehālī tecdīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 3). [oldu, -du]

129. Eyle çār-iḳlīmini bu ‘ālemin geşt ü güẕār
Cā-yı ‘izzet bul vaṭan ḳaydıyla **olma** dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 20). [olma, -ma]

130. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle vaṭan birdir hemān
Olmada şu beyt-i ġarrādan bu ma‘nā müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 28). [olmada, -ma, -da]

131. Ṣanma erbāb-ı ḫıred bir yerde kim ẕilletlenir
‘Ālem-i vaḥdet de **olsa** feyż alır ‘izzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 2). [olsa, -sa]

132. Bu naṣīhat gūş-ı ‘irfānında olsun ber-ḳarār
Ḫırz-ı cān **olsa** sezā bu maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 22). [olsa, -sa]

133. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [olur, -ur]

134. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [olur, -ur]

135. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [olur, -ur]

136. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [olur, -ur]

137. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [olur, -ur]

138. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
Gāh **olur** yek-dīgere ġurbet vaṭan nā’ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [olur, -ur]

139. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [olur, -ur]

140. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh **olur** ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [olur, -ur]

141. Nuṣret-i Yezdān **olup** tārīḫ-i tebrīkin dedim
Luṭf-ı Ḥaḳḳ ile cihāna geldi İsmet Nāsırī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 17, Mısra 1). [olup, -up]

142. Ma‘rifet mülketinin pādişehi **olmuştur**
Her kimin başına ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 9). [olmuştur, -muş, -tur]

143. Dem-i pīrīde sa‘ādetle geçer eyyāmı
Olmayan vaḳt-i cevānīde cüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 48). [olmayan, -ma, -yan]

144. **Olduḳça** kâkülün teli naḳş-ı cebîn saña
Diller rübûde olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 1). [olduḳça, -duk,-ça]

145. Beni ġamlı görüp hiç gider miydin
Merḥametten sende nişan **olaydı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 12). [olaydı, -a, -(y)dı]

146. Her şeyin ‘ārifi **olan** dedeye
Ṣordum ġurbet vaṭan ne demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 5). [olan, -an]

147. Ḫalḳ içinde **olan** żarūretleri
Berṭaraf edecek fermān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 15). [olan, -an]

148. Eski sözdür lāfla pilav yenir mi
Sözle **olan** şeye oldu denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 6). [olan, -an]

149. Atatürk denilen o büyük Ġāzi
Esīr yaşar mı hiç Türk **olan** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [olan, -an]

150. Atatürk denilen o büyük Ġazi
Esīr yaşar mı hiç Türk **olan** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [olan, -an]

151. Añlar niḳāṭ-i şi‘rimi her nüktedān **olan**
Fehminde Āṣafā onu hiç zaḥmet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 15). [olan, -an]

152. Biz āsitāna yüz süreriz her dem ey perī
Müştāḳ-ı dil-rübūde **olan** da‘vet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 8). [olan, -an]

153. Ḫoş-būydur o gül ki diger nükhet istemez
Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli **olan** zīnet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 2). [olan, -an]

154. Ḫaste-i ‘aşḳıñ **olan** üftādene vuṣlat gibi
Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 3). [olan, -an]

155. Verir neşāṭ-ı ebed pür-melāl **olan** ḳalbe
Luṭuf dilerse eger dil-figār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 3). [olan, -an]

156. **Olduḳça** dilā ni‘met-i ḥüsne naẓar-endāz
Leb gül-be-şeker sīb-ẕekandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 3). [olduḳça, -duḳça]

157. ‘Aceb **olmaz** eger cevr-i felekten iştikā’ etsem
Vücūda geldiğim günden beri derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 3). [olmaz, -maz]

158. Raḳib dildār ile gelmiş ona yüz vermemek **olmaz**
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 7). [olmaz, -maz]

159. Esāsı **olmayan** bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [olmaz, -maz]

160. Ṣaḳın bed’-aṣlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme
Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir hezār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [olmaz, -maz]

161. Naṣıl kim şīrler rūbāhlarla imtizāc etmez
Emīn ol ey göñül bī-gānelerle yār yār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 6). [olmaz, -maz]

162. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf ü ‘Alī gördük
Ve lākin her ‘Alī kerrār her seyf Ẕü’lfeḳār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 8). [olmaz, -maz]

163. Kemāl-i ‘ilm ü ‘irfān bā‘iṯ-i faḫr olsa lāyıḳtır
Bilir ehl-i faẓīlet ṣervet ile iftiḫār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 10). [olmaz, -maz]

164. Hemān her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 12). [olmaz, -maz]

165. Laṭīm-i ḫod-pereste her ne olsa ser-fürū etmez
Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 14). [olmaz, -maz]

166. Bugünden seyr eder ehl-i baṣīret sırr-ı ferdāyı
Ẕevāhir yine çeşm-i ẓāhir ile i‘tibār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 16). [olmaz, -maz]

167. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh **olmaz**
O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 17). [olmaz, -maz]

168. O diller dil degildir nūr-ı ‘aşḳa cilvegāh olmaz

O gözler göz degildir nāẓır-ı rū-yı nigār **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 18). [olmaz, -maz]

169. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ mı degildir **ola** ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 34). [ola, -a]

170. Gül-i ümmīdi ḫazān-dīde-i ye’s olmaz hīç
Gülbün-i ‘ömrü **olan** neşv ü nemā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 52). [olan,-an]

171. Gül-i ümmīdi ḫazān-dīde-i ye’s **olmaz** hīç
Gülbün-i ‘ömrü olan neşv ü nemā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 51). [olmaz, -maz]

172. Görüp efrādını bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
O çiköfte künīfe-ḫār **olan** yārān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 20). [olan, -an]

173. Verir ṭab‘a leṭāfet sözleri Derviş Sükūtīnin
Ġazelḫān **olmuyor** mīr-i süḫandānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 6). [olmuyor, --mu,-yor]

174. **Ola** tevfīḳ-ı ilāhī yāri Ḫünkārzādenin
Maṭlaba ersin hemān her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 1). [ola, -a]

175. Ettikçe devam dār-ı ‘aẕab tā-be-ḳıyāmet
Bu ‘abd-i Beşīr **ola** ‘uẕūbetle mübeşşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 6). [ola, -a]

176. Bu ḫāk-i siyāh içre bu ẓulmetgede-i laḥd
Nūr-ı keremiñle **ola** yā Rabbi münevver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 4). [ola, -a]

177. Tedbīr-i maṣāliḥte **olan** cevdet-i fikrin
Her mā‘nii bir laḥẓada zīr ü zeber eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 3). [olan, -an]

178. Ṭarz-ı taḥrīri düşündüm evvel
Ki **ola** lafẓ u ma‘ānī ekmel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 40). [ola, -a]

179. Ġam elemdir naṣībi bedbaḫtın
Olmuyor luṭfu ṭāli‘-i saḫtın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 58). [olmuyor, --mu,-yor]

180. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḥs etmek isterseñ
Beni söylet ḫumār-ālūd **olan** rindānı söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 2). [olan,-an]

181. Perde altında **olan** ḥüsn ü cemāli n'idelim
El yetip göz göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 31). [olan, -an]

182. Zāde-i ‘Abdülvaḥāb-āsā **olan** şāyesteler
Varını īṣār eder üftādeler dil-ḫasteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 21). [olan, -an]

183. Gehī arż-ı maḥabbet eyledim yārān-ı mestāna
Gehī dildāde **oldum** bezm-i meyde māh-rūyana (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 22). [oldum, -du, -m]

184. Buña dāḫil **olan** aḥbāb beyninde uḫuvvet var
Olur cem‘iyyet-i ‘adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [olan, -an]

185. Ki efrādı bu bezmin olmamış **olmaz** da miḥnet-keş
Ṭanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 27). [olmaz, -maz]

186. Ḳumāş-ı nīk-ef‘al gibi dünyāda ḳumāş olmaz
Ri‘āyet eylenilse i‘tidāle cān ḫırāş **olmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 41). [olmaz,-maz]

187. Nezāketle tenāvül eyleyenlerde telāş **olmaz**
Mübārek cismdir cism-i laṭīfi ḫurd u ḫāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 43). [olmaz, -maz]

188. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā **olan** ṭavra

Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [olan, -an]

189. Giderdi bende pāyende **olan** endūh-ı bī-pāyān
Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke bir peymāne destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 9). [olan, -an]

190. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
Ḫālide geldi cihānda **ola** ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 28). [ola, -a]

191. Ne güzel doġduğunun tārīḫi
Mehd-i dünyāda sa‘īd **ola** Celāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 10). [ola, -a]

192. Nezd-i erbāb-ı naẓarda her zamān ḥürmetlenir
‘Āḳil ü ‘ārif **olan** cevher gibi ḳıymetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 4). [olan, -an]

193. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda ‘āḳil **olmaz** pāyimāl
Fikr-i ṣā’ib vermez elbette bu ḥāle iḫtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 13). [olmaz,-maz]

194. Firḳat ġamı ile ezilen göñlüm
Bir kerrecik **olsun** şadan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 4). [olsun, -sun]

195. Gül ruḫlarının şevḳı ile naġme-serāyım
Gülzār-ı maḥabbette hezar dem-zenim **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 8). [olsun-sun]

196. Gerçi ġażab-ālūd nigāhın da luṭufdur
Āġūş-ı dil-i merḥametin me’menim **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 6). [olsun, -sun]

197. Cānāna dil ü cānı fedā’ cānıma minnet
Kāfī ki ḳadem bastığı yer medfenim **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 4). [olsun, -sun]

198. İsterse cihān ḥalḳı bütün düşmenim **olsun**
Ol şūḫ-ı vefā’-pīşe hemān bes benim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 2). [olsun, -sun]

199. Ḫār-ı sitemin her biri ey ġonca-i vuṣlat
Şeh-rāh-ı ümīdimde birer gülşenim **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 10). [olsun, -sun]

200. Vīrāne olup külbe-i firḳat temelinden
Her laḥẓa viṣalḫāne-i yar meskenim **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 12). [olsun, -sun]

201. Bir kerrecik **olsun** yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 33). [olsun, -sun]

202. Alır mı ḫāṭıra bir kerre **olsun** ‘āşıḳ-ı zārın
Gör ey peyk-i ümīdim ol şeh-i ḫūbān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 29). [olsun, -sun]

203. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir lālezār **olsun**
Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 3). [olsun, -sun]

204. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir lālezār olsun
Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 4). [olsun, -sun]

205. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār **olsun**
Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 1). [olsun, -sun]

206. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār olsun
Aġaçlar her zamān üşkūfedar pür-berg ü bār **olsun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [olsun, -sun]

207. Cihān cennet miṡāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār **olsun**
Göñül şen dilrübā ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 5). [olsun, -sun]

208. Hemān ister ki dā’im her yeten meh-veşle yār **olsun**
O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [olsun, -sun]

209. Bārān-ı belā’ münḳaṭı‘ **olsun** mu serimden
Şemşīr-i tehevvür ile himmetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 5). [olsun, -sun]

210. Luṭf-ı Bārīden göñül ister ki **olsun** dā’imā
‘İzzet ü iḳbāli bī-ḥad rūz-ı ‘ömrü bī-şümār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 21). [olsun, -sun]

211. Bu naṣīhat gūş-ı ‘irfānında **olsun** ber-ḳarār
Ḥırz-ı cān olsa sezā bu maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 21). [olsun, -sun]

212. Varıp rūz-ı ḥesāba maḥżar-ı Allāhu Ekberde
‘Aceb mi eşk-rīz-i ḥasret **olsam** rūz-ı maḥşerde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 14). [olsam, -sa, -m]

213. Süfehā’ ḥırşına pā-māl hemen **olmayasın**
İnkişāf ‘aşḳ u hevāsıyla fenā’ bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 13). [olmayasın, -ma, -ya, -sın]

214. **Olmadan** ḳalbe şü’ūnāt-i cihān miḥnet-figen
‘Āḳile bulmaḳ gerek dār u diyār-ı mü’temen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 9). [olmadan, -madan]

215. **Olduḳça** begim sen gibi bir şūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [olduḳça, -dukça]

216. Ne cāme sīne-sūz **olmaḳta** āteşle berāberdir
Giyāh-ı ḫuşke tebdīl etti sebzistān-ı kuhsārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 5). [olmaḳta, -ta]

217. Orda **olmaḳta** şeyātīn-i cehālet mercūm
Şühüb-i ‘ilm ü edeb oldu sezā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 17). [olmaḳta, -ta]

218. Peyrev **olmaḳta** bu ṭarz üzre saña
Bā‘iṯ-i faḫr ü mesār oldu baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 43). [olmaḳta, -ta]

219. Ṭab‘-ı vālā-yı kemālātine ḫāṣ
Baḥr-i ‘irfānda **olmaḳ** ġavvāṣ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 6). [olmaḳ,]

220. Yüzüñüñ zīneti **olmuşsa** da ḫālī n'idelim
Rü’yet el vermez ise sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 33). [olmuşsa, -sa]

ol: O, üçüncü teklik şahıs işaret zamiri.

1. Ādem **oldur** cümle ḫalḳa her zamānda dād eder
Cümle ḫalḳa cān ü dilden raḥm edip imdād eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 2, Mısra 1). [oldur, -dur]

ol: O, işaret sıfatı.

1. Ey dil belâ’-yı hecri ile olma derd-nâk
Ol şâh-ı ḥüsnün oldu ḫayâli ḳarîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 6). [ol,]

2. **Ol** rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 9). [ol,]

3. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr

Gör n'etti n'işledi bize **ol** fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 8). [ol,]

4. Gözümden olsa da mehcūr olmaz elbette
Dil-i nizārdan **ol** ‘işvedār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 8). [ol,]

5. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu şeb **ol** māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [ol,]

6. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu şeb **ol** māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [ol,]

7. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
Uṣūl ile faḳaṭ **ol** ṣūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 8). [ol,]

8. Aldım onu āġūşa sevip ḳoḳladım öptüm
Dün rastlayıp **ol** ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 4). [ol,]

9. Şi‘r ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim var iken **ol** ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [ol,]

10. Niyyet etsem her ne dem **ol** serv-ḳaddin vaṣfına
Āṣafā ilhām olur fikr-i ma‘ālī göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 13). [ol,]

11. Ḳalmamıştır ṣabr u ṭāḳat iḫtimāli göñlüme
Çünki **ol** meh-pāreniñ girmiş ḫayāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 2). [ol,]

12. Rāz-ı ‘aşḳın ḫırz-ı cān ettim göñülde bir zamān
Çāki-i sīnemle **ol** esrār maḥrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 4). [ol,]

13. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā’ ol ‘işret ol ḫālet o ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [ol,]

14. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā’ **ol** ‘işret ol ḫālet o ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [ol,]

15. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibāretti cihān
Ol ṣafā’ ol ‘işret **ol** ḫālet o ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [ol,]

16. Kimiñle **ol** perī-peyker ‘aceb ülfettedir şimdi
Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 1). [ol,]

17. Kimin gülzār-ı ümmīdinde açmış ġonca-i terdir
Kimiñle **ol** gül-i ra‘nā ‘aceb ṣoḥbettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 4). [ol,]

18. Ṣanır berdü'l-‘acūzun keydi ḫavfından sıġınmıştır
Gören zīr-i liḫāf-ı ebrde **ol** şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 10). [ol,]

19. Cemāl-i bā-kemāl-i ispire müştāḳdır göñlüm
‘Aceb **ol** seyyid-i şebbān-ı ḫub-rūyān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 10). [ol,]

20. Hele Şerbetçizāde cām-ı zehr-āb-ı siyāsetten
Ferāġat etti mi **ol** ṣāḥib-i iẕ‘ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 18). [ol,]

21. Alır mı ḫāṭıra bir kerre olsun ‘āşıḳ-ı zārın
Gör ey peyk-i ümīdim **ol** şeh-i ḫūbān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 30). [ol,]

22. Beni ser-defter-i ‘uşşāḳa yazmıştı işitmiştim
‘Aceb o şāh-eẕer **ol** kātib-i dīvān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 32). [ol,]

23. Vefā’sızdır demiş inṣāfsız ḳalbi ḫilāfında
Yine saġ olsun **ol** meh-pāre-i vicdān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 36). [ol,]

24. Derūnī bir işāret beklerim şehlā nigāhından
Beni meftūn eden **ol** dīde-i fettān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 40). [ol,]

25. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
Ol tecellīdir veren ḫālā leṭāfet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 4). [ol,]

26. Öyle müsteẕnādır **ol** kim bende-i fermānıdır

‘Ālemin her yerde her ḫünkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 29). [ol,]

27. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi vaḥdet
Göñülden gözden aldı **ol** ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 8). [ol,]

28. **Ol** şā‘ir-i nüktedāna yuf kim
Dīvānı bu şi‘r ile yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 9). [ol,]

29. **Ol** vaḳit aldım ele bir ḫāme
İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 37). [ol,]

30. Şükrānını her kimse mu‘allimlere medyūn
Zīrā ki olur ma‘rifet **ol** sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 2). [ol,]

31. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb **ol** bezme gelip
Çiftekarlık eyleme ḳız sen de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 1). [ol,]

32. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir lālezār olsun
Perīler **ol** çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 4). [ol,]

33. Ne ḫoşdur bī-tekellüf fırṣat el verse ‘ale’l-‘āde
Alıp āġūşa **ol** sīmīnberi bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 24). [ol,]

34. Görsen yüzüñ **ol** dilberin
Titrer vücūdun her yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 13). [ol,]

35. Her vaḳitte derim **ol** ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 23). [ol,]

36. Āsitān-ı dergeh-i mürşidde **ol** ki pāyimāl
Ḳalmasın āyīne-i ḳalbinde āṣār-ı melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 25). [ol,]

37. Bilmiş **ol** kim zāde-i ‘Abdülvaḥāb ne māldır
İşte ġılmāna bu ḫāller mūcib-i iġfāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 33). [ol,]

38. Ṣoḥbetleri **ol** māh-ruḫuñ cāna ġıdā’dır
Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 11). [ol,]

39. Kimi ḳapmış nevālin ortadan **ol** dem ṣayışmıştır
Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [ol,]

40. Giyip bir penbe cāme nūrdan āheste āheste
Ḫırām ettikçe **ol** nāzik-beden āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 4). [ol,]

41. Güzellikler nümāyān **oldu** vechinde kemāliyle
Cihān-ı ‘aşḳa revnaḳ verdi ol meh-rū cemāliyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 12). [ol,]

42. Diger sulṭānımız yoḳtur nihāyet böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim **ol** şāh-ı ḥüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 20). [ol,]

43. Ḫāṭıra almaz düşüñmezdim nedir ferdā-yı ‘aşḳ
Nerde ḳaldı nerde **ol** şīrīn-dehen Leylā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 8). [ol,]

44. Eylesem mi bir cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna būsesin **ol** ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 24). [ol,]

45. Hele ibrām ile **ol** mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḥāl olmuş bu şeb ma‘nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 5). [ol,]

46. Açıldı dīde-i şeb-ḫuftem **ol** ḫurşīd-ruḫsāra
O baḫt-ı ḫufteden maḫfîce taḥṣīl-i merām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 9). [ol,]

47. Bā‘iṯ-i ḳaṣd-ı ḥayātı neydi ma‘lūm olmadı
Bir yed-i nā-merd ḳıydı ẓulm ile **ol** ḥażrete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 2). [ol,]

48. **Ol** gül-i ra‘nâ baña mâdâm kim ‘işyân eder
Ḳorḳarım ḫûn-âb-ı eşkim cûş edip ṭûfân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 1). [ol,]

49. ‘Iyāndır dest-i sīmīninde **ol** nāzende sāḳīnin

Sebū-yı bāde nāzik sāġar-ı ser-şār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 5). [ol,]

50. Cevri mādam kendine mu‘tād edinmiş **ol** perī
Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 13). [ol,]

51. Dil zülfü semen sīm-bedenden geçemezsin
Ol dürr-i ‘Aden dürci dehenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 2). [ol,]

52. Pür-ḫār-ı mevāni‘ der-i gülzār-ı maḳāṣıd
Ol menzil-i maḳṣūda dikenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 10). [ol,]

53. İsterse cihān ḥalḳı bütün düşmenim olsun
Ol ṣūḫ-ı vefā’-pīşe hemān bes benim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 2). [ol,]

54. Eylemem dünyā ve mā fīhāya ġayrı iltifāt
Ol perīnin girdi ‘aks-i rū-yı alı göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 12). [ol,]

55. Ḳaṭāyif ekline ṭut kim göñülde olsa da cezmin
Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki **ol** iştihā’ ‘azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 58). [ol,]

56. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini **ol** sofra-i bezmin
Küsūrāt ü döküntü ile ṣaḥnında sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 59). [ol,]

57. Açıḳ ḫān-ı civān-merdīmiz el-ḥaḳ mülk-i vüs‘atte
Biz **ol** cūd u kerem-mu‘tādız iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 74). [ol,]

58. Biz **ol** Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 79). [ol,]

59. Naṣıl bir kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ yine ehl-i dilāna ḳarşı **ol** aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 92). [ol,]

60. Olur mesrūr ḳalb-i pür-miḥen āheste āheste
Ederse luṭf eger **ol** sīm-ten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 2). [ol,]

61. Burc-ı ḥüsnüñde iki gīsūlu bir seyyāre var
‘Ālem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip de **ol** perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 16). [ol,]

62. Ārż-ı ḥāle **ol** şeh-i ḫūbāna bā-resm-i edeb
Rūyimāl-ı āsitān-ı luṭfu olsam mı ‘aceb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 21). [ol,]

63. Tam yigirmi yedi gününde idi Ẕi’lḥiccenin
Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup **ol** şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 26). [ol,]

on: Dokuzdan sonra gelen sayının adı.

1. Yüce önder Ġāzi Muṣṭafa Kemal
Emrine baş eğdi **on** yedi ḳıral (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 6). [on,]

2. Sekiz **on** eski üskü iskemle
İki aḳsaḳ masa merāsimle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 21). [on,]

3. Yapışıḳ tozlu bir iki bardaḳ
Bir biçimde beş **on** naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 26). [on,]

oña: O zamirinin yönelme durumu almış biçimi.

1. Aç güzel göğsünü baḳayım **oña**
Sevgi duygusunu veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 7). [oña,]

2. Raḳib dildār ile gelmiş **oña** yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 7). [ona,]

3. Luṭuf görüp de olursa teveccühe maẓhar
Her ehl-i dil **oña** ettikçe ‘aṭf-ı ḥüsn-i naẓar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 28). [ona,]

4. Esbāb-ı cem‘iyyet **oña**

Kāküllerinde şānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 3). [ona,]

5. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne oñlar yoldururdum ben oña Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [ona,]

6. Herkesiñ maḥbūbı bir ẕāt-ı sa'ādet-mend idi
Ḥaḳ te'āla cennet-i me'vāyı cāy etsin **oña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 2). [oña,]

7. Dāyelik etsin **oña** cümle melekler dā'im
Eylesin Ṭā'ir-i Ḳudsī daḫi beẕl-i şefḳat (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 3). [ona,]

onlar: Üçüncü çoğul şahıs zamiri.

1. Āṣaf gibi **onlar** da olur ḫüsnüñe ḫayrān
Ey ḫusrev-i ḫūbān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 19). [onlar,]

2. Ḥuẓuruñda seni ger ḳalkışırsa medḥe bir kimse
İnanma tecrübemde **onları** ehl-i riyā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 20). [onları, -ı]

3. Naṣıl tezyīf etmek ister **onlar** fi'l-i ra'nāyı
Mizāca nā-muvāfıḳ 'addeden taḳsīm-i ġarrāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 63). [onlar,]

4. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne **onlar** yoldururdum ben oña Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [onlar,]

5. Seḫāvet müdde'īsi mu'tarıż cāhillerin dā'im
Hücūmı ortaya ma'ṭūf **onlarda** ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 50). [onlarda, -da]

onuñ: Onun.

1. Verir cihāna leṭāfet o cism-i enverle
Tezeyyün eyler **onuñla** semā'-yı pür-kevkeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 12). [onuñla, -la]

onuñçün: Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

1. Leṭāfette müşābih fesleğen gīsū-yı ḫūbāna
Onuñçün sünbülāna da'vi-i rüchān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 6). [onuñçün,]

2. **Onuñçün** şimdi ba'zı mu'tarızlarda nedāmet var
Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā'ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 85). [onuñçün,]

ora: Anlatana veya söyleyene uzakta olan yer; orası.

1. Güneşe ḳarşı perde şems siper
Oranın gün ü 'aybini örter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 46). [oranın, -nın]

2. Çoḳ mudur lāl ederse insānı
Orada bir de aşçı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 14). [orada,]

3. **Orda** olmaḳta şeyātīn-i cehālet mercūm
Şühüb-i 'ilm ü edeb oldu sezā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 17). [orda,]

4. Mi'de doldurmaḳ **orda** baḳ nice
Ādeme en büyük bir işkence (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 71). [orda,]

orta: Bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.

1. Uṣūlī işleri tā **ortadan** aldırmalar yoḳtur

Mürā‘āt-i edeb var bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 37). [ortadan, -dan]

orta: Meydan.

1. Kimi ḳapmış nevālin **ortadan** ol dem ṣayışmıştır
   Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [ortadan, -dan]
2. Seḫāvet müdde‘īsi mu‘tarıż cāhillerin dā’im
   Hücūmı **ortaya** ma‘ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 50). [ortaya, -ya]

ortanca: Taşkırangiller familyasından, gölgelik yerlerde yetişen, yaz başında pembe, mor ve mavi renkli çiçekler açan bir süs bitkisi.

1. Baġ bahçeler olmuş feyże müstaġraḳ
   Ṭop ṭop açmış nergis **ortanca** zanbaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 10). [ortanca,]

otur-: Vücudun belden yukarısı dik duracak biçimde ağırlığı kaba etlere vererek bir yere yerleşmek.

1. **Oturunca** millet ṣoñ oturaġa
   Dünbek ḳoltuḳlandı keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 35). [oturunca, -unca]
2. **Oturanlar** alırdı rāḥatını
   Unuturdu umūrı miḥnetini (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 5). [oturanlar, -lar, -an]

oturaḳ: Oturulacak şey veya yer.

1. Oturunca millet ṣoñ **oturaġa**
   Dünbek ḳoltuḳlandı keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 35). [oturaġa, -a]

otuz: Yirmi dokuzdan sonra gelen sayinin adi ve bu sayiyi gösteren işaret.

1. Dokuz yüz **otuz** beşinci sālın
   Kim maṣdarı oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 35). [otuz,]

otuzüç: Otuz üç sayısı.

1. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz **otuzüç** dişi
   Ṭatlıya baġlanmadı biz de bıraḳtık her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 37). [otuzüç,]

ova: Çevresindeki yüksek ve ârızalı topraklara göre çukurda kalan geniş ve düz arâzi.

1. Ḫoş naġmeleriyle bahçeler bağlar
   Dopdoluydu bütün **ovalar** dağlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 6). [ovalar, -lar]

oyna-: Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak.

1. Yer içer **oynar** güler ẕevḳ u ṣafā’dır her işi
   Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [oynar, -r]
2. Ayaḳ üzre duran o ṣāḥibinin
   Eli **oynar** içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 16). [oynar, -r]

oynaş-: Birbiriyle oynamak, sevişmek.

1. Gülüp **oynaşalım** candan meleğim

Sevip ḳaynaşalım doysun yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 5). [oynaşalım, -a, -lı,-m]

öden-: Karşılanmak, tazmin edilmek.

1. Ṣıdḳ ile sözüm budur ki ḥaḳḳı
   Taḳrīż ile medḥ ile **ödenmez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 8). [ödenmez, -mez]

öğün-: Övünmek.

1. Mes‘ūt olmaḳ yalñız sa‘ādet midir
   Ḥalḳla mes‘ūt olan insān **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 2). [öğünsün, -sün]
2. Buzlu şerbet içmek mahāret midir
   Millet āteşiyle yanan **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 4). [öğünsün, -sün]
3. Faḫr etmeye ḥaḳḳı olabilir mi
   Milleti düşünen erkān **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 8). [öğünsün, -sün]
4. Bī-çāre ehāli kimsesiz ḳalmış
   Bu derdlere dermān bulan **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 12). [öğünsün, -sün]
5. Ḫalḳ içinde olan żarūretleri
   Berṭaraf edecek fermān **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 16). [öğünsün, -sün]
6. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
   Öz evlādı bilen sulṭan **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 20). [öğünsün, -sün]
7. Bāzen ḥaşir bāzen ḳara ṭoprakṭa
   Milletle berāber yatan **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 24). [öğünsün, -sün]
8. Bir tāneyi bile ḳurda ḳaptırmaz
   Sürüyü ḳoruyan çoban **öğünsün** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 28). [öğünsün, -sün]

öl-: Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

1. Bir gün seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
   Sen **ölmeyeceksin** gibi Āṣaf ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 8). [ölmeyeceksin, -me, -y, -ecek, -sin]
2. Göñül bir dā’imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
   Yoluñda cān verip **ölmek** benimçün bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 2). [ölmek, -mek]
3. Duydum ki raḳībān ile ülfetler edermiş
   İnṣāf ediniz çoḳ mudur **ölsem** kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 10). [ölsem, -se, -m]

‘ömer: Hz. Ömer.

1. Yaḳlaştı mı dersin Ṣūr-ı İsrāfīl
   Ebu Bekir gitti **‘Ömer** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 56). [‘ömer,]

‘ömr: Ömür, hayat.

1. **‘Ömrüñ** ey yar be-cihān efzūn yād
   Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 63). [‘ömrüñ, -üñ]
2. Her ānına biñ cihān verirdim
   İrcā‘ına **‘ömrüñ** olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 2). [‘ömrüñ, -üñ]
3. Odur zamān geçiren baḫtiyār ḥālinde
   Velev ki geçse de **‘ömrü** nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 4). [‘ömrü, -ü]
4. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için

Ḫālide geldi cihānda ola **‘ömrü** pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 28). [‘ömrü, -ü]

5. Görmesin bir ḳara gün **‘ömründe** bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 17). [‘ömründe, -ün,-de]
6. Onuñ da **‘ömrü** ḫayfā erdi āḫir-kār pāyāna
O da oldu nihāyet pençe-i mevtin giriftārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 1). [‘ömrü, -ü]
7. Ki **‘ömrüm** ṣuya verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
Teşebbüṣ etmedim ṭā‘at için bir türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 15). [‘ömrüm,]

öñ: Bir kimse veya yerin yüzünün baktığı tarafta olan yer; karşı.

1. Göz **öñüñde** duruyor baḳsana işte modeli
Etmeden arż-ı vücūd olmadı ḥāṣıl emeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 39). [öñüñde, -üñ,-de]
2. **Öñünden** hep tenāvül eyleyenlerde neẓāfet var
O cāhiller ki ḥālā pister-i ġafletteler nā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 45). [öñünden, -ün, -den]

önder: Lider.

1. Yüce **önder** Ġāzi Muṣṭafa Kemal
Emrine baş eğdi on yedi ḳıral (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 5). [önder,]

önlük: Çalışan insanların iş yaparken üzeri kirlenmesin diye giydikleri uzun ve bol elbise.

1. Beline bağlı eski bir **önlük**
Yaġı üstünde belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 17). [önlük,]
2. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ çatal silecek
Önlük ile silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 20). [önlük,]

öp-: Öpmek.

1. Aldım onu āġūşa sevip ḳoḳladım **öptüm**
Dün rastlayıp ol ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 3). [öptüm, -tü, -m]
2. Mā’ilim bir gül-i ra‘nāya ki **öpmek** dilesem
Almadan būsesin iki yañaġı gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 1). [öpmek, -mek]
3. Arż-ı ṣūret eylesin ḥattā ki bir ṣāḥib-cemāl
Dest ü pāyın **öp** ṭarīḳat pīrinin destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 28). [öp,]

öpücük: Öpme, öpüş, buse.

1. Baḳtım uyumuştu bizim küçücük
Ilıḳ dudaġından aldım **öpücük** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 38). [öpücük,]

ört-: Gizlemek, saklamak.

1. Güneşe ḳarşı perde şems siper
Oranın gün ü ‘aybini **örter** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 46). [örter, -er]

öt-: Ötmek, ses çıkarmak.

1. Ḥazin ḥazin **öter** şevḳından aġlar

Bahar ‘āleminiñ şen bülbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 7). [öter, -er]

öyle: O şekilde, ona benzer, onun gibi.

1. **Öyle** ser-gerdān-ı ġam etmiş beni devrān kim
   Şimdi dār-ı miḥnetimde bir ġarīb āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 5). [öyle,]
2. Ḳamer o nūr-ı mücessem ‘arūs-ı nāz-ı felek
   Giyip de hāleden **öyle** libās-ı müsteṣnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 6). [öyle,]
3. Baḫşiş-i ‘ilm ü kemālātine ġāyet yoḳtur
   Öyle mebẕūl ü fırāvān ‘aṭā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 36). [öyle,]
4. **Öyle** bir arż-ı cemāl eyle ki ey reşk-i melek
   Ruḫ-ı tābānını seyr eyleyen Allāh desin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 11, Mısra 1). [öyle,]
5. **Öyle** cān u dil temennāsından āzād ol ki tā
   Münḥaṣır ḳalsın cihānda vuṣlat-ı ġılmān saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 15). [öyle,]
6. **Öyle** yaḳın geldi tā ḳucaġıma
   Baṣar gibi oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 13). [öyle,]
7. Uyanıp da beni **öyle** görücük
   Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 39). [öyle,]
8. Ḳuzuları fenā yola ṣaptırmaz
   Öyle ziyān veren şeyi yaptırmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 26). [öyle,]
9. Baña **öyle** gelir ki ḳadınların her yanı
   Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [öyle,]
10. Ḫarīdārı iseñ gencīnesin bul **öyle** ṭālib ol
    Bulunmaz cevher-i ‘irfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 3). [öyle,]
11. Bū-yı zülfün **öyle** mest etti meşām-ı ḫāṭırı
    Ġayrı istişmāma Āṣaf ḳudret-i şem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 17). [öyle,]
12. Masa üstünde **öyle** dursunlar
    Diye ḳonmuş gibiydi hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 29). [öyle,]
13. **Öyle** müsteṣnā-yı ān serv-i revān seyr eyledim
    Ben bugün bir nevbahār-ı ḥüsn ü ān seyr eyledim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 13). [öyle,]
14. Bir **öyle** ḳar verdi ilāh oldu sefīd ḫāk-i siyāh
    Elbette der bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 5). [öyle,]
15. **Öyle** bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
    Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 1). [öyle,]

öyle: O kadar, çok fazla.

1. Sen **öyle** büyüksün ki ḥużuruñda büyüklük
   Ḫāk-i derine yüz sürerek vaż‘-ı ser eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 1). [öyle,]
2. Birden hücūm etti şitā’ göstermesin Ḫaḳ bir daha
   Öyle ṣoġuk oldu havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 4). [öyle,]
3. **Öyle** bir rif‘ate māliktir onuñ pāyesi kim
   Şāh olur mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [öyle,]
4. Mürġ-i dil **öyle** esīr olsun kemend-i zülfüne
   Bir daḫi āzād olmaḳ iḫtimāli ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 5). [öyle,]
5. ‘Aşḳ bāzārında naḳd-i cān ü dil ṣarf eyledim
   Öyle bir ḥāletde kim destimde dirhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 6). [öyle,]

6. **Öyle** müsteṉnādır ol kim bende-i fermānıdır
‘Ālemin her yerde her ḫünkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 29). [öyle,]

öz: Kendi, şahsı, zatı.

1. Her gün bir āfetle çürüdü **özüm**
Bir sa‘ādet günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 1). [özüm, -üm]
2. **Özü** maḥbūb ḥāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
Ḥuzūrı meclis-ārā ‘āleme uyġundu mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 7). [özü, -ü]

öz: Gerçek, has.

1. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
Öz evlādı bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 20). [öz,]

özen-: Beğendiği şeye benzemeye çalışmak, yapmaya kalkışmak; birini veya bir şeyi taklit etmeye çalışmak.

1. Pek **özenmiş** de ṭabīat ṣanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 9). [özenmiş, -miş]
2. Bir şi‘r-i beliġ ki miṩli mefḳūd
Tanẓīrine kim ‘aceb **özenmez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 2). [özenmez, -mez]

özle-: Aramak, hasret duymak.

1. İçim **özler** durur ṭatlı bakışı
Hergiz yumulmasın amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 1). [özler, -r]
2. İstemez bakmayı ne gülşene ne meşcereye
Seni **özler** naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 2). [özler, -r]

pādişeh: Padişah, hükümdar.

1. Ma‘rifet mülketinin pādişehi olmuştur
Her kimin başına ḳonmuşsa hümā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 9). [pādişehi, -i]

paluza: Peliza, pelte tatlısı.

1. Göğsü tavuḳ göğsüdür gerdeni belluriyye
Vücūdu **paluzadır** veyāḫud elmasiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 14). [paluzadır, -dır]

pā-māl: Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.

1. Süfehā’ ḥırṣına **pā-māl** hemen olmayasın
İnkişāf ‘aşḳ u hevāsıyla fenā’ bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 13). [pā-māl,]

para: Alış verişte ödeme aracı olarak kullanılmak üzere devlet tarafından basılıp tedavüle çıkarılan, üzerine itibari değeri yazılı kağıt veya maden.

1. Sen yetiştir **parayı** bes o alır her şey ṣatın
Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [parayı, -yı]
2. **Para** almaz cān alır cān alıcı nevresteler
Tār-ı zülfüñ her yerinde nice ‘uşşāḳ besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 19). [para,]
3. Ḳara yüzlü ḳapaḳlı iki ḳazan

Derdi ḥāl ile haydi **para** ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 38). [para,]

4. Bir zamānlar şervet ṭaştı döküldü
Şimdi de **paradan** eşer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 24). [paradan, -dan]

parça: Parça, kısım.

1. Müsāvī **parçalarla** ayrılır her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [parçalarla, -lar, -la]

paris: Fransa'nın başkenti olan şehir.

1. Görmedim miṣlini ḥāṣılı seniñ
Gezdim **Parisleri** Viyanaları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 20). [parisleri, -ler, -i]

parmak: İnsanda ve bazı hayvanlarda ellerin ve ayakların son bölümünü oluşturan, boğumlu, oynak, uzunca organların her biri.

1. Gören **parmaḳlarını** ḳadın parmağı ṣanır
Elleri ballı börek buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 9). [parmaḳlarını, -ları, -n, -ı]

paşa: Paşa ǁ makam, mevkî.

1. Her cayı benefşe cemāli güzel
Paşa bayraġıyla eylemez cedel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 18). [paşa,]

pāy: Ayak.

1. ‘Âşıḳ-ı bî-çâreye sen hîç raḥm etmez misin
Dâ’imâ ḫûn-ı sirişki **pâyına** efşân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 6). [pâyına, -ı, -n, -a]
2. Yüz sürer tevḳīr için ḳırlar deñizler **pāyına**
Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 11). [pāyına, -ı, -n, -a]

pay: Bir bütünden bir kimseye düşen kısım, hisse.

1. **Pay** olacaḳ diyor gözlerin baña
Ne mutludur baña bu yüzden yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 17). [pay,]

pāyān: Nihayet, son.

1. Teraḥḥum eylemezsin sevdiğim ‘uşşāḳ-ı nā-çāra
Hemān āzār edersin yoḳ mudur **pāyān** āzāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 2). [pāyān,]
2. Faẓl u ‘irfānına yoḳtur **pāyān**
Ġayr-i ḳādir onu tavṣīfe zebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 3). [pāyān,]

pāye: Makam, rütbe, derece.

1. Öyle bir rif‘ate māliktir onuñ **pāyesi** kim
Şāh olur mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [pāyesi, -si]

pāyende: Kalıcı, sürekli, daim.

1. Giderdi bende **pāyende** olan endūh-ı bī-pāyān

Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke bir peymāne destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 9). [pāyende,]

pāyidār: Sonsuza dek, kalıcı.

1. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim tebrīk için
   Ḥālide geldi cihānda ola ‘ömrü **pāyidār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 28). [pāyidār,]

pāyimāl: Ayaklar altına alınmış, hakir görülmüş (Perişan edilme, aşağılanma durumu bağlamında).

1. Āsitān-ı dergeh-i mürşidde ol ki **pāyimāl**
   Ḳalmasın āyīne-i ḳalbinde āṯār-ı melāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 25). [pāyimāl,]
2. Ḥavf-ı ġurbetle vaṭanda ‘āḳil olmaz **pāyimāl**
   Fikr-i ṣā’ib vermez elbette bu ḥāle iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 13). [pāyimāl,]

peçe: Yüz örtüsü.

1. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile yüzden **peçeler**
   Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 19). [peçeler, -ler]
2. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
   ‘Ālem ara dolaşıp gezme ṣaḳın ha **peçeli** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [peçeli,-li]
3. Al yüzüñden **peçeyi** sīneden at pīreheni
   Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 7). [peçeyi,-yi]

pejmürde-ḥāl: Dağınık, perişan hal.

1. Gezer **pejmürde-ḥāl** gülzār-ı ‘aşḳı zār u ḥiddetle
   Hezār-ı bī-ḳarārı ben dil-i şeydāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 3). [pejmürde-ḥāl]

pek: Çok fazla, öyle pek.

1. Diñle **pek** sözünü ehl-i dilānın
   Bıraḳma pek elden peymāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 2). [pek,]
2. Diñle pek sözünü ehl-i dilānın
   Bıraḳma **pek** elden peymāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 1). [pek,]
3. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
   Güzellerin beyi desem **pek** yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [pek,]
4. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
   Bu beñzetiş yerindedir **pek** güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 4). [pek,]
5. Yolun uġrarsa Dağlızādeye **pek** çoḳ selām eyle
   Kenār-ı ḥavżda olmuş mudur mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 23). [pek,]
6. Birisi ‘aşḳ birisi ḥürriyyet
   Bunlar için ḥayātı **pek** severim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 2). [pek,]
7. Eylemişti bu caddeyi tezyīn
   Pek münāsib düşüp zamān u zemīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 10). [pek,]
8. Sa‘yimle ‘ilm ü ‘irfān **pek** çoḳ ḳazandım ammā
   Ḥayfā ki ḥāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 1). [pek,]
9. O ‘ālī himmetim ben eylemem terk-i vefā’ ḥāşā

Göñül ister o da göñlüm gibi **pek** baḫtiyār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 20). [pek]

10. Girse ele **pek** ḫoş olur
'Aṣrīliğin bir dānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 19). [pek,]
11. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı **pek** çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 36). [pek,]
12. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı **pek** çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 30). [pek,]
13. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı **pek** çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 24). [pek,]
14. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı **pek** çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 18). [pek,]
15. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı **pek** çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 12). [pek,]
16. Güzelsin dilrübāsın bī-bedelsin
Güzelsin ḥāṣılı **pek** çoḳ güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 6). [pek,]
17. Ḫoş geldiñiz gülüm bu gülüş baḳ ne dilgüşā
Cennet desem maḥall-i telāḳīye **pek** becā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 20). [pek,]
18. Ki ḥāl-i meslek-i rindānı āḫir **pek** fenā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 25). [pek,]
19. Meram tārīḫ-i tecdīdinden Āṣaf ḫidmet etmektir
Ulu Cāmi' ḳapısı nev-şekille **pek** metīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 4). [pek,]
20. **Pek** özenmiş de ṭabīat ṣanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 9). [pek,]
21. Daha **pek** genç idi ḥayfā Ḥacı Gencozāde
Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı edip cā-yı penāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 1). [pek,]
22. Varıp sāḳī-i bezm-i vaṣla **pek** çoḳ iḫtirām ettim
Ayaġın öptüm aldım dāmenin işrāb-ı cām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 3). [pek,]
23. **Pek** laṭiftir hele gül fidanları
Biñ bir çeşitlidir ḳaranfilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 15). [pek,]
24. Ben seni ey nāz-perver ẕī-vefā' ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 2). [pek,]
25. Bir ṭarz-ı nevīn ile edip ḫüsnüñü tezyīn
Pek ḳoydu şekerler ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 12). [pek,]
26. Gerçi **pek** çoḳ ise de noḳsānı
Perde-i afv ile setr et anı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 57). [pek,]

pekçe: İyice.

1. Kimi dü-dest ile boş tepsiye **pekçe** yapışmıştır
Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [pekçe,]

pekmez: Genellikle üzüm, dut vb. meyvelerin kaynatılarak koyulaştırılmış biçimi.

1. Ṭatmaz oldu millet **pekmezi** balı
Şalvar dilim dilim abā yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 49). [pekmezi, -i]

penbe: Pamuk.

1. Giyip bir **penbe** câme nūrdan āheste āheste

Ḫırām ettikçe ol nāzik-beden āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 3). [penbe,]

pençe: El ayası ve el parmaklarının iç tarafının bütünü.

1. Düşmem der iken **pençesine** ‘aşḳ u hevānın
   Yer ṭuttu ḫaṭar-nāk maḥallinde cinānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 21). [pençesine, -si, -ne]

pencere: Yapıları veya tren, vapur vb. ulaşım araçlarını aydınlatmak, havalandırmak amacıyla yapılan, çerçeve, cam, panjur, perde gibi eklentilerle daha kullanışlı bir duruma getirilen açıklık.

1. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāşī bī-hūş
   Ḳapıya yol bulamazsam koşarım **pencereye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 6). [pencereye, -ye]

perçem: Kakül, tepede bırakılan saç.

1. Vālih oldum **perçemin** ‘anbersitānında görüp
   Ḥālini ṣandım miyān-ı ebruvānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 13). [perçemin, -in]

perde: Hicap, örtü.

1. **Perde** altında olan ḫüsn ü cemāli n'idelim
   El yetip göz göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 31). [perde,]
2. Güneşe ḳarşı **perde** ṣems siper
   Oranın gün ü ‘aybini örter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 45). [perde,]

perde: Üzerine bir cismin görüntüsü yansıtılan saydam olmayan yüzey.

1. Bir ḫayāl ile ḥaḳīḳatler işāret eyleriz
   Yādigār-ı ḥażret-i şeyḫ ..... **perdemiz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 14). [perdemiz, -miz]

perdekār: Perdeli, perde ile örtülü yer.

1. Hem de birḳaç güzel temiz **perdekār**
   Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 7). [perdekār,]

perī: Güzel/sevgili.

1. Biz āsitāna yüz süreriz her dem ey **perī**
   Müştāḳ-ı dil-rübūde olan da‘vet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 7). [perī,]
2. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey **perī**
   Hīç olur muydu perīşān böyle ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 9). [perī,]
3. Cevri mādam kendine mu‘tād edinmiş ol **perī**
   Ḳalması feryāddan mümkin mi ḥālī göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 13). [perī,]
4. Burc-ı ḫüsnüñde iki gīsūlu bir seyyāre var
   ‘Ālem-i ḫüsn-i ḫaḳīḳatten gelip de ol **perī** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 16). [perī,]
5. **Perīler** mecma‘ından dün güẕār eyler iken nāgāh
   Dil-i āsūde-ḫālim düştü bir şūḫ-ı dilāşūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 3). [perīler, -ler]
6. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir lālezār olsun
   Perīler ol çemenzār üzre nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 4). [perīler, -ler]

7. Eylemem dünyā ve mā fīhāya ġayrı iltifāt
Ol **perīnin** girdi ‘aks-i rū-yı alı göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 12). [perīnin, -niñ]

perī-haşlet: Güzel huylu.

1. Ruḥ-ı pür-tābını arż eyle raḥm et ey **perī-ḫaşlet**
Biraz tenvīr olunsun rü’yet-i rūyunla çeşmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 11). [perī-ḫaşlet]

perī-peyker: Peri yüzlü II Sevgili.

1. Desinler bir **perī-peyker** için terk-i ḥayāt etmiş
Yürü Āṣaf ṭarīḳ-ı ‘aşḳta ibḳā’-yı nām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 9). [perī-peyker,]
2. Kimiñle ol **perī-peyker** ‘aceb ülfettedir şimdi
Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 1). [perī-peyker,]

perī-rū: Peri yüzlü.

1. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden ey **perī-rū** āteş-i ‘aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [perī-rū,]
2. Bize dünyā da hem ‘uḳbā da nüzhetgāhdır ḥayfā
Leb-ā-leb mi **perī-rūlarla** ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 22). [perī-rūlarla, -lar, -la]
3. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
Ezelden ey **perī-rū** āteş-i ‘aşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [perī-rū,]

perīşān: Dağınık, karışık.

1. Görmeseydi kākül-i pür-pīç ü tābın ey perī
Hīç olur muydu **perīşān** böyle ḥāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 10). [perīşān,]
2. Bu cān u tenin elbet olur ḥāli **perīşān**
Ey serv-i ḫırāmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 3). [perīşān,]
3. Göñüller bende-i ġamdan **perīşān** idi ḥasretle
Ḳudūmı bā‘iṯ-i şevḳ u meserret oldu araya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 1). [perīşān,]

perīşān-ḥāl: Gamlı, kederli ‖ saçların yanaklar üzerine dökülmesi.

1. Ser-i zülf-i ḳafādār olduġuñ i‘lān eder püskül
Perīşān-ḥāl ile kākülleri ḥayrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 2). [perīşān-ḥāl]

perşan: Acınacak durumda, zavallı.

1. N'olur pür kan görsün **perşan** gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 25). [perşan,]

pertev: Işık.

1. Güzelsin mihr ü māhından semā’nın
Güzelsin **pertevinden** āsumānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 8). [pertevinden, -i, -n, -den]

pertev-pāş: Işık saçan.

1. Mihre **pertev-pāş** olur ruḫsār-ı tābānın seniñ
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta‘rīftir ānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 1). [pertev-pāş,]

pervā: Korku, ihtiraz.

1. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña **pervā** ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 11). [pervā,]

pervāne: Işığın etrafında dönmeyi seven gece kelebeği; âşık.

1. Olalım şu‘le-i ruḫsārına **pervāne** açıl
Açıl ey nūr-ı ṣafā’ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 29). [pervāne,]
2. Şimdi nār-ı ‘aşḳa yandı ṭutuştu
Maḥabbet şeminin **pervāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 24). [pervāneleri, -ler, -i]
3. ‘Aṣrī ḫanımlar nūrdur
Diller ise **pervānesi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 8). [pervānesi, -si]

perverdigār: Allah (c.c.).

1. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
Ṣaḳlasın her türlü āfetten onu **Perverdigār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 18). [perverdigār,]

pey-ā-pey: Far. Birbiri ardınca, birbirinin ardı sıra, mütevaliyen.

1. Hemān Āṣaf **pey-ā-pey** yār elinden bāde-ḫār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 25). [pey-ā-pey,]

peydā: Aşikâr: peyda ve nihân.

1. ‘Aceb bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder **peydā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 14). [peydā,]

pey-der-pey: Yavaş yavaş.

1. Verirdi ẕevḳ-ı vicdānī o ma‘şūmāne güftārı
Ẓuhūr etseydi **pey-der-pey** dehān-ı ġonca-fāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 4). [pey-der-pey,]

peymāne: Kadeh.

1. Diñle pek sözünü ehl-i dilānın
Bıraḳma pek elden **peymāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 2). [peymāneleri, -ler, -i]
2. Giderdi bende pāyende olan endūh-ı bī-pāyān
Naṣīb olsa dil-i ġam-nāke bir **peymāne** destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 10). [peymāne,]

peyrev: Ardı sıra giden, tâbi olan, izinden giden, uyan.

1. **Peyrev** olmaḳta bu ṭarz üzre saña
Bā‘iṯ-i faḫr ü mesār oldu baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 43). [peyrev,]

peyrevlik: (Bir kimsenin) takipçisi olma, izinden gitme, ona uyma durumu.

1. Saña **peyrevliğe** dil etti şitāb
Ṣūret-i dīger idi miṡl-i serāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 41). [peyrevliğe, -e]

pir: Pir; üstad.

1. Arż-ı ṣūret eylesin ḥattā ki bir ṣāḥib-cemāl
Dest ü pāyın öp ṭarīḳat **pīrinin** destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 28). [pīrinin, -i, -nin]

pīrāmen: Çevre, etraf.

1. O rütbe Āṣafā **pīrāmeni** a'lādan a'lādır
Maḳām-ı rif'atin ser-efser-i şāhān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 13). [pīrāmeni, -i]

pīrāne: Yaşlılara yakışır surette.

1. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın **pīrāne** destinden
Verir biñ neş'e alsañ bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 1). [pīrāne,]

pīrehen: Gömlek.

1. Al yüzüñden peçeyi sīneden at **pīreheni**
Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 7). [pīreheni, -i]
2. Düşünce sīnesinden **pīrehen** āheste āheste
Nedir bu ḫod-perestī bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 25). [pīrehen,]

pırlanta: Üzerinde çok façeta oluşacak şekilde yontulmuş, çok parlak kıymetli elmas.

1. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o **pırlanta** teni
Cism-i 'uryān ile ḥayrette bıraḳ her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 9). [pırlanta,]

pişir-: Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek veya içilebilecek bir duruma getirmek.

1. Et degildir **pişirdiği** ḫüsrān
Aş degildir ḳazandaki ḳaṭrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 61). [pişirdiği, -, -dik, -i]

piyāle: Kadeh.

1. Bilmem Sulṭan Cemin **piyālesinden**
Bilmem Beytü'lmā'nın Şelālesinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 9). [piyālesinden, -si, -(n)den]

piyāz: Soğan, doğranmış soğan.

1. Deste deste yeşil ü tāze **piyāz**
Tāze na'ne biraz da mi'de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 35). [piyāz,]

pudra: Cildi korumak, düzgün ve güzel göstermek veya kırışıklıkları, pürüzleri gizlemek amacıyla yüze ve tene sürülen, kokulu ince toz.

1. Sürmelerle simsiyāh etmiş o mestāne gözü

Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 42). [pudralarla, -lar, -la]

pür: Çok, dolu, pek çok.

1. N'olur **pür** kan görsün perşan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 25). [pür,]
2. **Pür** olmuştu bütün derd ü sitemle ḳalb-i çālākim
   Muşammemdi raḳīb-i bed-menişce çünki ihlākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 11). [pür,]

pür-berg: Yapraklarla dolu.

1. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār olsun
   Aġaçlar her zamān üşkūfedar **pür-berg** ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [pür-berg,]

pür-fevā’id: Çok faydalı.

1. Bu taḳsīm-i dilārā **pür-fevā’id** pür-feżā’ildir
   Bunu idrāk eden ādemde elbette dirāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 89). [pür-fevā’id,]

pür-feżā’il: Çok faziletli.

1. Bu taḳsīm-i dilārā pür-fevā’id **pür-feżā’ildir**
   Bunu idrāk eden ādemde elbette dirāyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 89). [pür-feżā’ildir, -dir]

pür-ġuṣṣa: Sıkıntı dolu.

1. Bunuñ īcād u ihdā’sında büyük bir kiyāset var
   Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi **pür-ġuṣṣa** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 16). [pür-ġuṣṣa,]

pür-ḫūn: Kanlı, kan dolu.

1. Göñül **pür-ḫūn** olur faż̈l u kemāli yāda geldikçe
   Ḫurūş eyler sirişk-i al-ı ḥasret çeşm-i pür-nemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 13). [pür-ḫūn]

pür-iktirâb: Tasalı, gamlı, kederli olma.

1. Ālām ḳıldı fetḥ-i bāb diller bütün **pür-iktirāb**
   Dünyā ḫarāb-ender-ḫarāb aġlarsa çoḳ mu dīdeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 13). [pür-iktirāb,]

pür-keder: Keder dolu, kederli.

1. Seni sevdiğimden bī-ḫaber miydin
   Yoḳsa benim gibi **pür-keder** miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 10). [pür-keder,]

pür-melāl: Gam ve kederle dolu.

1. Verir neşāṭ-ı ebed **pür-melāl** olan ḳalbe
   Luṭuf dilerse eger dil-fiġār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 3). [pür-melāl,]

pür-mesār: Mutluluk dolu.

1. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
   Her ṭaraf ābād ‘ālem şād diller **pür-mesār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [pür-mesār,]

püskül: İplik, ipek veya ince telden demet şeklindeki süs.

1. Ser-i zülf-i ḳafādār olduġuñ i‘lān eder **püskül**
   Perīşān-ḥāl ile kākülleri ḥayrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 1). [püskül,]
2. Ser-i zülf-i ḳafādār olduġuñ i‘lān eder püskül
   Perīşān-ḥāl ile kākülleri ḥayrān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 2). [püskül,]
3. Ġam-ı eyyām-ı firḳat başta **püskül** mü belā’ oldu
   ‘Aceb rūz-ı viṣāli leyle-i hicrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 3). [püskül,]
4. Ġam-ı eyyām-ı firḳat başta püskül mü belā’ oldu
   ‘Aceb rūz-ı viṣāli leyle-i hicrān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 4). [püskül,]
5. Leṭāfette müşābih fesleğen gīsū-yı ḫūbāna
   Onuñçün sünbülāna da‘vi-i rüchān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 6). [püskül,]
6. Yer eylerse yeridir kākül-i dilber gibi serde
   Ḫırām-ı nāzını reşk-āver-i ḫūbān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 8). [püskül,]
7. Meger iḳlīm-i ḥüsne tācdār-ı nāmdār olmuş
   Gelip de re’s-i kār-ı ‘āleme fermān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 10). [püskül,]
8. Ḳoyup kākülleri bir yaña zülf-i yāra meyl eyler
   Diyār-ı ḥüsnü tā baştan başa seyrān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 12). [püskül,]
9. O rütbe Āṣafā pīrāmeni a‘lādan a‘lādır
   Maḳām-ı rif‘atin ser-efser-i şāhān eder **püskül** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 14). [püskül,]

rab: Cümle yaratılmışları besleyen, terbiye eden, Cenabıhak.

1. Güzeller bī-vefā’ yārān sitem-cū baḫt ise ma‘kūs
   Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā **Rab** ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 8). [rab,]
2. Bu necm-i sa‘di işrāk eyleyen yā **Rab** ne ḫāverdir
   Şu esbāb-ı sa‘ādet dehr var olduḳça var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 9). [rab,]
3. Ḥüsn-i istikmāline etti ehālī ihtimām
   Maẓhar-ı ġufrān ola yā **Rab** bu ḫayrın ṣāni‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 2). [rab,]
4. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
   Kimdir ilḳā’ eyleyen yā **Rab** bu ḥāli gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 6). [rab,]

rabb: Bütün mahlûkātı yetiştiren, kayıran, besleyen, terbiye eden Cenâbıhak, Allah.

1. Bu ḫāk-i siyāh içre bu ẓulmetgede-i laḥd
   Nūr-ı keremiñle ola yā **Rabbi** münevver (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 4). [rabbi, -i]
2. Geldi bir müjde-resān etti bu tārīḫi ‘ıyān
   Ola yā **Rabbi** sa‘īd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 6). [rabbi, -i]
3. Yā **Rabb** ver ṣabr-ı cemīl maḳṭū‘dur yer yer memer
   Āmed şüd oldu müstaḥīl mümkin degil seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 1). [rabb,]
4. Ālāma taḥammül edemez cism-i laṭīfi
   Yā **Rabb** naṣīb olmasın aġyāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 38). [rabb,]

radyo: Bir merkezden Herzt dalgaları hâlinde yayılan sesleri alarak yeniden sese çeviren âlet.

1. Ne ḳuvvettir bilinmez añlaşılmaz bu ne ḥikmettir
   Eder mi **radyo** ḥālā ādemi ḥayrān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 26). [radyo,]

raġbet: Beğenilmek, istekle karşılanmak II değer verilmek.

1. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 5). [raġbetlenir, -len, -ir]
2. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 11). [raġbetlenir, -len, -ir]
3. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 17). [raġbetlenir, -len, -ir]
4. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 23). [raġbetlenir, -len, -ir]
5. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 29). [raġbetlenir, -len, -ir]
6. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 35). [raġbetlenir, -len, -ir]
7. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim **raġbetlenir**
   Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 41). [raġbetlenir, -len, -ir]

rāġıb: 18.yüzyıl divan şairi.

1. Cān ü dilden Āṣaf et bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
   Maṭlaında etti çün **Rāġıb** bu remzi āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 40). [rāġıb,]

rāḥat: Istırapsız, kedersiz olma.

1. Çekilir şey midir ‘ālemin ġamı
   Rūḥa **rāḥat** verir vaḥdet ‘ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 30). [rāḥat,]
2. Oturanlar alırdı **rāḥatını**
   Unuturdu umūrı miḥnetini (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 5). [rāḥatını, -ı, -n, -ı]
3. Benim tek fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı ‘ālemden
   Dil-āzāde olanlar şüphesiz **rāḥattadır** şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 12). [rāḥattadır, -ta, -dır]

rāhber: Rehber, yol gösteren.

1. Her dem ki o meh ġā’ib olur çeşm-i terimden
   Bir dem dil-i āvāreyi kim **rāhber** ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 16). [rāhber,]

raḥmet: Allah'ın bağışlaması, merhameti.

1. **Raḥmet** saña raḥmet ey adil Ḥaccāc

Virān edilmedik bir yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 39). [raḥmet,]

2. **Raḥmet** saña raḥmet ey adil Ḥaccāc
Virān edilmedik bir yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 39). [raḥmet,]

raḳı: Alkollü bir içecek.

1. Vaḳit geçirmeden amān ey sāḳī
Söyle getirsinler saḥterden **raḳı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 30). [raḳı,]
2. Ver sāḳī ver bize **raḳı** içelim
Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 33). [raḳı,]

raḳīb: Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

1. **Raḳib** dildār ile gelmiş ona yüz vermemek olmaz
Ri‘āyet eylemek lāzım degil mi gül için ḫāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 7). [raḳib,]
2. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ
Günde biñ kerre çekilse o **raḳib** cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 8). [raḳib,]
3. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
İt **raḳībi** alarak yār ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [raḳībi, -i]
4. **Raḳībi** āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
Seniñçün başlasa bir dem dehānın fetḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 15). [raḳībi, -i]
5. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
Dil dîdelerle dîdelerim cân ile **raḳîb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 10). [raḳîb,]

raḳībān: Rakipler.

1. Duydum ki **raḳībān** ile ülfetler edermiş
İnṣāf ediniz çoḳ mudur ölsem kederimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 9). [raḳībān,]

rāmişger: Çalgıcı, sazende, mutrip.

1. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet **rāmişger** ister
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 3). [rāmişger,]
2. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet **rāmişger** ister
Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [rāmişger,]

ra‘nā: Güzel, hoş, latif görünen.

1. Hemān ister ki dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı **ra‘nā** şūḫ-ı müsteḫnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 16). [ra‘nā,]
2. Gör ne **ra‘nā** yaḳışıḳtır naẓar et bir kerre
Şāhid-i ma‘rifete nāz u edā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 33). [ra‘nā,]

rastla-: Rast gelme, karşılaşma, denk düşme.

1. Aldım onu āġūşa sevip ḳoḳladım öptüm

Dün **rastlayıp** ol ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 4). [rastlayıp, -(y)ıp]

rāyegān: Bedava, parasız; pek çok, pek bol.

1. Sofra-i cūd-ı kemālātiyle ‘ālem müstefīd
   Her zamān ehl-i su’āle luṭfın etmiş **rāyegān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 4). [rāyegān,]

refāh: Varlık ve bolluk içinde rahat ve kolay yaşama, geçim rahatlığı ve bolluğu.

1. Bu ḥāl ile görmez bir kimse **refāh**
   Yazıḳlar oluyor millete eyvāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 57). [refāh,]

reftār: Yürüme.

1. Bir kimse naẓar eyleyemez ḳāmet-i serve
   Biñ nāz ile başlar ise **reftāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 8). [reftāra, -a]

rehā: Kurtulma, kurtuluş.

1. Dünyāya her gelen yine terk-i cihān eder
   Dest-i ecelden olmadı bir kimseye **rehā** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 2). [rehā,]

reh-zen: Haydut, eşkıya.

1. Niçin yārānı ġāret eyliyorsun söyle çün **reh-zen**
   Bu bezm-i ẕevḳ u şevḳda ṭatlı ṭatlı ülfet eylerken (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 21). [reh-zen]

remz: Gizlice işaret, ima, belirti.

1. Cān ü dilden Āṣaf et bir cā-yı rāḥat iḫtiyār
   Maṭlaında etti çün Rāġıb bu **remzi** āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 40). [remzi, -i]

reng: Cisimler tarafından yansılanan ışığın gözde oluşturduğu duyum.

1. Bir bayraḳ yaptılar **rengi** ḳırmızı
   Naḳş ettiler beyāż ayla yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 21). [rengi, -i]
2. **Reng** için kan verirdi göñlünden
   Tuz yerine alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 67). [reng,]
3. Faḫre kārı ḳızılca bir de ṣoluḳ
   Ḳırmızıymış faḳaṭ ki **rengi** ṣoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 28). [rengi, -i]

rengâreng: Renkli renkli, çeşit çeşit.

1. Ḳudretullah ḫalḳa **rengāreng** boya göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 45). [rengāreng,]

rengīn-edā: Zarif tavırlar.

1. Bu naẓmı Āṣafā inṭāḳ edip **rengīn-edālarla**
   Şu ebkār-i mażāmīn nükte-i mu‘ciz-nümālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 97). [rengīn-edālarla, -lar,-la]

resm: Resim, suret, timsal.

1. Bu **resmi** ṣaklarım severek ḥırz-ı cān edip
   Vaḳt-i heremde seyr için ān-ı cevānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 1). [resmi, -i]
2. Bu **resme** her ne dem eyler isem ‘aṭf-ı naẓar dilde
   Doġar biñ mihr-i ümmid her nigāh-ı ibtisāmından (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 5, Mısra 1). [resme, -e]
3. Size bu **resmi** taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
   İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 1). [resmi, -i]
4. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẓāfet var
   Temeddün **resmine** aḫlāḳa hem ḥüsn-i ri‘āyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 2). [resmine, -i, -n, -e]

resūlallāh: Allah'ın resûlü, Hz. Muhammed.

1. Yā **Resūlallah** zülāl-i luṭfuna dil-teşneyim
   Vaskini ke’sen bi-ayni'l-luṭfi min mā’i Ma‘īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [resūlallah,]

revā: Caiz, lâyık, beca.

1. Ben ettim işte viṣāle liyāḳatım ibrāz
   Revā mı eylemek artıḳ zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 18). [revā,]
2. Etmen **revâ** mı mıṣṭaba-i ġayrı cây-gîr
   Göñlüm serîri olmuş iken şeh-nişîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 3). [revâ,]
3. Etmen **revā** mı ġamzedeni böyle nā-ümīd
   Bilseñ ne ḥāle ḳoydu beni derd-i ḥasretiñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 5). [revā,]

revāc: İtibar , değer, kıymet.

1. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
   Revāc eyyāmı geldi Āṣafā sa‘y ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [revāc,]

revān: Yürüyücü, akıcı, giden.

1. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha **revān**
   Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 15). [revān,]

revāyīh: Güzel kokular; sevgilinin kokusu.

1. Gūyā **revāyiḥ** deposu
   ‘Aṣrī ḫanımlar ḫānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 23). [revāyiḥ,]

revnak: Parlaklık, letafet.

1. Ḫaṭ-ı tāze leṭāfet-baḫş olur rū-yı dilārāya
   Baḳılsa **revnaḳı** evvelbahārın hep çemendendir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 7, Mısra 2). [revnaḳı, -ı]
2. Her çiçekte vardır başka bir **revnaḳ**
   Deste deste olmuş ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 11). [revnaḳ,]

revzen: Pencere.

1. Riyāż-ı cennete **revzenler** açsın Ḥaḳ mezārından
   Şemīm-i ‘Adni ḥissetsin gelen bū-yı türābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 1). [revzenler, -ler]

reyân: Gerçek dost.

1. Ḳalır bî-behre istiḳbâlde elbet **reyânlar** hep
   Nev-îcâd-ı ḫayâle meslek-i ecdâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [reyânlar,-lar]

re’fet: Divân şairi, Abdurrahman Efendi.

1. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
   Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona **Re’fet** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [re’fet,]

re’īs: Baş, başkan.

1. **Re’īs** etmez çābuk meclisi teşkil
   Da‘vālar edilir muttaṣıl te’cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 53). [re’īs,]

ri‘āyet: İyi karşılamak, ağırlamak, hürmet etmek.

1. **Ri‘āyet** ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat ‘ilmine bir fikr-i ra‘nādır
   Edeb bir başḳa feyż-i neşve-efzā meclis-ārādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 31). [ri‘āyet,]

rif‘at: Yücelik.

1. Öyle bir **rif‘ate** māliktir onuñ pāyesi kim
   Şāh olur mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 25). [rif‘ate, -e]

rıḥlet: Ölüm.

1. Eyledi **rıḥlet** şehīden söyledim tārīḫini
   Ḳabr-i pāki dār-ı emn oldu Muḥammed Ṣafvete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 3). [rıḥlet,]

rindān: Rindler, kalenderler, dünya işlerini boş görenler.

1. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḥs etmek isterseñ
   Beni söylet ḫumār-ālūd olan **rindānı** söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 2). [rindānı, -ı]

rindāne: Rintlere yakışır tarzda.

1. **Rindāne** ‘āşıḳāne gerek ‘aşḳ için gönül
   Her dilde yer ṭutar mı şanırsın vefā’-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 5). [rindāne,]

rīzān: Dökülen, akan.

1. Dirīġā gelmişiz bir demde Āṣaf meclis-i dehre
   Şarāb-ı nāblar **rīzān** ḫumlar ser-nigūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 10). [rīzān,]

rūbāh: Tilki ll kurnaz, akıllı.

1. Naṣıl kim şīrler **rūbāhlarla** imtizāc etmez
   Emīn ol ey gönül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 5). [rūbāhlarla, -lar, -la]

rübūde: Kapılan, kapılmış olan.

1. Olduḳça kâkülün teli naḳş-ı cebîn saña
   Diller **rübûde** olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 2). [rübûde,]

rūḥ: Vücudu canlı kılan, bilen, duyan ve idrak eden hayat gücü, hayat cevheri, can, nefes.

1. Çekilir şey midir ‘ālemin ġamı
   Rūḥa rāḥat verir vaḥdet ‘ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 30). [rūḥa, -a]
2. Luṭf eyledi Mevlā baña bir başḳa sa‘ādet
   Rūḥuñla edip rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 14). [rūḥuñla, -uñ, -la]
3. Luṭf eyledi Mevlā baña bir başḳa sa‘ādet
   Rūḥuñla edip **rūḥumu** hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 14). [rūḥumu, -um, -u]
4. Eyledi ‘azm-i beḳā’ dār-ı fenā’dan geçti
   Rūḥuña fātiḥahān olsa sezā ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 2). [rūḥuña, -u, -ñ, -a]
5. **Rūḥuna** olsun ṣalāt ile selām-ı bī-ḥesāb
   Zāde ḳadrük min cenābi'l-Ḥaḳ hüva'l-Ḥaḳḳu'l-mübīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 15). [rūḥuna, -u, -na]
6. Ṣafā’-yāb oldu **rūḥum** şevḳ-ı āşār-ı tecellīdir
   O dilberle edip seyr-i çemen āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 9). [rūḥum, -um]
7. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ cāna ġıdā’dır
   Ẓulmette ḳalan bezme **rūḥu** nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 12). [rūḥu, -u]

rūḥ-perver: Ruha kuvvet verici, ruh besleyici.

1. Güzeller **rūḫ-perver** sīm-berler şevḳ-āverdir
   Eḥibbā’ meşrebimce sāḳi-i dilcū berāberdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 7). [rūḥ-perver]

ruhsār: 1. Yanak 2. Yüz.

1. Hemān ister ki dā’im her yeten meh-veşle yār olsun
   O çeşmi dilrübā **ruḫsārı** ra‘nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 16). [ruḫsārı, -ı]
2. Bir ṭarz-ı nevīn ile edip ḥüsnüñü tezyīn
   Pek ḳoydu şekerler ile **ruḫsāra** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 12). [ruḫsāra, -a]
3. Gül dedim **ruḫsārına** gülzār-ı ānında görüp
   Dür dedim dendānını dürc-i dehānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 11). [ruḫsārına, -ı, -n, -a]

rū-nümā: Yüz gösterici zahir olucu.

1. ‘Aceb bir sırra mālik Āṣafā āyīne-i devrān
   Ġamından **rū-nümā** neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 14). [rū-nümā,]
2. Yüzüñde her güzellik **rū-nümādır**
   Seniñle dil ezelden āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 27). [rū-nümādır, -dır]
3. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her sūda oldu **rū-nümā**
   Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [rū-nümā,]

rūşen: Aydın, ziyadar, revnaklı.

1. O şāh-ı ‘işve-perver nāz u istiġnā’ ederlerken

Nihāyet oldu ḳalb-i pür-elem şen dīdeler **rūşen** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 8). [rūşen,]

rütbe: Makam, paye.

1. Ol **rütbe** ḳısḳanır güzelim ġayrıdan seni
   Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 9). [rütbe,]
2. O **rütbe** Āṣafā pīrāmeni a'lādan a'lādır
   Maḳām-ı rif'atin ser-efser-i şāhān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 13). [rütbe,]

rūzigār: Havanın yer değiştirmesiyle oluşan esinti; yel.

1. Zülfü gibi dağıttı bu şeb bezmi **rûzigâr**
   Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [rûzigâr,]

rü'yā: Uyku sırasında zihinde beliren görüntülerin bütünü, görülen hayaller dizisi, düş.

1. Ger seni görmek ümīdin ṭutmasa **rü'yāda** dil
   Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [rü'yāda, -da]

rü'yet: Görmek.

1. Yüzüñüñ zīneti olmuşsa da ḫālī n'idelim
   Rü'yet el vermez ise sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 34). [rü'yet,]

sa'ādet: Mutluluk, bahtiyarlık.

1. Her gün bir āfetle çürüdü özüm
   Bir **sa'ādet** günü görmedi gözüm (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 2). [sa'ādet,]
2. Mes'ūt olmaḳ yalñız **sa'ādet** midir
   Ḥalḳla mes'ūt olan insān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 1). [sa'ādet,]
3. N'oldu o **sa'ādet** n'oldu o ṣervet
   Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 7). [sa'ādet,]
4. Baḳıp aḥvāl-i dehre būd u nā-būdundan el çektim
   Sa'ādet istirāḥat gūşe-i vaḥdettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 10). [sa'ādet,]
5. Luṭf eyledi Mevlā baña bir başḳa **sa'ādet**
   Rūḥuñla edip rūḥumu hem-bezm-i maḥabbet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 13). [sa'ādet,]
6. Göñül bir dā'imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
   Yoluñda cān verip ölmek benimçün bir **sa'ādettir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 2). [sa'ādettir, -tir]
7. Ḫoş geldiñiz **sa'ādet** ile dem-güẕār olun
   Eẕvāḳ-ı dā'imī üzere pāyidār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 1). [sa'ādet,]
8. Ben de tārīḫ ile tes'īd ederim maḳdemini
   İki dünyāda **sa'ādet** bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 2). [sa'ādet,]
9. Ben şu tārīḫ ile tebrīk ederim maḳdemini
   İki dünyāda **sa'ādet** bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 2). [sa'ādet,]
10. Dem-i pīrīde **sa'ādetle** geçer eyyāmı
    Olmayan vaḳt-i cevānīde cüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 47). [sa'ādetle, -le]
11. Hep **sa'ādetle** geçirsin gününü

Yeñilendikçe dem-ā-dem meh ü sāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 7). [sa‘ādetle, -le]

sabā: Bahar rüzgârı, tan yeli.

1. **Ṣabā** git şehre şor ḥürmetle meb‘ūṯān ne ‘ālemde
   Bütün eṣnāf eşraf cümleten a‘yān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 1). [ṣabā,]

sabāḥ: Güneşin doğduğu andan öğleye kadar geçen zaman, sabah.

1. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
   Her **ṣabāḥ** ‘ulviyyetin eyler işāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 14). [ṣabāḥ,]
2. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı āyā o meh-veşiñ
   Yoḳ mu **ṣabāḥı** bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 8). [ṣabāḥı, -ı]
3. Dil olur envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan müstenīr
   Eyledikçe her **ṣabāḥ** vaḳti neẓāret daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 6). [ṣabāḥ,]

sabāḥu'l-ḫayr: Hayırlı sabahlar.

1. Ḫaṭay āfāḳını necm ü hilal fevvāre ġarḳ etti
   Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu şeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 16). [ṣabāḥu'l-ḫayra, -a]

sabr: Sabır, dayanma, katlanma.

1. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç **ṣabra** mecāl
   Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [ṣabra, -a]

sabūr: Sabrı çok olan.

1. Mütevekkil **ṣabūr** çille çeken
   Gözleriyle süzerdi bir ṣıradan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 43). [ṣabūr,]

saç-:Saçmak, dağıtmak, yaymak.

1. Bulunmadı gitti bunuñ çāresi
   Ṣanki ateş **ṣaçan** volḳandır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 20). [ṣaçan, -an]
2. Dökeli varımı cānla beraber
   Yoluña **ṣaçarak** yoḳ etmek diler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 22). [ṣaçarak, -araḳ]

saç: Saç.

1. Ṣarı enfes **ṣaçına** gazlibenat dediler
   Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 1). [ṣaçına, -ı, -n, -a]

saçma: Yersiz, akla aykırı, tutarsız söz; değersiz; düzensiz, dağınık.

1. Aldım bu hevesle ḫāme deste
   Ettim nice **ṣaçma** deste deste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 16). [ṣaçma,]

ṣād: Mutluluk.

1. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
   Her ṭaraf ābād ‘ālem **ṣād** diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [ṣād,]

ṣad: Yüz, 100 sayısı, pek çok.

1. Bir dest-i ṭama‘kār ile ġāret edilip de
Lāyıḳ mı ki **ṣad** çāk ola yek-pāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 30). [ṣad,]

sāde: Sadece, yalnızca.

1. Yüzüñüñ zīneti olmuṣsa da ḫālī n'idelim
Rü’yet el vermez ise **sāde** ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 34). [sāde,]

sadef: Midye, istiridye gibi içinde inci bulunan deniz hayvanı.

1. Eder zenbūr-ı kem-ḳıymet ne ḥikmet şehd-i ter peydā
Ṣadef bir ḳaṭre-i nīsāndan eyler güher peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 2). [ṣadef,]

sādık: Dostluğunda samîmî ve vefâlı olan, dostluk bağlarının gerektirdiği vefâyı gösteren, sadâkatli (kimse).

1. Verdiği vaʿdeye cāndan inandım
Va‘dini ifa’da **ṣādıḳtır** ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 26). [ṣādıḳtır, -tır]

sādık: Özel isim.

1. Gelir bir āḫ-ı dil-suz ḫāmeden yazdıkça tārīḫin
Cihāndan göçtü **Ṣādıḳ** vāh yazıḳ vaḳt-i ṣebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 4). [ṣādıḳ,]

safā’: Gönül şenliği, rahat, huzur, kedersizlik.

1. Derdinde de **ṣafā’** bulurum ḳalb-i zārda
Ammā nedir bilinmiyor āh mācerā-yı ‘aṣḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 3). [ṣafā’,]
2. Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ṣādīden ibāretti cihān
Ol **ṣafā’** ol ‘işret ol ḥālet o ‘ālem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 12). [ṣafā’,]
3. Yer içer oynar güler ẕevḳ u **ṣafā’dır** her işi
Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [ṣafā’dır, -dır]
4. Nūr-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳla incilā göstermeye
Perde ḳordum bezm-i ‘irfāna **ṣafā’** göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 4). [ṣafā’,]

saġ: Sağ tarafı.

1. Öyle yaḳın geldi tā ḳucaġıma
Baṣar gibi oldu **saġ** ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 14). [saġ,]

sāġar: Kadeh ‖ şarap.

1. Ṭuttuğu **sāġarı** ṣundu da baña
Elem ġam maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 11). [saġarı, -ı]
2. Erbāb-ı ‘izzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār ister
Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet şevḳ ile elbet bir **sāġar** ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 2). [sāġar,]
3. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
Bir dildar ister bir **sāġar** ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [sāġar,]

sahan: Sahan, derinliği az kap.

1. Şimdi yoḳtur evde burġul bir aşlıḳ

Çañaḳ çömlek **şaḥan** fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 20). [ṣaḥan,]

<u>şāḥib</u>: Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan; herhangi bir niteliği olan kimse.

1. Ayaḳ üzre duran o **şāḥibinin**
   Eli oynar içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 15). [ṣāḥibinin, -i, -nin]

<u>şāḥib-cemāl</u>: Güzel yüzlü.

1. Arż-ı ṣūret eylesin ḥattā ki bir **şāḥib-cemāl**
   Dest ü pāyın öp ṭarīḳat pīrinin destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 27). [ṣāḥib-cemāl]

<u>sahib-kemāl</u>: Kemale ermiş, olgun kişi.

1. Böyle bir **şāḥib-kemāli** çarḫ żāyi‘ eyledi
   Aġlasın tā ḥaşre dek yād ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 17). [ṣāḥib-kemāli, -i]

<u>şāhib-yesār:</u> Varlık sahibi.

1. Hemān her gördüğüñ **şāḥib-yesārı** ehl-i cevr ṣanma
   Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 11). [ṣāḥib-yesārı, -ı]

<u>sahip</u>: Bir şeyi elinde bulunduran kimse.

1. Ma‘āş **şaḥipleri** devleti buldu
   Emlāki olanlar ṣaçını yoldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 41). [ṣaḥipleri, -ler, -i]

<u>sahn</u>: Mekânın ortası, orta yer.

1. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini ol sofra-i bezmin
   Küsürāt ü döküntü ile **şaḥnında** sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 60). [ṣaḥnında, -ın, -da]
2. Ma‘rifet **şaḥnında** esb-i lāġarı bir kimseniñ
   Eşheb-i faż̈l u kemālātiyle olmaz hem-‘ināñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 9). [ṣaḥnında, -ı, -n, -da]
3. Yanıḳtır el aġız dil mi‘desinde bir kesāfet var
   O **şaḥna** baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 56). [ṣaḥna, -a]

<u>saḥrā’</u>: Çöl.

1. Şevḳ-ı ruḥ-ı Şīrīnle uyup Ḳays-ı ḥayāle
   Düştü yine **şaḥrā’lara** kuhsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 14). [ṣaḥrā’lara, -lar, -a]

<u>saḫter</u>: Küçük çiçekli, parçalı yapraklı, gök mâvisi renginde, yol kenarlarında ve tarlalarda yetişen, taşıdığı fumarin adlı alkaloit sebebiyle tıpta kullanılan bir bitki.

1. Vaḳit geçirmeden amān ey sāḳī
   Söyle getirsinler **saḫterden** raḳı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 30). [saḫterden, -den]

sā‘id: Kutlu, uğurlu.

1. Ne güzel doġduğunun tārīḫi
   Mehd-i dünyāda **sa‘īd** ola Celāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 10). [sa‘īd,]

sāḳī: Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

1. **Sāḳī** baḫş et bize meyden bādeden
   Neyin varsa getir mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 5). [sāḳī,]
2. Vaḳit geçirmeden amān ey **sāḳī**
   Söyle getirsinler saḫterden raḳı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 29). [sāḳī,]
3. Ver **sāḳī** ver bize raḳı içelim
   Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 33). [sāḳī,]
4. Getir getir baña **sāḳī** ki bāde-i ser-şār
   Çekip de neşveler edem ṭaraf ṭaraf īṣār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 21). [sāḳī,]
5. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne destinden
   Getir ṭıfl-ı şarābı **sāḳi** ṭut meydāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 4). [sāḳi,]
6. ‘Iyāndır dest-i sīmīninde ol nāzende **sāḳīnin**
   Sebū-yı bāde nāzik sāġar-ı ser-şār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 5). [sāḳīnin,-nin]

sakın-: Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. Cūşiş-i deryā-yı ālāmımdan ey Āṣaf **şaḳın**
   Menba‘-ı ‘aşḳ u hevādan cūş eden fevvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 9). [şaḳın,]

şaḳın: Hiçbir zaman, olmaması gereken.

1. **Şaḳın** bed’-aşlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme
   Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 3). [şaḳın,]
2. Sebep şorma **şaḳın** ḳalsın ḳapalı
   Hem de deme şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 51). [şaḳın,]
3. Olmaḳ isterseñ eger dehrde dünyā güzeli
   ‘Ālem ara dolaşıp gezme **şaḳın** ha peçeli (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 38). [şaḳın,]

sakin: İkâmet eden, oturucu, oturan, mukim, mütemekkin.

1. Luṭf u kereminden seniñ ey zā’ir-i maḳber
   Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 2). [sāḳini, -i]

sāḳiyā: Ey saki.

1. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme **sāḳiyā**
   Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [sāḳiyā,]

sakla-: Gizlemek, korumak, muhafaza etmek.

1. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
   Şaḳlasın her türlü āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 18). [şaḳlasın, -sın]
2. Bu resmi **şaklarım** severek ḥırz-ı cān edip
   Vaḳt-i heremde seyr için ān-ı cevānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 1). [şaklarım, -r, -ım]

sāl-: Bırakmak, göndermek, koyvermek, salıvermek.

1. Her ṭaraftan ḫalḳı żaruret almış
   Vaṭan yavruların derdlere **şalmış** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 10). [ṣalmış, -mış]
2. Başımı aġrıya **şalan** gözlerin
   Sevgi yollarında ḳavuşmaḳ saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 15). [ṣalan, -an]
3. Ḥikmet-i Ḥaḳtır cihāna ʻAdnden ādem **salış**
   Merd-i meydān-ı ḥaḳīḳatle et ünsiyyet alış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 21). [salış, -ış]

sāl: Yıl, sene.

1. Dokuz yüz otuz beşinci **sālın**
   Kim maṣdarı oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 35). [sālın, -ın]

şaldır-: Hücum etmek.

1. Ḳapışma cebhe-i yaġmā gibi **şaldırmalar** yoḳtur
   Yenir āheste āheste uṣūlünde nezāket var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 39). [ṣaldırmalar, -ma, -lar]

salon: Bir evde konukları ağırlamakta kullanılan en geniş oda.

1. Hem de birḳaç güzel temiz perdekār
   Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 8). [ṣalonu, -u]

sāmān: Düzen, âsâyiş, nizam.

1. O verir ṣervet ü **sāmān** bu ġınā'-yı ʻirfān
   Nerdedir cevdet-i Ḥātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 37). [sāmān,]

samt: Susma, sükut.

1. Gelin mumunun baḳ **şamtına** bedel
   Neler söyler kainana dilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 19). [ṣamtına, -ı, -na]

san-: Zannetmek, öyle olduğunu düşünmek.

1. **Ṣanmayın** ālāyiş-i devrāna raġbet etmişiz
   Derk edip encāmını ondan ferāġat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 1). [ṣanmayın, -ma, -y, -ın]
2. **Ṣanmayın** dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
   Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 3). [ṣanmayın, -ma, -y, -ın]
3. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım **şanma** bī-hūde
   Ezelden ey perī-rū āteş-i ʻaşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 9). [ṣanma, -ma]
4. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım **şanma** bī-hūde
   Ezelden ey perī-rū āteş-i ʻaşḳınla sūzānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 9). [ṣanma,]
5. Verdiği vaʿdeye cāndan inandım
   Vaʻdini ifa'da ṣādıḳtır **şandım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 26). [ṣandım, -dı, -m]
6. Gören parmaḳlarını ḳadın parmağı **şanır**
   Elleri ballı börek buña cān mı dayanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 9). [ṣanır, -ır]
7. Rindāne ʻāşıḳāne gerek ʻaşḳ için göñül
   Her dilde yer ṭutar mı **şanırsın** vefā'-yı ʻaşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 12, Mısra 6). [ṣanırsın, -ır, -sın]
8. Hem leṭāfet hem de maʻnādan müberrā sözlerin

Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā **şanmış** idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [ṣanmış, -mış]

9. Sāḳi-i devrān beni etti ḫumār-ālūd-ı ġam
Ṣunduğu cām-ı ġamı cām-ı ṣafā' **şanmış** idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 8). [ṣanmış, -mış]

10. Verdiği zehr-āb-ı ġam çıḳtı ṭabīb-i 'aşḳımın
Derd-i 'aşḳa ben de dārū-yı şifā' **şanmış** idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 6). [ṣanmış, -mış]

11. Ḫaste-i hicrānına gelmiş ṭabīb-i derd-i 'aşḳ
Bir ḥaḳīḳatmiş ḫayāl-i nā-becā **şanmış** idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 4). [ṣanmış, -mış]

12. Ben seni ey nāz-perver ẕī-vefā' **şanmış** idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 2). [ṣanmış, -mış]

13. Ben seni ey nāz-perver ẕī-vefā' ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā **şanmış** idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [ṣanmış, -mış]

14. **Şanır** berdü'l-'acūzun keydi ḫavfından sığınmıştır
Gören zīr-i liḥāf-ı ebrde ol şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 9). [ṣanır, -ır]

15. Vālih oldum perçemin 'anbersitānında görüp
Ḥālini **şandım** miyān-ı ebruvānında görüp (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 14). [ṣandım,-dı, -m]

16. Ḫuṣūṣī **şanma** ey meh-rū görüp feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda değildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [ṣanma, -ma]

17. Hemān her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr **şanma**
Bu ẓāhirdir ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 11). [ṣanma, -ma]

18. Gör nice ẕerrat nice ecrām bünyād eylemiş
Mihr ü māhı **şanma** kim bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 8). [ṣanma, -ma]

19. Bes **şanma** pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
Serdī-i deyden el-amān berf ile yaḫdan el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 11). [ṣanma, -ma]

20. **Şanma** erbāb-ı ḫıred bir yerde kim ẕilletlenir
'Ālem-i vaḥdet de olsa feyż alır 'izzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 1). [ṣanma, -ma]

21. Gel inanma sevdiğim aġyâr eyler güft ü gû
Şanma bu 'âlemde bir dem fitne-i a'dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 6). [ṣanma,-ma]

22. Ḫuṣūṣī **şanma** ey meh-rū görüp feryād u efġānım
Ki dest-i iḫtiyārımda degildir ṣabr u sāmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 1). [ṣanma, -ma]

23. Niḳāb-ı zülften olduḳça ẓāhir nūr-ı nevvārī
Şanarsın zīr-i ebr-i sūddan oldu ḳamer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 12). [ṣanarsın, -ar, -sın]

24. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir **şanırım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 4). [ṣanırım,

-ır, -ım]

<u>saña</u>: Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Başımı aġrıya ṣalan gözlerin
   Sevgi yollarında ḳavuşmaḳ **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 16). [saña,]
2. Durmasın süzülsün heman gözlerin
   Dileğimi deyim güzelim **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 6). [saña,]
3. Ṣoñ kāseyi ver de burdan göçelim
   Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 36). [saña,]
4. Bu ṭavr-ı istiġnā' bu ḥüsn-i edā
   Ne ḥis verdi baña söyleyim **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 14). [saña,]
5. Ey gözümüñ nūru ey nāzlı dilber
   Hicrān **saña** da mı etmiştir e<u>s</u>er (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 22). [saña,]
6. Kömür odun yapmaḳ müşkildir **saña**
   Mu<u>h</u>ālefet derler yazarlar cezā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 61). [saña,]
7. Raḥmet **saña** raḥmet ey adil Ḥaccāc
   Virān edilmedik bir yer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 39). [saña,]
8. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
   Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 2). [saña,]
9. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
   Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [saña,]
10. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
    Bütün gece **saña** baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [saña,]
11. Bir sevgi duygusu vardır ki **saña** ḳarşı bende
    Bütün gece saña baḳıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 12). [saña,]
12. Arż-ı ru<u>h</u>sâr ile 'âlem âşinâ olsun **saña**
    Her gören dîdâr-ı ṣâfın mübtelâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 2). [saña,]
13. Arż-ı ru<u>h</u>sâr ile 'âlem âşinâ olsun saña
    Her gören dîdâr-ı ṣâfın mübtelâ olsun **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 1). [saña,]
14. Şîve-i ışdârına dildâdedir 'âlem faḳaṭ
    Cümle-i 'uşşâḳtan Âṣaf sezâ olsun **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 10). [saña,]
15. Bir zamân zehr-âb-ı hicrân ile dil-<u>h</u>aste idin
    Şimdi bûs-i la'l-i yâr artıḳ devâ olsun **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 8). [saña,]
16. Râh-ı 'aşḳında o meh-rûnun tekâsül etme tâ
    Şu'le-i nûr-ı <u>h</u>ayâli reh-nümâ olsun **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 6). [saña,]
17. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül
    Cân u dil her demde biñ kerre fedâ' olsun **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [saña,]
18. Nermîn ṭabîatin ile <u>h</u>oş meşrebin ile
    Ey şu<u>h</u> yaraşmamaḳta dil-i âhenîn **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 8). [saña,]
19. Aldın felekten â<u>h</u>ir-i kâr intiḳâmımı
    Ey â<u>h</u>-ı sîne-dûz-ı felek âferîn **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 10). [saña,]
20. Âṣaf ṭabîatin yine bir dest-<u>h</u>ûşidir
    Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 12). [saña,]
21. Ey dil belâ'-yı hecri ile olma derd-nâk
    Ol şâh-ı ḥüsnün oldu <u>h</u>ayâli ḳarîn **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 6). [saña,]
22. Etmen revâ mı mıṣṭaba-i ġayrı cây-gîr

Gönlüm serîri olmuş iken şeh-nişîn **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 4). [saña,]

23. Olduḳça kâkülün teli naḳş-ı cebîn **saña**
Diller rübûde olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 2). [saña,]

24. Olduḳça kâkülün teli naḳş-ı cebîn saña
Diller rübûde olmada ey nâzenîn **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 1). [saña,]

25. **Saña** mā'il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 5). [saña,]

26. Āvārelikleriñ **saña** yetmez mi Āṣafā
Deşt-i cünūnadır yolu 'aşḳ u maḥabbetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 13). [saña,]

27. Meyl etti göñül ḥüsnüñe ey şūḫ-ı dilārā
Ettim **saña** ben ḫāhiş ile 'aşḳımı ihdā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 2). [saña,]

28. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende dururken
Ey şūḫ **saña** āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 2). [saña,]

29. Güzelsin iftiḫār etsen sezādır
Saña Āṣaf ki cāndan mübtelādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 26). [saña,]

30. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın **saña** pervā ne açıl
Açıl ey zülfü siyeh 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 11). [saña,]

31. Öyle cān u dil temennāsından āzād ol ki tā
Münḥaṣır ḳalsın cihānda vuṣlat-ı ġılmān **saña** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 16). [saña,]

32. Beñzer mi **saña** hīç bu mihr ü meh-i tābān
Ne ḥūr ne ġılmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 15). [saña,]

33. **Saña** peyrevliğe dil etti şitāb
Ṣūret-i dīger idi miṡl-i serāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 41). [saña, -a]

34. Peyrev olmaḳta bu ṭarz üzre **saña**
Bā'iṡ-i faḫr ü mesār oldu baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 43). [saña, -a]

sancaḳ: Bayrak, liva.

1. Bize **Sancaḳ** cenāb-ı Kibriyādan maḥż-ı luṭf oldu
Onu Bārī te'ālā eylesin ma'mūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 3). [sancaḳ,]

2. Bize **Sancaḳ** berāt-ı 'ayş-ı dest-āvīz-i Ġāzīdir
Ḥayāt-ı cāvidānī baḫş eder menşūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 9). [sancaḳ,]

3. Çekildi himmet-i Ġāzī ile **Sancaḳta** al sancaḳ
Ne mutlu ḫalḳına şimdi vaṭan manşūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 11). [sancaḳ,]

4. Alıp al **sancağı** nāz u edālarla ḫırām etti
Ḫaṭay gülşen-serā-yı cennetinde ḥūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 17). [sancağı, -ı]

5. Çekildi himmet-i Ġāzī ile **Sancaḳta** al sancaḳ
Ne mutlu ḫalḳına şimdi vaṭan manşūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 11). [sancaḳta, -ta]

şāni': Yapmak, işlemek.

1. Ḥüsn-i istikmāline etti ehālī ihtimām
Maẓhar-ı ġufrān ola yā Rab bu ḫayrın **şāni'i** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 2). [şāni'i, -i]

sanki: Sanki, güya.

1. **Şanki** o bakışlar bir cān akışı
Cāna cān veriyor yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 3). [şanki,]
2. Görmedim ‘ālemde geçen ḫoş demi
Nedir **şanki** Beytü'l-Aḥzāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 16). [şanki,]
3. Bulunmadı gitti bunuñ çāresi
Şanki ateş ṣaçan volḳandır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 20). [şanki,]
4. **Şanki** verdi bütün kilimi çulu
Döşek yorġan bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 11). [şanki,]
5. Feryād işitmiyor ne Şam ne Ḥaleb
O illere **şanki** sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 16). [şanki,]
6. **Şanki** ṭatlı göbeği ayva ḳompostosudur
Bacaḳlar ḳadınbudu ..... kutusudur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 15). [şanki,]
7. **Şanki** bir üşkūfezār-ı ṭībden vermiş nişān
Liḥye-i beyżā-yı ‘anber-bārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 3). [şanki,]
8. Her noḳṭası **şanki** dürr-i meknūn
Her lafẓı da başḳa başḳa mażmūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 5). [şanki,]
9. Bütün eşyā’sını o dükkānın
Ḳahrı altında **şanki** ḥırmānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 42). [şanki,]
10. **Şanki** cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
Her ṭaraf ābād ‘ālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 3). [şanki,]
11. Pek özenmiş de ṭabīat **şanki** īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 9). [şanki,]

saptır-: Doğru yoldan ayırmak.
1. Ḳuzuları fenā yola **şaptırmaz**
Öyle ziyān veren şeyi yaptırmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 25). [şaptırmaz, -maz]

sar-: Sarmak, dolamak.
1. Gitmez oldu kimse bahçeye baġa
Elem **şardı** ḫalkı baştan ayaġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 34). [şardı, -dı]

sarı: Sarı.
1. **Şarı** enfes ṣaçına gazlibenat dediler
Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf yediler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 1). [şarı,]

sat-: Bir malı veya mülkü para karşılığı elden çıkarmak, satmak.
1. Ne ḳulaḳta küpe ne başta başlıḳ
Ḳalmadı **şatıldı** hep oldu ḫarçlıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 18). [şatıldı, -ıl, -dı]
2. Sen yetiştir parayı bes o alır her şey **şatın**
Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [şatın, -ın]
3. Aldığı cümle sebz-i miḥnettir
Şattığı ṭu‘me-i küdūrettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 54). [şattığı, -tık, -ı]

savuş-: Kaçıp gitmek.
1. Bu belā’lı yaman Bilal Çavuşun
İşte dükkānı durmayın **şavuşun** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 74). [şavuşun, -un]

sa‘y: Çalışmak, çabalamak.

1. **Sa‘y** ü ġayretle ḥusul-yāftedir feyż-i ‘ulūm
   Böyle taḳrīr ediyorlar ‘ulemā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 3). [sa‘y,]
2. **Sa‘yimle** ‘ilm ü ‘irfān pek çoḳ ḳazandım ammā
   Ḥayfā ki ḥāṣılātı bir āferīne gitti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 6, Mısra 1). [sa‘yimle, -im, -le]
3. Ḳumāş-ı naẓmının ḳadri bilinmez gizli ḳaldıkça
   Revāc eyyāmı geldi Āṣafā **sa‘y** ile iẓhāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 10). [sa‘y,]

şay-: Kabul etmek.

1. Gören duyan ḫalḳın ıżṭırābını
   Ziyān **şayan** mülküñ şu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 18). [şayan, -an]

sāye: Gölge. himaye, koruma; yardım.

1. Şükrānını her kimse mu‘allimlere medyūn
   Zīrā ki olur ma‘rifet ol **sāyede** efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 2). [sāyede, -de]

şayış-: Ödeşmek, hesaplaşmak.

1. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem **şayışmıştır**
   Kiminiñ girmemiştir destine bir şey apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 51). [şayışmıştır, -mış, -tır]

şayḳal-sāz: Cila yapan.

1. Dest-i ḳudret feyż-i elṭāf ile **şayḳal-sāz** olup
   Ḳoymasın āyīne-i ḳalbinde āṩār-ı ġubār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 15). [şayḳal-sāz,]

sebeb: Neden, gerekçe.

1. Verecek ḳaldı mı millette ‘aceb
   Bu ḥāl oldu gitti iflāsa **sebeb** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 14). [sebeb,]
2. Efrādı gibi ḥürr olayım der bu **sebebten**
   Mā’il görünür meclis-i aḥrāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 23). [sebebten, -ten]

sebep: Bir şeyin olmasına veya belli bir hâlde bulunmasına yol açan şey.

1. Bir dānesiyim ‘aşḳına üftādeleriñ hep
   Cānā bu **sebepten** hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 12). [sebepten, -ten]
2. ‘Aşḳ vādīsinde bir cā-yı selāmet bulmadı
   Bu **sebepten** Kūhken etti deḫālet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 10). [sebepten, -ten]
3. **Sebep** ṣorma şaḳın ḳalsın ḳapalı
   Hem de deme şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 51). [sebep,]
4. Gehī firāḳ gehī vuṣlat eyliyor īmā’
   Nedir **sebep** bilemem bī-ḳarār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 6). [sebep,]
5. ‘Aceb taḥassür-i cānān mıdır **sebep** Āṣaf
   Niçin müdām oluyor eşk-bār dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 11). [sebep,]
6. Bülbül-i ṣīfteye bū-yı vefā’ mı maḳṣad
   Ne **sebep** ey gül-i ter çāk-i girībāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 8). [sebep,]

7. Ḳalb-i zārım ‘aşḳtan bir laḥẓa ḥālī ḳalmasın
Bu **sebeple** ġuṣṣa-i dehr ile mālī ḳalmasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 30, Mısra 2). [sebeple, -le]

sebū: Şarap kabı, testi.

1. Bize meyler **sebūlar** cāmlar sāḳī-i dilcūlar
‘Aṣālar sübḥalar seccādeler ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 5). [sebūlar,-lar]
2. Bir zamānlar bezm-i ‘işrette **sebūlar** var idi
Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 1). [sebūlar,-lar]

seç-: İki veya daha fazla şey veya kimseden birinin daha üstün, daha iyi olduğuna karar vermek, tercih etmek.

1. Ver sāḳī ver bize raḳı içelim
Mezelerin enfesini **seçelim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 34). [seçelim, -e, -li, -m]
2. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile yüzden peçeler
Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem **seçeler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 20). [seçeler, -e, -ler]

seccāde: Yere serilip üzerinde namaz kılmaya yarayan eşya.

1. Bize meyler sebūlar cāmlar sāḳī-i dilcūlar
‘Aṣālar sübḥalar **seccādeler** ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 6). [seccādeler, -ler]

secdegāh: Secde edilen yer, ibadethane.

1. Çoḳ zamān dolaştım **secdegāhını**
Şimdi de dönyorum meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 15). [secdegāhını, -ı, -nı]

sefālet: Sefillik, hakirlik, düşkünlük, aşağılık; yoksulluk.

1. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini ol sofra-i bezmin
Küsürāt ü döküntü ile şaḥnında **sefālet** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 60). [sefālet,]

sefer: Yolculuk.

1. Feryād işitmiyor ne Şam ne Ḥaleb
O illere şanki **sefer** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 16). [sefer,]
2. Bize bu ellerden **sefer** göründü
Ḫalḳa yapılmadık żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 27). [sefer,]
3. Feth etmeye iḳlīm-i cünūnı **sefer** ettim
Ey nās ḫaberdār olunuz bu seferimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 20). [seferimden, -im, -den]

sefil: Sefalet içinde, perişan.

1. ‘Ādeti böyledir **sefil** cihānın
‘Āḳillere üsttür dīvāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 3). [sefil,]

sehā: Cömertlik, el açıklığı.

1. **Seḫāya** mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu yolda bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 77). [seḫāya, -ya]

2. **Seḫāyı** beẕl ü isrāf ile tefsīr eyliyor ẓālim
Ḳalır kendüye elbette cihānda levmet-i lā'im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 47). [seḫāyı, -y, -ı]
3. **Seḫāyı** beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var mı
Buyursun işte meydān bunda ḳānūn-ı şerī'at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 69). [seḫāyı, -y, -ı]
4. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet var
Mücessem bir **seḫāyız** ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 76). [seḫāyız, -yız]

seḫāvet: Cömertlik, el açıklığı.

1. **Seḫāvet** müdde'īsi mu'tarıż cāhillerin dā'im
Hücūmı ortaya ma'ṭūf onlarda ḫasāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 49). [seḫāvet,]
2. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ **seḫāvet** var
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 75). [seḫāvet,]

sekiz: Sayı: sayı sıfatı.

1. **Sekiz** on eski üsküiskemle
İki aḳsaḳ masa merāsimle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 21). [sekiz,]

sekr: Sarhoşluk, mestî.

1. De ki dilber der-āġuş kendi medhuş **sekrden** bī-hūş
Eger derlerse yārān Āṣaf-ı şādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 41). [sekrden, -den]

sel: Yoğunluk.

1. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir daha
Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar **selinin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 8). [selinin, -i, -nin]

selāmet: Esenliğe kavuşma, huzura erme.

1. Ādemi emn ü **selāmet** ile eyler īṣāl
Menzil-i mes'adete rāh-ı hüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 49). [selāmet,]

semā': Gökyüzü.

1. Güzelsin mihr ü māhından **semā'nın**
Güzelsin pertevinden āsumānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 7). [semā'nın, -nın]
2. Nüzūl etti **semā'dan** gerçi nām-ı nāmi-i pāki
Urūc etsin şerādan şöhreti tā 'arş-ı a'lāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 3). [semā'dan, -dan]

semen: Yasemin.

1. Dil zülfü **semen** sīm-bedenden geçemezsin
Ol dürr-i 'Aden dürci dehenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 1). [semen,]

sen: İkinci teklik şahıs zamiri.

1. Va‘iẓ vazgeç ḥāl-i fevḳa’l-‘ādeden
Diñlemeyiz **senden** efsāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 8). [senden, -den]
2. İşte budur benim **senden** dileğim
Gönül ne olurdu ḫandan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 7). [senden, -den]
3. Nice demden beri bir ṭatlı süḫan
İşitilmez gibi oldu **senden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 12). [senden, -den]
4. Beni ġamlı görüp hiç gider miydin
Merḥametten **sende** nişan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 12). [sende, -de]
5. **Seni** sevdiğimden bī-ḫaber miydin
Yoḳsa benim gibi pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 9). [seni, -i]
6. **Seni** ḳurnaz seni şeyṭān yazamaz
Nedir ettiğin bu istiġna’ bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 33). [seni, -i]
7. Seni ḳurnaz **seni** şeyṭān yazamaz
Nedir ettiğin bu istiġna’ bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 33). [seni, -i]
8. Başḳa güzel sevemiyor seni gören bir daha
Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 8). [sen,]
9. **Sen** biricik güzelisin güzellikler iliniñ
Güzellerin beyi desem pek yaraşır ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 5). [sen,]
10. Ay **seni** ben her gecede bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler var sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 9). [seni, -i]
11. Bir sevgi duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
Bütün gece saña bakıp **seni** düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 12). [seni, -i]
12. Başḳa güzel sevemiyor **seni** gören bir daha
Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [seni, -i]
13. Ay **seni** ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [seni, -i]
14. Ol rütbe ḳısḳanır güzelim ġayrıdan **seni**
Dil dîdelerle dîdelerim cân ile raḳîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 9). [seni, -i]
15. **Sensin** güzeller içre ḫavârıḳ-nümâ-yı ân
Bulmuş cihân-ı ḥüsn seniñ ile ferr ü zîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 5). [sensin, -sin]
16. ‘Âşıḳ-ı bî-çâreye **sen** hîç raḥm etmez misin
Dâ’imâ ḫûn-ı sirişki pâyına efşân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 5). [sen,]
17. Ger **seni** görmek ümīdin ṭutmasa rü’yāda dil
Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [seni, -i]
18. Saña mā’il degildim ḫāṭır-ı nāşādı **sen** çaldın
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña sen rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 6). [sen,]
19. Saña mā’il degildim ḫāṭır-ı nāşādı sen çaldın
Degildim müstaḥaḳ ḫālḳı baña **sen** rīş-ḫand ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 5). [sen,]
20. Ne siḥr ettin de aldattın beni **sen** verdiğin va‘de
Dil-i āsūde-ḫāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [sen,]
21. Bir būseye ḳāni‘ degiliz ṭālib-i vaṣlız
Cāndan **seni** ey cān der-āġūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 4). [seni, -i]
22. Ḥayāt-efzā olan dil-mürdeye enfās-ı luṭfundur
Seni ilḳā’-yı rūḥ etmekte ben ‘Işāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 6). [seni, -i]
23. Olduḳça begim **sen** gibi bir şūḫ efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [sen,]

24. Ben **seni** ey nāz-perver ẕī-vefā’ ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [seni, -i]
25. Cānān ile biz her gece hem-bezm-i viṣāliz
Var **sen** yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 6). [sen,]
26. Bir gün **seni** nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
Sen ölmeyeceksin gibi Āṣaf ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 8). [sen,]
27. Bir gün seni nā-būd edecek ḫançer-i müjgān
Sen ölmeyeceksin gibi Āṣaf ecelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 7). [seni, -i]
28. Ḥüsn etti ẓuhūr sende gözüm ‘aşḳ ise bende
Şāh etti **seni** mülket-i ḥüsne beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 2). [seni, -i]
29. Aġlarım ḫūn-āb-ı eşkim eksik olmaz dīdeden
Vāḳıf olsan **sen** de aġlarsın belā’lı göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 4). [sen,]
30. Eylemiş nūr-ı nübüvvetle **seni** mümtāz Ḥaḳḳ
Ente ḫatmü'l-mürselīn işhed bihi ‘ilme'l-yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 5). [seni, -i]
31. İstemez baḳmayı ne gülşene ne meşcereye
Seni özler naẓar eylerse gözüm her nereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 2). [seni, -i]
32. **Sende** bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
Kim görürse seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 3). [sende, -de]
33. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu ẓarāfet var iken
Kim görürse **seni** Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 4). [seni, -i]
34. **Sen** öyle büyüksün ki ḥużuruñda büyüklük
Ḫāk-i derine yüz sürerek vaż‘-ı ser eyler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 8, Mısra 1). [sen,]
35. Sensin baña şimdi verecek rūḥ-ı diger **sen**
Hem bū-yı sa‘ādet getiren bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 15). [sen,]
36. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ **sen** a dilber
Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 3). [sen,]
37. **Sensin** dil-i ġam-nāke meserret veren işte
Sensin baña ümmīd-i sa‘ādet veren işte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 20). [sensin, -sin]
38. Sensin dil-i ġam-nāke meserret veren işte
Sensin baña ümmīd-i sa‘ādet veren işte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 19). [sensin, -sin]
39. **Sensin** baña şimdi verecek rūḥ-ı diger sen
Hem bū-yı sa‘ādet getiren bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 15). [sensin,-sin]
40. Yek-tā-yı cihānsın güzelim ḳızlar içinde
Sensin meh-i tābende o yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 8). [sensin, -sin]
41. **Sen** güzellik şāhısın ben mülk-i ‘aşḳ sulṭānıyım
Çeşm-i efsūnkārının dem-beste-i fermānıyım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 1, Mısra 1). [sen,]
42. Gūsfend-āsā mülāyim-meşreb ol bezme gelip
Çiftekarlık eyleme ḳız **sen** de esterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 10, Mısra 2). [sen,]
43. Olur ḥüsnüñ cihāna ḫayret-efzā
Güzelsin **sen** bu şi‘rimden de ḫattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 34). [sen,]
44. Seyre gel **sen** de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [sen,]
45. Söyleyim de diñle **sen** ey ṭālib-i tāze ġulām
Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 1). [sen,]
46. Yoḳ **sen** gibi bir vech-i ḥasen zīr-i felekte
Ne ins ü melekte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 13). [sen,]

47. Görmez ise bir gün **seni** bu dîde-i giryān
O merdüm-i çeşmān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 1). [seni, -i]

48. Ḥużuruñda **seni** ger ḳalkışırsa medḥe bir kimse
İnanma tecrübemde onları ehl-i riyā' buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 19). [seni, -i]

49. **Sen** yetiştir parayı bes o alır her şey ṣatın
Añladı ẕevḳ u ṣafā'sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [sen,]

50. Ayaḳlandır ḫalāṣ et **sen** seni mestāne destinden
Ṭabībā 'āşıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 5). [sen,]

51. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen **seni** mestāne destinden
Ṭabībā 'āşıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 5). [seni, -i]

52. **Sen** yine bir nev-niyāz 'āşıḳ mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 19). [sen,]

53. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
Sen böyle sermāda hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [sen,]

54. **Sen** de tārīḫin ile ey Āṣaf
Olasın bāb-ı ilāhīye yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 3). [sen,]

55. **Sen** laḥd-i rāḥata çekilip gittiğin o gün
Bir dār-ı ḥüzn oldu baña dehr-i bī-vefā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 13). [sen,]

56. Ay seni ben her gecede bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başka başka güzellikler var **sende** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 10). [sende, -de]

57. Ey şeh-i ḫûbân ne **sende** nâz u istiġnâ biter
Ey meh-i tâbân ne bende âḫ u vâveylâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 1). [sende, -de]

58. Ḥüsn etti ẕuhūr **sende** gözüm 'aşḳ ise bende
Şāh etti seni mülket-i ḥüsne beni bende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 1). [sende, -de]

59. Şi'r ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭab'-ı selim var iken ol ẕevḳ ile **sende** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [sende, -de]

60. Arż u taḳdīmine verdi cür'et
Sendeki ḫulḳ-ı ḥüsünle sīret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 52). [sendeki, -de, -ki]

61. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā **sende** dururken
Ey şūḫ saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 1). [sende, -de]

62. Yüzüñde her güzellik rū-nümādır
Seniñle dil ezelden āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 28). [seniñle, -iñ, -le]

63. **Sende** evvel çoḳ nevālar güft ü gūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 25). [sende, -de]

64. Görmedim miṯlini ḥāṣılı **seniñ**
Gezdim Parisleri Viyanaları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 19). [seniñ, -iñ]

65. Bilmem esbâbı nedir bu ṣaff-ı müjgânın **seniñ**
Rezmgâh-ı 'aşḳ içinde böyle ḳaṣd-ı cân eder (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 6, Mısra 3). [seniñ, -iñ]

66. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi'rinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [seniñ, -iñ]

67. **Sensin** güzeller içre ḫavârıḳ-nümâ-yı ân
Bulmuş cihân-ı ḥüsn seniñ ile ferr ü zîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 6). [seniñ, -iñ]

68. Ger seni görmek ümīdin ṭutmasa rü'yāda dil
Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrāniñ **seniñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 8). [seniñ, -iñ]

69. Her nigāhında baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle ey āfet neden bu tīr-i müjgānın **seniñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 10). [seniñ, -iñ]
70. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
Böyle mi ey fitne-cū ‘uşşāḳa iḥsānın **seniñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [seniñ, -iñ]
71. Ḫaste-i ‘aşḳıñ olan üftādene vuṣlat gibi
Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu dermānın **seniñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 4). [seniñ, -iñ]
72. Mihre pertev-pāş olur ruḫsār-ı tābānın **seniñ**
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta‘rīftir ānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 2). [seniñ, -iñ]
73. Mihre pertev-pāş olur ruḫsār-ı tābānın seniñ
Ḥāṣılı nā-ḳābil-i ta‘rīftir ānıñ **seniñ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 1). [seniñ, -iñ]
74. **Sensiz** olamaz neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel ṣun bize bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 9). [sensiz, -siz]
75. Luṭf u kereminden **seniñ** ey zā’ir-i maḳber
Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 1). [seniñ, -iñ]
76. Güzelsin ‘āleminden ḥāḳdānın
Seniñ ta‘rīf olunmaz ḥüsn ü ānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 10). [seniñ, -iñ]
77. Eylerse **seniñ** ile devam nāz u edālar
Hep bāy u gedālar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 17). [seniñ, -iñ]

seniñçün: Senin için.
1. Raḳībi āsitān-ı yārdan laġzīde-pā buldum
Seniñçün başlasa bir dem dehānın fetḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 16). [seniñçün,]

ser: Baş, uç, nihayet, zirve, tepe.
1. Yer eylerse yeridir kākül-i dilber gibi **serde**
Ḫırām-ı nāzını reşk-āver-i ḫūbān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 7). [serde,-de]

ser: Baş, kafa.
1. Bārān-ı belā’ münḳaṭı‘ olsun mu **serimden**
Şemşīr-i tehevvür ile himmetler edermiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 5). [serimden,-im, -den]

serā: Toprak, yer.
1. Gülsitān-ı zevḳı bir vīrān **serā** ḳıldı felek
Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 9). [serā,]
2. Nüzūl etti semā’dan gerçi nām-ı nāmi-i pāki
Urūc etsin **serādan** şöhreti tā ‘arş-ı a‘lāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 4). [serādan, -dan]

ser-ā-ser: Baştan başa, tamamıyla.
1. O eyyām-ı sa‘ādet geçti gitti erdi pāyāna
Ser-ā-ser ehl-i diller vā‘di-i miḥnettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 8). [ser-ā-ser]
2. Şarāb-ı nāb-ı ḥürriyyetle diller neşvedār oldu
Meserretle **ser-ā-ser** dīdeler maḫmūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 20). [ser-ā-

ser]

3. Gidip ehl-i temeddünler dağıldı çār-iḳlīme

Ḳoyuldular **ser-ā-ser** bir ṭaḳım cühhāli ta‘līme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 82). [ser-ā-ser]

ser-be-ser: Baştan başa.

1. ‘Avn eyleyip ‘azze ve cel tārīḫ yazdın bī-bedel
   Doldu cihānda her maḥal ḳar ile buzla **ser-be-ser** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 26). [ser-be-ser,]

ser-efrāz: Başını yukarı kaldıran, yükselten, benzerinden üstün olan.

1. ‘Arş-ı berrīn-i ma‘ārifte **ser-efrāz** oldu
   Her kimin ḳāmeti olduysa dü-tā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 21). [ser-efrāz,]

ser-fürū: Baş eğmek, itaat etmek ‖ minnet etmek.

1. Laṭīm-i ḫod-pereste her ne olsa **ser-fürū** etmez
   Edānīye muḳābil ehl-i diller bī-vaḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 13). [ser-fürū,]

seril-: Serilmek, düşmek.

1. Yaġmā edilip yerlere **serilmemek** üzre
   Ne vaḳte ḳadar āḫ ede yalvara künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 27). [serilmemek,-me, -mek]

ser-keş: İnatçı, dik başlı.

1. Lebde **ser-keş** āḫlar āteşli hūlar var idi
   Dilde vardı bir ‘aceb füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [ser-keş,]

sermā: Kış, kış mevsimi, soğuk.

1. İsterse göñlün gülsitān olma çerāgāha revān
   Sen böyle **sermāda** hemān āteş kenārın et maḳar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 16). [sermāda, -da]

sermāye: Varlık, servet.

1. İşte **sermāyesi** bütün bunlar
   Görmek arzū eden buyursunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 51). [sermāyesi, -si]

ser-tā-pā: Baştan ayağa.

1. Ḫūn-ı dil āteş sirişk-i dīde āteş ḥāṣılı
   Sūziş-i ‘aşḳınla **ser-tā-pā** bir āteş-pāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 8). [ser-tā-pā,]
2. Hīçtir indinde **ser-tā-pā** şü’ūnāt-i cihān
   Böyledir ‘ālemde hep iḳrārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 27). [ser-tā-pā]

ser-tā-ser: Baştan başa.

1. Şanki cennetten nişān olmuştu **ser-tā-ser** cihān

Her ṭaraf ābād ʻālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 3). [ser-tā-ser,]

ser-te-ser: Baştan başa, büsbütün.

1. Gönüller şimdi ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibārettir
   Bugün iḳrār-ı millet **ser-te-ser** mesrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 6). [ser-te-ser]
2. Güzelsin kā'inat dersḫān-ı ḥüsnüñ
   Oḳurlar **ser-te-ser** destān-ı ḥüsnüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 20). [ser-te-ser,]
3. Cihānı **ser-te-ser** sevdā'-yı cāha mübtelā buldum
   Elem me'lūf olan dil ḫānemi dār-ı sürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 5). [ser-te-ser]
4. **Ser-te-ser** üftādegānıñ böyle şeydā eyledin
   Günde biñ ṣūretle ve'l-ḥāṣıl ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 17). [ser-te-ser]
5. Müstefīd etmişti ḫalḳı **ser-te-ser** feyż-i rebīʻ
   Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān bülbül naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 5). [ser-te-ser]

servet: Zenginlik, varlık, değer.

1. Kemāl-i ʻilm ü ʻirfān bāʻiṯ-i faḫr olsa lāyıḳtır
   Bilir ehl-i faẓīlet **servet** ile iftiḫār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 10). [servet,]
2. O verir **servet** ü sāmān bu ġınā'-yı ʻirfān
   Nerdedir cevdet-i Ḫātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 37). [servet,]
3. N'oldu o saʻādet n'oldu o **servet**
   Degil altın meşin kemer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 7). [servet,]
4. Bir zamānlar **servet** ṭaştı döküldü
   Şimdi de paradan eser ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 23). [servet,]

serv-kadd: Servi boylu.

1. Niyyet etsem her ne dem ol **serv-ḳaddin** vaṣfına
   Āṣafā ilhām olur fikr-i maʻālī gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 13). [serv-ḳaddin, -in]

ses: Bir kulağın duyabileceği frekans ve özellikteki titreşim.

1. Doġu cihetinden yükselen bu **ses**
   Ġarb ufḳunda durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 9). [ses,]
2. Aḳvām Meclisinde işiten herkes
   El-aman bu **sesten** el-aman dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 12). [sesten, -ten]

sev-: 1. Sevgi beslemek, dostluk göstermek. 2. Aşık olmak. 3. Beğenmek, arzu göstermek.

1. Seni **sevdiğimden** bī-ḫaber miydin
   Yoḳsa benim gibi pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 9). [sevdiğimden, -dik, -im, -den]
2. Başḳa güzel **sevemiyor** seni gören bir daha
   Sen gülüsün güzellikler aydınlıḳlar selinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 7). [sevemiyor, -e, -mi, -yor]
3. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr

Āşıḳ mı var ki **sevdiğine** vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [sevdiğine, -dik, -i, -ne]

4. Gülüp oynaşalım candan meleğim
   Sevip ḳaynaşalım doysun yüreğim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 6). [sevip, -ip]
5. Aldım onu āġūşa **sevip** ḳoḳladım öptüm
   Dün rastlayıp ol ġonca gülü ṣaḥn-ı çemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 3). [sevip, -ip]
6. Bu resmi ṣaklarım **severek** ḥırz-ı cān edip
   Vaḳt-i heremde seyr için ān-ı cevānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 1). [severek, -erek]
7. Birisi ‘aşḳ birisi ḥürriyyet
   Bunlar için ḥayātı pek **severim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 3, Mısra 2). [severim, -er, -im]
8. Gönlüm **sever** yalñız geçen ḫoş demi
   Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 31). [sever, -er]

sev-: Sevgiliye bir tür hitap şekli.

1. Kûyuñda **sevdiğim** gezer âḫ eyler aġlarım
   Ümmîd-i luṭf-ı âṭıfetinle ġarîb ġarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 7). [sevdiğim, -dik, -im]
2. Gel inanma **sevdiğim** aġyâr eyler güft ü gû
   Ṣanma bu ‘âlemde bir dem fitne-i a‘dâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 5). [sevdiğim, -dik, -im]
3. Teraḥḥum eylemezsin **sevdiğim** ‘uṣṣāḳ-ı nā-çāra
   Hemān āzār edersin yoḳ mudur pāyān āzāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 1). [sevdiğim,]
4. Feyż-i ‘aşḳındır dem-ā-dem **sevdiğim** ilhām eden
   Böyle bir manẓūme-i āteş-me’āli gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 9). [sevdiğim,]

sevdā’: Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.

1. Vaḥdet o ḳara gözlü ile ġāyedir baña
   Sevdā’ ḳażiyyesinde gönül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 4). [sevdā’,]
2. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
   Kim derūnı ‘aşḳ u **sevdā’** ile māli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [sevdā’,]
3. ‘Aceb farḳ etmiyorlar ba‘zı nādān beyż u **sevdā’yı**
   Bir elmas-pāre ẓannetmek gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 61). [sevdā’yı, -yı]
4. Bütün **sevdā’ları** ‘aşḳ-ı vaṭan āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 35). [sevdā’ları, -lar, -ı]

sevgi: Sevme duygusu.

1. Aç güzel göğsünü baḳayım oña
   Sevgi duygusunu veriyor baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 8). [sevgi,]
2. Başımı aġrıya ṣalan gözlerin
   Sevgi yollarında ḳavuşmaḳ saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 16). [sevgi,]
3. Bir **sevgi** duygusu vardır ki saña ḳarşı bende
   Bütün gece saña bakıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [sevgi,]
4. ‘Aşḳıñ diyārına şevḳle göçelim
   Sevgi çemeninden lāle biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 18). [sevgi,]

sevḳ: Gönderme, götürme.

1. ‘Āleme gelmek için bu mevsim-i ferḫundeyi
Eylemiş ḥüsn-i ṭabīat **sevḳı** ile iḫtiyār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 12). [sevḳı, -ı]

seyāḥat: Şehirden şehire, ülkeden ülkeye yapılan yolculuk, uzak yerlere yapılan gezi.

1. Gör ne ma‘nālar ne sözler ḫāṭıra ilhām olur
‘Aşḳ ile bir kerre eylerseñ **seyāḥat** dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 18). [seyāḥat,]

seyf: Kılıç.

1. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice **seyf** ü ‘Alī gördük
Ve lākin her ‘Alī kerrār her seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 7). [seyf,]
2. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf ü ‘Alī gördük
Ve lākin her ‘Alī kerrār her **seyf** Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 8). [seyf,]

seyr: Gezmek, gezinmek, temaşa etmek.

1. **Seyre** gel sen de şu nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [seyre, -e]
2. Bu resmi şaklarım severek ḥırz-ı cān edip
Vaḳt-i heremde **seyr** için ān-ı cevānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 2). [seyr,]

seyrân: Gezme, gezinme.

1. Enmūzec-i ḥüsn olmaya ezhāra künīfe
Çıḳtı yine **seyrāna** çemenzāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 2). [seyrāna, -a]

seyyāre: Gezegen.

1. Burc-ı ḥüsnüñde iki gīsūlu bir **seyyāre** var
‘Ālem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip de ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 15). [seyyāre,]
2. Ḫalḳ-ı cihān āvāre nīst līkin düyek **seyyāre** nīst
Engüşthā-rā çāre nīst hem kīsehā bī-sīm ü ser (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 7). [seyyāre,]

seyyi’āt: Kötülük, günahlar, suçlar.

1. İlāhī **seyyi’ātim** setr edip rūz-ı ḳıyāmette
Bu ‘abd-i ‘ācizin Āṣaf kuluñ ḳıl maẓhar-ı ġufrān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 3). [seyyi’ātim, -im]

sezā: Lâyık.

1. Pīşvā-yı ins ü cān olsak **sezādır** Āṣafā
Mescid-i Aḳṣā-yı vaḥdette emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 9). [sezādır, -dır]
2. Edince cevv-i semā’da cihāna arż-ı liḳā
Esīr-i ḥüsnü olursa **sezādır** ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 8). [sezādır, -dır]
3. En ṭatlı bir üşkūfesidir vaḳt-i bahārın
Nāz etse **sezādır** gül-i bī-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 4). [sezādır, -dır]
4. Afve şu ḳuṣūrumuz **sezādır**
Afvüñ dilime feraḥ-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 31). [sezādır, -dır]
5. Güzelsin iftiḫār etsen **sezādır**
Saña Āṣaf ki cāndan mübtelādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 25). [sezādır, -dır]
6. Maḳdemi ile bu nevzādın **sezādır** etseler

Ḫānedānı şevḳ ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 23). [sezādır, -dır]

7. Bir hümā-yı faẕl idi uçtu **sezādır** şüphesiz
   Mātem-i ‘ālem-şümūlin ṭutsa arż u āsumān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 13). [sezādır, -dır]
8. **Sezādır** ehl-i diller mātemin tā ḥaşre dek çekse
   Ayırdı ehl-i ‘irfānı felek dāhī-i a‘ẓamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 11). [sezādır, -dır]
9. Eyledi ‘azm-i beḳā’ dār-ı fenā’dan geçti
   Rūḥuña fātiḥahān olsa **sezā** ins ü melek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 2). [sezā,]
10. Bu naṣīhat gūş-ı ‘ırfānında olsun ber-ḳarār
    Ḥırz-ı cān olsa **sezā** bu maṭla‘-ı ḥikmet-medār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 22). [sezā,]

sīb-zekan: Çenenin elması, elmaya benzeyen güzel çene.

1. Olduḳça dilā ni‘met-i ḥüsne naẓar-endāz
   Leb gül-be-şeker **sīb-ẕekandan** geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 4). [sīb-ẕekandan, -dan]

sıdḳ: Doğruluk.

1. Geliñ ey ehl-i hüner ehl-i vaṭan eyleyelim
   Rūz u şeb **ṣıdḳ** u ḫulūṣ ile du‘ā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 58). [ṣıdḳ,]
2. Beni maġrūr eden **ṣıdḳ** u vefā’ ‘aşḳ u maḥabbettir
   Bu da‘vāya ḳanā‘at etmeyen cānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 37). [ṣıdḳ,]
3. **Ṣıdḳ** ile sözüm budur ki ḥaḳḳı
   Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 7). [ṣıdḳ,]
4. Size bu resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
   İkinci maḳṣadım da **ṣıdḳ** ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 2). [ṣıdḳ,]

sığ-: Bir şeyin sınırları içine girebilmek.

1. Teşbīh edemem ḥüsnünüzü şems ü hilāle
   Ṣığmaz ki güzellikleriniz fikr ü ḫayāle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 10). [ṣığmaz, -maz]

sığın-: Tehlikeden korunmak için güvenilir bir yere sokulmak.

1. Şerrinden emīn olmaḳ için yaġma-gerānın
   Allāha **sığınmıştır** o bī-çāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 36). [sığınmıştır, -mış, -tır]
2. Şanır berdü'l-‘acūzun keydi ḫavfından **sığınmıştır**
   Gören zīr-i liḥāf-ı ebrde ol şems-i nevvārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 9). [sığınmıştır, -mış, -tır]

sıhhat: Sağlık, afiyet.

1. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
   ‘İzz ü şerefle **ṣıḥḥat** ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 6). [ṣıḥḥat,]
2. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
   ‘İzz ü şerefle **ṣıḥḥat** ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 12). [ṣıḥḥat,]
3. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
   ‘İzz ü şerefle **ṣıḥḥat** ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 18). [ṣıḥḥat,]
4. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun

‘İzz ü şerefle **ṣıḥḥat** ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 24). [ṣıḥḥat,]

5. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle **ṣıḥḥat** ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 30). [ṣıḥḥat,]

6. Dünyā devām ettiği müddetçe var olun
‘İzz ü şerefle **ṣıḥḥat** ile ber-ḳarār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 36). [ṣıḥḥat,]

sıra-: Düzgün ve düzenli bir biçimde sıralanmış, dizilmiş kimselerin veya şeylerin tamamı, dizi.

1. Mütevekkil ṣabūr çille çeken
Gözleriyle süzerdi bir **ṣıradan** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 44). [ṣıradan, -dan]

sırma: Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel.

1. Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin mālı cāndır
Baġlandı o kākül gibi bir **ṣırma** kemende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 10). [ṣırma,]

sırr: Gizli husus.

1. ‘Aceb bir **sırra** mālik Āṣafā āyīne-i devrān
Ġamından rū-nümā neşve neşāṭından keder peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 13). [sırra, -a]

sil-: Sürterek bir şeyin üzerindeki tozu, kiri almak, temizlemek.

1. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ çatal **silecek**
Önlük ile silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 19). [silecek, -ecek]

2. Başḳa yoḳtur ḳaşıḳ çatal silecek
Önlük ile **silerse** kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 20). [silerse, -er, -se]

sīm-beden: Bedeni gümüş gibi olan (beyazlık, parlaklık yönünden).

1. Dil zülfü semen **sīm-bedenden** geçemezsin
Ol dürr-i ‘Aden dürci dehenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 1). [sīm-bedenden, -den]

sīm-ber: Gümüş gibi beyaz göğüslü.

1. Güzeller rūḥ-perver **sīm-berler** şevḳ-āverdir
Eḥibbā’ meşrebimce sāḳi-i dilcū berāberdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 7). [sīm-berler, -ler]

sīmīnber: Gümüş gerdanlı.

1. Ne ḫoştur bī-tekellüf fırṣat el verse ‘ale’l-‘āde
Alıp āġūşa ol **sīmīnberi** bir cā-yı tenhāda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 24). [sīmīnberi, -i]

simsiyah: Kapkara.

1. Sürmelerle **simsiyāh** etmiş o mestāne gözü
Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 41). [simsiyāh,]

sīm-ten: Gümüş vücutlu (güzel) ‖ beyaz vücutlu.

1. Olur mesrūr ḳalb-i pür-miḥen āheste āheste

Ederse luṭf eger ol **sīm-ten** āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 2). [sīm-ten,]

sīne: Göğüs, bağır, gönül yürek.

1. Al yüzüñden peçeyi **sīneden** at pīreheni
   Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 7). [sīneden, -den]
2. Sīnesinde dil degil gūyā ki seng-i ḥāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 35). [sīnesinde, -si, -n, -de]
3. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var idi
   Sīnede evvel ne muḥrik ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [sīnede, -de]
4. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
   Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [sīnede, -de]
5. Düşünce **sīnesinden** pīrehen āheste āheste
   Nedir bu ḫod-perestī bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 25). [sīnesinden, -si, -n, -den]
6. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
   Dil degil **sīnemde** bir ḫūnīn aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [sīnemde, -m, -de]

sīne-sūz: Yüreği yanan.

1. Ne cāme **sīne-sūz** olmaḳta āteşle berāberdir
   Giyāh-ı ḫuşke tebdīl etti sebzistān-ı kuhsārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 5). [sīne-sūz,]

siper: Kalkan.

1. Güneşe ḳarşı perde şems **siper**
   Oranın gün ü ‘aybini örter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 45). [siper,]

sīret: Bir kimsenin ahlâkı, seciyesi, karakteri, dışa akseden davranışı.

1. Arż u taḳdīmine verdi cür’et
   Sendeki ḫulḳ-ı ḥüsünle **sīret** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 52). [sīret,]

sīretā: Tavır olarak, ahlak bakımından.

1. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
   Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [sīretā,]

sirişk: Gözyaşı.

1. **Sirişkim** cūy-bār-āsā revān olmaḳta her yerde
   Ḥicāb-ı ma‘ṣiyetten rū-yı alım ḳaldı kan terde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 11). [sirişkim, -im]

sirḳat: Çalma, hırsızlık.

1. Uyanıp da beni öyle görücük
   Bu yaptığın Āṣaf **sirḳattir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 40). [sirḳattir, -tir]

sitem: Cefa, zulüm.

1. Bende dehriñ bütün derd ü elemi
Baştan eksik degil baḫtın **sitemi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 14). [sitemi, -i]
2. Ġam elem derd ü **sitem** bir laḥẓa etmez infikāk
Kimdir ilḳā' eyleyen yā Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 5). [sitem,]
3. Āfetlere taḳsīm olıcak cevr ü vefā'lar
'Uşşāḳa **sitem** yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 8). [sitem,]

sitem-cū: Zulmeden, eziyet eden.
1. Güzeller bī-vefā' yārān **sitem-cū** baḫt ise ma'kūs
Beni luṭfuñla maẓhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [sitem-cū]

sitem-ger: Zalim, haksızlık eden.
1. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
Bir **sitem-ger** şūḫ elinden olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 22). [sitem-ger]

sitem-mu'tād: İşkenceye alışmış.
1. Felek bī-dād ṭāli' bed-nihad düşmen **sitem-mu'tād**
Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḥayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 5). [sitem-mu'tād,]

siyāh: Siyah, kara renk.
1. Dopdolu ḳaldığı için her gāh
Ḳazanın yüzleri müdām **siyāh** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 40). [siyāh,]

siyāset: Devlet idare tarzı.
1. **Siyāset** yiğiti o Rüştü 'Araṣ
Her devletle edip ayrıca temās (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 17). [siyāset,]

siyeh: Siyah, kara.
1. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl ey zülfü **siyeh** 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [siyeh,]

siz: İkinci çoğul şahıs zamiri.
1. **Size** bu resmi taḳdīm eylerim bir yādigārımdır
İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ ile te'yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 1). [size, -e]
2. Bī-hūde degilmiş bu ḳadar sa'y ü 'ameller
Biñler yaşasın **sizleri** i'māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 8). [sizleri, -ler, -i]

sofra: Üzerine yiyecekler, içecekler, tabak, kaşık, çatal vb. konularak çevresine oturulup yemek yenilecek şekilde düzenlenmiş masa, sini, yaygı vb.
1. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun **soframızda** hem feṣāḥat hem belāġat var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [soframızda, -mız, -da]

soġuk: Soğuk.

1. Birden hücūm etti şitā' göstermesin Ḥaḳ bir daha
   Öyle **şoġuk** oldu havā tāb-āver olmaz şīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 4). [şoġuk,]

soġut-: Isı derecesini düşürmek, soğumasını sağlamak.

1. Ḳocaḳarı **soġuttu** germi-i bezm-i çemenzārı
   Ḳaçırdı neş'e-i ẕevḳ-ı bahārı şevḳ-ı ezhārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 1). [soġuttu, -tu]
2. **Şoġutmaḳ** iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
   Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 35). [şoġutmaḳ, -maḳ]

şoḥbet: Sohbet, muhabbet.

1. **Şoḥbetleri** ol māh-ruḫuñ cāna ġıdā'dır
   Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 11). [şoḥbetleri, -leri]
2. Kimin gülzār-ı ümmīdinde açmış ġonca-i terdir
   Kimiñle ol gül-i ra'nā 'aceb **şoḥbettedir** şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 4). [şoḥbettedir, -te, -dir]
3. Ḫāṭıra geldi o **şoḥbetleriniz**
   Arttı gönlümde maḥabbetleriniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 25). [şoḥbetleriniz, -ler, -iniz]
4. Aġzın aramağa döndüm dolandım
   Vuṣlat sözü bir ḫoş **şoḥbettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 28). [şoḥbettir, -tir]

sökül-: Sökmek.

1. Żarūretten ḫalḳın himi **söküldü**
   Zavallı milletin beli büküldü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 21). [söküldü, -dü]

sol-: Tazeliğini, diriliğini veya parlaklığını yitirmek.

1. Faḫre kārı ḳızılca bir de **şoluḳ**
   Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi şoluḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 27). [şoluḳ, -uk]
2. Faḫre kārı ḳızılca bir de şoluḳ
   Ḳırmızıymış faḳaṭ ki rengi **şoluḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 28). [şoluḳ, -uk]
3. Çoḳ nedāmet çekerek şaçlarını yolmayasın
   Ḳorḳarım ġonca-i dem-dīde gibi **şolmayasın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 16). [şolmayasın, -ma, -ya, -sın]

somun: Yuvarlak ve şişkin ekmek.

1. Birḳaç etmek yanında bir de **şomun**
   Şuyu çıḳmış yığın yığın ma'cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 33). [şomun,]

soñ: En arkadaki, son.

1. Oturunca millet **şoñ** oturaġa
   Dünbek ḳoltuḳlandı keder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 35). [şoñ,]
2. **Şoñ** kāseyi ver de burdan göçelim
   Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 35). [şoñ,]
3. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için gittim

O şāhıñ devr-i cevrinde yine **soñ** ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 18). [son,]

<u>sor</u>-: Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

1. Cānāneye **şordum** dem-i vaṣlı dedi şimdi
   Bu re'y-i ḫoş-āyendeyi baḳ ben de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 3). [ṣordum, -du, -m]
2. Sebep **ṣorma** ṣaḳın ḳalsın ḳapalı
   Hem de deme şeker meker ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 51). [ṣorma, -ma]
3. Şu birḳaç beyt ile ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
   Ṣorar mı 'āṣıḳ-ı şūrīdesin el-ān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 28). [ṣorar, -ar]
4. Her şeyin 'ārifi olan dedeye
   Ṣordum gürbet vaṭan ne demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 6). [ṣordum, -du, -m]
5. Ṣabā git şehre **ṣor** ḥürmetle meb'ūṯān ne 'ālemde
   Bütün eṣnāf eşraf cümleten a'yān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 1). [ṣor,]
6. Şu birḳaç beyt ile ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
   Ṣorar mı 'āṣıḳ-ı şūrīdesin el-ān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 27). [ṣor,]
7. Baġlandı dâm-ı zülfüne dil **ṣorma** ḥâlini
   Tâze nihâl-i güldeki zâr-ı hezârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 5). [ṣorma,]
8. Āḫ-ı 'ālem-sūzdur ālām-ı hicrāna cevāb
   Ṣormasınlar böyle āteşli su'āli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 8). [ṣormasınlar, -ma, -sın, -lar]

<u>söyle</u>-: Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.

1. Cāndan gelen bir āh bu tārīḫi **söyledi**
   Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [söyledi, -di]
2. Gelin mumunun baḳ ṣamtına bedel
   Neler **söyler** kainana dilleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 20). [söyler, -r]
3. Vaṣf-ı rūḥunda şevḳ ile **söyler** neşîdeler
   Vaḳt-i seherde ṣâḫ-ı gül-i terde 'andelîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 3). [söyler, -r]
4. Neler **söyler** neler yek-dīgere ammā uzun ḳıṣṣa
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā'āt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [söyler, -r]
5. **Söylemez** bilirim yalan gözlerin
   Beni aldatmıyor inan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 19). [söylemez, -mez]
6. Bu ṭavr-ı istiġnā' bu ḥüsn-i edā
   Ne ḥis verdi baña **söyleyim** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 14). [söyleyim, -y, -im]
7. **Söyleyim** de diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
   Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin tā kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 1). [söyleyim, -y, -im]
8. **Söyledim** fevtine tārīḫ-i tees̲s̲ür Āṣaf
   Cennet-i 'Adni maḳām etti Muḥammed Civelek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 11, Mısra 3). [söyledim, -di, -m]
9. Tārīḫ-i tām-ı fevtini ḥüzn ile **söyledim**
   Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya Māhliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 19, Mısra 1). [söyledim, -di, -m]
10. Ben de tārīḫ-i vilādet **söyledim** tebrīk için

Ḫālide geldi cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 27). [söyledim, -di, -m]

11. **Söyledim** ḥasretle Āṣaf fevtiniñ tārīḫini
Eyledi Ṣafvet Efendi ‘azm-i Firdevs ü cinān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 23). [söyledim, -di, -m]

12. Eyledi rıḥlet şehīden **söyledim** tārīḫini
Ḳabr-i pāki dār-ı emn oldu Muḥammed Ṣafvete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 3). [söyledim, -di, -m]

13. Pā-māl edecekmin beni cevrin ile böyle
Yārim hele **söyle** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 10). [söyle,]

14. Vaḳit geçirmeden amān ey sāḳī
Söyle getirsinler saḫterden raḳı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 30). [söyle,]

15. Her nigāhında baña sefk-i dima‘ telmīḥ eder
Söyle ey āfet neden bu tīr-i müjgānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 10). [söyle,]

16. Niçin yārānı ġāret eyliyorsun **söyle** çün reh-zen
Bu bezm-i ẕevḳ u şevḳda ṭatlı ṭatlı ülfet eylerken (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 21). [söyle]

17. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş **söyle** neden medhūşsun
Bir sitem-ger şūḥ elinden olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 21). [söyle,]

söylet-: Söyletmek, konuşturmak.

1. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḥs etmek isterseñ
Beni **söylet** ḫumār-ālūd olan rindānı söyletme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 2). [söylet,]

2. Eger ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan baḥs etmek isterseñ
Beni söylet ḫumār-ālūd olan rindānı **söyletme** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 9, Mısra 2). [söyletme, -me]

söz: Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelam, laf, kavil.

1. Aġzın aramağa döndüm dolandım
Vuṣlat **sözü** bir ḫoş ṣoḥbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 28). [sözü, -ü]

2. Eski **sözdür** lāfla pilav yenir mi
Sözle olan şeye oldu denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 5). [sözdür, -dür]

3. Baḥs açılsa târ-ı zülfünden olur çoḳ ḳîl u ḳâl
Bir şeb-i yeldâ degil **söz** bitmeden dünyâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 8). [söz,]

4. Cünūn-ı ‘aşḳa dā’ir **sözlerin** hīç etmedi te’sīr
Dil-i sevdā’-pereste gerçi Āṣaf ḫayli pend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 11). [sözlerin, -ler, -in]

5. Verir ṭab‘a leṭāfet **sözleri** Derviş Sükūtīnin
Ġazelḫān olmuyor mīr-i süḫandānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 5). [sözleri, -ler, -i]

6. Gör ne ma‘nālar ne **sözler** ḫāṭıra ilhām olur
‘Aşḳ ile bir kerre eylerseñ seyāḥat daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 17). [sözler, -ler]

7. Tefrīḳının olsa iḫtimāli
Midḥatte **sözüm** bitip tükenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 4). [sözüm, -üm]

8. Ṣıdḳ ile **sözüm** budur ki ḫaḳḳı
Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 7). [sözüm, -üm]

9. Eyleyip de bir iki **söz** taḥrīr

Ḳalb-i maḫzūnumu eyle tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 17). [söz,]

10. Manẓūme demek de **söz** degildir
Eş‘ār ise başḳa bir şekildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 19). [söz,]

11. Diñle pek **sözünü** ehl-i dilānın
Bıraḳma pek elden peymāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 1). [sözünü, -ü, -n, -ü]

12. Bu reh-i ġılmān-perestīde **sözü** faṣlu'l-ḫiṭāb
Peyrev-i eṭvārı ol yetmek dedi etme ḥesāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 9). [sözü, -ü]

13. O ḳızılcık leblere bir kimseniñ yoḳtur **sözü**
Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o ‘aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [sözü, -ü]

14. Mevḳı‘-ı fetvāda ḳudret gösterip olmuş idi
Her **sözü** faṣlu'l-ḫiṭāb her ḥāli faẕlından nişān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 6). [sözü, -ü]

15. Eski sözdür lāfla pilav yenir mi
Sözle olan şeye oldu denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 6). [sözle, -le]

16. Eyledin ḥāl-i dili ḫoş-i‘lām
Āṣafā der **sözüne** ḥüsn-i ḫitām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 62). [sözüne, -(ü)n, -e]

17. Hem leṭāfet hem de ma‘nādan müberrā **sözlerin**
Ben de Āṣaf naẓmını şīrīn-edā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 9). [sözlerin, -ler, -in]

subḥ: Sabah.

1. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
İsterim **ṣubḥa** ḳadar ẕevḳ ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [ṣubḥa, -a]

subha: Tespih, zikir.

1. Bize meyler sebūlar cāmlar sāḳī-i dilcūlar
‘Aṣālar **sübḥalar** seccādeler ṣūfī-i mecẕūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 6). [sübḥalar, -lar]

süfehā’: Âdîler.

1. **Süfehā’** ḥırṣına pā-māl hemen olmayasın
İnkişāf ‘aşḳ u hevāsıyla fenā’ bulmayasın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 13). [süfehā’,]

süfliyyāt: Bayağı, değersiz.

1. Rıżā-dād-ı Ḥaḳ olmaḳ her zamān aḥsen ḫaṣā’ildir
‘Aceb bilmez bu bī-çāre o **süfliyyāte** dāḫildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 88). [süfliyyāte, -e]

sühan: Söz, kelâm.

1. Nice demden beri bir ṭatlı **süḫan**
İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 11). [süḫan,]

2. Taṭvīl-i kelāma vaḳt yoḳtur
Gerçi diyecek **süḫan** da çoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 26). [süḫan,]

sükūn: Sakinlik, huzur.

1. Ḫarīdārı iseñ gencīnesin bul öyle ṭālib ol

Bulunmaz cevher-i ‘irfān bu sūḳun ḫod-fürūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 4). [sūḳun,]

2. Naşıl olyor da **sükūna** mā’il
Olmağa ṭab‘ınız olyor ḳā’il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 13). [sükūna, -a]

3. Ne sebep oldu **sükūna** āyā
İşlerin keşreti midir acabā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 19). [sükūna, -a]

sulan-: Mutlu bir olayı yeme içme ile kutlamak.

1. Dildāde-i reftāri olup meclis-i meyde
Sāḳī-i araḳ-rīze bu şeb ḫayli **şulandım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 8). [şulandım, -dı, -m]

sulṭān: Padişah, hükümdar.

1. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
Öz evlādı bilen **sulṭan** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 20). [sulṭan,]

2. Diger **sulṭānımız** yoḳtur nihāyet böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḫüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 19). [sulṭānımız, -ımız]

3. Ġam iliniñ ucu yoḳ diyārına
Ḳayd-ı ḥayāt ile **sulṭāndır** gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 28). [sulṭāndır, -dır]

4. Sen güzellik şāhısın ben mülk-i ‘aşḳ **sulṭānıyım**
Çeşm-i efsūnkārının dem-beste-i fermānıyım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 1, Mısra 1). [sulṭānıyım, -ı, -y, -ım]

sulṭānlıġ: Sultanlık, hükümdarlık.

1. Güvenirdim tāzeliğe varlıġa
Baş eğmezdim **sulṭānlıġa** çarlıġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 6). [sulṭānlıġa, -a]

şun-: Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Ṭuttuğu saġarı **şundu** da baña
Elem ġam maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 11). [şundu, -du]

2. Turunç mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
Birini ister isem ‘aceb baña **şunar** mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 12). [şunar, -ar]

3. Gel **şun** bize bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle
Pür-şevḳ olalım gel kerem-i bī-bedelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 1). [şun,]

4. Sensiz olamaz neş’e-fezā nūş edilen mey
Gel **şun** bize bir cām-ı ṣafā’ kendi eliñle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 10). [şun,]

5. Sāḳi-i devrān beni etti ḫumār-ālūd-ı ġam
Şunduğu cām-ı ġamı cām-ı ṣafā’ ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 8). [şunduğu, -duk, -u]

sünbül: Maruf çiçek, sünbül, saç.

1. Leṭāfette müşābih fesleğen gīsū-yı ḫūbāna
Onuñçün **sünbülāna** da‘vi-i rüchān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 6). [sünbülāna, -ā, -na]

2. Ṭarf-ı destārında **sünbül** gibi mūlar var idi

Mācerā-yı ‘aşḳta çoḳ şeyler icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 15). [sünbül,]

3. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı felek
   Nergis ü **sünbülde** tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 10). [sünbülde, -de]
4. Yeñi ḥayat bulur hep seyr edenler
   Yeşil çemenlerde mor **sünbülleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 4). [sünbülleri, -ler, -i]

sünbülistān: Sümbül bahçesi.

1. Ne çāre **sünbülistānında** Āṣaf düşmedi fırṣat
   Ele girse ne onlar yoldururdum ben ona Re’fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 23). [sünbülistānında, -ın, -da]

sūret: Şekil, biçim, görünüş.

1. Buña **ṣūrette** insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
   Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 93). [ṣūrette, -te]
2. Elemle buruşan bed **ṣūretleri**
   Dillerde biriken küduretleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 13). [ṣūretleri, -ler, -i]
3. Ser-te-ser üftādegānıñ böyle şeydā eyledin
   Günde biñ **ṣūretle** ve’l-ḥāṣıl ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 18). [ṣūretle, -le]

sūriyye: Düğün, ziyafet, şenlik gibi şeyleri tasvir etmek için yazılan manzum-mensur yazı.

1. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya
   Yeltenen **Sūriyye** aḥvālin fenā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 30). [sūriyye,]

sürme: Göze çekilen maruf siyah madde.

1. Nezāketler hüveydā vech-i yāra her nigāhımda
   Gözüñde **sürme** nāzik çeşm-i efsūnkār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 4). [sürme,]
2. **Sürmelerle** simsiyāh etmiş o mestāne gözü
   Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş yüzü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 41). [sürmelerle, -ler, -le]

sürü: Hayvan topluluğu.

1. Bir tāneyi bile ḳurda ḳaptırmaz
   Sürüyü ḳoruyan çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 28). [sürüyü, -yü]

sürūr: Sevinç, mutluluk.

1. Dil-i miḥnetzedeye geldi **sürūr**
   Ḫāmeden etti şu manẓūme ẓuhūr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 47). [sürūr,]
2. Ḫoş geldiñiz ḳulūba ṣafā’lar getirdiniz
   Ḫoş geldiñiz **sürūru** berāber getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 14). [sürūru, -u]
3. Ḫoş geldiñiz **sürūrumuzu** ettiniz tamām
   Bu naẓm-ı nev ḳudūmunuza eyler iḥtirām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 31). [sürūrumuzu, -umuz, -u]

süvār-efgen: Binici düşüren.

1. Rehā-yāb olmaya el vermez artıḳ derd **süvār-efgen**
   Ne āteş düştü bilseñ ḳalb-i zāra nūr-ı cisminden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 23). [süvār-efgen]

süz-: Gözle etrafı süzmek, aramak.

1. Mütevekkil ṣabūr çille çeken
   Gözleriyle **süzerdi** bir ṣıradan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 44). [süzerdi, -er, -di]

su: Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde; ab.

1. Āteşi nār-ı āḫ-ı ḥırmāndır
   Ṣuları eşk-i çeşm-i giryāndır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 64). [ṣuları, -lar, -ı]
2. Ṭūfāna mümāṣil **şu** gelir dīdelerimden
   Ebr-i sitemin geçmede mādām üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 3). [ṣu,]
3. Ki ‘ömrüm **şuya** verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
   Teşebbüṣ etmedim ṭā‘at için bir türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 15). [ṣuya,]
4. Birḳaç etmek yanında bir de ṣomun
   Ṣuyu çıḳmış yıġın yıġın ma‘cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 34). [ṣuyu, -yu]

sū: Taraf.

1. Ṣüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
   Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste ṣüd her **sū** meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [sū,]
2. Kar yaġdı dondu cā-be-cā her **sūda** oldu rū-nümā
   Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [sūda, -da]

sūzān: Yakıcı, yakan.

1. Bu āteş-i āḫım eder eflāki de **sūzān**
   Ey mihr-i diraḫşān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 7). [sūzān,]
2. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
   Ezelden ey perī-rū āteş-i ‘aşḳınla **sūzānım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [sūzānım, -ım]
3. Rāḥat vermez baña baḫtım velḥāṣıl
   Elem āteşiyle **sūzāndır** göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 24). [sūzāndır, -dır]
4. Bu dār-ı pür-miḥende dūd-ı āḫım ṣanma bī-hūde
   Ezelden ey perī-rū āteş-i ‘aşḳınla **sūzānım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 10). [sūzānım,-ı, -m]

süzül-: Göz baygınlaşmak, mahmurlaşmak

1. Durmasın **süzülsün** heman gözlerin
   Dileğimi deyim güzelim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 5). [süzülsün, -sün]
2. **Süzüldükçe** süzüldü gözleri cām-ı maḥabbetten
   Bayıldı ġamze-i nāz u fiten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 19). [süzüldükçe, -dükçe]
3. Süzüldükçe **süzüldü** gözleri cām-ı maḥabbetten
   Bayıldı ġamze-i nāz u fiten āheste āheste (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 19). [süzüldü,-dü]

su’āl: Soru.

1. Āḫ-ı ‘ālem-sūzdur ālām-ı hicrāna cevāb
   Ṣormasınlar böyle āteşli **su’āli** gönlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 8). [su’āli, -i]

şāʿb: Cemaat.

1. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü **şāʿbını**
   Öz evlādı bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 19). [şāʿbını, -ı, -nı]

şādān: Sevinçli, mutlu, bahtiyâr.

1. Ḫalḳı görürüm ḫurrem u **şādān** benim de
   Ālām-ı cihān ṭāli‘-i bedkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 3). [şādān,]

şāh: Padişah, hükümdar ‖ sevgili.

1. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān **şāhım** efendim
   Birlikte bu akşam yine mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 11). [şāhım,-ım]
2. Öyle bir rifʿate māliktir onuñ pāyesi kim
   Şāh olur mülket-i ‘irfāna gedā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 26). [şāh,]
3. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için gittim
   O **şāhuñ** devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 18). [şāhuñ, -uñ]
4. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
   Her ṭaraf gülzār idi her **şāh** bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [şāh,]
5. Sen güzellik **şāhısın** ben mülk-i ‘aşḳ sulṭānıyım
   Çeşm-i efsūnkārının dem-beste-i fermānıyım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 1, Mısra 1). [şāhısın, -ı, -sın]

şāh-eser: Mükemmel eser.

1. Beni ser-defter-i ‘uşşāḳa yazmıştı işitmiştim
   ‘Aceb o **şāh-eser** ol kātib-i dīvān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 32). [şāh-eser,]

şāh-levend: Boylu poslu, yakışıklı genç kimse, güzeller güzeli.

1. Ṣabr et a gönül miḥnet-i eyyām-ı fırāḳa
   Bir gün olur elbette gelir şāh-levendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 8). [şāh-levendim, -im]

şahṣ: Şahıs, kimse.

1. **Şaḫṣa** lāyıḳ mı ki pā-māl-i cehālet olsun
   Var iken maʿrifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 19). [şaḫṣa, -a]
2. Müsāvī parçalarla ayrılır her **şaḫṣa** bir ḥıṣṣa
   Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 19). [şaḫṣa,-a]
3. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir **şaḫṣı** miḥnette
   Çıḳardı İlmi ḳalbimden şu miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 33). [şaḫṣı, -ı]
4. Cā-yı ārām u sükūndur maʿni-i aṣl-ı vaṭan
   Yoḳsa kendi ḫānesi her **şaḫṣa** bir dārü'l-ḥazen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [şaḫṣa, -a]

şā‘ir: Şiir söyleyen veya yazan kimse; ozan.

1. Var mı benim gibi ‘āşıḳ bir **şā‘ir**
   Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [şā‘ir,]
2. Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye dā’ir yazıp eş‘ār
   Bir beyt ile biñ **şā‘iri** ḫāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 10). [şā‘iri, -i]

şaḳlabanlıḳ: Dalkavukluk.

1. **Şaḳlabanlıḳ** na‘ra-zenlik aṣl-ı re’sü'l-māldır
   Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ olmaḳ da ḫoş bir ḥāldir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 31). [şaḳlabanlıḳ,]

şalvar: Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan, geniş bir pantolon türü.

1. Ṭatmaz oldu millet pekmezi balı
   Şalvar dilim dilim abā yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 50). [şalvar,]

şām: Suriye'nin başkenti, genel anlamda orta doğu coğrafyasını ifade etmek için kullanılır.

1. Feryād işitmiyor ne **Şam** ne Ḥaleb
   O illere ṣanki sefer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 15). [şam,]

şān: Büyüklük, ululuk, azamet.

1. İstiḳlāl denilen ḳurtuluş günü
   Ḫaṭay Türklerine büyük **şan** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 16). [şan,]
2. Bende-i ḫāṣındır Āṣaf **şānına** dildādedir
   Mālehu illā riḍāke mā yürīdu ḫūrī īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 17). [şānına, -ı, -na]

şān: İyi bir nitelikle tanınmış olma durumu, ün, şöhret, îtibar.

1. Hiç maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna açıl
   Nā’il olmaḳsa meram şöhret ile **şāna** açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 4). [şāna, -a]

şāne: Tarak.

1. Esbāb-ı cem‘iyyet ona
   Kāküllerinde **şānesi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 4). [şānesi, -si]
2. Ucuz ḳurtuldu zülf-i ġāliye-sā **şāne** destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 25). [şāne,]

şāyeste: Layık, yaraşır, uygun.

1. Zāde-i ‘Abdülvaḥāb-āsā olan **şāyesteler**
   Varını īṣār eder üftādeler dil-ḫasteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 21). [şāyesteler, -ler]

şeb: Gece.

1. Zülfü gibi dağıttı bu **şeb** bezmi rûzigâr
   Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [şeb,]
2. Bir **şeb** ki baña va‘d-i viṣāl ettiñ inandım
   Tāb-ı ruḫuña meyl ile āteşlere yandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 1). [şeb,]
3. Dildāde-i reftāri olup meclis-i meyde
   Sāḳī-i araḳ-rīze bu **şeb** ḫayli ṣulandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 8). [şeb,]

4. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu **şeb** ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [şeb,]
5. Uyan ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
Bu **şeb** ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 6). [şeb,]
6. Bir **şeb** yine pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
Bu hāle-i āġūşa o meh-pāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 7). [şeb,]
7. Ḳamer o menba‘-ı envar ṭulū‘ edip her **şeb**
Ġarīḳ-ı nūr eder āfāḳı şekl-i dīgerle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [şeb,]
8. Getir bū-yı meveddet uġra ‘Aṭṭarzādeye bir **şeb**
O dergāha gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 13). [şeb,]
9. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı vaṣla rām ettim
Ne ḥāl olmuş bu **şeb** ma‘nāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 6). [şeb,]

sebnem: Gece yağan rutubet, çiy.
1. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı felek
Nergis ü sünbülde tüm güllerde **şebnem** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 10). [şebnem,]

şeb-pere: Gece kuşu, yarasa.
1. Deveye hendeği atlatmada māhirmiş eşek
Güneşi gösterecekmiş baḳınız **şeb-pereye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 12). [şeb-pereye, -y, -e]

şeb-tāb: Ateşböceği.
1. Baḳıp **şeb-tāba** seyr et sun‘-ı Ḥaḳḳı çeşm-i ‘ibretle
Ne ḳudrettir ki eyler bir megesten nūr u fer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 3). [şeb-tāba, -a]

şeb-tār: Karanlık gece.
1. Giriftār olmuş āvāre meger bir zülfi **şeb-tāra**
Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 7). [şeb-tāra, -a]

şefī‘: Şefaatçi.
1. Ger şefā‘at eylesen küffāra da āyā **şefī‘**
İnnehum nācū mine'n-nāri ve kānū‘ fāi’zīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [şefī‘,]

şeftāli: Gülgillerden, ılıman bölgelerde yetişen, çiçekleri pembe renkli olan bir ağacın meyvesi.
1. Kime elmādır desem yañağını inanır
Şeftāli yemiş gibi durmaz aġzı şulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 8). [şeftāli,]

şehīden: Şehit olarak.
1. Eyledi rıḥlet **şehīden** söyledim tārīḫini
Ḳabr-i pāki dār-ı emn oldu Muḥammed Ṣafvete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 3). [şehīden,]

şehlā: Güzel ve baygın bakışlı göz.
1. Derūnī bir işāret beklerim **şehlā** nigāhından

Beni meftūn eden ol dīde-i fettān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 39). [şehlā,]

2. Kemāl-i şevķ ile içtikçe içti ķaldı ķudretten
Ḫumār-ālūd olup **şehlā** nigāhı farṭ-ı ‘işretten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 18). [şehlā,]

şeh-nişîn: Odaların sokak ve bahçeye bakan cephelerinde dışarıya doğru çıkan üç tarafı pencereli küçük bir cumba şeklinde çıkma.

1. Etmen revâ mı mıṣṭaba-i ġayrı cây-gîr
Gönlüm serîri olmuş iken **şeh-nişîn** saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 4). [şeh-nişîn,]

şehr: Şehir, kent.

1. Ṣabā git **şehre** ṣor ḥürmetle meb‘ūṯān ne ‘ālemde
Bütün eṣnāf eşraf cümleten a‘yān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 1). [şehre, -e]
2. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi **şehr** içre yetişmiş bir ķamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [şehr,]

şeker: Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı.

1. **Şeker** yoķken evde bir içim çaylıķ
Mektep taķsiṭ ister bekçiler aylıķ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 45). [şeker,]
2. Dudaķ vişne şurubu aġız bülbül yuvası
Çeñesi **şeker** börek ķollar ķabaķ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 6). [şeker,]
3. Bir ṭarz-ı nevīn ile edip ḥüsnüñü tezyīn
Pek ķoydu **şekerler** ile ruḫsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 12). [şekerler, -ler]
4. Baķ ince **şekerler** döşemiş sīne-i ṣāfa
Gūyā ki bürünmüş dür-i şeh-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 15). [şekerler, -ler]

şekil: Biçim.

1. Manẓūme demek de söz degildir
Eş‘ār ise başķa bir **şekildir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 20). [şekildir, -dir]

şekvā: Sızlanma, şikayet.

1. Ne de bir kimseden bir kimseye **şekvā** için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 17). [şekvā,]

şem‘: Mum.

1. Şimdi nār-ı ‘aşķa yandı ṭutuştu
Maḥabbet **şem‘inin** pervāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 24). [şeminin, -i, -nin]
2. Tā ezel Feyyāż-ı ķudret **şem‘i** īcād eylemiş
Levḥa-i rengīn-i şevķı bī-bahā göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 9). [şem‘i, -i]

şems: Güneş.

1. Güneşe ķarşı perde **şems** siper
Oranın gün ü ‘aybini örter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 45). [şems,]

şemşīr: Kılıç.

1. Şanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [şemşīrden, -den]

şen: Hayat dolu, neşeli.

1. Cihān cennet miṣāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
Göñül **şen** dilrübā ṭab‘a muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [şen,]
2. O şāh-ı ‘işve-perver nāz u istiġnā’ ederlerken
Nihāyet oldu ḳalb-i pür-elem **şen** dīdeler rūşen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 8). [şen,]
3. Ḥazin ḥazin öter şevḳından aġlar
Bahar ‘āleminiñ **şen** bülbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 8). [şen,]

ser‘: Şeriat, kanun.

1. Şu ṭab‘a nā-muvāfıḳ fi‘le şirket eylemem hiç ben
Muvāfıḳ **şer‘a** elbet çünki taḳsīmi ferā’iżden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 24). [şer‘a, -a]

şerāre: Kıvılcım.

1. İçimde var ġamın ateşparesi
Bir yanardaġ olur her **şerāresi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 18). [şerāresi, -si]

şerbet: Tatlı içecek.

1. Ṭuttuğu saġarı şundu da baña
Elem ġam maḥlūlı **şerbettir** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 12). [şerbettir, -tir]
2. Buzlu **şerbet** içmek mahāret midir
Millet āteşiyle yanan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 3). [şerbet,]

serbetçizāde: Şerbetçi-zade El-hac Hamid Ağa Antakya'da esnaf.

1. Hele **Şerbetçizāde** cām-ı zehr-āb-ı siyāsetten
Ferāġat etti mi ol ṣāḥib-i iẕ‘ān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 17). [şerbetçizāde,]

seref: Manevî yükseklik, ululuk.

1. Dün bir emriñ baña ‘izzetle **şeref** verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [şeref,]

şerḥ: Açıklama.

1. Şürū‘ etse ġıyāben metn-i ḥālin **şerḥe** bir kimse
Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 17). [şerḥe, -e]

şerr: Kötülük, fenalık.

1. **Şerrinden** emīn olmaḳ için yaġma-gerānın
Allāha sıġınmıştır o bī-çāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 35). [şerrinden, -i, -n, -den]

<u>şeṭāret</u>: Sevinç, neşe.

1. Ṭab‘ını ẕevḳ u **şeṭāretten** tehī ẓann etme gör
   Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 17). [şeṭāretten, -ten]

<u>şevḳ</u>: Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

1. Gül ruḫlarının **şevḳı** ile naġme-serāyım
   Gülzār-ı maḥabbette hezar dem-zenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 7). [şevḳı, -ı]
2. Erbāb-ı ‘ızzet yārān-ı ṣoḥbet bezm-i maḥabbet bir dildār ister
   Yārān-ı ṣoḥbet aḥsen-i ülfet **şevḳ** ile elbet bir sāġar ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 2). [şevḳ,]
3. Bezm-i maḥabbet **şevḳ** ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 3). [şevḳ,]
4. Ḫazin ḫazin öter **şevḳından** aġlar
   Bahar ‘āleminiñ şen bülbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 7). [şevḳından, -ın, -dan]
5. Vaṣf-ı rūḥunda **şevḳ** ile söyler neşîdeler
   Vaḳt-i seherde ṣâḫ-ı gül-i terde ‘andelîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 3). [şevḳ,]
6. Efrādı bu bezmin edeb-āmūz-ı ḥikemdir
   Bu bezme gelir **şevḳ** ile hem-vāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 22). [şevḳ,]
7. **Şevḳ** u ġarāma peyrev olup da biʾl-ihtimām
   Vird eyledim şu beyti ḫulūṣ ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 33). [şevḳ,]
8. Ḳaldırılsın dilerim **şevḳ** ile yüzden peçeler
   Birbirinden güzeli çirkini ‘ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 19). [şevḳ,]
9. Ḳalmadı kimsede bu **şevḳ** ile hiç ṣabra mecāl
   Gel gel ey lebleri bal yüzleri al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 27). [şevḳ,]
10. Maḳdemi ile bu nevzādın sezādır etseler
    Ḫānedānı **şevḳ** ile bir bir meserret āşikār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 24). [şevḳ,]
11. ‘Aşḳıñ diyārına **şevḳle** göçelim
    Sevgi çemeninden lāle biçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 17). [şevḳle, -le]

<u>şevk-ā-şevk</u>: Neşe dolu, neşeli.

1. Edip bir bezm-i nūş-ā-nūş-ı vuṣlat her dem āmāde
   Bütün ḫūbān **şevḳ-ā-şevḳ** elde sāġar-ı bāde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 22). [şevḳ-ā-şevḳ]

<u>şevḳ-āver:</u> Arzu veren.

1. Güzeller rūḥ-perver sīm-berler **şevḳ-āverdir**
   Eḥibbā’ meşrebimce sāḳi-i dilcū berāberdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 7). [şevḳ-āverdir, -dir]

<u>şey</u>: Belli bir nesne, oluş veya düşünceyi belirtmeyen, anlamı kendinden önceki ve sonraki kelimelerle ortaya çıkan; söz, olay, iş, durum, husus, madde, eşyâ vb. yerine kullanılan belirsiz kelime.

1. Nurdan dökme midir o güzel tenin
   Ne cān verici **şey** beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 18). [şey,]
2. Ne **şey** olmayan bir miḥnetzedeye

Evceğizi bile ġurbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 7). [şey,]

3. Çekilir **şey** midir ‘ālemin ġamı
Rūḥa rāḥat verir vaḥdet ‘ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 29). [şey,]

4. Bir **şey** gelmez elden el-ḥükmü lillāh
Bu aḥvāli gören naẓar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 59). [şey,]

5. Doḳunurdu ve lākin efkāra
Bir ġarib **şey** ki çarpar enẓāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 12). [şey,]

6. Kimi ḳapmış nevālin ortadan ol dem ṣayışmıştır
Kiminiñ girmemiştir destine bir **şey** apışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 52). [şey,]

7. Ḳuzuları fenā yola ṣaptırmaz
Öyle ziyān veren **şeyi** yaptırmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 26). [şeyi, -i]

8. Giren çıḳan **şeyden** hep alırlar baç
Düşüñmezler millet ḳalırsa da aç (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 37). [şeyden, -den]

9. Ṭarf-ı destārında sünbül gibi mūlar var idi
Mācerā-yı ‘aşḳta çoḳ **şeyler** icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 16). [şeyler, -ler]

10. Eski sözdür lāfla pilav yenir mi
Sözle olan **şeye** oldu denir mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 6). [şeye, -e]

seydā: Aşktan aklını kaybetmiş, divâne, düşkün, şaşkın. II Âşık.

1. Deşt-i ‘aşḳın var nice Vāmıḳları **şeydāları**
Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 3). [şeydāları, -lar, -ı]

seyh: Şeyh, önder.

1. Vaṭanın bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
Öz evlādı bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 19). [şeyḫ,]

seyṭān: İnsanları iğvâ ve izlâl eden, azdıran mel'ûn-ı şehîr, iblis, dîv.

1. Seni ḳurnaz seni **şeyṭān** yazamaz
Nedir ettiğin bu istiġna’ bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 33). [şeyṭān,]

siddet: Bir hareketin, bir gücün derecesi, sertlik.

1. Onunçün şimdi ba‘zı mu‘tarızlarda nedāmet var
Ṭabīat var ki nehb ü ġārete **şiddetle** mā’ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 86). [şiddetle, -le]

şiir: Edebi değeri ve anlamı bütünlük oluşturan söz dizimi.

1. Yazdığım **şiirler** ‘aşḳına da’ir
Layıḳtı dillerde destan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 19). [şiirler, -ler]

şimdi: İçinde bulunulan zamanda, bu anda, el'an.

1. Çoḳ zamān dolaştım secdegāhını
Şimdi de dönyorum meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 16). [şimdi,]

2. **Şimdi** nār-ı ‘aşḳa yandı ṭutuştu
Maḥabbet şeminin pervāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 23). [şimdi,]

3. Bir zamānlar ṣervet ṭaştı döküldü

Şimdi de paradan eşer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 24). [şimdi,]

4. **Şimdi** yoḳtur evde burġul bir aşlıḳ
Çañaḳ çömlek ṣaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 19). [şimdi,]

5. Bir zamân zehr-âb-ı hicrân ile dil-ḫaste idin
Şimdi bûs-i la'l-i yâr artıḳ devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 8). [şimdi,]

6. Cānāneye ṣordum dem-i vaṣlı dedi **şimdi**
Bu re'y-i ḫoş-āyendeyi baḳ ben de beğendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 3). [şimdi,]

7. Öyle ser-gerdān-ı ġam etmiş beni devrān kim
Şimdi dār-ı miḥnetimde bir ġarīb āvāreyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 6). [şimdi,]

8. Beni geh luṭf ile dilşād gehī zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 6). [şimdi,]

9. Kimiñle ol perī-peyker 'aceb ülfettedir **şimdi**
Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 1). [şimdi,]

10. Kimiñle ol perī-peyker 'aceb ülfettedir şimdi
Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 2). [şimdi,]

11. Ḳaçırdı ġoncayı gülzārdan zār eyleyip bülbül
Ne ḫāli bülbülüñ **şimdi** gül-i ḫandān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 34). [şimdi,]

12. Fırına verdik o germ-ülfet ile mercimeği
Ḳapaḳ attırmada **şimdi** dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 10). [şimdi,]

13. Göñüller **şimdi** ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādīden ibārettir
Bugün iḳrār-ı millet ser-te-ser mesrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 5). [şimdi,]

14. Çekildi himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta al sancaḳ
Ne mutlu ḫalḳına **şimdi** vaṭan manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 12). [şimdi,]

15. **Şimdi** ne ḥāldedir toḫm-ı ḥarīr
Ḥüsn-i ḥāl ile bizi et tebşīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 21). [şimdi,]

16. Bunuñ neşrinde **şimdi** 'āleme bir ḥüsn-i niyyet var
Durup cem'iyyet-i şi'r ü edebde i'tināālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 95). [şimdi,]

17. Onunçün **şimdi** ba'zı mu'tarızlarda nedāmet var
Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā'ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 85). [şimdi,]

18. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi şehr içre yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [şimdi,]

19. Āṣafā cevherle yaz tecdīdinin tārīḫini
Şimdi görsünler ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmi'i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 4).[şimdi,]

20. Tebşīr ettiler baña **şimdi** ḳudūmunu
Tūl-i ḥayātına el açıp eyledim du'ā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 14, Mısra 1). [şimdi,]

21. Ḥādiṯāt-i dehr vermez renciş-i ḫāṭır bize
Biz ki **şimdi** gūşe-i 'uzlette rāḥat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 4). [şimdi,]

22. Kimin gülzār-ı ümmīdinde açmış ġonca-i terdir
Kimiñle ol gül-i ra'nā 'aceb ṣoḥbettedir **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 4). [şimdi,]

23. Felek bī-dād ṭāli' bed-nihad düşmen sitem-mu'tād
Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḫayrettedir **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 6). [şimdi,]

24. O eyyām-ı sa'ādet geçti gitti erdi pāyāna
Ser-ā-ser ehl-i diller vā'di-i miḥnettedir **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 8). [şimdi,]

25. Baḳıp aḥvāl-i dehre būd u nā-būdundan el çektim

Sa‘ādet istirāḥat gūşe-i vaḥdettedir **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 10). [şimdi,]

26. Benim tek fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı ‘ālemden
Dil-āzāde olanlar şüphesiz rāḥattadır **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 12). [şimdi,]

27. Geçip Āṣaf cihānın mescidinden ḫān-ḳāhından
Güzeller mecma‘ı bir meclis-i ‘işrettedir **şimdi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 14). [şimdi,]

28. Sensin baña **şimdi** verecek rūḥ-ı diger sen
Hem bū-yı sa‘ādet getiren bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 15). [şimdi,]

şīr: Aslan.

1. Naṣıl kim **şīrler** rūbāhlarla imtizāc etmez
Emīn ol ey göñül bī-gānelerle yār yār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 5). [şīrler, -ler]

şi‘r: Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

1. Olur ḥüsnüñ cihāna ḥayret-efzā
Güzelsin sen bu **şi‘rimden** de ḥattā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 34). [şi‘rimden, -im, -den]

2. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ **şi‘rinde** Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [şi‘rinde, -in, -de]

3. **Şi‘r** ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim var iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 13). [şi‘r,]

4. Bir ṣāḥib-i faẕl nāmı Lāmi‘
Şi‘r ü edebi kemāli cāmi‘ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 2). [şi‘r,]

5. Ol şā‘ir-i nüktedāna yuf kim
Dīvānı bu **şi‘r** ile yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 10). [şi‘r,]

6. Bir böylesi **şi‘r** ile edebden
Ḥaḳḳı der isem ne anlarım ben (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 17). [şi‘r,]

şīr-ḫār: Süt emen, henüz sütten kesilmemiş.

1. Tam yigirmi yedi gününde idi Ẕi’lḥiccenin
Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol **şīr-ḫār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 26). [şīr-ḫār,]

şīrīn-dehen: Tatlı dilli -Sevgili-.

1. Ḫāṭıra almaz düşüñmezdim nedir ferdā-yı ‘aşḳ
Nerde ḳaldı nerde ol **şīrīn-dehen** Leylā-yı ‘aşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 8). [şīrīn-dehen,]

şīrīn-edā: Tatlı dilli, güzel sözlü.

1. Hem leṭāfet hem de ma‘nādan müberrā sözlerin
Ben de Āṣaf naẓmını **şīrīn-edā** ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 10). [şīrīn-edā,]

şirket: Ortaklık.

1. Vaḥdet o ḳara gözlü ile ġāyedir baña
Sevdā’ ḳażiyyesinde göñül **şirket** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 4). [şirket,]

şitā’: Kış.

1. Birden hücūm etti **şitā'** göstermesin Ḥaḳ bir daha
Öyle ṣoġuk oldu havā tāb-āver olmaz ṣīr-i ner (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 3). [şitā',]

şöhret: Halk arasında söylenme, ünlenme, ün.

1. Nüzūl etti semā'dan gerçi nām-ı nāmi-i pāki
Urūc etsin ṣerādan **şöhreti** tā 'arş-ı a'lāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 4). [şöhreti, -i]
2. Hiç maḥal ḳalmasın artıḳ meh-i tābāna açıl
Nā'il olmaḳsa meram **şöhret** ile ṣāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 4). [şöhret,]

şöyle: Şunun gibi, şuna benzer biçimde; şu biçimde, şu şekilde.

1. Duryor üstünde **şöyle** tezgāhın
Ni'am-i luṭf u cūdu Allāhın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 31). [şöyle,]
2. **Şöyle** bir nāz ile at bürḳa'ı bir yaña açıl
Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫṣāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [şöyle,]
3. 'Ālem-i fānīde bir reng-i beḳā' göstermeye
Şöyle bir çeşm-i başīretle cihānı seyr eden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 16). [şöyle,]
4. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı **şöyle** tārīḫin
Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 7). [şöyle,]
5. Duruyor ḳahrı ile ḥırmānın
Bir kenārında **şöyle** dükkānın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 24). [şöyle,]

şol: Şu, o, bu.

1. Ne ḳadar zīnet ü fer buldu naẓar eyle de gör
Şol maṣābīḥ-i ma'ārifle semā'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 16). [şol,]

şu: Şu, işaret sıfatı.

1. **Şu** bizim ellere bir ayaḳ atsın
Cennetlere döner vīrāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 27). [şu,]
2. **Şu** ḥālini ta'dil et n'olur biraz
Bu ḥāl güzellerde 'ādettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 35). [şu,]
3. Gören duyan ḫalḳın ıżṭırābını
Ziyān ṣayan mülküñ **şu** ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 18). [şu,]
4. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
Saña beñzer görmüyorum **şu** yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 2). [şu,]
5. Raḥm eyle **şu** ġam-ḫāra be artıḳ yeter ettiñ
Cevrin ile billāh ḥayātımdan uṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 3). [şu,]
6. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ ben de tükendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 10). [şu,]
7. **Şu** birḳaç beyt ile ṣor añla ḥāl-i fikr-i dildārı
Ṣorar mı 'āṣıḳ-ı ṣūrīdesin el-ān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 27). [şu,]
8. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür ile **şu** geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [şu,]
9. Afve **şu** ḳuṣūrumuz sezādır
Afvüñ dilime feraḥ-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 31). [şu,]
10. Yek-tā gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
Baḳ ānına beñzer mi **şu** nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 4). [şu,]

11. Baña terettüb eden **şu** vaẕīfeyi īfā’
Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 31). [şu,]
12. Bu necm-i sa‘di işrāk eyleyen yā Rab ne ḫāverdir
Şu esbāb-ı sa‘ādet dehr var olduḳça var olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 10). [şu,]
13. Şevḳ u ġarāma peyrev olup da biʾl-ihtimām
Vird eyledim **şu** beyti ḥulūṣ ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 34). [şu,]
14. Seyre gel sen de **şu** nüzhetgehe ḫūbāna açıl
Açıl ammā güzelim ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 5). [şu,]
15. Bu naẓmı Āṣafā inṭāḳ edip rengīn-edālarla
Şu ebkār-i mażāmīn nükte-i mu‘ciz-nümālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 98). [şu,]
16. **Şu** ṭab‘a nā-muvāfıḳ fi‘le şirket eylemem hiç ben
Muvāfıḳ şer‘a elbet çünki taḳsīmi ferā’izden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 23). [şu,]
17. Çıḳıp bir ehl-i mātem yazdı Āṣaf fevtine tārīḫ
Muḥammed ‘Ākif el çekti **şu** miḥnetgāh-ı ‘ālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 18). [şu,]
18. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle vaṭan birdir hemān
Olmada **şu** beyt-i ġarrādan bu ma‘nā müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 28). [şu,]
19. Ademden ẓāhir olmuş ḳudretiyle ‘ālem-i hestī
Şu ḫāk-i pākden olmuş yine nev‘-i beşer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 8). [şu,]
20. Dil-i miḥnetzedeye geldi sürūr
Ḫāmeden etti **şu** manẓūme ẓuhūr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 48). [şu,]
21. Ḳomaz Āṣaf cenāb-ı Kibriyā bir şaḫṣı miḥnette
Çıḳardı İlmi ḳalbimden **şu** miḥnetzār-ı ġurbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 34). [şu,]
22. Ben **şu** tārīḫ ile tebrīk ederim maḳdemini
İki dünyāda sa‘ādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 1). [şu,]

<u>şüd</u>: Gitme, gidiş.

1. **Şüd** ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 9). [şüd,]
2. Şüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā yaḫ-beste **şüd** her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [şüd,]

<u>şūḫ</u>: İşveli, cilveli dilber/güzel.

1. Nermîn ṭabîatin ile ḫoş meşrebin ile
Ey **şūḫ** yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 8). [şuḫ,]
2. Olduḳça begim sen gibi bir **şūḫ** efendim
Etsem yeridir ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 1). [şūḫ,]
3. Yaralar açtı dile bezm-i maḥabbette o **şūḫ**
Edip āmāc beni ḫançer-i müjgāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 9). [şūḫ,]
4. O **şūḫa** çoḳ çalıştım vaṣl için benden dirīġ etti
Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [şūḫa, -a]
5. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
Uṣūl ile faḳaṭ ol **şūḫa** var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 8). [şūḫa, -a]
6. Gül yüzüñ sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o **şūḫ**
Günde biñ kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 7). [şūḫ,]
7. Bu cāẕibe bu ḥüsn-i edā sende dururken

Ey **şūḫ** saña āşıḳ-ı şeydā mı bulunmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 16, Mısra 2). [şūḫ,]

8. Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş söyle neden medhūşsun
Bir sitem-ger **şūḫ** elinden olmasın bī-hūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 22). [şūḫ,]

şükrān: Nîmeti verene karşı teşekkür, iyilik bilme, minnettarlık.

1. **Şükrānını** her kimse mu'allimlere medyūn
Zīrā ki olur ma'rifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 1). [şükrānını, -ı, -nı]

şu'le: Alev, ateş alevi.

1. Biñ mihr-i münir biñ meh-i tābāna bedelsin
Yıldızların al **şu'lelerinden** de güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 6). [şu'lelerinden, -ler, -in, -den]

şüphesiz: Kuşkusuz.

1. **Şüphesiz** şi'r-āşināyān-ı zamān bu naẓmımı
Her zamān vird-i zebān eylerler ezberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 7). [şüphesiz,]
2. Benim tek fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı 'ālemden
Dil-āzāde olanlar **şüphesiz** rāḥattadır şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 12). [şüphesiz,]
3. Buña māni' olanda **şüphesiz** fikr-i ḫabāṣet var
Zihī taḳsim bu taḳsīm-i dilārāda leṭāfet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 3). [şüphesiz,]
4. Eylemiştir **şüphesiz** bu duḫter-i pākīzeyi
Ḫānedān-ı pākine elṭāf-ı Mevlā yādigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 19). [şüphesiz,]
5. Bir hümā-yı faẕl idi uçtu sezādır **şüphesiz**
Mātem-i 'ālem-şümūlin ṭutsa arż u āsumān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 13). [şüphesiz,]
6. Ehl-i dāniş teng-nā-yı ġamda durmaz bir zamān
Şüphesiz füsḥat-serā-yı 'izzeti eyler ma'ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 26). [şüphesiz,]

tā: Değin, dek, kadar.

1. Öyle yaḳın geldi **tā** ḳucaġıma
Baṣar gibi oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 13). [tā,]
2. Râh-ı 'aşḳında o meh-rûnun tekâsül etme **tâ**
Şu'le-i nûr-ı ḫayâli reh-nümâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 5). [tâ,]
3. Āşıḳ oldumsa beni 'ayb etmeyin ey dostān
Tā ezeldendir o yāre ittiṣāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 12). [tā,]
4. Ḳoyup kākülleri bir yaña zülf-i yāra meyl eyler
Diyār-ı ḥüsnü **tā** baştan başa seyrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 12). [tā,]
5. Al yüzüñden peçeyi sīneden at pīreheni
Enseden **tā** çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 8). [tā,]
6. Söyleyim de diñle sen ey ṭālib-i tāze ġulām
Pīş-i enẓārında ġılmān eylesin **tā** kim ḫırām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 2). [tā,]
7. Öyle cān u dil temennāsından āzād ol ki **tā**
Münḥaṣır ḳalsın cihānda vuṣlat-ı ġılmān saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 15). [tā,]
8. Uṣūlī işleri **tā** ortadan aldırmalar yoḳtur
Mürā'āt-i edeb var bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 37). [tā,]
9. **Tā** ezel Feyyāż-ı ḳudret şem'i īcād eylemiş
Levḥa-i rengīn-i şevḳı bī-bahā göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 9). [tā,]

10. Nüzūl etti semā'dan gerçi nām-ı nāmi-i pāki
Urūc etsin şerādan şöhreti **tā** 'arş-ı a'lāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 4). [tā,]
11. Rāḥat etsin ten-i nāzendesi **tā** rūz-ı ḳıyām
Nūr-ı raḥmetle żiyādār ide ḳabrin ilāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 1). [tā,]
12. Böyle bir ṣāḥib-kemāli çarḫ żāyi' eyledi
Aġlasın **tā** ḥaşre dek yād ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 18). [tā,]
13. Sezādır ehl-i diller mātemin **tā** ḥaşre dek çekse
Ayırdı ehl-i 'irfānı felek dāhī-i a'ẓamdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 11). [tā,]

ṭā'at: Cenâb-ı Hakkın emir ve nehyini yerine getirme, emrini icra, nehyinden içtinap suretiyle Cenâb-ı Hakka arz-ı inkıyâd.

1. Ki 'ömrüm ṣuya verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
Teşebbüş etmedim **ṭā'at** için bir türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 16). [ṭā'at,]

tab': Tabiat, mizaç, huy, karakter, yaratılış.

1. **Ṭab'ımı** żevḳ u şeṭāretten tehī ẓann etme gör
Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 17). [ṭab'ımı, -ı, -n, -ı]
2. **Ṭab'ı** hele nümūne-i ḫulḳ-ı ḥasen idi
Vechinde yoḳtu hīç eşer-i cünbüş-i riyā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 9). [ṭab'ı, -ı]
3. Tanżīre bu şi'r-i bī-naẓīri
Ṭab'ım bile kendine güvenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 6). [ṭab'ım, -ım]
4. Verip **ṭab'a** güşāyiş midḥat-i ḥüsnüñde cānānım
Bu naẓm-ı revnaḳ-efzāyı bu yüzden dil-pesend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 9). [ṭab'a,]
5. Verir **ṭab'a** leṭāfet sözleri Derviş Sükūtīnin
Ġazelḫān olmuyor mīr-i süḫandānān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 5). [ṭab'a,]
6. Şu **ṭab'a** nā-muvāfıḳ fi'le şirket eylemem hiç ben
Muvāfıḳ şer'a elbet çünki taḳsīmi ferā'iżden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 23). [ṭab'a,]
ṭab': Huy, mizaç, karakter.
7. Cihān cennet miṣāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
Göñül şen dilrübā **ṭab'a** muvāfıḳ baḫt yāverdir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [ṭab'a, -a]
8. Naṣıl olyor da sükūna mā'il
Olmağa **ṭab'ımız** olyor ḳā'il (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 14). [ṭab'ımız, -ı, -mız]
9. Būd u nā-būd-ı cihāndan **ṭab'ımız** vārestedir
Her nemiz var ḥażret-i Ḥaḳḳa emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 5). [ṭab'ımız, -ı, -mız]

tabak: Tabak; yiyecek koymaya yarar, az derin ve yayvan kap.

1. Yapışıḳ tozlu bir iki bardaḳ
Bir biçimde beş on naḳışlı **ṭabaḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 26). [ṭabaḳ,]

tāb-efgen: Işık saçan, ışığı dışarı taşan.

1. Cāndan gelen bir āh bu tārīḫi söyledi
Tāb-efgen oldu cennet-i a'lāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 16). [tāb-efgen,]

2. Tārīḫ-i tām-ı fevtini ḥüzn ile söyledim
Tāb-efgen oldu cennet-i a‘lāya Māhliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 19, Mısra 2). [tāb-efgen,]

tā-be-ḳıyāmet: Kıyamete kadar.
1. Ettikçe devam dār-ı ‘aẕab **tā-be-ḳıyāmet**
Bu ‘abd-i Beşīr ola ‘uẕūbetle mübeşşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 5). [tā-be-ḳıyāmet,]

tabîat: Doğa, tabiat.
1. Ṭabīat bağınıñ bahçıvanları
Ne ḫoş yetiştirmiş erġuvanları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 13). [ṭabiat,]
2. Pek özenmiş de **ṭabīat** ṣanki īcād eylemiş
Jāleden fevvāre her fevvāreden bir cūy-bār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 9). [ṭabīat,]

tabîat: Mizaç, yaratılış.
1. Ḳabūl etmez **ṭabīat** eklini ol sofra-i bezmin
Küsürāt ü döküntü ile ṣaḥnında sefālet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 59). [ṭabīat,]
2. Onunçün şimdi ba‘zı mu‘tarızlarda nedāmet var
Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā’ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 86). [ṭabīat,]
3. Nermîn **ṭabîatin** ile ḫoş meşrebin ile
Ey ṣuḫ yaraşmamaḳta dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 7). [ṭabîatin, -in]
4. Âṣaf **ṭabîatin** yine bir dest-ḫûşidir
Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 11). [ṭabîatin, -in]

ṭabībā: Ey doktor. || Ey sevgili.
1. Ayaḳlandır ḫalāṣ et sen seni mestāne destinden
Ṭabībā ‘āşıḳ-ı dil-ḫasteye gel eyleme dermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 6). [ṭabībā,]

taḥammül: Dayanma, katlanma, sabır.
1. Şikāyet eylemez ehl-i ḥaḳīḳat ḥāl-i ‘usrette
Taḥammüldür me’āli ḥikmetin vaḳt-i küdūrette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 32). [taḥammüldür, -dür]

taḥassür: Hasret çekme.
1. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir **taḥassür** ile şu geçmiş zamānımı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [taḥassür,]

taḫaṭṭur: Hatırlama.
1. Onu bir fātiḥayla maḳberinde eylesin dilşād
Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 10). [taḫaṭṭurla, -la]

taḫḳīḳ: Hakikatını arayıp meydana çıkarmak, hakikat aranılıp meydana çıkarılmak.
1. Eger var ise de **taḫḳīḳını** ta‘mīḳ eden var mı ,
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [taḫḳīḳını, -ı, -n, -ı]

tahmīs: Bir gazelin beyitlerinin birinci ve ikinci mısraları arasına üçer mısra ilave edilmek suretiyle yapılan tahmis.

1. Birḳaç söz edip bu yolda te'sīs
   Meydān-ı ẓuhūra geldi **taḫmīs** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 22). [taḫmīs,]

taḥrīr: Yazmak, çizmek.

1. Eyleyip de bir iki söz **taḥrīr**
   Ḳalb-i maḫzūnumu eyle tesrīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 17). [taḥrīr,]
2. Arzū-yı dile edip iṭā'at
   Taḥrīrine eyledim cesāret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 12). [taḥrīrine, -i, -n, -e]

taḥṣildār: Vergi ve alacakları toplamakla görevli kimse.

1. Millet bir ḥālde ki veremez borcu
   Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 30). [taḥṣildār,]

takbīḥ: Çirkin görme, beğenmeme.

1. Ṣürū' etse ġıyāben metn-i ḥālin şerḥe bir kimse
   Hemān ẓann etme āġāz eylemez taḳbīḥe bir kimse (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 18). [taḳbīḥe, -e]

takrīż: Bir eserin başına konulan yetkili bir kimsenin yazdığı, övücü tanıtma yazısı.

1. Ṣıdḳ ile sözüm budur ki ḥaḳḳı
   Taḳrīż ile medḥ ile ödenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 8). [taḳrīż,]

taksīm: Bölme, parçalara ayırma.

1. Āfetlere **taḳsīm** olıcak cevr ü vefā'lar
   'Uşşāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 7). [taḳsīm,]
2. Buña māni' olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṣet var
   Zihī **taḳsim** bu taḳsīm-i dilārāda leṭāfet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 4). [taḳsim,]
3. 'Aceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
   Bunuñ fenn üzre **taḳsīminde** hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [taḳsīminde, -i, -n, -de]
4. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli ta'līmi
   Müdevver tepsi üzre hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [taḳsīmi -i]
5. Şu ṭab'a nā-muvāfıḳ fi'le şirket eylemem hiç ben
   Muvāfıḳ şer'a elbet çünki taḳsīmi ferā'izden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 24). [taḳsīmi, -i]

taksīṭ: Belli aralıklarda ödenmek üzere düzenlenmiş borcun ödenecek olan bölümlerinden her bir.

1. Şeker yoḳken evde bir içim çaylıḳ
   Mektep **taḳsiṭ** ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 46). [taḳsiṭ,]

taksīm: Mûsikîmizde faslın başında veya ortasında bir tek çalgı tarafından belli bir usûle ve besteye bağlı olmaksızın içten geldiği gibi doğaçlama olarak çalınan parça.

1. Taḳsīmini bu ṭarz-ı nevīn üzre görünce
   Şādī-i dilin başladı iẓhāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 19). [taḳsīmini, -i, -ni]

ṯāli‘: Kısmet, baht.

1. Felek bī-dād ṭāli‘ bed-nihad düşmen sitem-mu‘tād
   Ne yapsın ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḥayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 5). [ṭāli‘,]

ta‘lìm: Öğretme, öğrenme.

1. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli **ta‘līmi**
   Müdevver tepsi üzre hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 13). [ta‘līmi, -i]
2. Ṣaḳın bed’-aṣlı **ta‘līm** ile ümmīd-i vefā’ etme
   Hezārān zāġlar ta‘līm olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 3). [ta‘līm,]
3. Ṣaḳın bed’-aṣlı ta‘līm ile ümmīd-i vefā’ etme
   Hezārān zāġlar **ta‘līm** olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [ta‘līm,]

tam: Tam olarak, noksansız olarak.

1. **Tam** yigirmi yedi gününde idi Ẕi’lḥiccenin
   Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 25). [tam,]

tāne: Adet.

1. Bir **tāneyi** bile ḳurda ḳaptırmaz
   Sürüyü ḳoruyan çoban öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 27). [tāneyi, -yi]
2. Maḥabbet bağınıñ her jālesinden
   Yüzlerinde vardır ter **tāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 12). [tāneleri, -ler, -i]

ṯanı-: Tanımak.

1. Ki efrādı bu bezmin olmamış olmaz da miḥnet-keş
   Ṯanır ḳānūn-ı ünsiyyette biri dīgeriñ ḳardeş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 28). [ṭanır, -r]
2. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli **ṯanırım**
   Saña beñzer görmüyorum şu yıldızlar içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 1). [ṭanırım, -ım]

tanẕīr: Nazire yapmak, benzetmek.

1. **Tanẕīre** bu şi‘r-i bī-naẕīri
   Ṭab‘ım bile kendine güvenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 5). [tanẕīre, -e]
2. Bir şi‘r-i beliġ ki miṣli mefḳūd
   Tanẕīrine kim ‘aceb özenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 2). [tanẕīrine, -i, -ne]

ṯaraf: Cihet, canip, semt, yan.

1. Her **ṯaraftan** ḫalḳı żaruret almış
   Vaṭan yavruların derdlere ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 9). [ṭaraftan, -tan]
2. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
   Her **ṭaraf** gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [ṭaraf,]
3. Ṣanki cennetten nişān olmuştu ser-tā-ser cihān
   Her **ṭaraf** ābād ‘ālem şād diller pür-mesār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 4). [ṭaraf,]
4. Dört **ṭarafta** gidip i‘lān edildi tārīḫ
   Mescid-i cennete de oldu Zekī Ḫoca imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 3). [ṭarafta, -ta]
5. Görüldü ḥamdülillah bu uṣūl şāyān-ı ta‘ẕīme

Uyandı her ṭaraftan ārzūlar genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 84). [ṭaraftan, -ṭan]

tārīh: Bir olayın meydana geldiği gün ve yıl.

1. Ḫāṭıra geldi bu **tārīḫ** çekerken ḥasret
   Ḫocazāde ʻAli Beg gitti cihāndan vey vāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 3). [tārīḫ,]
2. Çıḳtı bir nāle-i cāngāh yazarken **tārīḫ**
   Ḫocazāde ʻAli Beg etti vedāʻ dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 3). [tārīḫ,]
3. Bu **tārīḫinle** ehl-i ḫayra peyrev oldun ey Āṣaf
   Hemān aṣḥāb-ı saʻye ecrin iḥsān eylesin Mevlā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 1). [tārīḫinle, -in, -le]
4. Ben de **tārīḫ** ile tesʻīd ederim maḳdemini
   İki dünyāda saʻādet bula Ḥāmī İsmet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 15, Mısra 1). [tārīḫ,]
5. Ben şu **tārīḫ** ile tebrīk ederim maḳdemini
   İki dünyāda saʻādet bula İsmet Mehdī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 16, Mısra 1). [tārīḫ,]
6. Dört ṭarafta gidip iʻlān edildi **tārīḫ**
   Mescid-i cennete de oldu Zekī Ḫoca imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 24, Mısra 3). [tārīḫ,]
7. Çıḳıp bir ehl-i mātem yazdı Āṣaf fevtine **tārīḫ**
   Muḥammed ʻĀkif el çekti şu miḥnetgāh-ı ʻālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 17). [tārīḫ,]
8. Geldi bir āḫ-ı teesşür yazılırken **tārīḫ**
   Cennet-i ʻAdni maḳām etti Ḥacı ʻAbdullah (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 3). [tārīḫ,]
9. Duʻāʼ ḳaṣdıyla mīlādī yazıldı fevtine **tārīḫ**
   Reşīdzāde Fuʼād merḥūma raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 11). [tārīḫ,]
10. Ne güzel doġduğunun **tārīḫi**
    Mehd-i dünyāda saʻīd ola Celāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 9). [tārīḫi, -i]
11. Geldi bir müjde-resān etti bu **tārīḫi** ʻıyān
    Ola yā Rabbi saʻīd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 5). [tārīḫi, -i]
12. Verdiler bir telefon ile bu **tārīḫi** ḫaber
    Ḫocazāde ʻAli Beg eyledi ʻuḳbāya sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 3). [tārīḫi, -i]
13. Āṣafā cevherle yaz tecdīdinin **tārīḫini**
    Şimdi görsünler ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmiʻi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 3). [tārīḫini, -ni, -i]
14. Cāndan gelen bir āh bu **tārīḫi** söyledi
    Tāb-efgen oldu cennet-i aʻlāya Mehliḳā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 15). [tārīḫi, -i]
15. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle **tārīḫin**
    Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 7). [tārīḫin, -i, -n]
16. Gelir bir āḫ-ı dil-suz ḫāmeden yazdıkça **tārīḫin**
    Cihāndan göçtü Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i şebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 3). [tārīḫin, -i, -n]
17. Gelir bir ṣūret-i zībā yazarken fikre **tārīḫin**
    Yeñi Cāmiʻ ḳapısı etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 3). [tārīḫin, -i, -n]
18. Sen de **tārīḫin** ile ey Āṣaf
    Olasın bāb-ı ilāhīye yaḳīn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 10, Mısra 3). [tārīḫin, -i, -n]

19. Söyledim ḥasretle Āṣaf fevtiniñ **tārīḫini**
Eyledi Ṣafvet Efendi ‘azm-i Firdevs ü cinān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 23). [tārīḫini, -i, -n, -i]

20. Ne ḥasretlerle yazdın fevtiniñ **tārīḫini** Āṣaf
Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip ‘Adne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 3). [tārīḫini, -i, -n, -i]

21. Eyledi rıḥlet şehīden söyledim **tārīḫini**
Ḳabr-i pāki dār-ı emn oldu Muḥammed Ṣafvete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 3). [tārīḫini, -i, -n, -i]

ṭārīḳ: Yol, gidilen güzergah.

1. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu **ṭarīḳında** imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 6). [ṭarīḳında, -ı, -(n)da]

2. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu **ṭarīḳında** imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 12). [ṭarīḳında, -ı, -(n)da]

3. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu **ṭarīḳında** imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 18). [ṭarīḳında, -ı, -(n)da]

4. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu **ṭarīḳında** imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 24). [ṭarīḳında, -ı, -(n)da]

5. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu **ṭarīḳında** imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 30). [ṭarīḳında, -ı, -(n)da]

6. Böyle ḳābildir eger ġılmān ise ḳaṣd u merām
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır bu **ṭarīḳında** imām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 36). [ṭarīḳında, -ı, -(n)da]

tarīḳat: Hak ve hakikat erleri tarafından tutulan ve gösterilen meslek, yol.

1. Arż-ı ṣūret eylesin ḥattā ki bir ṣāḥib-cemāl
Dest ü pāyın öp **ṭarīḳat** pīrinin destūr al (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 28). [ṭarīḳat,]

2. Biziz īcād eden cūd u seḫāyı ḥaḳ **ṭarīḳatte**
Bize hem-pā degildir Ḫātem-i devrān ‘ināyette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 71). [ṭarīḳatte, -te]

tart-: Ölçmek.

1. Bir terāzū beş altı ṭaş dirhem
Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 48). [tartacak, -acak]

ṭarz: Biçim, şekil, suret.

1. Peyrev olmaḳta bu ṭarz üzre saña
Bā‘iṯ-i faḫr ü mesār oldu baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 43). [ṭarz,]

taş: Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.

1. Bir terāzū beş altı **ṭaş** dirhem
   Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 47). [ṭaş,]

taş-: Taşmak, sığmamak.

1. Bir zamānlar şervet **ṭaştı** döküldü
   Şimdi de paradan eşer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 23). [ṭaştı, -tı]

taṣavvur: Düşünce, hayal.

1. Bu aḥvāli taṣavvur emr-i taṣvīrinde ḥayrāndır
   Hücūm-ı serdi-i dey buz gibi döndürdü efḳārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 5, Mısra 11). [taṣavvur,]

taṣdī‘: Baş ağrıtma, can sıkma.

1. **Taṣdī‘den** ictināb edildi
   Bu ḳıṣṣa yolu ṭutup gidildi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 27). [taṣdī‘den, -den]

tat-: Dil yardımıyla bir şeyin tadının nasıl olduğunu anlamak.

1. Sen yetiştir parayı bes o alır her şey ṣatın
   Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın **ṭattı** ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 34). [ṭattı, -tı]
2. Sen yetiştir parayı bes o alır her şey ṣatın
   Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı **ṭadın** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 34). [ṭadın, -ı, -n]
3. **Ṭatmaz** oldu millet pekmezi balı
   Şalvar dilim dilim abā yamalı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 49). [ṭatmaz, -maz]

ṭatlı: Tatlı, şirin.

1. İçim özler durur **ṭatlı** baḳışı
   Hergiz yumulmasın amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 1). [ṭatlı,]
2. Ṣanki **ṭatlı** göbeği ayva ḳompostosudur
   Bacaḳlar ḳadınbudu ..... kutusudur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 15). [ṭatlı,]
3. En **ṭatlı** bir üşkūfesidir vaḳt-i bahārın
   Nāz etse sezādır gül-i bī-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 3). [ṭatlı,]
4. Nice demden beri bir **ṭatlı** süḫan
   İşitilmez gibi oldu senden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 11). [ṭatlı,]

ṭatlıcı: Tatlı yapan veya satan kimse.

1. Baña öyle gelir ki ḳadınların her yanı
   Hem meyve bahçesidir hem **ṭatlıcı** dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 18). [ṭatlıcı,]

ṭavr: Eda, hareket, suret, tarz.

1 Nihāyet görmedim bu **ṭavrı** lāyıḳ ṭab‘-ı insāna
   Sülūk et ba‘d-ezīn ey dil ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 23). [ṭavrı,-ı]
2. Nihāyet yoḳ mu ẓālim bu elem-efzā olan **ṭavra**
   Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [ṭavra, -a

tavṣīf: Vasıflandırmak, nitelemek.

1. Faẕl u ‘irfānına yoḳtur pāyān
   Ġayr-i ḳādir onu **tavṣīfe** zebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 4). [tavṣīfe, -e]

tāze: Yeni, körpe.

1. Baġlandı dâm-ı zülfüne dil ṣorma ḥâlini
   Tâze nihâl-i güldeki zâr-ı hezârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 6). [tâze,]
2. Deste deste yeşil ü **tāze** piyāz
   Tāze na‘ne biraz da mi‘de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 35). [tāze,]
3. Deste deste yeşil ü tāze piyāz
   Tāze na‘ne biraz da mi‘de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 36). [tāze,]

tāzelik: Gençlik, dinç görünüm, körpe.

1. Güvenirdim **tāzeliğe** varlıġa
   Baş eğmezdim sulṭānlıġa çarlıġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 5). [tāzeliğe, -e]

ta‘ẓīm: Saygı gösterme, hürmet etme; ağırlama.

1 **Ta‘ẓīm** ile tekrīm ile bā-emr-i ilāhī
   Taḳdīm-i cevābında derim “aḥsene minhā” (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 3). [ta‘ẓīm,]

tażarru‘: Yalvarma, yakarma.

1. Ġarīḳ-i lücce-i ġufrān ola ḳurb-ı ilāhīde
   Tażarru‘la du‘ā’ḫānım cenāb-ı Rabb-i erḥamden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 10). [tażarru‘la, -la]

teb: Hararet.

1. Ṭab‘ını ẕevḳ u şeṭāretten tehī ẕann etme gör
   Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 18). [teble, -le]

tebessüm-rīz: Gülümseme saçan.

1. **Tebessüm-rīz** olup ġonca-dehen āheste āheste
   Gelip cem‘iyyet-i rindāna hem āzāde külfetten (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 15). [tebessüm-rīz,]
2. Tam yigirmi yedi gününde idi Ẕi’lḥiccenin
   Geldi dünyāya **tebessüm-rīz** olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 26). [tebessüm-rīz]

tebrīk: Uğurlu ve hayırlı olmasını dileme, kutlama.

1. Ben de tārīḫ-i vilādet söyledim **tebrīk** için
   Ḫālide geldi cihānda ola ‘ömrü pāyidār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 27). [tebrīk,]

tebşīr: Müjdeleme.

1. Şimdi ne ḥāldedir toḫm-ı ḥarīr
   Ḫüsn-i ḥāl ile bizi et **tebşīr** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 22). [tebşīr,]

tecdīd: Yeniletme, yeni etme, tazeletme.

1. Eskisinden daha ma‘mūr dilārā oldu
   Selkıye Ḳasṭalını etti ehālī **tecdīd** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 4). [tecdīd,]
2. Āṣafā cevherle yaz tecdīdinin tārīḫini
   Şimdi görsünler ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmi‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 3). [tecdīdinin, -i, -nin]

tecellī: Hakk’ın varlığının çeşitli mertebelerde zuhur etmesi, sâlikin keşf yoluyla bu zuhuru idrak etmesi anlamında tasavvuf terimi.

1. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
   Ol **tecellīdir** veren ḥālā leṭāfet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 4). [tecellīdir, -dir]

tecerrüd: Ar. 1. Soyunmak, çıplak olmak.

1. Niçin bilmem güzeller raġbet eyler câme-i ḫūba
   Tecerrüd miṣli zînet var mıdır endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 2). [tecerrüd,]

tecrübe: Deneyim.

1. Ḥużuruñda seni ger ḳalkışırsa medḥe bir kimse
   İnanma **tecrübemde** onları ehl-i riyā’ buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 20). [tecrübemde, -m, -de]

tefhīm: Bildirmek, anlatmak.

1. ‘Aceb farḳ etmiyor ebnā-yı devrān lāmdan cīmi
   Ne müşkil ‘ilm aḫlāḳın cihānda ḫalḳa **tefhīmi** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 12). [tefhīmi, -i]

tefrīḳ: Ayırma, ayrılma.

1. ‘Aḳl-ı selīm māni‘-i fi‘l-i saḳīmdir
   Nīk ü bedin miyānını **tefrīḳ** eder ẕekā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 4). [tefrīḳ,]
2. **Tefrīḳının** olsa iḥtimāli
   Midḥatte sözüm bitip tükenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 3). [tefrīḳının, -ı, -nın]

teġāfül: Gafil görünmek, gafletli gibi davranmak.

1. Demek mümkin mi ḥayfā bu teġāfül bu ġażablarla
   Dil-i pür-ḫūn nāzik ġamze-i ḫūn-ḫār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 7). [teġāfül,]
2. Düşünce sînesinden pîrehen âheste âheste
   Nedir bu ḫod-perestī bu teġāfül ḳalb-i mehcūra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 26). [teġāfül,]

tehī: Boş.

1. Ṭab‘ını ẕevḳ u şeṭāretten **tehī** ẓann etme gör
   Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 17). [tehī,]

tek: Sadece, bir tek.

1. Benim **tek** fikr-i nā-bercā-yı ġamdan ḳayd-ı ‘ālemden
   Dil-āzāde olanlar şüphesiz rāḥattadır şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 11). [tek,]

teklīf: İncelenmek veya kabul edilmek için bir şey sunma, önerme, öneri.

1. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
   Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 10). [teklīfimiz, -i, -miz]

tekrīm: Saygı gösterme, ululama.

1. Ta‘ẓīm ile **tekrīm** ile bā-emr-i ilāhī
   Taḳdīm-i cevābında derim “aḥsene minhā” (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 3). [tekrīm]

tel: Saç teli.

1. Olduḳça kâkülün **teli** naḳş-ı cebîn saña
   Diller rübûde olmada ey nâzenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 1). [teli, -i]
2. Sūz-ı dile zencīr taḥammül edemezken
   Bend ettin o āteşgedeyi zülf telinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 4). [telinle, -in, -le]
3. Dil-i sūzānıma zencīr-i gīsūyı kemend ettin
   Ne efsūnkār imişsin āteşi tellerle bend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 2). [tellerle, -ler, -le]

telāş: Telaş, kaygı.

1. Nezāketle tenāvül eyleyenlerde **telāş** olmaz
   Mübārek cismdir cism-i laṭīfi ḫurd u ḫāş olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 43). [telāş,]

telefon: Konuşmaları ileten ve yansıtan düzenek.

1. Verdiler bir **telefon** ile bu tārīḫi ḫaber
   Ḫocazāde ‘Ali Beg eyledi ‘uḳbāya sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 3). [telefon,]

temeddün: Uygarlaşmak.

1. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẓāfet var
   Temeddün resmine aḫlāḳa hem ḥüsn-i ri‘āyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 2). [temeddün,]
2. Moda bilmezdi nedi yalñız işitmişti adın
   Eyledi gūyā **temeddün** fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 32). [temeddün,]

temel: Bir yapının toprak altında kalan ve yapıya dayanak olan duvarı, taban. II Asıl, esas.

1. Vīrāne olup külbe-i firḳat **temelinden**
   Her laḥẓa viṣalḫāne-i yar meskenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 11). [temelinden, -i, -n, -den]

temennā: Arzu, istek, temennî.

1. Öyle cān u dil **temennāsından** āzād ol ki tā
   Münḥaṣır ḳalsın cihānda vuṣlat-ı ġılmān saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 15). [temennāsından, -sın, -dan]
2. Niceler var çekmede ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb
   Var nice ġurbet **temennāsıyla** olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 32). [temennāsıyla, -sı, -y, -la]

temīz: Kirden arıtmak, temiz hale getirmek.

1. Hem de birḳaç güzel **temiz** perdekār
   Ṣalonu eylemekle arż-ı vaḳār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 7). [temiz,]

temizlik: Temiz olma durumu.

1. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem **temizlik** ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
   Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 35). [temizlik,]

ten: Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Ḫāk-i siyāhda **teni** āḫir mekān ṭutup
   Rūḥ-ı revānı eyledi lāhūta i‘tilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 5). [teni, -i]
2. Nurdan dökme midir o güzel **tenin**
   Ne cān verici şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 17). [tenin, -in]
3. Arż-ı enẓār-ı cihān ile o pırlanta **teni**
   Cism-i ‘uryān ile ḥayrette bıraḳ her göreni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 9). [teni, -i]

tenāḳuṣ: Azalma, eksilme.

1. **Tenāḳuṣ** etse ḫātır derhemi bir ḳılca ġam çekmem
   Şikeste-keff-i mīzān-ı felekten hīç elem çekmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 13). [tenāḳuṣ,]

tenāsüb: Aralarında uygunluk bulunma, birbirine uyma, yakışma, uygun ve güzel oranda olma.

1. Bu ‘işve bu edā bu **tenāsüb** bu ān ile
   Bulmuşsunuz kemālini ḥüsn ü leṭāfetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 3). [tenāsüb,]

tencere: Yemek pişirilen kap.

1. Fırına verdik o germ-ülfet ile mercimeği
   Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı **tencereye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 10). [tencereye, -y, -e]
2. Gül kosa ḥār olurdu **tencereye**
   Nur kosa nār olurdu tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 59). [tencereye, -y, -e]
3. Gül kosa ḥār olurdu tencereye
   Nur kosa nār olurdu **tencereye** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 60). [tencereye, -y, -e]

tenhā: Issız.

1. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı ‘ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister **tenhā** yer ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [tenhā,]

tepsi: Tepsi.

1. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli ta‘līmi
   Müdevver **tepsi** üzre hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [tepsi,]
2. Kimi dü-dest ile boş **tepsiye** pekçe yapışmıştır
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [tepsiye, -y, -e]

ter: Derinin gözeneklerinden sızan, kendine özgü bir kokusu olan, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

1. Maḥabbet baġınıñ her jālesinden
   Yüzlerinde vardır **ter** tāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 12). [ter,]

terāzū: Doğruca tartıp kıymetlendiren tartı.

1. Bir **terāzū** beş altı ṭaş dirhem
   Ġam elem mi ne tartacak bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 47). [terāzū,]

terettüb: İcap etme, gerekme.

1. Baña **terettüb** eden şu vaẓīfeyi īfā'
   Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 31). [terettüb,]

terkīb: Birkaç şey birleşip yeni bir şey meydana getirme.

1. Felek dedikleri sāḳī-i belā'
   Biñ bir terkīb ile yapmış bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [terkīb,]

teşerrüf: Ar. Şereflenmek, kesb-i şeref etmek. Cem'i: teşerrüfât.

1. Müsteḥīl oldu **teşerrüf** ḥayfā
   Bu ne derd ü ġam-ı ṭāḳat-fersā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 31). [teşerrüf,]

teşkil: Vücûda getirme, meydana getirme, ortaya çıkarma, oluşturma.

1. Re'īs etmez çābuk meclisi **teşkil**
   Da'vālar edilir muttaṣıl te'cil (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 53). [teşkil,]

tesrīr: Sevindirme, sevinç verme.

1. Eyleyip de bir iki söz taḥrīr
   Ḳalb-i maḫzūnumu eyle **tesrīr** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 18). [tesrīr,]

tevāżu': Alçak gönüllülük.

1. Ḳudretin luṭfuyla geldikçe celādet dağlara
   Ḳudsiyān eyler **tevāżu'la** ri'āyet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 2). [tevāżu'la, -la]

teveccüh: Güler yüz gösterme, yakınlık duyma.

1. Luṭuf görüp de olursa **teveccühe** maẓhar
   Her ehl-i dil ona ettikçe 'aṭf-ı ḥüsn-i naẓar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 27). [teveccühe, -e]

tevkīr: Saygı gösterme, ululama, ağırlama.

1. Yüz sürer **tevḳīr** için ḳırlar deñizler pāyına
   Çünki ermiş ḳudret-i Ḥaḳtan mehābet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 11). [tevḳīr,]

tez: Çabuk.

1. İstinād eyleyip elṭāf-ı Şeh-i lem-yezele
   İḳtidārı alıp aṣḥāb-ı ḥamiyyet **tez** ele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 2). [tez,]

tezevvüc: Evlenme.

1. Ben bildiğim **tezevvüce** lāyıḳ olan ḳadın
'Aḳlı ẕekā'sı 'iffeti lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 1). [tezevvüce, -e]

tezgāh: Dükkânlarda satıcıların önünde bulunan uzun masa.

1. Duryor üstünde şöyle **tezgāhın**
Ni'am-i luṭf u cūdu Allāhın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 31). [tezgāhın, -ın]

tezkâr: Anmak, anılmak, yâd etmek, edilmek. Emvât hayır ile tezkâr olunmalı.

1. Eyledi terk-i cihān āṣārı bāḳīdir henüz
Nāmını ḥürmetle **teẕkār** eyler elbet her lisān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 16). [teẕkār,]

te'sīs: Temelini atma.

1. Birḳaç söz edip bu yolda **te'sīs**
Meydān-ı ẓuhūra geldi taḫmīs (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 21). [te'sīs,]

tīmār: Tedavi, deva.

1. Şifā'-āver kelāmın bulmadım dürc-i dehānında
Marīż-i 'aşḳı bilmem yoḳsa fikrin yoḳ mu **tīmāra** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 4). [tīmāra, -a]

titre-: Küçük ve hızlı salınım hareketleri yapmak.

1. Görsen yüzüñ ol dilberin
Titrer vücūdun her yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 14). [titrer, -r]

toz: İnce un halinde toprak, zerre.

1. Yapışıḳ **tozlu** bir iki bardaḳ
Bir biçimde beş on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 25). [tozlu, -lu]

ṭūbā: Cennette bir ağaç.

1. **Ṭūbā** mıdır nedir güzelim ḳadd ü ḳāmetin
Bāriz birer 'alāmeti gūyā ḳıyāmetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 1). [ṭūbā,]

ṭūfān: Her yeri kaplayan çok su, pek ziyade yağan yağmur.

1. **Ṭūfāna** mümāṣil ṣu gelir dīdelerimden
Ebr-i sitemin geçmede mādām üzerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 3). [ṭūfāna, -a]

tüken-: Bitmek, sona ermek, kalmamak.

1. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ ben de **tükendim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 10). [tükendim, -di, -m]
2. Āṣaf ġam-ı eyyām-ı ḥayāt gerçi tükendi
Şu vaḳt-i şebābımda faḳaṭ ben de **tükendim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 9). [tükendi, -di]

tulû': Doğmak (Manevi aydınlık).

1. Ḳamer o cism-i münevver o zīb-baḫş-ı semā'

Ṭulū‘ edince gider ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 2). [ṭulū‘,]

tüm: Bütün.

1. Gülsitān-ı ẕevḳı bir vīrān serā ḳıldı felek
   Nergis ü sünbülde **tüm** güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 10). [tüm,]

tür: Hz. Musa'nın vahiy ve tecelliye mazhar olduğu dağ, Tûr-ı Sînâ.

1. **Ṭūrdan** selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
   Ol tecellīdir veren ḥālā leṭāfet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 3). [ṭūrdan, -dan]

türk: Ana yurdu Orta Asya olan, buradan çeşitli yönlere yayılarak büyük devletler kuran, Türkçe'nin değişik lehçeleriyle konuşan millet ve bu milletten olan kimse.

1. Atatürk denilen o büyük Ġazi
   Esīr yaşar mı hiç **Türk** olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [türk,]
2. İstiḳlāl denilen ḳurtuluş günü
   Ḫaṭay **Türklerine** büyük şan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 16). [türklerine, -ler, -i, -ne]

türlü: Türlü, çeşit çeşit.

1. Ki ‘ömrüm ṣuya verdim naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
   Teşebbüş etmedim ṭā‘at için bir **türlü** esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 16). [türlü,]
2. Görmesin bir ḳara gün ‘ömründe bir rūz-ı keder
   Ṣaḳlasın her **türlü** āfetten onu Perverdigār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 18). [türlü,]

turunç: Ağaç kavunu denilen ve portakala benzeyen meyve.

1. **Turunç** mu memeleri bilmem ki yoḳsa nar mı
   Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [turunç,]

ṭut-: Elde bulundurmak, ele almak.

1. Ḳaṭāyif ekline **ṭut** kim göñülde olsa da cezmin
   Durur bī-iḫtiyār göñlüñdeki ol iştihā’ ‘azmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 57). [ṭut,]
2. Olur bāzīçegāh-ı ẕevḳ u şevḳ meyḫāne destinden
   Getir ṭıfl-ı şarābı sāḳi **ṭut** meydāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 4). [ṭut,]
3. Taṣdī‘den ictināb edildi
   Bu ḳıṣṣa yolu **ṭutup** gidildi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 28). [ṭutup, -up]
4. Bir hümā-yı faẕl idi uçtu sezādır şüphesiz
   Mātem-i ‘ālem-şümūlin **ṭutsa** arż u āsumān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 14). [ṭutsa, -sa]
5. Degmez imiş bu dār-ı miḥen ḳīl u ḳāline
   Ṭuttum ṣımāḫ-ı cān süḫan-ı bī-me’āline (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 3, Mısra 2). [ṭuttum, -tum]
6. **Ṭuttuğu** saġarı ṣundu da baña
   Elem ġam maḥlūlı şerbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 11). [ṭuttuğu, -tuk, -u]

tut-: Benimsemek.

1. Ger seni görmek ümīdin **ṭutmasa** rü’yāda dil
   Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [ṭutmasa, -ma, -sa]

2. Ḫaṭay istiḳlālin **ṭutup** da esās
Atatürkten çıḳan bir fermān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 19). [ṭutup, -up]
3. Bir zamānlar ‘aşḳtan baḥşler ḳonuştu
Bir zamānlar cānla **ṭutup** vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 22). [ṭutup, -up]

ṭūṭiyān: Papağanlar.
1. Müstefīd etmişti ḫalḳı ser-te-ser feyż-i rebī‘
Ṭūṭiyān yer yer menāḳıbḫān bülbül naġmekār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 6). [ṭūṭiyān,]

tuz: Kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billûrsu madde.
1. Reng için kan verirdi göñlünden
Tuz yerine alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 68). [tuz,]

u: “Ve” bağlacının nazımda sessiz harfle biten Arapça ve Farsça kelimelerden sonraki okunuşu.
1. Bende dehriñ bütün derd **ü** elemi
Baştan eksik degil baḫtın sitemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 13). [ü,]
2. Vaṭanın bilcümle şeyḫ **ü** şāʿbını
Öz evlādı bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 19). [ü,]
3. Âşıḳ-ı miḥnet-keşim muḥtâc-ı luṭfundur göñül
Cân **u** dil her demde biñ kerre fedâ’ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 4). [u,]
4. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ **u** elfāẓ nāzik nükte vü güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [u,]
5. Bir dem ayrılmaz ḫayālimden ḫayāl-i meh-veşān
Kim derūnı ‘aşḳ **u** sevdā’ ile māli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 6). [u,]
6. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr **u** bī-kestir
Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 5). [u,]
7. Āfetlere taḳsīm olıcak cevr **ü** vefā’lar
‘Uşşāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 7). [ü,]
8. Bu rezimgāh-ı ‘ālemde nice seyf **ü** ‘Alī gördük
Ve lākin her ‘Alī kerrār her seyf Ẕü’lfeḳār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 7). [ü,]
9. Ne ḳadar zīnet **ü** fer buldu naẓar eyle de gör
Şol maṣābīḥ-i maʿārifle semā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 15). [ü,]
10. Baḫşiş-i ‘ilm **ü** kemālātine ġāyet yoḳtur
Öyle mebẕūl ü firāvān ‘aṭā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 36). [ü,]
11. Baḫşiş-i ‘ilm ü kemālātine ġāyet yoḳtur
Öyle mebẕūl **ü** firāvān ‘aṭā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 36). [ü,]
12. O verir şervet **ü** sāmān bu ġınā’-yı ‘irfān
Nerdedir cevdet-i Ḫātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 37). [ü,]
13. Ādemi emn **ü** selāmet ile eyler īṣāl
Menzil-i mesʿadete rāh-ı hüdā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 49). [ü,]
14. Geliñ ey ehl-i hüner ehl-i vaṭan eyleyelim
Rūz u şeb ṣıdḳ **u** ḫulūṣ ile duʿā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 58). [u,]
15. Saʿy **ü** ġayretle ḥusul-yāftedir feyż-i ‘ulūm
Böyle taḳrīr ediyorlar ‘ulemā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 3). [ü,]
16. Kaʿbe-i sīne-i ‘irfāna aşılsa yeridir
Neẕr-i pür-ḥikmet **ü** naẓm-ı büleġā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 12). [ü,]

17. Beni maġrūr eden ṣıdḳ **u** vefā’ ‘aşḳ u maḥabbettir
Bu da‘vāya ḳanā‘at etmeyen cānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 37). [u,]
18. Yer içer oynar güler ẕevḳ **u** ṣafā’dır her işi
Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [u,]
19. Ḫaṭay āfāḳını necm **ü** hilal fevvāre ġarḳ etti
Ṣabāḥu'l-ḫayra ḳalb oldu şeb-i deycūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 15). [ü,]
20. Luṭf **u** kereminden seniñ ey zā’ir-i maḳber
Bu ḳabr-i sükūn sāḳini bir fātiḥa bekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 1). [u,]
21. Bilvāsıṭa geldikte teḥiyyāt **ü** selāmın
Gönlümde nice faḫr ü mesār oldu hüveydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 9, Mısra 2). [ü,]
22. Şevḳ **u** ġarāma peyrev olup da biʾl-ihtimām
Vird eyledim şu beyti ḫulūṣ ile ṣubḥ u şām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 33). [u,]
23. Bu reh-i müşkil-ter üzre etmeli bālā-maḳām
Terk-i ḫāb **u** terk-i rāḥat terk-i cān āḫir kelām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 4). [u,]
24. Açıḳ ḫān-ı civān-merdīmiz el-ḥaḳ mülk-i vüs‘atte
Biz ol cūd **u** kerem-mu‘tādız iḳlīm-i feṣāḥatte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 74). [u,]
25. Bir zamānlar bezm-i ‘işrette sebūlar var idi
Nāzenīn-endām **ü** dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 2). [ü,]
26. Ḳara bürünmüş her niḥāl ḳaddi dü-tā miṣl-i hilāl
Gūyā durur mebhūt **u** lāl bir dilber-i sīmīnber (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 20). [u,]
27. Ṭab‘ını ẕevḳ **u** şeṭāretten tehī ẓann etme gör
Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 17). [u,]

uç: Sınır,had.
1. Ġam iliniñ **ucu** yoḳ diyārına
Ḳayd-ı ḥayāt ile sulṭāndır gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 27). [ucu, -u]

uç-: Uçmak (Harekete geçmek).
1. Bir hümā-yı faẕl idi **uçtu** sezādır şüphesiz
Mātem-i ‘ālem-şümūlin ṭutsa arż u āsumān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 13). [uçtu, -tu]

ufk: Gök kenarı, göğün göze görünen kenarı, uzaktan yer ile gök birleşmiş gibi görünen daire-i mevhûme.
1. Doġu cihetinden yükselen bu ses
Ġarb **ufḳunda** durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 10). [ufḳunda, -u, -n, -da]
2. Ḫaṭay olmuştu ḥayfā bir zamān mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün **ufḳunda** lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 2). [ufḳunda, -u, -n, -da]

uġra-: Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek.
1. Getir bū-yı meveddet **uġra** ‘Aṭṭarzādeye bir şeb
O dergāha gelir mi şeyḫ-i dervīşān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 13). [uġra,]
2. Yolun **uġrarsa** Daġlızādeye pek çoḳ selām eyle
Kenār-ı ḥavżda olmuş mudur mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 23). [uġrarsa, -r, -sa]

uġrunda: "Amacında, yolunda" anlamlarında bir zarf.

1. Su’āl et cān veren cānānı **uġrunda** Ḥayātīye
   Eder mi “ba‘ṣu ba‘de'l-mevt”e de īmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 11). [uġrunda,]
2. Menfaʿat **uġrunda** ḳoşanlar çoḳtur
   Millet için ḳoşan erler ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 3). [uġrunda,]

uhuvvet: Kardeşlik, dostluk.

1. Buña dāḫil olan aḥbāb beyninde **uḫuvvet** var
   Olur cem‘iyyet-i ‘adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [uḫuvvet,]

‘uḳbā: Ahiret, öbür dünya.

1. Bize dünyā da hem **‘uḳbā** da nüzhetgāhdır ḥayfā
   Leb-ā-leb mi perī-rūlarla ḳabristān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 21). [‘uḳbā,]
2. Verdiler bir telefon ile bu tārīḫi ḫaber
   Ḫocazāde ‘Ali Beg eyledi **‘uḳbāya** sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 6, Mısra 4). [‘uḳbāya, -(y)a]

‘ulviyyet: Ulvilik, yücelik, yükseklik, ululuk.

1. Günde bir şems-i ḥaḳīḳat cebhesin tenvīr edip
   Her ṣabāḥ **‘ulviyyetin** eyler işāret dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 14). [‘ulviyyetin, -in]

‘umrān: Saadet, mutluluk.

1. Muḥammed Ṣafvet etti ṣarf naḳd-i himmet-i bī-ḥad
   Nihāyet buldu **‘umrān** eskisinden bihterīn oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 12, Mısra 2). [‘umrān,]

umūr: İşler, hadiseler.

1. Oturanlar alırdı rāḥatını
   Unuturdu **umūrı** miḥnetini (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 6). [umūrı, -ı]

unut-: Aklında kalmamak, hatırlamamak.

1. Oturanlar alırdı rāḥatını
   Unuturdu umūrı miḥnetini (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 6). [unuturdu, -ur, -du]

uşan-: Usanmak, bıkmak, bezmek.

1. Raḥm eyle şu ġam-ḫāra be artıḳ yeter ettiñ
   Cevrin ile billāh ḥayātımdan **uşandım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 4). [uşandım, -dı, -m]

‘uşşāḳ: Aşıklar.

1. Eyledin bir iltifāta ḳarşı biñ cevr ü sitem
   Böyle mi ey fitne-cū **‘uşşāḳa** iḥsānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 6). [‘uşşāḳa, -a]
2. Āfetlere taḳsīm olıcak cevr ü vefā’lar
   ‘Uşşāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 8). [‘uşşāḳa, -a]
3. Hem-ṣoḥbet olup köfte ile bezm-i çemende
   ‘Uşşāḳını da‘vet eder iftāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 10). [‘uşşāḳını, -ı(n), -ı]
4. Para almaz cān alır cān alıcı nevresteler

Tār-ı zülfüñ her yerinde nice **ʻuşşāḳ** besteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 20). [ʻuşşāḳ,]

uṣūl: Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol, yöntem.

1. Kim olduğu günden beri ḫāhiş-ger-i taḳsīm
   Bir başḳa **uṣūl** almadı efkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 18). [uṣūl,]
2. Eger var ise de taḥḳīḳını taʻmīḳ eden var mı
   Kemāhī bu **uṣūlü** doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 68). [uṣūlü, -ü]
3. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
   Uṣūl ile faḳaṭ ol şūḫa var ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 8). [uṣūl,]
4. Görüldü ḥamdülillah bu **uṣūl** şāyān-ı taʻẕīme
   Uyandı her ṭaraftan ārzūlar genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 83). [uṣūl,]
5. **Uṣūlī** işleri tā ortadan aldırmalar yoḳtur
   Mürāʻāt-i edeb var bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 37). [uṣūlī, -i]
6. Ḳapışma cebhe-i yaġmā gibi ṣaldırmalar yoḳtur
   Yenir āheste āheste **uṣūlünde** nezāket var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 40). [uṣūlünde, -ü, -(n)de]

utan-: Mahçup olmak.

1. Dün būse-i cān-baḫşını vaʻd eyler iken yār
   Vuṣlattı murādım demeye ḳorḳtum **utandım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 10). [utandım, -dı, -m]

uy-: Davranışlarını, hareket, fikir vb.ni karşısında mevcut kimse veya şeye göre ayarlamak, ona tâbi olmak, ittibâ etmek, ayak uydurmak.

1. Şevḳ-ı ruḫ-ı Şīrīnle **uyup** Ḳays-ı ḫayāle
   Düştü yine ṣaḥrā'lara kuhsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 13). [uyup, -up]

uyan-: Uyku durumundan çıkmak.

1. **Uyan** ey ḳalb-i zār-ı pür-melālim ḫāb-ı firḳatten
   Bu şeb ol māh-rū kim ḫāne-i vuṣlatta mihmānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 5). [uyan,]
2. Görüldü ḥamdülillah bu uṣūl şāyān-ı taʻẕīme
   Uyandı her ṭaraftan ārzūlar genc-i taḳsīme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 84). [uyandı, -dı]
3. Ḫābīde-i nevmīd iken pister-i ġamda
   Bir ḫande-i cān-baḫşın ile birden **uyandım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 6). [uyandım, -dı, -m]
4. **Uyanıp** da beni öyle görücük
   Bu yaptığın Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 39). [uyanıp, -ıp]

uyġun: Yakışır, yaraşır, mutabık, mütenasip.

1. Özü maḥbūb ḫāli dil-pesend eṭvārı müstaḥsen
   Ḥuzūrı meclis-ārā ʻāleme **uyġundu** mişvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 8). [uyġundu, -du]

uyu-: Uyumak, uyku halini almak.

1. Baḳtım **uyumuştu** bizim küçücük
   Ilıḳ dudağından aldım öpücük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 37). [uyumuştu, -muş, -tu]

ʻuyūn: Gözler. || Pınarlar.

1. Ḫoş geldiñiz **ʻuyūnumuza** fer getirdiniz
   Ḫoş geldiñiz ʻuẕūbeti yer yer getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 15). [ʻuyūnumuza, -umuz, -a]

uzun: Başlangıcı ile bitişi arasında fazla zaman bulunan, çok süren, çok zaman alan.

1. Neler söyler neler yek-dīgere ammā **uzun** ḳıṣṣa
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürāʻāt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [uzun,]

ʻuẕūbet: Tatlılık, hoşluk.

1. Ḫoş geldiñiz ʻuyūnumuza fer getirdiniz
   Ḫoş geldiñiz **ʻuẕūbeti** yer yer getirdiniz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 16). [ʻuẕūbeti, -i]
2. Ettikçe devam dār-ı ʻaẕab tā-be-ḳıyāmet
   Bu ʻabd-i Beşīr ola **ʻuẕūbetle** mübeşşer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 12, Mısra 6). [ʻuẕūbetle, -le]

üç: Sayı sıfatı, üç.

1. Ḫastalıḳtan iki **üç** gün oluyor mużṭaribim
   Hele şāyān-ı ḳabul mü acabā maʻẕeretim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 3). [üç,]
2. İki **üç** ḳahveḫāne oldukça
   Muntaẓam ḫoş güzel yorulduḳça (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 3). [üç,]

üçüncü: Üç sayısının sıra sıfatı, sırada ikinciden sonra gelen.

1. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
   Biñ üçyüz ḳırḳ **üçüncü** yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 8). [üçüncü,]

üçyüz: Üç yüz.

1. Dehrden çektik çıḳardık üçyüz otuzüç dişi
   Ṭatlıya baġlanmadı biz de bıraḳtık her işi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 37). [üçyüz,]
2. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
   Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 8). [üçyüz,]

üftāde: Düşmüş, düşkün, biçâre; âşık.

1. Hep perîşân-ḥâl olur zülfü gibi **üftâdeler**
   Gülşen-i ḥüsnüñde mâdam sünbül-i raʻnâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 3). [üftâdeler, -ler]
2. Ḫaste-i ʻaşḳıñ olan **üftādene** vuṣlat gibi
   Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 3). [üftādene, -ñe]
3. Zāde-i ʻAbdülvaḥāb-āsā olan şāyesteler
   Varını īṣār eder **üftādeler** dil-ḫasteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 22). [üftādeler,

-ler]

4. Bir dānesiyim ‘aşḳına **üftādeleriñ** hep
Cānā bu sebepten hele benden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 11). [üftādeleriñ, -ler, -iñ]

üftādegān: Düşkünler, āşıklar.

1. Ser-te-ser **üftādegānıñ** böyle şeydā eyledin
Günde biñ ṣūretle ve’l-ḥāṣıl ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 17). [üftādegānıñ, -ıñ]

ülfet: Dostluk kurmak, yakınlaşmak.

1. Ben şāhid-i ḥaḳīḳate dil-besteyim müdām
Bir dilber-i mecāz ile dil **ülfet** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 12). [ülfet,]
2. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler ẕevḳ-yāb aḥbābı hep
Ülfetinden Āṣafā memnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 12). [ülfetinden, -in, -den]
3. Kimiñle ol perī-peyker ‘aceb **ülfettedir** şimdi
Kimiñle bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 1). [ülfettedir, -te, -dir]

ümīd: Arzu edilen bir iyiliği bekleme, umma, umut.

1. Bulmaḳ **ümidiyle** ḥüsn ilāhını
Gezdim dehriñ bütün ḫanikāhını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 13). [ümidiyle, -i, -y, -le]
2. Ger seni görmek **ümīdin** ṭutmasa rü’yāda dil
Çeşmime ḫābı ḥarām eylerdi hicrānıñ seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 7). [ümīdin,-in]
3. Ber-ṭaraf oldu mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
‘Avn-ı Ḥaḳla var **ümīdim** ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 4). [ümīdim, -im]

ün: Şöhret, nam.

1. Ḳahramān Başvekil İsmet İnönü
Ḫaṭay işinde de ḳazandı **ünü** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 14). [ünü, -ü]

üşkūfe: Far. Şükûfe, çiçek. Nazımda kullanılır.

1. En ṭatlı bir **üşkūfesidir** vaḳt-i bahārın
Nāz etse sezādır gül-i bī-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 3). [üşkūfesidir, -si, -dir]

üşkūfedar: Çiçekli.

1. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār olsun
Aġaçlar her zamān **üşkūfedar** pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [üşkūfedar,]

üşkūfezār: Çiçek bahçesi.

1. Öyle bir ‘ālem idi gelmişti faṣl-ı nevbahār
Her ṭaraf gülzār idi her şāh bir üşkūfezār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 2). [üşkūfezār,]

üslūb: Bir sanatçının veya bir devrin kendine has anlatış biçimi, ifâde yolu, stil

1. Yine bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
   Nihāyet vermedin gitti ey Āṣaf eski **üslūba** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 10). [üslūba,-a]

üst: Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

1. Beline baġlı eski bir önlük
   Yaġı **üstünde** belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 18). [üstünde, -ün, -de]
2. Masa **üstünde** öyle dursunlar
   Diye ḳonmuş gibiydi hep bunlar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 29). [üstünde, -ün, -de]
3. Duryor **üstünde** şöyle tezgāhın
   Ni‘am-i luṭf u cūdu Allāhın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 31). [üstünde, -ün, -de]
4. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
   Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet **üstü** var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [üstü, -ü]

üst: Daha ileri derecede olan, daha üstün olan.

1. ‘Ādeti böyledir sefil cihānın
   ‘Āḳillere **üsttür** dīvāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 4). [üsttür, -tür]

üstüvār: Sağlam, kuvvetli, dayanaklı.

1. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa **üstüvār** olmaz
   Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 1). [üstüvār,]

üzere: Niyet, gāye, amaç bildirir.

1. Ḫoş geldiñiz sa‘ādet ile dem-güẕār olun
   Eẕvāḳ-ı dā’imī **üzere** pāyidār olun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 2). [üzere,]

üzeri: Vücut, beden.

1. Ṭūfāna mümāṣil ṣu gelir dīdelerimden
   Ebr-i sitemin geçmede mādām **üzerimden** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 4). [üzerimden, -m, -den]

üzre: Üstüne, üstünde, üzerinde.

1. Yine bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm **üzre**
   Nihāyet vermedin gitti ey Āṣaf eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 9). [üzre,]
2. Taḳsīmini bu ṭarz-ı nevīn **üzre** görünce
   Şādī-i dilin başladı iẓhāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 19). [üzre,]
3. Yaġmā edilip yerlere serilmemek **üzre**
   Ne vaḳte ḳadar āḫ ede yalvara künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 27). [üzre,]
4. Peyrev olmaḳta bu ṭarz **üzre** saña
   Bā‘iṯ-i faḫr ü mesār oldu baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 43). [üzre,]
5. Ayaḳ **üzre** duran o ṣāḥibinin
   Eli oynar içinde boş cebinin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 15). [üzre,]
6. Çemenzār-ı ṣafā’ bir gülsitān bir lālezār olsun
   Perīler ol çemenzār **üzre** nāz u ‘işve-bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 4). [üzre,]
7. Bu reh-i müşkil-ter **üzre** etmeli bālā-maḳām

Terk-i ḫāb u terk-i rāḥat terk-i cān āḫir kelām (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 3). [üzre,]

8. ʻAceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān
Bunuñ fenn **üzre** taḳsīminde hem fen hem ferāset var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [üzre,]

9. Ḳabūl etmez inād eyler yine cühhāli taʻlīmi
Müdevver tepsi **üzre** hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 14). [üzre,]

10. Ber-ḳarār **üzre** devām etmez bu dār-ı inḳılāb
Gāh olur yek-dīgere ġurbet vaṭan nā'ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 33). [üzre,]

vaʻd: Söz verme, üstüne alma, taahhüt etme.

1. Verdiği vaʿdeye cândan inandım
Vaʻdini ifa'da ṣādıḳtır ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 26). [vaʻdini, -i, -ni]
Söz, vaat.

vaʻde: Bir işin yapılması, bir borcun ödenmesi için tanınan zaman, mühlet, mehil.

1. Ne siḥr ettin de aldattın beni sen verdiğin **vaʻde**
Dil-i āsūde-ḫāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [vaʻde,]

2. Verdiği **vaʿdeye** cândan inandım
Vaʻdini ifa'da ṣādıḳtır ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 25). [vaʿdeye, -ye]

vādī: İki dağ arası veya ova, yer, taraf.

1. ʻAşḳ **vādīsinde** bir cā-yı selāmet bulmadı
Bu sebepten Kūhken etti deḫālet dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 9). [vādīsinde, -si, -n, -de]

vāh: Yazık.

1. Oldu dil şemʻ-i ruḫ-ı tābına pervāne yine
Vāh kim düştü gönül āteş-i sūzāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 2). [vāh,]

vaḥdet: Birlik, teklik, bir olmak.

1. Çekilir şey midir ʻālemin ġamı
Rūḥa rāḥat verir **vaḥdet** ʻālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 30). [vaḥdet,]

2. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi **vaḥdet**
Göñülden gözden aldı ol ẓalāmı nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 7). [vaḥdet,]

3. **Vaḥdet** o ḳara gözlü ile ġāyedir baña
Sevdā' ḳażiyyesinde göñül şirket istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 3). [vaḥdet,]

vaʻiẓ: İbadet yerlerinde öğüt niteliğinde dinî konuşmalar yapan kimse.

1. **Vaʻiẓ** vazgeç ḥāl-i fevḳa'l-ʻādeden
Diñlemeyiz senden efsāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 7). [vaʻiẓ,]

vāḳıf: İdrak etmek, kavramak.

1. Cām-ı Cem esrārına **vāḳıf** bir ādem ḳalmadı
Bādeniñ keyfiyyetin fehm eylemiş Cem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 1). [vāḳıf,]

vaḳit: Zaman, an.

1. Ol **vaḳit** aldım ele bir ḫāme
İstedim kim yazayım bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 37). [vaḳit,]
2. Her **vaḳitte** derim ol ġonca-i ḫandāna açıl
Açıl ey ġonca faḳaṭ ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 23). [vaḳitte, -te]

vaḳt: Çağ, zaman, devir.

1. Dil olur envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan müstenīr
Eyledikçe her ṣabāḥ **vaḳti** neẕāret dağlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 6). [vaḳti, -i]
2. Sefer etmek murādım kūy-ı Şemseddīne **vaḳt** olsa
O ḫoş-ṭab‘ān o ḳıymetdān o ‘ālī-şān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 15). [vaḳt,]
3. Taṭvīl-i kelāma **vaḳt** yoḳtur
Gerçi diyecek süḫan da çoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 25). [vaḳt,]
4. Yaġmā edilip yerlere serilmemek üzre
Ne **vaḳte** ḳadar āḫ ede yalvara künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 28). [vaḳte, -e]

vāmıḳ: I. Āşık, çok seven. II. Vamık u Azra mesnevisinin erkek kahramınıdır.

1. Deşt-i ‘aşḳın var nice **Vāmıḳları** şeydāları
Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 3). [vāmıḳları, -lar, -ı]

var: Var: Var, yokun karşıtı.

1. Ber-ṭaraf oldu mu bir kerre gürūh-ı ḫaẕele
‘Avn-ı Ḥaḳla **var** ümīdim ki bu ḥālet düzele (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 3, Mısra 4). [var,]
2. **Var** bende Antebin fıstıḳ merāḳı
Bursanın da gelsin kestāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 31). [var,]
3. Maḥabbet bağınıñ her jālesinden
Yüzlerinde **vardır** ter tāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 12). [vardır, -dır]
4. Sāḳī baḥs et bize meyden bādeden
Neyin **varsa** getir mey-i sādeden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 6). [varsa, -sa]
5. İçimde **var** ġamın ateşparesi
Bir yanardaġ olur her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 17). [var,]
6. **Var** mı benim gibi ‘āşıḳ bir şā‘ir
Olsa bile yine nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 17). [var,]
7. Her çiçekte **vardır** başḳa bir revnaḳ
Deste deste olmuş ḫanımelleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 11). [vardır, -dır]
8. Ay seni ben her gecede bir çeşit görüyorum
Her çeşitte başḳa başḳa güzellikler **var** sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 10). [var,]
9. Bir sevgi duygusu **vardır** ki saña ḳarşı bende
Bütün gece saña bakıp seni düşünüyorum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 11). [vardır, -dır]
10. Būd u nā-būd-ı cihāndan ṭab‘ımız vārestedir
Her nemiz **var** ḫażret-i Ḥaḳḳa emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 6). [var,]
11. Bir bāde bir de nuḳl yeter bezme sāḳiyā
Teklīfimiz mi **var** arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 10). [var,]
12. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr
Āşıḳ mı **var** ki sevdiğine vuṣlat istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [var,]

13. Ne dānā ehl-i diller çarḫ elinden ḳalbi ḫūn olmuş
Ne ser-keş cāhilān **vardır** her āfetten maṣūn olmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 11, Mısra 2). [vardır, -dır]

14. Deşt-i ‘aşḳın **var** nice Vāmıḳları şeydāları
Leyli-i ḥüsne hemān Mecnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 3). [var,]

15. Cānān ile biz her gece hem-bezm-i viṣāliz
Var sen yaşa ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 6). [var,]

16. Dendānlarının **var** mı leṭāfette naẓīri
Ne lü’lü’-i şeh-vārda ne dürr-i ‘Adende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 5). [var,]

17. Şi‘r ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
Bu ṭab‘-ı selim **var** iken ol ẕevḳ ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [var,]

18. Niçin bilmem güzeller raġbet eyler câme-i ḫūba
Tecerrüd miṣli zînet **var** mıdır endām-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 2). [var,]

19. Esāsı olmayan bir ḳal‘e olsa üstüvār olmaz
Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü **var** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [var,]

20. Şaḫṣa lāyıḳ mı ki pā-māl-i cehālet olsun
Var iken ma‘rifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 20). [var,]

21. Ẓulmet-i cehle bedel neşr-i żiyā-yı ‘irfān
Var ise eyleyecek şems-i ḍuḥā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 24). [var,]

22. Olacaḳ **varsa** eger kim maraż-ı cehle ‘ilāc
Bu şifā’ḫāne-i ḥikmette devā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 45). [varsa, -sa]

23. Bu necm-i sa‘di işrāk eyleyen yā Rab ne ḫāverdir
Şu esbāb-ı sa‘ādet dehr var olduḳça **var** olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 10). [var,]

24. Felek yapsın ne deñli cevri **varsa** ben fütūr etmem
Dil-i zārı belā’ya āşinā buldum sezā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 9). [varsa, -sa]

25. Buña māni‘ olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṣet **var**
Zihī taḳsim bu taḳsīm-i dilārāda leṭāfet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 3). [var,]

26. Öñünden hep tenāvül eyleyenlerde neẓāfet **var**
O cāhiller ki ḥālā pister-i ġafletteler nā’im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 45). [var,]

27. Ḳapışma cebhe-i yaġmā gibi ṣaldırmalar yoḳtur
Yenir āheste āheste uṣūlünde nezāket **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 40). [var,]

28. Uṣūlī işleri tā ortadan aldırmalar yoḳtur
Mürā‘āt-i edeb **var** bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 38). [var,]

29. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat **var**
Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 35). [var,]

30. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẓāfet **var**
Temeddün resmine aḫlāḳa hem ḥüsn-i ri‘āyet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 2). [var,]

31. Bilir erbābı taḳsīm-i ḳaṭāyifte neẓāfet var
Temeddün resmine aḫlāḳa hem ḥüsn-i ri‘āyet **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 1). [var,]

32. Buña māni‘ olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṣet var
Zihī taḳsim bu taḳsīm-i dilārāda leṭāfet **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 4). [var,]

33. Bunuñ her loḳmasında ‘āṣıḳa başḳa ḥalāvet **var**
Görüp efrād-ı bezmi kimi derd-i cü‘ ile nālān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 5). [var,]

34. ‘Aceb taḳdīr eder mi hiç ḳaṭāyif ḳısmını nādān

Bunuñ fenn üzre taḳsīminde hem fen hem ferāset **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 10). [var,]

35. Bunuñ īcād u ihdā'sında büyük bir kiyāset **var**
Kimi dilşād ehl-i meclisin kimisi pür-ġuṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 15). [var,]

36. Ḳabūl etmez ṭabīat eklini ol sofra-i bezmin
Küsūrāt ü döküntü ile ṣaḥnında sefālet **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 60). [var,]

37. Müsāvī parçalarla ayrılır her şaḫṣa bir ḥıṣṣa
Ki ḳānūn-ı esāsīsinde ḥürriyyet müsāvāt **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 20). [var,]

38. Buña dāḫil olan aḥbāb beyninde uḫuvvet **var**
Olur cem'iyyet-i 'adlinde yek-dil āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 25). [var,]

39. Tecāvüz eylemezler birbirine köfte-hārān-veş
Bunuñ her sofra-i bezminde ḳānūn-ı adālet **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 30). [var,]

40. Biz ol Ḥātem-liḳāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Buyursun soframızda hem feṣāḥat hem belāġat **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 80). [var,]

41. Buyursun imtiḥāna bunda erbāb-ı ṭabīat **var**
Bu fi'l-i ḥikmet-āmīzi 'aceb taḥḳīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 65). [var,]

42. Buyursun imtiḥāna bunda erbāb-ı ṭabīat var
Bu fi'l-i ḥikmet-āmīzi 'aceb taḥḳīḳ eden **var** mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 66). [var,]

43. Eger var ise de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden **var** mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [var,]

44. Eger var ise de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden **var** mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden var mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 67). [var,]

45. Eger var ise de taḥḳīḳını ta'mīḳ eden var mı
Kemāhī bu uṣūlü doġrudan taṭbīḳ eden **var** mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 68). [var,]

46. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden **var** mı
Buyursun işte meydān bunda ḳānūn-ı şerī'at var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 69). [var,]

47. Seḫāyı beẕl ü isrāfı bugün tefrīḳ eden var mı
Buyursun işte meydān bunda ḳānūn-ı şerī'at **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 70). [var,]

48. Bizim hem maṭbaḫ-ı iḥsānımızda çoḳ seḫāvet **var**
Mücessem bir seḫāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 75). [var,]

49. Seḫāvet müdde'īsi mu'tarıż cāhillerin dā'im
Hücūmı ortaya ma'ṭūf onlarda ḫasāset **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 50). [var,]

50. Onunçün şimdi ba'zı mu'tarızlarda nedāmet **var**
Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā'ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 85). [var,]

51. Onunçün şimdi ba'zı mu'tarızlarda nedāmet **var**
Ṭabīat var ki nehb ü ġārete şiddetle mā'ildir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 86). [var,]

52. Bu taḳsīm-i dilārā pür-fevā'id pür-feżā'ildir
Bunu idrāk eden ādemde elbette dirāyet **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 90). [var,]

53. Bunuñ neşrinde şimdi 'āleme bir ḥüsn-i niyyet **var**
Durup cem'iyyet-i şi'r ü edebde i'tināālarla (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 95). [var,]

54. Ḫamūş ettiñ bütün gül-geşt-i yāri ḫoş nevālarla
Seniñ şi'rinde Nābī anlaşılmaz başḳa ḥālet **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 100). [var,]

55. Yanıḳtır el aġız dil mi'desinde bir kesāfet **var**
O ṣaḫna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḫne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [var,]

56. Böyle bī-ḥālet degildi gördüğüm ṣaḥrā'-yı ʻaşḳ
Onda mecnūn bīdler dīvāne cūlar **var** idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 10). [var,]
57. Sende evvel çoḳ nevālar güft ü gūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 25). [var,]
58. Bir zamānlar bezm-i ʻişrette sebūlar **var** idi
Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 1). [var,]
59. Bir zamānlar bezm-i ʻişrette sebūlar var idi
Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar **var** idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 2). [var,]
60. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar **var** idi
Sīnede evvel ne muḥriḳ ārzūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 3). [var,]
61. Sünbülistān-ı maḥabbette ne būlar var idi
Sīnede evvel ne muḥriḳ ārzūlar **var** idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 4). [var,]
62. Lebde ser-keş āḫlar āteşli hūlar **var** idi
Dilde vardı bir ʻaceb füsḥat-serā-yı cā-yı ʻaşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 5). [var,]
63. Ṭarf-ı destārında sünbül gibi mūlar **var** idi
Mācerā-yı ʻaşḳta çoḳ şeyler icrā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 15). [var,]
64. Sen yine bir nev-niyāz ʻāşıḳ mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar **var** idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 20). [var,]
65. Lebde ser-keş āḫlar āteşli hūlar **var** idi
Dilde vardı bir ʻaceb füsḥat-serā-yı cā-yı ʻaşḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 6). [vardı, -dı]
66. Ḫāṭır-ı nāşādda bir ġuṣṣa-i hem-vāre **var**
İltihāb-ı sīneden ḥāṣıl bir āteş-pāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 1). [var,]
67 Ḫāṭır-ı nāşādda bir ġuṣṣa-i hem-vāre var
İltihāb-ı sīneden ḥāṣıl bir āteş-pāre **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 2). [var,]
68. Sīnesinde dil degil gūyā ki seng-i ḫāra **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 35). [var,]
69. Etti māl-ā-māl ḥavż-ı cismimi laḫt-ı ciger
Dil degil sīnemde bir ḫūnīn aḳar fevvāre var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 30). [var,]
70. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre **var**
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 3). [var,]
71. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir yare **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [var,]
72. Yāra arż et yaranı **var** ey dil-i ṣad-pāre var
Tīr-i müjgānla edip şemşīr-i ebrū iştirāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 5). [var,]
73. Yāra arż et yaranı var ey dil-i ṣad-pāre **var**
Tīr-i müjgānla edip şemşīr-i ebrū iştirāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 5). [var,]
74. Bir nigehle gerçi eyler biñ dil ü cānı helāk
Ḥoḳḳa-i laʻlinde ammā cān baġışlar çāre **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 10). [var,]
75. Burc-ı ḥüsnüñde iki gīsūlu bir seyyāre **var**
ʻĀlem-i ḥüsn-i ḥaḳīḳatten gelip de ol perī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 15). [var,]
76. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
Şimdi şehr içre yetişmiş bir ḳamer-ruḫsāra **var** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [var,]
77. Āteş-i āḫımla bī-zār oldu sükkān-ı serā
Bīş ü kem her şey ki **var** ḫākister oldu cā-be-cā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 32). [var,]
78. Niceler **var** çekmede ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb
Var nice ġurbet temennāsıyla olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 32). [var,]
79. Niceler var çekmede ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb

Var nice ġurbet temennāsıyla olmuş kām-yāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 31). [var,]

var: Elde bulunan her şey, zenginlik, servet.

1. Dökeli **varımı** cānla beraber
   Yoluña şaçarak yoḳ etmek diler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 21). [varımı, -ım, -ı]
2. Zāde-i ʻAbdülvaḥāb-āsā olan şāyesteler
   Varını īṣār eder üftādeler dil-ḫasteler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 22). [varını, -ını]

var-: Gitmek, ulaşmak.

1. **Varıp** rūz-ı ḥesāba maḥżar-ı Allāhu Ekberde
   ʻAceb mi eşk-rīz-i ḥasret olsam rūz-ı maḥşerde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 13). [varıp, -ıp]
2. Varıp sāḳī-i bezm-i vaṣla pek çoḳ iḥtirām ettim
   Ayaġın öptüm aldım dāmenin işrāb-ı cām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 3). [varıp, -ıp]
3. Gelir āġūş-ı vaṣla bir gün elbet nā-şikīb olma
   Uṣūl ile faḳaṭ ol şūḫa **var** ʿārż-ı merām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 8). [var,]

vāreste: Kurtulmuş.

1. Būd u nā-būd-ı cihāndan ṭabʻımız **vārestedir**
   Her nemiz var ḥażret-i Ḥaḳḳa emānet etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 5). [vārestedir, -dir]

varlık: Zenginlik, servet.

1. Güvenirdim tāzeliğe **varlıġa**
   Baş eğmezdim sulṭānlıġa çarlıġa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 5). [varlıġa, -a]

vaṣf: Nitelik, özellik.

1. Onuñ fevvāre-i ʻirfānının **vaṣfında** bir ḳaṭre
   Yenābīʻ-i maʻānī aḳsa da mīʾzāb-ı ḫāmemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 15). [vaṣfında, -ı, -n, -da]
2. Niyyet etsem her ne dem ol serv-ḳaddin **vaṣfına**
   Āṣafā ilhām olur fikr-i maʻālī göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 13). [vaṣfına, -ı, -(n)a]

vaṣl: Ulaşma, yetişme, kavuşma.

1. O şūḫa çoḳ çalıştım **vaṣl** için benden dirīġ etti
   Nihāyet leblerin būs eyledim yalvara yalvara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 5). [vaṣl,]
2. Eylesem mi bir cesāret gösterip **vaṣlın** ṭaleb
   Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna būsesin ol ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 23). [vaṣlın, -ın]
3. Hele ibrām ile ol mest-i nāzı **vaṣla** rām ettim
   Ne ḥāl olmuş bu şeb maʻnāda gördüm ḫāṭır-ı zāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 5). [vaṣla, -a]

vaṭan: Bir kimsenin doğduğu, yaşadığı yer, memleket.

1. Her şeyin ‘ārifi olan dedeye
Ṣordum ġurbet **vaṭan** ne demek diye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 6). [vaṭan,]
2. Çekildi himmet-i Ġāzī ile Sancaḳta al sancaḳ
Ne mutlu ḫalḳına şimdi **vaṭan** manṣūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 12). [vaṭan,]
3. Her ṭaraftan ḫalḳı żaruret almış
Vaṭan yavruların derdlere ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 10). [vaṭan,]
4. **Vaṭanın** bilcümle şeyḫ ü şāʿbını
Öz evlādı bilen sulṭan öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 19). [vaṭanın, -ın]
5. **Vaṭandan** yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 5). [vaṭandan, -dan]
6. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [vaṭan,]
7. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī **vaṭan** ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [vaṭan,]
8. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 42). [vaṭan,]
9. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī **vaṭan** ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [vaṭan,]
10. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 36). [vaṭan,]
11. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
Gāh olur yek-dīgere ġurbet **vaṭan** nā’ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [vaṭan,]
12. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 30). [vaṭan,]
13. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī **vaṭan** ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [vaṭan,]
14. Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle **vaṭan** birdir hemān
Olmada şu beyt-i ġarrādan bu ma‘nā müstebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 27). [vaṭan,]
15. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [vaṭan,]
16. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī **vaṭan** ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 24). [vaṭan,]
17. Eyle çār-iḳlīmini bu ‘ālemin geşt ü güẕār
Cā-yı ‘izzet bul **vaṭan** ḳaydıyla olma dil-figār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 20). [vaṭan,]
18. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [vaṭan,]
19. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī **vaṭan** ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 18). [vaṭan,]
20. Ḥürmet-i ḳadr-i faẕīlet maṭlab-ı ehl-i kemāl
Bildiğim ġurbet **vaṭan** mefhūmu bir vehm-i ḫayāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 16). [vaṭan,]
21. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [vaṭan,]
22. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir

Gāh olur ġurbet vaṭan gāhī **vaṭan** ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 12). [vaṭan,]

23. Ehl-i dil ārām eder her ḳanda kim raġbetlenir
Gāh olur ġurbet **vaṭan** gāhī vaṭan ġurbetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 6). [vaṭan,]

24. Ḫavf-ı ġurbetle **vaṭanda** ‘āḳil olmaz pāyimāl
Fikr-i ṣā’ib vermez elbette bu ḥāle iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 13). [vaṭanda,-da]

vazgeç-: Artık istemez olmak, terk etmek, bırakmak.

1. Va‘iẓ **vazgeç** ḥāl-i fevḳa’l-‘ādeden
Diñlemeyiz senden efsāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 7). [vazgeç,]

vaẓìfe: Bir kimsenin yapmak zorunda olduğu iş.

1. Baña terettüb eden şu **vaẓīfeyi** īfā’
Ḫayāli etti ḥuzūr-ı derūnumı yaġmā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 31). [vaẓīfeyi, -yi]

vech: Çehre, yüz.

1. Güzellikler nümāyān oldu **vechinde** kemāliyle
Cihān-ı ‘aşḳa revnaḳ verdi ol meh-rū cemāliyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 11). [vechinde, -in, -de]

2. Ṭab‘ı hele nümūne-i ḫulḳ-ı ḥasen idi
Vechinde yoḳtu hīç eser-i cünbüş-i riyā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 10). [vechinde, -i, -n, -de]

vefā’: Bağlılık, sadakat.

1. Āfetlere taḳsīm olıcak cevr ü **vefā’lar**
‘Uşşāḳa sitem yār-i cefākārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 7). [vefā’lar, -lar]

2. Beni maġrūr eden ṣıdḳ u **vefā’** ‘aşḳ u maḥabbettir
Bu da‘vāya ḳanā‘at etmeyen cānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 37). [vefā’,]

3. Bildi bu ‘ālem-i miḥnette **vefā’** yoḳtur yoḳ
İlticā’ eyledi elṭāf-ı der-i Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 1). [vefā’,]

4. **Vefa’sı** olmayan yalancı dünyā
Başiret ehline ‘ibrettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 3). [vefa’sı, -sı]

vefā’dār: Vefalı.

1. Nice ettim tecessüs bulmadım bir hem-dem el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā’da bir **vefā’dār** āşinā yoḳmuş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 2). [vefā’dār,]

vefā’sız: Vefası olmayan.

1. **Vefā’sızdır** demiş inṣāfsız ḳalbi ḫilāfında
Yine saġ olsun ol meh-pāre-i vicdān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 35). [vefā’sızdır, -dır]

velhâsıl: Sözün kısası, kısacası.

1. Rāḥat vermez baña baḫtım **velḫāṣıl**
Elem āteşiyle sūzāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 23). [velḫāṣıl,]

ver-: Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine eriştirmek, iletmek; lütfetmek, lütfeylemek.

1. Bu ṭavr-ı istiġnā' bu ḥüsn-i edā
   Ne ḥis **verdi** baña söyleyim saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 14). [verdi, -di]
2. Ṣanki **verdi** bütün kilimi çulu
   Döşek yorġan bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 11). [verdi, -di]
3. Dün bir emriñ baña 'izzetle şeref **verdi** faḳaṭ
   N'eyleyim bezminize gitmeye yoḳ maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 1). [verdi, -di]
4. Dillere **verdi** sürur geldi bu ferzend-i nevīn
   İki dünyāda ilāhī bula 'izz ü rif'at (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 1). [verdi, -di]
5. Nurdan dökme midir o güzel tenin
   Ne cān **verici** şey beyaż gerdenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 18). [verici, -ici]
6. Ḫaṭay bölgesine **verip** istiḳlal
   Erler meydānıdır bu meydān dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 7). [verip, -ip]
7. Fırına **verdik** o germ-ülfet ile mercimeği
   Ḳapaḳ attırmada şimdi dumanı tencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 9). [verdik, -dik]
8. Ṣanki bir üşkūfezār-ı ṭībden **vermiş** nişān
   Liḥye-i beyżā-yı 'anber-bārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 3). [vermiş, -miş]
9. Bir öyle ḳar **verdi** ilāh oldu sefid ḫāk-i siyāh
   Elbette der bī-iştibāh insān daḫi eyne'l-mefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 5). [verdi, -di]
10. **Ver** sāḳī ver bize rakı içelim
    Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 33). [ver,]
11. Ver sāḳī **ver** bize rakı içelim
    Mezelerin enfesini seçelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 33). [ver,]
12. Ṣoñ kāseyi **ver** de burdan göçelim
    Saña ḳalsın Ḥaleb kāşāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 35). [ver,]
13. Dedim derdin neyse **ver** baña ḫaber
    Derdim amān bilmez firḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 23). [ver,]
14. **Verdiği** vaʿdeye cāndan inandım
    Va'dini ifa'da ṣādıḳtır ṣandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 25). [verdiği, -dik, -i]
15. Çekilir şey midir 'ālemin ġamı
    Rūḥa rāḥat **verir** vaḥdet 'ālemi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 30). [verir, -ir]
16. Köyü degil yıḳsa ḳal'eyi burcu
    Bargut **verebilen** bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 32). [verebilen, -ebil, -en]
17. Millet bir ḥālde ki **veremez** borcu
    Taḥṣildār gelir de boş döner ḫurcu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 29). [veremez, -e, -mez]
18. Vergi a'şār işi bulmaz ḳolaylıḳ
    Ḳalbe feraḥ **verir** ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 48). [verir, -ir, -]
19. **Verip** ṭab'a güşāyiş midḥat-i ḥüsnüñde cānānım
    Bu naẓm-ı revnaḳ-efzāyı bu yüzden dil-pesend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 9). [verip, -ip]
20. **Verdiği** zehr-āb-ı ġam çıḳtı ṭabīb-i 'aşḳımın
    Derd-i 'aşḳa ben de dārū-yı şifā' ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 5). [verdiği, -dik, -i]
21. Gāh derd-i firḳat-i yar gāh cevr-i rūzigār

Gönlüme el **vermedik** ‘ālemde bir ġam ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 16). [vermedik, -me, -dik]

22. Odur lisānda dem-ā-dem kemāl-i ḥüsne miṣāl
Odur **veren** ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre cilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 4). [veren, -en]

23. **Verir** cihāna leṭāfet o cism-i enverle
Tezeyyün eyler onuñla semā’-yı pür-kevkeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 11). [verir, -ir]

24. O **verir** ṣervet ü sāmān bu ġınā’-yı ‘irfān
Nerdedir cevdet-i Ḫātemle seḫā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 37). [verir, -ir]

25. **Verir** ṭab‘a leṭāfet sözleri Derviş Sükūtînin
Ġazelḫān olmuyor mīr-i süḫandānān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 5). [verir, -ir]

26. Ṭūrdan selb eylemiştir gerçi istiḳrārını
Ol tecellīdir **veren** ḥālā leṭāfet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 4). [veren, -en]

27. Sensin baña şimdi **verecek** rūḥ-ı diger sen
Hem bū-yı sa‘ādet getiren bāġ-ı emelden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 15). [verecek, -ecek]

28. Sensin dil-i ġam-nāke meserret veren işte
Sensin baña ümmīd-i sa‘ādet **veren** işte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 20). [veren, -en]

29. Reng için kan **verirdi** gönlünden
Tuz yerine alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 67). [verirdi, -ir, -di]

30. Her ānına biñ cihān **verirdim**
İrcā‘ına ‘ömrüñ olsa imkān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 14, Mısra 1). [verirdim, -ir, -di, -m]

31. Naḳd-i ḫāli **ver** odur nevreste ġılmāna bahā
Eyle mevcūduñ ṭarīḳ-ı ‘aşḳ u vuṣlatta fedā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 13). [ver,]

32. O ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın pīrāne destinden
Verir biñ neş’e alsañ bir ayaġ insāna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 2). [verir, -ir]

33. Meyve-i telḫ-i nedem ḥāṣıl olur **vermez** ise
Naḫl-i gülzār-ı ḥayat berg ü nevā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 53). [vermez, -mez]

34. Ḫavf-ı ġurbetle vaṭanda ‘āḳil olmaz pāyimāl
Fikr-i ṣā’ib **vermez** elbette bu ḥāle iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 14). [vermez, -mez]

35. **Verince** iġbirār-ı ḫāṭır oldum pāyimāl ammā
Esīr-i dām-ı zülfün eyledin ḳadrim bülend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 7). [verince, -ince]

36. Ḫādiṣāt-i dehr **vermez** renciş-i ḫāṭır bize
Biz ki şimdi gūşe-i ‘uzlette rāḥat etmişiz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 9, Mısra 3). [vermez, -mez]

37. Müşterīsi hücūm-ı tīr-i ḳażā’
Verdiği naḳd-i dāġ-ı derd ü belā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 56). [verdiği, -dik, -i]

38. Etmeden fikr-i vaṭan derdi derūnu dāġdār
Vermeden āyīne-i ṭab‘a küdūret iġbirār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 38). [vermeden, -me, -den]

39. Ki ‘ömrüm şuya **verdim** naḳd-i vaḳtim vaḳf-ı cām ettim
Teşebbüṣ etmedim ṭā‘at için bir türlü esbāba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 15). [verdim, -di, -m]

40. Şanki o bakışlar bir cān akışı
Cāna cān **veriyor** yaman gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 4). [veriyor, -(i)yor]

41. Aç güzel göğsünü baḳayım oña
Sevgi duygusunu **veriyor** baña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 8). [veriyor, -(i)yor]

42. Ne siḥr ettin de aldattın beni sen **verdiğin** va‘de
Dil-i āsūde-ḥāli āh ẓālim derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 3). [verdiğin,-dik, -iñ]

verecek: Borç.

1. **Verecek** ḳaldı mı millette ‘aceb
Bu ḥāl oldu gitti iflāsa sebeb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 13). [verecek,]

vergi: Kamu giderlerini karşılamak üzere yasalara uygun olarak halktan alınan para.

1. **Vergi** a‘şār işi bulmaz ḳolaylıḳ
Ḳalbe feraḥ verir ḫaber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 47). [vergi,]

v'ey: Ey, seslenme edatı.

1. Ey faẕīletlü feżā’il-perver
V'ey efendi-i ma‘ārif-güster (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 2). [v'ey,]

veyā: Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi anlatan kelimelerden ikincisinin önüne getirilen bağlaç.

1. Ruḫ-ı tābānını ey şāh-ı melāḥat acabā
Her gören mihr **veyā** māh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 2). [veyā,]

2. Bir yem-i la‘līn-i mevc-engīz dür peydā eder
Bir Kızılırmak **veyā** bir Baḥr-i Aḥmerdir gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 28). [veyā,]

veyāhud: Ya da.

1. Göğsü tavuḳ göğsüdür gerdeni belluriyye
Vücūdu paluzadır **veyāḫud** elmasiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 14). [veyāḫud,]

vezān: Esen, esici.

1. Gör ne güller yetirir etse **vezān** bir kerre
Gülşen-i ma‘rifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [vezān,]

ve’l-ḥāṣıl: Sonuç olarak, kısacası.

1. Ser-te-ser üftādegānıñ böyle şeydā eyledin
Günde biñ ṣūretle **ve’l-ḥāṣıl** ne rüsvā eyledin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 18). [ve’l-ḥāṣıl]

vīrān: Yıkık, dökük harap.

1. Gülsitān-ı ẕevḳı bir **vīrān** serā ḳıldı felek
Nergis ü sünbülde tüm güllerde şebnem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 9). [vīrān,]

2. Geldim geleli bu ḫarabābāda
Ne ḥikmettir ‘aceb **virāndır** gönül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 12). [virāndır, -dır]

vīrāne: Harap, harap olmuş mahal.

1. Şu bizim ellere bir ayaḳ atsın
Cennetlere döner **vīrāneleri** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 28). [vīrāneleri, -ler, -i, -]

viṣāl: Ulaşmak, kavuşmak.

1. Ben ettim işte **viṣāle** liyāḳatım ibrāz
Revā mı eylemek artıḳ zamān-ı vaṣlı dırāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 17). [viṣāle, -e]

viṣâlinçün: Sevdiğine kavuşma, vuslat.

1. **Viṣâlinçün** fedâ'-yı câna her dem ḥâżırım ey yâr
Baña ẓannetme ḫavf-ı ġamze-i cellâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [viṣâlinçün,]
2. **Viṣâlinçün** güşâde bâd-bândır zevraḳ-ı ḫâṭır
Yem-i 'aşḳında lâkin bir muḫâlif bâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 3). [viṣâlinçün, -in, -çün]

viyana: Viyana, günümüzde Avusturya'nın başkenti.

1. Görmedim miṣlini ḥāṣılı seniñ
Gezdim Parisleri **Viyanaları** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 20). [viyanaları, -lar, -ı]

volkan: Yanardağ, volkan.

1. Bulunmadı gitti bunuñ çāresi
Ṣanki ateş ṣaçan **volḳandır** göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 20). [volḳandır, -dır]

vü: Ve bağlacının sesliyle biten Arapça ve Farsça kelimelerden sonraki okunuşu

1. Nedir Āṣaf nezāketler bu naẓm-ı nev-zemīninde
Ḫaṭ u elfāẓ nāzik nükte **vü** güftār nāzik-ter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [vü,]

vücūd: Beden, cisim, varlık.

1. Çekinmezdim aṣlā ederdim feda
Vücudumda eger biñ can olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 16). [vücudumda, -um, -da]
2. Göğsü tavuḳ göğsüdür gerdeni belluriyye
Vücūdu paluzadır veyāḫud elmasiyye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 14). [vücūdu, -u]
3. Görsen yüzüñ ol dilberin
Titrer **vücūdun** her yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 14). [vücūdun, -un]
4. 'Aceb olmaz eger cevr-i felekten iştikā' etsem
Vücūda geldiğim günden beri derd ile giryānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 4). [vücūda, -a]

vur-: Ölmek.

1. Mānend-i Fu'ād ben de **vuruldum** ciğerimden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 25). [vuruldum, -ul, -du, -m]

vuruş-: Savaş, kavga.

1. Bir zamānlar 'aşḳtan baḥṣler ḳonuştu
Bir zamānlar cānla ṭutup **vuruştu** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 22). [vuruştu, -tu]

vuṣlat: Kavuşmak, ulaşmak.

1. Aġzın aramağa döndüm dolandım
   Vuṣlat sözü bir ḫoş ṣoḥbettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 28). [vuṣlat,]
2. Eğilip gizlice cān ḳulaġıma
   İstediğin ḫāin **vuṣlattır** dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 16). [vuṣlattır, -tır]
3. Bī-iḫtiyār olursa eger gūşe-gīr-i hecr
   Āşıḳ mı var ki sevdiğine **vuṣlat** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 6). [vuṣlat,]
4. Ḫaste-i ‘aşḳıñ olan üftādene **vuṣlat** gibi
   Ey ṭabīb-i derd-i hicrān yoḳ mu dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 3). [vuṣlat,]
5. Dün būse-i cān-baḫşını va‘d eyler iken yār
   Vuṣlattı murādım demeye ḳorḳtum utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 10). [vuṣlattı, -tı]
6. Degil **vuṣlatta** firḳatte hemān bilcümle ḥālette
   Ḳanā‘at eylemez dil ḥāṣılı ‘aşḳ u maḥabbette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 13). [vuṣlatta, -ta]

yā: Ve yahut.

1. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḥayretteyim
   Yāra mı **yā** baḫt-ı nā-hem-vāre mi yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 4). [yā,]
2. **Yā** böylesi ṣi‘r-i bihterīni
   Āṣaf begenir de kim begenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 11). [yā,]
3. Cennet ḳuşu **yā** ḥūrdur
   Yā kāse-i faġfūrdur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 5). [yā,]
4. Cennet ḳuşu yā ḥūrdur
   Yā kāse-i faġfūrdur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 6). [yā,]
5. Çekdiklerin ‘aṣrīlerin
   Derdi degilse **yā** nesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 16). [yā,]

yā: Duygu ve düşünceyi güçlendirme veya seslenme amacıyla cümlenin başında kullanılır.

1. Ālāma taḥammül edemez cism-i laṭīfi
   Yā Rabb naṣīb olmasın aġyāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 38). [yā,]
2. Ḥüsn-i istikmāline etti ehālī ihtimām
   Maẓhar-ı ġufrān ola **yā** Rab bu ḫayrın ṣāni‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 2). [yā,]
3. Geldi bir müjde-resān etti bu tārīḫi ‘ıyān
   Ola **yā** Rabbi sa‘īd maḳdem-i Ḥāmid Fikret (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 5, Mısra 6). [yā,]
4. Ġam elem derd ü sitem bir laḥẓa etmez infikāk
   Kimdir ilḳā’ eyleyen **yā** Rab bu ḥāli göñlüme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 36, Mısra 6). [yā,]
5. Güzeller bī-vefā’ yārān sitem-cū baḫt ise ma‘kūs
   Beni luṭfuñla maẓhar eyle **yā** Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 8). [yā,]
6. **Yā** Resūlallah zülāl-i luṭfuna dil-teşneyim
   Vaskini ke’sen bi-ayni'l-luṭfi min mā’i Ma‘īn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 1, Mısra 9). [yā,]
7. **Yā** Rabb ver ṣabr-ı cemīl maḳṭū‘dur yer yer memer
   Āmed şüd oldu müstaḥīl mümkin degil seyr ü sefer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 1). [yā,]
8. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu **ya**
   Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā’ göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 29). [ya,]

yād: Hatırlama,anma.

1. ‘Ömrüñ ey yar be-cihān efzūn **yād**
   Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 63). [yād,]
2. Böyle bir ṣāḥib-kemāli çarḫ żāyi‘ eyledi
   Aġlasın tā ḥaşre dek **yād** ile çeşm-i ins ü cān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 18). [yād,]

yādigār: Bir kimseyi veya olayı hatırlatmak üzere verilen yâhut onlardan kalan şey.

1. Bu nāçiz **yādigārı** maẓhar-ı ḥüsn-i ḳabūl etmen
   O ibrāz-ı maḥabbettir ki īcāb-ı uḫuvvettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 3). [yādigārı, -ı]
2. Füsūn-ı ġamze ile dāġdār-ı ḥasret edip
   Bırakmasın dile bir **yādigār** dīdelerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 15, Mısra 10). [yādigār,]
3. O yār-i ma‘rifete **yādigār** ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 35). [yādigār,]
4. Eylemiştir şüphesiz bu duḫter-i pākīzeyi
   Ḫānedān-ı pākine elṭāf-ı Mevlā **yādigār** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 20). [yādigār,]
5. Size bu resmi taḳdīm eylerim bir **yādigārımdır**
   İkinci maḳṣadım da ṣıdḳ ile te’yīd-i ḥürmettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 6, Mısra 1). [yādigārımdır, -ım, -dır]

yāġ-: Gökten yere düşmek.

1. Kar **yaġdı** dondu cā-be-cā her sūda oldu rū-nümā
   Metbū‘ı olmuş da havā etmiştir onu der-be-der (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 21). [yaġdı, -dı]

yāġ: Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.

1. Beline baġlı eski bir önlük
   Yaġı üstünde belki yüz günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 18). [yaġı, -ı]
2. Etleri parça parça laḫt-ı ciger
   Yaġları şerḥa şerḥa nūr-ı naẓar (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 66). [yaġları, -ları]

yaġma-gerān: Yağma ediciler.

1. Şerrinden emīn olmaḳ için **yaġma-gerānın**
   Allāha sıġınmıştır o bī-çāre künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 35). [yaġma-gerānın,-ın]

yaḫ: Buz.

1. Bes ṣanma pīr-i nā-tüvān elbet dedi her bir cevān
   Serdī-i deyden el-amān berf ile **yaḫdan** el-ḥaẕer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 12). [yaḫdan, -dan]

yaḫ-beste: Buz tutmuş, buz kaplamış olmak.

1. Şüd ber-diraḫtān berghā çün gāh ḫuşk-ı bī-nümā
   Kerdem ‘aceb īn-ḥāl-rā **yaḫ-beste** şüd her sū meger (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 10). [yaḫ-beste,]

yaḥyā: Yahya Efendi, Yahyazāde Āsaf'ın babası.

1. Ümīd-i la‘l ile ebrū-yı yāra baş kesip Yaḥyā

Dil-i dīvānemi der-bend-i zülf-i müşg-fām ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 29). [yaḥyā,]

yaḳ-: Ateşe vermek.

1. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
   Zamāndır ey felek **yaḳ** yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [yaḳ,]
2. Benden yaña dönüp baḳan gözlerin
   Baḳtıḳça içimi **yaḳan** gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 10). [yaḳan, -an]
3. Nā-ehline düştü diye ālām u kederden
   Yaḳtı ten-i miḥnetzedesin nāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 32). [yaḳtı, -tı]

yaḳın: Az bir ara ile ayrılmış olan (zaman veya yer), uzak karşıtı.

1. Öyle **yaḳın** geldi tā ḳucaġıma
   Baṣar gibi oldu saġ ayaġıma (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 13). [yaḳın,]

yakışık: Yakışma, yaraşma.

1. Gör ne ra‘nā **yaḳışıḳtır** naẓar et bir kerre
   Şāhid-i ma‘rifete nāz u edā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 33). [yaḳışıḳtır, -tır]

yaklaş-: Aradaki zaman veya mesafe azalacak şekilde ilerlemek.

1. **Yaḳlaştı** mı dersin Ṣūr-ı İsrāfīl
   Ebu Bekir gitti ‘Ömer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 55). [yaḳlaştı, -tı]

yalan: Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz.

1. Söylemez bilirim **yalan** gözlerin
   Beni aldatmıyor inan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 19). [yalan,]

yalancı: Yalan söyleyen, doğru konuşmayan.

1. Vefa’sı olmayan **yalancı** dünyā
   Baṣiret ehline ‘ibrettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 3). [yalancı,]

yalñız: Sadece.

1. Gönlüm sever **yalñız** geçen ḫoş demi
   Baña yār ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 31). [yalñız,]
2. Mes‘ūt olmaḳ **yalñız** sa‘ādet midir
   Ḥalḳla mes‘ūt olan insān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 1). [yalñız,]
3. Moda bilmezdi nedi **yalñız** işitmişti adın
   Eyledi gūyā temeddün fehm edip işi ḳadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 31). [yalñız,]

yalvar-: Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındıracak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.

1. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḥayretteyim
   Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre mi **yalvarayım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 4). [yalvarayım, -a, -y, -ım]
2. Yaġmā edilip yerlere serilmemek üzre
   Ne vaḳte ḳadar āḫ ede **yalvara** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 28). [yalvara, -a]

yamalı: Yama vurulmuş, yama ile onarılmış olan.

1. Ṭatmaz oldu millet pekmezi balı
   Şalvar dilim dilim abā **yamalı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 50). [yamalı,]

yaman: Çetin, zor.

1. Bu belā'lı **yaman** Bilal Çavuşun
   İşte dükkānı durmayın ṣavuşun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 73). [yaman,]
2. Ṣanki o bakışlar bir cān akışı
   Cāna cān veriyor **yaman** gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 4). [yaman,]

yan: Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.

1. Benden **yana** dönüp baḳan gözlerin
   Baḳtıḳça içimi yaḳan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 9). [yaña, -a]
2. Pay olacaḳ diyor gözlerin baña
   Ne mutludur baña bu yüzden **yana** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 18). [yaña, -a]
3. Ḳoyup kākülleri bir **yana** zülf-i yāra meyl eyler
   Diyār-ı ḥüsnü tā baştan başa seyrān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 11). [yaña, -a]
4. Şöyle bir nāz ile at bürḳa'ı bir **yana** açıl
   Muntaẓırdır dil ü cān rū-yı diraḫşāna açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 1). [yaña, -a]
5. Birḳaç etmek **yanında** bir de ṣomun
   Ṣuyu çıḳmış yığın yığın ma'cūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 33). [yanında, -ı, -n, -da]
6. Baña öyle gelir ki ḳadınların her **yanı**
   Hem meyve bahçesidir hem ṭatlıcı dükkānı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 17). [yanı, -ı]
7. Fesleğen ẓann etme destārındaki gīsūları
   Yana düşmüş kākül-i şeb-tārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 12). [yaña, -a]
8. Bir **yanda** duryor yoyosu
   Bir yanda reng reng mantosu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 21). [yanda, -da]
9. Bir yanda duryor yoyosu
   Bir **yanda** reng reng mantosu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 22). [yanda, -da]

yan-: Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek.

1. Tābiş-i 'aşḳınla göñlüm **yandı** micmerler gibi
   Dest-i ḥüsnünde esīr oldu kebūterler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 1). [yandı, -dı]
2. Bir şeb ki baña va'd-i viṣāl ettiñ inandım
   Tāb-ı ruḫuña meyl ile āteşlere **yandım** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 2). [yandım, -dı,-m]
3. Ben āteş-i hicrānın ile böyle **yanarsam**
   Ey nūr-ı mücessem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 5). [yanarsam, -ar, -sa, -m]
4. Buzlu şerbet içmek mahāret midir
   Millet āteşiyle **yanan** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 4). [yanan, -an]
5. **Yanmadan** bir başḳa ḥāli yoḳ belā'lı göñlümüñ
   Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [yanmadan, -madan]

yañak: Yanak, yüzün iki tarafından her biri.

1. Kime elmādır desem **yañaġını** inanır
Şeftāli yemiş gibi durmaz aġzı şulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 7). [yañağını, -ı, -nı]
2. Mā'ilim bir gül-i ra'nāya ki öpmek dilesem
Almadan būsesin iki **yañaġı** gül gül olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 13, Mısra 2). [yañaġı, -ı]

yanardaġ: Lav tabakasının, yerkabuğundaki çatlaklardan yararlanarak yüzeye çıktığı yere yanardağ denir.
1. İçimde var ġamın ateşparesi
Bir **yanardaġ** olur her şerāresi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 18). [yanardaġ,]

ya'nī: Yani, şöyle ki.
1. O müncī-i mu'aẕẓam **ya'ni** Ġāzī-i mufaḫḫam kim
Ḫaṭayı etti dest-i ḳudreti maġrūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 13). [ya'ni,]

yanık: Yanmış olan, yanmış olmaktan kaynaklı yanma izi; mec. Dertli, kederli.
1. **Yanıḳtır** el ağız dil mi'desinde bir kesāfet var
O ṣaḥna baḳ ki bir enmūzecīdir ṣaḥne-i rezmin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 55). [yanıḳtır, -tır]

yap-: Bir durum yaratmak; ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek.
1. Ḳuzuları fenā yola ṣaptırmaz
Öyle ziyān veren şeyi **yaptırmaz** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 26). [yaptırmaz, -tır,-maz]
2. Kömür odun **yapmaḳ** müşkildir saña
Muḫālefet derler yazarlar cezā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 61). [yapmaḳ, -maḳ]
3. Felek bī-dād ṭālī' bed-nihad düşmen sitem-mu'tād
Ne **yapsın** ḫāṭır-ı ġam-āşinā ḥayrettedir şimdi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 42, Mısra 6). [yapsın, -sın]
4. Felek **yapsın** ne deñli cevri varsa ben fütūr etmem
Dil-i zārı belā'ya āşinā buldum sezā buldum (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 9). [yapsın, -sın]
5. Felek dedikleri sāḳī-i belā'
Biñ bir terkīb ile **yapmış** bir devā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 10). [yapmış, -mış]
6. İltihāb-ı sīne-i sūzāna te'sīr etmedi
Yapmadık bir çāre bir tedbīr-i merhem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 8). [yapmadık, -ma, -dık]
7. Uyanıp da beni öyle görücük
Bu **yaptığın** Āṣaf sirḳattir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 40). [yaptığın, -tık, -ın]
8. Bir bayraḳ **yaptılar** rengi ḳırmızı
Naḳş ettiler beyāż ayla yıldızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 21). [yaptılar, -tı, -lar]

yapıl-: Oluşturulmak, yapılmak.
1. 'Aṣrīliğin ilcāsıdır
N'etten **yapılmış** lānesi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 28). [yapılmış, -mış]
2. Bize bu ellerden sefer göründü
Ḫalḳa **yapılmadık** żarar ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 28). [yapılmadık, -ma, -dık]

yapış-: Yapışmak; bağlanmak.

1. Kimi dü-dest ile boş tepsiye pekçe **yapışmıştır**
   Kimi aç ise de kimi ḳavīdir çoḳ ḳapışmıştır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 53). [yapışmıştır, -mış, -tır]

yapışıḳ: Yapışık, birleşik halde.

1. **Yapışıḳ** tozlu bir iki bardaḳ
   Bir biçimde beş on naḳışlı ṭabaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 25). [yapışıḳ,]

yār: Sevgili, dost.

1. Gönlüm sever yalñız geçen ḫoş demi
   Baña **yār** ediñmek külfettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 32). [yār,]
2. Viṣâlinçün fedâ'-yı câna her dem ḥâżırım ey **yâr**
   Baña ẓannetme ḫavf-ı ġamze-i cellâd mâni'dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 9). [yâr,]
3. Āṣıḳ oldumsa beni 'ayb etmeyin ey dostān
   Tā ezeldendir o **yāre** ittiṣāli gönlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 12). [yāre, -e]
4. Dün būse-i cān-baḫşını va'd eyler iken **yār**
   Vuṣlattı murādım demeye ḳorḳtum utandım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 21, Mısra 9). [yār,]
5. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḥayretteyim
   Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre mi yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 4). [yāra,-a]
6. Baḫt u yārim eyleyen dil-ḫūn beni ḥayretteyim
   Yāra mı yā baḫt-ı nā-hem-vāre mi yalvarayım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 26, Mısra 3). [yārim, -im]
7. Vaṭandan **yārdan** aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
   Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 5). [yārdan, -dan]
8. Ārām u sükūn eyleyemem bir daḫi Āṣaf
   Görmek hevesi **yāri** dil-i zārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 10). [yāri, -i]
9. Görmek hevesi **yāri** dil-i zārıma düştü
   Bir emr-i muḥāldır yine efkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 1). [yāri, -i]
10. Aġyāra düşen cevr ü cefā **yāra** düşer mi
    Ḫāṭır-şiken olmaḳ hele dildāra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 1). [yāra, -a]
11. Gülmeden gülmeden of çatlayacaktık azdan
    İt raḳībi alarak **yār** ile biz masḫaraya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 14). [yār,]
12. 'Ömrüñ ey **yār** be-cihān efzūn yād
    Ḥāṣıl āyed ki çi ḫāher be-murād (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 63). [yar,]
13. Belā'-yı firḳat ile ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
    Bıraḳtı gitti beni **yār** zār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 10). [yār,]
14. Ḳalırsa nār-ı firāḳı gönülde **yārin** eger
    Ṣadā-yı āḫ u enīnim ṣadā-yı ra'di geçer (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 11). [yārin,-in]
15. Hemān Āṣaf pey-ā-pey **yār** elinden bāde-ḫār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 25). [yār,]
16. Hemān ister ki dā'im her yeten meh-veşle **yār** olsun
    O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra'nā ṣūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [yār,]
17. Pā-māl edecekmin beni cevrin ile böyle
    Yārim hele söyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 10). [yārim, -im]

18. Ey **yār** ḫabīr olmadın āḫ-ı seherimden
Berk-ı elemin çıḳmada nūr-ı naẕarımdan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 1). [yār,]
19. Ḥayret-ender-ḥayretim kim n'eyleyim ben Āṣafā
Yāra te'sīr etmedi sūz-ı derūnum Lāmi'ā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 34). [yāra, -a]
20. **Yāra** arż et yaranı var ey dil-i ṣad-pāre var
Tīr-i müjgānla edip şemşīr-i ebrū iştirāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 5). [yāra, -a]
21. Ola tevfīḳ-ı ilāhī **yāri** Ḫünkārzādenin
Maṭlaba ersin hemān her kārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 1). [yāri, -i]
22. . **Yārimden** ümīd eyler iken keşret-i şefḳat
Keşret ne 'aceb āḫ-ı şerer-bārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 5). [yārimden, -im, -den]

yara: Acı,sızı,kırgınlık.
1. Yāra arż et **yaramı** var ey dil-i ṣad-pāre var
Tīr-i müjgānla edip şemşīr-i ebrū iştirāk (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 5). [yaranı, -nı]
2. Ṣanmayın dilde faḳaṭ bir raḫne-i ḫūn-bāre var
Sīnede bir ġamzesi şemşīrden bir **yare** var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 4). [yare, -e]

yārān: Dostlar, arkadaşlar.
1. Güzeller bī-vefā' **yārān** sitem-cū baḫt ise ma'kūs
Beni luṭfuñla maẕhar eyle yā Rab ṣabr-ı Eyyūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 7). [yārān,]
2. Görüp efrādını bir bir selām et meclis-i ḫāṣın
O çiköfte künīfe-ḫār olan **yārān** ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 20). [yārān,]
3. De ki dilber der-āġuş kendi medhuş sekrden bī-hūş
Eger derlerse **yārān** Āṣaf-ı şādān ne 'ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 42). [yārān,]
4. Beni ẕikr eyleyin ḫayr ile nāmım yāda geldikçe
O dem bir fātiḥayla rūḥumu şād eyleyin **yārān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 11, Mısra 2). [yārān,]
5. Ḫoş geldiñiz ḳudūmunuza edyor intiẓār
Yārān iştiyāḳ ile baḳ gör ne bī-ḳarār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 8). [yārān,]
6. Beni mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler bezm-i dilberde
Git ey bād-ı ṣabā yārāna benden çoḳ selām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 4). [yārāna, -a]
7. Niçin **yārānı** ġāret eyliyorsun söyle çün reh-zen
Bu bezm-i ẕevḳ u şevḳda ṭatlı ṭatlı ülfet eylerken (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 21). [yārānı, -ı]

yaraş-: Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.
1. Sen biricik güzelisin güzellikler iliniñ
Güzellerin beyi desem pek **yaraşır** ay saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 6). [yaraşır, -ır]
2. Nermîn ṭabîatin ile ḫoş meşrebin ile
Ey şuḫ **yaraşmamaḳta** dil-i âhenîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 8). [yaraşmamaḳta, -ma, -mak, -ta]

yaş: Gözyaşı.
1. Nīle teşbīh edemem Nīl ise çoḳ ṣu götürür
Gözümüñ **yaşı** dolar bir dereden bir dereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 4). [yaşı, -ı]

yaşa-: Yaşamak, var olmak.

1. Cānān ile biz her gece hem-bezm-i vişāliz
   Var sen **yaşa** ey zāhid-i sālūs emelinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 6). [yaşa,]
2. Bī-hūde degilmiş bu ḳadar sa‘y ü ‘ameller
   Biñler **yaşasın** sizleri i‘māl eden eller (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 8). [yaşasın, -sın]
3. Atatürk denilen o büyük Ġazi
   Esīr **yaşar** mı hiç Türk olan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 2). [yaşar, -r]
4. Bulur bu ‘ālem-i ‘irfānda ḳıymet-i dīger
   Yaşar ḳıyāmete dek i‘tibār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 30). [yaşar, -r]

yat-: Boylu boyunca uzanmak.

1. Bāzen ḥaşir bāzen ḳara ṭoprakta
   Milletle berāber **yatan** öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 24). [yatan, -an]
2. Maşraba dururken içmez bardakta
   Ḫalḳı düşünür de **yatmaz** yatakta (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 22). [yatmaz, -maz]

yatak: Uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatılan eşya, döşek.

1. Maşraba dururken içmez bardakta
   Ḫalḳı düşünür de yatmaz **yatakta** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 22). [yatakta, -ta]

yāver: Yardımcı.

1. Görünce baḫtı **yāver** ḳalmadı bir kimseden bākim
   Dönerse çoḳ mudur dār-ı sürūra ḳalb-i ġam-nākim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 13). [yāver,]
2. Aḥmed Akyüz ederek şarf-ı nuḳūd-i himmet
   Luṭfunu **yāver** edip kendisine Rabb-i mecīd (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 29, Mısra 2). [yāver,]
3. Cihān cennet miṡāli mā-ḥaṣal dār-ı mesār olsun
   Göñül şen dilrübā ṭab‘a muvāfiḳ baḫt **yāverdir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 6). [yāverdir, -dir]

yavru: Yeni doğmuş hayvan veya insan.

1. Bir **yavru** ḳuş me’vāsıdır
   Emmāların emmāsıdır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 25). [yavru,]
2. Her ṭaraftan ḫalḳı żaruret almış
   Vaṭan **yavruların** derdlere şalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 10). [yavruların, -lar, -ın]

yaz-: Bir söz veya düşünceyi belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek; kaleme almak; yazı ile anlatmak.

1. Der-i iḥsānınıza bir mektūb
   Yazmaḳ arzūsuna oldu maġlūb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 36). [yazmaḳ, -maḳ]
2. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle **yazdı** şöyle tārīḫin
   Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü yılda Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 7). [yazdı, -dı]
3. Gelir bir āḫ-ı dil-suz ḫāmeden **yazdıkça** tārīḫin
   Cihāndan göçtü Ṣādıḳ vāh yazıḳ vaḳt-i şebābında (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 4, Mısra 3). [yazdıkça, -dıkça]

4. Çıḳtı bir nāle-i cāngāh **yazarken** tārīḫ
Ḫocazāde ‘Ali Beg etti vedā‘ dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 3). [yazarken, -ar,-ken]
5. Gelir bir ṣūret-i zībā **yazarken** fikre tārīḫin
Yeñi Cāmi‘ ḳapısı etti bir şekl-i cedīd peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 9, Mısra 3). [yazarken, -ar, -ken]
6. Du‘ā’ ḳaṣdıyla mīlādī **yazıldı** fevtine tārīḫ
Reşīdzāde Fu’ād merḥūma raḥmet eylesin Bārī (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 11). [yazıldı, -ıl, -dı]
7. Āb-ı çeşmim **yazsa** tārīḫ-i vefātın çoḳ mudur
Rūḥ-ı Sāmī ‘ālem-i ervāḥa ḳıldı i‘tilā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 3, Mısra 3). [yazsa, -sa]
8. Āṣafā cevherle **yaz** tecdīdinin tārīḫini
Şimdi görsünler ne zībā Şeyḫ Muḥammed Cāmi‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 3). [yaz,]
9. Çıḳıp bir ehl-i mātem **yazdı** Āṣaf fevtine tārīḫ
Muḥammed ‘Ākif el çekti şu miḥnetgāh-ı ‘ālemden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 26, Mısra 17). [yazdı, -dı]
10. Kömür odun yapmaḳ müşkildir saña
Muḫālefet derler **yazarlar** cezāʾ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 62). [yazarlar, -ar, -lar]
11. Beni ser-defter-i ‘uşşāḳa **yazmıştı** işitmiştim
‘Aceb o şāh-eşer ol kātib-i dīvān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 31). [yazmıştı, -mış, -tı]
12. Seni ḳurnaz seni şeyṭān **yazamaz**
Nedir ettiğin bu istiġna’ bu nāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 33). [yazamaz, -a, -maz]
13. **Yazdığım** şiirler ‘aşḳına da’ir
Layıḳtı dillerde destan olaydı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 19). [yazdığım, -dık, -ım]
14. Ne ḥasretlerle **yazdın** fevtiniñ tārīḫini Āṣaf
Ḫoca Aḥmed Efendi meyl edip ‘Adne revān oldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 22, Mısra 3). [yazdın, -dı, -n]
15. Ol vaḳit aldım ele bir ḫāme
İstedim kim **yazayım** bir nāme (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 38). [yazayım, -a, -yım]
16. Geldi bir āḫ-ı teeş̲sür **yazılırken** tārīḫ
Cennet-i ‘Adni maḳām etti Ḥacı ‘Abdullah (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 27, Mısra 3). [yazılırken, -ır, -ken]

yaz: Yaz mevsimi.

1. Gülsitān-ı ṭab‘ına hīç ermemiş bād-ı ḫazān
Yaz ḳış her dem açar ezhārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 8). [yaz,]
2. Başladı ‘aṣrī ḫanımlar i‘tinā göstermeye
Añladık evvelbahārı **yazı** hem güzü ḳışı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 36). [yazı, -ı]

yazık: Acınma, üzüntü anlatan bir söz.

1. Ben seni ey nāz-perver z̲ī-vefā’ ṣanmış idim
Pek **yazıḳ** bī-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 2). [yazıḳ,]
2. Bir kerrecik olsun yed-i yaġmāya düşüp de
Yazıḳ mı degildir ola ġam-ḫāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 34). [yazıḳ,]

ye-: Ağızda çiğneyerek yutmak.

1. Kime elmādır desem yañağını inanır
   Şeftāli **yemiş** gibi durmaz aġzı şulanır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 8). [yemiş, -miş]
2. Şarı enfes şaçına gazlibenat dediler
   Kāküli hevesiyle tel ḳaṭayıf **yediler** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 2). [yediler, -di, -ler]
3. **Yer** içer oynar güler ẕevḳ u şafā'dır her işi
   Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [yer, -r]
4. Bu cem'iyyette ḳānūn-ı nezāket ḥükm-fermādır
   Yenir maṭlūb miḳdārı oburluktan müberrādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 34). [yenir, -n, -ir]
5. Ḳapışma cebhe-i yaġmā gibi şaldırmalar yoḳtur
   Yenir āheste āheste uṣūlünde nezāket var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 40). [yenir, -n, -ir]

yedi: Yedi, sayı sıfatı.

1. Yüce önder Ġāzi Muṣṭafa Kemal
   Emrine baş eğdi on **yedi** ḳıral (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 6). [yedi,]
2. Tam yigirmi **yedi** gününde idi Ẕi'lḥiccenin
   Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 25). [yedi,]

yek-dīger: Biri ötekisi ile, birbiriyle.

1. Neler söyler neler **yek-dīgere** ammā uzun ḳıṣṣa
   Gelip bir çāre-cū-yı ḥaḳḳ mürā'āt eyleyip naṣṣa (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 17). [yek-dīgere, -e]
2. Ber-ḳarār üzre devām etmez bu dār-ı inḳılāb
   Gāh olur **yek-dīgere** ġurbet vaṭan nā'ib menāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 34). [yek-dīgere, -e]

yek-dil: Gönülleri bir.

1. Buña dāḫil olan aḥbāb beyninde uḫuvvet var
   Olur cem'iyyet-i 'adlinde **yek-dil** āb ile āteş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 26). [yek-dil,]

yek-pāre: Tek parçadan oluşan, bütün hâlinde, tek parça.

1. Bir dest-i ṭama'kār ile ġāret edilip de
   Lāyıḳ mı ki ṣad çāk ola **yek-pāre** künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 30). [yek-pāre,]

yek-tā: Tek, eşsiz, benzersiz.

1. **Yek-tā** gülüsün gülşen-i ḥüsnüñ sen a dilber
   Baḳ ānına beñzer mi şu nevreste çiçekler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 3). [yek-tā,]

yel: Esmek, koşmak.

1. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāşī bī-hūş
   Ḳapıya yol bulamazsam koşarım pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 5). [yelerim, -er, -im]

yelten-: Teşebbüs etmek; kalkışmak.

1. Ḥāṣılı ḫalṭ eylemiştir doġrusu işte bu ya

Yeltenen Sūriyye aḥvālin fenā' göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 30). [yeltenen, -en]

yeñi: Önceden olmayan, sonradan yapılan.

1. **Yeñi** ḥayat bulur hep seyr edenler
   Yeşil çemenlerde mor sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 3). [yeñi,]
2. Bir **yeñi** cādde bir yeñi çarşı
   Ḫoş degil miydi 'āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 1). [yeñi,]
3. Bir yeñi cādde bir **yeñi** çarşı
   Ḫoş degil miydi 'āleme ḳarşı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 1). [yeñi,]

yeñilen-: Tazelenmek.

1. Hep sa'ādetle geçirsin gününü
   Yeñilendikçe dem-ā-dem meh ü sāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 30, Mısra 8). [yeñilendikçe,-dikçe]

yer: Yer, mekan.

1. Sirişkim cūy-bār-āsā revān olmaḳta her **yerde**
   Ḥicāb-ı ma'şiyetten rū-yı alım ḳaldı kan terde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 11). [yerde, -de]
2. Dillerde ālām u ġumūm hep etti bir **yerden** hücūm
   Ancaḳ bu çirk-āb-ı hümūm bārān-ı raḥmetle gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 1, Mısra 23). [yerden, -den]
3. Melekler **yerde** gökde el açıp Ḥaḳḳa desinler hep
   Bu nevzād-ı sürūr-efzā emānet ola Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 5). [yerde, -de]
4. Bezm-i maḥabbet şevḳ ile elbet bir dār-ı 'ādet rāmişger ister
   Bir dildar ister bir sāġar ister rāmişger ister tenhā **yer** ister (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 1, Mısra 4). [yer,]
5. Raḥmet saña raḥmet ey adil Ḥaccāc
   Virān edilmedik bir **yer** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 40). [yer,]
6. Cānāna dil ü cānı fedā' cānıma minnet
   Kāfī ki ḳadem bastığı **yer** medfenim olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 28, Mısra 4). [yer,]
7. Görsen yüzüñ ol dilberin
   Titrer vücūdun her **yerin** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 14). [yerin, -in]
8. Eger ḥālī ḳalırsa derdden ḥattā ḥuzūr etmem
   Degil meyl-i neşāṭ etmek o **yerlerden** mürūr etmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 1, Mısra 8). [yerlerden, -ler, -den]
9. Onu bir fātiḥayla maḳberinde eylesin dilşād
   Taḫaṭṭurla o **yerlerden** gelip geçtikçe züvvārı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 10). [yerlerden, -ler, -den]
10. Ṣanma erbāb-ı ḫıred bir **yerde** kim ẕilletlenir
    'Ālem-i vaḥdet de olsa feyż alır 'izzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 1). [yerde, -de]
11. Yaġmā edilip **yerlere** serilmemek üzre
    Ne vaḳte ḳadar āḫ ede yalvara künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 27). [yerlere, -ler, -e]

veridir: Uygun, muvafık.

1. Yer eylerse **yeridir** kākül-i dilber gibi serde

Ḫırām-ı nāzını reşk-āver-i ḫūbān eder püskül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 20, Mısra 7). [yeridir, -i, -dir]

2. Olduḳça begim sen gibi bir şūḫ efendim
Etsem **yeridir** ġıbṭa eger kendime kendim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 25, Mısra 2). [yeridir, -i, -dir]

3. Ka‘be-i sīne-i ‘irfāna aṣılsa **yeridir**
Neşr-i pür-ḥikmet ü naẓm-ı büleġā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 11). [yeridir, -i, -dir]

yerinde: İyi, yeterli olan; münasip.

1. Güzel yüze ay gibidir derler ḳızlar içinde
Bu beñzetiş **yerindedir** pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 4). [yerindedir, -dir]

yerine: Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

1. Reng için kan verirdi göñlünden
Tuz **yerine** alırdı zehr-i miḥen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 68). [yerine,]

yeşil: Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Deste deste **yeşil** ü tāze piyāz
Tāze na‘ne biraz da mi‘de-nevāz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 35). [yeşil,]

2. Yeñi ḥayat bulur hep seyr edenler
Yeşil çemenlerde mor sünbülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 4). [yeşil,]

yet-: Yeterli, Kafi.

1. Hayḳırdı **yettiği** ḳadar avazı
Ḳahr altına girmez her insan dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 3). [yettiği, -tik, -i]

2. Diler peymâne-i muḥriḳle herkes neşvedâr olmaḳ
Aña **yetsin** ḫumâr-ı ḳıllet-i îrâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 6). [yetsin, -sin]

yet-: Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.

1. Hemān ister ki dā’im her **yeten** meh-veşle yār olsun
O çeşmi dilrübā ruḫsārı ra‘nā şūḫ-ı müsteşnā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 15). [yeten, -en]

2. Āvārelikleriñ saña **yetmez** mi Āṣafā
Deşt-i cünūnadır yolu ‘aşḳ u maḥabbetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 13). [yetmez, -mez]

3. Perde altında olan ḫüsn ü cemāli n'idelim
El **yetip** göz göremezse ruḫ-ı alı n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 32). [yetip,-ip]

4. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde yine son ḥālete **yettim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 18). [yettim, -ti, -m]

5. Bu reh-i ġılmān-perestīde sözü faṣlu'l-ḫiṭāb
Peyrev-i eṭvārı ol **yetmek** dedi etme ḥesāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 10). [yetmek, -mek]

yeter: Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.

1. Bir bāde bir de nuḳl **yeter** bezme sāḳiyā
   Teklīfimiz mi var arada külfet istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 9). [yeter,]
2. Cem‘iyyet-i ‘uşşāḳa ḫırām et **yeter** artıḳ
   Gel gel dem-i hicrānı ferāmūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 5). [yeter,]

yetir: Yetiştirmek.

1. Gör ne güller **yetirir** etse vezān bir kerre
   Gülşen-i ma‘rifete bād-ı ṣabā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 7). [yetirir, -ir]

yetiş: Yetişmek, büyümek.

1. Mihre ḫançerler çeker iki hilāl ebrūları
   Şimdi şehr içre **yetişmiş** bir ḳamer-ruḫsāra var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 20). [yetişmiş, -miş]
2. Ṭabiat bağınıñ bahçıvanları
   Ne ḫoş **yetiştirmiş** erġuvanları (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 14). [yetiştirmiş, -miş]

yetiş-: Yetişmesini, ulaşmasını sağlamak.

1. Sen **yetiştir** parayı bes o alır her şey ṣatın
   Añladı ẕevḳ u ṣafā’sın modanın ṭattı ṭadın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 33). [yetiştir,-tir]

yigirmi: Yirmi.

1. Tam **yigirmi** yedi gününde idi Ẕi’lḥiccenin
   Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 25). [yigirmi,]

yiğit: Yürekli, gözü pek kahraman.

1. Siyāset **yiğiti** o Rüştü ‘Araş
   Her devletle edip ayrıca temās (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 17). [yiğiti, -i]

yıḳ-: T. Bozmak, tahrip etmek.

1. Köyü degil **yıḳsa** ḳal‘eyi burcu
   Bargut verebilen bir er ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 31). [yıḳsa, -sa]
2. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
   Zamāndır ey felek yaḳ **yıḳ** dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [yıḳ,]

yıl: Sene.

1. Çıḳıp bir ehl-i dil mühmelle yazdı şöyle tārīḫin
   Biñ üçyüz ḳırḳ üçüncü **yılda** Fāyıḳ geldi dünyāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 2, Mısra 8). [yılda, -da]

yıldız: Geceleri gökte, kimileri parlakça, kimileri de donuk bir ışık noktası gibi görünen cisimlere verilen ad.

1. Ay seni ben gökyüzünün en güzeli ṭanırım
   Saña beñzer görmüyorum şu **yıldızlar** içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 2). [yıldızlar, -lar]
2. Yek-tā-yı cihānsın güzelim ḳızlar içinde
   Sensin meh-i tābende o **yıldızlar** içinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 8). [yıldızlar, -lar]

3. Biñ mihr-i münir biñ meh-i tābāna bedelsin
Yıldızların al şu'lelerinden de güzelsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 4, Mısra 6). [yıldızların, -lar, -ın]
4. Bir bayraḳ yaptılar rengi ḳırmızı
Naḳş ettiler beyāż ayla **yıldızı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 22). [yıldızı, -ı]

yine: Bir kez daha; gene, gine.

1. Var mı benim gibi 'āşıḳ bir şā'ir
Olsa bile **yine** nadirdir nadir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 18). [yine,]
2. Bahar geldi **yine** açıldı yer yer
Leṭafet baġınıñ ġonca gülleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 1). [yine,]
3. Âṣaf ṭabîatin **yine** bir dest-ḫûşidir
Olmuş hediyye bu ġazel-i bihterîn saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 2, Mısra 11). [yine,]
4. Râm etti gönlümü **yine** bir şûḫ-ı dilfirîb
Ẓanneylerim girer yed-i teshîre an-ḳarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 1). [yine,]
5. Geçsen daḫi Āṣaf ne ḳadar semt-i sükūta
Bir dem **yine** pür-nükte süḫandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 18). [yine,]
6. Geçsen de **yine** tā'ib olup ẕevḳ u ṣafā'dan
Dilberle mey-i tevbe-şikenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 5). [yine,]
7. Dūr eyleme ḫāṭırdan amān şāhım efendim
Birlikte bu aḳşam **yine** mey nūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 12). [yine,]
8. Birlikte bu aḳşam **yine** mey nūş edelim gel
Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım cūş edelim gel (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 19, Mısra 1). [yine,]
9. **Yine** Āṣaf gibi sevdā'-yı zülf-i yārdan geçmem
Eger dest-i ḳażāda çāk çāk olsa girībānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 13). [yine,]
10. Yaralar açtı dile bezm-i maḥabbette o şūḫ
Edip āmāc beni ḫançer-i müjgāna **yine** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 10). [yine,]
11. Bülbül-i şīfteye bū-yı vefā' mı maḳṣad
Ne sebep ey gül-i ter çāk-i girībāna **yine** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 8). [yine,]
12. Beni geh luṭf ile dilşād gehī zār eyler
Şimdi ḳaṣd etmededir ġamzeleri cāna **yine** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 6). [yine,]
13. Ḥayf mürġ-i dil-i 'uşşāḳı şikār etmek için
Oldu zülf-i siyehi dām beni dāne **yine** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 4). [yine,]
14. Oldu dil şem'-i ruḫ-ı tābına pervāne **yine**
Vāh kim düştü gönül āteş-i sūzāna yine (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 2). [yine,]
15. Oldu dil şem'-i ruḫ-ı tābına pervāne yine
Vāh kim düştü gönül āteş-i sūzāna **yine** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 32, Mısra 1). [yine,]
16. **Yine** bir nev-ġazel naẓm eyledin ṭarz-ı ḳadīm üzre
Nihāyet vermedin gitti ey Āṣaf eski üslūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 9). [yine,]
17. Görmek hevesi yāri dil-i zārıma düştü
Bir emr-i muḥāldır **yine** efkārıma düştü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 40, Mısra 2). [yine,]
18. Bir şeb **yine** pür-neşve-i envār-ı maḥabbet
Bu hāle-i āġūşa o meh-pāre düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 7). [yine,]
19. Bugünden seyr eder ehl-i başīret sırr-ı ferdāyı
Ẓevāhir **yine** çeşm-i ẓāhir ile i'tibār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 16). [yine,]
20. Ademden ẓāhir olmuş ḳudretiyle 'ālem-i hestī

Şu ḫāk-i pākden olmuş **yine** nev‘-i beşer peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 8). [yine,]

21. Meydāna ḳonup cism-i laṭīfi ḳapışılmış
Düşmüş **yine** bir bezm-i sitemkāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 26). [yine,]

22. Şevḳ-ı ruḫ-ı Şīrīnle uyup Ḳays-ı ḫayāle
Düştü **yine** ṣaḥrā’lara kuhsāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 14). [yine,]

23. Yek-tā-yı cihāndır **yine** ḫoş-būlar içinde
Maġbūṭ olalı nāfe-i Tātāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 5). [yine,]

24. Enmūzec-i ḥüsn olmaya ezhāra künīfe
Çıḳtı **yine** seyrāna çemenzāra künīfe (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 4, Mısra 2). [yine,]

25. **Yine** bir ġāyete ermez ne ḳadar eylese de
Kilk-i erbāb-ı hüner medḥ ü senā-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 55). [yine,]

26. Füsḥati lā-yetenāhī **yine** māl-ā-māldır
Nūr-ı ecrām-ı fażā’ille feżā’-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 13). [yine,]

27. Vefā’sızdır demiş inṣāfsız ḳalbi ḫilāfında
Yine saġ olsun ol meh-pāre-i vicdān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 36). [yine,]

28. **Yine** ḥāl-i rical müşkil olur rūz-ı ḳıyāmette
Eger ‘aṣrīleşirse nāz edip ḥūrān cennette (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 2, Mısra 1). [yine,]

29. Taḥammül etse de göñlüm firāḳa her ne ḳadar
Yine tebaḫḫur eder de civār-ı yāra gider (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 14). [yine,]

30. Ne ḳadar olsa muḫālif **yine** Ḳur’āna açıl
Açıl ey nazlı güzel ‘āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 35). [yine,]

31. Naṣıl bir kimsedir kim nīki bedden eylemezken farḳ
Dem uryor baḳ **yine** ehl-i dilāna ḳarşı ol aḥmaḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 92). [yine,]

32. Ḳabūl etmez inād eyler **yine** cühhāli ta‘līmi
Müdevver tepsi üzre hendese fenn ile taḳsīmi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 13). [yine,]

33. Ne de bir kimseden bir kimseye şekvā için gittim
O şāhıñ devr-i cevrinde **yine** son ḥālete yettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 18). [yine,]

34. Sen **yine** bir nev-niyāz ‘āşıḳ mı peydā eyledin
Kūyuña yer yer dökülmüş āb-ı rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 19). [yine,]

35. Dünyāya her gelen **yine** terk-i cihān eder
Dest-i ecelden olmadı bir kimseye rehā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 1). [yine,]

yiren-: Yermek, zemmetmek, kötülemek, kötümsemek, beğenmemek, hor görmek, çekiştirmek, kötü görmek.

1. Ol şā‘ir-i nüktedāna yuf kim
Dīvānı bu şi‘r ile **yirenmez** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 10). [yirenmez, -mez]

yoḳ: Olmayan, bulunmayan şey.

1. Bir gün olur baña acır mı bilmem
Yoḳ bu gidiş böyle ḳalır mı bilmem (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 12). [yoḳ,]

2. Ġam iliniñ ucu **yoḳ** diyārına
Ḳayd-ı ḥayāt ile sulṭāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 27). [yoḳ,]

3. ʿAlem dikmiş elem kuhisarına
Hiç ḥad **yoḳtur** cünd-i āḫ u zārına (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 26). [yoḳtur, -tur]

4. Nedir lebleriniñ o reng-i alı
Hele ay yüzüñüñ **yoḳtur** emṡali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 22). [yoḳtur, -tur]

5. Şimdi **yoḳtur** evde burġul bir aşlıḳ

Çañaḳ çömlek ṣaḥan fener ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 19). [yoḳtur, -tur]

6. Milletin ḥālini düşünen **yoḳtur**
Merḥamet ilinde dilber ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 1). [yoḳtur, -tur]

7. Ḫaste-i ʻaşḳıñ olan üftādene vuṣlat gibi
Ey ṭabīb-i derd-i hicrān **yoḳ** mu dermānın seniñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 13, Mısra 4). [yoḳ,]

8. Arż-ı dīdār eyle ey meh āṣıḳa kim bu ḳadar
Çekmeye derd-i firāḳı **yoḳ** mecāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 8). [yoḳ,]

9. Yanmadan bir başḳa ḥāli **yoḳ** belā'lı göñlümüñ
Dem-be-dem müzdād olur ḥüzn ü melāli göñlümüñ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 14, Mısra 1). [yoḳ,]

10. Doġmaz mı mihr-i vuṣlatı āyā o meh-veşiñ
Yoḳ mu ṣabāḥı bu şeb-i yeldā-yı firḳatin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 8). [yoḳ,]

11. Şifā'-āver kelāmın bulmadım dürc-i dehānında
Marīż-i ʻaşḳı bilmem yoḳsa fikrin **yoḳ** mu tīmāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 4). [yoḳ,]

12. Teraḥḥum eylemezsin sevdiğim ʻuṣṣāḳ-ı nā-çāra
Hemān āzār edersin **yoḳ** mudur pāyān āzāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 2). [yoḳ,]

13. **Yoḳ** zülf-i siyeh-fāmına sevdā'-yı teşebbüh
Ne sünbül-i ḫoş-būda ne de müşg-i Ḫutende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 11). [yoḳ,]

14. Onuñ kim pend-i kāmil ṭutmasın yer gūş-ı hūşunda
Beḳā'-yı mesʻadet ümmīdi **yoḳ** cūş u ḫurūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 2). [yoḳ,]

15. Dolaştım ḫān-ḳāh-ı ʻālemi baştan başa Āṣaf
Ne dersin kisve-i iḫlāṣı **yoḳtur** ḫırḳa-pūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 10). [yoḳtur, -tur]

16. Esāsı olmayan bir ḳalʻe olsa üstüvār olmaz
Yoḳ olsa bir binānıñ altı elbet üstü var olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 2). [yoḳ,]

17. Baḫşiş-i ʻilm ü kemālātine ġāyet **yoḳtur**
Öyle mebẕūl ü firāvān ʻaṭā'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 35). [yoḳtur, -tur]

18. Şāh-ı ḫūbānın müşābih zülf-i ʻanber-būsuna
Bir müselsel nūrdur **yoḳtur** nihāyet daġlara (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 8, Mısra 16). [yoḳtur, -tur]

19. Dün bir emriñ baña ʻizzetle şeref verdi faḳaṭ
N'eyleyim bezminize gitmeye **yoḳ** maḳderetim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 10, Mısra 2). [yoḳ,]

20. Başḳa bir çāreye **yoḳ** idi mecāl
Ne ʻaceb sevḳ-ı ṭabīat fi'l-hāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 33). [yoḳ,]

21. Faż̇l u ʻirfānına **yoḳtur** pāyān
Ġayr-i ḳādir onu tavṣīfe zebān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 3). [yoḳtur, -tur]

22. **Yoḳtur** buña gerçi iḳtidārım
Arzūma faḳaṭ zebūn u zārım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 13). [yoḳtur, -tur]

23. Taṭvīl-i kelāma vaḳt **yoḳtur**
Gerçi diyecek süḫan da çoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 25). [yoḳtur, -tur]

24. Başḳa **yoḳtur** ḳaşıḳ çatal silecek
Önlük ile silerse kim bilecek (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 19). [yoḳtur, -tur]

25. Edip esbāb-ı ḳaṭʻ-ı ülfeti hiç **yoḳ** iken peydā
Rüsūm-ı bī-vefā'yı etse de her ḥāl ile īmā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 17). [yoḳ,]

26. Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra hīç ermiyor ḫayāl
Şerḥ-i sürūra n'eyleyeyim **yoḳtur** iḥtimāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 2, Mısra 28). [yoḳtur,

-tur]

27. **Yoḳ** sen gibi bir vech-i ḥasen zīr-i felekte
Ne ins ü melekte (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müstezad 1, Mısra 13). [yoḳ,]

28. Uṣūlī işleri tā ortadan aldırmalar **yoḳtur**
Mürā'āt-i edeb var bī-usul daldırmalar yoḳtur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 38). [yoḳtur, -tur]

29. Uṣūlī işleri tā ortadan aldırmalar yoḳtur
Mürā'āt-i edeb var bī-usul daldırmalar **yoḳtur** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 37). [yoḳtur, -tur]

30. Ṣoġutmaḳ iḫtiyārı hem temizlik ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat var
Dü-pençe ile ḳat ḳat eyleyip ḳaldırmalar **yoḳtur** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 36). [yoḳtur, -tur]

31. Ḳapışma cebhe-i yaġmā gibi ṣaldırmalar **yoḳtur**
Yenir āheste āheste uṣūlünde nezāket var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 39). [yoḳtur, -tur]

32. Nihāyet **yoḳ** mu ẓālim bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [yoḳ,]

33. O ḳızılcık leblere bir kimseniñ **yoḳtur** sözü
Sūḳ-ı Meydānı temāşā etmiş o 'aṣrī ḳızı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 43). [yoḳtur, -tur]

34. İ'tibār etsin şü'ūnāt-i zamānı seyr eden
Yoḳtur isti'dād-ı fıṭrat bir dehā' göstermeye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 20). [yoḳtur, -tur]

35. Diger sulṭānımız **yoḳtur** nihāyet böyle fikr ettim
Ki şekvā eyleyim ol şāh-ı ḥüsn ü āna destinden (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 19). [yoḳtur, -tur]

36. Eylesem mi bir cesāret gösterip vaṣlın ṭaleb
Yoḳ demezmiş naḳd-i cāna būsesin ol ġonca-leb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 24). [yoḳ,]

37. Hevā-yı nefse uymaḳ oldu kārım evvel ü āḫir
Sezā-yı şān-ı vaḥdet bir 'amel **yoḳ** bende Allah bir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 24). [yoḳ,]

38. Bildi bu 'ālem-i miḥnette vefā' yoḳtur **yoḳ**
İlticā' eyledi elṭāf-ı der-i Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 1). [yoḳ,]

39. Bildi bu 'ālem-i miḥnette vefā' **yoḳtur** yoḳ
İlticā' eyledi elṭāf-ı der-i Mevlāya (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 8, Mısra 1). [yoḳtur, -tur]

40. Ṭab'ı hele nümüne-i ḫulḳ-ı ḥasen idi
Vechinde **yoḳtu** hīç eṣer-i cünbüş-i riyā' (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 18, Mısra 10). [yoḳtu, -tu]

41. Şeker **yoḳken** evde bir içim çaylıḳ
Mektep taḳsiṭ ister bekçiler aylıḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 45). [yoḳken, -ken]

42. Nice ettim tecessüs bulmadım bir hem-dem el-ḥāṣıl
Bu dehr-i bī-vefā'da bir vefā'dār āşinā **yoḳmuş** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 4, Mısra 2). [yoḳmuş, -muş]

yoḳsa: Bir düşüncenin, davranışın veya tutumun ters durumunu ya da görüşünü ifade eden söz, ve illa, yahut, ya da.

1. Seni sevdiğimden bī-ḫaber miydin
Yoḳsa benim gibi pür-keder miydin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 10). [yoḳsa,]

2. Turunç mu memeleri bilmem ki **yoḳsa** nar mı

Birini ister isem ‘aceb baña ṣunar mı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 11). [yoḳsa,]

3. Şifā’-āver kelāmın bulmadım dürc-i dehānında
Marīż-i ‘aşḳı bilmem **yoḳsa** fikrin yoḳ mu tīmāra (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 33, Mısra 4). [yoḳsa,]

4. Göñül bir dā’imī hicrāna rāżı olmuyor **yoḳsa**
Yoluña cān verip ölmek benimçün bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 1). [yoḳsa,]

5. **Yoḳsa** cānı mı da alır mı bilmem
Usumu başımdan alan gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 13). [yoḳsa,]

6. Bir ẕevḳ-ı selim ḫaṣṣasıdır **yoḳsa** ey Āṣaf
Ebkār-i nüket sīne-i eş‘āra düşer mi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 43, Mısra 11). [yoḳsa,]

7. **Yoḳsa** ṣahbā’-yı sükūttan mı ‘aceb mey nūşsun
Ey Nedīm ey bülbül-i şeydā niçin ḫāmūşsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 23). [yoḳsa,]

8. Cā-yı ārām u sükūndur ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan
Yoḳsa kendi ḫānesi her şaḫṣa bir dārü'l-ḥazen (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 8). [yoḳsa,]

yol: Uğruna,uğrunda, amaç, maksat.

1. Dökeli varımı cānla beraber
Yoluña ṣaçarak yoḳ etmek diler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 22). [yoluña, -u, -ñ, -a]

2. Beni şād eyledin va‘d-i viṣāl-i kām-baḫşınla
Fedā’ olsun **yoluñda** ey şeh-i ḫūbān dil ü cānım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 22, Mısra 8). [yoluñda, -uñ, -da]

3. Birḳaç söz edip bu **yolda** te’sīs
Meydān-ı ẓuhūra geldi taḫmīs (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 21). [yolda, -da]

4. Göñül bir dā’imī hicrāna rāżı olmuyor yoḳsa
Yoluñda cān verip ölmek benimçün bir sa‘ādettir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 5, Mısra 2). [yoluñda, -uñ, -da]

5. Evvelā bir pīr-i dāniş-mende eyle intisāb
Mürşid-i küldür bu **yolda** zāde-i ‘Abdülvaḥāb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 4, Mısra 8). [yolda, -da]

6. Seḫāya mübtelāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün
Bu **yolda** bī-bahāyız ḫalḳ gelsin cūdumuz görsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 78). [yolda, -da]

yol: Karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılan uzaklık, tarik.

1. Ḳuzuları fenā **yola** ṣaptırmaz
Öyle ziyān veren şeyi yaptırmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 25). [yola, -a]

2. **Yolun** uġrarsa Daġlızādeye pek çoḳ selām eyle
Kenār-ı ḥavżda olmuş mudur mihmān ne ‘ālemde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 7, Mısra 23). [yolun, -un]

3. Yelerim ḫāne-i vaṣla mütelāşī bī-hūş
Ḳapıya **yol** bulamazsam koşarım pencereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 6). [yol,]

4. Geçerek daġdaġasından bu ṣırāṭ-ı ‘ömrüñ
Gülşen-i ‘Adne Cemīl Beg Berekāt **yol** buldu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 25, Mısra 4). [yol,]

5. Āvārelikleriñ saña yetmez mi Āṣafā
Deşt-i cünūnadır **yolu** ‘aşḳ u maḥabbetin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 18, Mısra 14). [yolu, -u]

6. Taṣdī‘den ictināb edildi

Bu ḳıṣṣa **yolu** ṭutup gidildi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 28). [yolu, -u]

7. Başımı aġrıya şalan gözlerin
Sevgi **yollarında** ḳavuşmaḳ saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 16). [yollarında, -lar, -ı, -(n)da]

yoldur-: Yolmak, koparmak.

1. Ne çāre sünbülistānında Āṣaf düşmedi fırṣat
Ele girse ne onlar **yoldururdum** ben ona Re'fet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 24). [yoldururdum, -ur, -dum]

yorġan: Yorgan.

1. Ṣanki verdi bütün kilimi çulu
Döşek **yorġan** bitti minder ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 12). [yorġan,]

yorul-: Sarf ettiği çaba sonucu yorgunluk duymak, yorgun duruma gelmek. Yorulmak.

1. İki üç ḳahveḫāne olduḳça
Muntaẓam ḫoş güzel **yoruldukça** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 4). [yoruldukça, -dukça]

yoyo: Bir dingil ile birleştirilmiş iki diskten ve dingil etrafına sarılan ipten oluşan bir oyuncak.

1. Bir yanda duryor **yoyosu**
Bir yanda reng reng mantosu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 21). [yoyosu, -su]

yüce: Nicelik, nitelik, erdem vb. bakımlardan en üstün olan.

1. **Yüce** önder Ġāzi Muṣṭafa Kemal
Emrine baş eğdi on yedi ḳıral (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 5). [yüce,]

yuf: Kınama anlamındaki "yuh".

1. Ol şā'ir-i nüktedāna **yuf** kim
Dīvānı bu şi'r ile yirenmez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 2, Mısra 9). [yuf,]

yüksel-: Normal kabul edilen seviyenin üzerine çıkmak; kurulup gelişmek.

1. Doġu cihetinden **yükselen** bu ses
Ġarb ufḳunda durdu aldı bir nefes (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 11, Mısra 9). [yükselen, -en]

yumul: Yumulmak, kapanmak.

1. İçim özler durur ṭatlı bakışı
Hergiz **yumulmasın** amān gözlerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 2). [yumulmasın, -ma, -sın]

yürek: Gönül, kalp, dil.

1. Gülüp oynaşalım candan meleğim
Sevip ḳaynaşalım doysun **yüreğim** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 6). [yüreğim, -(i)m]

yürü-: Haydi, devam et.

1. Desinler bir perī-peyker için terk-i ḥayāt etmiş
Yürü Āṣaf ṭarīḳ-ı 'aşḳta ibḳā'-yı nām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 10). [yürü,]

yuva: Yuva, kuş yuvası.

1. Dudaḳ vişne şurubu aġız bülbül **yuvası**
   Çeñesi şeker börek ḳollar ḳabaḳ dolması (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 5). [yuvası, -sı]

yüz: Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız, ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre.

1. Nedir lebleriniñ o reng-i alı
   Hele ay **yüzüñüñ** yoḳtur emṣali (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 7, Mısra 22). [yüzüñüñ, -ü, -ñ, -üñ]
2. Gözler badem şekeri burun muz murabbası
   Ḳulaḳlar kakülheva **yüzler** irmik ḥelvāsı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 14, Mısra 4). [yüzler, -ler]
3. Görsen **yüzüñ** ol dilberin
   Titrer vücūdun her yerin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 13). [yüzüñ, -üñ]
4. **Yüzüñüñ** zīneti olmuşsa da ḫālī n'idelim
   Rü'yet el vermez ise sāde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 33). [yüzüñüñ, -ü, -ñ, -üñ]
5. Bu ne ḥāl ki bir ān gülmedi **yüzüm**
   Cihāna geleli giryāndır göñül (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 3). [yüzüm, -üm]
6. Güzel **yüze** ay gibidir derler ḳızlar içinde
   Bu beñzetiş yerindedir pek güzeldir ṣanırım (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 13, Mısra 3). [yüze, -e]
7. Gül **yüzüñ** sünbül-i gīsūsını ḳoḳlatmaz o şūḫ
   Günde biñ kerre çekilse o raḳib cendereye (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 9, Mısra 7). [yüzüñ, -üñ]
8. **Yüzüñde** her güzellik rū-nümādır
   Seniñle dil ezelden āşinādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 1, Mısra 27). [yüzüñde, -üñ, -de]
9. Ḳaldırılsın dilerim şevḳ ile **yüzden** peçeler
   Birbirinden güzeli çirkini 'ālem seçeler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 19). [yüzden, -den]
10. **Yüzüñü** aç görelim biz ne imiş ḥüsn ü cemāl
    İntiẓār ile gelip geçti nice rūz u leyāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 25). [yüzüñü, -üñ, -ü]
11. Sürmelerle simsiyāh etmiş o mestāne gözü
    Pudralarla ḳaplayıp da süt beyāż etmiş **yüzü** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 42). [yüzü,-ü]
12. Ḳalmadı kimsede bu şevḳ ile hiç ṣabra mecāl
    Gel gel ey lebleri bal **yüzleri** al ḳaşı hilāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 28). [yüzleri, -ler, -i]
13. Maḥabbet baġınıñ her jālesinden
    Yüzlerinde vardır ter tāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 12). [yüzlerinde, -ler, -i, -n, -de]
14. Al **yüzüñden** peçeyi sīneden at pīreheni
    Enseden tā çoraba aç hele nermīn bedeni (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 7). [yüzüñden,]

yüz: Doksan dokuzdan sonra, yüz birden önce gelen sayının adı,100.

1. Dokuz **yüz** otuz beşinci sālın
   Kim maṣdarı oldu bu maḳālın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 35). [yüz,]
2. Beline bağlı eski bir önlük
   Yaġı üstünde belki **yüz** günlük (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 18). [yüz,]

yüz: Bir yapı, yer veya şeyin dışarıya bakan taraflarından her biri, cephe.

1. Ḳara **yüzlü** ḳapaḳlı iki ḳazan
Derdi ḥāl ile haydi para ḳazan (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 37). [yüzlü, -lü]
2. Dopdolu ḳaldığı için her gāh
Ḳazanın **yüzleri** müdām siyāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 5, Mısra 40). [yüzleri, -ler, -i]

yüzden: Sebep.
1. Pay olacaḳ diyor gözlerin baña
Ne mutludur baña bu **yüzden** yaña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 4, Mısra 18). [yüzden,]

ẓafer: Galibiyet.
1. ʻAṣrīlik de başa bir belā oldu
Maṣraf düşmānına **ẓafer** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 44). [ẓafer,]

zāġ: Karga.
1. Ṣaḳın bed'-aṣlı taʻlīm ile ümmīd-i vefā' etme
Hezārān **zāġlar** taʻlīm olunsa bir hezār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 4). [zāġlar, -lar]

zāhir: Görünen, âşikâr, açık.
1. Görüp müstaġraḳ-ı nūr-ı leṭāfet sāʻid-i yāri
Cenāḥ-ı ʻişveden **ẓāhir** Yed-i Beyżāya benzettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 23, Mısra 8). [ẓāhir,]
2. Günāhım ḥadden efzūndur belā'-yı maʻṣiyet vāfir
ʻİbādet meyli nā-bud ḫāhiş-i ʻişyān ise **ẓāhir** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 22). [ẓāhir,]
3. Hemān her gördüğüñ ṣāḥib-yesārı ehl-i cevr ṣanma
Bu **ẓāhirdir** ki her bir naḫl-i sebzīn meyvedār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 12). [ẓāhirdir, -dir]

zaḥmet: Sıkıntı, eziyet, güçlük, zorluk.
1. Añlar niḳāṭ-i şiʻrimi her nüktedān olan
Fehminde Āṣafā onu hiç **zaḥmet** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 16). [zaḥmet,]

zalām: Zulmet, karanlık.
1. Bize ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād idi vaḥdet
Göñülden gözden aldı ol **ẓalāmı** nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 8). [ẓalāmı, -ı]

ẓālim: Zulüm edici. || Sevgili.
1. Seḥāyı beẕl ü isrāf ile tefsīr eyliyor **ẓālim**
Ḳalır kendüye elbette cihānda levmet-i lā'im (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 47). [ẓālim,]
2. Nihāyet yoḳ mu **ẓālim** bu elem-efzā olan ṭavra
Gelir bu gerdiş-i devrān ile elbette bir devre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 4, Mısra 27). [ẓālim,]
.3. Ne siḥr ettin de aldattın beni sen verdiğin vaʻde
Dil-i āsūde-ḥāli āh **ẓālim** derd-mend ettin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 16, Mısra 4). [ẓālim,]

zamān: Bu sürenin belirli bir parçası; vakit.
1. Fırṣat düşkünleri bir **zamān** batsın

Bir zamān geceyi gündüze ḳatsın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 26). [zamān,]

2. Fırṣat düşkünleri bir **zamān** batsın
Bir zamān geceyi gündüze ḳatsın (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 25). [zamān,]

3. Çoḳ **zamān** dolaştım secdegāhını
Şimdi de dönyorum meyḫāneleri (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 15). [zamān,]

4. Bir **zamānlar** ‘aşḳtan baḥsler ḳonuştu
Bir zamānlar cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 22). [zamānlar, -lar]

5. Bir zamānlar ‘aşḳtan baḥsler ḳonuştu
Bir **zamānlar** cānla ṭutup vuruştu (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 5, Mısra 21). [zamānlar, -lar]

6. Cihānıñ ḥālini mürşidim baña
Anlattığı **zamān** miḥnettir dedi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 9, Mısra 2). [zamān,]

7. Bir **zamān** oldu ki bu ḳoca millet
Elmās incilerle bulmuştu zīnet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 5). [zamān,]

8. Bir **zamānlar** ṣervet ṭaştı döküldü
Şimdi de paradan eṣer ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 23). [zamānlar, -lar]

9. Bir **zamân** zehr-âb-ı hicrân ile dil-ḫaste idin
Şimdi bûs-i la‘l-i yâr artıḳ devâ olsun saña (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 1, Mısra 7). [zamân,]

10. Rāz-ı ‘aşḳın ḥırz-ı cān ettim göñülde bir **zamān**
Çāki-i sīnemle ol esrār maḥrem ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 41, Mısra 3). [zamān,]

11. Ḫaṭay olmuştu ḥayfā bir **zamān** mehcūr-ı istiḳlāl
Bugün ufḳunda lākin cilve-gerdir nūr-ı istiḳlāl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 11, Mısra 1). [zamān,]

12. Ne **zamān** terk edeceksin meyi maḥbūbları
Başına çöktü herem vaḳt-i şebābet geçti (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müfret 12, Mısra 1). [zamān,]

13. Odur **zamān** geçiren baḫtiyār ḥālinde
Velev ki geçse de ‘ömrü nizār ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 3). [zamān,]

14. Dem-ā-dem mürġler naġme-serā ‘ālem bahār olsun
Aġaçlar her **zamān** üşkūfedar pür-berg ü bār olsun (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 2, Mısra 2). [zamān,]

15. Gittim reh-i nā-refteye ‘aṭf-ı naẓar ettim
Ben mülk-i ‘aḳıldan o **zamān** kim güẓer ettim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 18). [zamān,]

16. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret zamānı ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [zamān,]

17. Buña ṣūrette insān sīretā ḥayvān demek elyaḳ
Zamān fetret **zamānı** ḫalḳ cümle cehle müstaġraḳ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 94). [zamānı, -ı]

18. Bir **zamānlar** bezm-i ‘işrette sebūlar var idi
Nāzenīn-endām ü dil-keş māh-rūlar var idi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 7, Mısra 1). [zamānlar, -lar]

19. Sofra-i cūd-ı kemālātiyle ‘ālem müstefīd
Her **zamān** ehl-i su’āle luṭfın etmiş rāyegān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 21, Mısra 4). [zamān,]

20. Ehl-i dāniş teng-nā-yı ġamda durmaz bir **zamān**
Şüphesiz füṣḥat-serā-yı ‘izzeti eyler ma‘ān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 25). [zamān,]

21. Nezd-i erbāb-ı naẓarda her **zamān** ḥürmetlenir
‘Āḳil ü ‘ārif olan cevher gibi ḳıymetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 3). [zamān,]

22. Zamān gelir ki eder kendi kendini iẓhār

Ederse çoḳ mu dü-çeşmim miṣāl-i ebr-i bahār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 7). [zamān,]

23. Şüphesiz şi‘r-āşināyān-ı **zamān** bu naẓmımı
Her zamān vird-i zebān eylerler ezberler gibi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 39, Mısra 8). [zamān,]

24. Vaṭandan yārdan aḥbābdan mehcūr u bī-kestir
Zamāndır ey felek yaḳ yıḳ dili cevri tamām eyle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 34, Mısra 6). [zamāndır, -dır]

25. Bir gün gelir ki yād eder āḫ eyler aġlarım
Biñ bir taḥassür ile şu geçmiş **zamānımı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 4, Mısra 4). [zamānımı, -ım, -ı]

zanbaḳ: Maaruf çiçek, zambak.

1. Baġ bahçeler olmuş feyże müstaġraḳ
Ṭop ṭop açmış nergis ortanca **zanbaḳ** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 8, Mısra 10). [zanbaḳ,]

zannet-: Sanmak.

1. Ḳıvraḳ olur hem loş olur
Ẓannetme lākin boş olur (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 18). [ẓannetme, -me]

2. Viṣâlinçün fedâ’-yı câna her dem ḥâżırım ey yâr
Baña **ẓannetme** ḫavf-ı ġamze-i cellâd mâni‘dir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 7, Mısra 10). [ẓannetme, -me]

3. Eylemiş maḥkūm-ı emri mihr ü māh-ı enveri
Ẓannedersin kim zemīn ü āsumān fermānberi (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 8, Mısra 18). [ẓannedersin, -sin]

4. ‘Aceb farḳ etmiyorlar ba‘zı nādān beyż u sevdā’yı
Bir elmas-pāre **ẓannetmek** gibidir seng-i ḫārāyı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 62). [ẓannetmek, -mek]

5. Râm etti gönlümü yine bir ṣûḫ-ı dilfirîb
Ẓanneylerim girer yed-i teshîre an-ḳarîb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 3, Mısra 2). [ẓanneylerim, -r, -im]

zār: Ağlayan, inleyen.

1. Belā’-yı firḳat ile ḳaṭre ḳaṭre eşk-nisār
Bıraḳtı gitti beni yār **zār** ḥālinde (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Muhammes 1, Mısra 10). [zār,]

zarāfet: İncelik, güzellik.

1. Sende bu ḥüsn-i mübeccel bu **ẓarāfet** var iken
Kim görürse seni Allāh demez mi güzelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 7, Mısra 3). [ẓarāfet,]

żarar: Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç, dokunca, ziyan, mazarrat.

1. Bize bu ellerden sefer göründü
Ḫalḳa yapılmadık **żarar** ḳalmadı (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 28). [żarar,]

zaruret: Mecbûriyet, zorunluluk.

1. Her ṭaraftan ḫalḳı **żaruret** almış
Vaṭan yavruların derdlere ṣalmış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 9). [żaruret,]

2. **Żarūretten** ḫalḳın himi söküldü
Zavallı milletin beli büküldü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 21). [żarūretten, -ten]
3. Güşe-i maḥviyyet içre i‘tilā göstermeye
Hīç inanma kim **żarūretten** ederse iştikā’ (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 26). [żarūretten, -ten]
4. Ḫalḳ içinde olan **żarūretleri**
Berṭaraf edecek fermān öğünsün (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 15). [żarūretleri, -ler, -i]

zāt: Kendi, bizzat kendi.
1. Ben **ẕātına** olmuşum du‘ā’hān
Kim ẕātına ḫāṣ emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 33). [ẕātına, -ı, -n, -a]
2. Ben ẕātına olmuşum du‘ā’hān
Kim **ẕātına** ḫāṣ emr ü fermān (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 34). [ẕātına, -ı, -n, -a]

zavallı: Çaresiz, acınacak halde.
1. Żarūretten ḫalḳın himi söküldü
Zavallı milletin beli büküldü (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 22). [zavallı,]

zebān: Dil.
1. Faẓl u ‘irfānına yoḳtur pāyān
Ġayr-i ḳādir onu tavṣīfe **zebān** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 4). [zebān,]

ẕekā’: İnsandaki düşünme, gerçekleri algılama, akıl yürütme, yargılayıp sonuç çıkarma yeteneği, anlama gücü, zihin keskinliği, anlak, zeyreklik.
1. ‘Aḳl-ı selīm māni‘-i fi‘l-i saḳīmdir
Nīk ü bedin miyānını tefrīḳ eder **ẕekā’** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 4). [ẕekā’,]
2. Ben bildiğim tezevvüce lāyıḳ olan ḳadın
‘Aḳlı **ẕekā’sı** ‘iffeti lāzımdır evvelā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kıt'a 1, Mısra 2). [ẕekā’sı, -sı]

zemīn: Yer, arz, yerküre.
1. Erişse baḥr-i luṭfundan **zemīne** ḳaṭre-i raḥmet
Ḫafā’yā-yı zemīn-i tīreden eyler neler peydā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 3, Mısra 5). [zemīne, -e]

zencīr: Birbirine geçmiş mâdenî halkalardan meydana gelen bağ.
1. Sūz-ı dile **zencīr** taḥammül edemezken
Bend ettin o āteşgedeyi zülf telinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 3). [zencīr,]

zerrāt: Zerreler.
1. Gör nice **ẕerrat** nice ecrām bünyād eylemiş
Mihr ü māhı ṣanma kim bī-hūde īḳād eylemiş (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 7). [ẕerrat,]

zerre: Zerre, çok küçük.
1. Bin mülk-i dil ü cāndan elbette geçersin
Bir **ẕerre** bile ḫāk-i vaṭandan geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 14). [ẕerre,]

ẕevāhir: Görünen, görünücü, açık, belli, meydanda.

1. Bugünden seyr eder ehl-i başīret sırr-ı ferdāyı
   Ẕevāhir yine çeşm-i ẓāhir ile i‘tibār olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 16). [ẕevāhir,]

ẕevḳ: Eğlence, eğlenti, cünbüş.

1. Şi‘r ismine Āṣaf ne güherler dizeceksin
   Bu ṭab‘-ı selim var iken ol **ẕevḳ** ile sende (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 35, Mısra 14). [ẕevḳ,]
2. Muḳaddemdir ḫumārı **ẕevḳına** meyḫāne-i dehrin
   Ṣafā’-yı ḫāṭır aṣlā bulmadım ben ‘ayş u nūşunda (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 38, Mısra 5). [ẕevḳına, -ı, -n, -a]
3. Ṭab‘ını **ẕevḳ** u şeṭāretten tehī ẓann etme gör
   Teble māl-ā-māldır anbārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 17). [ẕevḳ,]
4. Yer içer oynar güler **ẕevḳ** u ṣafā’dır her işi
   Böyledir her kārda efkārı Ḫünkārzādenin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 10, Mısra 19). [ẕevḳ,]
5. Müslümanzādeler āḫ etmeli hem muġbeçeler
   İsterim ṣubḥa ḳadar **ẕevḳ** ile geçsin geceler (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 22). [ẕevḳ,]

ẕevk-yāb: Lezzet alan, zevk bulan.

1. Bezm-i üns-ā-ünsün eyler **ẕevḳ-yāb** aḥbābı hep
   Ülfetinden Āṣafā memnūn olan bir ben miyim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 24, Mısra 11). [ẕevḳ-yāb]

zībā: Güzel ‖ renkli ‖ yaraşıklı.

1. Āṣafā cevherle yaz tecdīdinin tārīḫini
   Şimdi görsünler ne **zībā** Şeyḫ Muḥammed Cāmi‘i (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 13, Mısra 4). [zībā,]

zihī: Ne iyi, ne güzel!.

1. Buña māni‘ olanda şüphesiz fikr-i ḫabāṣet var
   Zihī taḳsim bu taḳsīm-i dilārāda leṭāfet var (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 3, Mısra 4). [zihī,]

ẕi’lḥicce: Arabî ayların, zilkāde ile muharrem arasında kalan ve onuncu günü kurban bayramı olan on ikincisi.

1. Tam yigirmi yedi gününde idi **Ẕi’lḥiccenin**
   Geldi dünyāya tebessüm-rīz olup ol şīr-ḫār (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 20, Mısra 25). [ẕi’lḥiccenin, -nin]

ẕillet: Hakirlik, alçaklık.

1. Ādeme lāyıḳ degil **ẕillet** maḳāmında ḳalış
   Benliği terk et eger insān olam dersen çalış (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 5, Mısra 23). [ẕillet,]
2. Ṣanma erbāb-ı ḫıred bir yerde kim **ẕilletlenir**
   ‘Ālem-i vaḥdet de olsa feyż alır ‘izzetlenir (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tesdis 1, Mısra 1). [ẕilletlenir, -le, -n, -ir]

zīnet: Süs.

1. Bir zamān oldu ki bu ḳoca millet
   Elmās incilerle bulmuştu **zīnet** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 12, Mısra 6). [zīnet,]
2. Ḫoş-būydur o gül ki diger nükhet istemez
   Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli olan **zīnet** istemez (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 10, Mısra 2). [zīnet,]

3. Niçin bilmem güzeller raġbet eyler câme-i ḫūba
Tecerrüd miṣli **zînet** var mıdır endâm-ı maḥbūba (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 37, Mısra 2). [zînet,]
4. Ne ḳadar **zînet** ü fer buldu naẓar eyle de gör
Şol maṣâbīḥ-i ma'ârifle semâ'-yı mekteb (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 6, Mısra 15). [zînet,]
5. Yüzüñüñ **zîneti** olmuşsa da ḫālī n'idelim
Rü'yet el vermez ise sâde ḫayāli n'idelim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 33). [zîneti, i]

zîrā: Çünkü, onun için ki.

1. Şükrānını her kimse mu'allimlere medyūn
Zîrā ki olur ma'rifet ol sāyede efzūn (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 3, Mısra 2). [zîrā,]

zî-vefâ': Vefalı.

1. Ben seni ey nāz-perver **zî-vefâ'** ṣanmış idim
Pek yazıḳ bī
-gāne çıḳtın āşinā ṣanmış idim (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 27, Mısra 1). [zî-vefâ',]

żiyādār: Parıltılı, ışıltılı.

1. Rāḥat etsin ten-i nāzendesi tā rūz-ı ḳıyām
Nūr-ı raḥmetle **żiyādār** ide ḳabrin ilāh (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 7, Mısra 2). [żiyādār,]

ziyāde: Çok.

1. Gülmedim ben bir gün dār-ı dünyāda
Derdim artmaḳta gün günden **ziyāde** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 6, Mısra 10). [ziyāde,]

ziyān: Zarar.

1. Gören duyan ḫalḳın ıżṭırābını
Ziyān ṣayan mülküñ şu ḫarabını (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Diğer 10, Mısra 18). [ziyān,]

ẓuhūr: Zâhir olmak, meydana çıkmak, belli olmak.

1. Dil-i miḥnetzedeye geldi sürūr
Ḫāmeden etti şu manẓūme **ẓuhūr** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 1, Mısra 48). [ẓuhūr,]

zülf: Güzel yüzün iki cihetinden sarkan saç.

1. Sūz-ı dile zencīr taḥammül edemezken
Bend ettin o āteşgedeyi **zülf** telinle (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 31, Mısra 4). [zülf,]
2. **Zülfü** gibi dağıttı bu şeb bezmi rûzigâr
Gör n'etti n'işledi bize ol fitnekârı gör (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 4, Mısra 7). [zülfü, -ü]
3. Hep perîşân-ḥâl olur **zülfü** gibi üftâdeler
Gülşen-i ḥüsnüñde mâdam sünbül-i ra'nâ biter (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 5, Mısra 3). [zülfü, -ü]
4. Dil **zülfü** semen sīm-bedenden geçemezsin
Ol dürr-i 'Aden dürci dehenden geçemezsin (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Gazel 17, Mısra 1). [zülfü, -ü]
5. Güft ü gūsuyla bu ḫalḳın saña pervā ne açıl
Açıl ey **zülfü** siyeh 'āleme merdāne açıl (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Müseddes 3, Mısra 12). [zülfü, -ü]
6. Perīşānī-i 'uşşāḳa meger kim eylemiş niyyet
Ne **zülfüñ** etti güldeste ne ḳoydu dilde cem'iyyet (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 6, Mısra 22). [zülfüñ, -üñ]
7. Giriftār olmuş āvāre meger bir **zülfi** şeb-tāra

Serīr-i nāzda ḫābīde durmaḳta o meh-pāre (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 9, Mısra 7). [zülfi, -i]

8. **Zülfüyle** diller āşinā
Bir ḥālde ki ḥayret-nümā (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Murabba 1, Mısra 1). [zülfüyle, -ü, -y, -le]

zü'lfeḳār: Hz. Ali'nin ucu çatallı, ortası yivli olan çok meşhur kılıcı.

1. Bu rezimgāh-ı 'ālemde nice seyf ü 'Alī gördük
Ve lākin her 'Alī kerrār her seyf **ẕü'lfeḳār** olmaz (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Kaside 2, Mısra 8). [ẕü'lfeḳār,]

ẓulm: Haksızlık, eziyet, kötülük, fenalık.

1. Bā'iṣ-i ḳaṣd-ı ḥayātı neydi ma'lūm olmadı
Bir yed-i nā-merd ḳıydı **ẓulm** ile ol ḥażrete (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 23, Mısra 2). [ẓulm,]

ẓulmet: Karanlık.

1. Ṣoḥbetleri ol māh-ruḫuñ cāna ġıdā'dır
Ẓulmette ḳalan bezme rūḥu nūr-fezādır (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tahmis 2, Mısra 12). [ẓulmette, -te]

ẓulmetgede: Karanlığın hakim olduğu yer.

1. Bir ḥālde etti ḳalbe te'sīr
Ẓulmetgedeyi çün etti tenvīr (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Mesnevi 2, Mısra 10). [ẓulmetgedeyi, -yi]

züvvārı: Ziyaretçiler.

1. Onu bir fātiḥayla maḳberinde eylesin dilşād
Taḫaṭṭurla o yerlerden gelip geçtikçe **züvvārı** (Yahyazâde Âsaf Divançesi, Tarih 28, Mısra 10). [züvvārı, -ı]

TABLOLAR

Aşağıdaki tabloda eser adı, tipi, eserin sıra numarası, grup tipi ve sayısı verilmiştir.

Eser Adı	Tipi	Eser Sıra Numarası	Grup Tipi	Sayısı
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	1	-	66
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	1	Ayet	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	1	Kalıp İfade	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	1	Dua İfadesi	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	1	-	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	1	Deyim	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	1	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	2	-	11
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	3	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	3	-	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	3	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	4	-	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	4	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	5	-	11
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	5	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	5	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	6	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	6	Deyim	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	6	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	7	-	28
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	7	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	9	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	9	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	10	-	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	10	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	10	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	11	-	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	11	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	13	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	13	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	13	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	14	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	14	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	15	-	11
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	15	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	15	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	12	-	16
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	12	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	12	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	16	-	23
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	16	Kalıp İfade	2

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	16	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	17	-	24
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	17	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	19	-	16
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	19	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	19	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	20	-	16
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	20	Deyim	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	20	Kalıp İfade	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	21	-	15
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	21	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	21	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	22	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	22	-	38
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	22	Deyim	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	23	-	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	23	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	23	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	24	-	18
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	24	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	24	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	25	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	25	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	25	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	26	-	13
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	26	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	27	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	27	-	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	28	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	28	Deyim	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	30	-	16
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	30	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	30	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	31	-	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	31	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	32	Deyim	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	32	-	14
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	32	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	33	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	33	-	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	33	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	34	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	34	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	34	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	35	-	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	35	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	36	-	15
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	36	Deyim	8

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	36	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	37	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	37	-	11
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	37	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	38	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	38	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	38	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	39	-	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	39	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	40	-	14
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	40	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	40	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	41	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	41	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	41	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	42	-	15
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	42	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	42	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	43	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	1	-	62
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	1	Kalıp İfade	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	2	-	25
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	2	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	2	Kalıp İfade	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	3	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	3	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	4	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	4	-	25
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	5	-	23
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	5	Kalıp İfade	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	5	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Murabba	1	-	14
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Murabba	1	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Muhammes	1	-	36
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Muhammes	1	Kalıp İfade	13
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Muhammes	1	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Muhammes	2	-	51
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Muhammes	2	Kalıp İfade	16
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Muhammes	2	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	1	-	38
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	1	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	4	-	60
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	4	Kalıp İfade	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	3	-	95
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	3	Deyim	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	3	Kalıp İfade	28
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	5	-	58
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	5	Kalıp İfade	16

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	5	Deyim	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	6	-	27
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	6	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	6	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	7	-	27
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	7	Deyim	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	7	Kalıp İfade	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	8	-	54
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	8	Kalıp İfade	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	8	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	9	-	53
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	9	Kalıp İfade	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	9	Deyim	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	9	Argo	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	1	-	16
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	1	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	2	Deyim	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	2	-	30
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	2	Kalıp İfade	13
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	3	-	20
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	3	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	3	Kalıp İfade	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	4	-	50
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	4	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müseddes	4	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tesdis	1	-	38
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tesdis	1	Kalıp İfade	13
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tesdis	1	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	1	-	26
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	1	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	1	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	1	Dua İfadesi	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	2	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	2	Deyim	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	2	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	3	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	3	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	4	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	4	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	5	-	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	5	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	7	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	7	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	7	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	6	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	6	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	6	Deyim	2

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	8	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	8	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	9	-	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	10	-	11
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	10	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	11	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	11	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	12	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	12	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	13	-	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	13	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	14	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	14	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	15	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	15	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	16	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	16	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	17	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	19	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	18	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	18	-	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	18	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	20	-	25
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	20	Kalıp İfade	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	20	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	21	-	37
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	21	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	22	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	22	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	23	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	24	-	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	24	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	25	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	25	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	26	-	34
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	26	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	27	-	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	28	-	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	28	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	28	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	29	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	30	-	11
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	30	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	2	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	2	-	19
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	3	-	23
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	3	Deyim	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	4	-	34

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	4	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	5	-	17
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	5	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	6	-	87
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	6	Deyim	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	6	Kalıp İfade	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	7	Deyim	31
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	7	-	38
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	7	Dua İfadesi	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	7	Ayet	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	8	-	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	8	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	9	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	9	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	9	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	10	-	26
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	10	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	10	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	12	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	12	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	11	-	32
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	11	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	11	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	1	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	14	-	14
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	14	Kalıp İfade	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	14	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	15	-	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	15	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	1	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	1	-	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	1	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	2	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	2	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	3	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	4	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	4	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	5	-	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	11	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	11	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	6	-	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	7	-	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	8	-	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	8	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	9	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	9	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	9	Ayet	1

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	1	-	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	2	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	2	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	2	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	3	-	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	3	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	4	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	5	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	6	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	6	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	7	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	8	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	8	-	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	9	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	9	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	11	-	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	11	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	12	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	12	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	13	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	15	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	16	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	17	-	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	16	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	16	Deyim	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	17	-	9
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	17	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	17	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	6	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	6	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	7	Deyim	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	7	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	7	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	8	-	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	9	-	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	9	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	9	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	10	-	6
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	10	Atasözü	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	10	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	10	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	11	-	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	11	Deyim	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	11	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	12	Deyim	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	12	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	12	-	7
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	12	Ayet	1

Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	13	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Diğer	6	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	9	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	14	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	28	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	31	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	35	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	39	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Gazel	43	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	2	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	3	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	4	Kalıp İfade	8
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	7	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kaside	8	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	3	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	5	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	6	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	9	Dua İfadesi	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Kıt'a	11	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Mesnevi	1	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Murabba	1	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	5	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	8	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müfret	14	-	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	1	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tahmis	4	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	8	Kalıp İfade	2
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	9	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	9	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	12	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	14	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	15	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	17	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	21	Kalıp İfade	5
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	22	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	23	Deyim	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	24	Kalıp İfade	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	26	Kalıp İfade	3
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	28	Dua İfadesi	1
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Tarih	30	Kalıp İfade	4
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müstezad	1	-	12
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müstezad	1	Kalıp İfade	10
Yahyazâde Âsaf Divançesi	Müstezad	1	Deyim	2

Eserde toplamda;

2256 tane – (belirtilmeyen)[17]

522 tane Kalıp İfade

331 tane Deyim

12 tane Ayet

8 tane Dua İfadesi

1 tane Argo

1 tane Atasözü bulunmaktadır. Bunların listesi aşağıda verilmiştir**:**

(Belirtilmeyen)

Vuṣlat-ı dildāra	1
āb-ı rūlar	1
ābād eylemiş	1
Āfitāb-ı ārıżın	1
āġāz eylemez	1
Āġūş-ı dil-i merḥametin	1
Āġūş-ı saʿādette	1
Âġûş-ı vaṣla	1
āġūş-ı vaṣla	1
āḫ-ı āteş-bār	1
āḫ-ı dil-suz	1
āḫ-ı seherimden	1
āḫ-ı şerer-bārıma	1
āḫ-ı teeṩsür	1
Āḫ-ı ʿālem-sūzdur	1
Āheng-i feraḥ-nākini	1
âḫ-ı sîne-dûz-ı felek	1
âḫir-i kâr	1
Aḥmed Akyüz	1
aḥsen-i ülfet	1
aḥvāl-i dehre	1

[17] Bu bölümde yer alan tamlamalar herhangi bir başlık altında belirtilmeden işlenmiştir.

aḥvāl-i dehri	1
aḥvāl-i küdūret	1
aḥvāl-i meserrette	1
Akl-ı selim	1
Aḳvām Meclisinde	1
ālām u kederden	1
Ālām-ı cihān	1
ālām-ı hicrāna	1
ālāyiş-i devrāna	1
āmāde Edip	1
ān-ı cevānımı	1
ara var	1
Ārām u sükūn eyleyemem	1
ārām u sükūndan	1
ârâm-ı ḳalb-i zârıma	1
ārıż-ı dildār	1
ārzū-yı dı̱de-i şehlā eyler	1
Arzū-yı dile	1
arż eyle	1
Arż u taḳdı̱mine	1
arż-ı cemāl	1
Arż-ı dı̱dār	1
Arż-ı enẓār-ı cihān	1
Arż-ı ḥüsn eyler	1
arż-ı liḳā	1
arż-ı maḥabbet eyledim	1
Arż-ı ruḫsâr	1
Arż-ı ṣūret eylesin	1
arż-ı vaḳār eylemekle	1
arż-ı vücūd	1
Āşıḳ oldumsa	1

Âşıḳ-ı miḥnet-keşim	1
āşıḳ-ı şeydā	1
āşinā buldum	1
āşinā-yı ḥikmetiz	1
Āsitān-ı dergeh-i mürşidde	1
āsitān-ı yārdan	1
Āsumān-ı ‘ilme	1
āṣār-ı ġubār	1
āṣār-ı melāl	1
Āṣaf-ı dil-ḫaste-veş	1
Āṣaf-ı şādān	1
Āṣaf-ı zār	1
aṣḥāb-ı ḥamiyyet	1
aṣḥāb-ı sa‘ye	1
aṣl-ı re’sü'l-māldır	1
āteş-i āḫım	1
Āteş-i āḫımla	1
āteş-i hicrānın	1
āteş-i sūzāna düştü	1
āteş-i ‘aşḳınla	1
āteş-i ‘aşḳınla	1
āyiṉe-i devrān	1
āyiṉe-i ḳalbinde	1
āyiṉe-i ḳalbinde	1
āyiṉe-i ṭab‘a	1
ayva ḳompostosudur	1
āzād ol	1
āzāde-i āḫım	1
Āzāde-i cefā	1
bā-emr-i ilāhi	1
bā-resm-i edeb	1
bā-resm-i vefākāri	1

bāb-ı ilāḥiye	1
bād-ı ḫazān	1
bād-ı ṣabā	1
bād-ı ṣabā-yı mekteb	1
bāde-ḫār olsun	1
bāde-i ser-şār	1
Bāde-i ‘aşḳ	1
badem şekeri	1
Bāġ-ı dehr	1
bāġ-ı emelden	1
Baḫşiş-i ‘ilm ü kemālātine	1
baḫt-ı ḫufteden	1
baḫt-ı menḥūs	1
baḫt-ı nā-hem-vāre	1
baḫt-ı siyāhım	1
Baḥr-i Aḥmerdir	1
baḥr-i luṭfundan	1
baḥr-i ‘aşḳta	1
Baḥr-i ‘irfānda	1
bālā-maḳām etmeli	1
Bārān-ı belā’	1
bārān-ı raḥmetle	1
Bārıḳ te‘ālā	1
başḳa başḳa	1
başḳa başḳa	1
bāziçegāh-ı żevḳ u şevḳ	1
bā‘iṣ-i faḫr olsa	1
Bā‘iṣ-i faḫr ü mesār oldu	1
bā‘iṣ-i feyż-i fużalā’-yı mekteb	1
Bā‘iṣ-i ḳaṣd-ı ḥayātı	1

bā‘iṣ-i şevḳ u meserret oldu	1
Bedri der-ẕır-i niḳāb olsun	1
Behr-i ḫudā	1
Beḳā’-yı mes‘adet ümmiḍi	1
belā’-yı bād u hevā	1
Belā’-yı firḳat	1
belâ’-yı hecri	1
belâ’-yı hecri	1
belā’-yı ma‘ṣiyet vāfır	1
Belā’-yı ‘aşḳa düştü	1
bend ettin	1
Bend ettin	1
bende-i fermānıdır	1
bende-i ġamdan	1
bende-i ḫāṣ	1
Bende-i ḫāṣındır	1
ber-ḳarār olun	1
ber-ḳarār olun	1
ber-ḳarār olun	1
ber-ḳarār olun	1
ber-ḳarār olun	1
ber-ḳarār olun	1
berāt-ı ‘ayş-ı dest-āvıẕ-i Ġāzıdir	1
berāy-ı ṣıdḳ u vefā’	1
berg ü nevā-yı mekteb	1
Berk-ı elemin	1
beyt-i ġarrādan	1
Beytü’lmā’nın Şelālesinden	1
bezm-i çemende	1
bezm-i dilberde	1

bezm-i maḥabbet	1
Bezm-i maḥabbet	1
bezm-i maḥabbette	1
bezm-i meyde	1
bezm-i nūş-ā-nūş-ı vuṣlat	1
Bezm-i nūş-ā-nūş-ı ‘ālemde	1
bezm-i sitemkāra	1
Bezm-i üns-ā-ünsün eyler	1
bezm-i vuṣlatta	1
bezm-i ẕevḳ u şevḳda	1
Bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādiẕden	1
bezm-i ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı ünsiyyettedir	1
bezm-i ‘ayş ü ‘işrette	1
bezm-i ‘irfāna	1
bezm-i ‘işretin	1
bezm-i ‘işrette	1
beẕl ü isrāf	1
beẕl-i şefḳat Eylesin	1
bi-baḥr-i gumet	1
biẕ-gāne çıḳtın	1
biẕ-hūşiẕ-i meyden	1
biẕ-siẕm ü ser	1
biẕ-zār oldu	1
bihiẕn oldu	1
Bilal Çavuşun	1
binā-yı mekteb	1
bir bir	1
bir bir	1
bir dār-ı ‘ādet	1
bir ṭaḳım	1

bu yüzden	1
bū-yı meveddet	1
bū-yı sa‘ādet	1
bū-yı türābında	1
bū-yı vefā’	1
Bū-yı zülfün	1
Būd u nā-būd-ı cihāndan	1
būd u nā-būdundan	1
bükā’ eylesin	1
bülbül-i şeydā	1
Bülbül-i şi̱fteye	1
Bülbül-i ṭab‘ın	1
bülend ettin	1
bünyād eylemiş	1
Burc-ı ḥüsnüñde	1
būs eyledim	1
bûs-i la‘l-i yâr	1
būse-i cān-baḫşını	1
Cā-yı ārām u sükūndur	1
cā-yı ḥüzn-āver	1
cā-yı penāh	1
cā-yı rāḥat	1
cā-yı selāmet	1
cā-yı ṣafā’dır	1
cā-yı tenhāda	1
Cā-yı ‘izzet	1
çāk-i giri̱bāna	1
Çāki-i si̱nemle	1
cām-ı ġamı	1
cām-ı maḥabbetten	1
cām-ı ṣafā’	1
cām-ı ṣafā’	1

cām-ı ṣafā’	1
Cām-ı ṣāfį	1
cām-ı zehr-āb-ı siyāsetten	1
câme-i beyżā	1
câme-i ḫūba	1
cân ü dilden	1
cânib-i hüşyāra	1
çâre-cū-yı ḥaḳḳ	1
çarḫ-ı kįne-ver	1
Çarḫ-ı ‘irfāna	1
cebhe-i yaġmā	1
Cemāl-i bā-kemāl-i ispire	1
Çemenzār-ı maḥabbet sünbülünden	1
Çemenzār-ı ṣafā’	1
Cemįl Beg	1
cem‘iyyet-i şi‘r ü edebde	1
cem‘iyyet-i rindāna	1
cem‘iyyet-i ‘adlinde	1
Cem‘iyyet-i ‘uşşāḳa	1
cenāb-ı Kibriyā	1
cenāb-ı Kibriyādan	1
cenāb-ı Rabb-i erḥamden	1
Cenāḫ-ı ‘işveden	1
Cennet-i a‘lāda	1
cennet-i a‘lāya	1
cennet-i a‘lāya	1
cennet-i me’vāyı	1
Cennet-i ‘Adni	1
Cennet-i ‘Adni	1
çeşm-i başįretle	1

çeşm-i dünyā	1
çeşm-i efsūnkār	1
Çeşm-i efsūnkārına	1
Çeşm-i efsūnkārının	1
Çeşm-i ġazāl	1
çeşm-i ins ü cān	1
Çeşm-i nem-nākimden	1
çeşm-i pür-nemden	1
çeşm-i terimden	1
çeşm-i ẓāhir	1
Çeşm-i ‘aliḭl	1
çeşm-i ‘ibretle	1
Çeşmān-ı ibtihāc-ı meserretle	1
cevdet-i fikrin	1
cevdet-i Ḫātemle	1
cevher-i ‘irfān	1
cevr ü sitem	1
Cevr-i cān-sūz	1
cevr-i felekten	1
cevr-i felekten	1
cevr-i rūzigār	1
cevv-i semā’da	1
cihān ḥalḳı	1
cihân-ı ḥüsn	1
cihân-ı ḥüsnde	1
cihān-ı nāçiḭz	1
Cihān-ı ẕevḳ u şevḳa	1
Cihān-ı ‘aşḳa	1
cilve-nümā Oldu	1
Çiḭn-i ebrūlarla	1
çirk-āb-ı hümūm	1
cism-i enverle	1

cism-i laṭīfi	1
cism-i laṭīfi	1
cism-i laṭīfi	1
cism-i münevver	1
Cism-i ‘uryān	1
civār-ı yāra	1
cüdā-yı mekteb	1
Cümle-i ‘uşşâḳtan	1
cünd-i āḫ u zārına	1
Cünūn-ı ‘aşḳa	1
cür’et verdi	1
cūş u ḫurūşunda	1
Cūşiş-i deryā-yı ālāmımdan	1
dāġdār-ı ḥasret edip	1
dāḥīl-i a‘ẓamdan	1
daḫīl-i bāb-ı luṭfun olmuşum	1
dâm-ı zülfüne	1
dāniş-mend-i dehriz	1
dār u diyār-ı mü’temen	1
dār-ı dünyāda	1
dār-ı emn	1
dār-ı ḥüzn	1
dār-ı ḥüzn ü mātemden	1
dār-ı inḳılāb	1
dār-ı mesār	1
dār-ı miḥen	1
dār-ı miḥnetimde	1
dār-ı pür-miḥende	1
dār-ı pür-miḥende	1
dār-ı ‘aẕab	1
darb-ı meselsin	1

dārū-yı şifā’	1
da‘vi-i rüchān eder	1
da‘vet	1
dehān-ı ġonca-fāmından	1
dehā’ göstermeye	1
dehr-i bi̱-şebāta	1
dehr-i bi̱-vefā’	1
dehr-i bi̱-vefā’da	1
dehr-i pür-ġamdan	1
dem-beste-i fermānıyım	1
dem-güẕār olun	1
dem-i hicrānı	1
Dem-i ḥayātını	1
Dem-i pi̱ri̱de	1
dem-i vaṣlı	1
dem-zenim	1
der-āġūş edelim	1
der-bend-i zülf-i müşg-fām ettim	1
der-i gülzār-ı maḳāṣıd	1
Der-i iḥsānınıza	1
derd ü ġam-ı ṭāḳat-fersā	1
derd ü sitemle	1
derd-i cihānın	1
derd-i cū‘	1
derd-i firāḳı	1
derd-i firḳat-i yar	1
derd-i ḫumārına	1
derd-i ḥasretiñ	1
Derd-i ‘aşḳa	1
derd-mend ettin	1

derd-nāk eder	1
Derdest-i nevek	1
dergāh-ı ‘ibādette	1
Dergeh-i faẕlını	1
Dergeh-i Ḥaḳḳa	1
Dergeh-i raḥmet-i Mevlāyı	1
Derk edip	1
Derk eyleseydi	1
dersḫān-ı ḥüsnüñ	1
Derviş Sükūṯinin	1
deryā-yı edeb	1
Dest ü pāyın	1
Deşt-i cünūnadır	1
Dest-i ḥüsnünde	1
dest-i iḫtiyārımda	1
dest-i iḫtiyārımda	1
dest-i ḳażāda	1
Dest-i ḳudret	1
dest-i ḳudreti	1
dest-i meşiyyettedir	1
dest-i sḭmḭninde	1
dest-i ṭama‘kār	1
Deşt-i ‘aşḳın	1
destān-ı ḥüsnüñ	1
deste deste	1
Deste deste	1
devā-yı mekteb	1
devr-i āsumānı	1
devr-i cevrinde	1
Devr-i cevrinde	1
devr-i felekten	1
devr-i rıḥlet	1

dîdâr-ı ṣâfın	1
dḭde-i fettān	1
dḭde-i giryān	1
Dḭde-i ḫāceye	1
dḭde-i şeb-ḫuftem	1
dil ü cānım	1
dil ü cānım	1
Dil-figār-ı cevr-i dehr-i dūn olan	1
dil-ḫūn eyleyen	1
dil-ḫūn olan	1
dil-i âhenîn	1
Dil-i āsūde-ḥāli	1
Dil-i āsūde-ḥālim	1
dil-i āvāreyi	1
dil-i bḭmārın	1
Dil-i dḭvāneden	1
Dil-i dḭvānemi	1
dil-i ġam-āşinā-yı ‘āşıḳı	1
dil-i ġam-nāke	1
dil-i ġam-nāke	1
Dil-i ḥasret-keşim	1
Dil-i miḫnetzedeye	1
Dil-i nizārdan	1
Dil-i pür-ḫūn	1
Dil-i sevdā’-pereste	1
dil-i şeydā	1
dil-i şeydāya	1
Dil-i sūzānıma	1
dil-i ṣad-pāre	1
Dil-i zārı	1
dil-i zārıma	1

dil-i zārıma	1
dil-pesend ettin	1
dilber-i mecāz	1
dilber-i sịmịnber	1
Dildāde-i reftāri olup	1
dilim dilim	1
Diyār-ı ḥüsnü	1
dü-tā-yı mekteb olduysa	1
dūd-ı āḫım	1
dūd-ı āḫım	1
dûd-ı âḫımız	1
duḫter-i pākịzeyi	1
dünyā ve mā fịhāya	1
Dūr eyleme	1
dür-i şeh-vāre	1
dürc-i dehānında	1
dürc-i dehānında	1
dürci dehenden	1
dürr-i meknūn	1
dürr-i ‘Aden	1
dürr-i ‘Adende	1
du‘ā’-yı dilim	1
du‘ā’-yı mekteb	1
ebkār-i mażāmịn	1
Ebkār-i nüket	1
ebkār-i nüket	1
ebnā-yı devrān	1
ebr-i bahār	1
Ebr-i sitemin	1
ebrū-yı yāra	1
Ebu Bekir	1
edeb-āmūz-ı ḥikemdir	1

efendi-i ma‘ārif-güster	1
efrād-ı bezmi	1
ehl-i baṣi̱ret	1
ehl-i cevr	1
Ehl-i dāniş	1
Ehl-i dil	1
Ehl-i dil	1
Ehl-i dil	1
Ehl-i dil	1
Ehl-i dil	1
Ehl-i dil	1
Ehl-i dil	1
ehl-i dil	1
ehl-i dil	1
ehl-i dil	1
ehl-i dil	1
ehl-i dil	1
ehl-i dilān	1
ehl-i dilāna	1
ehl-i dilānın	1
ehl-i diller	1
ehl-i diller	1
ehl-i diller	1
ehl-i diller	1
ehl-i dilleri	1
ehl-i faẕ̇ilet	1
ehl-i faẕ̇iletler	1
ehl-i ḫayra	1
ehl-i hüner	1
ehl-i ḥaḳi̱ḳat	1
ehl-i mātem	1
ehl-i meclisin	1

ehl-i riyā’	1
ehl-i su’āle	1
ehl-i temeddünler	1
ehl-i vaṭan	1
ehl-i ‘irfānı	1
elṭāf-ı der-i Mevlāya	1
elṭāf-ı Mevlā	1
elṭāf-ı Şeh-i lem-yezele	1
emel-baḫşā-yı vaṣl olmaz	1
Emmāların emmāsıdır	1
emr ü fermān	1
emr-i midḥatinde	1
emr-i muḥāldır	1
emr-i muḥāli	1
emr-i taṣvi̯rinde	1
endām-ı maḥbūba	1
endūh-ı bi̯-pāyān	1
enfās-ı luṭfundur	1
Enmūzec-i ḥüsn	1
envār-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳtan	1
Envār-ı maġfiretle	1
Envār-ı melāḥat	1
erbāb-ı ḫıred	1
erbāb-ı ṭabi̯at	1
Erbāb-ı ‘izzet	1
esb-i lāġarı	1
Esbāb-ı cem‘iyyet	1
esbāb-ı ḳaṭ‘-ı ülfeti	1
Esbāb-ı meserret	1
esbāb-ı sa‘ādet	1
Eşheb-i fażl u kemālātiyle	1

Esīr-i dām-ı zülfün eyledin	1
Esīr-i ḥüsnü olursa	1
eşk-bār oluyor	1
eşk-i çeşm-i giryāndır	1
Eşk-i ḫūn-ālūdı	1
eşk-i ḥasret-dīde	1
eşk-rīz-i ḥasret	1
eşyā’-yı güzīde	1
eṣer-i cünbüş-i riyā’	1
eṣer-i vicdānım	1
eş‘ār yazıp	1
Eṭvār-ı ma‘şūḳānesi	1
Evc-i semâ’ya	1
eyyām-ı sa‘ādet	1
Ezhār-ı maḥabbet	1
Eẕvāḳ-ı dā’imī	1
Faḫr etmeye	1
Farṭ-ı sürūr u şevḳ	1
farṭ-ı ‘işretten	1
faṣl-ı nevbahār	1
fedâ’-yı câna	1
fedā’-yı mekteb Eylesin	1
ferāmūş edelim	1
ferdā-yı ‘aşḳ	1
ferzend-i nevīn	1
fetḥ-i bāb	1
fevvāre-i ‘irfān	1
fevvāre-i ‘irfānının	1
Feyyāż-ı ḳudret	1
feyż-i elṭāf	1
feyż-i neşve-efzā	1

feyż-i rebį‘	1
Feyż-i ‘aşḳındır	1
feyż-i ‘ulūm	1
feżā’-yı mekteb	1
fikr ü ḫayāle	1
fikr-i ḫabāṣet	1
fikr-i ma‘ālį	1
fikr-i nā-bercā-yı ġamdan	1
fikr-i ra‘nādır	1
Fikr-i ṣā’ib	1
fikr-i vaṭan	1
Firdevs-i vuṣlata	1
Firḳat-i cānān	1
fitne-i a‘dâ	1
Fi‘l-i zurafā	1
fi‘l-i ḥikmet-āmįzi	1
fi‘l-i ra‘nāyı	1
Füsḥat-ı ṭab‘ı	1
füsḥat-serā-yı cā-yı ‘aşḳ	1
füsḥat-serā-yı ‘izzeti	1
Füsūn-ı ġamze	1
gedā-yı mekteb	1
Gelin mumunun	1
genc-i taḳsįme	1
gerdiş-i devrān	1
Germ-i serdį-i cihān	1
germi-i bezm-i çemenzārı	1
gįsū-yı ḫūbāna	1
Giyāh-ı ḫuşke	1
Gül ruḫlarının	1
gül-geşt-i yāri	1

gül-i bį-ḫāra	1
gül-i ḫandān	1
Gül-i ḫoş-bū-yı nāzik	1
gül-i raʻnâ	1
gül-i raʻnā	1
gül-i raʻnāya	1
gül-i raʻnāya	1
gül-i ter	1
Gül-i ümmį̄di	1
gül-i ʻirfān	1
Gülbün-i ʻömrü	1
gülşen-i ḥüsnüñ	1
gülşen-i ḥüsnün gülünden	1
Gülşen-i ḥüsnüñde	1
Gülşen-i maʻrifete	1
Gülşen-i naẓm-ı belîğin	1
Gülşen-i ṭabʻında	1
gülşen-i vaṣla	1
Gülşen-i ʻAdne	1
gülşen-serā-yı cennetinde	1
Gülsitān-ı ṭabʻına	1
Gülsitān-ı ẕevḳda	1
Gülsitān-ı ẕevḳı	1
gülzār-ı ānında	1
Gülzār-ı maḥabbette	1
gülzār-ı ümmį̄dinde	1
gülzār-ı ʻaşḳı	1
gün ü ʻaybini	1
günbed-i devvāre	1
günden beri	1
Günden güne	1

gürūh-ı ḫaẕele	1
gūş-ı hūşunda	1
gūş-ı ‘irfānında	1
güşâde bâd-bândır	1
gūşe-gīr-i hecr	1
Gūşe-i maḥviyyet	1
gūşe-i vaḥdettedir	1
gūşe-i ‘uzlette	1
gûyân olursa	1
Ġam-ı eyyām-ı firḳat	1
ġam-ı eyyām-ı ḥayāt	1
Ġamze-i fettānına	1
ġamze-i ġammāz	1
ġamze-i ḫūn-ḫār	1
ġamze-i ḫūn-ḫāra	1
ġamze-i ḫūn-ḫārı	1
ġamze-i nāz u fiten	1
ġāret eyliyorsun	1
ġarīḳ-ı baḥr-i ‘işyānım	1
Ġarīḳ-i lücce-i ġufrān ola	1
Ġarīḳ-ı nūr	1
ġarḳ etti	1
ġarḳ-ı nūr-ı maġfiret	1
ġāyete ermez	1
Ġayr-i ḳādir	1
ġazel-i bihterîn	1
Ġāzī-i mufaḫḫam	1
ġażab-ālūd nigāhın	1
ġā’ib olur	1
ġınā’-yı ‘irfān	1
ġonca gülü	1
ġonca-i bāġ-ı emelsin	1

ġonca-i dem-dİde	1
ġonca-i ḫandāna	1
Ġonca-i ma‘rifetin bülbülüsün	1
ġonca-i ra‘nāya	1
ġonca-i ter	1
ġonca-i terdir	1
ġonca-i vuṣlat	1
Ġonca-i ‘ömrü şebābında	1
ġuṣṣa-i dehr	1
ġuṣṣa-i hem-vāre	1
Ḫāb-ı firḳatten	1
ḫāb-ı firḳatten	1
Ḫābİde-i nevmİd	1
ḫādim ü müdāvimlerine	1
Ḫafā’yā-yı zemİn-i tİreden	1
ḫāhiş-ger-i taḳsİm	1
ḫāhiş-i ‘iṣyān	1
Ḫāk-i derine	1
ḫāk-i pākden	1
ḫāk-i siyāh	1
ḫāk-i siyāh	1
Ḫāk-i siyāhda	1
ḫāk-i vaṭandan	1
ḫākister oldu	1
ḫāl-i ‘anber-efṣānın	1
ḫāl-i ‘anber-sā	1
hāle-i āġūşa	1
Ḫallāḳ-ı cihān	1
ḫāmūş edelim	1
ḫān-ı civān-merdİmiz	1

ḫān-ḳāh-ı ‘ālemi 1

ḫançer-i müjgān 1

ḫançer-i müjgāna 1

ḫançerler çeker 1

ḫande-i cān-baḫşın 1

ḫāne-i ḫammārı 1

ḫāne-i vaṣla 1

ḫāne-i vuṣlatta 1

ḫāne-i vuṣlatta 1

Ḫānedān-ı pākine 1

Ḫaste-i hicrānına 1

Ḫaste-i ‘aşḳı 1

Ḫaste-i ‘aşḳıñ 1

Ḫātem-i devrān 1

Ḫaṭ-ı tāze 1

ḫāṭır-ı ġam-āşinā 1

Ḫāṭır-ı nāşādda 1

ḫāṭır-ı nāşādı 1

ḫāṭır-ı zāra 1

Ḫāṭıra almaz 1

Ḫavf-ı ġurbetle 1

ḫayāl-i meh-veşān 1

ḫayāl-i nā-becā 1

ḫayyāt-ı ezel 1

ḫazān-dīde-i ye’s 1

hediyye Etti 1

hediyye-i behiyye 1

hem-bezm-i maḥabbet 1

hem-bezm-i viṣāliz 1

Hem-ṣoḥbet olup 1

her ān 1

her bir 1

her biri	1
her dem	1
her dem	1
her dem	1
her dem	1
her şey	1
her şey	1
Her şeyin	1
her yaña	1
her yerde	1
her yerinde	1
her zamān	1
her zamānda	1
Her zamānda	1
hevā-yı mekteb	1
Hevā-yı nefse uymaḳ	1
Hevā-yı ʻaşḳ	1
hevl-i cān	1
hevl-i nigâh-ı ġamze-i cellâd	1
Hezār-ı bį-ḳarārı	1
Hįç bir	1
himmet-i Ġāzį	1
himmetler edermiş	1
ḫırām et	1
ḫırām eyle	1
ḫırām eyler	1
Ḫırām-ı nāzını	1
Ḫırām-ı serv	1
Ḫoca Aḥmed Efendi	1
Ḫocazāde ʻAli Beg	1
Ḫocazāde ʻAli Beg	1
Ḫocazāde ʻAli Beg	1

ḫoş demi 1

ḫoş-i‘lām Eyledin 1

Hücūm-ı serdi-i dey 1

hücūm-ı ṭı̱r-i ḳażā’ 1

Ḫudā-yı müte‘āl 1

ḫulḳ-ı ḥüsünle 1

hümā-yı faẕ̇l 1

hümā-yı mekteb 1

ḫumār-ālūd-ı ġam 1

ḫūn olmuş 1

ḫūn-āb-ı eşkim 1

Ḫūn-ı dil 1

ḫurd u ḫāş olmaz 1

Ḫurde-bı̱n olmaḳ 1

ḫuşk-ı bı̱-nümā 1

ḫavârıḳ-nümâ-yı ân 1

ḫavf-ı ġamze-i cellâd 1

ḫumâr-ı ḳıllet-i îrâd 1

ḫûn-âb-ı eşkim 1

ḫûn-ı sirişki 1

Ḥacı Gencozāde 1

Ḥacı ‘Abdullah 1

Ḥādiṣāt-i dehr 1

Ḥādiṣāt-i dehri 1

ḥāfıẓ-ı Ḳur’ān-ı ḥüsnüñ 1

ḥāḳ-i der-i luṭfa 1

ḥāḳ-i tażarru‘ 1

ḥaḳḳ-ı ni‘metin 1

ḥāl-i dili 1

ḥāl-i fevḳa’l-‘ādeden 1

ḥāl-i fikr-i dildārı 1

ḥāl-i meslek-i rindānı 1

ḥāl-i rical 1

ḥāl-i riyā’ 1

ḥāl-i ‘usrette 1

ḥalḳ-ı cihān 1

Ḥalḳ-ı cihān 1

Ḥāmį İsmet 1

Ḥār-ı sitemin 1

ḥasret-keş-i ṣoḥbet 1

Ḥātemden Tāyi 1

ḥavż-ı cismimi 1

Ḥayāt-efzā olan 1

Ḥayāt-ı cāvidānį 1

Ḥayāt-ı derd 1

Ḥazin ḥazin 1

ḥażret-i Ḥaḳḳa 1

Ḥicāb-ı ma‘ṣiyetten 1

ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat 1

ḥıfẓ-ı ṣıḥḥat 1

Ḥikmet-i Ḥaḳtır 1

Ḥırz-ı cān 1

ḥırz-ı cān edip 1

ḥırz-ı cān ettim 1

Ḥoḳḳa-i la‘linde 1

ḥubb-ı sivā 1

ḥūr-ı istiḳlāl 1

Ḥürmet-i ḳadr-i faẓįlet 1

ḥürr olayım 1

ḥüsn ü cemāli 1

ḥüsn ü leṭāfetin 1

ḥüsn-i bį-miṡāliyle 1

ḥüsn-i edā 1

ḥüsn-i edā 1

ḥüsn-i ḫitām 1

Ḥüsn-i ḥaḳīḳat ehli 1

Ḥüsn-i ḥāl 1

Ḥüsn-i istikmāline 1

ḥüsn-i ḳabūle 1

ḥüsn-i liḳā 1

ḥüsn-i maḥżı 1

ḥüsn-i mübeccel 1

ḥüsn-i niyyet 1

ḥüsn-i ri‘āyet 1

ḥüsn-i ṭabi̱at 1

Ḥüsn-i ‘ālem-gi̱rine 1

ḥüzn ü melāli 1

ḥüzn ü melāli 1

ḥuzūr-ı derūnumı 1

ibḳā’-yı nām eyle 1

ibrāz-ı maḥabbettir 1

i̱cāb-ı uḫuvvettir 1

ictināb edildi 1

iġbirār-ı ḫāṭır 1

ihdā’ Ettim 1

ihdā’ eyleyeyim 1

iḫrāb-ı ḫumār 1

i̱ḳād eylemiş 1

iḳli̱m-i cünūnı 1

iḳli̱m-i feṣāḥatte 1

iḳli̱m-i ḥüsne 1

iḳrār-ı millet 1

ilḳā’ eyleyen 1

ilḳā’-yı rūḥ etmekte 1

İltihāb-ı si̱ne-i sūzāna 1

İltihāb-ı si̱neden 1

iltizām eyle	1
i̱mān-ı ḥüsnüñ	1
imkān olsa	1
inci̱ẕāb-ı meyl-i nefse	1
ins ü melek	1
intisāb eyle	1
irmik ḥelvāsı	1
işāret eyleriz	1
İsmet İnönü	1
İsmet Mehdi̱	1
İsmet Nāsırı̱	1
işrāb-ı cām ettim	1
işrāk eyleyen	1
iştikā’ ederse	1
iştikā’ etsem	1
iştikā’ etsem	1
İstinād eyleyip	1
iştirāk edip	1
isti‘dād-ı fıṭrat	1
i̱sār eder	1
i̱ṣāl eyler	1
i‘tilā eyledi	1
i‘tilā ḳıldı	1
kainana dilleri	1
kākül-i dilber	1
kākül-i pür-pi̱ç ü tābın	1
kākül-i şeb-tārı	1
kām-yāb olmuş	1
kān-ı faẓi̱let	1
kān-ı kerem	1
kāse-i faġfūrdur	1
kātib-i di̱vān	1

Ka‘be-i Ḥaḳḳa	1
Ka‘be-i sı̱ne-i ‘ırfāna	1
Ka‘be-i ulyā-yı raḥmette	1
kemāl-i ḥüsne	1
Kemāl-i şevḳ	1
Kemāl-i ‘ılm ü ‘ırfān	1
kemend-i zülfüne	1
Kenār-ı ḥavżda	1
kerem-i bı̱-bedelinle	1
keşf-i ḫafā’yā etmişiz	1
keştı̱-i dil	1
Keştı̱-i ḳalb-i zār	1
keşret-i şefḳat	1
Kibār-ı dehre	1
Kilk-i erbāb-ı hüner	1
kilk-i hüner	1
kisve-i aṣliyyeden	1
kisve-i iḫlāṣ	1
Küfrān-ı ni‘met etmez	1
külbe-i fırḳat	1
Kütüb-i ‘ilm ü edeb	1
kūy-ı ḫarābāta	1
kūy-ı Şemseddı̱ne	1
ḳabaḳ dolması	1
ḳabā’-yı mekteb	1
Ḳabr-i pāki	1
ḳabr-i sükūn	1
Ḳabr-i sükūn-perverini	1
ḳadd-i ḫoş-reftār	1
ḳadın parmağı	1
Ḳahḳaha-endāz-ı şevḳ	1
ḳalb-i çālākim	1

ḳalb-i ġam-nākim	1
Ḳalb-i maḫzūnumu	1
ḳalb-i mehcūra	1
ḳalb-i pür-elem	1
ḳalb-i pür-miḥen	1
ḳalb-i pür-ṣafā	1
ḳalb-i zār-ı pür-melālim	1
ḳalb-i zār-ı pür-melālim	1
ḳalb-i zāra	1
ḳalb-i zārda	1
Ḳalb-i zārım	1
ḳalbe te’sīr etti	1
ḳāmet-i serve	1
Ḳāmet-i ṭālib-i ‘irfāna	1
ḳānūn-ı adālet	1
ḳānūn-ı esāsīsinde	1
ḳānūn-ı nezāket	1
ḳānūn-ı şerī‘at	1
ḳānūn-ı ünsiyyette	1
ḳarîn oldu	1
ḳasvet-i ẓalām-ı leyāl	1
ḳaṣd u merām	1
ḳaṣd u merām	1
ḳaṣd u merām	1
ḳaṣd u merām	1
ḳaṣd u merām	1
ḳaṣd u merām	1
ḳaṣd-ı cân eder	1
ḳaṭre ḳaṭre	1
ḳaṭre-i baḥr-i mevce-engīz	1
ḳaṭre-i nīsāndan	1

ḳaṭre-i raḥmet	1
Ḳayd-ı ḥayāt	1
ḳayd-ı vaṭanda ıżṭırāb	1
ḳayd-ı ‘ālemden	1
Ḳays-ı ḫayāle	1
ḳażiyye-i ḫüsrān-ı yectemi‘	1
ḳıymet-i diḫer	1
Ḳıymet-i kāle-i ḳadri	1
ḳudret-i Ḥaḳtan	1
ḳudret-i şem	1
Ḳumāş-ı naẓmının	1
Ḳumāş-ı niḫk-ef‘al	1
ḳurb-ı ilāhiḫde	1
lafẓ u ma‘āniḫ ekmel	1
laḫt-ı ciger	1
laḫt-ı ciger Etti	1
laḥd-i rāḥata	1
Laṭiḫm-i ḫod-pereste	1
la‘l-i alıyla	1
lehce-i nevvāri	1
leme‘ān eyler	1
Levḥa-i renḫin-i şevḳı	1
levmet-i lā’im	1
Leylā-yı ‘aşḳ	1
leyle-i hicrān	1
Leyli-i ḥüsne	1
libās-ı müsteḫnā	1
Liḥye-i beyżā-yı ‘anber-bārı	1
liḳā-yı ḥūra	1
Luṭf eyledi	1
luṭf u mürüvvetler edermiş	1

Luṭf-ı Bārịden	1
luṭf-ı Ḫudāyı	1
Luṭf-ı Ḥaḳ	1
Luṭf-ı Ḥaḳḳ	1
luṭf-ı Rabb-i müste‘ān	1
Luṭf-ı Yezdān	1
lü’lü’-i şeh-vārda	1
mā-ḥaṣal-ı ‘ömrü	1
mācerā-yı ‘aşḳ	1
Mācerā-yı ‘aşḳta	1
Maġbūṭ olalı	1
maġlūb oldu	1
maġrūr eden	1
maġrūr-ı istiḳlāl	1
māh-ı fikri	1
māh-rū-yı ṣāfına	1
māhliḳā-yı mekteb	1
maḫmūr-ı istiḳlāl	1
maḫṣūṣ Oldu	1
maḥall-i telāḳịye	1
maḥkūm-ı emri	1
maḥrūḳi-i rü’yette	1
maḥṣūl-i maḥabbet	1
maḥż-ı luṭf	1
maḥżar-ı Allāhu Ekberde	1
maḳām etti	1
maḳām etti	1
Maḳām-ı rif‘atin	1
maḳdem-i Ḥāmid Fikret	1
Mānend-i Fu’ād	1
māni‘-i fi‘l-i saḳịmdir	1

mānī‘-i feyż-i ‘irfān	1
manṣūr-ı istiḳlāl	1
manẓūme-i āteş-me’āli	1
maraż-ı cehle ‘ilāc	1
Marẓ̇-i ‘aşḳı	1
maṣābiḥ-i ma‘ārifle	1
maṣūn olmuş	1
Mātem-i ‘ālem-şümūlin	1
maṭbaḫ-ı iḥsānımızda	1
maṭlab-ı ehl-i kemāl	1
maṭla‘-ı ḥikmet-medār	1
Māverā-yı perdeden	1
maẓhar-ı ġufrān ḳıl	1
Maẓhar-ı ġufrān ola	1
maẓhar-ı ḥüsn-i ḳabūl etmen	1
maẓhar-ı luṭf u in‘ām	1
ma‘ān eyler	1
Ma‘dūm olur	1
ma‘mūr-ı istiḳlāl eylesin	1
ma‘ni-i aṣl-ı vaṭan	1
ma‘rifet olur	1
ma‘rifet-i ‘izz ü alā-yı mekteb	1
meclis-i aḥrāra	1
meclis-i dehre	1
meclis-i ḫāṣın	1
meclis-i meyde	1
meclis-i ‘işrettedir	1
medḥ ü senā-yı mekteb	1
meh-i endişesi	1
meh-i tâbân	1

meh-i tābāna	1
meh-i tābāna	1
meh-i tābende	1
meh-pāre-i vicdān	1
mehcūr olmaz	1
mehcūr-ı ḫāṭır etmesinler	1
mehcūr-ı istiḳlāl	1
Mehd-i dünyāda	1
menba‘-ı envar	1
Menba‘-ı ‘aşḳ u hevādan	1
menşūr-ı istiḳlāl	1
menzil-i maḳṣūda	1
Menzil-i mes‘adete	1
Merd-i meydān-ı ḥaḳīḳatle	1
merdüm-i çeşmān	1
Merġzār-ı dehr	1
meşām-ı ḫāṭırı	1
Mescid-i Aḳṣā-yı vaḥdette	1
Mescid-i cennete	1
meslek-i ecdâd	1
meşreb-i mey-ḫāra	1
mesrūr-ı istiḳlāl	1
mest ü ḫarāb Eylemekte	1
mest-i nāzı	1
mes‘ūt olan	1
Mes‘ūt olmaḳ	1
metḫn oldu	1
metn-i ḥālin	1
Mevḳı‘-ı fetvāda	1
mevsim-i ferḫundeyi	1

mey-i nāb-ı Kevs̱er	1
mey-i sādeden	1
mey-i tevbe-şikenden	1
Meydān-ı z̤uhūra geldi	1
meyẖāne-i dehrin	1
meyl-i i‘tilā’ ediyor	1
meyl-i neşāṭ etmek	1
Meyve-i telẖ-i nedem	1
me’lūf olan	1
me’yūs oldu	1
midḥat-i ḥüsnüñde	1
Mi̱hmān-ı ‘ilm ü ‘irfāna	1
mihr ü māh-ı enveri Eylemiş	1
mihr ü māh-vār	1
mihr-i diraẖşān	1
Mihr-i faẓlın	1
mihr-i leṭāfet	1
mihr-i maşrıḳ-ı nāz	1
mihr-i münir	1
mihr-i münı̱r	1
mihr-i ümmid	1
mihr-i vuṣlatı	1
Miḥnet-i dünyā	1
miḥnet-i eyyām-ı firāḳa	1
miḥnet-serā-yı dehre	1
miḥnetgāh-ı ‘ālemden	1
miḥnetzār-ı ġurbette	1
mi̱r-i süẖandānān	1
miş̱āl-i ebr-i bahār Ederse	1
miş̱âl-i tîr eder	1

miṣl-i hilāl	1
miṣl-i nev-hilāl	1
miṣl-i serāb	1
mışṭaba-i ġayrı cây-gîr	1
miyān-ı ebruvānında	1
Mi̱zbān-ı faż̇l u edāya	1
mi̱’zāb-ı ḫāmemden	1
mübtelā-yı ‘aşḳ	1
mūcib-i iġfāldir	1
müddet-i ‘ömrünce	1
müfti-i devrān	1
muḫālif olsa	1
Muḥammed Civelek	1
Muḥammed Ṣafvet	1
Muḥammed Ṣafvete	1
Muḥammed ‘Ākif	1
muḥtâc-ı luṭfundur	1
mülk-i dil ü cāndan	1
mülk-i vüs‘atte	1
mülk-i ‘aḳıldan	1
mülk-i ‘aşḳ	1
mülket-i ḫüsne	1
mülket-i ‘irfāna	1
mümtāz Eylemiş mümtāz Eylemiş	1
münci̱-i mu‘azẕẕam	1
münevver ede	1
Münḥaşır ḳalsın	1
mürā‘āt eyleyip	1
Mürā‘āt-i edeb	1
Mürġ-i dil	1
Mürġ-i dil-i sevdā’zedenin	1

mürġ-i dil-i ‘uşşāḳı	1
Mürġzār-ı ḥüsnde	1
Mürşid-i küldür	1
müşg-i Ḫutende	1
Müstaġraḳ-ı envār	1
müstaġraḳ-ı nūr-ı leṭāfet sā‘id-i yāri	1
müştāḳ-ı dı̱dārı̱	1
Müştāḳ-ı dil-rübūde	1
Müsteḥı̱l oldu	1
müsteşnā-yı ān	1
Muṣṭafa Kemal	1
Muṭrib-i ‘ilm ü edeb	1
müzdād olur	1
müzdād olur	1
mu‘ı̱n Olsun	1
mu‘tād edinmiş	1
nā-būd edecek	1
nā-ḫudā-yı rehber-i sāḥil	1
nā-ḫudā-yı ‘aşḳ	1
nā-ḳābil-i ta‘rı̱ftir	1
Nā-puḫte nihādān	1
nā-ümı̱d Etmen	1
nāfe-i Tātāra	1
naġamāt-i ney ü sanṭūr u kemānla	1
naġme-serā-yı mekteb	1
Naġmetuh hāza'l-cünūn min luṭfı Rabbi'l-‘ālemı̱n	1
Naḫl-i gülzār-ı ḥayat	1
naḫl-i melāḥat	1
naḫl-i sebzı̱n	1
naḳd-i cān ü dil	1

naḳd-i dāġ-ı derd ü belā’	1
Naḳd-i ḫāli	1
naḳd-i vaḳtim	1
naḳş-ı cebîn	1
nāle-i cāngāh	1
nāliş-i aḥbāb	1
nām-ı nāmi-i pāki	1
nār-ı āḫ-ı ḥırmāndır	1
nār-ı dūzaḫdan	1
nār-ı fırāḳı	1
nār-ı ‘aşḳa	1
naṣb-ı naẓar-ı dikkat edin	1
nāz u edā-yı mekteb	1
nāz u istiġnā’ ederlerken	1
nāẓır-ı rū-yı nigār	1
naẓm eyledin	1
naẓm-ı büleġā’-yı mekteb	1
naẓm-ı nev	1
naẓm-ı nev-zemįninde	1
naẓm-ı revnaḳ-efzāyı	1
Nā’il-i Firdevs-i vaṣlım	1
nā’il-i kerem-i Kirdigār olun	1
Ne de	1
ne deñli	1
Ne ḳadar	1
ne ḳadar	1
ne ḳadar	1
ne olurdu	1
ne ‘aceb	1

Ne ‘aceb	1
ne ‘aceb	1
necm-i sa‘di	1
neşāṭ-ı ebed Verir	1
neşr-i żiyā-yı ‘irfān	1
neşv ü nemā-yı mekteb	1
Neşve-baḫşā-yı maḥabbettir	1
neşvedār oldu	1
neşvedâr olmaḳ	1
neş’e-i ẕevḳ-ı bahārı	1
Neşr-i pür-ḥikmet	1
Nev-îcâd-ı ḫayâle	1
nevbahār-ı ḥüsn ü ān	1
nevbet-i sāġar	1
nevzād-ı sürūr-efzā	1
nev‘-i beşer	1
Neyyir-i a‘ẓam	1
Nezd-i erbāb-ı naẓarda	1
nigāh eylerse	1
nigāh-ı ibtisāmından	1
nihâl-i güldeki	1
nihālān-ı varaḳdārı	1
Niḳāb-ı zülften	1
niḳāṭ-i şi‘rimi	1
niyyetler edermiş	1
nizār eyler	1
nîze-i bürrân eder	1
Ni‘am-i luṭf u cūdu	1
ni‘met-i ḥüsne	1
noḳsāni-i ḳıymet	1
nükte-i mu‘ciz-nümālarla	1

nükte-i ‘acebdir	1
nümāyān oldu	1
nümūne-i edebdir	1
nümūne-i ḫulḳ-ı ḥasen	1
nūr u fer	1
nūr-ı baṣar	1
nūr-ı cisminden	1
Nūr-ı ecrām-ı fażā’ille	1
Nūr-ı feyż-ā-feyż-i Ḥaḳla	1
nūr-ı istiḳlāl	1
nūr-ı istiḳlāl	1
Nūr-ı keremiñle	1
nūr-ı māh-ı maḥabbet	1
nūr-ı mücessem	1
nūr-ı mücessem	1
nūr-ı naẓar	1
nūr-ı naẓarımdan	1
nūr-ı nevvārį	1
nūr-ı nübüvvetle	1
Nūr-ı raḥmetle	1
nūr-ı ṣafā’	1
nūr-ı ‘aşḳa	1
Nuṣret-i Yezdān	1
pā-māl-i cehālet olsun	1
pāyimāl oldum	1
pençe-i ḳahrında	1
pençe-i mevtin giriftārı	1
pend-i kāmil	1
Perde-i afv	1
Perįşānį-i ‘uşşāḳa	1
peyk-i ümįdim	1
peymâne-i muḥriḳle	1

Peymāne-keş-i ẕevḳ olalım	1
peyrev oldun	1
peyrev olup	1
Peyrev-i eṭvārı ol	1
peyrev-i pā-yı hevā	1
pīr-i dāniş-mende	1
pīr-i nā-tüvān	1
Pīş-i enẓārında	1
pister-i ġafletteler	1
pister-i ġamda	1
Pīşvā-yı ins ü cān	1
Pür-ḫār-ı mevāni‘	1
pür-ḫūn-ı elem	1
pür-mesār olun	1
pür-neşve-i envār-ı maḥabbet	1
pür-nükte süḫandan	1
püşt-i ṭā‘atım ḫām oldu	1
Rabb-i lā-yezāl	1
Rabb-i mecīd	1
rāh-ı hüdā-yı mekteb	1
Râh-ı ‘aşḳında	1
Rāḥat vermez	1
raḫne-i ḫūn-bāre	1
raḳīb-i bed-menişce	1
Rāz-ı ‘aşḳın	1
Ref‘-i naẓar ḳıl	1
reh-i ġılmān-perestīde	1
reh-i Ḥaḳtan	1
reh-i müşkil-ter	1
reh-i nā-refteye	1
renciş-i ḫāṭır	1

reng-i al ruḫsārın	1
Reng-i al-ı ārızın	1
reng-i alı	1
reng-i alı	1
reng-i beḳā’	1
reng-i ḥicāb	1
Reşįdzāde Fu’ād	1
reşk eyleyen	1
reşk-āver-i ḫūbān eder	1
reşk-i melek	1
resm-i vefā’yı	1
revān olmaḳta	1
revnaḳ verdi	1
rezimgāh-ı ‘ālemde	1
Rezmgâh-ı ‘aşḳ	1
re’s-i kār-ı ‘āleme	1
re’y-i ḫoş-āyendeyi	1
Ribāṭ-ı maṭlaba	1
Rindān-ı mey-āşāmi	1
rįş-ḫand ettin	1
Riyāż-ı cennete	1
Rıżā-dād-ı Ḥaḳ	1
Ri‘āyet eylenilse	1
rū-yı alım	1
rū-yı dilārāya	1
rū-yı diraḫşāna	1
rüfeḳā’-yı mekteb	1
ruḫ-ı alı	1
Ruḫ-ı rengįn-i yāri	1
Ruḫ-ı tābānını	1
Ruḫ-ı tābānını	1
ruḫ-ı tābendelerinde	1

ruḫsār-ı alından	1
ruḫsār-ı tābānın	1
ruḫsâr-ı yâri	1
rūḥ-ı diger	1
Ruḥ-ı pür-tābını	1
Ruḥ-ı pür-tābını	1
Rūḥ-ı revānı	1
Rūḥ-ı Sāmį	1
Rüştü ‘Araş	1
Rüsūm-ı bį-vefā’yı	1
rütbe ḫāṭırım	1
Rūyimāl-ı āsitān-ı luṭfu olsam	1
rūz-ı keder	1
rūz-ı ḳıyāmette	1
rūz-ı ḳıyāmette	1
rūz-ı maḥşerde	1
rūz-ı viṣāl	1
rūz-ı ‘ömrü	1
rü’yet-i rūyunla	1
rü’yet-i rūyunla	1
Ṣādį-i dilin	1
sāġar-ı bāde	1
sāġar-ı ser-şār	1
sāġar-ı ser-şārı	1
Sāġar-ı ‘ilm ü kemālāti	1
Ṣāh etti	1
Ṣāh-ı ḫūbānın	1
şāh-ı ḥüsn ü āna	1
şâh-ı ḥüsnün	1
şāh-ı melāḥat	1
şāh-ı ‘işve-perver	1

şāhid-i beyne’l-milelsin	1
şāhid-i ḥaḳīḳate	1
Şāhid-i ma‘rifete	1
şâḫ-ı gül-i terde	1
Sāḳį-i araḳ-rį̇ze	1
sāḳį-i belā’	1
sāḳį-i bezm-i vaṣla	1
Sāḳi-i devrān	1
sāḳi-i dilcū	1
sāḳį-i dilcūlar	1
sāḳi-i ‘aşḳın mülünden	1
Şarāb-ı nāb-ı ḥürriyyetle	1
Şarāb-ı nāblar	1
şāyān-ı ḳabul	1
şāyān-ı ta‘ẓį̇me Görüldü	1
şā‘ir-i nüktedāna	1
sa‘į̇d Ola	1
sa‘y ü ‘ameller	1
şeb-i deycūr-ı istiḳlāl	1
şeb-i yeldā-yı firḳatin	1
Şebį̇h-i ḥüsn ü ānın	1
Sebū-yı bāde	1
sebz-i miḥnettir	1
sebzistān-ı kuhsārı	1
şefā‘at eylesen	1
şefā‘at Ḳıl	1
sefid oldu	1
sefk-i dima‘	1
şeh-i ḫūbān	1
şeh-i ḫūbān	1
Şeh-i ḫūbān	1

şeh-i ḫūbān	1
şeh-i ḫūbāna	1
şeh-i ḫûbân	1
Şeh-rāh-ı ümįdimde	1
seḫā-yı mekteb	1
şehd-i ter	1
şeker meker	1
şekl-i cedįd	1
şekl-i cefā	1
şekl-i dįgerle	1
Selkıye Ḳasṭalını	1
semā’-yı ḥüsne	1
semā’-yı mekteb	1
semā’-yı pür-kevkeb	1
semā’-yı ‘aşḳta	1
Şemįm-i ‘Adni	1
şems ü hilāle	1
şems-i ḍuḥā-yı mekteb	1
şems-i ḥaḳįḳat	1
şems-i nevvārį	1
Şems-i ‘irfān	1
şemşįr-i ebrū	1
Şemşįr-i tehevvür	1
semt-i sükūta	1
şem‘-i ruḫ-ı tābına	1
şen ü şāṭır	1
seng-i ḫārāyı	1
seng-i ḥāra	1
ser-defter-i ‘uşşāḳa	1
ser-efser-i şāhān eder	1
ser-gerdān-ı ġam etmiş	1
Ser-i zülf-i ḳafādār	1

ser-keş cāhilān	1
ser-nigūn olmuş	1
şerbet-i ṣahbā'-yı emel	1
Serdį-i deyden	1
Şerḥ-i sürūra	1
Seriṛ-i nāzda	1
serîri olmuş	1
serv-i bülendim	1
serv-i ḫırāmān	1
setr edip	1
setr et	1
sevdā'-yı cāha	1
sevdā'-yı teşebbüh	1
sevdā'-yı zülf-i yārdan	1
şevḳ-ı āṯār-ı tecelliḍir	1
şevḳ-ı ezhārı	1
Şevḳ-ı ruḫ-ı Şiṛiṇle	1
sevḳ-ı ṭabiạt fi'l-hāl	1
şeyātiṇ-i cehālet mercūm	1
şeydā-yı 'aşḳın olduğum	1
Şeyḫ Muḥammed Cāmi'i	1
şeyḫ-i dervişān	1
seyr edenler	1
seyr-i çemen edip	1
seyyid-i şebbān-ı ḫub-rūyān	1
sezā buldum	1
sezā-yı mekteb oldu	1
Sezā-yı şān-ı vaḥdet	1
Şifā'-āver kelāmın	1
şifā'ḫāne-i ḥikmette	1

siḫr ettin	1
Şikeste-keff-i mi̯zān-ı felekten	1
si̯ne-i eş‘āra	1
si̯ne-i pür-dāġ-ı hecri	1
si̯ne-i ṣāfa	1
şi̯r-i ner	1
sirişk-i al-ı ḥasret	1
sırr-ı ferdāyı	1
şitāb etti	1
sitem çekmem	1
Şîve-i ışdârına	1
Şi̯ve-i ‘ālem-şümūli	1
şi‘r-āşināyān-ı zamān	1
şi‘r-i beliġ	1
şi‘r-i bi̯-naẓi̯ri	1
şi‘r-i bihteri̯ni	1
sofra-i bezmin	1
sofra-i bezminde	1
Sofra-i cūd-ı kemālātiyle	1
söz edip	1
şūḫ-ı dilārā	1
şūḫ-ı dilāşūba	1
şūḫ-ı müste̯snā	1
şūḫ-ı vefā’-pi̯şe	1
şūḫ-ı ‘aṣri̯ ḫoş-ḫırām	1
süḫan-ı bi̯-me’āline	1
Şühüb-i ‘ilm ü edeb	1
şûḫ-ı dilfirîb	1
sükkān-ı serā	1
Sūḳ-ı Meydānı	1
Sulṭan Cemin	1

Sülūk et	1
sünbül-i ġisūsını	1
sünbül-i ḫoş-būda	1
sünbül-i ra‘nâ	1
Sünbülistān-ı maḥabbette	1
sun‘-ı Ḥaḳḳı	1
şürb-i müdām ettim	1
Şürū‘ etse	1
süt beyāż	1
sūz-ı derūnum	1
Sūz-ı dile	1
Sūziş-i ‘aşḳınla	1
sūziş-i miḥnetle	1
şü’ūnāt-i cihān	1
şü’ūnāt-i cihān miḥnet-figen	1
şü’ūnāt-i zamānı	1
Şu‘le-i nûr-ı ḫayâli	1
şu‘le-i ruḫsārına	1
ṣabr u ārāmı	1
ṣabr u sāmānım	1
ṣabr u sāmānım	1
ṣabr-ı cemīl ver	1
ṣabr-ı Eyyūba	1
Ṣadā-yı āḫ u enīnim	1
ṣadā-yı ra‘di	1
ṣafaḥāt-ı ḫayāl ü fikre	1
Ṣafā’-yāb oldu	1
Ṣafā’-yı ḫāṭır	1
ṣafā’-yı ‘aşḳ	1
ṣaff-ı müjgânın	1
Ṣafvet Efendi	1

ṣahbā’-yı sükūttan	1
Ṣāḥib-i faż̧l	1
ṣāḥib-i faż̧l nāmı	1
ṣāḥib-i feyż ü hüner	1
ṣāḥib-i ḥüsn-i aḫlāḳ	1
ṣāḥib-i iẕ‘ān	1
ṣāḥib-i iẕ‘ān	1
ṣaḥn-ı çemende	1
Ṣaḥn-ı fikri	1
ṣaḥne-i rezmin	1
ṣaḥrā’-yı ‘aşḳ	1
ṣan‘at-ı i‘māl-i mezāyā-yı ferīde	1
ṣarf naḳd-i himmet-i bī-ḥad etti	1
ṣarf-ı nuḳūd-i himmet ederek	1
Ṣarṣar-ı sām-ı ecel	1
ṣayf ü şitā’-yı mekteb	1
ṣımāḫ-ı cān	1
ṣırāṭ-ı ‘ömrüñ	1
ṣūfī-i meczūba	1
Ṣūr-ı İsrāfīl	1
Ṣūret-i diger	1
ṣūret-i zībā	1
ṣūret-i ‘ibret-nümā	1
Ṣusamış Yolcu	1
tā ẕāt-ı Ādemden	1
tā-be-rūz-ı ḥaşr	1
tāb-āver olmaz	1
Tâb-efgen oldu	1
Tāb-ı ruḫuña	1
Tābiş-i ‘aşḳınla	1
tācdār-ı nāmdār olmuş	1

taḥassür-i cānān	1
taḥṣīl-i merām ettim	1
Taḳdīm-i cevābında	1
taḳdīre sezā-vār ola	1
taḳsīm-i dilārā	1
taḳsīm-i dilārāda	1
taḳsīm-i ġarrāyı	1
taḳsīm-i ḳaṭāyifte	1
Tār-ı zülfüñ	1
târ-ı zülfünden	1
tārīḫ-i güzīn	1
Tārīḫ-i tām-ı fevtini	1
tārīḫ-i tebrīkin	1
tārīḫ-i tecdīdinden	1
tārīḫ-i teessür	1
tārīḫ-i tehniyet Eyler	1
tārīḫ-i vefātın	1
tavuḳ göğsüdür	1
Ta‘mıye oldu	1
Tebā‘üd eyledikçe	1
Tecāvüz eylemezler	1
tecdīd olundu	1
Tecellīgāh-ı nūr-ı iltifātın	1
tecessüs ettim	1
Tedbīr-i maṣāliḥte	1
tedbīr-i merhem	1
Tefāḫür etse	1
tel ḳaṭayıf	1
Telḫ ü şīrīnī-i ġurbetle	1
Telḫ-kām etti	1
Telḫ-kām etti	1
ten-i miḫnetzedesin	1

ten-i nāzendesi	1
tenāvül eyleyenlerde	1
tenāvül eyleyenlerde	1
teng-nā-yı ġamda	1
tenvīr edip	1
tenvīr etti	1
tenvīr olunsun	1
tenvīr olunsun	1
Terāzū-yı taḥammül-sencde	1
Tercemān-ı dil-i bī-dermānım	1
terk-i cān	1
Terk-i ḫāb	1
terk-i rāḥat	1
terk-i vefā’ eylemem	1
tevfīḳ-ı ilāhī	1
tevḥīd-i żātı	1
te’cil edilir	1
te’yīd-i ḥürmettir	1
Tīr-i inṣāfa	1
toḫm-ı ḥarīr	1
Toḫm-ı mażmûnun	1
Tūl-i ḥayātına	1
ṭabīb-i derd-i hicrān	1
ṭabīb-i derd-i ‘aşḳ	1
ṭabīb-i ‘aşḳımın	1
ṭab‘-ı bülendi	1
ṭab‘-ı insāna	1
ṭab‘-ı selim	1
Ṭab‘-ı vālā-yı kemālātine	1
ṭāḳ-ı miḥrāba	1
Ṭālib-i ṣıdḳ u vefā’ya	1

ṭālib-i tāze ġulām 1

ṭālib-i vaṣlız 1

ṭāli‘-i bedkārıma düştü 1

ṭâli‘-i bî-dâd 1

ṭāli‘-i saḫtın 1

Ṭarf-ı destārında 1

ṭarf-ı dūşunda 1

Ṭarīḳ-ı bāṭıla 1

ṭarīḳ-ı ‘aşḳ u vuṣlatta 1

Ṭarīḳ-ı ‘aşḳta 1

ṭarīḳ-ı ‘aşḳta 1

ṭarīḳ-ı ‘ilm u ‘irfāna 1

ṭarz-ı kühenden 1

ṭarz-ı ḳadīm 1

ṭarz-ı nevīn 1

ṭarz-ı nevīn 1

Ṭarz-ı taḥrīri 1

ṭatlı ṭatlı 1

ṭavr-ı istiġnā’ 1

Ṭā’ir-i Ḳudsī 1

ṭıfl-ı nāzenīn-i sāġarın 1

ṭıfl-ı nevīn 1

ṭıfl-ı şarābı 1

Ṭop ṭop 1

ṭu‘me-i küdūrettir 1

Ufḳ-ı bālā-yı ma‘ārif 1

ufḳ-ı mezārın 1

üftādegān-ı ‘aşḳ 1

ülfet eylerken 1

ülfetler edermiş 1

Ulu Cāmi‘ 1

Ümīd-i la‘l 1

Ümīd-i ẕevḳ u şevḳ	1
Ümm Gülsümle	1
Ümmîd-i luṭf-ı âṭıfetinle	1
ümmīd-i sa‘ādet	1
Ümmīd-i vefā’	1
ümmīd-i vefā’ etme	1
ünsiyyet et	1
üşkūfezār-ı ṭıbden	1
Üslūb-ı ḳadim	1
vādi-i muẓlimde	1
vaḳf-ı cām ettim	1
vaḳt-i bahārın	1
vaḳt-i cevānīde	1
vaḳt-i derd ü miḥnette	1
Vaḳt-i heremde	1
vaḳt-i küdūrette	1
vaḳt-i şebābet	1
vaḳt-i şebābımda	1
Vaḳt-i seherde	1
Vālih oldum	1
vāsıṭa-i arż-ı ḫulūṣ	1
Vaṣf-ı neşāṭ-ı ḫāṭıra	1
Vaṣf-ı ruḫ-ı cānāneye	1
Vaṣf-ı rūḥunda	1
vāṣıl-ı bāġ-ı cinān	1
vaż‘-ı ser eyler	1
vā‘di-i miḥnettedir	1
va‘d-i viṣāl et	1
va‘d-i viṣāl-i kām-baḫşınla	1
va‘d-i viṣāl-i kām-baḫşınla	1

va‘d-i vuṣlatı incāz eyleyegör	1
ve lākin	1
Ve lākin	1
vech-i ḥasen	1
vech-i yāra	1
vefā’-yı ‘aşḳ	1
vehm-i ḫayāl	1
vird-i ṣubḥ u şām ettim	1
vird-i zebān eylerler	1
vişne şurubu	1
viṣalḫāne-i yar	1
vuṣlat eyliyor	1
Vuṣlat-ı dildāra	1
vuṣlat-ı ġılmān	1
Yā melāze ehli ‘işyān yā şefį‘e'l-müẕnibįn	1
Yādigār-ı ḥażret-i şeyḫ	1
yaḳįn Olasın	1
yār yār	1
yār-i cefākārıma	1
yār-i ma‘rifete	1
yārān-ı mestāna	1
yārān-ı ṣoḥbet	1
Yārān-ı ṣoḥbet	1
yed-i nā-merd	1
yed-i tesḫîre	1
yed-i yaġmāya	1
Yek-tā-yı cihāndır	1
Yek-tā-yı cihānsın	1
yem-i la‘lįn-i mevc-engįz	1
Yem-i ‘aşḳında	1
Yenābį‘-i ma‘ānį	1

Yeñi Cāmi‘	1
Yeni Cāmi‘	1
yer yer	1
yer yer	1
yeter ettiñ	1
yümn ola	1
Yümniyye Dilrübā	1
Zāde ḳadrük min cenābi'l-Ḥaḳ hüva'l-Ḥaḳḳu'l-mübiṉ	1
zāde-i ‘Abdülvaḥāb	1
zāde-i ‘Abdülvaḥāb	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥāb-āsā	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır	1
Zāde-i ‘Abdülvaḥabdır	1
zāġ-ı keçeller	1
zāhid-i sālūs	1
zamān-ı vaṣlı dırāz eylemek	1
zār eyler	1
zār eyleyip	1
zār u giryān olmamış	1
zār u ḥiddetle	1
zâr-ı hezârı	1
Zā’il oldukta	1
zā’ir-i maḳber	1
zebūn-ı cāhilān etmiş	1
zehr-āb-ı ġam	1
zehr-âb-ı hicrân	1

zehr-i miḥen 1

Zekį Ḫoca 1

zemîn-i füsḥat-ı ṭab‘ında 1

zenbūr-ı kem-ḳıymet 1

zencįr-i gįsūyı 1

zencįr-i zülfün 1

zevraḳ-ı ḫâṭır 1

zįb-baḫş-ı semā’ 1

zįr-i ebr-i süddan 1

zįr-i liḥāf-ı ebrde 1

ziyāde ede 1

Zühhād-ı tebaṣbuṣ-menişe 1

zülāl-i luṭfuna 1

Zülāl-i şi‘re 1

zülf-i ġāliye-sā 1

zülf-i siyeh-fāmına 1

zülf-i siyehi 1

zülf-i ‘anber-būsuna 1

ẕāt-ı sa‘ādet-mend 1

ẕekā’-yı fehim 1

ẕevḳ u mesār 1

ẕevḳ u ṣafā’-yı mekteb 1

ẕevḳ-ā-ẕevḳ-ı şādįden 1

ẕevḳ-ı aḥbāba 1

ẕevḳ-ı mey-i gül-fāmdan 1

ẕevḳ-ı selim 1

ẕevḳ-ı vicdānį Verirdi 1

Ẓulmet-i cehle 1

ẓulmet-serā-yı ẓulm u istibdād 1

ẓulmetgede-i laḥd 1

‘abd-i Beşīr	1
‘abd-i ‘ācizin	1
‘aks-i rū-yı alı	1
‘aks-i te’sīriyledir	1
‘ālem-i ervāḥa	1
‘Ālem-i fānīde	1
‘ālem-i hestī	1
‘Ālem-i ḥüsn-i ḥakīkatten	1
‘ālem-i ḥüsne modelsin	1
‘ālem-i miḥnette	1
‘Ālem-i vaḥdet	1
‘andelīb-i ‘ilme	1
‘andelībān-ı gülistān	1
‘ārif-i dānā	1
‘Arş-ı berrīn-i ma‘ārifte	1
‘arūs-ı nāz-ı felek	1
‘Âşık-ı bî-çâreye	1
‘āşık-ı dil-ḫasteye	1
‘āşık-ı şūrīde-i dil-beste olur	1
‘āşık-ı şūrīdesin	1
‘āşık-ı zārın	1
‘aşk u maḥabbetin	1
‘aşk u maḥabbette	1
‘aşk u maḥabbettir	1
‘aşk-ı āteş-zen	1
‘aşk-ı vaṭan	1
‘aṭā’-yı mekteb	1
‘aṭf-ı ḥüsn-i naẓar ettikçe	1
‘aṭf-ı naẓar ettim	1
‘aṭf-ı naẓar eyler	1

‘Avn eyleyip	1
‘Avn-i Bār	1
‘Avn-ı Ḥaḳla	1
‘azm-i beḳā’ Eyledi	1
‘azm-i Firdevs ü cinān	1
‘iffet-i muḳįm	1
‘işretgāh-ı nūş-ā-nuşta	1
‘izz ü rif‘at bula	1
‘ulemā’-yı mekteb	1
‘Ulviyyet-i a‘mālini	1
‘uşşāḳ-ı nā-çāra	1

Kalıp İfade:

āb ile āteş	1
Āb-ı çeşmim	1
āḫ u bükā’dır	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āheste āheste	1
āḫir kelām	1
âḫ u vâveylâ	1
âḫ u zârı	1
ālām u ġam	1

ālām u ġumūm	1
Āmed şüd oldu	1
ārām eder	1
ārām eder	1
ārām eder	1
ārām eder	1
ārām eder	1
ārām eder	1
ārām eder	1
arzū eden	1
Ārzū etmekliğe	1
arż et	1
arż et	1
arż eyle	1
arż u āsumān	1
āşikār etti	1
āzād olmaḳ	1
āzār edersin	1
a‘lādan a‘lādır	1
bād-ı ṣabā	1
baḫş eder	1
baḫtiyār eder	1
baḫtiyār olsun	1
baḥs̱ et	1
baḥs̱ etmek	1
başţan ayağa	1
başţan ayaġa	1
başţan başa	1
başţan başa	1
bāy u gedālar	1
benį beşer	1
Berṭaraf edecek	1

Beyt-i Ḥazenden	1
beẕl ü isrāfı	1
bi̱m-i firḳatten	1
Bi̱ş ü kem	1
boy boy	1
çāk çāk Etseler	1
çāk çāk olsa	1
çāk ola	1
Cām-ı Cem	1
cān alıcı	1
cān ḫırāş olmaz	1
cān ḳulaġıma	1
cān u dil	1
Cān ü dilden	1
Cān u dilden	1
cān u tenin	1
Cānım saña ḳurbān	1
çāre buldu	1
cāy etsin	1
çektik çıḳardık	1
Cemşi̱d ü Cemden	1
cesāret eyledim	1
cevr ü cefā	1
cūd u seḫāyı	1
cūş edelim	1
cūş eden	1
cûş edip	1
dād eder	1
Dād eder	1
dāġ-ı derūn olmuş	1
dār-ı fenā'dan	1
dār-ı sürūr	1

dār-ı sürūra	1
Dā’im olsun	1
Dest-i ecelden	1
Deste deste	1
destūr al	1
devām etmez	1
devam Ettikçe	1
devam Eylerse	1
devr eyledikçe	1
dįger-gūn ol	1
dil ü cān	1
dil ü cānı	1
dil ü cānı	1
dirįġ etti	1
dirįġ Eylemem	1
du‘ā’ Eylerim	1
efşân eder	1
eksik olmaz	1
elden bıraḳmaz	1
emānet ola	1
Erler meydānıdır	1
esįr oldu	1
esįr olsun	1
eski üskü	1
evvel ü āḫir	1
farḳ etmiyor	1
farḳ etmiyorlar	1
farḳ eylemezken	1
faẓl u kemāli	1
Fedâ’ etmek	1
fehm edip	1
fehm eylemiş	1

ferāġat etmişiz	1
Ferāġat etti	1
fermān eder	1
ferr ü zîb	1
feryād u efġānım	1
feryād u efġānım	1
Fetḥ etmeye	1
feyż alır	1
fikr ettim	1
fikr ü ḫayāl	1
geşt ü güẕār	1
Giriftār olmuş	1
Göñül isterdi	1
güft ü gû	1
güft ü gūlar	1
Güft ü gūsuyla	1
gün olur	1
güẕār eyler	1
güẕer ettim	1
ġāret edilip	1
ġarîb ġarîb	1
ġıbṭa Etsem	1
ġıll ü ġıştan	1
ḫaberdār olunuz	1
ḫabi̇r olmadın	1
ḫalāṣ et	1
ḫandan olaydı	1
Ḫāṭıra geldi	1
ḫırām etti	1
Ḫırām ettikçe	1
ḫırām ettim	1
hücūm etti	1

hücūm etti	1
Ḫumār-ālūd olup	1
ḫusrev-i ḫūbān	1
Ḫuṭūr eyledi	1
Ḥaḳ te‘āla	1
ḥāliٖ ḳalırsa	1
ḥalḳa ḥalḳa	1
ḥaşre ḳadar	1
ḥāṣıl olur	1
ḥayrān Eder	1
ḥayrân eder	1
ḥayrān eder	1
ḥüsn ü ānın	1
ḥüsn ü cemāl	1
ibrāz eden	1
ibrāz ettim	1
icrā eyledikçe	1
icrā eyledin	1
idrāk eden	1
iftiḫār etsen	1
ihtimām etti	1
iḥsān Etti	1
iḥsān eylesin	1
iḫtirām ettim	1
İḫyā’ eder	1
iḳāmet etmişiz	1
ilhām olur	1
İlticā’ eyledi	1
iltifāt Eylemem	1
ٖimā’ etse	1
imdād eder	1
imdād eder	1

imdādıma Yetiş	1
inād eyler	1
ins ü melek	1
ins ü melekte	1
İnṣāf ediniz	1
inṭāḳ edip	1
irşād eder	1
iṭā‘at edip	1
İzz ü şerefle	1
iẓhār eder	1
i‘tinā göstermeye	1
i‘lān eder	1
i‘lān edildi	1
i‘māl eden	1
İ‘tibār etsin	1
kemend ettin	1
kevn ü mekānı	1
Ḳabūl etmez	1
Ḳabūl etmez	1
ḳadd ü ḳāmetin	1
ḳalb oldu	1
ḳanā‘at etmeyen	1
Ḳanā‘at eylemez	1
ḳara gözlü	1
ḳara ṭoprakta	1
Ḳasḍ eder	1
ḳat ḳat	1
ḳā’il olyor	1
ḳîl u ḳâl	1
ḳıl u ḳāline	1
ḳıyām ettim	1
lāyıḳ olan	1

leyl ü nehârı	1
luṭf Ederse	1
Luṭf et	1
luṭf eyler	1
Luṭuf dilerse	1
Luṭuf görüp	1
maḥzūn olan	1
māni‘ olanda	1
Māni‘ oldu	1
māsivā-yı ‘aşḳ	1
maẓhar et	1
maẓhar eyle	1
Maẓhar olur	1
maẓhar olursa	1
mecāli ḳalmasın	1
Mecnūn olan	1
meded ḳıl	1
meded meded	1
meftūn eden	1
meftūn olan	1
meh ü sāl	1
memnūn olan	1
meserret veren	1
mest etti	1
mest olsun	1
Mevt ü ḥayāt	1
meyl edip	1
Meyl etti	1
meyl eyler	1
Mihr ü māhı	1
mihr ü māhından	1
Mihr ü meh	1

mihr ü meh-i tābān	1
mübtelâ olsun	1
münāsib düşüp	1
Murād ederse	1
mürūr etmem	1
müşkil olur	1
naḳd-i cāna	1
Naḳş ettiler	1
naṣīb olmasın	1
Naṣīb olsa	1
naṣībi oldu	1
nāz edip	1
Nāz etse	1
Nāz eyler	1
nāz u edālar	1
nāz u edālarla	1
nâz u istiġnâ	1
nāz u ‘işve-bār	1
naẓar et	1
naẓar eyle	1
naẓar eylerse	1
naẓar eyleyemez	1
Nā’il olmaḳsa	1
Nedāmetler edersin	1
nehb ü ġārete	1
neşr ettikçe	1
neẓāret Eyledikçe	1
Nihāyet buldu	1
Nīk ü bedin	1
nişān olmuştu	1
Niyyet etsem	1
Niyyet ettim	1

niyyet eylemiş	1
nūş edelim	1
nūş edelim	1
nūş edilen	1
Nüzūl etti	1
parası pulu	1
parça parça	1
pāyāna erdi	1
pāyāna erdi	1
pāyidār olun	1
pend ettin	1
Pervāz eder	1
pįr ü cevān	1
Pür-şevķ olalım	1
raġbet etmişiz	1
raġbet eyler	1
raḥm et	1
raḥm et	1
raḥm etmez	1
Raḥm eyle	1
rām ettim	1
rāżı olmuyor	1
reh-nümâ olsun	1
reh-nümūn olmuş	1
Rehā-yāb olmaya	1
renc ü eẕā	1
reng reng	1
Ri‘āyet eylemek	1
ri‘āyet eyler	1
rūz u leyāl	1
rūz u leyāl	1
rūz u leyāl	1

rūz u mesā	1
Rūz u şeb	1
rūz-ı ḥesāba	1
rūz-ı ḳıyām	1
şadan olaydı	1
sa‘y ederdi	1
şeb-i yeldâ	1
sebep oldu	1
sefer ettim	1
şekvā eyleyim	1
selb eylemiştir	1
Şem‘a yaḳtım	1
şerḥa şerḥa	1
serv-i revān	1
seyr eden	1
seyr eden	1
seyr eden	1
seyr eden	1
seyr eder	1
seyr et	1
seyr eyledim	1
seyr eyledim	1
seyr eyledim	1
seyr eyledim	1
seyr eyleyen	1
seyr ü sefer	1
seyrān eder	1
sezâ olsun	1
şikār etmek	1
Şikāyet eylemez	1
sirişk-i dı̱de	1
Sirişk-i dı̱deler	1

şirket eylemem	1
sürur geldi	1
Su’āl et	1
ṣabr u ṭāḳat Ḳalmamıştır	1
ṣarf eyledim	1
ṣubḥ u şām	1
tāb getirmez	1
taḥammül edemez	1
taḥammül edemezken	1
Taḥammül etse	1
taḥḳiḳ eden	1
taḳdi̱m eylerim	1
taḳdi̱r eder	1
tamām etti	1
tamām ettiniz	1
tamām eyle	1
tāriẖ-i vilādet	1
taṭbi̱ḳ eden	1
Taṭvi̱l-i kelāma	1
ta‘dil et	1
ta‘mi̱ḳ eden	1
tā’ib olup	1
ta‘li̱me Ḳoyuldular	1
ta‘ri̱f olunmaz	1
tebaḫ̱ḫur eder	1
tebdi̱l etti	1
tebri̱k ederim	1
Tebşi̱r ettiler	1
tecelli̱ eden	1
tecri̱d edip	1
tefri̱ḳ eden	1
tefsi̱r eyliyor	1

tekâsül etme	1
telmi̱ḥ eder	1
temāşā etmiş	1
Teraḥḥum eylemezsin	1
terk edeceksin	1
terk et	1
terk-i cihān eder	1
terk-i cihān Eyledi	1
terk-i ḥayāt etmiş	1
Teşbi̱h edemem	1
teşbi̱h edemem	1
Teşebbüs̱ etmedim	1
teşhi̱r eyleyip	1
tes‘i̱d ederim	1
Tezeyyün eyler	1
tezyi̱f etmek	1
tezyi̱n edip	1
tezyi̱n Eylemişti	1
te’si̱r etmedi	1
te’si̱r etmedi	1
Ti̱r-i müjesin	1
ti̱r-i müjgānın	1
Ti̱r-i müjgānla	1
ṭaleb Eylesem	1
ṭālib ol	1
ṭālib oldum	1
ṭaraf ṭaraf	1
ṭûfân eder	1
ṭulū‘ edip	1
ümi̱d eyler	1
Urūc etsin	1
vāh yazık̟	1

Vāḳıf olsan	1
vaḳt-i şebābında	1
var olsun	1
va‘d eyler	1
Velev ki	1
vey vāh	1
Vı̱rāne olup	1
Vird eyledim	1
Yaġmā edilip	1
yaġmā etti	1
yalvara yalvara	1
Yanıp ḳavruldum	1
yār u aġyārı	1
Yed-i Beyżāya	1
yer yer	1
yer yer	1
yer yer	1
yer yer	1
yıġın yıġın	1
yoġu varı	1
zamān u zemı̱n	1
zār u zebūn eyler	1
zār u zebūn olmuş	1
zā’il olamaz	1
zebūn u zārım	1
zemı̱n ü āsumān	1
zı̱r-i felekte	1
ziyān veren	1
zülf-i yāra	1
żāyi‘ eyledi	1
Ẕevḳ alır	1
ẕevḳ u ṣafā’dan	1

Ẕevḳ u ṣafā’sı 1

ẕevḳ u ṣafā’sın 1

ẕikr eyleyin 1

ẓāhir olduḳça 1

ẓāhir olmuş 1

ẓann etme 1

ẓann etme 1

ẓann etme 1

Ẓuhūr etseydi 1

ẓuhūr etti 1

‘Aceb olmaz 1

‘Aks edip 1

‘Āḳil ü ‘ārif 1

‘Aḳl-ı selīm 1

‘ālem-i ‘irfānda 1

‘arş-ı a‘lāya 1

‘aşḳ u hevānın 1

‘aşḳ u hevāsıyla 1

‘ayb etmeyin 1

‘ayş u nūşunda 1

‘ilm ü ‘irfān 1

‘ıyān etti 1

‘İzz ü şerefle 1

‘İzz ü şerefle 1

‘İzz ü şerefle 1

‘İzz ü şerefle 1

‘İzz ü şerefle 1

‘İzzet ü iḳbāli 1

ʿĀrż-ı ḥāle 1

Deyim:

aç ḳalırsa 1

aġyâr eyler	1
aġzı ṣulanır	1
āḫ ede	1
āḫ etmeli	1
āḫ eyler	1
âḫ eyler	1
āmāc Edip	1
âşinâ olsun	1
Ayaġın öptüm	1
ayaḳ atsın	1
Baḥs açılsa	1
baş çekip	1
baş eğdi	1
Baş eğmezdim	1
baş kesip	1
başa belā oldu	1
belā’ oldu	1
beli büküldü	1
bitip tükenmez	1
boş döner	1
Cān alır	1
cān atar	1
cān dayanır	1
cān veren	1
cān verip	1
cān verir	1
cāna ḳaṣd etmededir	1
cānıma minnet	1
cendereye çekilse	1
cesāret gösterip	1
cihāna geldi	1
çille çeken	1

da‘vet eder	1
Dem uryor	1
der-be-der etmiştir	1
devâ olsun	1
Deveye hendeği atlatmada	1
dillerde destan olaydı	1
döndüm dolandım	1
dünyāya geldi	1
dünyāya Geldi	1
düşmenim olsun	1
du‘ā’ eyledim	1
efkārıma düştü	1
el açıp	1
el açıp	1
El açıp	1
el çekti	1
el çektim	1
el vermez	1
el vermez	1
el verse	1
elden gelmez	1
ele alıp	1
emānet etmişiz	1
emānet etmişiz	1
Emi̱n ol	1
emi̱n olmaḳ	1
Esāsı olmayan	1
e̱ser ḳalmadı	1
feda ederdim	1
fedā’ ederim	1
fedā’ Eyle	1
fedâ’ olsun	1

Fedā’ olsun	1
Fedā’ olsun	1
fiġān Etti	1
Fırṣat düşkünleri	1
fütūr etmem	1
geceyi gündüze gündüze ḳatsın	1
gelip geçtikçe	1
gönlüme girdi	1
gūş edelim	1
ḫaber Verdiler	1
ḫalṭ eylemiştir	1
Ḫaṭā’ ettim	1
ḫāṭır incittim	1
Ḫāṭıra geldi	1
helāk eyler	1
ḫidmet etmektir	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
Ḫoş geldiñiz	1
ḫarām eylerdi	1
ḫaşre dek	1
ḫaşre dek	1
ḫasret çekerken	1
ḫayrān olur	1
ḫesāb etme	1
ḫesab etme	1

i̱cād eden	1
i̱cād eder	1
i̱cād eylemiş	1
i̱cād eylemiş	1
iḫtirām eyler	1
ilhām eden	1
ilhām olur	1
kan terde ḳaldı	1
kanını dökmek	1
ḳadem bastığı	1
ḳadri bilinmez	1
ḳolu ḳanadı Ḳırıldı	1
ḳurban ola	1
ḳurban olaydı	1
lāl ederse	1
maḥal ḳalmasın	1
māt olur	1
ma‘lūm olmadı	1
mekān ṭutup	1
meydāna Geldi	1
nā-şikı̱b olma	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1

ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
ne ‘ālemde	1
nedāmet çekerek	1
Nihāyet vermedin	1
nişān gösterdi	1
nisbet etti	1
ocaġı söndü	1
Pā-māl edecekmin	1
Perde ḳordum	1
perîşân-ḥâl olur	1
pervāne Oldu	1
peydā eder	1
peydā Eder	1
peydā eder	1
peydā Edip	1
peydā etti	1
peydā eyledin	1
peydā eyler	1
peydā eyler	1
peydā eyler	1
peydā oldu	1
peydā olmuş	1
rāḥat etmişiz	1

Rāḥat etsin	1
raḥm edip	1
raḥm edip	1
Râm etti	1
renc̦ide etmemiş	1
revā görmüş	1
revān oldu	1
rūḥumu şād eyleyin	1
rüsvā eyledin	1
şād eyledin	1
şād eyledin	1
saġ olsun	1
Sefer etmek	1
sefer eyledi	1
selām et	1
selām eyle	1
selām eyle	1
selām Verdi	1
şeydā eyledin	1
Ṣabr et	1
ṣaçını yoldu	1
ṣaçıp dökyordu	1
ṣaçlarını yolmayasın	1
ṣafā'lar getirdiniz	1
ṣarardı ṣoldu	1
ṣoyuldu ṣoġana döndü	1
ṣu götürür	1
taḳrı̱r ediyorlar	1
tārı̱ḫ yazdın	1
temās edip	1
te'sı̱r etmedi	1
Ṭatlıya bağlanmadı	1

Ucuz ḳurtuldu	1
Usumu başımdan alan	1
Vaḳit geçirmeden	1
var olun	1
var olun	1
var olun	1
var olun	1
var olun	1
var olun	1
vedā‘ etti	1
Virān edilmedik	1
Vücūda geldiğim	1
yād eder	1
yāda geldikçe	1
yāda geldikçe	1
yāda geldikçe	1
yandı ṭutuştu	1
Yaralar açtı	1
Yazıḳlar oluyor	1
Yer eylerse	1
yer ṭutar	1
yer ṭutmasın	1
Yer ṭuttu	1
yoḳ etmek	1
yüz sürdüm	1
Yüz sürer	1
yüz sürerek	1
yüz süreriz	1
yüz vermemek	1
zi̱r ü zeber eyler	1
zülfü yāra değdim	1
‘iṣyân eder	1

ʿārż-ı merām eyle	1

Ayet:

aḥsene minhā	1
el-ḥükmü lillāh	1
Ente ḫatmü'l-mürselįn işhed bihi ‘ilme'l-yakįn	1
Hāẕihi cennāti ‘adnin fedḫulūhā hālidįn	1
İnnehum nācū mine'n-nāri ve kānū‘ fāi’zįn	1
Vaskini ke’sen bi-ayni'l-luṭfi min mā’i Ma‘įn	1

Dua İfadesi:

Mālehu illā riḍāke mā yürįdu ḥūrį įn	1
raḥmet eylesin	1
ṣalāt ile selām-ı olsun	1
teḥiyyāt ü selāmın	1
Yā mucįbe's-sā’ilįn ve yā emāne'l-ḫā’ifįn	1
‘azze ve cel	1
“ba‘ṣu ba‘de'l-mevt”e	1

Atasözü:

lāfla pilav yenir mi	1

Bu eserde toplamda **20** vezin kullanılmıştır. Söz konusu vezinlerden **mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün** vezini **%INF** oran ile **39** kez kullanılmış en fazla vezindir. Vezinler, hangi şiirlerde olduğu, kaç defa geçtiği ve tüm vezinler içindeki oranı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Vezin Adı	Kulanım Sayısı	Eserde Oranı	Oranı	Genel Oranı	Geçtiği Yerler
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün	39	INF			G7, G7, G11, G16, G20, G22, G23, G33, G34, G37, G38, G42, K2, K3, K5, K7, K11, K5, K6, K11, M2, T1, T3, T4, T6, T9, M2, M4, M5, M7, M8, M9, T2, T4, T9, T12, T22, T26, T28
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün fâilün	29	INF			G5, G6, G9, G13, G14, G24, G26, G27, G30, G36, G39, G41, K1, K8, K10, T5, T7, T8, M4, T1, M1, M10, T3, T13, T17, T20, T21, T23, D2
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün	21	INF			G32, K6, K9, K7, K10, M3, M11, M12, M13, T5, T6, T7, T8, T11, T15, T16, T24, T25, T27, T29, D3
Mefʿūlü Mefāʿi̯lü Mefāʿi̯lü Feʿūlün	15	INF			G21, G25, G28, G31, G35, G40, G43, K4, K12, M3, M4, K8, K9, T2, M16
Vezinsiz	12	INF			M1, D4, D5, D6, D7, D8, D9, D10, D11, D12, D13, D14
Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿi̯lü fāʿilün	8	INF			G2, G3, G10, K1, M2, M15, T14, T19
Mefʿūlü Fāilātü Mefâîlü Fāilün	5	INF			G4, G18, K4, M3, T18
Feʿilātün feʿilātün feʿilün	3	INF			M1, T10, T30

Mefʿūlü mefāʿilün feʿūlün	3	INF			M2, K2, M14
Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün	3	INF			G15, K1, M1
Mefʿūlü mefāʿi̯lü mefāʿi̯lü fe’ilün	2	INF			G17, G19
Feʿilātün mefāʿilün feʿilün	2	INF			M5, K3
Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿi̯lü Fāʿilün	1	INF			G12
Müstefʿilün müstefʿilün	1	INF			M1
Mefāʿi̯lün mefāʿi̯lün feʿūlün	1	INF			M1
Müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün	1	INF			T1
Müstefʿilātün Müstefʿilātün Müstefʿilātün	1	INF			D1
Mefʿūlü fāʿilātün	1	INF			M6

mefʿūlü fāʿilātün					
Mefʿūlü Mefāʿilün Feʿūlün	1	INF			M17
Fāʿilātü müfteʿilün fāʿilātü müfteʿilün	1	INF			G1